

Financieel beeld 2027 - 2030

Agenda

- Directiebrief
- Introductie programmabegroting en weerstandsvermogen (en spelregels)
- Financiële positie op dit moment (en hoe was het in de jaren daarvoor)
- Financieel beeld 17 maart
- Onzekerheden financieel beeld
- Knel- en aandachtspunten huidige begroting en WoMo-middelen
- Groeikader
- Dashboard / simulatiemodel

Topics - directiebrief

17 maart aantal documenten vanuit directie naar nieuwe raad:

- Overdrachtdossiers (programma's en thema's)
- Trendverkenning: landelijk en lokaal
- Financieel beeld
- Topics die onafwendbaar, programma-overstijgend en met maatschappelijke impact zijn; die richting behoeven:
 - Vitale systemen
 - Groei voorzieningen in een groeiende stad
 - Schaarste
 - Weerbaarheid
 - Digitale transformatie

Topics directiebrief

- Huisvesting (richting op scenario's, geen claim)
- Bepalen ambitieniveau t.a.v. participatie/rolneming gemeente

Organisatiegroei

bestuur en organisatie / nieuws

Eindhovense ambtenaren kunnen groei stad niet bijstellen

De basis van de ambtelijke organisatie is niet op orde: in kwantitatieve en

Hans Bekkers 29 maart 2026

- Rob Engelaar/ANP

In weinig Nederlandse steden zijn de ambities en groeiplannen zo groot als in Eindhoven. Probleem is dat de ambtelijke organisatie het niet kan bijbenen. Tekort aan personeel dreigt het realiseren van de vele opgaven te fnuiken.

Mijn nieuws

Vacatures

bestuur en organisatie / nieuws

Utrecht moet volgens ambtelijke top pas op de plaats maken

Eigenlijk, zo waarschuwen de ambtenaren, heeft de gemeente tot 2040 te veel grote investeringen op het programma staan.

Hans Bekkers 2 april 2026

De gemeente Utrecht zal moeten snijden in haar ambities of extra geld moeten zien te vinden om ze te realiseren. Die waarschuwing doet de gemeentesecretaris in een ambtelijk overdrachtsdossier aan de nieuwe raad.

Voorzitter en leden commissie
Bezwaarschriften (kamer Algemene
Zaken)
Gemeente Krimpenerwaard

Studentenambtenaar wo
Gemeente Tilburg

Vacatures

Voorzitter en leden commissie
Bezwaarschriften (kamer Algemene
Zaken)
Gemeente Krimpenerwaard

Studentenambtenaar wo
Gemeente Tilburg

Business Controller DMO
Gemeente Groningen

[Bekijk alle vacatures →](#)

Kennispartners

Nieuw raadslid? Zo leer je de
gemeente snel kennen
Bestuursacademie Nederland

Van executive coaching naar een
nieuwe rol

Introductie – programmabegroting Nijmegen

Programmabegroting 2026

€ 1,1 miljard

€ 3,0 miljoen per dag

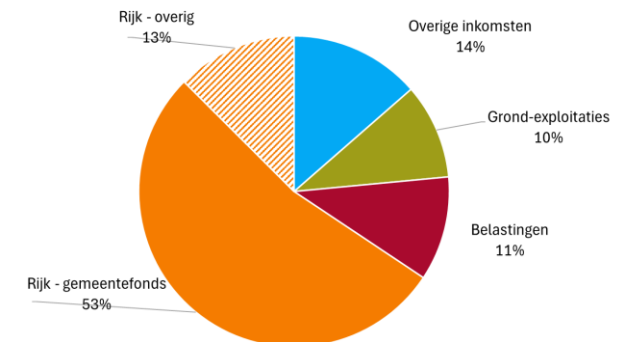
Uitgaven

12 programma's

Inkomsten

grote afhankelijkheid van Rijk
gemeentefonds, bijstelling van 1% :
is voordeel van € 6 miljoen
of € 6 miljoen nadeel!

Financiële spelregels I

10 Financiële spelregels vastgesteld door de raad; opgenomen in de begroting:

- Structureel sluitende begroting
meerjarenbegroting moet sluitend zijn
- Reële raming
we gaan uit van reële ramingen (maar soms ook taakstellend); GF op basis meicirculaire
- Indexering
Basis is prijs ontwikkeling uit CEP van CPB; raad stelt vast bij voorstel overgrondslagen
- Structurele uitgaven worden structureel gedekt

Financiële spelregels II

- Tegenvallers binnen programma's opvangen en voordelen integraal afgewogen (praktijk werkt wel eens anders)
- Integrale afweging bij de Stadsbegroting; nieuw beleid gedurende het jaar alleen wanneer risico's te groot zijn
- Oud voor Nieuw
Bij voorstellen anders dan bij integrale afweging moet solide dekking worden aangegeven (is bijv. externe dekking, maar niet saldireserve of verwacht positief rekeningresultaat)
- Investerings
Kapitaallasten in programmabegroting is uitgangspunt voor investeringsvolume

Financiële spelregels III

- Reservepositie
Saldireserve is algemene risicobuffer; er is geen bovengrens afgesproken
(zie ook Kadernota risicomanagement, weerstandsvermogen en financiële kengetallen)
- Wijzigingen binnen financiële kaders
Oog voor financiële risico's en inspannen om financieel beleid zorgvuldig na te leven.
Behoedzaam omgaan met voorstellen 2^e winstbestemming => integrale afweging
- Rijksmiddelen sociaal domein
Rijksmiddelen via BUIG-uitkering beschouwen we als algemene middelen.
(fluctuaties te groot voor het programma)

Introductie – weerstandsvermogen

Doel weerstandsvermogen (risicobuffer) opvangen van:

- incidentele tegenvallers zonder ingrepen in de begroting te hoeven doen;
- eerste klap van structurele tegenvallers, waardoor tijd om een zorgvuldige afweging te maken.

Belangrijk dat weerstandsvermogen “direct” beschikbaar is:

Daarom in Nijmegen alleen saldireserve (= algemene reserve) als weerstandsvermogen

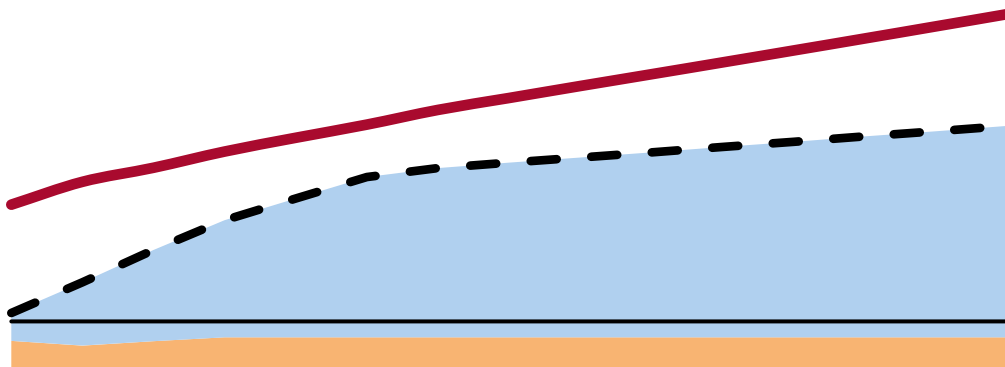
Introductie – weerstandsvermogen

Doel weerstandsvermogen (risicobuffer) opvangen van:

- incidentele tegenvallers zonder ingrepen in de begroting te hoeven doen;
- eerste klap van structurele tegenvallers, waardoor er tijd is om een zorgvuldige afweging te maken in de tijd.

Belangrijk dat weerstandsvermogen “direct” beschikbaar is:

Daarom in Nijmegen alleen saldireserve (= algemene reserve) als weerstandsvermogen

- Risicoprofielen zijn de vlakken:
 - programmarisico's in het onderste vlak,
 - GREX-risico daarboven, uitgezet in de tijd en cumulatief
- De rand van het vlak is waar de ratio 1 is (zwarte stippellijn)
- De rode lijn is de ontwikkeling van de saldireserve
- De laatste lijn is de ondergrens van de saldireserve, deze is nu € 25 miljoen

Financiële positie

Ambitie:

“Wij zijn een financieel gezonde gemeente, nu en in de toekomst.”

Belangrijke ijkpunten:

1. Structureel sluitende programmabegroting
2. Voldoende in ‘spaarpot’ om risico’s op te vangen

Hierover zijn afspraken gemaakt:

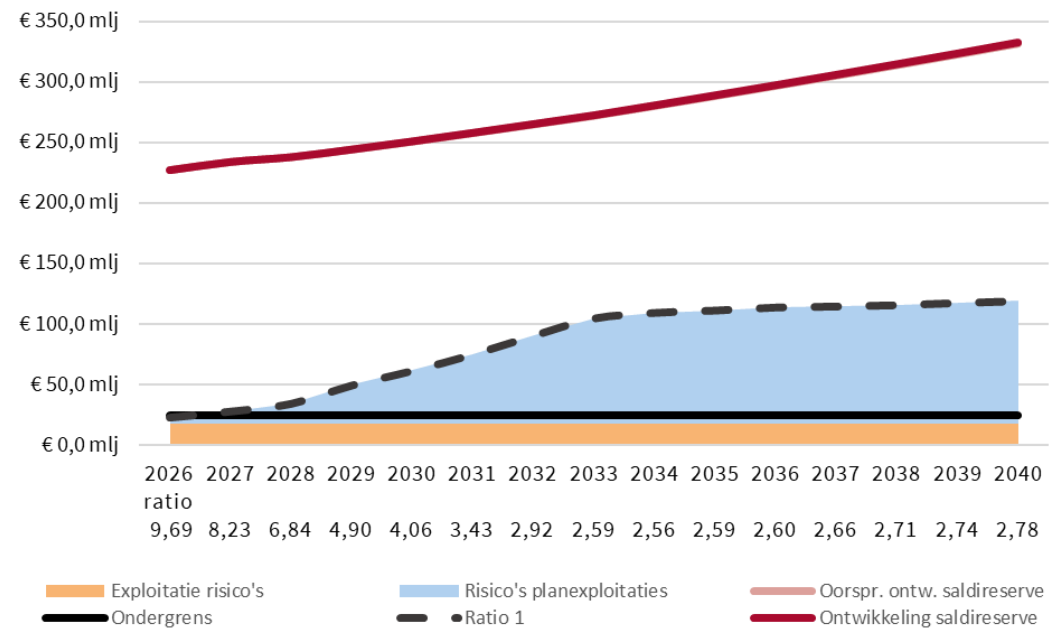
- Financiële spelregels
- Kadernota risicomanagement, weerstandsvermogen en financiële kengetallen

Financiële positie nu

- Stadsbegroting 2026 -2029

- Financiële buffer op orde
(grafiek: Stadsrekening 2025)

Structureel sluitend

Financiële positie de afgelopen jaren

2022

Begroting 2023

Start vorige bestuursperiode,
Veel financiële ruimte Rutte IV
Inval Rusland Oekraïne
stijgende rente en prijzen

2023

Rekening 2022

€ 58 miljoen **verlies** (€ 91 milj op GREX)
Weerstandsvermogen onder druk

Begroting 2024

Krapte dominant thema (op allerlei fronten)
Alleen financiële ruimte voor onvermijdelijk
Weerstandsvermogen op orde (oa door ingrepen GREX)

2024

Rekening 2023

€ 71 miljoen **voordeel**, onder meer door herstel GREX

Begroting 2025

Financiële knelpunten (jeugd)zorg;
Opgevangen door met name ombuigingen in sociaal domein

2025

Rekening 2024

€ 28 miljoen **voordeel**

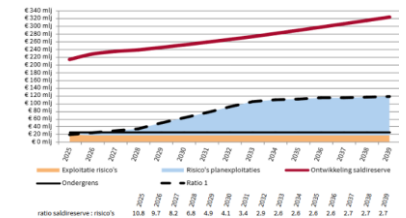
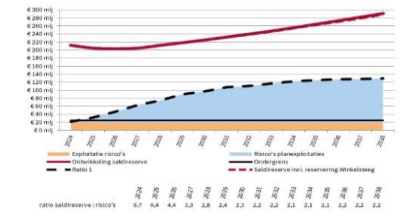
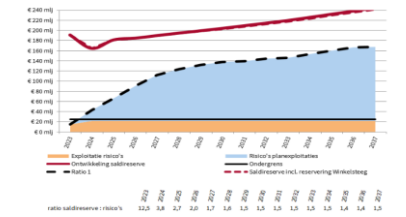
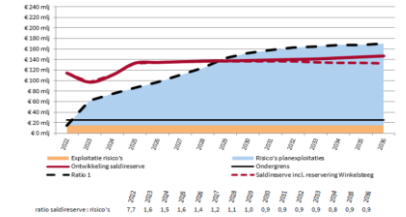
Begroting 2026

Financiële ruimte door met name rijksmiddelen voor
demping ravijn en compensatie jeugdzorg

2026

Rekening 2025

€ 44 miljoen **voordeel**

Weerstandsvermogen
Rekening 2022 - 2025

Financieel beeld 17 maart - programmabegroting

bedragen * € 1 miljoen	2027	2028	2029	2030
Gemeentefonds				
- septembercirculaire 2025	-3,6	-3,7	-3,9	-3,9
- verdere doorvoer verdeelmodellen				2,7
- groei BBP				4,0
Belasting opbrengst: ontwikkeling aantallen				0,7
Bijstelling jaarschijf 2030 (budgetten toegekend t/m 2029)				1,5
Financieel beeld 2027 - 2030	-3,6	-3,7	-3,9	4,9

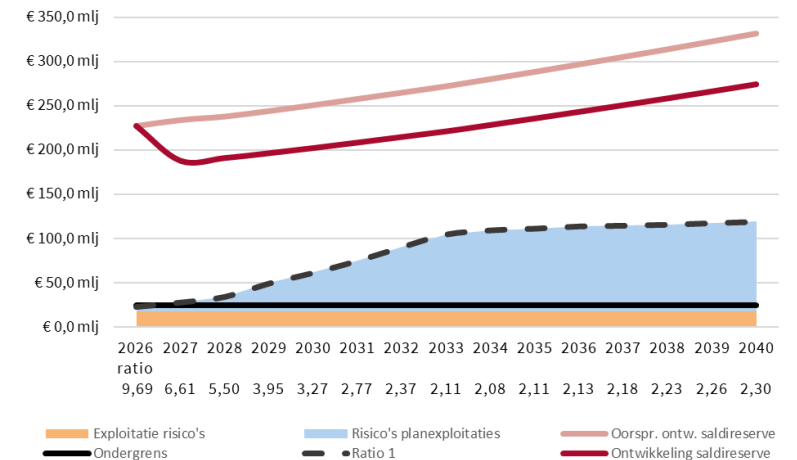
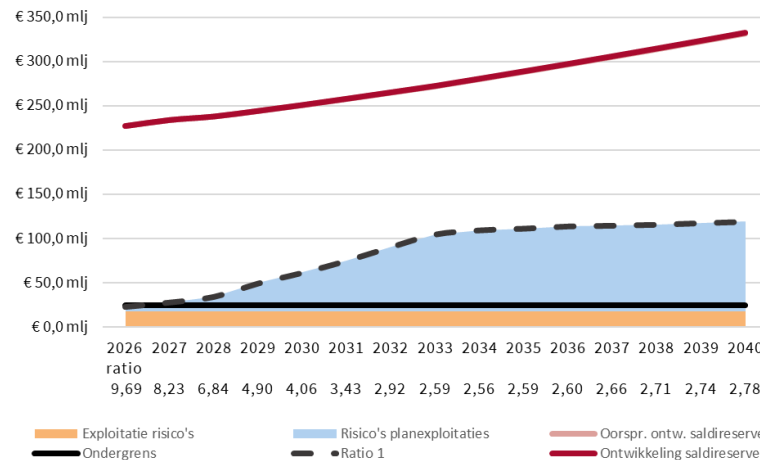
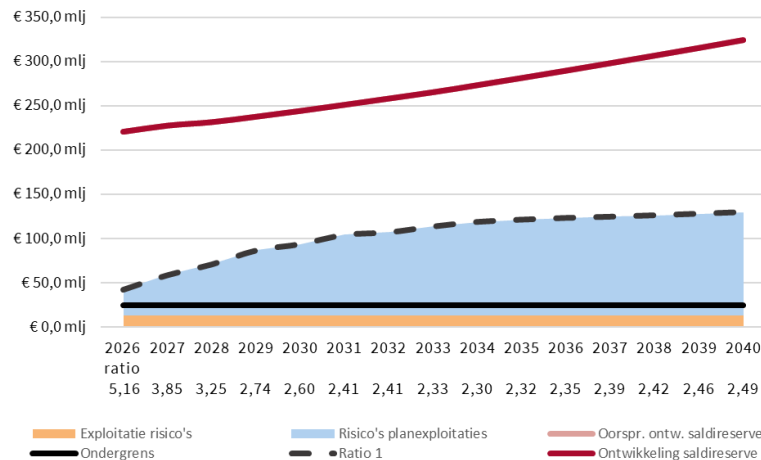
n.b. in regeerakkoord geen ingrepen op gemeentefonds (geen plussen en geen minnen)

Financieel beeld 17 maart - saldireserve

Saldireserve gebaseerd op Stadsbegroting 2026-2029

Inmiddels is de Stadsrekening 2025 beschikbaar

In financieel beeld rekening gehouden met bijdrage voor WoMo middelen

Financieel beeld: investeringen

Afgelopen jaren groei van investeringsvolume:

In Stadsrekening 2021 voor de periode 2022-2025 € 173 miljoen

In Stadsbegroting 2026 voor de periode 2026-2029 € 485 miljoen

Groei van investeringsvolume → groei van kapitaallasten in programmabegroting

Afgelopen jaren lukte het onvoldoende om voorgenomen ambities te realiseren

Dit gaf onderuitputting kapitaallasten (financieel voordeel)

In financieel beeld de aankondiging dat gestart wordt met nieuwe methodiek voor meer grip
(overigens is in 2025 fors meer gerealiseerd: € 111 miljoen)

Financieel beeld: conclusies

Conclusies financieel beeld (exclusief knelpunten):

- Begin positie programmabegroting nadelig vanwege septembercirculaire 2025
- Aan het einde van de periode “plusje”
- Saldireserve goed gevuld (verbetering Stadsrekening 2025)
- Investerings start met nieuwe methodiek (is niet gelijk aan ruimte)

- Maar ook nog voldoende onzekerheden

Onzekerheden

- Midden Oosten: effect op prijzen en rente?
- Druk op rijksbegroting: gevolgen voor gemeenten?
- Advies Raad voor Openbaar Bestuur (ROB) herverdeling GF (wederom) uitgesteld?
- Druk op begroting Nijmegen nodige knel- en aandachtspunten

Knel- en aandachtspunten en WoMo middelen

- Knelpunten
 - Criterium: strikt onvermijdelijk en niet uitstelbaar
- Aandachtspunten
 - Is nog een afweging op te maken, verdeeld in 4 categorieën:
 - Gelden die aflopen in de huidige begroting;
 - Aan de orde geweest in raad en/of college
 - Andere aandachtspunten
 - 2 winstwaarschuwingen
- WoMo-middelen rijk

Hoe willen onderhandelaars met de knel- en aandachtspunten omgaan?

Knelpunten

Onvermijdelijke knelpunten; bedragen * € 1.000	Prg	2027	2028	2029	2030
Klachtenbehandeling	Bes	-650	-585	-585	-585
Digitalisering MS365	Bes	-343	-343	-343	-343
Demonstratierecht	Vei	-160	-160	-160	-160
Bijstelling begrote baten zwerfafval	Ope	-242	-242	-242	-242
Uitname digitaal stelsel	Won	-241	-251	-212	-212
totaal onvermijdelijk		-1.636	1.581	-1.542	-1.542
Waalbrug werkzaamheden RWS	Ber			-5.000	

Aandachtspunten: gelden die aflopen

Onderwerp	prg	Opmerking
Gelden die aflopen		
Aflopende middelen Kinderwerk	WWZ	€ 300.000 stopt vanaf 2027 (rijksmiddelen)
Aflopende middelen Samen Verder	WWZ	€ 350.000 stopt vanaf 2028 (rijksmiddelen)
Aflopende middelen sociale basis - rijksmiddelen: IZA inwonersinitiatieven, IZA voorzorgcirkels, GALA Versterken Sociale Basis	WWZ	€ 388.000, stopt vanaf 2027 (rijksmiddelen)
Aflopende middelen Wijkendeals (provinciale middelen)	WWZ	€ 421.000, stopt geheel vanaf 2028 (provincie)
Decentralisatie Uitkering VWS t.b.v. pilot EU arbeidsmigranten	WWZ	€ 562.000, stopt vanaf 2029 (rijksmiddelen)
Investeringsfonds Sturen op een sterke sociale basis (sturingsinnovatie).	WWZ	€ 1 miljoen stopt vanaf 2027
Amendement iedereen doet mee	W&I	Middelen zijn tot en met 2029 toegekend
Fietsenstalling NS	Ber	Provinciale middelen die aflopen
Structurele taken omgevingswet	Won	€ 925.000; loopt af in 2027

Aandachtspunten: aan de orde in raad of college

Onderwerp	prg	Opmerking
Crowd control 4-daagse	Vei	Collegevoorstel 24 maart 2026
Economische Visie 2.0	Eco	Raad juni 2025
Huisvesting bijzondere doelgroepen	WWZ	Raad februari 2026
Onderzoek en proef naar Het Bouwdepot	WWZ	Raad september 2025
Visie Financiële bestaanszekerheid	W&I	Raad november 2025
OV-visie	Ber	Raad februari 2026
Energietransitie: 10.000 woningen aardgasvrij en warmte-infrastructuur	Ope	In Coalitieakkoord 2022-2026 is aangegeven dat voor de periode 2023-2030 € 30 miljoen nodig is voor de energietransitie.
Inwonersberaad Afval	Ope	Raad maart 2026
Uitbreiding capaciteit Toezicht en handhaving	Ope	Collegevoorstel 'Kader toezicht en handhaving', 26 maart 2024
Weerbaarheid	div	Raadsinformatiebrief 'Aanpak maatschappelijke weerbaarheid', college 24 maart 2024; Voorstel Mobile device management, college 10 maart 2026.

Aandachtspunten: “andere” en winstwaarschuwingen

Onderwerp	prg
Andere aandachtspunten	
Participatieplatform	Bes
Busvoordeelabonnement	W&I
Omgevingstafel conceptverzoeken	Won
Ruimtelijke kwaliteit groei van de stad	Won
Stationsdistrict	Won
Winstwaarschuwingen	
Verbonden partijen	div
Vluchtelingen	div

WoMo middelen

Cofinanciering van het rijk voor mobiliteit en woningbouw.

Om deze middelen te behouden is “bijdrage” van gemeente nodig

cofinanciering vanuit WoMo middelen; bedragen € 1 miljoen	2027	2028	2029	2030
Ten laste van exploitatie /saldireserve				
Ontwikkeling Kanaalzone-zuid	46,0			
Opnemen in investeringsplan				
Ontwikkeling Kanaalzone zuid		9,9		
Cofinanciering P+R West	2,0			
Stationsgebied	3,0	6,0	6,0	6,0

Groeikader

Set aan regels om kwantitatieve ontwikkelingen in de begroting te compenseren.
Organisatie (en dienstverlening) mee laten groeien met groei stad (naar voorbeeld G5)

Doel:

- handhaven van hetzelfde beleids- en uitvoeringsniveau
- Meer focus op “echte” knelpunten en nieuwe ontwikkelingen bij integrale afweging:

(Huidige situatie dat bij elk afwegingsmoment knelpunten worden aangedragen die te herleiden zijn naar groei van de stad)

Nu vooral agenderen van groeikader, voor uitwerken is tijd nodig.

NB: agenderen van verantwoorde groei van de organisatie en huisvesting

Dashboard / simulatie model

Bedoeld om “stand” bij te houden en direct inzicht te geven in financiële effecten op:

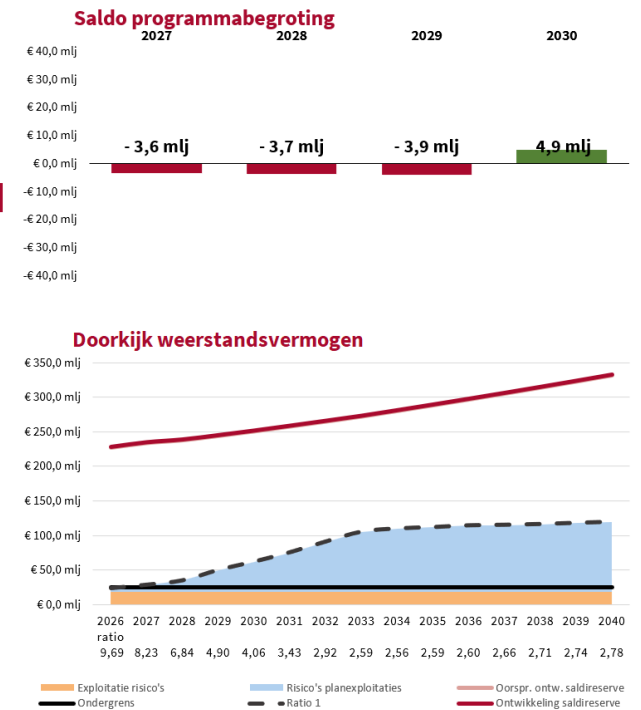
- Programmabegroting
- saldireserve

Dashboard financiële positie Coalitie onderhandelingen 2026

In dit dashboard zijn de gevolgen zichtbaar gemaakt voor de programmabegroting en de saldireserve.

Programmabegroting; * € 1 miljoen	2027	2028	2029	2030	
Stadsbegroting 2026 - 2029	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ontwikkeling algemene middelen	-3,6	-3,7	-3,9	4,9	
Aanpassingen programma begroting	0,0	0,0	0,0	0,0	
Aanpassing kapitaallasten (vanuit invest)	0,0	0,0	0,0	0,0	☐
Knelpunten huidige begroting	-1,6	-1,6	-6,5	-1,5	☐
Aanpassingen saldi reserve	0,0	0,0	0,0	0,0	
Programmasaldo afrekenen met saldireserve	0,0	0,0	0,0	0,0	☐
Programmasaldo	-3,6	-3,7	-3,9	4,9	

Stadsrekening 2025 als basis

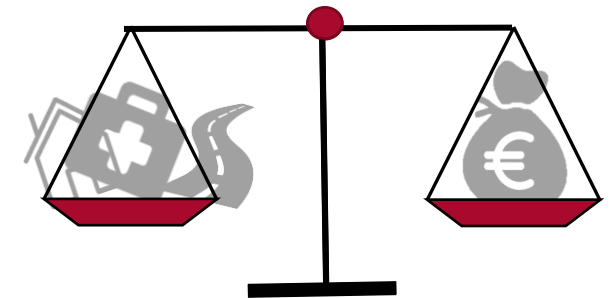
Integrale afweging

Op één moment financiële ruimte en claims inzichtelijk
claims zijn knelpunten en nieuwe wensen
college: werkconferentie begin juli; raad met stadsbegroting

Doel: bestuur kan keuzes afwegen

Knelpunten en wensen komen makkelijk op tafel
Ruimte / ombuigingsmogelijkheden vaak lastiger

Belangrijk dat begroting sluitend is : vaak lastige keuzes

Antwoorden op vragen nav presentatie financieel beeld

20 april 2025

Inhoud

Vragen genoteerd tijdens de presentatie.....	1
Vragen nagestuurd op 20 april.....	4
Bijlage omvang programma's en incidentele kosten	13
Bijlage taakvelden/productgroepen en beleidsvrijheid	14
Bijlage afschrijvingstermijnen	16
Bijlage Centrale stelposten Stadsbegroting 2026 -2029.....	19

Vragen genoteerd tijdens de presentatie

a. Benutting saldireserve

Zie bijgevoegde notitie

b. Omvang programma's en incidentele kosten

Als bijlage is het overzicht opgenomen van de programma's uit de Stadsbegroting 2026-2029. Het is verplicht om in de Stadsbegroting een overzicht op te nemen met de incidentele baten en lasten. Dit overzicht is in dezelfde bijlage opgenomen.

c. Er zijn nieuwe investeringsregels, waarbij er meer wordt gestuurd op de uitvoering ervan, maar de verwachting is niet dat er veel kapitaallasten vrijvallen. Kan de organisatie een indicatie geven wat deze nieuwe regels doen voor de kapitaallasten?

We weten op dit moment nog niet wat de nieuwe regels doen voor de kapitaallasten. De nieuwe regels moeten helpen met het beter plannen en keuzes maken waardoor een realistische(re) kapitaallastenraming mogelijk is. De benodigde kapitaallasten zijn daarbij afhankelijk van de keuzes die de komende tijd worden gemaakt ten aanzien van het daadwerkelijk in uitvoering nemen van investeringen die zijn opgenomen in het investeringsplan (voor investeringen die we in potlood laten staan – voorgenomen investeringen – reserveren we niet automatisch kapitaallasten). Dit zal in de uitwerking voor de Stadsbegroting 2027 verder duidelijk moeten worden.

Op basis van de Stadsbegroting 2026 -2029 is het volgende beeld te geven. Op webpagina 364 (Stadsbegroting 2026) wordt inzicht gegeven in een doorrekening van de kapitaallasten en het investeringsplan.

bedragen * € 1 miljoen	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Budgetkapitaallasten oorspronkelijk	45,6	51,8	52,8	53,8	54,5	55,1	55,4	55,6	55,9	56,2
vrijval in Stadsbegroting 2026-2029	7,3	7,8	8,0							
Budget kapitaallasten na vrijval	38,4	44,1	44,8	53,8	54,5	55,1	55,4	55,6	55,9	56,2
Benodigde kapitaallasten	38,4	44,1	44,8	52,7	54,2	57,0	55,6	53,1	52,5	50,1
Verschil: budget – benodigd	0,0	0,0	0,0	1,1	0,3	-1,9	-0,2	2,6	3,4	6,1

bedragen * € 1 miljoen	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Investeringsplan	175,7	178,0	120,7	62,0	18,8	7,4	3,1	1,4	1,2	1,2

In de tabel is te lezen dat in 2031 en 2032 het beschikbare budget tekortschiet voor alle benodigde kapitaallasten. Vanaf 2033 ontstaat er ruimte. Deze ruimte is beschikbaar om nieuwe investeringen in te passen.

De benodigde kapitaallasten zijn gebaseerd op de investeringen in het investeringsplan. Over de periode 2026 tot en met 2030 (stand Stadsbegroting 2026) gaat het om € 555 miljoen, zeg maar € 111 miljoen per jaar. Tot en met 2024 werd ervan uitgegaan dat een dergelijk investeringsniveau niet realistisch was. Maar, afgelopen jaar (Stadsrekening 2025) is in totaal € 111 miljoen geïnvesteerd. Het is te vroeg om te concluderen of de € 111 miljoen een éénmalige uitschieter is of dat de realisatiekracht nu structureel hoger ligt of nog steeds groeiend is. In ieder geval kan niet uitgesloten worden dat een groot deel van voorgenomen investeringen in de periode 2026-2030 uitgevoerd gaan worden. Daarmee valt er geen ruimte vrij. Sterker nog: wanneer nieuwe investeringen worden toegevoegd in de periode tot en met 2030, dan kan dit alleen wanneer kapitaallasten worden toegevoegd of andere investeringen uit het investeringsplan naar achteren schuiven. En er kan ruimte worden gemaakt door investeringen te parkeren en op de lijst 'in potlood' te zetten of eventueel af te voeren.

d. Het bedrag van 5 mln voor de meeruitgaven Waalbrug is een oude ambitie vanuit 2016; is dit onvermijdelijk?

Zie hiervoor vraag 15 in het volgende hoofdstuk.

e. Nav de slide met aflopende middelen: graag de lijst toelichten.

Onderwerp	prg	Opmerking
Aflopende middelen Kinderwerk	WWZ	€ 300.000 stopt vanaf 2027 (rijksmiddelen)
Aflopende middelen Samen Verder	WWZ	€ 350.000 stopt vanaf 2028 (rijksmiddelen)
Aflopende middelen sociale basis - rijksmiddelen: IZA inwonersinitiatieven, IZA zorgcirkels, GALA Versterken Sociale Basis	WWZ	€ 388.000, stopt vanaf 2027 (rijksmiddelen)
Aflopende middelen Wijkendeals (provinciale middelen)	WWZ	€ 421.000, stopt geheel vanaf 2028 (provincie)
Decentralisatie Uitkering VWS t.b.v. pilot EU arbeidsmigranten	WWZ	€ 562.000, stopt vanaf 2029 (rijksmiddelen)
Investeringsfonds Sturen op een sterke sociale basis (sturingsinnovatie).	WWZ	€ 1 miljoen stopt vanaf 2027
Amendement iedereen doet mee	W&I	Middelen zijn tot en met 2029 toegekend
Fietsenstalling NS	Ber	Provinciale middelen die aflopen
Structurele taken omgevingswet	Won	€ 925.000; loopt af in 2027

Aflopende middelen Kinderwerk

Borgen van kinderwerk à knelpunt vanuit beleid, o.a. wegvallen middelen kansengelijkheid

Aflopende middelen Samen Verder

Uitblijvende Rijksbesluitvorming over toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. In huidige coalitieakkoord staat dat we hier koploper op moeten zijn.

Aflopende middelen sociale basis - rijksmiddelen: IZA inwonersinitiatieven, IZA zorgcirkels, GALA Versterken Sociale Basis

Vanuit het IZA en GALA heeft de gemeente Nijmegen sinds 2023 middelen om de sociale basis te versterken. Met deze middelen worden activiteiten van organisaties en netwerken in de sociale basis gesubsidieerd. Vanaf 2027 start het AZWA. In dit nieuwe akkoord zijn middelen voor basisfunctionaliteiten opgenomen, maar deze zijn niet bestemd voor het ondersteunen van inwonersactiviteiten. Dit betekent dat er geen middelen opgenomen om de sociale basis te versterken via activiteiten voor en door inwoners, terwijl het AZWA wel als doel heeft om de beweging van zorg naar welzijn te maken. Dit zorgt voor een knelpunt vanaf 2027.

Aflopende middelen Wijkendeals (provinciale middelen)

Vanaf 2027 lopen de provinciale middelen voor de Wijkendeals af. Deze middelen waren incidenteel, maar het blijkt dat de opgestarte activiteiten na afloop van de middelen wel nog ondersteuning nodig hebben.

Decentralisatie Uitkering VWS t.b.v. pilot EU-arbeidsmigranten

Pilot EU-arbeidsmigranten. Nijmegen ontvangt m.i.v. 2026 3 jaar lang middelen uit de Decentralisatie Uitkering om opvang en begeleiding te organiseren voor dakloze arbeidsmigranten. Het te ontvangen bedrag volstaat niet voor opvang én begeleiding. Er is eigen gemeentelijke inbreng voor nodig. Vooralsnog proberen we dit via de koppeling met het amendement Iedereen van Straat. Dit amendement heeft een looptijd van 2 jaar, zodat in 2028 de dekking voor de gemeentelijke inbreng wegvalt. Het is op dit moment nog niet bekend wat het Rijk na afloop van deze regeling zal doen: regeling voortzetten, ander beleid ontwikkelen, een beroep doen op de gemeenten, of anders.

Investeringsfonds Sturen op een sterke sociale basis (sturingsinnovatie)

Met de vaststelling van de Stadsbegroting 2025-2028 en De amendementen Door(breek)aanpakken en Leidende principes voor zorg, welzijn en ondersteuning (principe 1), heeft de raad het besluit genomen om een jaarlijks structureel investeringsfonds van 1 miljoen euro voor de sociale basis in te richten. We hebben de afspraak gemaakt om na de eerste twee jaar te evalueren hoe we het investeringsfonds vanaf 2027 in de begroting verwerken.

Voortzetting/continuering financiering amendement Iedereen doet mee (SB 2026-2029)

Het aannemen van extra participatiecoaches is een structurele keuze in de ondersteuning en dienstverlening aan inwoners. Bij de behandeling van de Stadsbegroting 2026-2029 is deze keuze echter niet als structureel besluit vastgelegd. Met deze claim stellen we daarom voor om deze voorzieningen wél structureel te bekostigen.

Fietsenstalling NS

De provincie stopt per heden met haar bijdrage voor de beheerde fietsenstalling. Een optie is om het wegvallen van deze bijdrage niet te compenseren, maar dan zal de NS de tarieven voor de fietsenstalling – die nu de eerste 24u gratis is – verhogen voor reizigers.

Structurele taken omgevingswet

Bij de Stadsbegroting 2026 heeft uw raad voor de invoering Omgevingswet € 1,7 miljoen toegekend voor 2026 en € 1,4 miljoen voor 2027. Bij de meerjarendoorkijk blijken er echter vanaf 2028 structureel taken verbonden aan dit taakveld.

f. Slide van de visies: graag aangeven waar het over gaat. De onderhandelaars willen een beter gevoel krijgen bij wat de plannen en de omvang zijn.

Zie hiervoor vraag 3 in het volgende deel

g. WoMo middelen 46 mln maar alleen indien we cofinancieren: onderhandelaars willen graag weten waarom er geen bestaande middelen kunnen worden ingezet. We betalen immers al heel veel voor deze projecten.

In de stadbegroting is aangegeven dat de groei van de stad om grootschalige aanpassingen vraagt, dat het Rijk zich voorbereidt op investeringen in groei in onze regio en dat dit een vorm van cofinanciering vraagt. Met de besluitvorming over de middelen voor woningbouw en mobiliteit eind 2025 heeft het Rijk hier een belangrijke stap in gezet.

Om in aanmerking te komen voor de Rijksmiddelen is de voorwaarde dat er sprake is van een gemeentelijk tekort. Bestaande middelen zijn hier al in verwerkt. Van dit tekort financiert het Rijk 50% en is er voor gemeenten de ruimte om het resterend tekort in begrotingsprocessen in te brengen. Dit is wat nu wordt voorgesteld.

De benoemde 46 miljoen zijn voor verbetering van bestaande (netbewust bouwen) en voor nieuwe projecten in de Kanaalzone waaraan het Rijk bijdraagt, de gemeente moet de resterende andere helft afdekken. Over de nieuwe projecten waaraan de middelen kunnen/zullen worden besteed moeten nog besluiten worden genomen door college en raad. Daarvan is het Rijk op de hoogte. Besluitvorming is voorzien voor eind 2026 begin 2027. De genoemde 46 miljoen is een reservering teneinde een dergelijk besluit t.z.t. te kunnen nemen.

Vragen nagestuurd op 20 april

- 1. Graag willen wij weten hoeveel 1-jarige subsidies er door de gemeente worden verleend. En hoeveel van de op dit moment toegekende subsidies zijn 1-jarig aan organisaties/instellingen maar hebben feitelijk een meerjarige subsidie (meer dan 4 jaar)?**

Het antwoord op deze vraag wordt nagestuurd.

- 2. Tijdens de presentatie over het financieel beeld, dd 13 april j.l., werd een lijstje met knelpunten gedeeld. Daar werden een drietal posten opgevoerd maar de duiding ontbreekt. Graag zouden wij meer uitleg willen over de totstandkoming van de post 'klachtenbehandeling', 'digitalisering MS365' en 'bijstelling begrote baten zwerfafval' en 'uitname digitaal stelsel'.**

Klachtbehandeling

Het aantal klachten is tussen 2020 en 2025 ruim verdubbeld. Deze toename hangt samen met verschillende factoren, zoals de groei van de stad, hogere verwachtingen van inwoners en een toegankelijker klachtprocedure. Tegelijk is er meer aandacht gekomen voor zorgvuldige klachtbehandeling, mede door de komst van de gemeentelijke ombudsman. Dit heeft echter ook geleid tot extra druk op de afhandeling, waardoor achterstanden zijn ontstaan en het aandeel tijdig afgehandelde klachten is gedaald naar 85%, onder de norm van 90%. Binnen de huidige begroting kan dit niet worden opgevangen.

Digitalisering(MS365)

Voor het gebruik van MS365 worden meer kosten gemaakt dan is voorzien. Het gaat dan om kosten voor het technisch operationeel houden, backup voorzieningen en functioneel beheer.

Bijstelling begrote baten zwerfafval

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft op 29-10-2025 gemeenten geïnformeerd dat de uitkering voor Single Use Plastic (SUP) lager zal uitvallen. De hoofdreden hiervoor is de introductie van de Empty Pack Survey in 2024, een onderzoek van de Douane naar het percentage in Nederland geraapte sigaretverpakkingen waarover geen accijns is betaald. Dat ligt hoger dan in eerste instantie aangenomen. Over tabaksfilters die niet in Nederland in de handel zijn gebracht kan geen vergoeding worden geïnd. Daarnaast wordt er 10% gereserveerd voor lopende bezwaarschriften en voorlopig nog niet uitgekeerd.

Uitname digitaal stelsel

Het Rijk neemt geld uit het gemeentefonds voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De redenering daarachter is dat de kosten van deze voorziening een besparing opleveren bij gemeenten. In de begroting van Nijmegen is deze uitname terechtgekomen als te besparen bij het betreffende beleidsveld. Na enige jaren is de conclusie dat deze besparing zich niet voordoet.

Demonstratierecht

Het aantal demonstraties is fors gestegen (van circa 70 in 2022 en 2023 naar 152 in 2025). Door deze groei past de huidige capaciteit niet goed bij wat benodigd is om de demonstraties te faciliteren en te beschermen.

3. Bij ‘aandachtspunten: aan de orde in raad of college’ (PP p. 22) gaat het over zaken waar nog geen uitvoeringsagenda ligt of waar nu in het college wel aan is gewerkt. Wat is de laatste stand van zaken en hoeveel geld is er nu voor nodig, of is er reeds gereserveerd in de (programma)begroting?

De slide ‘aandachtspunten aan de orde in raad of college’ staat op pagina 23; aangenomen wordt dat deze slide bedoeld wordt.

In onderstaande tabel zijn de bedragen opgenomen die aanvullend nodig zijn op de huidige begroting. De bedragen zijn gebaseerd op een ambtelijke inschatting wat nodig is om de bestuurlijke ambities vorm te geven.

bedragen * € 1.000	prg	2027	2028	2029	2030
Crowd control 4-daagse	Vei	-100	-100	-100	-100
Economische Visie 2.0	Eco	-300	-300	-300	-300
Huisvesting bijzondere doelgroepen:	WWZ				
Ontwikkeling en verbetering van vastgoed voor het regionaal vangnet	WWZ	-300	-300	-300	-300
Projectcapaciteit Stedelijke Ontw. Voor Flet en Brug	WWZ	-350	-350	-350	-350
Invulling principe 10. Housing First	WWZ	-311	-255	-255	-255
Amendement ‘Iedereen van de Straat’	WWZ	-3.000			
Onderzoek en proef naar Het Bouwdepot	WWZ	-1.000	-1.000		
Visie Financiële bestaanszekerheid	W&I	-812	-712	-712	-712
OV-visie	Ber	-280	-280	-280	-280
Energietransitie: 10.000 woningen aardgasvrij en warmte-infrastructuur	Ope	-3.750	-3.750	-3.750	-3.750
Inwonersberaad Afval	Ope	-200	-100	-100	-100
Uitbreiding capaciteit Toezicht en handhaving	Ope	-854	-854	-854	-854
Weerbaarheid		-1.732	-1.732	-1.232	-1.032
Aanpak maatschappelijke weerbaarheid	Vei	-1.100	-1.100	-600	-400
iRvN: Mobile Device Management	Bes	-632	-632	-632	-632
Totaal		-12.989	-9.733	-8.233	-8.033

Voorzetting crowd control room tijdens Vierdaagse

In 2025 is voor het eerst een gezamenlijke Crowd Control Room (CCR) ingericht tijdens de Vierdaagse. Verschillende partners werken hierin samen aan een gezamenlijk beeld van de druktesituatie. Evaluatie heeft uitgewezen dat voortzetting wenselijk is. De CCR is in 2025 en 2026 gehuisvest in het stadhuis; voor 2027 en verder is een andere locatie nodig. Aan de voortzetting zijn kosten verbonden, waaronder huisvesting, faciliteiten en aanvullende beveiligingsinzet. De verwachte kosten voor Nijmegen bedragen circa € 100.000. Dit is opgenomen in het collegevoorstel voorzetting CCV welke op 24 maart door het college is vastgesteld.

Economische visie 2.0

De raad heeft in 2025 de Economische Visie 2.0 (EV2.0) vastgesteld. In de periode 2020–2025 zijn jaarlijks circa 50 projecten uitgevoerd met een budget van circa € 2,7 miljoen. De projecten richten zich op sterke sectoren zoals Health & High Tech, MKB, logistiek en dienstverlening. Versterking van de lokale economie draagt bij aan werkgelegenheid en vermindert uitkeringsafhankelijkheid. Vanaf 2026 neemt het beschikbare budget af, om de beoogde slagkracht te behouden is structurele versterking nodig.

Huisvesting bijzondere doelgroepen

Ontwikkeling en verbetering van vastgoed voor het regionaal vangnet – Actieplan dak- en thuisloosheid

Dit onderdeel betreft de realisatie van een alternatief voor De Flet en De Brug. Het gaat om een investeringskrediet voor bouw of renovatie en een verhoging van subsidies aan de hurende organisaties. Nijmegen draagt 44% bij; de overige kosten worden regionaal gedragen. Dekking is deels gevonden in de toegekende claim uit begroting 2026

(€ 2,5 mln structureel), de regiobegroting en het overschot Beschermd Wonen. Het te claimen bedrag betreft de geschatte huurstijging na renovatie, die via subsidie aan de huurder wordt vergoed.

Projectcapaciteit stedelijke ontwikkeling voor: realisatie alternatief Flet en Brug en gezamenlijk project Huisvesting Bijzondere Doelgroepen

Het gaat om de inzet van projectontwikkelaars, in dienst van de gemeente Nijmegen, voor het realiseren van het alternatief voor De Flet en De Brug, en voor het bredere project Huisvesting Bijzondere Doelgroepen.

Housing First: voor alle leeftijden en in ieder geval ook voor jongeren

Het principe Housing First wordt ingevuld via het project Wonen Eerst voor 50 jongvolwassenen. Nijmegen draagt 44% bij; de rest wordt regionaal gedragen. Door (dreigend) dakloze jongvolwassenen te huisvesten kan op termijn bespaard worden op maatschappelijke opvang, jeugdzorg, zorg en inkomensondersteuning. Of deze besparingen op korte termijn realiseerbaar zijn, is onzeker. Structurele besparingen zijn naar verwachting pas op middellange of lange termijn te verwachten.

Amendement 'Iedereen van straat'

Voor het amendement 'Iedereen van Straat' geldt dat de middelen voor 2026 en 2027 zijn toegekend. Voor 2027 is een tekort voorzien.

Onderzoek en proef naar Het Bouwdepot

Bouwdepot: de raad heeft gevraagd om een onderzoek en een proef van twee jaar met het bouwdepot. Motie in opdracht van de raad (10 september 2025). Verwachte kosten ca. € 1mln per jaar voor uitvoering en verstrekking, 2027-2028. Daar is nog geen dekking voor aangegeven. De kosten zijn voor verstrekking van het bouwdepot aan de deelnemende jongeren en uitvoeringskosten.

Visie financiële bestaanszekerheid

Op 17 december 2025 heeft de gemeenteraad de visie Financiële bestaanszekerheid vastgesteld. De visie biedt kaders voor een systeemhervorming op het gebied van inkomensondersteuning, als antwoord op toenemende financiële druk bij Nijmegenaren. Stijgende kosten, onzekerheid over werk en inkomen en een ontoereikend sociaal minimum vragen om een andere aanpak. Het bijbehorende uitvoeringsplan, gebaseerd op vier speerpunten, wordt naar verwachting in april 2026 aan het college voorgelegd. De hervorming sluit aan bij landelijke ontwikkelingen, waaronder de Participatiewet in balans.

OV-visie: beheer en fijnmazig vervoer

De OV-visie voorziet in intensiever gebruik van het openbaar vervoer. Voor het beheer ontbreekt momenteel een aanspreekpunt binnen stadsbeheer voor beheersvragen die hieruit voortkomen. Met deze claim wordt die inzet mogelijk gemaakt. Daarnaast wordt een kwartiermaker aangesteld voor fijnmazig vervoer in de wijken, in lijn met de motie 'een wijkhopper in gemeentelijke hand' van 4 februari.

Energietransitie: 10.000 woningen aardgasvrij en warmte-infrastructuur

De komende jaren zijn forse investeringen nodig voor de warmtevoorziening en de overgang naar aardgasvrije woningen. De gemeente wil mede-investeerder zijn om het publieke belang te borgen. De verwachte investering bedraagt circa € 30 miljoen over 8 jaar, waarvan het overgrote deel naar verwachting op termijn wordt terugverdiend, na te verwachten aanloopverliezen. Concrete opgaven zijn onder meer warmte-infrastructuur bij de herontwikkeling van het stationsdistrict, TPN-west en de ontwikkeling van duurzame warmtebronnen. Subsidie blijft noodzakelijk om de overgang voor inwoners betaalbaar te maken; landelijke uitbreiding van subsidies is nog onzeker.

Inwonersberaad Afval

Vanuit het Inwonersberaad Afval zijn adviezen gekomen die in 2026 nader worden onderzocht en uitgewerkt, conform het raadsvoorstel. Hiervoor is budget nodig. Succesvolle maatregelen worden vervolgens opgenomen in

de dienstverlening van DAR via de dienstverleningsovereenkomst. Dit leidt naar verwachting tot een structurele verhoging van de jaarlijkse kosten.

Uitbreiding capaciteit Toezicht en Handhaving

Op basis van een benchmarkonderzoek (2024) is de doorontwikkeling van Toezicht en Handhaving van reactief naar preventief handhaven vastgesteld. De Raad heeft eerder middelen toegekend, maar dit is onvoldoende voor de beoogde doorontwikkeling. Aanleiding voor extra capaciteit zijn onder meer de terugtrekkende rol van de politie, toenemende handhavingsvragen vanuit meerdere programma's, krapte op de arbeidsmarkt en de invoering van het nieuwe BOA-bestel. Gevraagd wordt om uitbreiding met functies zoals een beleidsjurist, adviseur kwaliteitszorg en een extra teamleider. De bedragen zijn inclusief een opslag van 40,9% voor bedrijfsvoering.

Weerbaarheid

Aanpak maatschappelijke weerbaarheid

Geopolitieke spanningen, hybride dreigingen en klimaatverandering maken gemeenten kwetsbaarder voor grootschalige verstoringen. Nijmegen wil de maatschappelijke weerbaarheid versterken, maar heeft hiervoor nog geen specifieke middelen gereserveerd. De opgave omvat onder meer continuïteit van gemeentelijke processen, inrichting van noodsteunpunten en ondersteuning van kwetsbare groepen. De indicatieve kosten bedragen € 0,5 miljoen in 2026, oplopend naar € 1,2 miljoen in 2027–2028 en afnemend daarna.

iRvN: Mobile Device Management

In maart is door het College het regionale Mobile Device Management beleid vastgesteld, samen met de regiogemeenten. Deze aanscherping is nodig vanwege de geopolitieke verhoudingen en cyberbedreigingen. Vanaf 2027 kost dit 632.000 euro voor Nijmegen.

4. Voor het busvoordeelabonnement is reeds geld vrijgemaakt bij de begroting 2026 maar inmiddels is duidelijk geworden dat dit onvoldoende is. Wat is de laatste informatie wat er nodig is (ook nu de Provincie niet bereid is bij te dragen)?

Per 29 juni 2026 neemt Transdev het busvervoer in de regio over. Het huidige busvoordeelabonnement voor minima vervalt dan. Hierover worden onderhandelingen gevoerd tussen Transdev en de gemeenten Nijmegen en Arnhem. Transdev vraagt een hoger tarief en daardoor is er nog geen overeenstemming bereikt. Als we er niet uitkomen, heeft dat tot gevolg dat het budvoordeelabonnement per 28 juni ophoudt. De wethouders van beide gemeenten willen bestuurlijk overleg met Transdev. Provincie Gelderland heeft eerder aangegeven geen bijdrage te willen leveren aan een minimareisproduct. De Groene Metropoolregio rondt een inventarisatie van mogelijkheden pas eind 2026 af, na de beoogde ingangsdatum.

Jongeren in het ov

Bij de stadsbegroting 2026–2029 is het amendement aangenomen waarmee kinderen van 4 t/m 17 jaar binnen de doelgroep ook gebruik kunnen maken van het busvoordeelabonnement. Stichting Leergeld schat deze groep op circa 3.000 kinderen. Landelijk wordt naar verwachting deze zomer vastgelegd dat kinderen t/m 12 jaar vanaf 1 januari 2027 gratis mogen reizen onder begeleiding van een betalende passagier. Dit kan de financiële impact van het amendement beperken. Voor kinderen van 12 jaar en ouder (geschat 1.200–1.500) geldt dat de daadwerkelijke afname onzeker is en mede afhankelijk van de hoogte van de eigen bijdrage.

Scenario: "Een nieuw busvoordeelabonnement met veel hogere kosten"

Bij een akkoord met Transdev stijgen de kosten aanzienlijk. Voor 2026 resulteert dit in een tekort van naar schatting € 300.000 tot € 500.000. Het maximale tarief bedraagt € 177 per abonnement; met de huidige eigen bijdrage van € 15 komt de gemeentelijke bijdrage op € 162 per abonnement. Voor de huidige 10.500 gebruikers betekent dit circa € 1,7 miljoen aan kosten, terwijl voor 2027 slechts € 962.191 is begroot. Verhoging van de eigen

bijdrage is een optie, mede omdat deze sinds 2019 niet is aangepast. Voor 2027 en verder is een raadsbesluit nodig over aanvullende middelen.

Scenario: "Geen nieuw abonnement"

Als geen overeenstemming wordt bereikt, vervallen alle abonnementen per 28 juni 2026. Voorgesteld wordt gebruikers die sinds juli 2025 een abonnement hebben afgesloten te compenseren met € 15. Het directe effect is dat circa 10.500 mensen met beperkte middelen vanaf de zomer volledig moeten betalen voor het busvervoer. De volgende alternatieven zien wij dan:

Alternatief kortingskaart

Als alternatief kan een kortingskaart worden aangeboden voor € 36 per jaar, met 40% korting buiten de ochtendspits en een nader te bepalen reissaldo. Een aandachtspunt is de beperkte ambtelijke capaciteit voor de implementatie en de mogelijke aansluiting in de tijd op het huidige abonnement. Als rekenvoorbeeld is € 60 genomen zodat de gemiddelde reiziger nog ¼ van de reizen kan maken ten opzichte van het huidige abonnement (bron: gebruikscijfers Transdev).

Alternatief "binnen huidige begroting"

Om binnen het bestaande budget te blijven zijn nog twee meer onrealistische opties denkbaar: verhoging van de eigen bijdrage of verlaging van de inkomensgrens. Een forse verhoging van de eigen bijdrage kan leiden tot minder afname, wat haaks staat op het doel van toegankelijkheid en het terugdringen van vervoersarmoede. De eigen bijdrage moet naar € 115 om het abonnement binnen begroting te houden. Verlaging van de inkomensgrens (bijvoorbeeld naar 110% van het sociaal minimum) is theoretisch mogelijk maar past niet binnen de visie Financiële bestaanszekerheid, die juist inzet op vereenvoudiging van regelingen. Dit zou bredere gevolgen hebben voor het gehele minimabeleid in Nijmegen. Op dit moment hebben we geen zicht op de exacte doelgroep als een inkomensgrens van 110% van het sociaal minimum wordt gehanteerd. Dit zou nader onderzocht moeten worden.

	gebruikers	kosten per abonnement	bijdrage gebruiker	kosten gemeente per jaar
Huidig contract	10.500	77	15	650.000
Scenario "Nieuw busvoordeelabonnement met hogere kosten"				
<u>Zelfde doelgroep</u>	10.500	177	15	1.700.000
Alternatief hogere bijdrage € 25,-	10.500	177	25	1.600.000
Alternatief hogere bijdrage € 50,-	10.500	177	50	1.300.000
Alternatief hogere bijdrage € 115,-	10.500	177	115	650.000
<u>Inclusief jongeren</u>	13.500	177	15	2.200.000
Alternatief hogere bijdrage € 25,-	13.500	177	25	2.100.000
Alternatief hogere bijdrage € 50,-	13.500	177	50	1.700.000
Alternatief hogere bijdrage € 115	13.500	177	115	840.000
Scenario: "Geen nieuw abonnement"				
Alternatief: kortingskaart huidige doelgroep	10.500	36 + 60 = 96	15	850.000
Alternatief: kortingskaart inclusief jongeren	13.500	36 + 60 = 96	25	960.000
Alternatief: verlagen doelgroep	Onbekend			

5. Ook voor het Stationsdistrict is de raad meegenomen dat er mogelijk meerkosten aankomen maar wat is de laatste stand van zaken na de laatste onderhandelingen met de partners?

De laatste ontwerpdeliversies in het kader van het verbetertraject Station centrumzijde volgen nog in april en begin mei. De inhoudelijke verbeterpunten worden in juni voorgelegd aan het College, waarna zij de raad zal informeren. En haar voorstellen zal doen ter verbetering. Aan de voorstellen zijn naar verwachting meerkosten voor de gemeente verbonden. De meerkosten op korte termijn betreffen de plankosten voor de organisatie zo'n € 2

miljoen voor 4 jaar; € 0,5 miljoen per jaar. De verwachte meerkosten voor de investeringen om de verbeteringen uit te voeren, zullen niet eerder dan in 2030/2031 benodigd zijn. Een raming van die investeringen, is nog niet beschikbaar.

6. Wat is financieel gezien de laatste stand van zaken voor grote bouwontwikkelingen, het zwembad in de Winkelsteeg, de renovatie van de Schouwborg, het Valkhofmuseum? Waar is extra budget nodig en hoeveel?

Als eerste een algemene waarschuwing. De huidige crisis in het Midden-Oosten leiden tot hogere prijzen. We moeten er rekening mee houden dat daardoor ook investeringsprojecten meer gaan kosten. Op dit moment is hiervan nog geen inschatting te maken.

Zwembad Winkelsteeg

Investering zwembad

De huidige investeringsbegroting van het zwembad is nog toereikend. Door de vertraging in de afgiftevergunning (buiten de wettelijke termijn) en de te late oplevering van de bouwrijpe grond hebben we een fors bedrag aan indexatie aan de aannemer moeten betalen. Dit is opgevangen binnen het bestaande krediet, maar heeft wel tot gevolg dat er geen ruimte meer is.

Exploitatie zwembad

Op dit moment wordt de exploitatie van het sportcentrum aanbesteed en wordt de exploitatie op basis van de laatste inzichten en de verwachte uitkomst van de aanbesteding doorgerekend. Hierin zijn nog keuzes te maken die invloed hebben op het kostenniveau. We zijn momenteel nog bezig om dit goed op een rij te zetten om vervolgens tot een ambtelijk advies te komen. Wat dat betreft komen deze onderhandelingen net te vroeg.

Renovatie Schouwborg

We verwachten in derde kwartaal 2026 de prijs en contractvorming fase te kunnen afronden en dan weten we de definitief gecontracteerde prijs met de bouwteam combinatie. De verwachting is dat het huidige budget niet toereikend is, onder meer vanwege de flora-fauna-voorwaarden in de provinciale vergunning. Op dit moment is het moeilijk om in te schatten, maar hoogst waarschijnlijk moet rekening worden gehouden met meerkosten.

Het Valkhofmuseum

We verwachten nog €368.000 nodig te hebben ter afronding van de verbouwing. Dit bedrag is gemeld bij de jaarrekening 2025. Er is nog geen dekking voor dat bedrag. Een groot deel van de overschrijding is het gevolg van vertraging in de bouw, waardoor de rentekosten voor onderhanden werk hoger uitvielen dan oorspronkelijk geraamd. Verder heeft een aantal inrichtingszaken vertraging opgelopen.

7. Een van de genoemde risico's is het tekort aan personeel binnen de ambtelijke organisatie en met name ook het aantal leidinggevenden. Daarvoor wordt grofweg een bedrag van 2,5 miljoen euro gevraagd. Hoe is de opbouw van dit bedrag en hoe verhoudt dit zich ten opzichte van de bij de begroting van 2025 vrijgemaakte 3,7 miljoen voor 'Versterking bedrijfsvoering en overhead primaire afdelingen' uit het Programma Bestuur en Organisatie (Stadsbegroting 2025-2029)?

De groei van de stad in de afgelopen jaren heeft ook een sterke groei van de organisatie tot gevolg gehad. De extra medewerkers zijn overwegend opgenomen in de bestaande teams en bureaus van onze afdelingen. Hierdoor zijn deze teams en bureaus te groot geworden. Veel teams en bureaus kennen inmiddels een "span of support" van meer dan 30 medewerkers. Het gevolg is dat leidinggevenden onvoldoende aandacht kunnen bieden aan de aansturing, ondersteuning en ontwikkeling van medewerkers en zij zelf een te hoge werkdruk ervaren. Voor de korte termijn hebben we daarom maatregelen uitgewerkt om de belangrijkste knelpunten op te lossen. Dit doen we binnen de bestaande hoofdstructuur van 10 afdelingen. Enerzijds door binnen afdelingen bureaus toe te

voegen, waarvoor nieuwe bureaumanagers nodig zijn. Anderzijds door binnen de bestaande bureaus of teams te kiezen voor een hulpstructuur, in de vorm van coördinerende functies. In totaal gaat het om ongeveer 8 fte bureaumanagers, 3 fte teamleiders en 5 fte coördinerende medewerkers, inclusief de daarvoor benodigde overhead (trap-op-trap-af methodiek).

Hierbij moet aangetekend worden dat we tegelijkertijd constateren dat ook de huidige hoofdstructuur van 10 afdelingen begint te knellen. Een aantal afdelingen heeft inmiddels meer bureaus dan we wenselijk achten en er ontstaan nieuwe inzichten over de huidige indelings- en sturingsprincipes (ketensamenwerking, relatie beleid en uitvoering, gebiedsgericht werken). Vandaar dat we nu ook starten met een onderzoek naar de toekomstbestendige hoofdstructuur. Daarmee is in de huidige claim van 2,5 miljoen nog geen rekening gehouden.

Het bovenstaande staat daarmee los van de in 2025 vrijgemaakte € 3,7 miljoen voor de versterking van de bedrijfsvoering en de overhead primaire afdelingen.

8. We hebben afgesproken om inzichtelijk te maken welke bovenwettelijke financiële verplichtingen de gemeente heeft. Kan daarin ook worden aangegeven welke bovenwettelijke uitgavenposten al verplichtingen voor aangegaan zijn en welke niet?

9. Kan er een lijst gegeven worden van de top 10 grootste bovenwettelijke uitgavenposten?

Het is lastig om exact de scheidingslijn aan te geven van wettelijk en bovenwettelijk. Ook bij wettelijke taken is er sprake van meer of minder beleidsvrijheid om een taak in te vullen. Het adviesrapport van de Raad voor Openbaar Bestuur (ROB) "Beleidsvrijheid nader gedefinieerd" uit 2019 kan wat dat betreft behulpzaam zijn. In dat rapport heeft de ROB per taakveld aangegeven wat de beleidsvrijheid is.

Hieronder zijn de onderdelen opgenomen die volgens de ROB een beleidsvrijheid kennen van 80% of meer:

- Belastingen OZB woningen, OZB niet woningen en overige belastingen
- Cultuur met uitzondering van cultureel erfgoed
- Sport
- Openbaar groen en recreatie onderdeel van programma openbare ruimte
- Wonen en bouwen, grondexploitaties
- Bereikbaarheid met uitzondering van onderdeel openbaar vervoer
- Economie en Toerisme

Naast de mate van beleidsvrijheid is de omvang van het taakveld ook interessant. Bij een taakveld met minder beleidsvrijheid maar met een forse financiële omvang kan een andere keuze veel meer opleveren dan bij een taakveld met veel beleidsvrijheid en een geringe financiële omvang. Daarmee is een berekening gemaakt van de financiële omvang van een taakveld en de beleidsvrijheid, dit is opgenomen als bijlage.

10. Waar financieren we structureel beleid met incidenteel geld?

Er wordt geen structureel beleid met incidentele middelen betaald. Uitgangspunt is dat wanneer beleid wordt betaald met incidentele middelen dit beleid stopt wanneer de middelen stoppen. Praktisch kan dit lastiger zijn. Het beleid waarvan (mogelijk) middelen in de komende meerjaren periode aflopen is opgenomen als aandachtspunt in de presentatie die op 13 april is gegeven.

11. Welke investeringen kunnen we activeren in plaats van direct ten laste van de exploitatie brengen?

Er gelden strikte regels als het gaat om investeren en activeren. Deze regels liggen vast in het BBV, onze financiële verordening en het 'Kader investeren & waarderen, activeren en afschrijven activa' (vastgesteld door de raad in 2013). De accountant controleert op een juiste toepassing. Op dit moment zijn er geen uitgaven in de programmabegroting opgenomen waarvan de aard dusdanig is dat deze uitgaven als investering kunnen worden gekwalificeerd.

12. Welke afschrijvingstermijnen hanteren we, en hoe verhouden die zich tot andere gemeenten?

De afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in het 'Kader investeren & waarderen, activeren en afschrijven activa' uit 2013. In de bijlage 'Afschrijvingstermijnen' zijn de termijnen opgenomen. Aanvullingen en wijzigingen op afschrijvingstermijnen zijn of worden ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de toekomstige gebruiksduur. Er zijn geen aanwijzingen dat in het kader ongebruikelijke afschrijvingstermijnen worden gehanteerd vrij. Ook zijn hierover geen opmerkingen/gesprekken geweest met de accountant. Met de introductie van de nieuwe spelregels voor investeringen is aangegeven dat het 'Kader investeren & waarderen, activeren en afschrijven activa' geactualiseerd gaat worden. Verwacht wordt dat de actualisatie dit najaar kan worden opgepakt.

13. Waar hanteren we voorzichtigheidsmarges of stelposten, en hoe hard zijn die?

In de programmabegroting zijn, voor zover bekend, geen voorzichtigheidsmarges opgenomen. Bij een aantal budgetten is ervoor gekozen om zelfs enige mate van risico te lopen. Bijvoorbeeld bij de BUIG-middelen en het verstrekken van studietoelage. Bij projecten is het gebruikelijk dat een post onvoorzien wordt geraamd.

Als het gaat om stelposten dan vallen die uiteen in twee categorieën:

- Centraal geraamd: met verschillende achtergronden
- Decentraal geraamd: vaak nog niet ingevulde taakstellingen.

Centraal geraamde stelposten

Deze stelposten zijn opgenomen en worden toegelicht in de Stadsbegroting. Deze stelposten worden gebruikt om bepaalde effecten in de begroting te neutraliseren of juist ervoor te zorgen dat hier financieel rekening mee wordt gehouden. Een groot deel van deze stelposten hangt samen met de raming van het gemeentefonds of zorgen. Als bijlage is het overzicht en de toelichting van de stelposten uit de Stadsbegroting 2026 – 2029 opgenomen.

14. Welke posten zijn structureel geraamd maar in de praktijk incidenteel?

Hier zijn geen voorbeelden van bekend.

15. Welke verplichten zoals de € 5 miljoen voor de Waalbrug, staan er op de begroting en hoe vast staan die verplichtingen? En kunnen we nog van deze verplichting, uit 2016, af?

Dit bedrag is vastgelegd in twee bestuursovereenkomsten met Rijkswaterstaat (RWS). Dus zonder tegenbericht vanuit Nijmegen gaat RWS ervan uit dat de 'scope Nijmegen' meegenomen moet worden tijdens de tweede fase van het groot onderhoud.

'Scope Nijmegen' bestaat uit twee delen:

Realiseren tweerichtings-fietspad

Deel 1 is al gerealiseerd tijdens de eerste fase van de werkzaamheden in 2020.

Kwaliteitsimpuls ruimtelijke kwaliteit en vormgeving.

Deel 2 moet nog worden gerealiseerd. Volgens afspraak gebeurt dat rond 2030. Uitvoering van de plannen is nodig om het rijksmonument goed in stand te kunnen houden en een impuls te geven aan het verbeteren van de uitstraling van de Waalbrug. Vanuit onze ambitie op het gebied van cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit is het daarom belangrijk om achter deze renovatieplannen te blijven staan.

Bijlage omvang programma's en incidentele kosten

Omvang programma's op basis Stadsbegroting 2026-2029 (webpagina 428)

Bedragen * € 1mln Programma	Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	Baat	Last	Saldo	Baat	Last	Saldo	Baat	Last	Saldo	Baat	Last	Saldo
Bestuur en organisatie	7,7	95,2	-87,6	7,7	94,9	-87,3	7,7	94,7	-87,0	7,7	95,0	-87,3
Veiligheid	0,9	30,8	-29,9	0,6	30,3	-29,7	0,6	30,8	-30,2	0,6	30,8	-30,2
Economie en toerisme	1,6	8,4	-6,8	1,6	8,1	-6,5	1,6	8,0	-6,4	1,6	8,0	-6,4
Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg	26,2	324,6	-298,5	15,7	310,1	-294,4	15,6	309,8	-294,2	15,6	309,8	-294,2
Werk en Inkomen	124,3	218,4	-94,1	124,3	217,7	-93,4	124,3	217,6	-93,3	124,3	216,5	-92,2
Onderwijs	9,9	39,0	-29,1	9,9	39,8	-29,9	9,9	40,8	-30,9	9,9	41,4	-31,4
Bereikbaarheid	32,7	70,9	-38,2	37,1	78,3	-41,2	37,2	79,1	-41,9	37,2	79,7	-42,6
Wonen en stedelijke ontwikkeling	110,5	133,4	-22,9	106,5	129,7	-23,1	42,5	64,6	-22,0	42,5	64,3	-21,8
Openbare ruimte	29,7	67,8	-38,1	32,8	70,3	-37,6	36,0	75,3	-39,3	39,4	76,9	-37,5
Cultuur en Cultureel Erfgoed	6,0	44,6	-38,7	6,0	45,3	-39,4	6,0	45,8	-39,9	5,8	45,5	-39,7
Sport	8,8	27,3	-18,6	8,8	27,2	-18,4	8,7	25,7	-17,0	8,7	25,7	-17,0
Financiën	752,7	50,4	702,3	772,4	71,7	700,8	779,2	77,1	702,1	803,8	103,6	700,2
Beginsaldo	1.111,0	1.111,0	0,0	1.123,4	1.123,4	0,0	1.069,2	1.069,2	0,0	1.097,1	1.097,1	0,0

Overzicht van incidentele baten en lasten Stadsbegroting 2026 – 2029 (webpagina 432)

Lasten	Programma	2026	2027	2028	2029
Gedragsmaatregelen Versnelling mobiliteitstransitie	SB 2024 Bereikbaarheid	-400			
Warmtenet	SB 2023 Openbare ruimte	-100	-700	-2.200	
Voordeel Leerlingenvervoer	SB 2025 Onderwijs	200			
Frictiekosten Briks-taken	SB 2025 Won. en Sted.Ontw.	-733	-637		
Het komen tot één Omgevingsplan	SB 2025 Won. en Sted.Ontw.	-600	-450	-450	-450
Aanvullende tegemoetkoming energie SFN	SB 2025 Sport	-400	-400		
Suites sociaal domein	SB 2025 Werk en Inkomen	-1000	-400		
Beheer tijdelijke fietsstalling Stationsgebied	SB 2025 Won. en Sted.Ontw.	-400	-400		
Voortzetting Yivi (voorheen IRMA) als digitale identiteitsv.	SB 2026 Bes. en Organisatie	-100	-100		
Uitbreiding frontoffice met ondersteuning Burgerzaken	SB 2026 Bes. en Organisatie	-65	-65		
Reserve Chiptechsector	SB 2026 Economie en Toer.	-1.000			
Uitvoering Wet Inburgering	SB 2026 WWZ	-548	-300		
Integratie Oekraïense Ontheemden	SB 2026 WWZ	-100	-100		
Lhbtq+	SB 2026 WWZ	-100			
Inkomensregelingen	SB 2026 Werk en Inkomen	-860			
Onderhoudsbudget bebording en markeringen	SB 2026 Bereikbaarheid	-175	-175	-150	
Handhaving anterieure overeenkomsten	SB 2026 Won. en Sted.Ontw.	-100	-100		
Handhaving anterieure overeenkomsten trap-op-trap-af	SB2026 Won. en Sted. Ontw.	-40	-40		
Omgevingswet transitieplan 2.0	SB 2026 Won. en Sted.Ontw.	-1.700	-1.400		
Omgevingswet transitieplan 2.0 trap-op trap-af	SB 2026 Won. en Sted.Ontw.	-48	-48		
Gebiedsvisie campus heijendaal	SB 2026 Won. en Sted.Ontw.	-100	-100		
Doorontwikkeling kennisclusters NTC	SB 2026 Won. en Sted.Ontw.	-200	-200		
Intensiveringsstudie stad n.a.v. omgevingsvisie	SB 2026 Won. en Sted.Ontw.	-600			
Woonfonds	SB2026 Won. en Sted. Ontw.	-5.000			
Klimaatadaptatie	SB2026 Openbare ruimte		-350	-600	-600
Klitaadaptatie	SB2026 Openbare ruimte		-140	-240	-240
Culturele Hoofdstad	SB 2026 Cult. en Cult. Erfg.	-500	-500	-500	
Eenmalige subsidie begraafplaats Daalseweg	SB 2026 Cult. en Cult. Erfg.	-100	-300	-100	
Totaal incidentele baten en lasten		-14.769	-6.905	-4.240	-1.290

Bijlage taakvelden/productgroepen en beleidsvrijheid

In onderstaande tabel zijn de taakvelden/productgroepen opgenomen met de baten en lasten in het jaar 2027 uit de Stadsbegroting 2026-2029. Onder beleidsvrijheid zijn twee kolommen opgenomen. In de eerste kolom, "score", is de inschatting opgenomen van de Raad voor Openbaar Bestuur zoals opgenomen in het rapport "Beleidsvrijheid geduid". In de kolom "Perc." is een percentage opgenomen dat het midden is van de score.

Het alleen focussen op beleidsvrijheid geeft een onvolledig beeld. De mate van financiële beïnvloeding kan bij een taakveld met een lage score op beleidsvrijheid, maar een grote omvang hoger zijn dan bij een taakveld met een zeer hoge score op beleidsvrijheid en een lage omvang. Daarom zijnde laatste twee kolommen toegevoegd. In de kolom "abs(saldo x perc.)" is de waarde opgenomen wanneer de absoluut uitkomst wordt genomen van het saldo x percentage beleidsvrijheid. De kolom "rangorde" geeft de positie aan van de uitkomst van het taakveld in de kolom daarvoor ten opzichte van de andere taakvelden.

In de tabel zijn in de kolom "perc." de taakvelden met beleidsvrijheid van 80% of meer vet gemaakt. In de laatste kolom is de top 10 vet gemaakt.

Kanttekening:

Het onderstaande overzicht geeft een indicatie van de beleidsvrijheid, maar houdt geen rekening met de keuzes die in Nijmegen zijn gemaakt. Dit heeft invloed op mate van beleidsvrijheid die specifiek voor Nijmegen gelden. Verder kunnen in taakvelden zowel taken zijn ondergebracht met nauwelijks beleidsvrijheid als taken met zeer veel beleidsvrijheid. Dit geldt bijvoorbeeld voor het taakveld 6.3 Inkomensregelingen. Deels gelden daar stringente uitvoeringsvoorschriften. Het deel bijzonder bijstand kent veel beleidsvrijheid.

Bedragen * € 1 miljoen Productgroep	financiën jaarschijf 2027			beleidsvrijheid		abs(saldo X perc.)	rang orde
	Baten	Lasten	Saldo	score	Perc.		
Programma Bestuur en Organisatie							
0.1 Bestuur	0,0	8,2	-8,2	1 - 2	15%	1,2	36
0.2 Burgerzaken	2,9	8,1	-5,1	1 - 2	15%	0,8	39
0.4 Overhead	4,7	78,7	-73,9	2 - 3	25%	18,5	7
Programma Veiligheid							
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0,0	19,8	-19,8	3 - 4	35%	6,9	18
1.2 Openbare orde en veiligheid	0,6	10,6	-9,9	3 - 5	40%	4,0	28
Programma Economie en toerisme							
3.1 Economische ontwikkeling	0,0	4,8	-4,8	9 - 10	95%	4,6	27
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0,0	0,6	-0,6	9 - 10	95%	0,6	40
3.3 Bedrijfsloket	0,4	0,4	-0,1	9 - 10	95%	0,1	44
3.4 Economische promotie	1,2	2,2	-1,0	9 - 10	95%	1,0	37
Programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg							
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	8,3	53,0	-44,7	2 - 3	25%	11,2	10
6.2 Wijkteams	0,0	31,8	-31,8	3 - 4	35%	11,1	12
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1,0	9,6	-8,6	4 - 4	40%	3,4	30
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	1,1	37,3	-36,2	3 - 4	35%	12,7	9
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0,8	68,8	-68,0	3 - 4	35%	23,8	5
6.81 Geëscaleerde zorg18+	2,9	89,7	-86,8	3 - 4	35%	30,4	4
6.82 Geëscaleerde zorg18-	0,7	7,3	-6,7	2 - 3	25%	1,7	35
7.1 Volksgezondheid	0,8	12,5	-11,7	3 - 5	40%	4,7	26
Programma Werk en Inkomen							
6.3 Inkomensregelingen	124,3	171,5	-47,2	1 - 3	20%	9,4	13
6.4 WSW en beschut werk	0,0	26,3	-26,3	2 - 3	25%	6,6	20
6.5 Arbeidsparticipatie	0,0	19,9	-19,9	2 - 4	30%	6,0	22
Programma Onderwijs							
4.2 Onderwijshuisvesting	0,9	21,3	-20,4	3 - 4	35%	7,1	16
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	9,0	18,5	-9,5	3 - 4	35%	3,3	31
Programma Bereikbaarheid							
0.63 Parkeerbelasting	31,6	0,0	31,6	8 - 10	90%	7,1	17
2.2 Parkeren	0,7	24,4	-23,7	8 - 10	90%		
2.1 Verkeer en vervoer	3,0	51,4	-48,4	7 - 9	80%		38,7

Bedragen * € 1 miljoen Productgroep	financiën jaarschijf 2027			beleidsvrijheid		abs(saldo X perc.)	rang orde
	Baten	Lasten	Saldo	score	Perc.		
2.4 Economische Havens en waterwegen	1,0	1,2	-0,2	7 - 9	80%	0,1	43
2.5 Openbaar vervoer	0,7	1,2	-0,5	6 - 8	70%	0,3	41
Programma Wonen en Stedelijke ontwikkeling							
8.1 Ruimtelijke ordening	0,5	4,4	-3,9	6 - 8	70%	2,7	33
8.2 Grondexploitatie	97,2	106,8	-9,6	7 - 9	80%	7,7	14
8.3 Wonen en bouwen	8,9	18,5	-9,6	7 - 9	80%	7,7	15
Programma Openbare ruimte							
5.7 Openbaar groen en recreatie	0,9	22,1	-21,2	7 - 10	85%	18,0	8
7.2 Riolering	22,9	14,8	8,2	4 - 5	45%	3,7	29
7.3 Afval	6,9	17,5	-10,6	4 - 5	45%	4,8	25
7.4 Milieubeheer	2,0	15,7	-13,7	5 - 5	50%	6,8	19
7.5 Begraafplaatsen	0,0	0,3	-0,3	6 - 8	70%	0,2	42
Programma Cultuur en Cultureel erfgoed							
5.3 Cult.presentatie, cult.productie en cult.participatie	3,9	24,5	-20,6	9 - 9	90%	18,5	6
5.4 Musea	1,3	8,2	-6,8	8 - 9	85%	5,8	23
5.5 Cultureel erfgoed	0,6	5,1	-4,5	6 - 8	70%	3,1	32
5.6 Media	0,2	7,7	-7,5	8 - 9	85%	6,4	21
Programma Sport							
5.1 Sportbeleid en activering	1,0	7,1	-6,0	9 - 9	90%	5,4	24
5.2 Sportaccommodaties	7,8	20,1	-12,4	9 - 9	90%	11,1	11
Programma Financiën							
0.3 Beheer overige gebouwen en grond	0,4	0,6	-0,2	0 - 0	0%	0,0	45
0.5 Treasury	19,1	14,6	4,4	4 - 6	50%	2,2	34
0.61 OZB woningen	66,3	4,0	62,3	8 - 9	85%	53,0	1
0.62 OZB niet-woningen	55,9	1,3	54,6	8 - 9	85%	46,4	2
0.64 Belastingen overig	0,9	0,1	0,9	8 - 10	90%	0,8	38
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen	612,4	0,0	612,4	0 - 0	0%	0,0	45
0.8 Overige baten en lasten	2,7	25,8	-23,1	0 - 0	0%	0,0	45
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0,0	0,1	-0,1	0 - 0	0%	0,0	45
0.10 Mutaties reserves	14,7	25,2	-10,5	0 - 0	0%	0,0	45
Totaal	1.123,4	1.123,4	0,0				

Bijlage afschrijvingstermijnen

Hieronder staan de afschrijvingstermijnen die opgenomen zijn in het kader “Investeren en waarderen activeren en afschrijven activa”.

BIJLAGE 1

OBJECTPROFIELEN MET AFSCHRIJVINGSTERMIJN MATERIELE VASTE ACTIVA

Categorie	Afschrijvings termijn	Omschrijving Object profiel	Economisch/ Maatschappelijk
Materiële vaste activa			
Gronden en terreinen	40	Landgoederen	Economisch
	25	Parken	Maatschappelijk
	0	Gronden en terreinen	Economisch/ Maatschappelijk
	0	Gronden uitgegeven in erfpacht	Economisch
Woonruimten	40	Woonruimten	Economisch
	20	Levensduurverlengend onderhoud Woonruimten	Economisch
Bedrijfsgebouwen	40	Wijkcentra	Economisch
	40	Schoolgebouwen	Economisch
	40	Gebouwen t.b.v. eigen organisatie	Economisch
	40	Overige bedrijfsgebouwen	Economisch
	40	Parkeergarages	Economisch
	50	Ondergrondse parkeergarages	Economisch
	40	Sport- en jeugdaccommodaties	Economisch
	20	Eerste inrichting bij nieuwbouw	Economisch
	20	Levensduurverlengend onderhoud gebouwen	Economisch
	15	Technische installaties gebouwen	Economisch
	10	Noodgebouwen	Economisch
	Grond, weg en waterbouwkundige werken	40	Uitbreidingsinvesteringen Riolering
40		Riolering (vervanging) + besluitvorming	Economisch
40		Gemeentelijk Rioleringsplan	Economisch
40		Bruggen	Maatschappelijk
40		Havens en kaden	Maatschappelijk/ Economisch
40		Sloop- en grondwerkzaamheden	Maatschappelijk
40		Tunnel	Maatschappelijk
25		Busbanen	Maatschappelijk
25		Viaduct	Maatschappelijk
20		Sport en recreatievelden	Economisch
20		Blackspots	Maatschappelijk
20		Parkeerterreinen	Economisch/ maatschappelijk
15		Rijbanen	Maatschappelijk
15	Fietspaden	Maatschappelijk	

	15	Trottoirs	Maatschappelijk
	15	Groenvoorziening	Maatschappelijk
	15	Herinrichting straten, verbetering woonomgeving	Maatschappelijk
	10	Speelvoorzieningen	Maatschappelijk/ economisch
	10	Geluidsarm asfalt	Maatschappelijk
Vervoermiddelen	5	Bestel- en personenauto's	Economisch
	10	Vrachtwagens en tractoren	Economisch
Machines, installaties en apparatuur	20	Openbare verlichting	Maatschappelijk
	15	Verkeersinstallaties	Maatschappelijk
	10	Parkeerapparatuur	Economisch
Automatisering	8	Telefooncentrale	Economisch
	5	Grote computersystemen (bijv. NFIS)	Economisch
	3	Mobiele telefoons	Economisch
	5	Automatiseringsinfrastructuur	Economisch
	5	Aanschaf software licenties	Economisch
	5	PC's	Economisch
	3	printers, servers, back-up apparatuur, UPS	Economisch
	5	Beeldschermen	Economisch
	3	Softwaretools voor onderhoud en monitoring systemen	Economisch
Overige materiële vaste activa	10	Meubilair en inventaris	Economisch
	10	Fietsenstallingen	Economisch
	5	Gereedschappen	Economisch
	5	Motormaaiers	Economisch
	5	Keet- en schaftwagens	Economisch
	5	Kunstwerken zonder historische waarde	Economisch/ Maatschappelijk

Categorie	Afschrijvings termijn	Omschrijving Object profiel
-----------	-----------------------	-----------------------------

Immateriële vaste activa

Kosten geldleningen	Maximaal looptijd van de lening	Kosten sluiten van geldleningen en disagio
Onderzoek en Ontwikkeling	5	Onderzoek en Ontwikkelingskosten van een actief

Categorie	Afschrijvings termijn	Omschrijving Object profiel
-----------	-----------------------	-----------------------------

Financiële vaste activa

Bijdrage aan activa in eigendom van derden	Afhankelijk van soort investering	Bijdrage aan activa in eigendom van derden
--	-----------------------------------	--

Categorie	Afschrijvings termijn	Omschrijving Object profiel
-----------	-----------------------	-----------------------------

Vlottende Activa

Vooruitbetaalde Erfpachtscanon	Gelijk aan contract looptijd	Vooruitbetaalde canon van erfpachtsgroden in gebruik bij de gemeente
--------------------------------	------------------------------	--

Categorie	Afschrijvings termijn	Omschrijving Object profiel
-----------	-----------------------	-----------------------------

Reserve Afschrijving

Reserve afschrijving	Afhankelijk van activa	Bijdragen ten gunste van activa vanuit de reserve afschrijving
----------------------	------------------------	--

Bijlage Centrale stelposten Stadsbegroting 2026 -2029

Bedragen * € 1.000	2026	2027	2028	2029
Gemeentefonds:				
Concernposten - Stelposten Gemeentefonds volumeontwikkeling WMO		-929	-1.892	-2.892
Concernposten - Stelposten Gemeentefonds IU Beschermd Wonen	1.643	1.643	1.643	1.643
Concernposten - Stelposten Gemeentefonds Res. prijscompensatie	0	-21.668	-39.497	-58.552
Concernposten - Stelposten Impulsbudgetten	-1.451	-1.741	-1.915	-624
Concernposten - Stelposten Gemeentefonds overige taakmutaties	-101	-104	-108	-108
Verdere invoer verdeelmodellen GF	0	2.700	5.400	8.100
Neutraliseren aanvullende taakstellingen jeugd:				
- eigen bijdrage jeugdzorg			3.408	3.531
- sturen op trajectduur jeugd			890	922
Andere stelposten:				
Concernposten - Stelposten Areaal bestaande stad	0	-913	-1.429	-1.828
Concernposten - Stelposten Kapitaallasten		-255	4.220	-1.452
Concernposten - Stelposten Overig indexering (loonsom)	-1.865	-1.877	-1.877	-1.890
Concernposten - Stelposten Overig Ontwikkelingskosten soc. domein	-1.034	0	0	0
totaal	-2.808	-23.144	-31.157	-53.150

Gemeentefonds

Gemeentefonds volumeontwikkeling WMO

Met de VNG is afgesproken dat in de toekomst (een nader te bepalen deel van) de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het Gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering. Afhankelijk van de gekozen bekostigingsvorm wordt een passende geobjectiveerde indexering onderzocht die ook rekening houdt met kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing. In de septembercirculaire 2024 is een jaarlijkse tranche voor indexering voor demografie toegevoegd aan het gemeentefonds en dit is geparkeerd op de stelpost. In de stadsbegroting 2027 wordt de benodigde indexatie voor jaarschijf 2027 integraal afgewogen.

IU Beschermd Wonen

Een deel van de middelen voor WMO beschermd wonen wordt in het gemeentefonds uitgekeerd via een integratie uitkering. In geval van een integratie uitkering wordt de prijscompensatie 2026 niet nu toegekend maar pas in 2026. De kosten die samenhangen met deze onderdelen worden al wel geïndexeerd in de begroting, conform de gemeentelijke uitgangspunten. Omdat de lasten in prijzen 2026 opgenomen zijn en de inkomsten in prijzen 2025 ontstaat er nu een onterecht verschil. Dit verschil verdwijnt volgend jaar met de meicirculaire, dan wordt namelijk de prijscompensatie toegekend. Vooruitlopend op de toekenning van de prijscompensatie in 2026 corrigeren we dit verschil met een stelpost.

Reservering prijscompensatie

Een deel van het gemeentefonds in de latere jaren is bedoeld om prijsstijgingen op te vangen. Dat deel wordt gereserveerd op stelpost.

Stelposten impulsbudgetten

Regionaal is afgesproken dat gemeenten deze budgetten aan de MGR beschikbaar stellen onder de voorwaarde dat er een bestedingsplan Impulsgelden ter beoordeling aan de gemeenten wordt voorgelegd. Ook de raden hebben deze voorwaarde in hun zienswijze op de jaarstukken van de MGR onlangs opgenomen (en daarvoor reeds in de zienswijze op de Kaderbrief MGR 2026 e.v.). Sinds kort ligt een concept-plan Impulsgelden ter besluitvorming voor bij gemeenten en MGR: 'Stap voor stap ontwikkelen naar werk. Versterken van de ondersteuningsinfrastructuur voor werkenden en werkzoekenden in het Rijk van Nijmegen'. In afwachting van besluitvorming over het concept-plan stellen we voor om deze middelen op stelpost te reserveren.

Verdere invoer verdeelmodellen

In de begroting wordt ervan uitgegaan dat het nieuwe verdeelmodel dat vanaf 2023 wordt gebruikt voor het verdelen van het gemeentefonds naar gemeenten verder wordt doorgevoerd. In 2026 is er geen herverdeeffect doorgerekend. Over de verdere invoering van het verdeelmodel voor 2027 en verder worden we nog nader geïnformeerd. De verwachting is dat er uit gegaan kan worden voor een ingroeipad van € 15 per inwoner per jaar en dit is als stelpost opgenomen.

Neutraliseren aanvullende taakstellingen jeugd

Het rijk heeft in de afgelopen meicirculaire een verzwaring opgenomen van de taakstelling op de jeugdzorg. De verzwaring vanuit de maatregelen 'eigen bijdrage jeugdzorg' en 'sturen op trajectduur jeugd' wordt in de begroting geneutraliseerd door het opnemen van deze stelpost. De reden is dat als eerste het rijk aan zet is om deze maatregel verder uit te werken.

Andere stelposten

Areaal bestaande stad

In de Stadsbegroting 2013 is afgesproken dat voor elke woning die erbij komt het budget voor onderhoud Openbare Ruimte met € 400 stijgt. De toename voor het volgend begrotingsjaar is structureel verwerkt. De toename in de begrotingsjaren daarna worden op stelpost gehouden tot het betreffende begrotingsjaar is aangebroken.

Kapitaallasten

In onze begroting gaan we uit van een vast niveau van kapitaallasten. Dit niveau wordt vergeleken met de kapitaallasten die we verwachten vanuit de reeds gerealiseerde investeringen en de toekomstige investeringen die opgenomen zijn in het investeringsplan. Het verschil tussen deze twee zetten we op stelpost. Daarnaast zijn de kapitaallasten van de nieuwe investeringen die in deze begroting worden voorgesteld hieronder geboekt. In het voorjaar weten we definitief wat het verschil is tussen de begrote kapitaallasten en de werkelijke kapitaallasten voor dat jaar. Dit wordt dan gemeld in de Voortgangsmonitor.

Indexering(Loonsom)

Op stelpost is een deel van het loonsombudget gealloceerd dat bedoeld is om volgend jaar aanpassingen in de loonsom op te vangen. Bijvoorbeeld CAO-ontwikkelingen, werkgeverslasten, of aanpassingen in de pensioenpremie.

Ontwikkelingskosten sociaal domein

Vorig jaar is bij de Stadsbegroting 2025 het amendement Door(breekaan)pakken! aangenomen. Met dit amendement zijn middelen gealloceerd voor de doorbraakaanpak. De middelen voor 2026 zijn beschikbaar op stelpost.

Verslag thematafel bestaanszekerheid en economie

22 april 2026

In deze thematafel is gesproken over de onderwerpen: inkomen en armoedebestrijding, schulden, onderwijs en kansengelijkheid, werk, economie en binnenstad. Aan de thema's economie en binnenstad zijn we niet volledig toegekomen. Op deze onderwerpen is de inbreng van partijen daarom niet volledig (besproken). Er zijn in algemene zin geen bezuinigingsopties benoemd. Beantwoording van de technische vragen is opgenomen in de bijlage.

Bestaanszekerheid

Inkomen en armoedebestrijding

Technische vragen:

- De gemeente werkt aan de uitwerking van het Nijmeegs meedoenbudget. In Wageningen werd de Nibud-norm gehanteerd als grens, maar daar blijkt dat mensen buiten de boot vallen. In Nijmegen zijn de leefomstandigheden duurder zijn dan in de rest van het land. Daar willen de partijen rekening mee kunnen houden. Daarom stellen de onderhandelaars de volgende technische vragen:
 - a) Hoe gaat het ervoor met de uitwerking van het Nijmeegs MMB? Waar staan we nu in het proces?
 - b) Welk prijspeil hanteren we voor het Nijmeegs MMB?
 - c) Stel, we zouden in Nijmegen 10-12% van de Nibudnorm hanteren, hoeveel extra zou dat dan kosten?
 - d) Welke keuzes hebben we nu gemaakt in de doelgroepen? Wordt er gekeken of er ruimte is om in het MMB de doelgroepen: statushouders, alleenstaande ouders, mantelzorgers, flexwerkers, zzp'ers in armoede en mensen met beperking en chronische ziekte actief te benaderen, helpen bij aanvragen, enz.? Kan dat budget neutraal of kost dat eventueel meer geld.
 - e) Hoe zorg je ervoor dat je iedereen bereikt zodat je mee kan doen? En kan dat binnen het budget?
 - f) Hoe verhoudt het MMB zich tot een eventueel bouwdepot?

Unanieme overeenstemming over:

1. De partijen zijn het er unaniem over eens dat de gemeente vanuit vertrouwen moet handelen en dat regelingen goed vindbaar en toegankelijk moeten zijn. Daarom willen ze doorgaan met het vereenvoudigen van regelingen, de bundeling van inkomensregelingen en inzetten op het Nijmeegse maatschappelijke meedoenbudget. Daarin geven ze het volgende mee:
 - a. In de uitwerking moet rekening gehouden worden met duurdere Nijmeegse leefomstandigheden.
 - b. De gemeente is gestart met het ambtshalve toekennen van een aantal regelingen. Dit past, waar dat kan, binnen de visie van de onderhandelende partijen.
2. De partijen willen onderzoeken of er landelijke publiek en private fondsen of stichtingen zijn waarbij de gemeente kan aansluiten, om zo toegang te krijgen tot aanvullende middelen of regelingen.

Punten waarvoor breed draagvlak is, maar nadere afstemming nodig is:

1. De partijen willen maatschappelijke organisaties die zich bezighouden met het helpen van mensen in armoede versterken (zoals Voedselbank, huis van compassie, quiet en Vincentius). Deze organisaties spelen

een belangrijke rol. Daarom willen ze hierin blijven investeren. Ook willen de partijen de samenwerking tussen deze organisaties versterken. Alle partijen staan achter de intentie (kunnen meebewegen en budgetten voor de organisaties meer structureel maken), maar over de uitwerking is nog geen eenduidig beeld. PvdA oppert bijvoorbeeld een structureel budget voor deze organisaties, waarmee budgetten gemakkelijker incidenteel kunnen worden verhoogd als nodig en waarmee financiële stromen structureler gemaakt kunnen worden. GroenLinks is hier positief over, D66 geeft aan over de uitwerking verder te willen spreken.

2. De partijen zijn overwegend positief over het Bouwdepot.

Welke intensiveringswensen hebben de fracties?

- GroenLinks en D66 wil inzetten op het bouwdepot.
- GroenLinks wil binnen het MMB extra aandacht voor bepaalde doelgroepen.
- PvdA wil een aanvullend budget dat flexibel in te zetten is voor maatschappelijke organisaties.
- PvdA wil een optopping van het MMB.

Standpunten en argumentatie per fractie.

PvdA

- Niemand onder de ondergrens
- Werken moet lonen → inkomen en bestaanszekerheid, actieve rol van de overheid. Waar de markt faalt als overheid inspringen. Peilers waarop zij inzetten:
 - Werken loont
 - Inkomen aanvullen als nodig
 - Simpele systemen
 - Overheid die naast mensen staat
- Nijmeegs meedoen budget met vaste optopping. In Wageningen vielen mensen onder de ondergrens. Elke stad is uniek. Willen voorkomen dat mensen door de ondergrens vallen (Nibud Norm) en willen daarom bijvoorbeeld inzetten op 10-12% boven de Nibud norm, omdat leefomstandigheden in Nijmegen duurder zijn dan in de rest van het land. We vragen technisch uit wat dat kost.
- Maatschappelijke organisaties die zich bezighouden met armoede versterken (zoals Voedselbank, huis van compassie, quiet en Vincentius). Zij spelen belangrijke rol in dit systeem. In blijven investeren door middel van een structurele pot waardoor je gemakkelijker kan verhogen en eventueel structureel maken.
- Mensen die MMB nodig hebben, die wil je bereiken. De partij wil kijken hoe je dit makkelijker en toegankelijker kan maken. Hoe zorg je ervoor dat als je recht hebt op, je dit gemakkelijk kan aanvragen?
- Bouwdepot: onderschrijft het idee, maar wil de kosten onderzocht hebben, want is er wel geld voor en vult het aan op MMB.

D66

- Wil een vereenvoudiging van regelingen en bundeling inkomensregelingen. Zetten in op een incentive in regelingen die stimuleert om weer te gaan werken. Denk aan aflopen van regelingen. Het is een duwtje, maar niet voor altijd. Moet leiden tot een stap. Als weg niet is naar werk, dan op een andere wijze betrekken in samenleving.
- Werken moet lonen, niet perse bijplussen op allerlei landelijke regelingen. Wat je lokaal kan doen, doe je, maar niet repareren wat de landelijke overheid zou moeten doen.
- Doorbraakteam vanaf drie regelingen.

GroenLinks

- Bestaanszekerheid is een recht.
- Goed ingerichte toegang en iedereen bereiken met hulp.
- Als je vastloopt moet de overheid helpen, zonder dwang en teveel regels.
- De partij wil af van minimale normen, maar toe naar wat mensen nodig hebben om rond te komen.

- Ze willen meer ambitie en minder wantrouwen. Voorbeeld is ambshalve toekennen.
- Binnen MMB willen ze extra aandacht voor statushouders, alleenstaande ouders, mantelzorgers, flexwerkers, zzp'ers in armoede en mensen met beperking en chronische ziekte. Deze mensen hebben vaak veel zorgen, weten daarom over weg naar hulp niet te vinden en lopen daarom regelingen mis. Als groepen relatief vaker aankloppen, daar aandacht voor hebben. Het gaat dan bijvoorbeeld om actief benaderen, gerichte communicatie of extra hulp bij aanvragen. In deze periode wil de partij kijken of deze lijst afdoende is.
- Bouwdepot voor jongeren om ze die start te geven. Dit wil de partij intensiveren.
- Op zoek naar landelijke fondsen om inzet te versterken. Voorbeelden voor kinderen, jeugdeducatiefonds.

Schulden

Technische vragen:

- Nvt

Unanieme overeenstemming over:

De partijen willen blijven inzetten op bestaande, werkende maatregelen. Wel maken partijen verschillende keuzes in accenten voor intensivering.

Hierbij kiest D66 ervoor te schuiven met budgetten binnen het programma, om andere keuzes te maken. PvdA en GroenLinks willen intensiveren op dit onderdeel van het programma.

Punten waarvoor breed draagvlak is, maar nadere afstemming nodig is:

Binnen de partijen is er in principe draagvlak voor het doorzetten van bestaande maatregelen (pauzeknop, kwijtschelding, doorbraakaanpak, JPF). PvdA en GroenLinks zouden diverse maatregelen willen intensiveren. Dit leidt bij D66 tot zorgen over de kosten. D66 vraagt om intensivering op kwijtschelden van schulden met prioriteit voor gezinnen met kinderen. Mogelijk vallen de intensiveringswensen van de andere partijen hier onder. PvdA en GroenLinks zouden willen inzetten op schuldhulpverlening in eigen hand. D66 vindt dat private partijen hierbij betrokken zouden moeten worden.

Standpunten en argumentatie per fractie.

- PvdA wil inzetten op schuldhulpverlening in eigen hand en op de schulden pauzeknop, zodat private partijen niet verdienen aan schulden. Ook willen ze het Jeugd Perspectieffonds doorzetten en zijn ze positief over kwijtschelden van problematische schulden bij huishoudens onder bestaansminimum.
- GroenLinks wil dat de hulp laagdrempelig is en beschikbaar via één centraal loket. Ook zij willen de pauzeknop meer in eigen hand. Ze zetten ook in op het kwijtschelden van problematische schulden bij huishoudens onder bestaansminimum, willen de doorbraakaanpak doorzetten, en willen het JPF doorzetten en intensiveren. Studerende jongeren in schuldhulp willen ze ondersteunen. Daarbij willen ze bestaand beleid doorzetten.
- D66 wil schulden bij gezinnen met kinderen terugdringen. Ze willen het jaarlijkse budget voor het kwijtschelden van schulden verhogen en daarbij gezinnen met kinderen onder de 18 jaar prioriteren. Ze willen hier 10 miljoen voor reserveren. Ze willen verder vroeg ingrijpen ikv preventie. D66 zoekt nog uit of schuldhulpverlening in eigen hand in lijn is met hun ambities.

Onderwijs en kansengelijkheid

Technische vragen:

- De onderhandelaars hebben gesproken over het concept '[Familieschool](#)', wat in Amsterdam bestaat en daar succesvol is. Zij zijn benieuwd wat in de ogen van de ambtelijke organisatie het verschil is tussen een

familieschool en de brede school zoals wij die al kennen. Ook horen ze graag wat het zou kosten als je naar familiescholen zou willen.

- Er is nu een potje van 1 mln voor kansengelijkheid en onderwijs. In algemene zin vragen de onderhandelende partijen zich af waaruit dit potje bestaat en hoeveel de losse onderdelen kosten.
Als je dit wil verankeren en onderstaande wil behouden of intensiveren, welk budget is daar dan voor nodig?
 - Rijke schooldag > behouden.
 - Ontwikkeling brede scholen (zie eerdere raadsbrief) > behouden.
 - Vroege voorschoolse educatie mee door > behouden of uitbreiden naar vanaf 2 jaar en elke dag van de week.
 - Intensivering: Piekaanpak koplopersscholers > intensiveren.
 - Jongerenwerkers op VO scholen doorzetten > behouden.
 - Digitale vaardigheid. Kan dat onder het potje kansengelijkheid?
- Hoe loopt de extra inzet voor verduurzaming scholen, tot wanneer kunnen ze uit en zou er eventueel extra investering nodig zijn?
- Wat zijn de kosten van het herintroduceren van schoolzwemmen en wat zijn de mogelijkheden om dit te doen via leergeld of via de gemeente? Met andere woorden: hoe zou je dit mogelijk kunnen maken? Waar mogelijk kosten krijgen de onderhandelaars graag kosten in beeld wat dit kost als je het voor alle scholen doet of voor specifieke groepen scholen (bijvoorbeeld op basis van de CES score of per school) .

Unanieme overeenstemming over:

- Er is unaniem draagvlak voor het opstellen van een Mbo-agenda voor de stad. De partijen willen de stagepact onderdeel laten zijn van deze agenda.
- Er is draagvlak voor de 'Brede-brugklasbonus'.

Punten waarvoor breed draagvlak is, maar nadere afstemming nodig is:

- Er is breed draagvlak voor het doorzetten van voorschoolse educatie (VSE). De partijen leggen hierin wel verschillende accenten. GroenLinks wil uitbreiding van de vroege voorschoolse educatie naar 2 jaar en alle dagen. Voor D66 is deze inzet afhankelijk van de kosten en minder belangrijk als het veel kost.
- Het programma kansengelijkheid doorzetten is belangrijk voor alle partijen. PvdA geeft aan dat er binnen dit programma afgelopen vier jaar al keuzes zijn gemaakt en wil die koers doorzetten. Kansengelijkheid is voor elke partij belangrijk, maar er zijn verschillen in accenten voor wat daarin belangrijk is qua focus.
- Er is breed enthousiasme voor het vergroten van digitale vaardigheid. Kan dat onder het potje kansengelijkheid. De vraag is of dit mogelijk is binnen het bestaande potje kansengelijkheid.
- GROENLINKS wil onderwijs mogelijk maken in eigen taal. PvdA kan zich hierin vinden.
- PvdA wil de kinderopvang gratis maken. Groenlinks staat welwillend tegenover.

Standpunten en argumentatie per fractie.

- GroenLinks wil graag inzet op familiescholen (ouders ook betrokken, ouders bijvoorbeeld opleiding, school als gemeenschap, communityvorming en inzetten op systeem om de leerlingen heen). Amsterdam doet dit al en daar is dit een groot succes. Ze willen scholen meer ondersteunen bij digitale geletterdheid. Ook willen ze VSO uitbreiden: starten bij 2 jaar, en uitbreiding van de dagen. Ook wil GroenLinks onderwijs mogelijk maken in eigen taal. Dit helpt bij de ontwikkeling van het kind.
- D66 wil kansengelijkheid in onderwijs voortzetten en doorgaan met het beschikbaar stellen van 1 mln hiervoor. Ze willen het budget kansengelijkheid verankeren en dus de nu incidentiele investering voortzetten in komende periode. Daarbij benoemen ze specifiek de:
 - Rijke schooldag: Structureel investeren in sport, cultuur, natuur en huiswerkbegeleiding.
 - Ontwikkeling brede scholen (raadsbrief).
 - Vroege voorschoolse educatie mee door.

Ze zien de volgende intensivering:

- Piekaanpak koplopersscholen meer ruimte geven (intensivering).

- Investeren in duurzame schoolgebouwen. Dit loopt nu, maar is het bedrag wat er geïnvesteerd is voldoende of is er in de looptijd van deze coalitie al aanvullend budget nodig.
- PvdA wil ongelijk investeren om kansengelijkheid te bevorderen. Ze willen een Mbo-agenda voor de stad, waar de stagepact onderdeel van is. Ook willen ze gratis kinderopvang in buurten met veel achterstand en schoolzwemmen weer herinvoeren. Ze zouden graag een brede-brugklasbonus willen om jongeren meer tijd te geven om zichzelf te ontplooiën. Ook willen ze opnieuw geld inzetten voor jongerenwerkers op scholen.

Werk

Technische vragen:

- Niet van toepassing

Unanieme overeenstemming over:

- De partijen zijn het met elkaar eens dat werken met lonen.
- Er is unaniem draagvlak voor het niet korten van de bijstand bij samenwonen.
- Er is unaniem draagvlak voor een convenant met werkgevers, waarin bedrijven zich uitspreken voor eerlijke lonen, minder flexcontracten en aangeven het goede voorbeeld te willen geven.
- De partijen zijn het met elkaar eens over het inzetten van middelen voor aanpakken die al bewezen werken in plaats van nieuwe ideeën.

Punten waarvoor breed draagvlak is, maar nadere afstemming nodig is:

- Sommige partijen willen de regels binnen bijstand verruimen, maar of en hoe dit vorm kan krijgen is wat betreft de fracties aan de centrale onderhandelingstafel.
- Er is geen unaniem draagvlak voor een evaluatie van het Werkbedrijf in het kader van de participatiewet. Of dit onderdeel wordt van het akkoord is aan de centrale onderhandelingstafel.
- PvdA en GroenLinks willen arbeidsmigranten meer ondersteunen. D66 staat hier neutraal in.
- Er is geen unaniem draagvlak voor de Wijkstagehub. D66 kan er op dit moment niet mee akkoord gaan. Informatie over deze hubs wordt gedeeld.
- PvdA en GroenLinks zijn in principe positief over variaties van de maatwerkbaan, zoals basisbanen of 'groeien door doen' intensiveren (bindkracht10). Hier moet in de ogen van deze partijen nog meer kleuring aan worden gegeven. D66 ondersteunt dit niet.
- Het ondersteunen van sociale ondernemers: dat vinden PvdA en GroenLinks een goed plan, D66 is neutraal.

Standpunten en argumentatie per fractie.

- PvdA: Werken moet lonen. Werk is geen garantie meer voor een fatsoenlijk bestaan. Ze willen mensen begeleiden naar werk, maar ook inzetten op fatsoenlijke lonen, zodat werk leidt tot een fijn bestaan. Ze willen daarom inzetten op een convenant 'werken moet lonen' met werkgevers die zich uitspreken tegen flexcontracten, minimum loon en goed voorbeeld stellen. Ze willen de regels binnen de bijstand verruimen: meer bijverdienen, toegang tot scholingskansen, giften. Ze willen inzetten op sociale ondernemers. De partij wil doorgaan met de maatwerkbanen.
- D66: samenwonen aantrekkelijk maken door ze niet te korten op bijstandsuitwerking (bijv in pilot).
- GroenLinks: Richten op jongeren door een wijkstagehub. Ze willen arbeidsmigranten beschermen tegen uitbuiting en zorgen voor fijne omstandigheden. Ze willen iedereen begeleiden naar passend werk en blijven inzetten op het programma 'groeien door doen' intensiveren (bindkracht10). Ze willen meer stages in MBO. Dit kan worden ondergebracht in de MBO-agenda. De participatiewet in balans willen ze op een goede manier integreren. Kunnen we daarin nog iets doen en meer onze stem laten horen als raad? Wat is de invloed van de wet en vraagt dit vanuit ons als opdrachtgever naar werkbedrijf nog iets? Past onze opdracht nog bij deze wet en bij de taken die we bij hen hebben belegd?

Economie

Technische vragen:

- Wat is er (financieel) nodig om deze coalitieperiode door te investeren in de semiconsector in Nijmegen, na of bovenop het hiervoor al bestemde geld?
- Wat is er nodig de actie uit de economische visie/agenda uit te voeren? We zien dat het budget hiervoor afloopt, maar hoeveel is hiervoor komende jaren nog extra nodig?

Er is onvoldoende tijd geweest om dit onderwerp door te spreken. Daarom is ook niet volledig gesproken over de wensen van elke partij en het draagvlak ervoor.

Punten waarvoor breed draagvlak is, maar nadere afstemming nodig is:

- De partijen zijn positief over het doorinvesteren in Noviotech campus en willen graag toewerken naar een eenduidig en stevig merk (één organisatie) voor noviotech, lifeport, health en high tech gezamenlijk.
- De partijen zijn positief over een actieve aanpak voor herstructurering bedrijventerreinen. De partijen willen werk maken van het vinden van nieuwe ruimte voor bedrijvigheid. Ze willen sturen op welke bedrijvigheid dit is: een bedrijf moet bijdrage aan de brede welvaart, dus geen logistieke dozen.
- De partijen steunen plannen die netcongestie tegengaan, zoals Smart energyhubs.
- GroenLinks wil doorgaan met huidige beleid en geen intensivering.
- PvdA kan zich in grote mate vinden in de punten van D66.

Standpunten en argumentatie per fractie.

D66

- (Door)investeren in semiconindustrie: industriebeleid vanuit de gemeente en focus op wat we met de high tech moeten doen.
- Doorinvesteren in Noviotech campus, werk van maken dat het één organisatie wordt. Een steviger verhaal voor noviotech, lifeport, health en high tech gezamenlijk.
- De lobby in Den Haag en Europa versterken. Er is ook geld in Europa en daar laten we nu kansen lopen.
- Herstructurering aanpak bedrijventerreinen. Steviger op inzetten en een actievere aanpak. Vinden van nieuwe ruimte voor bedrijvigheid, want geen forenzenstad worden. Sturen op welke bedrijvigheid dit is, bijdrage aan brede welvaart.
- Minder regels, vooral wat kleine ondernemers irriteert. Bijvoorbeeld het minimum aantal zakken afnemen bij de Dar.
- Verder loslaten openingstijden horeca.
- Economische agenda/visie, geld raakt op. Deze investering doorzetten. Valt een beetje samen met industriebeleid.
- Doorgaan met financiering van het Huis voor de Binnenstad.
- Onderzoekers, internationale studenten. Die mee nemen in de aanpakken huisvesting. Die vallen nu overal buiten.

GroenLinks:

- Economie weer voor mensen werken.
- Meer ruimte voor lokale corporaties en lokale ondernemers.
- Korte keten, stads regionale landbouw, geld lokaal uitgeven. Consumptie lokaal promoten. Hierin ook samenwerking met buurgemeenten.
- Coöperatief en duurzaam ondernemerschap ondersteunen, aanpak hierop.
- Consumptie lokaal promoten (ook in kantines/scholen).

- Meer aandacht voor reparatie, hergebruik en grondstoffenverbruik - repaircafes, hergebruik, verminderen grondstoffengebruik.
- Ondernemers betrekken bij zowel de consumptie als de productie kant.
- Minder grondstofverspilling.
- Meer duurzame bedrijven in haven.
- Evenwicht tussen wonen, ruimte en economie.
- Kwartiermakers om ondernemers aan elkaar te koppelen.
- Minder brede reclame.

Onderhands aangeleverd voor binnenstad:

- Evenwicht tussen horeca, wonen, cultuur en voorzieningen.
- Stimuleren lokale initiatieven - van Pop-up stores, initiatieven van bewoners en cultuurmakers.
- Ruimte voor lokale ondernemers, coöperaties en sociale ondernemingen.
- Minder reclame in openbare ruimte, alleen nog duurzaam voor lokale ondernemers.
- Duurzame en circulaire initiatieven in leegstaande panden.
- Een diverse binnenstad, niet gedomineerd door grote ketens.
- Betaalbare huren en eerlijke toegang tot locaties.

PvdA:

- Ondersteunen van plannen die verstopping van het stroomnet tegengaan, zoals Smart energyhubs.
- Economie met brede welvaart als doel.

Verslag thematafel sociale basis

22 april 2026, 12.00-14.00 uur

Aanwezig: Quirijn Lokker (voorzitter), Sterre Spekman, Zino Duckers (PvdA), Leonie Janssen, Bjarne Langkamp (D66), Sander van der Goes, Wouter van Balveren (GL)

Quirijn opent de vergadering en licht toe dat de thematafel bedoeld is om in kaart te brengen over welke onderwerpen consensus is tussen de onderhandelende fracties, welke onderwerpen aan de centrale onderhandelingstafel (COT) verder besproken moeten worden en welke oplossingsrichtingen de fracties daarbij zien. De tafel richt zich vooral op de inhoud, (nog) niet op financiële vraagstukken. Quirijn vraagt de deelnemers wat ze in deze thematafel willen bereiken. Dat is de overeenkomsten vinden, elkaar leren kennen, ook op inhoud, consensus vinden en welke waarden de partijen in het coalitieakkoord tot uitdrukking willen brengen. Inhoudelijk wil GL de contouren voor de sociale basis voor de komende vier jaar schetsen.

Sport en gezondheid:

Pvda: brengt de sportnorm in: bij elke nieuwbouwlocatie direct voldoende ruimte voor sport en beweging. GL: stelt voor deze norm breder te zien: gezondheid, groen, design for all: inrichting openbare ruimte en spelen standaard voor iedereen toegankelijk. Dit insteken als norm en basisprincipes meegeven voor gezondheid, toegankelijkheid, sport, spelen, bewegen, ontmoeting, groen en veiligheid. Deze toepassen bij nieuwe ontwikkelingen en herinrichting van bestaande gebieden, bv. in de Vernieuwingsgolf openbare ruimte. Hier harde doelen voor stellen bij gebiedsontwikkeling en in bestaande stad focus op wijken met de grootste gezondheidsverschillen (of -achterstanden? Ongelijk investeren).

Hierover is consensus.

De vraag of de fracties een norm willen stellen voor alle voorzieningen wordt voorgelegd aan de COT. Wellicht benaderen vanuit brede welvaart.

D66 stelt Sport's out voor: investeren in inclusie en veiligheid in de sport. Besturen van verenigingen tools geven om sport inclusief te maken. € 50-€100.000 voor beschikbaar stellen. Van pilot uitbouwen naar een programma. Hier is consensus over.

GL oppert om dit te verbreden naar iedereen die minder makkelijk mee kan doen aan sport, vanwege culturele achtergrond, beperking e.d. De voorzitter stelt voor dit in het kader van inclusie in te brengen, mogelijk is op verschillende gebieden een verschillende aanpak nodig.

PvdA: stelt voor een nieuwe voetbalagenda voor amateurclubs te maken, om clubs te ondersteunen en te zorgen voor voldoende velden in een groeiende stad. D66 en GL willen dit verbreden naar andere sporten, want de vraagstukken spelen daar ook. Te bereiken doelen zijn:

- Betaalbaarheid van sportverenigingen en -accommodaties;
- Ondersteunen van verenigingen bij het ondersteunen van vrijwilligers, beheer van accommodaties, communicatie e.d.;
- Gebouwen en velden op leegstaande tijdstippen beschikbaar stellen voor welzijnsorganisaties;
- Sport goed inbedden in de sociale basis.

Hierover bestaat consensus.

Voetbal kan wat de PvdA betreft een pilot zijn omdat de velden vaak eigendom zijn van de gemeente. D66 wil deze doelen ook laten gelden voor sporten in accommodaties die niet van de gemeente zijn.

PvdA stelt voor zonnig de meedoenbudgetten op te hogen om sporten betaalbaar te houden.

D66 wil ook aandacht voor de ongeorganiseerde sport. En wil dat het nieuwe zwembad in Winkelsteeg toegankelijk en betaalbaar is voor verenigingen. Sportfondsen wil geen plek beschikbaar stellen voor zwemclubs bv. Ook betaald parkeren is daarbij een factor. De voorzitter stelt dat betaald parkeren een onderwerp voor de COT is en stelt voor dat D66 dit daar inbrengt.

Technische vragen:

- *GL: Wat is de actuele stand van zaken rond het Triavium: wat zijn de plannen in de pijplijn en welke scenario's zijn er?*
- *PvdA: Wat kost het om de gymzalen in vakanties open te houden voor jeugd?*
- *Wat kost een extra buurtsportcoach? De PvdA wil meer buurtsportcoaches voor meer inclusie.*
- *D66: wil onderzoeken of een multifunctionele sportaccommodatie in Nijmegen Noord nodig is. Daarom vraagt D66: Wat zit er al in de planvorming, qua sport en beweging in en voor Nijmegen Noord en wat kost dat al? Hoe verhoudt het zich tot de rest van de stad?*
- *D66: wil graag dat de gemeente het ondersteunt als een partij een marathon wil organiseren. Wat zou dit kosten?*

GL en PvdA nemen dit voorstel mee terug naar hun fracties, met de vraag of die dit steunen.

Themabespreking Zorg, Jeugd en Wmo

Er is consensus over dat de fracties de ingezette koers over versterking van de sociale basis met inzet van het stadsdeelprogrammeren willen voortzetten en uitbreiden naar en investeren in meer stadsdelen en daarbij meer partners willen betrekken, op een manier die past bij het stadsdeel.

GL doet daarbij het voorstel voor een stappenplan t.a.v. de investeringen die hiervoor nodig zijn:

1. Nu beschikbare budget efficiënter inzetten;
2. € 1 miljoen extra voor grote initiatieven en projecten;
3. € 300.000 voor kleinere initiatieven en projecten.

Dit zijn voor GL de minimale bedragen, meer mag ook.

PvdA en GL willen niet bezuinigen op de zorg om (extra) investeringen in de sociale basis mogelijk te maken. D66 wil zich hier voor de langere termijn niet op vastleggen.

D66 pleit voor het ontwikkelen van een begrotingssystematiek om revolverend te investeren in de sociale basis. Ook GL wil een andere financieringssystematiek die de opbrengsten in beeld brengt van investeringen in de sociale basis. GL verwacht eerder minder meerkosten vanwege bv. de vergrijzing, dan besparingen. PvdA wil ruimte houden om een concreet plan met de fractie te bespreken. Dit onderwerp wordt geagendeerd aan de COT.

Technische vragen:

- *Wat kost het en wat vraagt het van de ambtelijke organisatie om het Stadsdeelprogrammeren uit te breiden met een extra stadsdeel?*

- *Is het mogelijk om in een subsidiekader voor welzijn/sociale basis zowel kleine incidentele en structurele initiatieven en grote (> € 100.000) incidentele en structurele initiatieven te ondersteunen? Hoe kan dat eruitzien, of waarom kan het niet?*
- *Wat is een goede voorbeeldcasus om het financieel en maatschappelijk rendement van investeren in de sociale basis te onderzoeken? En hoe kunnen we dat onderzoek aanpakken?*

D66 stelt voor om wijkinitiatieven voor preventie en sociale cohesie zo veel mogelijk aan te (laten) haken bij bestaande sociale infrastructuur en organisaties. PvdA en GL vinden dat kleine initiatieven zelf moeten kunnen kiezen of ze dit wensen of niet. Efficiency vinden zij minder belangrijk dan agency behouden.

GL stelt voor om wijkcentra en ook schoolgebouwen en gymzalen meer in te zetten als laagdrempelige ontmoetingsplaatsen in de wijken, zg. *third places*. Gymzalen dan wel alleen voor sportieve activiteiten. GL wil de wijkcentra langer open houden (tot 00.00/01.00 uur in het weekend), om ook jongeren te trekken en met meer zelfbeheer door wijkbewoners, zodat het aanbod beter aansluit bij de behoeften van inwoners. GL ziet dit als een bredere hervorming. PvdA en D66 steunen dit.

Technische vragen

- *Wat is ervoor nodig en wat kost het om de wijkcentra te hervormen naar laagdrempelige ontmoetingsplaatsen, zg. *third places*, die aansluiten bij de behoeften van wijkbewoners, met ruime openingstijden (tot 00.00 uur door de week en 01.00 uur in het weekend), (deels) met zelfbeheer?*
- *Of wat is er op dit gebied te realiseren met structureel € 500.000?*

PvdA wil deze lijn verder verbreden naar ondersteuning voor gemeenschappelijke woonvormen zoals knarrenhofjes en woonzorginitiatieven die een ontmoetingsruimte niet gefinancierd krijgen. Daarnaast wil de PvdA inzetten op wijkgerichte cultuurhuizen, meer broedplaatsen in de wijken, buurtfestivals, gemeenschapskunst en migrantenorganisaties.

De voorzitter vraagt de PvdA deze ideeën wat verder uit te werken, met name het cultuurhuis: wat zou dat kunnen zijn en wanneer kan het in een wijkcentrum (of andere bestaande accommodatie)? D66 wil over dit idee pas een uitspraak doen als dit helder is.

Technische vraag:

- *Hoeveel geld is er nu beschikbaar voor broedplaatsen en ateliers hoe zijn deze verspreid over de stad?*

D66 wil ondersteuning van vrijwilligersorganisaties in de sociale basis en vrijwillige/informele zorg ondersteunen, met bv. een trainingsaanbod en een gezamenlijke vertrouwenspersoon. De fracties spreken de intentie uit om deze organisaties meer te ondersteunen waar dat effectief of preventief werkt op de behoefte aan zorg. Hierover is consensus.

GL zou graag financieel laten onderzoeken of dit rendeert. De vraag is (nog) hoe, dit vraagt concreetheid.

GL wil de wijkregisseurs versterken, hen zichtbaarder maken voor bewoners en organisaties, zowel sociaal, fysiek, als veiligheid. GL wil in de wijkregie meer focus op sociaal en preventief dan op fysiek en veiligheid. Ook wil GL dat de wijkregisseurs meer mandaat krijgen een budget van € 50.000 per wijk per jaar.

PvdA en D66 staan open voor dit plan, maar willen eerst meer inzicht in de huidige inzet en werkwijze en de implicaties van dit voorstel.

Technische vragen:

- *Wat is de taakverdeling tussen de wijkregisseurs sociaal, fysiek en veiligheid? En hoe is de verhouding in fte tussen deze 3 taakgebieden?*
- *Hoe is de werkwijze? Het beeld is dat zij vooral intermediair('doorgeefluik') zijn. Uit dat beeld volgt de vraag wat het effect zou zijn van meer mandaat en een budget van € 50.000 per wijk waarover zij kunnen beschikken en wat dit zou doen voor hun zichtbaarheid in de wijk.*

Wmo & Jeugd

PvdA wil een duidelijke norm vastleggen over het vastleggen van afspraken tussen de Buurteams en hun cliënten. Beschikingsvrij werken mag nooit ten koste gaan van rechtszekerheid. Die moet ook voor minder mondige inwoners toereikend zijn. D66 en GL willen de brief van het college hierover afwachten.

Er is wel consensus over om hierover in het coalitieakkoord op te nemen dat we blijven werken aan goede rechtsbescherming, met een centrale klachtenregeling, communicatie en cliëntondersteuning, ook om een waarborg te bieden bij meer en meer ontschot werken.

GL wil in het kader van de mens centraal en niet het systeem, € 2 miljoen extra voor de doorbraakaanpak. De besparing van € 22.000 per casus wil GL daarin meenemen. Die besparing is echter aan het afnemen, dit wordt eerst onderzocht.

Technische vraag:

- *Wat is de besparing per casus nu, als de doorbraakaanpak wordt ingezet t.o.v. reguliere inzet? Deze was € 22.000 per casus, maar er is vermoedelijk sprake van afnemende meeropbrengst.*

Ook wil GL de proeftuinen Samen Verder doorzetten en deze aanpak invoeren in de hele stad. De PvdA is het hiermee eens. D66 wil hierover eerst enkele technische vragen laten beantwoorden:

Technische vragen:

- *Klopt het dat de rijksfinanciering voor de proeftuinen Samen Verder is beëindigd? Zo ja, wat betekent dit financieel voor de lopende proeftuinen in Nijmegen?*
- *Wat zou het kosten om Samen Verder in de hele stad uit te rollen?*
- *En welke besparing heeft Samen Verder al opgeleverd?*

D66 stelt voor het Mocking bird-model in te voeren. Dit is een methodiek waarin pleeggezinnen elkaar ondersteunen, wat kan bijdragen aan het behouden en wellicht werven van pleeggezinnen. Hierover is consensus.

PvdA wil de wachtlijsten voor de Buurteams en de Wmo-consulenten verkorten en wil daarvoor een aantal technische vragen laten beantwoorden om zicht te krijgen op de mogelijkheden.

Technische vragen:

- *Hoe lang zijn de wachtlijsten/wachttijd voor de buurtteams en de Wmo-consulenten?*
- *En hoe kunnen deze verkort worden en wat zou dit kosten?*
- *Wat doen we hier al aan? Wat is er nog meer mogelijk? En wat kunnen de volgende ideeën daaraan bijdragen?*
 - *Dementiecoaches Wmo-voorzieningen voor hun cliënten laten indiceren;*
 - *Beschikkingen met een lange(re) duur voor mensen die blijvend zorg/ondersteuning nodig hebben*

De tijd is bijna om. De voorzitter constateert dat er nog meer onderwerpen te bespreken zijn en dat daarvoor de tijd op 6 mei benut kan worden. Hij vraagt de fracties welke technische vragen zij nu al hebben voor het vervolgsprek op 6 mei. De volgende technische vragen zijn gesteld:

Technische vragen

- *Kunnen we in Nijmegen, net zoals in Amsterdam en Utrecht, transzorg als publieke voorziening invoeren? Wat kost dit? In Utrecht en Amsterdam levert de GGD deze zorg.*
- *Wat zijn de mogelijkheden voor gemeenten om taken van sluitende centra voor long covid en post-covid over te nemen? Bv. door de GGD?*
- *Hoeveel kost gratis kinderopvang in buurten met veel achterstanden en in de hele stad?*
- *Welke scholen verzorgen nu al een schoolontbijt en/of schoollunch? Wat kost dit nu? Welke/hoeveel scholen zouden dit ook willen?*
- *Is het mogelijk om een proef te doen met een orthopedagoog die aan de school verbonden is en alle kinderen ondersteunt die dat nodig hebben, i.p.v. een beschikking en inzet, gekoppeld aan het kind? Wat zou dit kosten en besparen?*
- *Wat is het actuele financiële inzicht over de verbouwing van de Lindenberg?*
- *Hoe doet Nijmegen het vergeleken met andere steden in de benchmark Cultuur (in € per inwoner)? En hoe is dit verdeeld over de verschillende vormen van cultuur?*
- *Wat kost behoud van de bed-bad-broodregeling?*

Verslag thematafel Ruimte, Wonen en mobiliteit

22 april 2026 14:00 – 16:00 uur

Aanwezigen

Voorzitter: Sophie den Ouden

Deelnemers: Quirijn Lokker (GL), Sverre Eggenhuizen (GL), Michiel van Hoof (D66), Daan van Druten (D66), Charlotte Brandt (PvdA), Sterre Spekman (PvdA)

Verwachtingen vooraf

Voorzitter: Wat wil je vandaag hebben bereikt?

GL: Duidelijkheid welke richting we op gaan samen. Beantwoorden van eerlijke verdeling van ruimte en woningen.

Focus op groter verhaal, niet de kleine dingetjes

PvdA: Helder krijgen van het gemeenschappelijke verhaal en waar nog eventuele twistpunten zitten.

D66: Sluiten aan op PvdA en GroenLinks

Thema Mobiliteit

Onderwerp: Mobiliteit / OV

Speerpunten

PvdA: In het algemeen belangrijk om actief duurzame vervoersmiddelen te stimuleren, maar we kunnen ook nog niet zonder de auto. Focus op betaalbaarheid, toegankelijkheid en veiligheid. Verleiden om de auto te laten staan. Deelmobiliteit in gemeentelijke handen. Goede P+R's.

D66: Maak het alternatief aantrekkelijk. Inzet op hoogwaardig OV. Niet per se tegen de auto, maar het alternatief moet beter. Doorstroming ring (s100) is belangrijk, goed om daarbij stil te staan. Inzet op grotere rol trein, verbetering verbinding Brabant en Duitsland. Wil ook gemeentelijke deelmobiliteit onderzoeken, want hebben die eigen ruimte en biedt ook orde en structuur. Ook doorstroming Oranjesingel belangrijk, moet iets aan gebeuren. Eens met goede P+R's en moet nu ook gebeuren. Doorstroming en meer ruimte voor bussen moet samen kunnen

GL: Duurzame en vaak ook goedkopere alternatieven dan auto aantrekkelijker maken. Huidige context in de wereld gebruiken als kans en vanuit verantwoordelijkheid gebruiken om versneld in te zetten op die transitie. Impact context is groter dan lokale discussie over 1 euro korting parkeren. Auto is (te) duur. (Bijna) iedereen kan gebruiken van stoep, fiets of eventueel ov, dus inclusiever. Meer fysieke ruimte daarvoor beschikbaar maken. Fietsparkeerstrategie. Ook beschikbaar maken van deelmobiliteit. 22 miljoen daarvoor beschikbaar gemaakt in verkiezingsprogramma.

Uit onderzoek is gebleken dat: 70% van de laagste inkomens geen auto heeft, dus hebben sowieso behoefte aan alternatief vervoer. Die hoeven niet te worden verleid, want geen keuze, die moet je gewoon faciliteren.

Verkeersveiligheid rondom scholen verbeteren.

Consensus

- Inzet op duurzaam, betaalbaar toegankelijk vervoer

- Mensen verleiden naar duurzame alternatieve vervoersmiddelen
- Deelmobiliteit in gemeentelijke handen
- Maken van keuzes opnemen in akkoord over inrichting Oranjesingel, zodat Hoogwaardig OV kan doorrijden.
- Goede P+R's
- Toegankelijkheid bushaltes, rolstoelvriendelijke routes
- Meer nachtvervoer (trein en bussen)
- Meer laadpalen

Verschillen

- Hoogwaardig OV

Oplossingsrichtingen voor tegenstellingen

D66: Probleem op Oranjesingel, te veel verkeer. Dan heeft hoogwaardig ov (bussen) geen nut → tunnel

Technische vragen

- Wat is de laatste stand van zaken rond deelmobiliteit en dan specifiek het onderzoek om deelfietsen- en scooters in gemeentelijk beheer aan te bieden, volgend uit de motie “deelvervoer in gemeentelijke hand”?
Daarin wordt opgeroepen:
“Te onderzoeken of het mogelijk is om deelfietsen en-scooters aan te bieden in gemeentelijk beheer en daarin ook mee te nemen hoe de gemeente beter kan sturen op nieuwe en bestaande commercieel georganiseerde deelmobiliteit. Daarbij onder meer te onderzoeken onder welke (financiële) voorwaarden dat kan.”
- Wat is de stand van zaken rondom de visie voor versmalling van wegen, volgend uit amendement “versmalling wegen verdient een eigen debat”? (Agendapunt 7.1 Raadsvoorstel Netwerkvisie mobiliteit 30 km/uur als norm (90/2024), vergadering 29 januari 2025)
- Wat is de stand van zaken rondom kortingsabonnement OV (Busvoordeelabonnement)?
 - Wat kost die bijdrage de gemeente nu?
 - Wat als je het bedrag verhoogd van 15 euro naar bijvoorbeeld 25 of 50?
 - Welke scenario's zijn er nog meer? (bijv. behoud of zelfs nog goedkoper voor minima en juist sterkste schouders meer betalen: solidariteitspassen) en wat kost dat?
 - In welk stadium van de onderhandelingen over de OV-concessie zitten we nu? Zit daar nog speelruimte in tijd en onderhandelingen, zonder dat we direct het achterste van de tong laten zien voor de mogelijke gemeentelijke eigen bijdrage zodat concessiehouder ook zelf nog proactief zoekt naar mooie keuzes?

Onderwerp: Parkeren

Speerpunten

PvdA: Uitbreiden betaald parkeren prima waar nodig, maar eerste auto blijft goedkoop. Erkent dat huidige jaarlijkse 12 euro misschien wel weinig is in vergelijking tot andere gemeenten.

D66: Uitbreiding betaald parkeren prima waar nodig. Geen doel op zich. Parkeertarief niet direct een issue, mag hoger. In reactie op mobiliteitsnorm: bang dat meer normering leidt tot belemmering van woningbouwontwikkeling.

GL: Betaald parkeren geen doel op zich, maar wel eerlijke verdeling van ruimte. Van parkeernorm naar mobiliteitsnorm. Wel kwalitatieve beschrijving, niet kwantitatieve benadering. Alternatieve vervoersmiddelen zouden ook een zelfde soort gewicht moeten krijgen bij planvorming als de parkeernorm voor auto.

Consensus

Niet benoemd

Verschillen

- Uitbreiding betaald parkeren waar nodig
- Verschillende gedachtes over afbakening

Oplossingsrichtingen voor tegenstellingen

Niet benoemd

Technische vragen

- Kan er een overzicht geleverd worden waar we met het betaald- of vergunningparkeren nu staan? Gelet op de Spelregels invoering betaald parkeren doen we voor elk deelgebied onderzoek alvorens over te gaan tot invoering betaald parkeren
 - Hebben we een overzicht van de (lopende) trajecten invoering betaald parkeren? Waar is het al ingevoerd, welke delen worden binnenkort ingevoerd en waar loopt momenteel nog onderzoek?
 - Verloopt het proces van vaststellen gebiedsgrenzen tot daadwerkelijke invoering betaald parkeren snel genoeg? Waar knelt het eventueel?
 - Wat zijn de kosten voor een parkeerdrukonderzoek voor betaald parkeren? Is dat veel?
 - Worden de nieuwe gebieden voor betaald parkeren logisch gekozen of leidt dat (soms) tot problemen?
- Proef kort parkeren in Brakkenstein, welke loopt tot 1 juni 2026: Wat is de stand van zaken? Zijn daar al resultaten over te delen? Zo niet, wanneer wel?

Onderwerp: Binnenstad

Speerpunten

PvdA: Voorstander autoluwe binnenstad. Wel terughoudend met autoluwe rondom singels, eerst onderzoek (samen met bewoners) naar afschaffen straatparkeren. Overgangstarief voor bewoners in garages. Ruimte voor mindervaliden op straat

D66: Voorstander autoluwe binnenstad. Auto's de garage in. Doorgaand verkeer eruit halen, te veel rondjesrijders. Uitsluitend doelverkeer. Inzetten op zelfde weg erin en eruit, insteekmodel. Levert meer groen-, rust- en recreatieplekken op. Cameraherkenning.

GL: Voorstander autoluwe binnenstad. Ook in ringstraten. Roadbarrier gebied mag groter. 50 cent parkeertarief voor avonduren veel te laag. Bezoekerstarief omhoog, ook in garages. Ruimte voor mindervalidenparkeren op straat. Bewoners en ondernemers naar parkeergarages. Bezorgers wel erin na 12:00. Ook bewoners om te laden en lossen

Consensus

Autoluwe binnenstad, wel afhankelijk van de grenzen. Auto's zoveel mogelijk verplaatsen van straat naar garages. Parkeerruimte op straat voor mindervaliden moet blijven of gerealiseerd worden.

Verschillen

Geen echte tegenstellingen. Alleen verschillende gedachtes over afbakening.

Oplossingsrichtingen voor tegenstellingen

Niet expliciet benoemd.

Technische vragen

- Wat is op basis van de huidige inzichten de verwachte parkeerbezetting in het parkeergebouw van Duet? Is daar al iets over te zeggen? Is er sprake van overprogrammering?
- Om te kunnen beoordelen in hoeverre er nog ruimte over moet blijven voor straatparkeren in de Binnenstad: Wat is de bezetting van de parkeergarages in en rondom de binnenstad?

Thema stedelijke ontwikkeling, wonen, omgevingsvisie

Onderwerp: Wonen

Speerpunten

PvdA: wonen is een recht, geen verdienmodel. Leegstandsheffing. Huisjesmelkers tegengaan. Leefbare wijken. Dak- en thuisloosheid aanpakken. Inzet op delen en splitsen. Opkoopbescherming en zelfbewoningsplicht. Aandeel studentenhuisvesting door SSH& vergroten. Extra ondersteuning Stichting Huurteams Nijmegen, want zijn slagvaardig in helpen huurders. 40% sociaal in hele stad. Geld beschikbaar stellen voor pilot doorstroming met corporaties inclusief huurddemping. Levensbestendige woningen en knarrehofjes.

D66: in 2030 moeten er 12.000 woningen bij. Ook sterke inzet op delen en splitsen. Beter benutten bestaande voorraad. Eens met leefbare wijken. Uitbreiding woonfonds. Actief grondbeleid. Versoepelingen op het gebied van verkamering. Studentenhuisvesting versnellen.

GL: Eens met meeste bij andere partijen. Stimuleren alternatieve en collectieve woonvormen. Deze zouden ook opgenomen moeten worden in woningbouwontwikkelingen. De mate is bespreekbaar. Opkoopbescherming verruimen. Voor leegstandsheffing. Ook aandacht voor leegstandsbeheer (anti-kraak). Extra ondersteuning Huurteams en betere aanpak vanuit de gemeente op goed verhuurderschap. Meer kamers ipv studio's. Inzetten op studentenhuisvesting op gronden van RU en HAN.

Consensus

- Inzet op delen en splitsen
- Gemengde leefbare wijken
- Uitbreiding woonfonds
- Housing first
- Levensbestendige woningen en knarrehofjes, zorgbuurthuizen
- Meer kamers ipv studio's
- Extra ondersteuning Huurteams en handhaving goed verhuurderschap
- Verduurzaming bij studentenhuisvesting en particuliere huisvesters
- Stimuleren van RU en HAN om studentenhuisvesting te realiseren op eigen terrein
- Doorstroming stimuleren
- Inzet verhuiscoaches voortzetten

Verschillen

- Gl en PvdA geen versoepeling verkamering voor studenten, met name in het kader van opkoopbescherming niet. Denken dat deze versoepeling niet het verschil zal maken. D66 is wel voor versoepeling opkoopbescherming ten behoeve van studentenkamers.
- D66 tegen huurddemping. PvdA en GL voor.
- Leegstand, verder over praten. PvdA en GL voor leegstandsheffing, D66 tegen, want eigendomsrecht.

- Verdeling percentages woningcategorieën bij woningbouw. GL en PvdA 40%, D66 vindt 30% voldoende.

Oplossingsrichtingen voor tegenstellingen

Niet expliciet benoemd

Technische vragen

- Er is nog geen reactie gekomen op de motie “Sociale Woonambitie” van 12 november 2025. Zijn er al resultaten te delen uit dat gevraagde onderzoek? In hoeverre moet er een stapje harder gezet worden op het aandeel sociale huur?
De betreffende motie roept op om:
 1. *Te onderzoeken welke aanpak nodig is om het ambitieniveau voor nieuwbouw sociale huur de komende jaren te verhogen, uitgesplitst naar percentages van 40 %, 50 % en 60 %;*
Hierin de volgende parameters mee te nemen:
 - a) *Financiële kosten voor de gemeente en woningcorporaties;*
 - b) *De benodigde grondpositie van de gemeente en woningcorporaties;*
 - c) *De hoeveelheid benodigd vastgoed van de gemeente en woningcorporaties;*
 - d) *Mogelijkheden tot transformatie van bestaand vastgoed;*
 - e) *Hoeveel procent van de woningzoekenden in aanmerking komt voor sociale huur;*
 - f) *De raad hierover uiterlijk Q1 2026 te informeren;*
- Wat zou het kosten om de leegstand van woningen in de stad te (kunnen) monitoren?

Onderwerp: Stedelijke Ontwikkeling

Speerpunten

PvdA: uitbreiding woonfonds, maar hangt wel vanaf wat er allemaal onder valt. Onderzoek naar welke wijken de meeste aandacht nodig hebben (ongelijk investeren).

D66: uitbreiding woonfonds naar 30 miljoen. Doorgaan met actief grondbeleid, want werkt goed. Winkelcentrum Dukenburg moet af, ligt er gênant bij. Onderzoek bruggetje Wkc Dukenburg en Winkelsteeg. Onderzoek naar Lindenberg en casino. Er moet worden gekeken naar het Lindenberggebied, willen we graag iets anders mee. Ook voor een andere doelgroep.

GL: uitbreiding woonfonds met ook uitbreiding reikwijdte gemeenschappelijke woonvormen, knarrehofjes en zorgbuurthuizen. Er moet worden gekeken naar het Lindenberggebied. Intensiveren in bestaande stad, met name Dukenburg kansrijk. Wil niet dat woningbouw ten koste gaat van groen. Dus focus op hoogbouw, geen rijtjeswoning met tuin meer. Welke ruimte geeft Winkelsteeg aan Hatert en Neerbosch-Oost en voorzieningen? 35 miljoen investeren in stationsdistrict. Per jaar 2 locaties beschikbaar stellen voor CPO's, mag ook meer. Garantstelling voor woonverenigingen organiseren. 5 à 10% reserveren voor collectief wonen in woningbouw.

Consensus

- Doorgaan met actief grondbeleid
- Doorzetten op grote projectlocaties
- We beraden ons op het Lindenberggebied
- Woonfonds uitbreiden, 30 miljoen (ligt nog niet vast)
- Extra geld voor stationsgebied
- Fracties zijn voor hoogbouw
- Snel afmaken van Winkelcentrum Dukenburg

- Moet een connectie komen tussen Dukenburg en Winkelsteeg. Zonde als beide gebieden in ontwikkeling niet aan elkaar verbonden worden
- Bouwen in bestaande stad, waarbij Dukenburg specifiek wordt genoemd als kansrijke plek

Verschillen

- Brug van Winkelcentrum Dukenburg naar Winkelsteeg. D66 voor, GL nog terughoudend op de vorm maar wel voor connectie, PvdA tegen brug.
- GL ziet graag dat in een woningbouwprogramma standaard een deel wordt gereserveerd voor collectief wonen, bijvoorbeeld 5%. D66 nog terughoudend.

Oplossingsrichtingen voor tegenstellingen

Niet benoemd

Technische vragen

- Winkelcentrum Dukenburg: wat hebben we qua plannen al staan/gerealiseerd en wat is er nog nodig om de resterende plannen goed en spoedig af te maken?
- Vanuit een wijkgerichte aanpak bezien, in welke wijken investeert de gemeente in brede zin (voorzieningen, woningen, werk, sociale basis) het meeste geld? Aan tafel werd benoemd dat we als gemeente gevoelsmatig nu het meest investeren in Lindenholt en Dukenburg, maar is dat ook zo? In welke wijken zou eigenlijk meer (ongelijk) geïnvesteerd moeten worden om gelijke kansen in de wijken te creëren?

Thema milieu en schone lucht

Speerpunten

PvdA: Blij dat asfaltcentrale weg is. Gezondheidsonderzoek in gebieden waar meer kanker voorkomt of er relatie is met luchtkwaliteit (bijvoorbeeld Benedenstad door scheepvaart en West door haven).

GL: Sloop en vervangregeling vervuilende brommers verstevigen. WHO-advieswaarden volgen, zodat we daar in 2030 aan voldoen. Houtstook door naar COT. Emissievrij gemeentelijk wagenpark (wel lastig door netcongestie).

D66: Eens met WHO-norm. Huidige beleidsagenda werkt prima.

Consensus

- WHO-advieswaarden belangrijk punt, zodat we daar in 2030 aan voldoen.
- Gezondheidsonderzoek.

Verschillen

- Houtstook, naar de COT
- Sloop en vervangregeling vervuilende brommers. D66 wil daarover doorpraten aan COT

Oplossingsrichtingen bij tegenstellingen

Niet benoemd

Technische vragen

Geen technische vragen

Thema toegankelijkheid

Speerpunten

PvdA: Toegankelijkheid verbeteren voor mindervaliden, ouderen en mantelzorgers. Design for all als uitgangspunt. Voldoende zorgwoningen. Toegankelijkheid van sportvelden, incl. kantine en kleedkamers.

GL: Design for all. Naast fysieke toegankelijkheid ook focus op sociale toegankelijkheid.

D66: Huidige beleid is prima in balans. Geen aanvullende wensen

Consensus

- Design for all als uitgangspunt

Verschillen

Niet benoemd

Oplossingsrichtingen bij tegenstellingen

Niet benoemd

Technische vragen

- Ondernemers met een ontmoetingsfunctie kunnen nu met de regeling *Subsidie stimulering toegankelijkheid 2025-2026* subsidie aanvragen om fysieke drempels weg te nemen om zodoende de toegankelijkheid te verbeteren? Is het maximale bedrag nu genoeg, of zou deze regeling ruimer moeten/kunnen? En is het ook mogelijk om sportclubs in aanmerking te laten komen voor die regeling?

Afsluiting

Op 6 mei verder met bespreken beantwoorde vragen en de nog open eendes.

Vragen van thematafel sociale basis

22 april 2026

Aan de thematafel Sociale Basis zijn de onderstaande (technische) vragen aan bod gekomen, die door de ambtelijke organisatie zijn beantwoord.

Themabespreking sport & gezondheid

1. Wat is de actuele stand van zaken rond de toekomst van het Triavium? Wat zijn de plannen in de pijplijn en welke scenario's zijn er?

De huurovereenkomst van het Triavium loopt in september 2033 af. Het Triavium is op dat moment 35 jaar oud. In het coalitieakkoord 2022-2026 is afgesproken dat we in deze periode voorbereidende werkzaamheden uitvoeren die nodig zijn om later tot een goede keuze te komen voor de schaatsport in Nijmegen. De voorbereidende werkzaamheden zijn uitgevoerd en vervat in een verkenning. In de verkenning gaan we in op de huidige situatie van het Triavium en het belang en meerwaarde van de voorziening voor de stad, de omgeving en de bezoekers en gebruikers van de schaatsbaan. Vanuit deze informatie zijn vier toekomstscenario's voor het Triavium en ijs in Nijmegen na 2033 uitgewerkt. Onderstaand de vier scenario's:

1. We verlengen de huurovereenkomst met 10 jaar tot en met 2042.
2. Beëindiging van de huurovereenkomst per 24 september 2033 en de gemeente bouwt zelf een nieuwe 400-meter schaatsbaan met een ijsvloer van 60x30 met tribunes en een kleine ijsvloer op het middenterrein
3. Beëindiging van de huurovereenkomst per 24 september 2033 en de gemeente bouwt zelf een nieuwe 400-meter schaatsbaan met een ijsvloer van 60x30 op het middenterrein en een separate ijshal met tribunes
4. Beëindiging van de huurovereenkomst per 24 september 2033, de gemeente exploiteert geen ijsbaan meer in Nijmegen

Om eventuele nieuwbouw voor het einde van de huurovereenkomst in 2033 mogelijk te maken is het belangrijk tijdig te komen tot besluitvorming. Afhankelijk van de beschikbaarheid en keuze voor een passende nieuwe locatie duurt een nieuwbouw traject van deze omvang minimaal 5 jaar.

2. Wat kost het om de gemeentelijke sport- en gymzalen open te houden in vakanties voor jeugd?

De gemeentelijk binnensportaccommodaties zijn gedurende het jaar grotendeels beschikbaar (voor huur), met uitzondering van de zomervakantie. In deze periode is beperkte openstelling op maat mogelijk, maar dit kent duidelijke randvoorwaarden en risico's.

De zomervakantie wordt deels benut voor groot onderhoud, waardoor niet alle gemeentelijke binnensportaccommodaties inzetbaar zijn. Daarnaast is de beschikbaarheid van personeel voor beheer een kritische factor. Sportzalen en sporthallen vereisen beheer, gymzalen zijn onbeheerd en daardoor eenvoudiger open te stellen. Aanvullend geldt dat:

- Het huidig schoonmaakcontract niet is ingericht op zomeropenstelling en extra inzet vraagt (via separate inhuur dan wel extra inzet van beheer)
- Extra openstelling leidt tot hogere energiekosten en spanning kan geven met energiebesparingsdoelstellingen

Kostenindicatie (bij minimaal 4 uur aaneengesloten openstelling per dag)

- Gymzalen: circa € 25 per uur (schoonmaak en energie)
- Sportzalen en sporthallen: circa € 75 per uur (schoonmaak, energie en beheer)

Tegelijkertijd zetten we in de zomerperiode nadrukkelijk in op het stimuleren van sport en bewegen (ook in de buitenruimte) via de [Nimma Sportzomer](#), met laagdrempelig en gratis aanbod voor alle Nijmegenaren.

Duiding: gerichte, kleinschalige openstelling is mogelijk, maar brede openstelling vraagt een bewuste keuze gezien de beperkte personele capaciteit, kosten en uitvoeringsrisico's.

3. Hoeveel kost het om een extra buurtsportcoach in te zetten?

Een extra buurtsportcoach kost € 90.000 per jaar. Daarnaast is er € 36.000 aan opslag bedrijfsvoering nodig (dit noemen we de 'trap op, trap af-methodiek').

4. Wat zit al in de planvorming aan sport- en beweegvoorzieningen, -ruimte en accommodaties in stadsdeel Noord? En hoeveel middelen zijn daarmee gemoeid? Hoe verhoudt het voorzieningenniveau en de middeleninzet hiervoor in Nijmegen Noord zich tot de rest van de stad?

Hieronder een overzicht van de ontwikkelingen ten aanzien van de sport- en beweegvoorzieningen in Nijmegen Noord:

- We werken aan de realisatie van een multifunctionele korfbalaccommodatie in Koudenhoek, met een investering van circa € 4.5 miljoen.
- Met DVOL en OSC voeren we gesprekken over een pilot 'open sportpark' (eveneens met SCE in Lindenholt). Dit houdt in dat deze sportparken vrij toegankelijk worden voor de buurt, waardoor we meer sport- en beweegruimte creëren in Noord. Voor deze pilot is € 50.000 beschikbaar gesteld, gericht op de multifunctionele inrichting van het sportpark, zoals het toevoegen van sport- en beweegvoorzieningen (bv. Calisthenics).
- In het kader van de aankomende stadsbegroting 2027-2030 wordt een voorstel voorbereid voor de aanleg van kunstgras (ter vervanging van natuurgras) bij DVOL en OSC waardoor de wedstrijd/ en trainingscapaciteit wordt vergroot. Totale investering bedraagt circa € 2,5 miljoen. Dit volgt uit onderzoek naar de capaciteitsbehoefte van de buitensportverenigingen, waarover de gemeenteraad is geïnformeerd.
- Daarnaast verkennen we de mogelijkheid om bij OSC een extra veld te realiseren. We zijn hierin afhankelijk van de grondeigenaar (niet zijnde gemeente) en de ontwikkelende partij. De gemeente is bereid tot verkenning van ontwikkeling van het agrarisch perceel met o.a. sport, maar ook ander programma. Vooralsnog leidt dit niet tot afspraken.
- In 2022 is sporthal De Boog gerealiseerd in Nijmegen Noord.

Ontwikkelingen in de rest van de stad:

- In Winkelsteeg komt een nieuw sportcentrum ter vervanging van de Jan Massinkhal en twee zwembaden (Dukenburg en West). Deze investering bedraagt € 56,4 miljoen. Er is inmiddels gestart met de bouw.
- Bij Trekvogels wordt deze zomer het laatste natuurgrasveld vervangen door kunstgras om de speelcapaciteit te optimaliseren. De investering bedraagt € 620.000.
- Op de locatie gelegen tussen de Marie Curiestraat en de Celsiusstraat realiseren we een sportzaal ter vervanging van twee gymzalen. Hiervoor is € 8.5 miljoen krediet beschikbaar.

Voorzieningenniveau buitensport

De gemeente heeft een (onafhankelijk) onderzoek laten uitvoeren naar de huidige en toekomstige (2035) capaciteitsbehoefte van de buitensportverenigingen die actief zijn op een buitensportaccommodatie. De uitkomsten van dit onderzoek zijn begin dit jaar met de gemeenteraad gedeeld: [Document Nijmegen - Raadsinformatiebrief Uitkomsten onderzoek naar capaciteitsbehoefte buitensportverenigingen - iBabs Publiekspportaal](#)

Het onderzoek laat een aantal knelpunten zien ten aanzien van de (gemeentelijke) buitensportaccommodaties, niet alleen in Noord, maar ook in andere stadsdelen. Concreet gaat het om het vervangen van natuurgras door

kunstgras (inclusief veldverlichting) om de speelcapaciteit te vergroten op de volgende sportparken: Brakkenstein (RKS SV Brakkenstein), De Kluis (VV Union), De Biezen (The Wasps), Mariënbosch (SV Orion), Vossenpels (DVOL), Nieuw Balveren (OSC) en De Dennen (Quick 1888). Kosten per veld (inclusief verlichting) liggen rond de € 1,3 miljoen.

Voorzieningenniveau binnensport

In 2020 hebben we voor het laatst onderzoek laten doen naar onze binnensportaccommodaties. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat we destijds stadsbreed voldoende zaaldelen hadden voor het bewegingsonderwijs (wettelijke taak) en de georganiseerde binnensport. Tegelijkertijd weten we dat tegen de vraag in de avonden altijd groter is dan het aanbod.

BOSS (ontwikkelingen in de openbare ruimte)

In november 2023 is door de raad ingestemd met het Uitvoeringskader BOSS 2024 en verder. In dit uitvoeringskader spreken we van een nieuwe visie op spelen die een andere inrichting van de openbare ruimte vraagt. In een notendop betekent dit dat we toewerken naar Groene Sociale Knooppunten (GSK), een plek van formaat waar bewegen, ontmoeten, spelen en sporten voor 0-100 bij elkaar komt. Dit wordt ondersteund door buurtspeel- en of sportplekken voor kinderen tot 12 jaar en groene ontmoetingsplekken waar spelen zonder speeltoestellen mogelijk is. Met deze verdeling ontstaat een netwerk in de stad waardoor er voor ieder wat wils te vinden is. In de bestaande stad zorgen we voor een omvorming van het huidige netwerk via de methode Wijkaanpak. Per wijk/buurt pakken we de speelplekken en sportplekken aan. We vergroenen waar nodig, vervangen speeltoestellen en ondergronden en vormen om naar het uitvoeringskader BOSS. Voor de wijkaanpak is tot 2028 € 400.000 per jaar beschikbaar, gelabeld als beweegvriendelijke omgeving. Voor de jaren vanaf 2028 zijn nog geen middelen beschikbaar.

Nijmegen Noord

Vanuit BOSS (bewegen, ontmoeten, spelen en sporten) zitten we in een vroeg stadium aan tafel met ambtelijke projectontwikkelaars om het te hebben over locaties en m² in de openbare ruimte van Nijmegen Noord waar voorzieningen voor de buurt/wijk/stadsdeel kunnen landen. Voor de inrichting van deze plekken zijn we afhankelijk van middelen uit de grondexploitatie (GREX). Per wijk wordt per woning een bedrag van € 190-€240 beschikbaar gesteld om de speel- en sportplekken in te richten. Dit bedrag wordt herijkt o.b.v. het prijspeil. Omdat de vraag uit een buurt of aanvulling op het stedelijke beweegnetwerk soms meer geld vraagt wordt ook gebruik gemaakt van het investeringsbudget van de vervanging speeltoestellen en budget van ruimte voor jongeren in Nijmegen Noord. We maken steeds de afweging waar het geld het beste besteed kan worden.

Projecten

- Urban Fit Track en voetbalplek op de parkeerplek bij de Boog. Dit is een locatie die we op het oog hebben voor dubbelgebruik, parkeren en sporten. Dit staat nog in de kinderschoenen en moet nog gecommuniceerd worden met bewoners. Verwachte kosten voor inrichting € 250.000.
- Speel- en sportpark Waalhoven. Bij de ontwikkeling van de Waalhoven is op de 'breuklijn' die de verschillende hoven verbindt bewegen, ontmoeten, spelen en sporten bedacht. We kijken hiervoor mee met de projectontwikkelaar. Kosten voor realisatie worden betaald uit het project.
- Skateplek onder de Oversteek bij Waalhoven. We onderzoeken of een skateplek gerealiseerd kan worden tegen/onder de Oversteek aan de noordkant. Kosten voor realisatie worden betaald uit het project.
- Uit onderzoek is gebleken dat jongeren in Nijmegen Noord geen/weinig plek hebben. Via het project ruimte voor jongeren in Nijmegen-Noord gaan we op zoek naar plekken en voorzieningen om het netwerk voor jongeren te verbeteren. Op dit moment wordt gewerkt aan drie plekken te weten; Nieuwe Balveren, Spoorstraat en Koudenhoek. Samen met (sport-)professionals bevragen we de doelgroep en de buurt om samen tot een goede locatie en voorziening te komen. Bij de nieuwe ontwikkeling waar het om de ruimteclaim voor BOSS gaat worden de jongeren op voorhand al meegenomen (Hoge Bongerd en skatepark Lent bij DVOL).

- Multi Sport Area met o.a. basketbal en calisthenics bij brandweer post Noord (Spoorstraat) Binnen het project Spoorstraat worden veel studenten- en starterswoningen gebouwd. Op de huidige parkeerplaats naast de brandweer gaat een Multi Sport Area landen. Met deze locatie hopen we een spil te zijn in het beweegnetwerk van jongeren. Kosten voor realisatie van deze plek worden betaald uit verschillende geldstromen. Kosten bedragen ongeveer € 400.000.
- In de wijk Vossenpels wordt een GSK gerealiseerd. Kosten ongeveer € 100.000 en wordt betaald uit de GREX en investeringsbudget vervanging speeltoestellen.
- Skatepark Lent wordt in 2027/2028 vernieuwd. Kosten ongeveer € 100.000 en wordt betaald uit 1-mailige investeringsbudget upgrade huidige skateplekken. Skateplekken aan het Steve Bikoplein en Julianapark (Wedren) worden in 2026 vernieuwd.
- In de wijk Hoge Bongerd wordt in 2028/2029 een nieuw GSK met plek voor jongeren gerealiseerd. Kosten € 100.000 en wordt betaald uit GREX, investeringsbudget vervanging speeltoestellen en ruimte voor jongeren in Nijmegen-Noord.
- Bij de ontwikkeling van het stadseiland Veur Lent wordt BOSS geïntegreerd in het ontwerp van het park. Er komen 2 speelplekken en 1 sport- speelplek. Kosten hiervoor zijn nog onbekend maar komen uit het project Veur Lent.

5. Wat zou het kosten om in Nijmegen een marathon te laten organiseren, waarbij de gemeente een bijdrage levert en een deel van de kosten gedekt wordt door deelnemersbijdragen en sponsorgeld? Bijvoorbeeld een vergelijking maken met de Stevensloop.

Een marathon organiseren in Nijmegen ligt niet primair bij de gemeente, en is alleen denkbaar wanneer een evenementenorganisator daar het initiatief voor neemt. Stichting Zevenheuvelenloop zal voor Nijmegen de meest voor de hand liggende organisator zijn. De gemeente heeft echter geen direct inzicht in de begroting van specifieke hardloopevenementen. Met Stichting Zevenheuvelenloop hebben we een convenant afgesloten, met daaraan gekoppeld een jaarlijkse subsidie van € 75.000 voor de organisatie van de Zevenheuvelenloop en -nacht, de Stevensloop en Stadscross, de Zevenheuvelen hike en -trail én alle daarbij behorende activiteiten/side-events. Een vergelijking maken met alleen de Stevensloop of de Zevenheuvelenloop is op basis hiervan beperkt mogelijk, omdat een marathon qua schaal, impact en organisatie aanzienlijk zwaarder is. We zien nu al dat deze hardloopwedstrijden een flinke impact hebben op de bereikbaarheid van de stad.

NB: we hebben tot op heden ook nog geen verkennende gesprekken gevoerd met Stichting Zevenheuvelenloop, omdat de focus van het gemeentelijk sport- en beweegbeleid ligt op de inwoners met de grootste bewegegachterstanden. Een marathon is per definitie een evenement dat vooral mensen aantrekt die al intensief sporten. We weten ook dat de stichting geen voornemen heeft om een marathon te organiseren.

In zijn algemeenheid kunnen we wel stellen dat een marathon kostbaar is om te organiseren. Gemeenten dragen hier doorgaans substantieel aan bij; zo bedraagt de gemeentelijke bijdrage aan de marathon in Rotterdam circa € 400.000 per jaar. Voor Nijmegen moet, afhankelijk van ambitie en opzet, hier dan ook rekening mee worden gehouden, naast de inzet van personeel en hulpdiensten. Hier zijn momenteel geen middelen voor beschikbaar. De hoge kosten hebben tot gevolg dat de ticketprijs bij de grote marathons (Amsterdam, Rotterdam, Eindhoven) (meer dan) € 100 per persoon bedraagt.

Randvoorwaarden en afweging:

- Aanzienlijke inzet op verkeer, veiligheid en logistiek en bereikbaarheid
- Beslag op gemeentelijke capaciteit en hulpdiensten
- Afhankelijkheid van een externe organisator
- Andere beleidsdoelstelling dan breedtesport

Themabespreking Zorg, Jeugd & Wmo

6. Wat kost het en wat vraagt het van de ambtelijke organisatie om het Stadsdeelprogrammeren uit te breiden met een extra stadsdeel?

Het antwoord op deze vraag bestaat uit drie bullets. Eén antwoord is gericht op het stadsdeelprogrammeren (als afgebakende werkwijze) en één antwoord gericht op de transformatie naar de nieuwe sturing op de sociale basis: investeren in impact (fundamenteel sturingsvraagstuk). Het tweede antwoord is relevant omdat het stadsdeelprogrammeren niet als los onderdeel gezien kan worden. Het stadsdeelprogrammeren is niet alleen een doel om gebiedsgericht en integraal samen te werken met de stad maar ook één van de middelen (die steeds doorontwikkeld worden) om de sturing te transformeren.

Deel 1 antwoord stadsdeelprogrammeren (werkwijze)

Sinds de kadernota Samen werken, samen sterk (eind 2021) is er in alle 9 stadsdelen een vorm van stadsdeelprogrammeren voor jeugd en/of volwassenen gerealiseerd. Deze vormen variëren sterk in de mate van doorontwikkeling. Er is nog een grote slag te maken als het gaat over de ambtelijke beleids capaciteit. Onze inschatting is dat daarvoor de volgende ambtelijke kosten minimaal noodzakelijk zijn per stadsdeel:

- 0,2 fte procesbegeleider voor stadsdeelprogrammeren per stadsdeel;
- 0,2 fte beleids capaciteit om deel te nemen aan stadsdeelprogrammeren per stadsdeel.

Ervan uitgaande dat 1 fte in de betreffende schaal in totaal € 155.000 kost (€ 110.000 arbeidskosten - € 45.000 opslag), gaat het om € 56.000 per stadsdeel.

Stadsdeelbudgetten

Een vorm van stadsdeelbudget voor uitvoering van stadsdeelgerichte activiteiten, die aansluiten bij de behoeften in het stadsdeel. Voor meer informatie hierover, zie antwoord op de vraag over het subsidiekader in de sociale basis. Aandachtspunt: op dit moment wordt er een pilot uitgevoerd met stadsdeelbudgetten, bekostigd uit a-structurele middelen die na dit jaar aflopen. In het antwoord op de vraag over het subsidiekader (vraag 7) staat meer informatie.

Deel 2 antwoord transformatie naar anders sturen: sturen op impact (fundamenteel sturingsvraagstuk)

Het stadsdeelprogrammeren is onderdeel van de meerjarige transformatie van de sturing op de sociale basis naar een vorm van sturing waarbij we kunnen gaan **investeren in de sociale basis**. Sturing fundamenteel transformeren gaat verder dan het uitrollen van werkwijzen zoals stadsdeelprogrammeren (of harmoniseren van subsidies). Bestaande sturing vanuit beleid moet worden doorontwikkeld en daar is nu beperkt ruimte voor; er is in bestaande capaciteit ruimte gemaakt om mee te gaan in de transformatie door keuzes te maken maar stappen gaan langzamer dan gewenst.

Met extra inzet vanuit beleid kunnen we aansluiten bij de stappen die gezet worden in de transformatie van de sturing op de sociale basis en innovaties duurzaam inbedden. We zien een kans in het vrijmaken van capaciteit voor de transformatie van beleid, waarbij de focus ligt op het leren en experimenteren en de ambtelijke organisatie meenemen in dit leren en het leren toepassen ervan in het bestaande werk. Hiervoor is in eerste instantie een extra impuls nodig. (Extra) capaciteit om te transformeren kan voor een deel behaald worden uit minder beleidsopdrachten; dat is aan de raad. De raad is immers veelal opdrachtgever voor nieuwe beleidsvraagstukken.

- 2 fte voor de transformatie-beleid komt neer op een totaalbedrag van € 280.000 (zie toelichting hierboven).

Let wel: het sturingsvraagstuk volgt een ontwikkelroute van +/- 10 jaar wat betekent dat we continu nieuwe inzichten opdoen, ook als het gaat over de vraag wat het kost en wat het vraagt.

7. Is het mogelijk om in een subsidiekader voor welzijn/sociale basis zowel kleine incidentele en structurele initiatieven en grote (> € 100.000) incidentele en structurele initiatieven te ondersteunen? Hoe kan dat eruitzien, of waarom kan het niet?

Ja, dit is (binnen bepaalde kaders) mogelijk. Er wordt op dit moment gewerkt aan een subsidieregeling 'Sociaal & Vitaal', dat gezien kan worden als een start voor een subsidiekader voor de sociale basis. Het voornemen is om in 2027 te starten met deze subsidieregeling. Hieronder wordt toegelicht hoe het voorstel voor deze subsidieregeling er op dit moment uitziet, waarmee antwoord wordt gegeven op de vraag hoe een subsidiekader eruit zou kunnen zien. Daarna worden een paar aandachtspunten benoemd, en voorbeelden gegeven van keuzes die mogelijk zijn.

De subsidieregeling Sociaal & Vitaal heeft als doel:

- Meer integraal te sturen op de sociale basis
- Duidelijkheid voor organisaties en inwoners waar en waarvoor subsidie kan worden aangevraagd
- Een onderscheid tussen stadsbrede initiatieven (of initiatieven waar een stadsbrede dekking gewenst is), en stadsdeelgerichte initiatieven
- Ruimte maken voor inzet die past bij de behoeften per stadsdeel

Op dit moment is het voorstel om de bestaande budgetten van welzijn, jeugdwelzijn (deels), gezondheid (deels), en de wijkbudgetten (deels) hierin mee te nemen. Om ervoor te zorgen dat er zowel kleine incidentele initiatieven (stadsbreed en op wijkniveau), als structurele initiatieven (stadsbreed) meegenomen kunnen worden, wordt er gewerkt met deelregelingen. Het voorstel is om met 4 deelregelingen te werken. Deze zijn hieronder toegelicht, om een beeld te geven van wat er mogelijk is:

Kleine initiatieven stadsbreed:

- Subsidies voor activiteiten/projecten met een stadsbreed karakter, of waarbij gericht wordt op meerdere stadsdelen, of waarbij een stadsbrede dekking gewenst is
- Subsidies kunnen aangevraagd worden door organisaties waarbij vrijwilligers de kern van de uitvoering vormen
- Aan te vragen bedrag: minimaal 1.000 - maximaal 35.000¹
- Jaarlijks aanvragen - integrale ambtelijke beoordeling op 1 moment
- Subsidieduur: 1 jaar

Grote initiatieven stadsbreed:

- Subsidies voor activiteiten met een stadsbreed karakter, of waarbij gericht wordt op meerdere stadsdelen, of waarbij een stadsbrede dekking gewenst is
- Subsidies kunnen aangevraagd worden door organisaties waarbij vrijwilligers de kern van de uitvoering vormen
- Aan te vragen bedrag: minimaal 35.000
- Tweejaarlijks aanvragen - integrale ambtelijke beoordeling op 1 moment
- Subsidieduur: 2 jaar

Activiteiten met professionele inzet:

- Subsidies voor organisaties die een bijdrage leveren aan de 'basisinfrastructuur' van de sociale basis
- Er is sprake van inzet van zowel beroepskrachten (professionals) als vrijwilligers gericht op het ondersteunen van inwoners met een specifieke kwetsbaarheid en/of complexe ondersteuningsbehoefte die verder gaat dan wat er van een vrijwilliger verwacht mag worden
- Aan te vragen bedrag: minimaal 35.000
- Subsidieduur: 2 jaar (tussenfase - wordt 3 jaar - zie toelichting 1.)

Stadsdeelbudgetten

- Subsidie aan een penvoerder per stadsdeel, om de sociale basis binnen dit stadsdeel te versterken. Organisaties en inwoners kunnen vervolgens eenvoudig een budget aanvragen bij deze penvoerder.

¹ grens gebaseerd op mandaatregeling (>€35.000 is bevoegdheid college)

- Het lokale netwerk van inwoners en professionals wordt in staat gesteld gezamenlijke acties makkelijk en snel te financieren.
- Beschikbaar budget per stadsdeel wordt i.s.m. samenwerkingspartners bepaald
- Deze deelregeling dient stapsgewijs te worden opgestart (zie toelichting 2.)
- Subsidieduur: 1 jaar

Toelichting:

1. Vorig jaar is er 3-jarige subsidie verleend aan Bindkracht10, Sterker, en de GGD (onderdeel Gezond Leven). Het voorstel is om deze subsidies na afloop van deze subsidieperiode op te nemen in de subsidieregeling. Dit betekent dat deze deelregeling nu voor 2 jaar wordt voorgesteld, voor een beperkt aantal organisaties. Na deze 2 jaar kan er voor alle organisaties in deze deelregeling gekozen worden voor een subsidieduur van 3 jaar (of langer – zie keuzes die gemaakt kunnen worden).

2. De deelregeling stadsdeelbudgetten dient stapsgewijs te worden opgestart, vanwege een aantal redenen:

- De manier van samenwerking en besluitvorming van organisaties binnen het stadsdeel kan veranderen, omdat hier de verantwoordelijkheid over de verdeling van budget aan wordt toegevoegd. Dit dient zorgvuldig te gebeuren, om de samenwerking niet te schaden.
- Er is op dit moment beperkt budget beschikbaar voor deze deelregeling. Daarom wordt voorgesteld om nog niet alle keuzes voor inzet binnen een stadsdeel binnen deze deelregeling af te wegen, omdat dit negatieve gevolgen kan hebben voor de samenwerking (zie hierboven).

Aandachtspunten:

- Om de subsidies vanaf 2027 op de nieuwe werkwijze te laten verlopen, en organisaties hier tijdig over te informeren, is het noodzakelijk om de subsidieregeling voor 1 juli door het college te laten vaststellen. I.v.m. communicatie richting organisaties is echter zo snel als mogelijke besluitname wenselijk.
- Nieuwe aanpassingen op de regeling kunnen (in de meeste gevallen) vanaf 2028 doorgevoerd worden.
- Er zijn geen extra middelen beschikbaar voor deze subsidieregeling. De regeling moet worden uitgevoerd binnen de bestaande budgetten, waar al druk op staat (i.v.m. aflopende budgetten). De subsidieregeling is een manier om binnen deze bestaande budgetten ruimte te maken voor nieuwe initiatieven. Er bestaat een reëel risico dat het beschikbare budget overvraagd gaat worden.

Voorbeelden van keuzes die gemaakt kunnen worden:

- De subsidieregeling zou uitgebreid kunnen worden met onderdelen van meerdere beleidsdomeinen die raken aan de sociale basis, bijvoorbeeld: onderdelen van financiële bestaanszekerheid, sport en cultuur.
- De subsidieduur. Op dit moment is het voorstel om de kleine initiatieven per jaar te beoordelen, de grote initiatieven per 2 jaar, en de professionele inzet per 3 jaar. Andere termijnen zijn mogelijk. Hier zijn zowel voor- als nadelen aan verbonden (denk aan: zekerheid voor initiatieven in de stad, en beschikbaar budget voor nieuwe initiatieven)

8. Wat is een goede voorbeeldcasus om het financieel en maatschappelijk rendement van investeren in de sociale basis te onderzoeken? En hoe kunnen we dat onderzoek aanpakken?

Investeren in de sociale basis leren we bij de meerjarige opgave 'Sturen op een sterke sociale basis'

In drie innovatiegebieden zijn we met verschillende onderzoeken/casussen gestart naar van het financieel en maatschappelijk rendement van investeren in de sociale basis: Noord, Lindenholt, Dukenburg. Dit is onderdeel van de uitvoering van het raadsvoorstel 'Sturen op een sterke sociale basis' (maart 2025). Waarbij we leren en experimenteren om te **investeren in impact voor inwoners in een gebied**. We doen dit vanuit de ambitie om onze sturing op de sociale basis fundamenteel te veranderen. **Sturen op impact** betekent dat we niet primair kijken

naar *wat* we financieren (activiteiten, organisaties), maar naar *wat het oplevert voor inwoners in een gebied*. De centrale vraag is: Welke veranderingen willen we bereiken in het dagelijks leven van inwoners?

Relevant te benadrukken is dat we de term **investeren** bewust anders gebruiken dan **subsidiëren**, omdat die een andere manier van samenwerken, monitoren en verantwoorden uitdrukt. Investeren doe je niet *in organisaties* of *activiteiten/interventies*, maar *in lange termijn oplossingen die bijdragen aan de gewenste impact in een gebied*.

Aanpak onderzoek: Theory of Change als hulpmiddel

Voor de drie innovatiegebieden zijn er in 2025 samen met (kern)partners en inwoners casussen uitgewerkt om het financieel en maatschappelijk rendement van investeringen in de sociale basis te onderzoeken. Voor deze casussen is het hulpmiddel 'Theory of Change' (zie overdrachtsdocument: sturen op een sterke sociale basis) gebruikt. Belangrijke **kanttekening**: iedereen kan een Theory of Change uitwerken. Het gaat erom welk doel je ermee nastreeft, volgens welk proces en met wie. In Nijmegen streven we een duurzame, fundamentele verandering in sturing na zodat we de sociale basis kunnen behouden, verder versterken en kunnen inspelen op ontwikkelingen in de samenleving (vergrijzing, personele en financiële krapte).

Met dit hulpmiddel hebben we theorieën over de nieuwe sturing op impact uitgewerkt (2025) en we zijn gestart met de voorbereiding, uitvoering en monitoring (2026). We gebruiken voor deze gebieden het investeringsfonds van €1 miljoen; een eerste stap in het financieel ontschotten en een fractie van de begroting van de sociale basis. In de Theories of Change is eerst de **gezamenlijke impact voor inwoners** in het gebied uitgewerkt, gevolgd door de **outcome, output, activiteiten en inzet**. We voeren hier dus al onderzoek uit.

Deze onderzoeken zijn **géén** klassieke evaluatie-, kosten-batenonderzoeken of afgebakende SROI's, maar **complexe leer- en ontwikkelonderzoeken** waarmee we een fundamentele verandering in de sturing willen realiseren. Voor **sturingsinnovatie** bestaat geen vastomlijnd stappenplan. Ook is dit een meerjarig ontwikkeltraject (van 10+ jaar).

Onderdeel van deze onderzoeken, is het **(leren) beslechten van drempels en belemmerende kaders/regels** in onze bestaande sturing, teneinde ruimte te maken voor het leren en ontwikkelen van de nieuwe sturing.

1. Het gaat niet om afgebakende onderzoeken naar rendement, maar om **anders leren kijken, denken en doen** door gemeente, partners en inwoners;
2. De onderzoeken ondersteunen de transitie van een oud sturingsmodel **naar een nieuw sturingsmodel: investeren in impact voor inwoners in een gebied**.

Het is belangrijk om gedurende de onderzoeken en het gehele ontwikkeltraject, in **verdiepende sessies te reflecteren op de (tussen)resultaten**: wat is de betekenis van het anders sturen voor alle relevante betrokkenen? Van raad en college tot ambtelijke organisatie, inwoners en externe partners op alle lagen: strategisch, tactisch, operationeel. In deze sessies komen o.a. de (tussen)resultaten van de maatschappelijke en financiële rendementen aan bod uit de drie gebieden (waaronder voorbeeldcasus Lindenholt), waarvoor het investeringsfonds van 1 miljoen wordt ingezet.

In een aankomende raadsbrief (1e half jaar 2026) wordt verder ingegaan op de bovenstaande informatie en het werken met de theory of change.

Voorbeeldcasussen

We noemen één voorbeeldcasus uit Lindenholt die bekostigd wordt uit het investeringsfonds. We noemen twee andere voorbeeldcasussen die opgepakt kunnen worden als daar budget beschikbaar voor komt.

Voorbeeldcasus Lindenholt (investeren in de sociale basis):

- **Casus Eigenaarschap inwoners bij ontmoeting in Lindenholt**: we streven en monitoren de maatschappelijke impact na dat inwoners meer eigenaarschap krijgen, en ontwikkelen bij ontmoetingsactiviteiten in hun wijk. Inwoners hebben hiervoor een ruimte nodig en zien kansen in wijkaccommodatie De Sprok (richt zich nu primair op jeugd qua activiteiten). We verkennen een verregaande vorm van eigenaarschap bij inwoners als het

gaat over het (her)ontwerpen, inrichten en beheren van deze wijkaccommodatie, inclusief programmering van activiteiten. Partners en inwoners hebben hier goede ideeën voor, maar we lopen tegen regels aan in ons huidige accommodatiebeleid. Lukt het ons om het huidige beleid te ontschotten en te innoveren naar een vorm waarbij inwoners en partners wél de ruimte krijgen om deze gezamenlijke impact na te streven? En daarmee ook in het maatschappelijk en financieel rendement van de investering?

Een voorbeeldcasus die niet zijn opgenomen in het raadsvoorstel van maart 2025:

- **Casus Kinderboerderij de Goffert:** Kinderboerderij de Goffert is een geliefde plek voor inwoners van Nijmegen. Daarnaast is het een locatie voor dagbesteding, waarmee het ook de functie heeft van zorgboerderij. De afgelopen jaren is er (vanuit een tijdelijke Wijkendeal) hard gewerkt aan de ontmoetingsfunctie en functie als centrale locatie met verbindende activiteiten in de wijk. Er wordt op dit moment gewerkt aan een Theory of Change (zie boven). De Kinderboerderij werkt aan een transformatie met als doel om uit te groeien tot het hart van een zorgzame gemeenschap. Zij geven aan dat zij hiermee een bijdrage kunnen leveren aan de zelf- en samenredzaamheid van inwoners. Op dit moment zijn er echter knelpunten (zowel vanuit de zorgorganisatie die actief is op de boerderij, als ook van onze eigen financiële mogelijkheden en kaders als gemeente), die dit een interessante casus maken om te onderzoeken hoe de samenwerking in de sociale basis met zowel vrijwilligersorganisaties, zorgorganisaties, en de gemeente beter afgestemd kan worden.

9. Wat is ervoor nodig en wat kost het om de wijkcentra te hervormen naar laagdrempelige ontmoetingsplaatsen, zg. third places, die aansluiten bij de behoeften van wijkbewoners, met ruime openingstijden (tot 00.00 uur door de week en 01.00 uur in het weekend), (deels) met zelfbeheer? Of wat is er op dit gebied te realiseren met structureel € 500.000?

Ruimere openingstijden

Bijna alle wijkcentra in onze stad zijn van maandag tot en met vrijdag geopend. De openingstijden variëren tussen 7:00 uur en 00:30 uur. Op de website van de gemeente Nijmegen staan de tijden dat er een ruimte kan worden gehuurd. Bij een groot wijkcentrum is dit tot 23:00 uur. Hierna kan er nog van de ontmoeting gebruik worden gemaakt voor een zogenaamde 'derde helft', waarna het wijkcentrum uiterlijk om 24:00 uur sluit. Enkele wijkcentra zijn standaard ook in het weekend geopend.

Langere (of extra weekend) openstelling is maatwerk. In grote wijkcentra en in de avonden wordt veelal met twee personen gewerkt. De huidige beschikbare formatie biedt geen ruimte voor extra inzet. Mocht er gevraagd worden om extra inzet, dan betekent dit een uitbreiding van de formatie (afhankelijk van de vraag). De loonsom voor uitbreiding van de formatie van een beheerder bedraagt € 65.000,- per jaar (exclusief € 26.000 opslag bedrijfsvoering en € 48.000 onregelmatigheidstoelage). Het is mogelijk om met de structurele impuls van € 500.000 de openingstijden van een aantal wijkcentra te verruimen.

Langere openingstijden zullen ook drukken op de energiekosten en kan spanning geven op de te behalen energiebesparingsdoelstellingen.

Zelfbeheer

De grote wijkcentra in onze stad zijn ongeschikt voor (deels) zelfbeheer (wij spreken van medebeheer) gezien de complexiteit van de gebouwen; veel ingangen, permanent verhuurde ruimtes, gebouwbeheersystemen, brandmeldinstallatie en de alcoholvergunning. In een aantal wijkcentra zijn vrijwilligers werkzaam. Vrijwilligers werken samen en naast de medewerkers. Er kan worden verkend of dit verder kan worden uitgebreid.

Een kleiner wijkcentrum kan voor medebeheer geschikt worden gemaakt. Voor medebeheer is een grote groep vrijwilligers (inwoners) nodig, die zorgt voor de bemensing van het wijkcentrum. Er zal moeten worden onderzocht of de alcoholvergunning kan worden nageleefd en anders kan er geen alcohol worden geschonken. Op dit moment is er een wijkcentrum dat deels door vrijwilligers wordt gerund. Dit betreft Het Wijkatelier, dat standaard is geopend van 8:30 tot 17:00 uur en waar geen alcoholvergunning aanwezig is. Hier is een samenwerking met de

gemeente, inwoners - verenigd in een stichting - en Bindkracht10. De stichting is verantwoordelijk voor het runnen van de ontmoetingsruimte en twee zalen en de activering van activiteiten. Bindkracht10 levert een coördinator ten behoeve van de vrijwilligers en de gemeente is verantwoordelijk voor het totale beheer (gebouwbeheer, incidentele en permanente verhuur, onderhoud gebouw en terrein, aansturen onderhoudspartners en veiligheid).

De loonkosten van deze constructie zitten op ruim € 195.000,- per jaar (gemeente en Bindkracht10). Dit is meer dan de kosten van een reguliere medewerker, zonder onregelmatigheidstoeslag (alleen van maandag tot en met vrijdag overdag).

10. Hoeveel geld is er nu beschikbaar voor broedplaatsen en ateliers hoe zijn deze verspreid over de stad?

Op 29 januari 2025 is het broedplaatsenbeleid vastgesteld door de raad. Op blz. 9 is een te zien van spreiding van de ateliers over de stad. [Document Nijmegen - Broedplaatsenbeleid 'Ruimte voor makers' - iBabs Publieksporaal](#).

Toelichting financiën, huidige stand van zaken.

Ten opzichte van vorig jaar is er een verschuiving geweest in de middelen. In 2025 is van de gereserveerde € 500.000 een bedrag van € 50.000 uitgegeven. De resterende middelen van € 450.000 zijn overgeheveld: € 225.000 voor 2026 en € 225.000 voor 2027. We werken ook niet meer met een broedplaatsmakelaar, maar bestemmen de middelen in de breedte voor het aanjagen en subsidiëren van broedplaatsen

In onderstaande tabel staan de jaarlijkse beschikbare middelen voor atelierbeleid

Bedragen * € 1.000	2026	2027	2028	2029	opmerking
Subsidie aan atelier organisatie SLAK	140	140	140	140	
Uitvoering subsidieregeling Broedplaatsen	225	225			Het is een tijdelijke regeling. Bij continuering is vanaf 2028 budget nodig
Totaal	365	365	140	140	

In onderstaande tabel staan de investeringsmiddelen die beschikbaar zijn voor het uitvoeren van verbouwingen.

Bedragen * € 1.000	2026	2027	2028	2029	opmerking
Het totale krediet is bedoeld om te kunnen investeren in de ateliers in de Villa Novastraat en op de Streekweg. In onderzoek is nog of deze middelen toereikend zijn ivm gestegen kosten e.d.		940	1.000		Om het broedplaatsen beleid uit te voeren zijn meer middelen nodig. Hoeveel is nog onduidelijk. Er wordt nu gewerkt aan een integraal plan

Op 24 februari 2026 hebben wij een brief over de uitvoering van het broedplaatsenbeleid aan de raad gestuurd. Zie hiervoor [Document Nijmegen - Raadsbrief Uitvoering broedplaatsenbeleid "Ruimte voor makers" - iBabs Publieksporaal](#)

11. Wat is de taakverdeling tussen de wijkregisseurs sociaal, fysiek en veiligheid? En hoe is de verhouding in fte tussen deze 3 taakgebieden? Hoe is de werkwijze? Het beeld is dat zij vooral intermediair zijn. Uit dat beeld volgt de vraag wat het effect zou zijn van meer mandaat en een budget van € 50.000 per wijk waarover zij kunnen beschikken en wat dit zou doen voor hun zichtbaarheid in de wijk.

Huidige situatie:

De inzet van wijkregisseurs kent op dit moment in de basis een monodisciplinaire inrichting. Dat betekent dat de regisseurs sociaal, fysiek en veiligheid ieder primair vanuit het eigen domein opereren en daarbinnen

verantwoordelijk zijn voor het oppakken van vraagstukken in de wijk. Onderstaand het aantal fte's per domein. De meeste wijkregisseurs verantwoordelijk zijn voor meerdere stadsdelen.

- Regisseur Sociaal: 7,67 fte
- Regisseur Fysiek: 7,56 fte
- Regisseur Veilig: 6 fte

Binnen de huidige inrichting is er al sprake van budgetten, maar deze zijn domeingebonden en niet volledig integraal ingericht. De regisseurs sociaal beschikken over een budget per stadsdeel:

Stadsdeel	Begroot in €
Wijk-en bewonersbudgetten CENTRUM	29.415
Wijk-en bewonersbudgetten DUKENBURG	72.428
Wijk-en bewonersbudgetten LINDENHOLT	81.164
Wijk-en bewonersbudgetten MIDDEN	60.252
Wijk-en bewonersbudgetten NIEUW WEST	41.376
Wijk-en bewonersbudgetten NOORD	73.778
Wijk-en bewonersbudgetten OOST	71.718
Wijk-en bewonersbudgetten OUD WEST	112.457
Wijk-en bewonersbudgetten ZUID	81.558
Totaal	624.144

De regisseurs fysiek beschikken over een budget per stadsdeel

Stadsdeel	Begroot in €
Dukenburg	66.330
Lindholt	39.195
Nijmegen centrum	36.180
Nijmegen midden	59.295
Nijmegen Nieuw West	50.250
Nijmegen Noord	53.265
Nijmegen Oost	94.470
Nijmegen Oud West	47.235
Nijmegen Zuid	71.355
Overig	Wijkbeheer en regie fysiek stadsdeeloverstijgend
	-1.287
Totaal	516.288

- De regisseurs veiligheid beschikken niet over een eigen budget per wijk. Binnen het programma veiligheid is er wel een budget van €300.000 voor de hotspot aanpak van de binnenstad. Hieruit worden thematische interventies voor de gefinancierd.
- Integraal budget wijkteams. Daarnaast is binnen middelen die historisch voortkomen uit wijkbudgetten al €100.000 beschikbaar voor integrale inzet (het flexibel wijkbudget in de tabel van de Regisseur Sociaal).

Integraal en wijkgericht werken

Voor vraagstukken die het domein overstijgen, wordt integraal samengewerkt. Dit gebeurt langs bestaande structuren (wijkteams bestaande uit de regisseur sociaal, fysiek en veiligheid). In de praktijk betekent dit dat wijkregisseurs enerzijds een inhoudelijke rol hebben binnen het eigen domein en anderzijds een verbindende rol vervullen op het moment dat opgaven daarom vragen. Zij vervullen daarbij inderdaad de rol van intermediair tussen de verschillende domeinen, maar ook tussen de wijken en het stadhuis. In sommige gevallen kunnen zij integrale vraagstukken die spelen in de wijk zelf op pakken, maar in veel gevallen is het een langdurige en intensieve aanpak voor nodig. Niet alleen om de vraagstukken uit de wijken met de het stadhuis te verbinden maar ook de interne beleidsdomeinen onderling.

De praktijk is weerbarstig en de wijkregisseurs hebben naast hun werkzaamheden in de wijken en het oppakken van kleinere projecten geen tijd om grotere vraagstukken op te pakken. Daarnaast hebben de wijkregisseurs geen mandaat om dergelijke complexe vraagstukken (waar veel belangen samenkomen) binnen de organisatie te beleggen. De vraag naar meer mandaat en een budget van €50.000 per wijk raakt aan een herkenbare behoefte om

de slagkracht en zichtbaarheid in de wijk te vergroten. Tegelijkertijd zien wij dat dit niet de kern van de oplossing vormt.

- Het beschikbaar stellen van €50.000 per stadsdeel kan de zichtbaarheid van de wijkregisseurs vergroten, doordat het hen in staat stelt om op integrale opgaven daadwerkelijk zichtbare activiteiten en interventies in de wijk te organiseren, in plaats van primair een verbindende of signalerende rol te vervullen. Juist door deze middelen op stadsdeelniveau te bundelen, ontstaat er ruimte om concreet en herkenbaar aanwezig te zijn in de wijk, met initiatieven die voor inwoners en partners direct merkbaar zijn.
- Het vergroten van mandaat kan helpen in het versnellen van processen, maar leidt op zichzelf niet tot wezenlijk andere resultaten zolang de wijze van sturing en samenwerking gelijk blijft.

Daarmee ligt onder deze vragen in feite een bredere afweging: op welke manier willen we wijkgericht werken versterken, en waar organiseren we dan de sturing en capaciteit?

Achtergrond en ontwikkelrichting

De huidige inrichting is voor een belangrijk deel te verklaren vanuit de manier waarop de organisatie is opgebouwd, namelijk langs verschillende inhoudelijke domeinen. De wijkregisseur vervult daarin een belangrijke schakelrol tussen beleid, uitvoering en de wijk, wat ook maakt dat de rol vaak als intermediair wordt gezien. Tegelijkertijd is er een duidelijke beweging gaande binnen de organisatie. We werken toe naar:

- meer impactgericht werken (sturen op maatschappelijke effecten in plaats van inzet), en
- meer gebiedsgericht werken (integraal en opgavegericht in de wijk).

Deze ontwikkeling vraagt om een geleidelijke doorontwikkeling van werkwijze, sturing en samenwerking. Dat is nadrukkelijk een meerjarig proces en niet iets wat met een enkele maatregel, zoals extra mandaat of een wijkbudget, volledig kan worden opgelost.

Op dit moment lopen er ook trajecten die hieraan bijdragen, onder andere:

- de doorontwikkeling van het sturen op de sociale basis (sturingsinnovatie door impactdenken). Het miljoen versterken op het sturen van de sociale basis dat door de Raad beschikbaar is gesteld is hierbij zeer helpend bij de gebiedsgerichte aanpak van de wijkregisseurs.
- het traject met concernmanagers en managers van de wijkteams over de verdere inrichting van gebiedsgericht werken, eigenaarschap en sturing.

In dat licht zien wij de vraag naar meer zichtbaarheid en slagkracht in de wijk vooral als een vraag naar hoe we als organisatie verder willen groeien in gebiedsgericht werken, en minder als alleen een vraag die primair met extra middelen per wijk kan worden beantwoord.

12. Wat is de besparing per casus nu, als de doorbraakaanpak wordt ingezet t.o.v. reguliere inzet? Deze was € 22.000 per casus, maar er is vermoedelijk sprake van afnemende meeropbrengst.

De gemiddelde besparingen van de Doorbraakaanpak per casus met maatwerkplan zijn in de afgelopen jaren:

- 2023: €29.608 gemiddeld per casus
- 2024: €17.238 gemiddeld per casus
- 2025: €36.501 gemiddeld per casus

We zien dus dat deze wat fluctueert, afhankelijk van de inhoudelijke casuïstiek. In de ene casus kunnen we groter maatwerk leveren en in de andere casus maar kleiner. Dit zal ook altijd het geval blijven.

Naast de casuïstiek die opgepakt wordt met een maatwerkplan (waar bovenstaande besparingen uitkomen) worden er ook aanmeldingen middels advies of een korte interventie vanuit het Doorbraakteam opgepakt, waardoor de casuïstiek weer verder kan in het reguliere proces. Ook dit is een belangrijke taak van het Doorbraakteam, hierdoor zij er minder

stagnaties in het veld. Het gaat hierbij om de meer eenvoudige oplossingen die al regulier uitgevoerd kunnen worden maar professionals nog onvoldoende weten.

13. Klopt het dat de rijksfinanciering voor de proeftuinen Samen Verder is beëindigd? Zo ja, wat betekent dit financieel voor de lopende proeftuinen in Nijmegen? Wat zou het kosten om Samen Verder in de hele stad uit te rollen? En welke besparing heeft Samen Verder al opgeleverd?

Klopt het dat de rijksfinanciering voor de proeftuin Samen Verder is beëindigd?

Dit klopt. Het is een subsidie bij het Ministerie van J&V geweest van 2023-2026. Dit behelsde een meerjarige, uitvoerige subsidie aanvraag die wij hebben gedaan, waarmee je volgens de richtlijnen van het landelijke programma een zgn. 'proeftuin' gaat inrichten. Dat is eind dit jaar op z'n eind. Dit wisten we.

Het laatste nieuws in het 1^e suppletoire van de Rijksbegroting is, dat op pagina 32 van ministerie van VWS het volgende staat:

'Ter verbetering van het kind- en gezinsbeschermingsstelsel (Toekomstscenario) om hulp en bescherming aan gezinnen en huishoudens die in een onveilige situatie verkeren te verbeteren wordt er vanuit de Aanvullende Post (POK-middelen) € 18 miljoen euro in 2026 en 2027 overgeheveld naar de VWS begroting'.

Wat dit precies betekent weten we nog niet.

Zo ja, wat betekent dit financieel voor de lopende proeftuinen in Nijmegen?

We hebben daarop geanticipeerd. Het was ieder loopjaar een halvering van het budget, dus was het duidelijk dat we in 2027 de beweging moesten verankeren en bestendigen. Enerzijds door de uitvoeringspartijen die medewerkers in de Samen Verder teams hebben, creatief te laten nadenken hoe zij in 2027 dit met gesloten beurzen konden doen. Anderzijds door hier als gemeente ook op de anticiperen door de beweging te dragen. Daar heeft het College mee ingestemd op dd 3 maart 2026,

(<https://nijmegen.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/5694fe28-784f-4d2a-ac8d-014bd15db801> punt 4.16).

We gaan naar een nieuwe fase: we spreken niet langer van 'proeftuinen' maar we gaan het 'Toekomstscenario' het nieuwe normaal laten worden. Zodoende heeft het College van B&W besloten de bestaande netwerkstructuur van de Regieteams te kiezen om Samen Verder onder te hangen. Financieel betekent dat, dat in deze netwerksamenwerking alle uitvoeringspartijen zoveel mogelijk met gesloten beurs het werk doen. Voor de gemeente Nijmegen betekende het, zoals terug te lezen, dat er extra formatie moest komen om dit ook in ieder stadsdeel te kunnen regisseren. Hier zijn binnen het programma middelen voor gevonden. Maar, natuurlijk brengt dit frictiekosten met zich mee: denk aan het herinrichten van ICT (monitor en hardware) het inrichten van samenwerken in de wijk, innovatiekosten van sommige professionals. Maar het leidend uitgangspunt is, dat de uitvoeringspartijen zoveel mogelijk 'regulier werk' blijven doen alleen anders, namelijk in de wijk, samen, en hopelijk vroeger/tijdiger. Dat lukt nu al, met hier en daar nog discussie.

Wat zou het kosten om Samen Verder in de hele stad uit te rollen?

Wij denken dat in het overgangsjaar 2027, ongeveer €550.000 nodig is. Dan hebben het over alles inrichten in de wijken (ICT, wijkcentra, monitor, systeemsoftware, juridische zaken) wat een vaste meerjarige post is, en frictiekosten bij uitvoeringspartners omdat zij het regulier werk nog niet goed omgezet krijgen/ ontwikkelkosten om anders naar eigen huishoudboekje te kijken. Vanaf 2028 zou dit verankerd moeten zijn in de bedrijfsvoering van de organisaties. De inschatting is dat het benodigde budget dan, zonder frictiekosten, €300.000,- is.

En welke besparing heeft Samen Verder al opgeleverd?

Voor de uitgebreide evaluatie van Samen Verder Dukenburg, verwijs ik u graag naar de evaluatie: [Evaluatie Proeftuin Samen Verder](#). De opbrengsten van Samen Verder laten zich niet eenvoudig vertalen naar een directe besparing in euro's binnen één begroting. Dat komt doordat het gaat om complexe casuïstiek rondom huiselijk geweld en kindermishandeling, waarbij kosten verspreid zijn over meerdere domeinen

(jeugdzorg, Wmo, veiligheid, Participatiewet, Zorgverzekeringswet, justitie) en over meerdere jaren. Wat Samen Verder wél doet, is het systeem fundamenteel efficiënter en effectiever maken:

Kostenvermindering op de langere termijn

De belangrijkste financiële opbrengst zit in het voorkomen van zwaardere en duurdere interventies, zoals:

- escalatie van problematiek
- langdurige jeugdbeschermingsmaatregelen zoals OTS (we zagen in Dukenburg een daling van 13%, van 70 naar 61 OTS)
- uithuisplaatsingen
- stapeling van hulpverlening

Door eerder, integraal en met vaste gezichten te werken, worden problemen sneller en duurzamer aangepakt. Dat leidt naar verwachting tot lagere maatschappelijke kosten over de hele keten, ook al zijn die niet één-op-één zichtbaar in de gemeentelijke begroting op korte termijn.

Efficiënter gebruik van bestaande capaciteit

Samen Verder vermindert structurele inefficiëntie in het huidige systeem:

- minder overdrachten tussen organisaties
- minder dubbel werk (meerdere professionals op één gezin zonder afstemming)
- kortere doorlooptijden

Dit betekent dat dezelfde capaciteit meer effect kan realiseren, wat in de praktijk neerkomt op een vorm van indirecte besparing.

Meer rendement op publieke middelen

De aanpak zorgt voor:

snellere inzet van passende hulp

betere samenwerking tussen o.a. gemeente/lokale teams, Veilig Thuis, GI, Raad vd Kinderbescherming, Moviera, GGZ

meer continuïteit voor gezinnen

Hierdoor neemt de effectiviteit van ingezette middelen toe: minder inspanning met meer resultaat.

Realistische duiding voor besluitvorming

Samen Verder moet daarom niet primair worden gezien als een bezuinigingsmaatregel, maar als een investering in een beter functionerend systeem. De financiële logica is:

- korte termijn: beperkte of geen directe besparing (zie evaluatie)
- middellange/ lange termijn: kostenvermindering en efficiënter gebruik van middelen
- maatschappelijk: betere uitkomsten voor gezinnen én lagere systeemdruk

Resumé:

Samen Verder levert niet direct een grote bezuiniging op binnen een paar begrotingsjaren, maar zorgt ervoor dat we met hetzelfde geld aantoonbaar effectiever werken en dure escalatie voorkomen. Daarmee is het een noodzakelijke investering om de kosten in het sociaal domein op termijn beheersbaar te houden.

14. Hoe lang zijn de wachtlijsten/wachttijd voor de buurtteams en de Wmo-consulenten? En hoe kunnen deze verkort worden en wat zou dit kosten? Wat doen we hier al aan? Wat is er nog meer mogelijk? En wat kunnen de volgende ideeën daaraan bijdragen?

- Dementiecoaches Wmo-voorzieningen voor hun cliënten laten indiceren;
- Beschikkingen met een lange(re) duur voor mensen die blijven zorg/ondersteuning nodig hebben

De gestelde norm voor Buurtteams Volwassenen is dat 80% van de mensen die zich melden binnen 14 dagen een gesprek heeft. Buurtteams Volwassenen behaalt deze norm en heeft dit de afgelopen jaren behaald. Er is geen sprake van een wachtlijst.

Voor de Wmo-consulenten geldt dat er een aantal jaar sprake is geweest van een langere wachttijd en van een wachtlijst, maar dat de gemiddelde wachttijd eind 2025 binnen gestelde wettelijke termijn gebracht is. Door overgang naar een nieuw systeem per 2026, hebben we op dit moment de wachttijd nog niet scherp. We doen er alles aan om dit weer in beeld te krijgen tot eind Q2. Aan de hand van de data zal gekeken worden naar óf en welke sturingsmogelijkheden nodig zijn, om een gemiddelde wachttijd binnen wettelijk termijn te bestendigen. Op dit moment wegen we al af welke indicaties we telefonisch kunnen onderzoeken met behoud van kwaliteit i.p.v. altijd op te huisbezoek gaan. Ook geven we langdurige indicaties af, wanneer er geen verbetering in situatie wordt verwacht.

Voor wat betreft de voorgelegde ideeën. Uit bovenstaande blijkt dat er op dit moment geen knelpunt is op het gebied van wachttijden en wachtlijsten binnen de Wmo. De mogelijkheid om dementiecoaches of wijkverpleegkundigen Wmo-voorzieningen voor hun cliënten laten indiceren vullen we daarom in door het organiseren van een nauwe samenwerking tussen onze teams met deze disciplines. Verder hebben we, zoals aangegeven, in de bestaande regelingen al de mogelijkheid om beschikkingen met een lange(re) duur in te zetten voor mensen die blijvend zorg/ondersteuning nodig hebben en maken we hier ook gebruik van.

Vragen vooraf voor thematafel sociale basis op 6 mei as.

15. Kunnen we in Nijmegen, net zoals in Amsterdam en Utrecht, transzorg als publieke voorziening invoeren? Wat kost dit? In Utrecht en Amsterdam levert de GGD deze zorg.

De transzorgklinieken in Amsterdam en Utrecht zijn gericht op een specifieke groep transgender of gender diverse personen: asielzoekers, ongedocumenteerden, dak- en thuislozen, sekswerkers, zwarte mensen en mensen van kleur. De zorg bestaat uit: hormoonzorg, seksuele gezondheidszorg en psychosociale steun via maatschappelijk werkers. Dit betekent dat met publieke middelen ook zorg wordt geboden die op het domein van de zorgverzekeringswet ligt.

Voor een indicatie van de kosten nemen we Utrecht als voorbeeld, hier kost de zorg voor één kliniekdag per maand € 130.000 per jaar. In 3 jaar zijn in Utrecht met 1 kliniekdag per maand 80 cliënten in de zorg geweest, waarvan 12 in Utrecht wonen. De overige cliënten wonen merendeels in overige grote steden als Amsterdam, Rotterdam of elders buiten de GGD-regio Utrecht. Er is een wachtlijst en aanmeldingsstop, daarom ligt momenteel uitbreiding naar twee kliniekdagen per maand of een wekelijkse kliniekdag voor (kosten resp. € 218.000 en € 450.000).

Er is nog geen afstemming geweest met de GGD Gelderland-Zuid over de mogelijkheden voor het organiseren van een transkliniek. De klinieken in A'dam en Utrecht worden georganiseerd in samenwerking met een vrijwillige belangenorganisatie. Het vrijwillige veld is in Nijmegen niet op een dergelijke wijze georganiseerd.

Overwegingen

We hebben momenteel geen goed zicht op het aantal potentiële cliënten voor een specifieke transkliniek in Nijmegen naar voorbeeld van Utrecht en Amsterdam. We hebben geen signalen dat er voor deze specifieke doelgroep op dit moment een grote vraag naar is.

We hebben daarentegen wel signalen vanuit het regenboognetwerk als het gaat om de ondersteuning en zorg van transgender en genderdiverse personen in het algemeen. Dit betreft de lange wachttijden voor de genderbevestigende zorg in het Radboud UMC, kennisachterstand bij huisartsen en sociaal werkers en een overbelast vrijwillig netwerk.

Naar aanleiding van deze signalen zijn we met de komende Regenboogagenda voornemens om voor de bredere doelgroep van transgender en gender diverse personen te werken aan:

- kennisverbetering onder huisartsen, ggz en sociaal werkers
- coördinatie van zorg en ondersteuning
- versterken van het overvraagde vrijwilligersnetwerk

De oriënterende fase kan worden uitgevoerd binnen de bestaande Regenboogmiddelen. Ook hier wordt de GGD Gelderland-Zuid bij betrokken. Voor de uitvoering zal binnen de regenboogmiddelen wellicht nader moeten worden geprioriteerd. Het is aannemelijk dat met het werken aan de zorg en ondersteuning voor de bredere doelgroep er ook een beter zicht ontstaat op de omvang en eventueel aanvullende behoefte van de specifieke doelgroep.

16. Wat zijn de mogelijkheden voor gemeenten om taken van sluitende centra voor long covid en post-covid over te nemen? Bv. door de GGD?

Het gaat om de sluiting van C-support. C-support geeft mensen met langdurige klachten na een COVID-19 infectie of vaccinatie informatie, advies en ondersteuning bij het omgaan met hun klachten en de gevolgen daarvan op hun leven. Zowel op medisch, sociaal en psychologisch gebied als bij vragen over school, opleiding, werk en inkomen. <https://www.c-support.nu/wat-doet-c-support-in-een-oogopslag/>.

Het idee achter de sluiting van de centra is onder andere dat de reguliere (huisartsen)zorg klaar is om de zorg over te nemen, zodat patiënten via de gewone weg ondersteuning kunnen krijgen. Ook kunnen de centra longcovid nog als kenniscentra nog bijscholing gaan geven aan (huis)artsen.

De gemeente kan geen vervanging voor de centra bieden.

Verschillende organisaties bieden nu al vanuit hun kernopdracht ondersteuning aan mensen met postcovid, zoals de Buurtteams Volwassenen, de Buurtteams Jeugd en Gezin, Wmo-consulenten en jeugdartsen van de GGD. Uit onze eerdere inventarisatie naar aanleiding van de motie 'De juiste erkenning voor long/post-covidpatiënten' bleek dat zij over voldoende kennis en mogelijkheden beschikken om ook deze groep te ondersteunen ([Raadsbrief Beantwoording Motie 'De juiste erkenning voor longpost-covidpatiënten'.pdf](#)). Dit zou continuïteit kunnen bieden met het wegvallen van C-support. Naast bovengenoemde organisaties is er een breed welzijnsaanbod waar mensen passende aansluiting kunnen vinden.

Wij zien geen (nieuwe) rol voor de GGD hierin, naast wat zij al doen (gezondheidsmonitor en Jeugdartsen).

17. Hoeveel kost gratis kinderopvang in buurten met veel achterstanden en in de hele stad?

De vraag vanuit de coalitieonderhandelaar is op twee manieren geïnterpreteerd:

1. Kinderopvang voor de hele Nijmeegse populatie gratis aanbieden.
2. De algemene toegankelijkheid van kinderopvang verbeteren door de hiaten in het huidige (Nijmeegse) stelsel te ondervangen.

Algemene opmerkingen over kinderopvang-stelsel:

Het nieuwe financieringsstelsel kinderopvang is herhaaldelijk uitgesteld en staat nu gepland voor 2029. De komende jaren verhoogt het kabinet de kinderopvangtoeslag (KOT) steeds verder, zodat in 2029 kinderopvang voor iedereen bijna gratis wordt. In het huidige stelsel ontvangen ouders een voorschot. Soms moeten zij daardoor (onverwacht) grote bedragen aan toeslag terugbetalen. In het nieuwe stelsel betaalt de overheid de vergoeding rechtstreeks aan de kinderopvang. Voor kinderopvangorganisaties biedt het nieuwe stelsel de garantie op een stabiele financiering.

De verwachting is dat de vraag naar kinderopvang zal toenemen. Door de krapte op de arbeidsmarkt kan de kinderopvangbranche deze stijging van de vraag mogelijk niet bijbenen. Op de korte termijn kan dit leiden tot prijsstijgingen, wachtlijsten en vermindering van de kwaliteit van de opvang.

Scenario 1 – gratis kinderopvang voor 2 dagen per week

Algemeen

In de cijfers vanuit Onderzoek & Statistiek is de groep kinderen jonger dan 3 maanden buiten beschouwing gelaten omdat die nog niet naar de kinderopvang gaan. In de totale stad zijn er (1-1-2026) 6531 kinderen jonger dan 4 jaar, 6104 wanneer je de baby's 3 maanden of jonger niet meetelt.

Aantal kinderen 0 tot 4 voor de hele stad

6104 kinderen met de leeftijd 3 maanden tot 4 jaar

2 dagen opvang van 07.30-18.00 uur = 21 uur per week = 91 uur per maand

91 uur per maand x € 11,23 maximale uurprijs dagopvang 2026 = € 1.022 per maand

6104 kinderen x €1022 = € 6.238.288 per maand

€ 6.238.288 x 12 = € 74.859.456 per jaar

Aantal kinderen 0 tot 4 in de buurten met veel achterstanden

1800 kinderen met de leeftijd 3 maanden tot 4 jaar

2 dagen opvang van 07.30-18.00 uur = 21 uur per week = 91 uur per maand

91 uur per maand x € 11,23 maximale uurprijs dagopvang 2026 = € 1.022 per maand

1800 kinderen x €1022 = € 1.839.600 per maand

€ 1.839.600 x 12 = € 22.075.200 per jaar

Kanttekening:

- Scenario 1 gaat uit van 2 dagen opvang per week, zoals ook in het huidige vve beleid is opgenomen.
- Dit zijn de gemeentelijke kosten voor het volledig gratis maken van kinderopvang. Er is geen rekening gehouden met eigen bijdragen, gezinnen die een deel van de kosten vergoed krijgen vanuit de kinderopvangtoeslag, etc.
- In dit scenario nemen kinderen deel die nu bekostiging voor kinderopvang krijgen vanuit de smi of vve. Deze kosten komen dan aan de kant van de smi en vve te vervallen, deze 'besparing' is nog niet meegenomen in de berekening.
- 'Buurten met veel achterstanden' is gebaseerd op de aansluiting bij de schoolweging van basisscholen, en dan gefocust op de "rode scholen" zoals ook gerapporteerd in de Stadsmonitor.

Scenario 2 – Gronings model (pilot 'algemeen toegankelijke kinderopvang')

Gemeenten treffen reeds voorzieningen voor gezinnen die geen recht hebben op Kinderopvangtoeslag (KOT), middels de VE-peuteropvang (vve) en de SMI-regeling. De hiaat in het stelsel is de algemene toegankelijkheid van kinderopvang voor de leeftijden tot 2 jaar voor niet-KOT gerechtigde gezinnen. Groningen financiert voor deze doelgroep 2 dagen kinderopvang in buurten met veel achterstanden. Doel van deze pilot: jonge kinderen de kans geven zich te ontwikkelen in een veilige, stimulerende omgeving gedurende cruciale eerste 1.000 dagen.

Berekening kosten 'Gronings model' te Nijmegen:

	Aantallen kinderen (geen recht KOT)	Inschatting bereik percentage	Aantallen deelname	Bruto kosten
0 tot 4 jaar, stad	1300	88%	1.144	€ 10.792.000
0 tot 2 jaar, stad	650	85%	553	€ 5.212.000
0 tot 4 jaar, buurten met veel achterstanden	650	88%	572	€ 5.396.000
0 tot 2 jaar, buurten met veel achterstanden	325	85%	276	€ 2.606.000

Kerngetallen:

uren per week: 21 (2 dagen opvang van 07.30-18.00 uur)

weken per jaar: 40

normtarief 2026: € 11,23

Kanttekening

- Bij deze berekening is geen rekening gehouden met een eigen bijdrage van ouders. In het geval dat dit scenario alleen in de buurten met veel achterstanden wordt toegepast is het percentage eigen bijdrage van de totale kosten ca. 4%.
- In dit scenario nemen kinderen deel die nu bekostiging voor kinderopvang krijgen vanuit de smi (0-12 jaar, ca. 160 kinderen in 2025) of vve (2-4 jaar, ca. 840 kinderen in 2026). Deze kosten komen in het Gronings model aan de kant van de smi en vve te vervallen. De wezenlijke 'besparing' op deze voorzieningen zijn nog niet meegenomen in deze berekening.
- Buurten met veel achterstanden is op dezelfde basis als scenario 1.

18. Welke scholen verzorgen nu al een schoolontbijt en/of schoollunch? Wat kost dit nu? Welke/hoeveel scholen zouden dit ook willen? Welke scholen verzorgen nu al een schoolontbijt en/of schoollunch?

Basisonderwijs

In 2022 werd vanwege een grote urgentie (de energiecrisis) in samenwerking met de Vincentius Vereniging en Bindkracht10 de actie ontbijttassen opgezet. Na het stoppen van de actie is de Vincentius Vereniging een ontbijtwinkel gestart. In 2023 heeft het vorige kabinet het programma Schoolmaaltijden opgezet. Hiermee kunnen scholen een maaltijd verzorgen op school of (via het Rode Kruis) boodschappenkaarten aanbieden.

Begin 2025 hebben we in Nijmegen een korte verkenning gedaan of er kinderen met honger naar de basisschool komen en welke voorzieningen scholen daarvoor getroffen hebben. 43 van de 56 locaties van het basis- en gespecialiseerd onderwijs heeft informatie aangeleverd. Let op! Het gaat hierbij dus niet specifiek om schoolontbijt en/of schoollunch maar bredere voorzieningen om kinderen extra eten te geven.

Resultaten

- Op 65% van de basisscholen in Nijmegen zijn voorzieningen getroffen om kinderen extra eten te geven, zoals fruit, crackers of boterhammen. Elke school geeft daar op een eigen manier invulling aan. De kosten worden door de school zelf gedragen, of deels gefinancierd vanuit EU Schoolfruit of het programma Schoolmaaltijden. We hebben momenteel niet in beeld hoeveel de scholen uitgeven aan extra voeding.
- Bij 35% van de basisscholen zijn geen voorzieningen getroffen om kinderen extra eten te geven. Bij deze scholen zijn er geen kinderen die met honger of zonder ontbijt naar school komen, of is er geen aanleiding om te denken dat het om grote aantallen gaat. Een aantal scholen heeft aangegeven dat ze een oplossing vinden in het geval dat een kind geen eten mee heeft.

Voortgezet onderwijs

Voor zover bekend bieden Het Rijks en Mondial College (Meeuwse Acker) schoolontbijt en/of schoollunch aan voor de leerlingen.

Voor de bekostiging hiervan maken de scholen gebruik van de (landelijke) subsidieregeling School en Omgeving. We hebben momenteel niet in beeld hoeveel de scholen uitgeven aan extra voeding.

Wat kost dit nu?

Zoals hierboven aangegeven hebben we momenteel niet in beeld welke kosten scholen maken voor het organiseren van extra voeding op school. Dit vraagt nader onderzoek.

In Zuid-Limburg is een grootschalig programma De Gezonde Basisschool van de Toekomst uitgevoerd en uitgebreid onderzocht. Belangrijk onderdeel van dat programma is dat kinderen dagelijks samen (warm) lunchen op school. De kosten voor de gezamenlijke lunch waren €4,40 per kind per dag.

Welke hoeveel scholen zouden dit ook willen?

Dit vraagt nader onderzoek onder het primair en voortgezet onderwijs.

19. Is het mogelijk om een proef te doen met een orthopedagoog die aan de school verbonden is en alle kinderen ondersteunt die dat nodig hebben, i.p.v. een beschikking en inzet, gekoppeld aan het kind? Wat zou dit kosten en besparen?

Het korte antwoord op deze vraag is: ja dat is mogelijk. Het is echter ondoenlijk om te becijferen of dit een kostenbesparend effect zal hebben. De condities en variabelen die hier een rol bij spelen zijn niet op een solide wijze om te zetten in verwachte financiële opbrengsten. Een dergelijke proef kan evengoed kostenverhogend uitpakken. De vraag is of het vanuit inhoud en de huidige koers wenselijk is om op deze manier te werken. Daarom plaatsen we een aantal kanttekeningen:

- Veel (V)SO- en SBO-scholen hebben al een of meerdere orthopedagogen in dienst. Deze zijn meestal direct verbonden aan de school. Ook scholen voor regulier onderwijs maken hier gebruik van, maar meestal is de orthopedagoog dan in dienst van het samenwerkingsverband. Deze orthopedagogen bieden geen directe hulpverlening aan kinderen en jongeren. Hun taken zijn:
 - Vraagverheldering en daartoe het doen van observaties, uitzetten van onderzoeken en het uitvoeren van diagnostische trajecten
 - Het adviseren en begeleiden van leerkrachten/kwaliteitscoördinatoren in hun werk richting leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften
 - Het deelnemen aan multidisciplinaire overleggen
 - Het opstellen van indicatieverzoeken om jeugdigen toe te laten tot het speciaal (basis)onderwijs (TLV)
 - Schakelen richting jeugdhulp
- Behandeling door orthopedagogen in onderwijstijd vindt al jaren plaats in de combigroep en combiplusgroep van Stichting Entrea Onderwijs. Dit zijn zogenaamde onderwijszorgarrangementen (OZA's) binnen het cluster 4 onderwijs. Dit type onderwijs is gespecialiseerd in de doelgroep kinderen met ernstige gedragsproblemen, autisme en psychiatrische problematiek. De OZA's zijn erop gericht om kinderen die uit het cluster 4 onderwijs zijn gevallen of dreigen daaruit te vallen via een gecombineerd onderwijszorgtraject terug te leiden naar de klas.
- Orthopedagogische behandeling buiten schooltijd is voor 2025 en latere jaren regionaal ingekocht. Orthopedagogische behandeling richt zich op de wat complexere thuissituaties, waar ontwikkelingsvraagstukken en/of opvoedproblemen spelen. In de contracten is nadrukkelijk bepaald dat het niet om enkelvoudige - dus relatief 'lichte' - problematiek mag gaan. Daarvoor is onder meer basishulp vanuit de Buurteams Jeugd en Gezin (BJG) beschikbaar of reguliere en specialistische begeleiding vanuit een zorgaanbieder.
- Orthopedagogiek is een van de vele disciplines binnen de jeugdzorg. Andere disciplines zijn bijvoorbeeld de zorg voor jeugdigen met een licht verstandelijke beperking, generalistische basishulp vanuit BJG of de jeugd-GGZ. De inzet van een orthopedagoog vanuit de jeugdzorg op school is relatief arbitrair en nooit dekkend voor alle behoeften van een schoolpopulatie. Ook loopt als rode draad door onze inkoopcontracten dat we geen jeugdzorgmedewerkers (verbonden aan een specifieke partij in de zorgmarkt) actief willen laten zijn op vindplaatsen zoals het onderwijs. Daar moet een grondslag voor zijn: een beschikking of capaciteitsfinanciering.
- De toegang tot jeugdzorg is belegd bij BJG. Gezinswerkers van BJG zijn minstens een dagdeel in de week fysiek aanwezig op Nijmeegse basisscholen. Andere scholen hebben een vaste gezinswerker als contactpersoon.
- Jeugdhulp in onderwijstijd wordt nu geleverd vanuit Zorg Binnen Onderwijs (ZBO). Klassen en scholen - de OZA's bij Entrea Onderwijs voor een heel specifieke groep uitgezonderd - zijn meestal geen passende omgevingen voor orthopedagogische behandeling (die in de kern systemisch is). ZBO is erop gericht om

leerlingen (met vaak gedragsproblemen) op een verantwoorde wijze onderwijs te kunnen laten volgen. Orthopedagogische behandeling vindt in sommige situaties complementair aan ZBO (of vice versa) thuis plaats. In het regulier onderwijs wordt ZBO ingezet vanuit beschikkingen; vanuit het Regioprogramma Jeugd werken we op steeds meer (V)SO-scholen op basis van capaciteitsfinanciering. Op een toenemend aantal scholen wordt nu dus beschikkingsvrij gewerkt. We willen naar een situatie waarbij dit op alle (V)SO-scholen de praktijk wordt. BJJ start dit jaar experimenteel met het zelf bieden van ZBO op reguliere basisscholen (zonder beschikkingen).

- We hebben als gemeente/regio een koers ingezet om orthopedagogische expertise steviger te benutten. Zo werken we vanuit de *Uitvoeringsagenda Duurzame Jeugdhulp* aan de interventie ‘Versterken basishulp BJJ met (behandel)expertise’. Orthopedagogen en psychologen worden dan gebiedsgericht gepositioneerd in een ‘schil’ om de Buurteams, zodat rondom casussen wederzijds expertise kan worden gedeeld, beschikkingsvrij kort samen op wordt gelopen of kort wordt behandeld en eventuele verwijzingen naar specialistische hulp ‘warmer’ plaatsvinden. Vanuit het *Regioprogramma Jeugd* werken we aan steeds meer ‘VO-Teams’ op scholen. In deze teams zitten gezinswerkers van BJJ, schooljongerenwerkers en schoolmaatschappelijk werkers. Via een groeipad gaan we deze teams ondersteunen met veelgevraagde specialistische expertise, zoals orthopedagogische behandeling.

20. Wat is het actuele financiële inzicht over de verbouwing van de Lindenberg?

Op 3 februari 2026 is een raadsinformatiebrief ‘[Verkenning opgave vernieuwing hoofdvestiging de Lindenberg](#)’ gestuurd met de laatste stand van zaken over de verbouwing van De Lindenberg. We zitten op dit moment nog in een onderzoeksfase waarin we een drietal overwegingen verder uitwerken.

Deze overwegingen zijn als volgt:

- inhoudelijk, functioneel; de vraag of we focussen op sec het programma van de Lindenberg, of onderzoeken of een gecombineerde huisvesting voor een breder cultureel programma wenselijk is (bijvoorbeeld samen met de OBGZ, Wereldmuseum, Infocentrum WO2 en Radboud Sport en Cultuur).
- ruimtelijk, locatie en omgeving; de vraag of we de opgave zelfstandig uitwerken, of als onderdeel zien van een bredere gebiedsgerichte investering (rondom de binnenstad waaronder de ontwikkelingen rondom het casino).
- gebouw; de keuze tussen behoud en ingrijpende verduurzaming van het bestaande gebouw, of sloop en volledige nieuwbouw

In de de Notitie ‘[verkenning opgave vernieuwing hoofdvestiging de Lindenberg](#)’ (van 3 februari 2026) – zie hieronder de link - hebben we aangegeven hoe we het proces voor ons zien. Bij eerdere (culturele) vastgoedtrajecten is een vroeg stadium op basis van kengetallen de raming voor de investeringen en exploitatie in de stadsbegroting opgenomen. We verwachten in de stadsbegroting 2027 een substantieel voorbereidingskrediet te ramen, waarmee we – na de locatiekeuze – de verdere uitwerking van het gekozen scenario de aanbesteding voor een architecten de ontwerpfase willen bekostigen. Op het moment dat het definitief (technisch) ontwerp gereed en goedgekeurd is en de bouwkosten op basis daarvan in beeld zijn gebracht, verwerken we de investerings- en exploitatieramingen in de stadsbegroting.

Op basis van voortschrijdend inzicht kan een eerste duiding gegeven worden van ‘substantieel voorbereidingskrediet’: we verwachten een bedrag van minimaal 3 miljoen euro, voor de periode van 2027 t/m 2029.

In dit stadium is nog niet duidelijk wat de toekomstige investerings- en exploitatiekosten zullen zijn; deze hangen onder meer af van bovenstaande overwegingen en de keuzes die hierin gemaakt gaan worden. In de Notitie ‘[verkenning opgave vernieuwing hoofdvestiging de Lindenberg](#)’ (van 3 februari 2026) is op basis van eerdere

onderzoeken uit 2024 (van BBN en Haskoning) een investeringsbehoefte genoemd van €40 tot €60 miljoen, wat slechts een eerste indicatie betreft. Daarbij zijn de onderzoeken en achterliggende financiële berekeningen niet goed onderling vergelijkbaar omdat aanpak en methode van beide bureaus verschillen. Op basis van nog te maken keuzes kunnen we in een latere fase een betere inschatting geven van de daadwerkelijke investerings- en exploitatiekosten.

21. Hoe doet Nijmegen het vergeleken met andere steden in de benchmark Cultuur (in € per inwoner)? En hoe is dit verdeeld over de verschillende vormen van cultuur?

Bron

Het CBS voert tweejaarlijks een onderzoek uit naar deze vraag. De laatste onderzoeksresultaten zijn gepubliceerd op 11-11-2024 [Detailering cultuurlasten gemeenten en provincies, 2023 | CBS](#). Het onderzoek van CBS is gebaseerd op de lasten in de jaarrekening.

In het onderzoek is gemeenten gevraagd voor de jaarrekening 2023 de lasten te detailleren op de taakvelden 5.3 'Cultuurprestatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie', 5.4 'Musea', 5.5 'Cultureel Erfgoed' en 5.6 'Media'.

Hierna zijn twee tabellen opgenomen met de betreffende taakvelden opgenomen. In de eerste tabel zijn de gemeenten in de grootteklasse 150.000 tot 250.000 opgenomen. In de tweede tabel zijn de benchmark gemeenten opgenomen. Dit zijn gemeenten waar Nijmegen zich mee vergelijkt en die gekozen zijn op basis van: wel of geen kennisstad, bevolkingsomvang en geografisch nabijheid.

Naast de uitgaven per taakveld is ook het totaal aan inkomsten per taakveld opgenomen. Het saldo van de uitgaven en inkomsten geeft weer wat vanuit de algemene middelen (gemeentefonds, belastingen, etc.) aan de taakvelden wordt besteed. De inkomsten betreffen voornamelijk de huurinkomsten voor cultureel vastgoed, die worden gebruikt om de lasten voor vastgoed te dekken (onderhoud, beheer, woz etc).

Cultuur uitgaven en inkomsten gemeenten in grootteklasse 150.000 tot 250.000 inwoners

Gemeente	aantal inw.	Saldo (uitgaven - Inkomsten uitgaven)			5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	5.4 Musea en historische archieven	5.5 Cultureel erfgoed	5.6 Media (bibliotheken en lokale pers)	Overige
Almere	222.919	123	44	167	95	12	1	59	0
Apeldoorn	167.225	109	28	137	80	14	6	37	0
Breda	186.475	154	21	175	94	0	17	64	0
Eindhoven	243.710	182	28	211	142	38	14	17	0
Enschede	161.303	133	35	168	134	15	0	19	0
Groningen	238.179	184	68	252	156	90	6	0	12
Haarlem	165.358	183	51	234	164	26	10	35	0
Haarlemmermeer	162.269	128	24	153	98	7	4	45	0
Nijmegen	182.465	187	26	213	111	32	33	37	0
's-Hertogenbosch	158.796	177	28	204	126	17	34	28	0
Tilburg	227.701	146	33	179	100	33	9	37	1
Zaanstad	159.677	69	14	83	48	13	0	22	5
Amersfoort	160.747	166	30	196	124	37	3	32	0
Arnhem	165.712	195	60	255	139	40	14	63	0
gemiddeld		153	35	188	115	27	11	35	1
plek Nijmegen (hoogste eerst)		2	11	4	8	6	2	5	4

Cultuur uitgaven en inkomsten benchmark gemeenten

Gemeente	aantal inw.	Saldo (uitgaven - inkomsten)	Inkomsten	Uitgaven	5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	5.4 Musea en historische archieven	5.5 Cultureel erfgoed	5.6 Media (bibliotheken en lokale pers)	Overige
Eindhoven	243.710	182	28	211	142	38	14	17	0
Groningen	238.179	184	68	252	156	90	6	0	12
Tilburg	227.701	146	33	179	100	33	9	37	1
Nijmegen	182.465	187	26	213	111	32	33	37	0
Arnhem	165.712	195	60	255	139	40	14	63	0
Enschede	161.303	133	35	168	134	15	0	19	0
Leiden	127.079	188	19	207	70	53	48	37	0
Maastricht	122.632	159	59	217	148	5	12	53	0
gemiddeld		172	41	213	125	38	17	33	2
plek Nijmegen (hoogste eerst)		3	7	4	6	6	2	4	3

22. Wat kost behoud van de bed-bad-broodregeling?

De totale kosten van de organisatie van bed-, bad en broodopvang en de hieraan verbonden begeleiding en toegang tot zorg bedragen €504.235. Hiervoor worden circa 80 personen zonder documenten opgevangen, waarvan 15 kwetsbare vrouwen bij Wereldvrouwenhuis. 50 personen krijgen juridische begeleiding.

In de stadsbegroting is structureel €364.235 vrijgemaakt voor noodopvang van mensen zonder documenten. Dit bedrag werd tot en met 2025 aangevuld met Rijksmiddelen. Omdat de Rijksmiddelen zijn weggefallen is met de stadsbegroting 2026-2029 structureel €220.000 extra opgenomen om de bestaande opvang, begeleiding en toegang tot zorg te behouden. In dit bedrag is in aanvulling op de bed- bad- en brood-regeling ook inzet van Barka opgenomen (80.000). Zij bieden aan 80 met name Oost-Europese migranten sociale en maatschappelijke hulpverlening en ondersteuning bij terugkeer naar het land van herkomst.

Verslag thematafel Klimaat en Duurzaamheid

22 april, 14:00-16:00 uur

Voorzitter: Abdulahai Hussien

D66: Maarten Cornelissen en Else de Jong

Groenlinks: Diede Beumer en Ine de Win

PVDA: Floris Burgers, Zino Duckers

Onderwerp: Vergroenen, Klimaatadaptatie en Openbare Ruimte

Technische vragen:

- **Huidig budget klimaatadaptatie.** Hoe ver komen we met huidige budget voor Klimaatadaptatie? Hoe verhoudt het budget zich tot de opgave? Is het budget voldoende om de prioritaire gebieden klimaatadaptief ingericht te hebben in 2050?
- **Compensatie wateroverlast Nijmegen West.** Welk bedrag is er nodig om inwoners die wateroverlast ervaren in Nijmegen West volledig te compenseren? Welke financiële compensatie-opties zijn er? Welke rol kunnen we als gemeente spelen om hen te helpen (juridisch)? Wat zijn de juridische consequenties/welke precedentwerking brengt dit met zich mee voor toekomstige klimaatoverlastsituaties?
- **Maatregelen Wateroverlast Nijmegen West.** Wat zijn kosten als we wateroverlast in Nijmegen West aanpakken door het treffen van maatregelen in de openbare ruimte?
- **Hoe verhoudt het aanscherpen van de groennorm zich tot voortgang huizen bouwen?** Wat betekent het instellen van een hogere groennorm voor de tijdsduur en de kosten van woningbouw?
- **Half verhard en parkeerplaatsen.** Wat zijn kosten van het half verhard en van bestaande en nieuwe aan te leggen parkeerplaatsen?
- **Invoeren 3-30-300.** Welk budget is nodig voor het invoeren van 3-30-300?

Speerpunten per fractie:

D66:

- Klimaatadaptatiestrategie voor de hele stad, beter bestand tegen hitte en wateroverlast. Uitvoeringsplan maken naar wat dit concreet voor wijken betekent, doorvertalen naar projecten. Uitvoeringsagenda per wijk met prioriteit voor versteende gebieden en specifieke aandacht voor droogte en stuwwal.
- 3-30-300 als standaardregel bij gebiedsontwikkeling, ook inwoners helpen met zelf vergroenen.
- Vergroenen: versteende plekken (waaronder westelijke Waalkade) zichtbaar vergroenen en maken van groene verbindingen. Gratis bomen voor inwoners en bedrijven. Eén boom per inwoner zowel particulier terrein en in de OR. Groen meer op elkaar laten aansluiten, bijv groene corridor
- Gemeentelijk groen bestaat uit inheemse soorten, en beheer vindt plaats zonder chemische bestrijdingsmiddelen. Biodivers groenbeheer (ook als norm voor contracten) Inwoners en bedrijven gratis boom planten.
- Aandacht (groene) herinrichting binnenstad. Gericht op kwaliteitsverbetering. Vervolgstappen op huidige plannen (zoals bijv Burchtstraat). Intensiveren en uitbreiden huidig beleid

PVDA:

- Hittestress, vergroenen van buurten, in samenspraak met buurten zelf
- Ondersteunen van inwoners in West mbt wateroverlast.

Groenlinks:

- Klimaatadaptatie: inzet op de 10 prioritaire gebieden. In 2035 prioritaire gebieden af hebben en in 2050 hele stad klimaatadaptatief ingericht. Vraag is hoever komen we met huidige budget? (wordt ambtelijk uitgevraagd). Ongelijk investeren waar nodig, meer inzet op versteende gebieden
- Groen/blauwfonds instellen voor klimaatadaptatie, zodat dit geld gegarandeerd wordt ingezet. €15 mio in gedachten, jaaroverstijgend (naar idee van woonfonds)
- Versterking van groennormen, een KA-norm in de stad (à la parkeernormen), bij inrichtingen. Ieder bouwproject wordt verplicht tot 10% minder verharding tov wat het nu is. Geldt ook voor bestaande stad. Groennormen die kunnen opwegen tegen andere normen. (dus meer en sterker omdat groen vaak het onderspit delft)
- 3-30-300 regel
- Minder onnodige verharding zoals half verharde parkeerplaatsen (50%)
- Groene corridor: uitbreiding hiervan en meer groene zones op elkaar laten aansluiten.
- Groene gebieden aankopen om groen te laten of te maken. Aansluitend bij en ook buiten de groene corridor. Hiervoor een aanvullend bedrag (inschatting €6,5 mio) beschikbaar stellen.
- Verbetering van bomenplan. Gaan voor kwalitatieve verbetering. De 'makkelijk' te planten bomen zijn inmiddels gelukt, willen komende periode inzetten op kwalitatieve inzet, reframen, is namelijk duurder.
- Hitte, aandacht voor schaduwrijke plekken. Prestatieafspraken met corporaties over hittewering.
- Watergebruik, onderzoek verplichten watertanks om regenwater op te vangen bij nieuwbouw. Subsidieregeling voor regentonnen.
- Thema rechten voor de natuur: meer ruimte voor flora en fauna in de stad.
- Wijkgroenagenda's, inzet op sociale ontmoetingsplekken in de wijk
- Reclamevrije openbare ruimte: alle reclames weren. (mag wel aan winkelpand)
- OR is sociale ruimte waar je meer ontmoeting wilt stimuleren. Meer bankjes/picknicktafels, voor niet-commerciële ontmoeting.

Consensus:

- Klimaatadaptatiestrategie uitvoeren per wijk. Specifiek aandacht voor hitte en water. Prioritaire gebieden hebben (dmv ongelijk investeren) focus komende 10 jaar
- 3-30-300 norm, huidige beleid volstaat, geen intensivering
- Vergroenen binnenstad, aandacht voor westelijke Waalkade, geen intensivering van huidige beleid
- Hittestress en vergroenen samen met buurt
- Groene wijkagenda's gezamenlijk met wijk opstellen, is onderdeel van klimaatadaptatiestrategie, er moet draagvlakproces voor al het klimaatadaptatiebeleid zijn
- Doorgaan Groene corridor
- Hittewering, afspraken met corporaties
- Regenwater opvangen in tanks en subsidie regenton
- Iets opnemen over dierenwelzijn
- Meer bankjes en picknicktafels in OR

Waarover hebben de fracties verschillende standpunten en waarom?

- 1 boom per inwoner (GL graag aandacht voor kwalitatief,) tellen van bomen tov inwoners (D66 komt erop terug) (D66 snapt aandacht voor kwaliteit)
- Ondersteuning wateroverlast inwoners Nijmegen West (wordt technisch uitgevraagd)
- Hogere groennorm (vraag D66: wat dit betekent voor bouw, ambtelijk uitgevraagd)
- Parkeerplaatsen half verhard
- Reclamevrije OR (neemt PVDA terug naar fractie, D66 niet akkoord)
- Rechten voor natuur procesgericht is haalbaar voor D66, afhankelijk van formulering, komt D66 op terug. Ook PVDA, wil eerst uitwerking zien en staat hier kritisch tegenover
- Instellen van Klimaatadaptatiefonds

- Onderzoeken verbetering bomenplan
- Intensiveren Groene Corridor

Overig

- Inschatting van €6,5 mio voor aankoop groene gebieden, Groenlinks komt op dit bedrag terug
- D66 graag rechten voor natuur op COT bespreken. Ook PVDA wil eerst uitwerking zien
- D66 komt terug op 1 boom per inwoner

Onderwerp: Klimaat en Energie

Technische vragen:

- **Uitbreiden aansluitingen warmtebedrijf.** Wat is er voor nodig als je doorgaat met het warmtebedrijf, wat is de financiële borgstelling hiervoor? En wat zijn de kosten om zoveel mogelijk particulieren aan te sluiten? Graag onderverdelen in kosten per inkomengroep (lage, midden en hoge inkomens). Wat kost het om inwoners te verleiden door middel van het zo concurrerend mogelijk maken van de aansluitkosten ten opzicht van huidige warmtevoorziening? Wat zijn de kosten om de corporatiewoningen aan te sluiten op het warmtenet?
- **Aanpak energiearmoede.** Hoeveel geld is er nodig om energiearmoede aan te pakken? Hoe verhoudt dit zich tot andere armoederegelingen, zoals bijzondere bijstand?
- **Buurtfonds binnen warmtebedrijf.** Hoe zou de buurt mee kunnen profiteren van opbrengst warmtebedrijf?
- **Warmteopslag.** Wat kost het slim omgaan met opslag van warmte, bijv. onder kunstgrasvelden?

Speerpunten per fractie:

PVDA:

- Verduurzamingsverbond (bundeling van energiefondsen, inzetten voor langere termijn). Structureel noodfonds.
- Intensiveren investeren in slechte energielabel/ inwoners die niet kunnen betalen (ongelijk investeren) voor zowel huurders als kopers

D66:

- Inzet op isoleren intensiveren, verdubbelen (€14 mio)
- Intensiveren energiecoaches
- Nijmegen aardgasvrij 2045
- Klimaatneutraal in 2050
- Energieneutraal in 2030
- Netbewust bouwen
- Focus op collectieve oplossingen ipv individuele
- Continueren en intensiveren Nijmegen Warmte (warmtebedrijf), voorzien in benodigde borgstelling als gemeente. Zoveel mogelijk mensen aansluiten op warmtenet, verleiden om aan te sluiten. Ondersteuning voor particulieren en middeninkomens en corporatiewoningen.
- Verkenning van nieuwe duurzame bronnen, warmtenetten en pilot (aquathermie, geothermie)
- Goede samenwerking met en samen zoeken naar bronnen en opwek met buurgemeenten
- Verduurzaming van bedrijven (beperken van druk op net (smart energy hubs) maar ook verduurzaming (duurzamer verwarmen en verleiden daartoe)

Groenlinks:

- Sluiten aan bij doelstellingen van D66, streven naar aardgasvrij in 2045 maar liever nog zsm
- Collectieve oplossingen nodig
- Betaalbaarheid is uitgangspunt

- Warmtenet niet overlaten aan markt, in handen van overheid: uitbreiding volledig publiek warmtenet
- Onderzoeksgebieden uit warmtevisie aansluiten (Station maar ook Winkelsteeg)
- Ondersteunen publieke initiatieven (collectieve inkoop, warmtepompen)
- Inzetten op toekomstige warmtebronnen
- Slim omgaan met warmteopslag
- Extra geld voor isolatieoffensief (€5 mio, mag ook meer zijn) verschillende sporen: corporaties; particuliere eigenaren en vve's (ontzorgen, advies en begeleiding); energicoaches en fixbrigades intensiveren; particuliere verhuurders kunnen verplichten tot isolatie
- Noodfonds voor energiearmoede terug laten komen (om crises te bezweren) maar vooral oorzaak aanpakken.
- Ingrijpende projecten koppelen aan voordelen voor buurtbewoners (bijv warmtenet, voordelen terug laten vloeien naar wijk en die mag meebeslissen)
- Zon en wind is basis (zon maximaal, daken vol, windpotenties is al vervuld)
- Regionaal inzetten (RESregioniveau) op benutten windpotentie, willen actievere rol spelen
- Geen kerncentrale in de regio
- Bedrijven helpen in energietransitie. Ook kijken naar strenger reguleren energieverbruik (wortel/stok onderzoeken, nog geen normen voor)
- Netcongestie tegengaan (grids, smart energy hubs)
- Inwonersberaad Energie en warmte voor toekomst

Consensus:

- Verkenning nieuwe lokale warmtebronnen en pilot hierover
- Intensiveren onderzoeken alternatieven en samenwerking buurgemeenten andere lokale warmtebronnen
- Uitbreiding warmtenet onderzoeksgebieden warmtevisie Stationgebied/Winkelsteeg,
- Slim omgaan met (vasthouden van) warmte door opslag
- Regionaal samenwerken wind
- Onderzoeken bedrijven helpen in energietransitie, reguleren, wortel en stok
- Netcongestie tegengaan, dmv bijv buurtbatterij

Waarover hebben de fracties verschillende standpunten en waarom?

- Verduurzamingsverbod/noodfonds ook voor reguliere energiearmoede (D66 wil vooral oorzaak aanpakken, ambtelijk uitgevraagd)
- Nijmegen Warmtebedrijven zoveel mogelijk aansluiten, verleiden, (ondersteunen middeninkomens en particulieren) (nog afhankelijk van technische uitvraag, GL nog niet mee)
- Buurtfonds, buurt laten profiteren van opbrengst warmte en mee laten beslissen (overweging D66 vestzak/broekzak, waar haal je geld vandaan?)
- Geen kerncentrale regio
- Inwonersberaad Energie en warmte voor toekomst (PVDA em D66)
- Isolatieoffensief intensiveren (niet alleen ongelijk investeren, willen ook generieke maatregelen stellen)
- Verduurzaming van bedrijven en reguleringsmogelijkheid onderzoeken
- Inwonersberaad inzetten voor energie en warmtetransitie

Onderwerp: Circulariteit en milieu

Technische vragen:

- **Houtstook.** Welke juridische mogelijkheden zijn er om een lokaal houtstookverbod in te stellen?
- **Gratis ophalen grofvuil.** Hoe vaak kan grofvuil nu gratis opgehaald worden per huishouden per jaar? Is dit budget structureel beschikbaar (of was dit gekoppeld aan afgelopen coalitieakkoord)?
- **Milieuperrons.** Wat kost het maken (en beheren) van milieuperrons in de wijk?

- **Organiseren wedstrijd schoonste straat.** Hoeveel kost het om een project/initiatief Wedstrijd schoonste straat per stadsdeel te organiseren?

Speerpunten per fractie:

D66:

- Huidig beleid voortzetten
- Schone, veilige, uitnodigende stad
- Afvalprobleem/bijplaatsingen aanpakken. Zwerfafval aanpakken, meer en grotere prullenbakken. Ondernemers laten sturen in waar, welke inzet. Pilot tegen bijzetting, dmv handhaving. Doneerringen (blikjes) opnieuw invoeren
- Onderzoek naar andere manier van scheiden en containergebruik
- Scheiden en hergebruik en bouw- en sloopafval
- Circulair aanbesteden versneld invoeren
- Eerlijke betaalverdeling tussen huurder en koop, afvalstofheffing weer invoeren, ontvlechten van OZB. Zwerfafval verdisconteren in afvalstoffenheffing

Groenlinks:

- Onderschrijven strategie en huidig beleid tav afvalinzameling, zien graag doorontwikkeling/verbetering
- Hergebruik is de norm (ondersteuning repaircafes, kringloopwinkels)
- Reparatie en delen als recht
- Actief ruimte maken voor circulaire bedrijvigheid, leerwerkplekken, mensen met afstand tot arbeidsmarkt
- Bouwprojecten circulair uitvoeren
- Uitvoeringsprogramma circulariteit uitbreiden (2030 100% circulair, 95% gemeentelijk afval gescheiden)
- Doneerringen
- Houtstook, onderzoek juridische mogelijkheid verbod
- Uitbreiding meetnetwerk luchtkwaliteit
- Vergroenen langs drukke wegen, ter opvang fijnstof
- Toewerken naar WHO-normen volgens Programma Luchtkwaliteit

PVDA:

- Milieuperrons in de wijken, minimilieustraten
- Inzet op extra ophaal zwerfafval
- 2x per jaar ophalen gratis grofvuil
- Wedstrijd per stadsdeel 'schoonste straat'

Consensus over:

- Intensiveren aanpak zwerfafval: prioriteit extra schoonmaken o.a. binnenstad, extra aanpak tegen bijplaatsingen
- Hergebruik en circulair aanbesteden
- Huidige afvalinzameling continueren
- Hergebruik en reparatie is uitgangspunt. Meer inzet voor circulariteit (repaircafes)
- Gemeente heeft voorbeeldrol en is koploper op gebied van circulariteit

Waarover hebben de fracties verschillende standpunten en waarom?

- Afvalstoffenheffing (geen consensus, door naar COT)
- Houtstookverbod (technisch uitgevraagd) (D66 is positief over toegroeien naar verbod, PVDA is wat terughoudender)
- Inzet extra BOA's bij bijplaatsingen

Overig

- Milieuperrons, mini-DAR milieustraten(kosten ambtelijk uitgevraagd)
- Wedstrijd Schoonste straat, met alle stadsdelen (ambtelijk uitgevraagd)
- WHO: voldoen aan de aangescherpte WHO normen (PVDA, voorzichtig positief)

Verslag thematafel Samenleving en Bestuur

Woensdag 22 april 2026, 14:00u-16:00u in SH a 0.19

Voorzitter: Sander van der Goes

Deelnemers: Joep Bos-Coenraad (GL), Jeannine Boset (GL), Léonie Janssen (D66), Bjarne Langkamp (D66), Adam Galijasevic (PvdA), Aïscha Rijnen (PvdA)

Onderwerpen: Dienstverlening en burgerzaken, P en O, Veiligheid, Participatie (inwonersberaden etc.), Diversiteit en inclusie, Regionale samenwerking, Digitalisering en ICT

Opening en doel bijeenkomst door de voorzitter, en mededelingen

Voorzitter opent de vergadering en benoemt het doel van de thematafel. Een korte kennismakingsronde volgt. Voorzitter verzoekt aan ambtelijke ondersteuning om vooral in te breken waar nodig. Voorzitter zal per punt samenvatten.

Als mededeling vraagt Joep of elk agendapunt in een gelijk tijdsblok wordt behandeld of dat elk blok in volgorde van de agenda integraal wordt afgerond; de laatste aanpak wordt gehanteerd.

Rondje verwachtingen voor vanmiddag

Voorzitter vraagt wat wil je vandaag hebben bereikt?

PvdA: gezamenlijk verkennen welke gemeente we willen zijn voor inwoners. Onderwerpen als menselijke maat, toegankelijk en betrouwbaar, oog voor kwetsbare groepen, oog voor het feit dat we niet voor iedereen even goed bereikbaar zijn, zijn belangrijk. Ongelijk investeren om gelijkheid te bevorderen.

D66: consensus zoeken en via inhoud naar gezamenlijk zoeken.

GL: zoeken naar gedeelde waarden en een gezamenlijk verhaal, en consensus op deze punten.

Themabespreking Participatie

PvdA: Grote ingrijpende veranderingen voor mensen samen doen met de stad. **Inwonersberaad** over wonen en zorg, en dan graag eerder in de coalitieperiode. Helder verwachtingenmanagement aan de voorkant; waar heb je invloed op en waar niet? Het stille midden horen en daar actief op inzetten. Doe het goed of doe het niet.

D66: Bij inwonersberaad zorgen dat je er iets mee kan. Onderwerp wonen en zorg is niet in beton gegoten, kan ook een ander onderwerp zijn. Woonzorgvisie gaat nu al naar uitvoering, mogelijk nu geen goede vraagformulering. Als we inwoners een onderwerp voorleggen, moet er vervolgens wel iets mee gedaan worden

PvdA: Als het in de timing niet past moet je het niet doen, geen schijnparticipatie. Tegelijkertijd leeft het onderwerp wel in de stad. Lijstje van onderwerpen geschikt voor inwonersberaad maken en uitzoeken waar de meeste ruimte voor uitvoering op zit.

GL: We staan er open voor maar we weten niet of wonen en zorg het meest geschikte onderwerp is. Moeten we het onderwerp al noemen? Komen we op terug. Eens om niet op het laatste moment in de bestuursperiode nog een onderwerp te kiezen. Graag vooraf en achteraf transparantie over proces en een relevant onderwerp wat speelt in de stad.

Consensus: we willen graag werken met inwonersberaden, wanneer deze vorm van participatie past bij het onderwerp en de timing van besluitvorming. Vooraf en achteraf helder wat de plek in besluitvorming is qua invloed. Onderwerp kiezen waarbij ruimte voor oppakken uitwerken uitkomsten is.

Huiswerkopdracht/actie fracties

Fracties denken zelf (ook) na over geschikte onderwerpen voor een inwonersberaad.

Technische vragen

- Men wil aan de slag met inwonersberaden (of tenminste één inwonersberaad komende periode). Met als scope transparantie vooraf over proces en achteraf terugkoppeling wat er met de resultaten gaat gebeuren. Het thema moet wel de juiste timing hebben (geen schijnparticipatie), waarbij er ruimte in (beleids)planningen is om uitvoering aan de uitkomsten te geven. Lever een lijst van tenminste vijf onderwerpen aan die ambtelijk relevant geacht worden om op te pakken met een inwonersberaad; rekening houdend met een inwonersberaad in 2027. Lever in enkele zinnen ter toelichting argumenten hiervoor aan, en zorg dat het onderwerp ‘wonen en zorg’ één van de vijf onderwerpen is.
- Men vindt dat het thema ‘wonen en zorg’ erg leeft in de samenleving. Er is geen consensus of dit een geschikt onderwerp voor een inwonersberaad is. Welke (andere) participatiekansen zijn er mogelijk op dit thema om inwoners mee te nemen bij de uitvoering van de Woonzorgvisie?

D66: Visie op participatie moet echt naar concrete uitvoering in de hele organisatie. Het moet niet bij praten blijven en niet blijven hangen in de oude manier van werken. De nieuwe manier van werken is nog niet geëffectueerd, **implementatie samenwerking met de stad** nodig. Traditionele vormen van participatie zoals inspraak worden vaak gebruikt, weinig nieuwe dingen worden toegepast. De vormen van participatie zo kiezen dat er meer diversiteit onder betrokkenen is. Ook: meer nieuwe vormen invoeren. Nieuwe (digitale) vormen om met participatie te experimenteren toepassen, zoals open source platform om laagdrempelig te participeren.

PvdA: Altijd analoog alternatief voor **digitale participatie** gewenst. Iedereen moet zijn inspraak kunnen doen. Ook in andere talen.

D66: Nieuwe participatievormen om mee te experimenteren hoeven niet alleen digitaal te zijn.

GL: Actief op zoek gaan naar de stille stemmen in de stad en daar passende middelen bij zoeken met andere participatievormen dan nu. Alternatieven aanbieden waar nodig. Analoog initiatief hoeft geen inspraakavond te zijn, kan ook via STIPs/bibliotheek.

D66: In akkoord ook specifieke doelgroepen noemen om met participatie te bereiken: jongeren, laaggeletterden, inwoners met migratieachtergrond, bedrijven, bepaalde wijken.

PvdA: Bij beleidsontwikkelingen altijd ervaringsdeskundigheid meenemen en kennis en kunde van adviesraden betrekken.

GL: Ervaringskennis gebruiken bij beleidsontwikkelingen. Dit extra onder de aandacht brengen. Komt ook bij andere thematafel terug. Beleid moet voortkomen uit samenwerking met de stad. Bij inwonersberaad was proces misschien nog waardevoller dan opbrengst. Verbinding tussen bubbels in de stad en tussen deelnemers en gemeente. Vermelden in akkoord dat processen intrinsieke meerwaarde kunnen hebben, zoals inwonersberaad.

Consensus: uitgangspunt bij participatie is dat iedereen mee moet kunnen doen. Bij digitale participatie ook analoog alternatief aanbieden. Experimenteren met nieuwe vormen van participatie en dan vooral echt doen. Moet een brede groep (nu niet bereikte groepen bereiken) of meerdere groepen (geen one size fits all participatie) aanspreken, inclusief en zo veelzijdig mogelijk als nodig voor afzonderlijke doelgroepen. Bij gemeentelijk beleid ervaringskennis uit de stad betrekken.

Technische vragen

- Men wil weten hoe participatie in de ambtelijke organisatie is geborgd in beleids- en besluitvormingsprocessen. Welk afwegingskader wordt ambtelijk gehanteerd om te bepalen welke participatie-instrumenten worden toegepast en worden er specifieke participatievormen ingezet bij afzonderlijke doelgroepen (zoals jongeren, laaggeletterden, inwoners met migratieachtergrond, studenten, bedrijven, bepaalde wijken)?

- Men oppert een open source platform (<https://decidim.org/>) voor participatie. Om inwoners laagdrempelig te laten participeren en om het stille midden te bereiken. De vraag is of het wenselijk en mogelijk is om dit in Nijmegen te implementeren en wat het dan zou kosten?

PvdA: Belangrijk dat er **budget** wordt vrijgespeeld als je een inwonersberaad houdt. Je moet zorgen dat je tijdig geld vrijmaakt. Niet alleen voor proceskosten van organisatie, maar ook voor uitvoering van de uitkomsten. n als er geen budget is dan vooraf eerlijk over zijn.

D66: Begrip voor, maar aan de voorkant weet je nog niet weet hoeveel geld je nodig hebt, dus dat kun je beter achteraf doen. Via de begroting regelen. Inwoners goed meenemen in proces en verwachtingenmanagement, i.p.v. vooraf budget vrijmaken.

Technische vraag

- Men snapt dat de raad over de uitkomsten van een inwonersberaad gaat en dat een vervolg financieel via de begroting geregeld behoort te worden. Desondanks wil men kort financiële opties verkend zien hoe voorafgaand aan een inwonersberaad budget voor uitvoering van de dan nog onbekende uitkomsten kunt reserveren; juridisch-financieel passend binnen de begrotingsregels.

D66: Fijn om structureel terugkoppeling voor participatie te organiseren.

Hier is consensus over.

Themabespreking Veiligheid

D66: Capaciteit handhaving is tekort blijkt uit veiligheidsbrieven. Investering doen in BOA's en integreren in nieuw veiligheidsplan. Capaciteit politie wordt minder, daarom ook kijken naar uitbreiding van bevoegdheden BOA's.

GL: Als je politie nodig hebt dan moet je dat regelen. We willen BOA's geen wapens geven. Onderscheid is belangrijk.

PvdA: Hamvraag is of BOA's een alternatief zijn voor de politie.

GL: Veiligheid benaderen vanuit vertrouwen en gedeelde verantwoordelijkheid. Altijd kiezen voor de-escalatie en het goede voorbeeld, niet preventief fouilleren, geen hekken en camera's, niet etnisch profileren. Frame rondom veiligheid anders formuleren, dat moet in het akkoord.

D66 is het eens om niet in te zetten op preventief fouilleren. Daar is PvdA het ook mee eens.

Consensus: we gaan niet preventief fouilleren en niet etnisch profileren.

Technische vraag

- Men wenst een korte ambtelijke verkenning welke taken in het veiligheidsdomein blijven liggen door tekorten bij de politie, of de inzet van BOA's dit kan compenseren (bij gelijkblijvend veiligheidsambitieniveau) en welke additionele ambtelijke capaciteit aan BOA's hiervoor in fte's nodig is.

PvdA: Richten op **preventie**, kijken en jongeren. Ontwerpen openbare ruimte in samenspraak met LHBTIQ+'ers en vrouwen en culturele minderheden. Intensiveren op bepaalde groepen. Nachtbassade oprichten. Iets over testen van drugs op festivals.

D66: In Rotterdam hanteren ze de Stop-app tegen **straatintimidatie**, kan dat ook in Nijmegen werken?

Consensus: we zijn allemaal voor een brede veiligheidsaanpak voor specifieke groepen. Bijvoorbeeld aanpak straatintimidatie (dat expliciet benoemen). Dat maken we samen met de groepen die er nu last van hebben. We gaan inclusief aan de slag met het ontwerpen van de openbare ruimte met deze groepen en aan de slag met preventie via projecten.

Naar de COT gaat de vraag m.b.t. de mate van repressie, waarbij ook de balans tussen preventie en repressie (en de invulling van de-escalatie) van belang is.

Technische vragen

- Men wil weten of een nachtbassade / safe space (<https://www.nachtambassade.nl/>) zoals in Eindhoven uitvoerbaar is voor Nijmegen en welke kosten hiermee gemoeid gaan zijn?
- Men wil weten of een Stop-app (<https://seksuelestraatintimidatie.nl/>) zoals in Rotterdam uitvoerbaar is voor Nijmegen en welke kosten hiermee gemoeid gaan zijn?

D66: Doorontwikkeling coffeeshopbeleid graag opnemen in het akkoord. We doen mee aan de wietproef en daarop doorpakken. Uitbreiden naar vast beleid.

GL: Uitsterf-beleid en maximum aantal coffeeshops afschaffen.

Consensus: stoppen met het uitsterf- en maximumbeleid coffeeshops, omzetten in vast beleid.

Technische vraag

- Men wil weten of er in de regio voldoende aanbod aan gelegaliseerde wiet voorhanden is (ook bij toename van de vraag als de wietproef wordt uitgebreid) de komende vier jaar, inclusief logistiek van productie naar coffeeshops.

GL: cultuur- en **regenboogsensitief** werken voor handhavers (BOA), dit kan helpen voor het vergroten van het gevoel van veiligheid en daarmee ook op meldingsbereidheid. Ook het vrouwenperspectief in meenemen.

D66: Het gaat niet om het benoemen van allerlei doelgroepen, men moet sensitief zijn naar alle groepen. Intersectioneel benaderen met als voorbeeld de groepen die er negatief uitspringen in de veiligheidsmonitor qua veiligheidsgevoelens en meldingsbereidheid.

Hier is consensus over.

Technische vraag

- Men vindt regenboog- en cultureel sensitief werken belangrijk, zeker bij handhavers. Men wil weten in hoeverre doelgroepen intersectioneel worden benaderd, met name groepen die er negatief uitspringen in de veiligheidsmonitor qua veiligheidsgevoelens en meldingsbereidheid. Geef aan in hoeverre dit sensitief benaderen van doelgroepen gebeurt door BOA's, in hoeverre aanvullende scholing nodig is en in dit geval: wat orde-grootte kosten zijn van een dergelijk trainingsprogramma.

Themabespreking Digitalisering en ICT

GL: Urgentie rondom privacy en beschikbaarheid van dienstverlening: authenticatie (inloggen), e-mail en agenda-faciliteit, basisbestandenbeheer (cloud opslag) onder Europese jurisdictie brengen. Pijn is daar zo groot dat dit urgent is.

PvdA: Eens, maar op een natuurlijk moment als contracten ophouden of meteen? Dit i.v.m. kosten. Nuances zoeken, niet per se contracten opzeggen, natuurlijke momenten zoeken van contractduurafloop.

GL: Regelen in de komende periode van 4 jaar.

D66: Niet alleen Amerikaanse onafhankelijkheid, maar sowieso onafhankelijkheid. Ook binnen Europa kan het fout gaan. Streven naar soevereiniteit binnen termijnen waarop dat kan. Eerst goed uitzoeken, o.a. contractopenbrekingen.

GL: Op korte termijn werken aan digitaal noodpakket om in crisissituatie te blijven functioneren als gemeente.

D66: Nieuwe systemen altijd testen op mensenrechtelijke aspecten, proportionaliteit onderzoeken bij inzet zoals via IAMA.

Consensus: urgentie rondom privacy en beschikbaarheid van dienstverlening: authenticatie, e-mail en agendafunctionaliteit, basisbestandenbeheer (cloud opslag). We willen onafhankelijk zijn van grote bedrijven.

Technische vraag

- Men vindt privacy en beschikbaarheid van dienstverlening belangrijk. Men wil weten of we komende vier jaar de volgende drie topics ([1] authenticatievoorziening Microsoft, [2] basis bestanden beheer (cloud) en [3] e-mail- en agendafunctionaliteiten Outlook) onder Europese jurisdictie kunnen brengen. Welke varianten zijn hierin mogelijk en tegen welke kosten, rekening houdend met lopende contractduren?

D66: **Algoritmes voor inwoners zichtbaar maken hoe het besluitvorming beïnvloedt en dat inwoners weten hoe ze daartegen bezwaar kunnen maken. Transparantie. Hier is consensus over.**

Technische vraag

- Men wil weten welke (soort) algoritmen we gebruiken (bij welke processen). En dan met name of we gebruik maken van zelflerende algoritmen waarin niet meer herleidbaar is hoe de keuzes zijn gemaakt en hoe we die toepassen?

GL: Stoppen met onze aanwezigheid op X.

Hier is geen consensus over.

Technische vragen

- Men wil weten wat het kost om een gefedereerd open social platform in te zetten (net als <https://social.Overheid.nl>) voor Nijmegen en hoe groot het marktaandeel van zo'n platform is/kan zijn.
- Men wenst IAMA (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2026/02/16/impact-assessment-mensenrechten-en-algoritmes>) te hanteren i.p.v. of naast DPIA. Is dit uitvoerbaar voor Nijmegen en welke kosten zijn hiermee gemoeid?

GL: Hoe kunnen we mensen in de stad helpen om beter digitaal geletterd te worden en betere digitale hygiëne te hebben (i.v.m. datalekken, phishing, etc.).

D66: Investeren in digitale toegankelijkheid, digitale geletterdheid en privacygevoelige ondersteuning (zoals DigiD), waar mogelijk graag uitbreiden. Bijvoorbeeld lokale STIPs beter uitrusten.

Consensus over analoog alternatief voor digitale dienstverlening. Eerder al benoemd, maar toen specifiek over participatie.

Huiswerkopdracht/actie fracties

Op welke wijze willen/kunnen we inwoners ondersteunen bij digitale geletterdheid? GL komt de volgende keer terug op punt over een gemeentelijke check of een brief of mail echt van de afzender is.

D66: Graag een digitaal platform net als in Rotterdam waar gemeente, woningbouwcorporaties, scholen, etc. data kunnen uitwisselen om een **digitaal ecosysteem** te creëren.

Technische vraag

- Men wil weten of een open urban platform als digitaal ecosysteem om als stedelijke partners verantwoord data uit te wisselen zoals in Rotterdam (<https://www.digitaalecosysteem.nl/>) uitvoerbaar is voor Nijmegen en welke kosten hiermee gemoeid gaan zijn?

D66: We zijn **health & high tech** regio. Wens om meer bedrijven te laten experimenteren in Nijmegen met efficiënte zorg. Beeld dat zorgtechnologie nog amper in Nijmegen wordt toegepast. Kennis die ontwikkeld wordt in onze

regio moet ook landen in onze regio. Komende periode structureel inzetten om data-innovaties en AI-toepassingen toe te passen.

Huiswerkopdracht/actie fracties

Dit punt komt volgende keer terug aan de hand van meer voorbeelden (D66).

Themabespreking Dienstverlening / burgerzaken, P&O en Diversiteit en Inclusie

Niet aan de orde gekomen, voorstel om 6 mei te behandelen.

Themabespreking Regionale Samenwerking

Niet aan de orde gekomen, voorstel om 6 mei te behandelen.

Afsluiting: Conclusies en vervolg(acties)

Voorzitter is benieuwd of COT punten waar consensus op is te concreet zijn. Voorstel aan COT om de niet aan de orde gekomen agendapunten op 6 mei aan deze thematafel te bespreken.

Besproken weblinks en informatie over aangedragen suggesties mailen fracties zo snel mogelijk naar Sandra, die het verspreid naar de ambtelijke ondersteuning.

Het verslag wordt compleet gemaakt, de technische vragen worden snel uitgezet. Beantwoording ervan gaat naar de COT en worden opgenomen in het verslag.

Voor de volgende thematafel geeft voorzitter fracties mee om huiswerkopdrachten/acties uit te werken, kennis te nemen van de beantwoorde technische vragen en concrete maatregelen paraat te hebben.

Vragen van thematafel Samenleving en Bestuur

22 april 2026

Aan de thematafel samenleving en bestuur zijn de onderstaande (technische) vragen aan bod gekomen, die door de ambtelijke organisatie zijn beantwoord.

- 1. Men wil aan de slag met inwonersberaden (of tenminste één inwonersberaad komende periode). Met als scope transparantie vooraf over proces en achteraf terugkoppeling wat er met de resultaten gaat gebeuren. Het thema moet wel de juiste timing hebben (geen schijnparticipatie), waarbij er ruimte in (beleids)planningen is om uitvoering aan de uitkomsten te geven. Lever een lijst van tenminste vijf onderwerpen aan die ambtelijk relevant geacht worden om op te pakken met een inwonersberaad; rekening houdend met een inwonersberaad in 2027. Lever in enkele zinnen ter toelichting argumenten hiervoor aan, en zorg dat het onderwerp ‘wonen en zorg’ één van de vijf onderwerpen is.**

We zien drie onderwerpen waarop ruimte is voor een inwonersberaad. Concrete onderwerpen (die ambtelijk relevant worden geacht) vragen nog wel om een nadere verkenning en aanscherping:

- Prettig wonen voor senioren: wat is nodig voor een fysiek passende en toekomstbestendige woonomgeving? Thema's als nabijheid van voorzieningen, een dementievriendelijke gebouwde omgeving en mobiliteit kunnen hierbij aan de orde komen.
- Vitale (woon)gemeenschappen: Hoe zorgen we met elkaar voor een gezonde, leefbare stad? Wat verstaan we hieronder, wat is de rol van de gemeente en wat mag worden verwacht van bewoners en partners in de stad? Wat is de draagkracht en de draaglast van inwoners/wijken/ stadsdelen en wat is hierin nodig? Dit onderwerp raakt aan meerdere beleidsterreinen, zoals de sociale basis/welzijn, veiligheid, woningbouw, zorg, stedelijke ontwikkeling en de demografische ontwikkeling van (een vergrijzend) Nijmegen.
- Zorg (voor elkaar) in de (nabije) toekomst: We zien dat we - zeker op termijn - gaan vastlopen in de zorg. Hoge kosten en een personeelstekort is het probleem. Ziekenhuizen sturen mensen al heel snel weer naar huis, gezins- en thuiszorg worden steeds minder en korter van duur, jeugdhulp dreigt onbetaalbaar te worden, mantelzorgers raken steeds vaker overbelast, er is een groot tekort aan GGZ-plaatsen en beschermd wonen, enz. Hoe kijken we hier al stad tegenaan? Wat kunnen burens, buurten en gemeenschappen (zorgcoöperaties?) hierin betekenen?

- 2. Men vindt dat het thema ‘wonen en zorg’ erg leeft in de samenleving. Er is geen consensus of dit een geschikt onderwerp voor een inwonersberaad is. Welke (andere) participatiekansen zijn er mogelijk op dit thema om inwoners mee te nemen bij de uitvoering van de Woonzorgvisie?**

Een inwonersberaad over het thema wonen en zorg zien wij zeker als een mogelijke optie. Daarbij plaatsen wij wel een belangrijke kanttekening: op grond van de Wet versterking regie op de volkshuisvesting zijn wij verplicht een volkshuisvestingsprogramma op te stellen, waarin de woonagenda en de woonzorgvisie worden samengevoegd. Dit programma dient uiterlijk 1 juli 2027 te zijn vastgesteld. In dit traject zal ook een (afzonderlijk) participatieproces worden doorlopen. Het organiseren van een inwonersberaad binnen dit traject achten wij niet realistisch, gezien de wettelijke verplichtingen, planningsdruk en het karakter van het besluitvormingsproces.

Mocht het college besluiten om op het thema wonen en zorg een inwonersberaad te organiseren, dan achten wij het verstandig om binnen het volkshuisvestingsprogramma beleidsruimte te creëren. Daarmee ontstaat voldoende ruimte om de uitkomsten van een inwonersberaad op een betekenisvolle manier te kunnen betrekken en inpassen.

3. Men wil weten hoe participatie in de ambtelijke organisatie is geborgd in beleids- en besluitvormingsprocessen. Welk afwegingskader wordt ambtelijk gehanteerd om te bepalen welke participatie-instrumenten worden toegepast en worden er specifieke participatievormen ingezet bij afzonderlijke doelgroepen (zoals jongeren, laaggeletterden, inwoners met migratieachtergrond, studenten, bedrijven, bepaalde wijken)?

In de Omgevingswet is vastgelegd dat participatie een verplicht onderdeel is van planontwikkeling en dat een participatieplan moet worden opgesteld. Afspraken hierover zijn vastgelegd in een participatiebeleid voor ruimtelijke ontwikkelingen (2022). Daarin zijn (algemene) processtappen voor participatie beschreven. Op dit moment is een bredere participatieverordening in voorbereiding. Een aantal nieuwe participatievormen zal daarin landen, waaronder het uitdaagrecht en inwonersberaad. Recent heeft de gemeenteraad leidende principes voor de werking van participatie vastgesteld. Na de zomer zal de verordening aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Aansluitend volgt een algemeen participatiebeleid, waarin beschreven wordt hoe we aankijken tegen en omgaan met zowel inwoners- als overheidsparticipatie. Daarin wordt ook (nader) beschreven hoe participatie plaats moet vinden bij (algemene) beleids- en besluitvormingsprocessen)

Een algemeen afwegingskader voor het bepalen van de inzet van instrumenten bij participatie is er niet. Hierover is eerder (2021) wel gesproken (met een werkgroep van de raad). Echter omdat participatie altijd maatwerk is en de afweging van middelen plaats moet vinden op basis van de ervaring en professionaliteit van de betrokken ambtenaren (voornamelijk omgevingsmanagers, projectleiders en wijkregisseurs), werd het concept afwegingskader beoordeeld als te instrumenteel, weinig van waarde toevoegend en uitnodigend tot een 'vinkjes-cultuur'.

Er is al wel een (nu nog beperkte) gereedschapskist van participatie-instrumenten en -interventies beschikbaar. Deze wordt komend jaar ge-update. Daarbij krijgt elk instrument een beschrijving van in welke situaties het instrument van waarde kan zijn om in te zetten. Daarnaast wordt ook beschreven hoe bepaalde doelgroepen het beste 'gevonden' en betrokken kan worden.

Om de continue dialoog en samenwerking tussen de stad(sdelen) en de gemeente te organiseren werken we aan een concept van permanente inwonersberaden (op stadsdeelniveau) in combinatie met (ambtelijke) integrale gebiedsteams.

4. Men oppert een open source platform (<https://decidim.org/>) voor participatie. Om inwoners laagdrempelig te laten participeren en om het stille midden te bereiken. De vraag is of het wenselijk en mogelijk is om dit in Nijmegen te implementeren en wat het dan zou kosten?

Het vorige college heeft ingezet op de ontwikkeling van een nieuw participatieplatform voor de stad: Onze Stad. Dit is gebaseerd op het open source platform Open Stad, dat al bij meer dan 40 (grote en kleine) gemeenten in gebruik is. Naast mogelijkheden als het delen en liken van inwonersinitiatieven en het delen van projectinformatie, biedt Onze Stad de mogelijkheid om met interactieve elementen de digitale participatiemogelijkheden te vergroten. Elk project heeft een eigen pagina waarop digitale participatie plaats kan vinden. Er is een overzichtspagina van alle projecten.

Dit platform is in gebruik genomen om inwoners makkelijker en breder te kunnen betrekken bij onze projecten en initiatieven. Dus ook het stille midden. Er is voorlopig voor 1 jaar uit incidentele middelen ruimte gevonden om formatie aan te stellen om, het bereik te vergroten. Meerjarig is deze inzet echter niet gedekt.

Voor de komende jaren zijn ten aanzien van participatie 4 scenario's ontwikkeld op basis waarvan mede besloten kan worden in hoeverre deze inzet ook meerjarig gecontinueerd dient te worden en welke middelen daarvoor benodigd zijn.

Vanuit communicatie en participatie is het uitgangspunt dat digitale participatie laagdrempelig, herkenbaar en toegankelijk moet zijn. Het verder ontwikkelen van een eigen gemeentelijk participatieplatform past bij de inzet op meer publieke regie en minder afhankelijkheid van externe oplossingen. Zo bouwen we aan een herkenbare digitale plek waar Nijmegenaren kunnen meedenken, meepraten en participeren.

Decidim biedt op hoofdlijnen veel van wat ook met Onze Stad mogelijk is. Aangezien we net starten met het gebruik van Onze Stad en de inzet van de verschillende mogelijkheden van het platform, zou het implementeren van een ander vergelijkbaar platform, neerkomen op kapitaalvernietiging zonder dat er echt veel toegevoegde waarde uit voorkomt.

Het verdient aanbeveling om de komende periode zoveel mogelijk uit Onze Stad te halen en het gebruik en de mogelijkheden ervan goed te evalueren. Dan is het ook mogelijk om gefundeerd te kijken naar andere tools om eventuele ontbrekende functionaliteiten mogelijk te maken.

5. Men snapt dat de raad over de uitkomsten van een inwonersberaad gaat en dat een vervolg financieel via de begroting geregeld behoort te worden. Desondanks wil men kort financiële opties verkend zien hoe voorafgaand aan een inwonersberaad budget voor uitvoering van de dan nog onbekende uitkomsten kunt reserveren; juridisch-financieel passend binnen de begrotingsregels.

Als men op voorhand middelen wil vrijmaken voor de uitkomsten uit inwonersberaden dan kan budget gealloceerd worden, bijvoorbeeld binnen het programma bestuur & organisatie. Volgens de financiële spelregels moet deze wens ingebracht worden bij de integrale afweging van het coalitieakkoord c.q. begroting.

Wanneer vervolgens de uitkomsten van een inwonersberaad leiden tot een concrete aanspraak op de middelen dan kan dit via een regulier raadsvoorstel worden overgeheveld. Financieel gezien is dat een 'technische' wijzigingen waarbij middelen van het ene naar het andere programma worden verplaatst.

Het opnemen van budget maakt het makkelijker om eventuele uitkomsten in te passen. Risico is dat vanwege het beschikbaar zijn van budgetten het inpassen van de uitkomsten altijd geld gaat kosten.

Een eenvoudig alternatief is om op voorhand geen budget op te nemen. Na het inwonersberaad kan dan worden onderzocht of de suggesties in eerste instantie binnen bestaande kaders kunnen worden uitgevoerd. Mocht hiervoor geen mogelijkheden zijn, dan kan bij het volgende integrale afwegingsmoment een claim ingediend worden.

6. Men wenst een korte ambtelijke verkenning welke taken in het veiligheidsdomein blijven liggen door tekorten bij de politie, of de inzet van BOA's dit kan compenseren (bij gelijkblijvend veiligheidsambitieniveau) en welke additionele ambtelijke capaciteit aan BOA's hiervoor in fte's nodig is.

Vooropgesteld moet worden dat compensatie door boa's uitsluitend kan worden gedaan voor zover de betreffende taken passen binnen de bevoegdheden van de boa's in domein I en de bevoegdheden uit de boa-domeinlijst.

Binnen het veiligheidsdomein is op dit moment vooral sprake van een structurele behoefte aan extra boa-inzet in de wijken om daar zichtbaar, aanspreekbaar en betrokken aanwezig te zijn. Dit komt voort uit de steeds verder terugtrekkende politie uit de wijken en de druk op de inzet van wijkagenten. Dit kan gecompenseerd worden met inzet van wijk- en jeugdboa's in de wijken. Daarnaast trekt de politie zich terug bij de sekswerkcontroles en worden deze vanaf 2027/2028 belegd bij gemeenten, ook in Nijmegen. Extra inzet van boa's is hiervoor noodzakelijk. Ten slotte schiet de capaciteit van politie tekort voor toezicht tijdens uitgaansavonden in het centrum van de stad. Bekeken zou kunnen worden welke taken hiervoor bij boa's kunnen worden belegd. Overigens kan inzet hiervoor raakvlakken hebben met veiligheid rond het uitgaan, maar hebben de taken primair niet altijd te maken met veiligheidsissues (bijvoorbeeld (parkeer)toezicht bij taxistandplaatsen).

Hoeveel additionele boa-capaciteit nodig is, is een keuze en hangt af van de prioriteit die aan de taken wordt gegeven. Bovendien is de volledig benodigde capaciteit nog niet op alle onderdelen te ramen (zoals de precieze inzet die nodig/wenselijk is bij sekswerkcontroles en toezicht bij uitgaan). Wel is duidelijk dat het gaat om structurele inzet, bij hoge normen voor zichtbaarheid en responscapaciteit. Een nadere onderbouwing in fte vraagt nog om uitwerking van het feitelijke taakvolume, het indirecte tijdsbeslag en de benodigde randvoorwaarden voor uitvoering en ondersteuning. Bovendien is bij groei van de straatcapaciteit ook ondersteuning en extra sturing nodig waarvoor dan capaciteit beschikbaar moet worden gesteld.

Tenslotte is de volgende kanttekening van belang. Bij additionele boa-capaciteit (straatcapaciteit) is nog niet gezegd dat deze capaciteit ook daadwerkelijk kan worden ingevuld. Dit heeft te maken met arbeidsmarktcrapte. Op dit moment is er al moeite met het vervullen van alle vacatures.

7. Men wil weten of een nachtambassade / safe space (<https://www.nachtambassade.nl/>) zoals in Eindhoven uitvoerbaar is voor Nijmegen en welke kosten hiermee gemoeid gaan zijn?

In Nijmegen hebben we onlangs een onderzoek laten uitvoeren naar de wijze waarop de nachthoreca kan bijdragen aan het (h)erkennen en aanpakken van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dit onderzoek zal binnenkort openbaar worden.

Het organiseren van een safe(r) space, is hierin één van de opties. De wijze waarop ((vaste-mobiele) locatie, werken met getrainde vrijwilligers of professionals, de openingstijden, etc.) zijn bepalend voor de kosten. Daarom is het lastig om nu al een kostenraming te geven. Er is nu geen budget binnen de gemeente gereserveerd voor dit concrete doel. Globale inschatting van de kosten voor de minimale variant is €50.000,- en €200.000,- per jaar voor een variant met beperkte openingstijden en inzet van professionals.

8. Men wil weten of een Stop-app (<https://seksuelestraatintimidatie.nl/>) zoals in Rotterdam uitvoerbaar is voor Nijmegen en welke kosten hiermee gemoeid gaan zijn?

Deze app is landelijk ontwikkeld en zou ook in Nijmegen toegepast kunnen worden. Vraag is wel of het wenselijk is om voor elk thema een apart meldingskanaal te gebruiken of dat het effectiever is om te zorgen dat in de meldherstelapp een module komt voor het melden van straatintimidatie.

De kosten voor gebruik app zijn relatief gering. Kosten zullen met name zitten in opvolging geven aan meldingen. Hierbij zijn twee opties:

- gebruik de meldingen om inzichtelijk te maken op welke locaties straatintimidatie het meest voorkomt waarbij dit input is voor beleid, of
- geef ook daadwerkelijk opvolging aan de melding door contact op te nemen met de melder en eventueel gericht door te verwijzen.

Indien gekozen wordt voor deze laatste optie is hier minimaal een 0,5 fte voor nodig; kosten circa €50.000,-.

9. Men wil weten of er in de regio voldoende aanbod aan gelegaliseerde wiet voorhanden is (ook bij toename van de vraag als de wietproef wordt uitgebreid) de komende vier jaar, inclusief logistiek van productie naar coffeeshops.

De vraagstelling impliceert dat de gemeente invloed of zeggenschap heeft over het aanbod van wiet/hasj en/of het Experiment Gesloten Coffeeshopketen (hierna experiment) tussentijds kan worden uitgebreid. De bewindspersonen van JenV en VWS gaan over het aanwijzen van telers die in het kader van het experiment wiet en hasj leveren aan coffeeshops in deelnemende gemeenten.

Op dit moment zijn er tien telers aangewezen en is er voldoende aanbod. Deze telers zijn verspreid over het land. Het aanbod is dus landelijk en de coffeeshops kunnen bepalen bij welke teler(s) ze producten afnemen. De gemeente heeft ook geen rol in het bepalen of het experiment (tussentijds) wordt uitgebreid met anderen gemeenten. Dit besluit kan enkel worden genomen door de landelijke wetgever.

10. Men vindt regenboog- en cultureel sensitief werken belangrijk, zeker bij handhavers. Men wil weten in hoeverre doelgroepen intersectioneel worden benaderd, met name groepen die er negatief uitspringen in de veiligheidsmonitor qua veiligheidsgevoelens en meldingsbereidheid. Geef aan in hoeverre dit sensitief benaderen van doelgroepen gebeurt door BOA's, in hoeverre aanvullende scholing nodig is en in dit geval: wat ordegrootte kosten zijn van een dergelijk trainingsprogramma.

In hoeverre gebeurt dit sensitief benaderen door BOA's?

Alle ambtenaren binnen gemeente Nijmegen leggen de ambtseed af waaronder dus ook de handhavers van team Toezicht en Handhaving. In deze ambtseed staat ook vermeld welk gedrag verwacht wordt van onze ambtenaren. Binnen team Toezicht en Handhaving is regenboog- en cultuursensitief werken geen apart thema. De handhavers op straat worden wel jaarlijks getraind middels het volgen van permanente her- en bijscholingen (PHB). Gedurende de basisopleiding en deze jaarlijkse trainingen is er aandacht voor professioneel en integer handelen, wat direct gerelateerd is aan gelijke behandeling. In de training komt aan bod:

- **Professionele houding:** handhavers worden getraind om op een respectvolle en neutrale manier met burgers om te gaan, zonder discriminatie of bevooroordeelde.
- **Gespreks- en benaderingstechnieken:** Tijdens de praktijktraining leren de handhavers situaties te de-escaleren en communicatieve vaardigheden in te zetten, waarbij gelijke behandeling van alle burgers centraal staat.
- **Wettelijk kader:** De handhavers krijgen inzicht in de wetgeving omtrent discriminatie en mensenrechten, en leren hoe dit toe te passen tijdens de werkzaamheden als handhaver.

Naast de jaarlijkse training heeft het gehele team Toezicht & Handhaving de training straatintimidatie gevolgd. Dit is naar aanleiding van het *'Meerjarenplan 2023-2026 ter vergroting van veiligheid vrouwen en meisjes in de publieke ruimte en het uitgaansleven'*. Gedurende de cursus is aan bod gekomen het herkennen van signalen, verplaatsen in het slachtoffer en hoe te handelen als handhaver wanneer iemand slachtoffer is geworden van straatintimidatie. Om het thema structureel aandacht te blijven geven is er meerdere keren per jaar ruimte gereserveerd in de bureauoverleggen om met elkaar aandacht te hebben voor professioneel en integer handelen. Dit wordt gedaan aan de hand van casuïstiek die handhavers op straat hebben meegemaakt om zo van elkaars handelen te leren.

In hoeverre is aanvullende scholing nodig?

Op dit moment schatten we in dat aanvullende scholing niet nodig is gezien de bovengenoemde acties die frequent aan bod komen in verschillende vormen. Indien in de toekomst extra scholing wenselijk is zouden we graag

een beroep willen doen op een extern bureau dat ons ondersteunt, om het onderwerp te bespreken met het team. Hiervoor is onderstaand een globale schatting gemaakt van de ordegrootte.

Wat is de ordegrootte van de kosten?

Zonder uitgewerkt programma is alleen een globale orde van grootte mogelijk. Openbare prijsstellingen laten zien dat een incompany training LHBTIQ+ -sensitief en inclusief werken van 4 uur €1.280,- kost, en dat een incompany basistraining gericht op het verminderen van discriminatie/diversiteitssensitief werken ongeveer €2.000,- per dagdeel kost. Een dergelijk trainingsprogramma zit daarmee in de orde van grootte van enkele duizenden euro's; bij meerdere dagdelen of maatwerk loopt dat op. Er is geen rekening gehouden met de kosten van inzetbare uren (loon).

11. Men vindt privacy en beschikbaarheid van dienstverlening belangrijk. Men wil weten of we komende vier jaar de volgende drie topics ([1] authenticatievoorziening Microsoft, [2] basis bestanden beheer (cloud) en [3] e-mail- en agendafunctionaliteiten Outlook) onder Europese jurisdictie kunnen brengen. Welke varianten zijn hierin mogelijk en tegen welke kosten, rekening houdend met lopende contractduren?

In algemene zin constateren we dat de vragen bij het thema Digitalisering zich richten op de haalbaarheid en kosten van specifieke technische producten of ingrepen, maar dat de doelen en ambities hierachter niet omschreven worden. Dit bemoeilijkt concrete beantwoording. Daarnaast merken we op – wellicht ten overvloede – dat de gestelde vragen een sterk verband houden met de Visie op digitaal Nijmegen die is aangekondigd voor het einde van het jaar.

Een kosteninschatting is op dit moment niet te geven. Deze zijn afhankelijk van te veel factoren zoals het gekozen ambitieniveau, de gewenste snelheid van verandering, onze afhankelijkheid van samenwerkingspartners en leveranciers, maar ook de hoeveelheid ondersteuning die we de organisatie willen bieden om de veranderingen door te maken die geambieerd worden. Waar mogelijk geven we wel een indicatie van de richting van de kostenontwikkeling.

Technische vraag 11 valt onder het bredere dilemma van digitale soevereiniteit en gaat specifiek over diensten die we momenteel bij Microsoft afnemen. Dit dilemma heeft al geruime tijd de aandacht van onze organisatie. Vanuit een zuiver technisch perspectief is het mogelijk om de genoemde drie onderdelen onder Europese jurisdictie te brengen. Er zijn meer en minder volwassen alternatieven beschikbaar. Echter, dit zal grote inspanningen van onze organisatie en risicoacceptatie van het bestuur vragen. Financieel, maar vooral ook van het verandervermogen van de organisatie. De benodigde inzet voor de hele organisatie is dermate omvangrijk dat het ook gevolgen heeft voor andere projecten op ICT-gebied en dus ook mogelijke gevolgen heeft voor dienstverlening aan inwoners. Een kosteninschatting is op dit moment niet te maken. Die hangt af van de gekozen oplossingen, het gewenste tempo en hoe volledig de overstap naar Europese jurisdictie moet zijn.

Nadere toelichting op de beantwoording

De subvragen raken aan onze licentieovereenkomst met Microsoft. Die licenties worden via de regionale ICT-dienst IRvN afgesloten op basis van de raamovereenkomst die de VNG met Microsoft heeft. De huidige raamovereenkomst tussen de VNG en Microsoft loopt op 31 maart 2027 af. De VNG is in gesprek met Microsoft over de voorwaarden voor de nieuwe overeenkomst, onderdeel daarvan zijn ook opzegtermijnen.

Nijmegen heeft 1x per jaar de mogelijkheid om het aantal licenties te verminderen. De verschillende producten die Microsoft aanbiedt, waaronder M365, mail/agenda, de office producten als Word, Excel en Powerpoint en de meer technische voorzieningen voor authenticatie en mobile device management, vallen allemaal binnen dezelfde licentie (MS 365 E3). Deze zijn niet afzonderlijk van elkaar op te zeggen. We kunnen wel specifieke onderdelen niet meer gebruiken en vervangen door andere oplossingen, maar dat levert geen financieel voordeel op aan licentie-

kosten. Pas als het totaal van de M365 functionaliteit - incl. de meer technische voorzieningen - niet meer wordt afgenomen kunnen we licenties opzeggen.

Wat de kosten zijn van alternatieven is op korte termijn niet te beantwoorden. Er zullen in ieder geval frictiekosten zijn in de periode dat nieuwe voorzieningen neergezet/ingericht worden en de bestaande voorzieningen actief moeten blijven, dat gaat om een periode van jaren. Ook is andere (opensource) software niet gratis: beheer van de code, doorvoeren van (beveiligings)updates, de servers waarop de software draait, de toenemende complexiteit en het opleiden van beheerders en gebruikers kosten allemaal geld. Het hangt van de gekozen oplossingen, de snelheid van de verandering en de volledigheid van overgaan naar een Europese jurisdictie af wat de frictiekosten zijn en wat de besparing of meerkosten uiteindelijk zullen zijn. Nijmegen werkt voor haar ICT-voorzieningen samen met andere gemeenten in de regio met de IRvN als onze uitvoeringspartij. De IRvN is nooit zelf verantwoordelijk geweest voor het beheer van niet-Microsoft producten voor authenticatie, documenten en mail. We moeten met de IRvN in gesprek of zij in staat zijn een alternatief te beheren en welke meerkosten dat vraagt. Wanneer Nijmegen besluit om (deels) bij Microsoft weg te gaan heeft dat ook gevolgen voor de dienstverlening van de IRvN aan ons en gevolgen voor onze samenwerking op ICT-gebied met de betrokken regiegemeenten.

Voor de volledigheid hoort gezegd dat de gemeentelijke afhankelijkheid van software die onder niet-Europese jurisdictie valt veel groter is dan alleen de Microsoft- en Officecomponenten waar deze vragen over gaan. Voor het uitvoeren van onze taken en onze dienstverlening maken we gebruik van een grote hoeveelheid aan softwarepakketten en diensten van leveranciers. Veel van deze software is niet-Europees, heeft niet-Europese componenten in zich of wordt door aanbieders aangeboden via infrastructuur van niet-Europese eigenaren. In een groot deel van deze omgevingen wordt ook informatie van inwoners verwerkt. Wanneer we persoonsgegevens van inwoners alleen willen verwerken met systemen die volledig onder Europese jurisdictie vallen moeten we ook deze systemen vervangen. Alternatieven vinden voor authenticatie, documenten en mail zijn niet het grootste deel van de opgave. Het vervangen van andere software dan M365 door een alternatief dat volledig onder Europese jurisdictie valt is vaak wel minder complex dan het vervangen van (componenten van) M365 en kan evengoed zichtbare resultaten met impact opleveren. Deze softwarepakketten zijn veel minder geïntegreerd met elkaar en wisselen informatie vaak al op basis van open standaarden uit. Als organisatie hebben we hier ook al meer ervaring mee en successen op geboekt (zoals met de ID-wallet Yivi en ons datawarehouse). In onze inkoopvoorwaarden kunnen we nog meer rekening houden met Europese alternatieven en nieuwe aanbestedingen zijn een geschikt natuurlijk vervangingsmoment.

In navolging van bovenstaande gaan we hieronder in op de specifieke topics uit de gestelde vraag:

a. Authenticatievoorziening Microsoft

De authenticatievoorziening van Microsoft verzorgt het inloggen met gebruikersnaam/wachtwoord. Daarnaast bevat het een functionaliteit waarmee we zorgen dat bijvoorbeeld inloggen vanuit China of Rusland niet mogelijk is. Ook wordt er gecontroleerd of het apparaat waarmee wordt ingelogd aan onze beveiligingseisen voldoet. De verschillende onderdelen van M365 werken niet zonder de authenticatievoorziening van Microsoft.

Via de VNG zijn we met enkele andere gemeenten gestart met een onderzoek naar een alternatieve authenticatievoorziening onder Europese jurisdictie. Die voorziening zal in eerste instantie alleen over het inloggen met gebruikersnaam/wachtwoord gaan. De aanvullende beveiligingsfunctionaliteiten, die noodzakelijk zijn om ons te beschermen, maken daar (nog) geen onderdeel van uit, onder andere omdat daar weer andere software voor nodig is. De verwachting is dat we deze alternatieve voorziening aan het einde van dit jaar kunnen gebruiken voor een deel van onze applicaties, in combinatie met diensten van Microsoft voor de noodzakelijke aanvullende beveiligingsmaatregelen. Bij het alleen overgaan naar een andere authenticatievoorziening - ook als die alle functionaliteiten van de Microsoftvoorziening kan vervangen - zal er geen financieel voordeel mogelijk zijn bij onze Microsoft licenties omdat je voor het hele pakket blijft betalen.

b. Basis bestanden beheer (cloud)

Een aantal jaar geleden is Nijmegen gestart met een traject om het samenwerken aan bestanden en het opslaan van bestanden te verbeteren, ook met het oog op betere informatiehuishouding. Dit is een andere manier van (samen)werken met andere software die op dit moment veel vraagt van de medewerkers in onze organisatie. Binnen de M365 omgeving is het werken met bestanden sterk verweven met de verschillende onderdelen, zoals mail (Outlook), Word/Excel/Powerpoint en Teams/Sharepoint.

Het Rijk en de VNG werken aan een alternatief voor de Microsoft Office-omgeving die een deel van de M365 functionaliteiten invult met opensource software: MijnBureau. Dit is een initiatief dat op dit moment alleen nog in pilotvorm bij enkele gemeenten wordt uitgevoerd. Werken aan bestanden is hier een onderdeel van. Bij een aantal gemeenten wordt hier met een aantal losse laptops een verkenning naar gedaan.

Het 'losknippen' van het documenten deel - ook als het alleen om de opslag gaat - is een grote operatie. Technisch, maar vooral ook voor medewerkers door een veranderende werkwijze. Dit gaat ook op bij het vervangen van het documenten deel door MijnBureau. Er is geen andere overheidsorganisatie bekend die dit al heeft gedaan. Het is op dit moment onzeker of het mogelijk is om dit te realiseren, het is onbekend tegen welke problemen we aanlopen en of die goed oplosbaar zijn. Een (onbekend) deel van functionaliteit die nu geboden wordt door M365 zal niet meer functioneren bij het loskoppelen van het documenten deel. De informatiekundige inrichting die gerealiseerd is in M365 moet waarschijnlijk opnieuw uitgedacht en opgezet worden bij het verplaatsen van de bestanden opslag. Voor medewerkers ontstaan er waarschijnlijk andere werkwijzen en dit doet een groot beroep op het verandervermogen van de organisatie en medewerkers. Het basis bestandenbeheer buiten de Microsoft-oplossing brengen levert geen financieel voordeel op bij onze Microsoft licenties.

c. E-mail- en agendafunctionaliteiten (Outlook)

Er is alternatieve (opensource) email en agenda software beschikbaar. De gebruikersinterface en functionaliteit daarvan wijkt sterk af van wat medewerkers nu gewend zijn en zal dus een grote inspanning van de organisatie vragen. Het is onduidelijk welke functionaliteit verloren gaat (bijvoorbeeld rond het plannen van afspraken, het opnemen van videolinks in vergaderafspraken, de werking van spamdetectie) en wat de consequenties zijn voor het samenwerken aan documenten of uitwisselen van agenda-afspraken met externen.

Het eerdergenoemde MijnBureau bevat weliswaar een Email- en agendamodule, maar is technische en functioneel nog niet volwassen genoeg om dit in productie te nemen voor een organisatie van onze omvang. Ook andere landelijke initiatieven, bijvoorbeeld bij het samenwerkingsverband van universiteit SURF richten zich vooralsnog op de officecomponenten als de tekstverwerker en het samenwerken aan documenten en niet op e-mail.

We kennen geen voorbeelden van andere (semi-)overheidsorganisaties die voor mail en agenda overgestapt zijn of plannen hebben daarvoor. Dat betekent dat we bij een eventuele overstap veel zelf uit te zoeken hebben en er een gereede kans is dat we meerdere malen onze neus stoten. Het is onduidelijk of er op de schaal die voor onze organisatie nodig is geschikte kant- en klare oplossingen in de markt te krijgen zijn. Alleen de mail- en agendamodule niet meer afnemen levert geen financieel voordeel op bij onze Microsoft licenties.

12. Men wil weten welke (soort) algoritmen we gebruiken (bij welke processen). En dan met name of we gebruik maken van zelflerende algoritmen waarin niet meer herleidbaar is hoe de keuzes zijn gemaakt en hoe we die toepassen?

We laten een zelflerend algoritme nooit zelfstandig een beslissing nemen over een Nijmegenaar of medewerker. Als algoritmes leiden tot een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) of ingezet worden voor toegang tot essentiële diensten passen we ze zo toe dat resultaten herleidbaar zijn. Ook is dan menselijke controle ingericht.

Nadere toelichting op het antwoord

Om spraakverwarring te voorkomen schetsen we de gehanteerde definities die we hanteren op dit thema. We zien een *algoritme* als een set van regels en instructies die een computer geautomatiseerd volgt bij het maken van berekeningen om een probleem op te lossen of een vraag te beantwoorden.¹ We gebruiken volgens deze definitie algoritmes in vrijwel alle processen van de gemeentelijke organisatie. Daarbij is wel een onderscheid te maken in:

- Regelgebaseerde algoritmes (beslisbomen): Software die op basis van herleidbare, voorgeprogrammeerde regels werkt. Mensen bepalen direct de regels. Dit is verreweg de grootste categorie in onze organisatie. Deze algoritmes zitten bijvoorbeeld in:
 - invoervelden in webformulieren die getoond worden als reactie op een eerder gegeven antwoord: 'Heeft u een klacht? -> indien 'Ja' -> toon 'Waar gaat de klacht over?'
 - backoffice-systemen: 'Vergunningaanvraag verloopt bijna > Toon aan medewerker' en in de openbare ruimte 'Auto op detectielus -> Verkeerslicht gaat op groen'.
- Zelflerende algoritmes (kunstmatige intelligentie): algoritmes die niet stap voor stap voorgeprogrammeerd zijn, maar aan de hand van brondata en een 'trainingsproces' zijn ontwikkeld. Voorbeelden zijn tekstherkenning, nummerplatherkenning, maar ook voorspelmodellen. Deze worden op verschillende plaatsen toegepast. Voorbeelden zijn de anonimiseringshulp in het WOO-proces, maar ook de kentekenscanners van de scauto's voor parkeercontroles.

We gaan dus uit van *zelflerend* als er sprake is van een op data getraind algoritme waarbij de inhoud zonder menselijke tussenkomst tot stand is gekomen.² Dit betekent niet dat een model continu (bij)leert op ingevoerde data, het zegt alleen iets over de totstandkoming.

Bij het gebruik van regelgebaseerde algoritmes is *herleidbaarheid* goed mogelijk: zowel de 'invoer'-gegevens als het algoritme zelf zijn bekend en in te zien. Bij kunstmatige intelligentie verschilt het per type systeem of de herleidbaarheid kan worden gegarandeerd. Trainingsdata kan onbekend zijn, de parameters van het model zijn soms onbekend of soms te veelvallig om uitspraken over te kunnen doen. Komend jaar actualiseren we op Nijmegen.nl de privacyverklaringen per thema (bijvoorbeeld 'Wmo' of 'Afvalpas'). Hierin lichten we ook toe hoe een besluit tot stand is gekomen en of daarbij een algoritme een rol heeft gespeeld.

Soms worden resultaten uit algoritmes ook gebruikt in het beleidsproces. Zo is er in de gemeente een WMO-voorspelmodel en ook wordt generatieve AI (chatbots) gebruikt. Dit wordt niet gebruikt om keuzes over individuele personen te maken. De resultaten uit het WMO-voorspelmodel worden gebruikt als kennisbron voor beleidskeuzes. AI chatbots worden gebruikt om teksten te redigeren, samen te vatten of inspiratie op te doen. In het handboek beleidsontwikkeling is opgenomen dat medewerkers gesprekken met AI chatbots onderdeel van hun beleidsdossier moeten maken indien deze gesprekken inhoudelijk hebben bijgedragen aan de totstandkoming van het beleid.

Samenvattend een aantal voorbeelden van algoritmegebruik door de gemeente:

- Voor de meeste webformulieren voor aanvragen gebruiken we regelgebaseerde algoritmes: zowel voor logica in het formulier, als voor routing naar het juiste backoffice-systeem.
- De ambtshalve toekenning van individuele inkomens toeslag gebruikt een regelgebaseerd algoritme om te bepalen of een persoon in de doelgroep valt voor deze toekenning. Hierbij zijn de invoergegevens, de exacte regels en de uitvoer bekend.
- Op basis van een zelflerend algoritme worden mogelijke wijzigingen in de openbare ruimte gedetecteerd aan de hand van luchtfoto's. Deze mogelijke wijzigingen worden met de hand gecontroleerd aan de hand van brongegevens om op basis hiervan basisregistraties als de BGT up-to-date te houden. Het zelflerend model hierachter is niet beschikbaar, de invoergegevens en de uitvoer wel.

¹ [Definitie van de Algemene Rekenkamer](#).

² Deze definitie is eerder gebruikt in het manifest Open en Weerbaar.

- Het WMO-voorspelmodel geeft een indicatie van de WMO-vraag van de stad naar de toekomst, waarmee richting in beleid kan worden gegeven. Van dit model kennen we de invoergegevens, het model en de berekeningen en de uitvoergegevens.

13. Men wil weten wat het kost om een gefedereerd open social platform in te zetten (net als <https://social.overheid.nl>) voor Nijmegen en hoe groot het marktaandeel van zo'n platform is/kan zijn.

Gemeente Nijmegen kan als overheidsorganisatie zelf gratis een account aanmaken bij social.overheid.nl en is daarmee voor andere Mastodon gebruikers vindbaar. We krijgen dan een @gemeenteNijmegen@social.overheid.nl Mastodon account dat door ons zelf beheerd kan worden.

De kosten liggen met name bij de afdeling communicatie die een extra kanaal voor het verspreiden van content moeten beheren, en als er reactie mogelijkheden geboden worden ook een extra kanaal waarop gereageerd moet worden.

Vanuit communicatie is het uitgangspunt dat de gemeente zichtbaar en bereikbaar wil zijn op de plekken waar Nijmegenaren zich bevinden. Onze communicatie is daarbij steeds gebaseerd op drie kernwaarden: nabij, verantwoord en betrouwbaar. Nabij, door aanwezig te zijn waar Nijmegenaren actief zijn. Verantwoord, door bewust af te wegen welke platforms passen bij onze publieke opdracht. Betrouwbaar, door te investeren in eigen communicatiekanalen en publieke digitale infrastructuur.

De inzet van een platform als Mastodon past in die bredere ontwikkeling naar meer digitale soevereiniteit en spreiding van communicatiekanalen. Daarbij geldt wel dat de inzet van een extra kanaal steeds moet worden afgewogen tegen het feitelijke bereik, de benodigde capaciteit en de mate waarin het platform bijdraagt aan de communicatie doelen van de gemeente. Ook maatschappelijke en ethische overwegingen spelen daarbij een rol, zoals de manier waarop een platform het publieke gesprek faciliteert, de betrouwbaarheid van informatie en het risico op gesloten informatieomgevingen waarin vooral bestaande overtuigingen worden versterkt.

Op dit moment heeft Gemeente Amersfoort 128 volgers op Mastodon, gemeente Amsterdam heeft er 2300, gemeente Enschede 123.

14. Men wenst IAMA (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2026/02/16/impact-assessment-mensenrechten-en-algoritmes>) te hanteren i.p.v. of naast DPIA. Is dit uitvoerbaar voor Nijmegen en welke kosten zijn hiermee gemoeid?

Het is mogelijk - en in bepaalde gevallen zelfs noodzakelijk - om IAMA's uit te voeren. Een IAMA kan geen DPIA vervangen. Beide assessments hebben weliswaar raakvlakken, maar hebben eigen doelen en wettelijke eisen. De kosten van het hanteren van IAMA's zijn op dit moment niet goed in te schatten. Dit assessmentinstrument is zelf nog in ontwikkeling is, maar het is ook afhankelijk van het gekozen ambitieniveau. Als ervoor gekozen wordt om enkel aan de wettelijke verplichting te voldoen, dan kan dit vermoedelijk voorlopig nog binnen de huidige bezetting. Als het ambitieniveau hoger ligt, bijvoorbeeld bij AI-gebruik in processen met mogelijk directe gevolgen voor inwoners, dan kan dit niet met de huidige bezetting worden opgevangen en zullen de kosten dus hoger uitvallen.

Nadere toelichting op de beantwoording

De IAMA is een instrument om de impact van een algoritmisch systeem op mensenrechten te toetsen. De IAMA is een uitgebreid instrument en is nog in ontwikkeling. Ook zijn er andere vergelijkbare instrumenten in omloop. Momenteel is een IAMA niet wettelijk verplicht. De Europese AI Act stelt wel een ander assessment verplicht: de FRIA (Fundamental Rights Impact Assessment) voor algoritmes in de categorie 'hoog risico'. De verwachting is dat uiteindelijk met het uitvoeren van een IAMA ook voldaan wordt aan deze plicht uit de AI Act, en dat een IAMA dus kan dienen als alternatief assessment voor de bij hoog-risico-systemen wettelijk verplichte FRIA. Momenteel zoekt het ministerie van Binnenlandse Zaken uit of een IAMA kan dienen als invulling van de FRIA-verplichting.

In mei 2026 wordt de uitvoeringsagenda algoritmes en AI aan het huidige college ter besluitvorming voorgelegd. Daarin zijn de beoordeling van de juridische haalbaarheid en noodzaak van een IAMA en het uitwerken van criteria waaronder een IAMA uitgevoerd moet worden (en hoe dit zich verhoudt tot DPIA's) opgenomen als activiteiten. We verwachten niet dat in alle gevallen een IAMA uitgevoerd zal (moeten) worden, maar dat het risiconiveau, de mate van automatisering van het proces en de impact op de Nijmegenaar belangrijke criteria zullen zijn. In deze uitwerking zullen we:

- overwegen of een eigen versie (al dan niet in samenwerking met andere overheden) van de IAMA te ontwikkelen is die voldoet aan de vereisten;
- of de organisatie veel meer tijd kwijt is aan het invullen van een IAMA vergeleken met een DPIA. De gemiddelde tijd die we kwijt zijn aan het invullen van een DPIA (het sjabloon is 7 pagina's) is gemiddeld 40-50 uur (inbreng van alle collega's die meewerken). De afgelopen jaren hebben we tussen de 20 en 30 DPIA's gedaan. De tijd die besteed wordt aan een IAMA, zal vermoedelijk veel hoger liggen.

De kosten hiervan zijn op dit moment niet goed in te schatten door eerdergenoemde redenen. Wel kunnen we meegeven dat de templates die momenteel zijn ontwikkeld voor IAMA's erg lang zijn. Het IAMA-sjabloon van de Rijksoverheid is 52 pagina's.

15. Men wil weten of een open urban platform als digitaal ecosysteem om als stedelijke partners verantwoord data uit te wisselen zoals in Rotterdam (<https://www.digitaalecosysteem.nl/>) uitvoerbaar is voor Nijmegen en welke kosten hiermee gemoeid gaan zijn?

Technisch gezien is dit mogelijk. Een platform van Rotterdam ook implementeren in Nijmegen gaat waarschijnlijk wel gepaard met flinke kosten. Onze inschatting is meerdere tonnen per jaar. Nijmegen beschikt al wel over een aantal vergelijkbare bouwstenen:

- **DMI-ecosysteem** In dit platform werken overheden, kennisinstellingen en bedrijven samen op thema's als gebiedsontwikkeling, digital twins, verkeer en logistiek, mobiliteit, water en bodem. Nijmegen is al enkele jaren deelnemer. Voor een inkijkje in de producten die aangeboden worden en de deelnemers kan men kijken in de Producten en Data Exchange (PDX): <https://pdx.dmi-ecosysteem.nl/overview>.
- **Open Data Portaal** Hier zijn open data én openbare documenten beschikbaar: opendata.nijmegen.nl
- **3D digital twin** Nijmegen heeft hiervan al onderdelen gerealiseerd, die voornamelijk alleen intern toegankelijk zijn: <https://opendata.nijmegen.nl/>

Kortom, een aanpak vergelijkbaar met het Rotterdamse Urban Platform is voor Nijmegen uitvoerbaar, de eerste bouwstenen zijn al aanwezig. Meer gesprek is nodig over de behoefte achter deze vraag, of de huidige Nijmeegse producten daaraan voldoen en hoe makkelijk het Rotterdamse platform over te nemen is. Als dat helder is kan ook een betere kosteninschatting gemaakt worden.

Vragen van thematafel ruimte, wonen en mobiliteit

22 april 2026

Aan de thematafel ruimte, wonen en mobiliteit zijn de onderstaande (technische) vragen aan bod gekomen, die door de ambtelijke organisatie zijn beantwoord.

Mobiliteit

1. Wat is de laatste stand van zaken rond deelmobiliteit en dan specifiek het onderzoek om deelfietsen- en scooters in gemeentelijk beheer aan te bieden, volgend uit de motie “deelvervoer in gemeentelijke hand”? Daarin wordt opgeroepen: *“Te onderzoeken of het mogelijk is om deelfietsen en-scooters aan te bieden in gemeentelijk beheer en daarin ook mee te nemen hoe de gemeente beter kan sturen op nieuwe en bestaande commercieel georganiseerde deelmobiliteit. Daarbij onder meer te onderzoeken onder welke (financiële) voorwaarden dat kan.”*

Regionaal netwerk

Voor een gereguleerd deeltweewielernetwerk voeren we al een tijd gesprekken met de Groene Metropoolregio en gemeente Arnhem. Een regionaal aanbod heeft meerdere voordelen, zowel voor aanbieder als gebruiker. Zie ook de voorbeelden die inmiddels in andere regio's bestaan (Vlaanderen, regio Utrecht, Amersfoort/Gooi-Vecht en Eindhoven), waardoor we ook beter weten hoeveel financiën erin omgaan. Bestuurlijk lijkt er bereidheid om in juni een (intentie)besluit te nemen voor stappen richting een regionale aanbesteding elektrische deelfietsen (mogelijk in combinatie met gewone deelfietsen). Dit zal dan waarschijnlijk de vorm van een concessie krijgen, vergelijkbaar met het OV: een marktpartij verzorgt het aanbod van deelfietsen in de regio, maar krijgt hiervoor een financiële bijdrage vanuit de regio en de deelnemende gemeenten. Hiervoor krijgt de regio controle over de wijze waarop deelfietsen worden aangeboden (bijv. aantallen, prijzen, locaties). De verdere uitwerking komt neer op een vroegst mogelijke start halverwege 2027. Daarbij zitten onze huidige vergunningen deelfietsen voor Bolt en Felyx nog wel in de weg, die lopen tot begin 2029. Waarschijnlijk sluiten we als Nijmegen daardoor later aan bij het regionale deelfietsnetwerk.

P+R Fiets

Ondertussen hebben we al 2 jaar een gemeentelijke P+R Fiets op P+R Noord met positieve resultaten. We plaatsen momenteel extra fietsen op P+R Noord, voegen een bakfiets toe en in de komende maanden komen er op P+R West ook P+R Fietsen te staan. Bovendien maken we het hele systeem digitaal. Het plan is om in de toekomst op meer P+R's rondom Nijmegen P+R Fietsen te faciliteren.

Deelmobiliteit in gebiedsontwikkelingen

Tot slot werken we aan gemeentelijk deelmobiliteitsbeheer in de gebiedsontwikkelingen, met Winkelsteeg als eerste uitwerking. Vanuit de mobiliteitsstrategie Winkelsteeg is bepaald dat de gemeente de verantwoordelijkheid op zich neemt dat in Winkelsteeg een goed deelmobiliteitsaanbod komt. De deelauto vormt hierin de grootste schakel, maar een goed deelbakfiets- en deelfietsaanbod mag niet ontbreken. Voor het verzorgen van deel(bak)fietsen wordt in Winkelsteeg

voorsnog uitgegaan van aansluiten bij het gemeentebrede aanbod, waarbij wel concrete afspraken worden gemaakt met aanbieders om te verzekeren dat dit aanbod ook in Winkelsteeg goed landt.

We richten ons op maatwerk, om nieuwe bewoners goed in het proces mee te nemen en ze een mix aan verschillende soorten deelmobiliteitsaanbod te bieden. Dit varieert van een verzorgd marktaanbod tot ondersteuning bij een deelcoöperatie. In de bestaande stad is er namelijk, naast het succesvolle commerciële aanbod en de vele gedeelde privéauto's, ontzettend veel animo voor autodeelcoöperaties. Later dit jaar zal besluitvorming hierover volgen. Op die manier verwachten we verschillende soorten doelgroepen goed aan te kunnen spreken met een divers aanbod aan deelmobiliteit.

2. Wat is de stand van zaken rondom de visie voor versmalling van wegen, volgend uit amendement “versmalling wegen verdient een eigen debat”? (Agendapunt 7.1 Raadsvoorstel Netwerkvisie mobiliteit 30 km/uur als norm (90/2024), vergadering 29 januari 2025)

Bij het debat over de netwerkvisie is aangegeven dat de genoemde termijn in het amendement waarschijnlijk niet haalbaar zou blijken. Tijdens de behandeling van de OV-visie is in het amendement ‘(Her)ontwerp wegen Eerst een visie en analyse’ door de raad besloten dat het college in Q3 komt met een integrale en onderbouwde visie en impactanalyse over mogelijke versmallingen van 2 rijbanen naar 1 rijbaan. We wachten op de oplevering van de jaarlijkse update van het verkeersmodel, die in juni wordt verwacht. In het verkeersmodel dat in juni wordt opgeleverd zijn belangrijke wijzigingen voor het Nijmeegse verkeerssysteem opgenomen die vorig jaar bij het opstellen van het verkeersmodel nog onvoldoende zeker waren, zoals de invoering van 30 km/u op veel wegen in de stad. Wij verwachten nog steeds in Q3 van 2026 met een integrale visie en impactanalyse naar de raad te komen. Specifiek voor de IJpenbroekweg loopt een apart traject naar een herprofilering waarin mede op verzoek van omwonenden ook versmalling is meegenomen. Uit de studies in dit project blijkt dat deze versmalling verkeerskundig zonder negatieve effecten elders kan worden uitgevoerd.

3. Kan er een overzicht geleverd worden waar we met het betaald- of vergunningparkeren nu staan? Gelet op de Spelregels invoering betaald parkeren doen we voor elk deelgebied onderzoek alvorens over te gaan tot invoering betaald parkeren. Hebben we een overzicht van de (lopende) trajecten invoering betaald parkeren? Waar is het al ingevoerd, welke delen worden binnenkort ingevoerd en waar loopt momenteel nog onderzoek?

In de **bijlage 2 (onderzoeksgebieden_v3)** treft u de kaart aan met een overzicht van het betaald parkeren in Nijmegen. Alle grijze gebieden kennen op dit moment al betaald parkeren. In de blauwe gebieden wordt in juni van dit jaar betaald parkeren ingevoerd. In de roze gebieden is dit voorjaar een parkeerdrukmeting uitgevoerd. Hier wordt in december 2026 betaald parkeren ingevoerd als blijkt dat de parkeerdruk hier hoog is. In de paarse gebieden wordt naar verwachting dit najaar een parkeerdrukonderzoek uitgevoerd, waarna bij hoge parkeerdruk in mei 2027 betaald parkeren zal worden ingevoerd. In de groene gebieden zal naar verwachting in het voorjaar van 2027 een parkeerdrukonderzoek worden uitgevoerd, waarna eventuele invoering van betaald parkeren in november 2027 zou volgen.

Ook wordt er in 2027-2030 betaald parkeren ingevoerd rondom grote gebiedsontwikkelingen als, ROC Zwanenveld, Winkelsteeg, Spoorstraat in Nijmegen-Noord. Deze gebieden staan niet op de meegeleverde kaart. Hiervoor zijn geen parkeeronderzoeken nodig omdat deze gebieden al zijn vastgelegd en niet op basis van parkeerdruk maar op basis van gebiedsontwikkeling worden ingevoerd.

4. Verloopt het proces van vaststellen gebiedsgrenzen tot daadwerkelijke invoering betaald parkeren snel genoeg? Waar knelt het eventueel?

Op dit moment lukt het allemaal nog. Maar er worden veel gebieden snel na elkaar ingevoerd. De ambtelijke capaciteit en ook de systeemtechnische kant (levering automaten) staat wel onder druk. Voor het proces van invoering gaat het snel genoeg. Bewoners kunnen soms niet wachten tot de door ons gekozen invoermomenten.

5. Wat zijn de kosten voor een parkeeronderzoek voor betaald parkeren? Is dat veel?

De kosten voor een parkeeronderzoek van 30 gebieden is nu net onder de 50K. We laten de tellingen uitvoeren met de hand en niet met een scanauto. De scanauto bleek niet representatief genoeg. Daardoor lopen de kosten nu wel op. De onderzoeken zijn wel noodzakelijk als onderbouwing voor het beleid en de invoering. We zijn momenteel bezig met de afdeling Inkoop om een marktconsultatie en een aanbesteding voor te bereiden. Om zo voor 4 jaar een partij te contracteren.

6. Worden de nieuwe gebieden voor betaald parkeren logisch gekozen of leidt dat (soms) tot problemen?

In de Spelregels invoering betaald parkeren hebben we de onderzoeksgebieden gedefinieerd. Dit zijn logisch gekozen gebieden waarbij soms nog een grenscorrectie plaatsvindt als we daadwerkelijk met de gebieden aan de slag gaan. We merken dat er in de praktijk soms situaties zijn die onhandig uitpakken, waardoor een grenscorrectie nodig is. Hoe groter het grensgebied met de ingevoerde gebieden wordt, hoe meer gebieden er onderzocht moeten worden. Daarmee zal ook de prijs van de onderzoeken hoger worden.

7. Proef kort parkeren in Brakkenstein, welke loopt tot 1 juni 2026: Wat is de stand van zaken? Zijn daar al resultaten over te delen? Zo niet, wanneer wel?

iStand van zaken

De evaluatie (enquête en aantallen gebruikers) wordt momenteel vormgegeven en eind mei, begin juni uitgevoerd en gerapporteerd eind juni begin juli 2026.

Inhoud

De stand van zaken proef betaald parkeren Brakkenstein (het gereduceerde tarief voor bezoekers van 1 euro voor het eerste uur betaald parkeren (ma t/m vrij 9:00 – 16:00 uur), hierna geldt het reguliere tarief van 2,90 per uur):

De evaluatie onderdelen zijn:

1. gebruik van het gereduceerde tarief
2. effecten van parkeergedrag en -druk
3. tevredenheid bezoekers en ondernemers
4. technische werking van automaten en apps.

Enquête

In samenwerking met (O&S) Onderzoek en Statistiek is een vragenlijst opgesteld voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

Eind mei (wanneer de proef nog loopt) worden de bezoekers in het betaald parkeren gebied aan de hand van een vastgestelde vragenlijst door enquêteurs bevestigd.

De bewoners, de ondernemers worden begin juni door middel van een digitale vragenlijst bevestigd over de ervaring met het gereduceerde tarief.

O&S zal de rapportage van de bevindingen opstellen. De verwachting is dat deze eind juni gereed is.

Aantallen gebruikers gereduceerd tarief

De gegevens worden eind mei uitgelezen en geanalyseerd.

8. Wat is op basis van de huidige inzichten de verwachte parkeerbezetting in het parkeergebouw van Duet? Is daar al iets over te zeggen? Is er sprake van overprogrammering?

De verwachte bezetting van de parkeergarage Duet is dat op maatgevende momenten de garage vol zal zijn. In totaal moeten 573 plekken worden gerealiseerd. Dat is als volgt opgebouwd:

183 parkeerplaatsen ten behoeve van afspraken Handelskade voor bezoekersparkeren;

150 parkeerplaatsen ter compensatie voor het verdwijnen van Molenpoortdak en inzet Mariënborg als bewonersgarage;

140 parkeerplaatsen ter compensatie voor de huidige P Oude Stad;

100 parkeerplaatsen op basis van amendement gemeenteraad.

Door het extra programmeren van 100 parkeerplaatsen, is ruimte ontstaan in de parkeerbalans. Die is ingevuld door te bepalen dat voor bewoners van Duet maximaal 150 parkeerrechten kunnen worden uitgegeven. Op basis van een berekening van dubbelgebruik past dat binnen de bezetting van de garage (omdat bewoners op andere momenten parkeren dan bezoekers van de binnenstad). Parkeerrechten zijn dus géén gereserveerde plekken, dus het kan voorkomen dat de garage vol is. De parkeerrechten worden verstrekt aan bewoners door de ontwikkelaar van Duet. Er is dus geen sprake van overprogrammering; er is gezocht naar een optimale benutting van de garage.

9. Om te kunnen beoordelen in hoeverre er nog ruimte over moet blijven voor straatparkeren in de Binnenstad: Wat is de bezetting van de parkeergarages in en rondom de binnenstad?

Bijlage 3 (bezetting parkeergarages binnenstad) geeft antwoord op de vraag. Gezien de ingevoegde grafiek was het niet goed mogelijk dit in de mail te zetten.

Stedelijke ontwikkeling en wonen

10. Er is nog geen reactie gekomen op de motie “Sociale Woonambitie” van 12 november 2025. Zijn er al resultaten te delen uit dat gevraagde onderzoek? In hoeverre moet er een stapje harder gezet worden op het aandeel sociale huur?

De betreffende motie roept op om:

- 1) Te onderzoeken welke aanpak nodig is om het ambitieniveau voor nieuwbouw sociale huur de komende jaren te verhogen, uitgesplitst naar percentages van 40 %, 50 % en 60 %;
Hierin de volgende parameters mee te nemen:
 - a) *Financiële kosten voor de gemeente en woningcorporaties;*
 - b) *De benodigde grondpositie van de gemeente en woningcorporaties;*
 - c) *De hoeveelheid benodigd vastgoed van de gemeente en woningcorporaties;*
 - d) *Mogelijkheden tot transformatie van bestaand vastgoed;*
 - e) *Hoeveel procent van de woningzoekenden in aanmerking komt voor sociale huur;*
 - f) *De raad hierover uiterlijk Q1 2026 te informeren;*

In het huidig beleid (Nijmeegse Woonagenda) wordt voor de periode 2024 t/m 2030 gestuurd op 10.000 tot 12.000 woningen, waarvan 2.500 eenheden voor studenten. Er wordt apart op de opgave voor studentenhuysvesting gestuurd. Dit betekent dat minimaal tweederde betaalbaar en minimaal 30% sociale huur geldt voor 7.500 tot 9.500 woningen. Op het totaal aantal woningen (inclusief studentenhuysvesting) wordt gestuurd op 42% sociale huur. Zie www.nijmegen.nl/woonagenda pag. 28.

Uit het nieuwe woonbehoefteonderzoek komt voor de periode 2025 t/m 2034 een vraag van 11.000 woningen én 2.400 eenheden voor studenten. Van de 11.000 woningen is er vraag naar 3.170 sociale huurwoningen (30%). Inclusief studentenhuysvesting komt het totaal aantal woonruimten neer op 13.400 en is het totaalpercentage sociale huur 42%.

Als er een hoger percentage sociale huur wordt gevraagd, heeft dat negatief effect op de grondopbrengst. De mate van effect hangt af van het type en prijscategorie woningbouw waarvoor het in de plaats komt.

- A. Indien méér sociale huur wordt gepland én er tweederde betaalbaar gebouwd blijft worden dan heeft dit een negatief effect van 16.500 tot 73.000 euro per woning. Het aandeel sociale huur neemt dan toe dan ten koste van middenhuur en/of goedkope en betaalbare koop.
- B. Indien méér sociale huur wordt gepland én er meer dan tweederde betaalbaar gebouwd wordt dan heeft dit een negatief effect van ca. 66.000 tot 122.000 euro per woning. Het aandeel sociale huur neemt dan toe ten koste van vrije sector huur of koop.

Indien optie A wordt doorgerekend voor 13.400 woningen (behoefte 2025 t/m 2034) en als daarbinnen 10% méér sociale huur wordt toegevoegd dan is het negatief effect 22 miljoen tot bijna 100 miljoen euro.

Indien optie B wordt doorgerekend voor 13.400 woningen (behoefte 2025 t/m 2034) en als daarbinnen 10% méér sociale huur wordt toegevoegd dan is het negatief effect 89 miljoen tot bijna 165 miljoen euro.

Disclaimers: hierbij is gerekend met grondprijzen die in de Waalsprong gelden. Op andere locaties liggen prijzen iets anders, maar in grote lijnen zal de uitkomst vergelijkbaar zijn. Daarnaast geldt dat lang niet alle woningen gebouwd worden op gronden in bezit van de gemeente. Het negatief effect van de gemeente zal dus lager zijn, maar ook voor gronden in het bezit van derden geldt dat er dan een negatief effect optreedt en het ten koste gaat van een haalbare business case.

Voor het effect op woningcorporaties geldt dat zij in het proces van de totstandkoming van de prestatieafspraken hebben aangegeven dat zij rond 2030 de grenzen van hun financiële mogelijkheden gaan bereiken. Gezien de macro-economische ontwikkelingen (prijs- en rentestijgingen) is het niet ondenkbaar dat dit moment al eerder bereikt wordt. Wat wél en niet meer kan, is de komende periode een continu gespreksonderwerp, ook op rijksniveau. Voor nu is het beeld dat de corporaties steeds meer geld lenen om te (kunnen) voldoen aan de gestelde opgaven. Dit is geen duurzaam model. Het recente persbericht van Aedes geeft hier meer inzicht in. Dat persbericht gaat in ook op de financiële situatie van de corporaties, en de kosten die zij hebben.

Mocht het gesprek over veranderingen in de prestatieafspraken starten, dan moeten de reeks prestatieafspraken en ambities als communicerende vaten worden beschouwd. Dus: als er draagvlak is om één prestatieafpraak op te

plussen (bijvoorbeeld meer woningbouw), dan zal dat koste gaan van één of meerdere andere prestatieafspraken (bijvoorbeeld minder verduurzaming, minder aandacht voor leefbaarheid etc.)

11. Wat zou het kosten om de leegstand van woningen in de stad te (kunnen) monitoren?

Op dit moment monitoren we de leegstand al op wijkniveau. We hebben inzichtelijk hoeveel leegstand er is, waar zich dat (ongeveer) per wijk bevindt en hoelang de leegstand duurt. We maken hierbij onderscheid naar 1 jaar (kortdurende leegstand), 2 jaar, 3 jaar en meer dan 3 jaar. We weten op deze manier dus hoeveel leegstand er is en hoe dit zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld. Dit dashboard is niet openbaar. Via de stads- en wijkmonitor wordt er via data van CBS wel inzicht gegeven in leegstand in Nijmegen.

Onlangs zijn er ook vragen gesteld door de gemeenteraad (zie: [Agenda Nijmegen - B&W Besluitenlijst en besluiten dinsdag 28 oktober 2025 12:00 - iBabs Publiekspportaal](#)) over het invoeren van een leegstandsheffing. Op dit moment onderzoeken we dit en daarvoor wachten we op een modelverordening van VNG om te kijken wat de mogelijkheden zijn. Hierbij brengen we ook in kaart wat er nodig is om de heffing (en daarmee ook de verordening) in te voeren. Denk hierbij aan kosten en organisatorische capaciteit.

12. Winkelcentrum Dukenburg: wat hebben we qua plannen al staan/gerealiseerd en wat is er nog nodig om de resterende plannen goed en spoedig af te maken?

We zijn bezig met afronding van het haalbaarheidsonderzoek. Inhoudelijk ligt er een voorontwerp voor de herinrichting van de openbare ruimte, een concept stedenbouwkundigplan en een retailplan. Dit is een zeer complexe ontwikkeling in een bestaande omgeving waarbij veel partijen zijn betrokken (ca 50 eigenaren). Ook het bouwen in een bestaande omgeving is complex. Dat betekent dat de financiële haalbaarheid onder druk staat. We willen inhoudelijk graag vervolgstappen zetten (sluiten anterieure overeenkomst en opstellen van de bopa's). De onderliggende onderzoeken daarvoor zijn voor het grootste deel uitgevoerd. De betrokken partijen (Ontwikkelcombinatie BPD/Giesbers, de Coöperatieve vereniging van eigenaren en wij als gemeente hebben bezuinigingsopties onderzocht. Maar er is nog een financieel tekort. Er zijn nog extra middelen nodig om tot een haalbaar plan te komen en vervolgstappen te kunnen zetten. Onderdeel van de plannen is verplaatsing/vernieuwing van de bibliotheek. De kosten daarvoor moeten nog geconcretiseerd worden.

13. Vanuit een wijkgerichte aanpak bezien, in welke wijken investeert de gemeente in brede zin (voorzieningen, woningen, werk, sociale basis) het meeste geld? Aan tafel werd benoemd dat we als gemeente gevoelsmatig nu het meest investeren in Lindenholt en Dukenburg, maar is dat ook zo? In welke wijken zou eigenlijk meer (ongelijk) geïnvesteerd moeten worden om gelijke kansen in de wijken te creëren?

Deze vraag is te veelomvattend om op dit moment te kunnen beantwoorden. Zo laat een Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG) overzichtelijk zien in hoeverre we (actief) investeren in gebiedsontwikkelingen, maar daar staat bijvoorbeeld weer niet de flinke investeringen voor vernieuwing van de openbare ruimte, zoals bij Neerbosch-Oost, in. Ook investeringen in de sociale basis of beleidsambities zoals de energietransitie vallen weer binnen een andere scope en er is een verschil tussen investeringen met een stedelijke functie op een bepaalde plek en een

wijkfunctie. Al deze verschillende scopes zijn moeilijk te vatten in een integraal overzicht per wijk. Helemaal om daar vervolgens conclusies uit te kunnen trekken voor de vraag waar meer inzet nodig is. Wellicht is het mogelijk de vraag nader te concretiseren of af te bakenen om de gevraagde duiding te kunnen geven.

Toegankelijkheid

14. Ondernemers met een ontmoetingsfunctie kunnen nu met de regeling *Subsidie stimulering toegankelijkheid 2025-2026* subsidie aanvragen om fysieke drempels weg te nemen om zodoende de toegankelijkheid te verbeteren? Is het maximale bedrag nu genoeg, of zou deze regeling ruimer moeten/kunnen? En is het ook mogelijk om sportclubs in aanmerking te laten komen voor die regeling?

- De regeling is bedoeld om zowel fysieke als digitale drempels weg te nemen en is gericht op bedrijven met consumentenbezoek of organisaties met een ontmoet/bezoekfunctie. Na een aanlooptijd, wordt nu goed gebruik gemaakt van de regeling. In de concept Uitvoeringagenda VN-verdrag 2026-2030 die momenteel wordt voorbereid, is de voortzetting van de regeling na 2026 opgenomen met dekking uit de reguliere begrotingsmiddelen VN-verdrag.
- Er wordt op dit moment een campagne uitgevoerd door stichting Ongehinderd om de Subsidieregeling opnieuw onder de aandacht te brengen, met name bij ondernemers. Uit de ronde die de stichting langs ondernemers en organisaties maakt zal blijken of het wenselijk de regeling ruimer te maken. Bijvoorbeeld omdat er n.a.v. de ronde meer aanmeldingen komen, of omdat blijkt dat beter gebruik van de regeling gemaakt wordt als het beschikbare bedrag per aanvraag hoger wordt.
- Met de concept Uitvoeringagenda VN-verdrag 2026-2030 die momenteel wordt voorbereid, wordt al gewerkt aan uitbreiding van de regeling naar sportclubs. Met de reguliere begrotingsmiddelen VN-verdrag, wordt een start gemaakt door sportclubs een scan aan te bieden. Voor de daadwerkelijke aanpassingen kunnen sportclubs een beroep doen op de Subsidieregeling. Er zijn echter geen extra middelen voorhanden om deze uitbreiding op te vangen. Per (extra) te honoreren aanvraag is ongeveer € 10.000 nodig.
- Bij de regeling maken we gebruik van ervaringsdeskundigen. Zij adviseren de ondernemers en organisaties over de wensen en mogelijkheden en de gemeente over de aanvragen. Als er meer ondernemers en/of sportclubs een beroep doen op de regeling, zullen ook meer ervaringsdeskundigen door het ZRCN of andere organisaties ingezet moeten worden. Werving, inzet en ondersteuning kost ongeveer €15.000.

Inzet saldireserve

23 april 2026

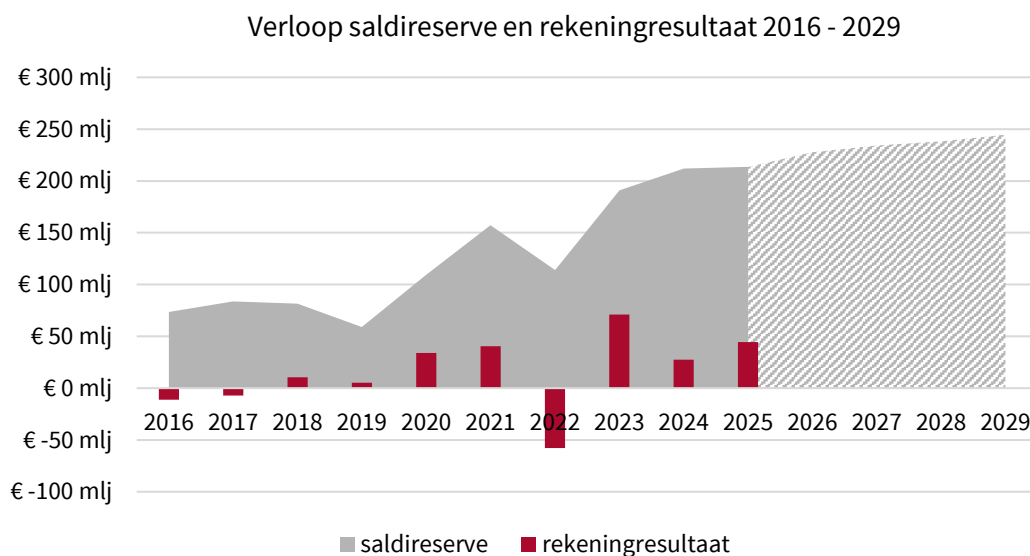
Inleiding

In dit document zijn op verzoek van de onderhandelaars mogelijkheden uitgewerkt voor het inzetten van de saldireserve. Deze mogelijkheden zijn uitgewerkt in het tweede hoofdstuk. In het hoofdstuk daarna zijn noties opgenomen die van betekenis kunnen zijn bij de afwegingen over de inzet van de saldireserve. Als eerste wordt ingegaan op de ontwikkeling van de saldireserve en rekeningresultaten vanaf 2016.

Bij het financieel inpassen van het coalitie akkoord kunnen verschillende mogelijkheden uit hoofdstuk worden ingezet. Deze mogelijkheden kunnen ook elkaar beïnvloeden. Desgewenst kan tijdens een bijeenkomst getoond worden wat de effecten zijn op het weerstandsvermogen en de programmabegroting. Niet alleen van afzonderlijke mogelijkheden, maar ook van combinaties.

Verloop saldireserve en rekeningresultaten 2016 – 2029

Op basis van de afgelopen jaren wordt vaak verondersteld dat al jaren positieve rekeningresultaten worden gerealiseerd en dat de saldireserve fors hoger is dan het risicoprofiel. Dat dit niet het geval is blijkt uit onderstaande grafiek. Daarin is het verloop van de saldireserve en het rekeningresultaat opgenomen in de periode 2016 – 2029. Het verloop van de saldireserve is vanaf 2026 gestreept om aan te geven dat dit nog een prognose betreft.

Uit de grafiek blijkt vanaf 2020 grotere uitslagen van de rekeningresultaten. Vanaf dat jaar neemt ook de saldireserve fors toe; in 2019 was de saldireserve nog € 59 miljoen, ultimo in 2025 is de saldireserve meer dan 3,5 keer zo groot, namelijk € 214 miljoen.

Het is moeilijk om vanuit de jaarrekeningresultaten een eenduidige oorzaak aan te wijzen. Jaar op jaar was er sprake van specifieke, incidentele oorzaken. Wel kan worden geconcludeerd dat de afgelopen jaren zeer dynamisch waren met 2 grote crises (Corona en de inval van Rusland in Oekraïne). Hierdoor werd het economische perspectief continue bijgesteld (economische groei en prijsontwikkeling) en werden gedurende het jaar grote sommen geld door de rijksoverheid beschikbaar gesteld voor crisisinterventies.

Of de situatie zich gaat stabiliseren is niet aan te geven.

Mogelijkheden voor inzet van saldireserve

Hieronder is een aantal mogelijkheden opgenomen voor de inzet van de saldireserve. Hoe de combinatie van effecten doorwerkt in de doorkijk van het weerstandsvermogen (ontwikkeling saldireserve ten opzichte van de risico's) is in dit document niet aan te geven. Dat kan zichtbaar worden gemaakt wanneer keuzes worden gemaakt om opties in te zetten.

1. Creëren van structurele ruimte door verlagen van structurele voeding

In de meerjarenbegroting worden jaarlijks bedragen toegevoegd aan de saldireserve als structurele toevoeging.

Bedragen * € 1 miljoen	2027	2028	2029	2030
Structurele toevoeging	2,0	2,7	2,6	2,6

Overwogen kan worden om deze toevoeging te verlagen of niet meer te doen. De verlaging van de jaarlijkse toevoeging levert hetzelfde op aan ruimte in de programmabegroting. Het verlagen/stopzetten is gemakkelijk te realiseren. De kans dat het verlagen/stopzetten een plotselinge onaangename verrassing op gaat leveren is klein. Overigens is de reden van deze toevoeging om te zorgen voor een zelfherstellend vermogen, dit wordt toegelicht in het volgende hoofdstuk. De kanttekening bij het verlagen of stopzetten van deze toevoeging is dat dit het zelfherstellend vermogen verlaagt.

criterium	kans
Financiële ruimte	Structureel € 2,6 miljoen
Impact op begroting	eenvoudig door te voeren
Kans op plotseling onaangename verrassing	Geen

2. Creëren van structurele ruimte door minder of niet toerekenen van bespaarde rente

Naast de structurele toevoeging die hierboven is beschreven wordt ook bespaarde rente toegerekend aan het eigen vermogen en toegevoegd aan de saldireserve. Er kan gekozen worden om dit niet meer te doen, dat levert ongeveer € 5 miljoen aan jaarlijkse ruimte op.

bedragen * € 1 miljoen	2027	2028	2029	2030
Toerekening bespaarde rente	4,7	4,7	4,9	5,0

Ook hier geldt de kanttekening dat het verlagen/schrappen het 'zelfherstellend vermogen' van de saldireserve verlaagt. Wordt gekozen om zowel optie 1 als 2 te doen, dan is er geen zelfherstellend vermogen meer. Dit kan betekenen dat juist wanneer de saldireserve onder druk staat of risico's stijgen extra maatregelen nodig zijn om de saldireserve te versterken.

Voor het verlagen/ schrappen van de toerekening van de bespaarde rente geldt ook de kanttekening dat wanneer het eigen vermogen (de saldireserve is hier onderdeel van) daalt, de programmabegroting te maken krijgt met hogere rentelasten. Er is dus kans op een plotselinge onaangename verrassing. Dit wordt nader toegelicht in de alinea "Toerekening rente aan reserves: maakt de programmabegroting robuuster" in het volgende hoofdstuk.

criterium	kans
Financiële ruimte	Circa € 5,0 miljoen structureel
Impact op begroting	Ingrijpend om door te voeren
Kans op plotseling onaangename verrassing in de toekomst	enigszins

3. Benutten voor (semi-) incidentele bestedingen

De saldireserve kan ingezet worden voor incidentele bestedingen. Bijvoorbeeld door de komende jaren incidentele kosten op te vangen door een onttrekking uit de saldireserve. Eventueel kan ook overwogen worden om beleid afhankelijk te maken van de stand van de saldireserve. Bijvoorbeeld door beleid de komende 3 jaar te betalen uit de saldireserve en continuering afhankelijk te maken van de stand van de saldireserve in de komende begrotingen.

De kanttekening hierbij is dat het daadwerkelijk stoppen met het beleid vanwege onvoldoende ruimte in de saldireserve op dat moment waarschijnlijk minder eenvoudig is dan van tevoren gedacht.

criterium	kans
Financiële ruimte	Maximaal € 150 miljoen éénmalig
Impact op begroting	eenvoudig door te voeren
Kans op plotseling onaangename verrassing in de toekomst	geen

4. Opzijzetten voor toekomstige uitgaven in bestemmingsreserves

Een andere mogelijkheid om de saldireserve te verlagen is door het opzijzetten van bedragen voor toekomstige uitgaven in bestemmingsreserves. Een bestemmingsreserve is een vorm die past bij beleid waar incidenteel middelen nodig zijn, bijvoorbeeld voor een omslag of een impuls en waar het nog onduidelijk is hoeveel er in de afzonderlijke jaren wordt uitgegeven. Voorbeelden van de afgelopen jaar zijn bijvoorbeeld de reserve Woonfonds en de reserve Aardgasvrij.

Overigens vereist het instellen en het aanspreken van een reserve altijd een raadsbesluit.

criterium	kans
Financiële ruimte	Maximaal € 150 miljoen éénmalig
Impact op begroting	eenvoudig door te voeren
Kans op plotseling onaangename verrassing in de toekomst	geen

5. Afschrijvingen opvangen vanuit een reserve afschrijving

Een specifieke vorm van een bestemmingsreserve is een reserve voor het opvangen van toekomstige kapitaallasten van (uitzonderlijke) investeringen. Deze reserve wordt in één keer gevormd ten laste van de saldireserve, vervolgens wordt jaarlijks een bedrag uit deze reserve onttrokken ter hoogte van de afschrijvingslasten. Belangrijk is een goede motivatie, bijvoorbeeld dat het gaat om een redelijk unieke investering (bijvoorbeeld de investeringen die nodig zijn voor een grondexploitatie). Op deze manier worden de jaarlijkse afschrijvingslasten geneutraliseerd in de begroting.

In tijden dat de saldireserve onder druk komt te staan kan eventueel de reserve afschrijving ontdaan worden van de bestemming en terugvloeden naar de saldireserve. Op dat momenten moeten de afschrijvingslasten ingepast worden in de programmabegroting (natuurlijk kan dit niet elk jaar worden gedaan).

Kanttekening hierbij is dat in de kadernota is opgenomen dat bestemmingsreserves zoveel mogelijk worden vermeden. Daarnaast wordt dit wellicht gezien als financieel geknutsel.

Overigens bestaat er al een bestemmingsreserve afschrijvingen, deze bevat ultimo 2025 € 5,4 miljoen.

criterium	kans
Financiële ruimte (voor investeringen)	Maximaal € 150 miljoen éénmalig
Impact op begroting	eenvoudig door te voeren
Kans op plotseling onaangename verrassing in de toekomst	geen

6. Vormen van verliesvoorziening voor “OZB” bijdrage aan Waalfront

Voor de ontwikkeling van de Waalfront is afgesproken dat Nijmegen een bijdrage doet vanuit de OZB-opbrengsten in het project. Deze bijdrage wordt gedurende het project gedaan en is maximaal € 15,7 miljoen. Deze bijdrage is nu opgenomen in de begroting als last onder het taakveld OZB-opbrengsten woningen in het programma Financiën.

Vanaf 2027 moet er nog circa € 7,2 overgemaakt worden. De verwachting is dat dit tot en met 2031 wordt gedaan in delen van € 1,2 tot € 1,5 miljoen per jaar. Door een verliesvoorziening te vormen van € 7,2 miljoen ten laste van de saldireserve en hieruit de jaarlijkse bijdrage te betalen wordt de begrote bijdrage vrijgespeeld.

criterium	kans
Financiële ruimte	€ 1,5 miljoen structureel (ca. 5 jaar eerder)
Impact op begroting	eenvoudig door te voeren
Kans op plotseling onaangename verrassing in de toekomst	geen

Overigens, de wijze waarop wordt afgerekend met de GREX Waalfront blijft gaan volgens de huidige afspraken. Alleen de manier waarop dit in de begroting van Nijmegen is openomen wijzigt.

7. Inzetten als structureel dekking conform richtlijn BBV (besluit begroten en verantwoorden)

Vanaf 2024 mogen¹ gemeenten het surplus van de algemene reserve gebruiken voor het dekken van structurele lasten. Hieraan zijn de volgende voorwaarden verbonden:

Maximaal mag 10% van het surplus van de algemene reserve worden ingezet.

Het surplus is het deel van de algemene reserve dat niet nodig is voor het afdekken van risico's.

De solvabiliteit² (het eigen vermogen als deel van het totaal vermogen) moet meer dan 20% zijn (ook nadat onttrokken is).

De provincie adviseert om inzet vooraf af te stemmen.

Reden om dit toe te staan was dat steeds meer gemeenten moeite hadden om de begroting structureel sluitend te maken. Onder meer vanwege het "ravijn" in 2026 en de stijgende kosten voor (jeugd-)zorg. Gelijktijdig beschikten de meeste gemeenten over (meer dan) voldoende eigen vermogen, ook vanwege forse rekeningresultaten in voorgaande jaren. Reden dat in het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen (BOFv -overleg tussen rijk, gemeenten, provincies en waterschappen) van 21 november 2023 is afgesproken dat de algemene reserve, onder voorwaarden, mag worden ingezet als structureel dekkingsmiddel.

Bij deze vorm van inzet is er geen directe koppeling met specifiek budgetten nodig. Risico daarbij is dat wanneer deze inzet niet meer mogelijk is niet automatisch budgetten bijgesteld worden. Er is dan een bezuinigingstraject nodig.

Hoeveel maximaal in te zetten?

Het surplus van de algemene reserve is lastiger te bepalen omdat in Nijmegen de risico's in de tijd worden uitgezet. Als de 'klassieke' berekeningswijze benaderingswijze wordt gevolgd (risico's niet uitgezet in de tijd) dan kan met de huidige stand jaarlijks maximaal € 14 miljoen worden ingezet. Wanneer rekening wordt gehouden met cofinanciering WoMo middelen dan daalt dit naar circa € 10 miljoen³. Dit is op basis van het surplus.

De solvabiliteit is in de Stadsrekening 2025 30%. Ten opzichte van de norm van 20% geeft dit € 100 miljoen "ruimte". Daarmee is de solvabiliteit geen belemmering. Eel neemt de solvabiliteit af wanneer de saldireserve wordt ingezet. Bijvoorbeeld de uitname ten behoeve van cofinanciering van de WoMo-middelen kan er toe leiden dat de solvabiliteit daalt naar circa 25%.

Kanttekening is dat wanneer niet moet worden voldaan aan allerlei normen die door diverse onzekerheden worden beïnvloedt. Het niet voldoen aan de normen kan dan ook relatief plotseling gebeuren. Voorbeelden zijn:

- Onzekerheden bij grondexploitaties kunnen leiden tot verliezen en hogere risicoprofielen. Beiden beïnvloeden het 'surplus'.

¹ De commissie BBV (Besluit Begroten en Verantwoorden) heeft dit opgenomen en een notitie over structurele en incidentele baten en lasten.

² Dit is één van de financiële kengetallen en te vinden in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. In de Stadsrekening 2025 is de solvabiliteit 30%.

³ Bij het niet uitzetten van de risico's in de tijd is het surplus ongeveer € 143 miljoen. Hiervan mag 10%, is € 14 miljoen ingezet worden. De saldireserve inclusief winstbestemming is € 237 miljoen -/- totaal risico's € 94 miljoen; € 76 miljoen voor de Grondexploitaties en € 18 miljoen voor de andere risico's).

- De reservepositie is voor een deel hoog vanwege voordelige rekeningresultaten in het verleden. Of deze zich ook in de toekomst voordoen is onzeker⁴. Wanneer nadelige rekeningresultaten ontstaan vanwege structurele effecten, zijn maatregelen nodig om die effecten op te vangen en daarbovenop voor het (deels) wegvallen van de structurele inzet van de saldireserve (zeg maar de verliesdubbelaar).
- Veranderingen solvabiliteit:
Niet alleen de reservepositie heeft invloed op de solvabiliteit. De solvabiliteit verandert ook wanneer meer wordt geïnvesteerd of meer uitgaven worden gedaan voor grondexploitaties. Om deze (hogere) uitgaven te doen worden leningen afgesloten, in financiële termen is dit vreemd vermogen. Door de stijging van het vreemd vermogen, daalt het aandeel eigen vermogen van het totale vermogen. Dit is een andere manier om te zeggen dat de solvabiliteit daalt.

Wanneer niet wordt voldaan aan de normen dan zijn maatregelen nodig om weer aan de normen te voldoen. Het kan dus voorkomen dat het weerstandsvermogen onder druk staat en dat als gevolg daarvan snel maatregelen in de programmabegroting nodig zijn. Dit terwijl juist het weerstandsvermogen is bedoeld om tijd te hebben om zorgvuldig maatregelen af te wegen.

criterium	kans
Financiële ruimte	Maximaal € 14 miljoen structureel / € 10 miljoen
Impact op begroting	eenvoudig door te voeren
Kans op plotseling onaangename verrassing in de toekomst	Zeer groot

Noties die behulpzaam kunnen zijn

In dit deel zijn noties over de saldireserve opgenomen die belangrijk of behulpzaam kunnen zijn bij de afwegingen om de saldireserve in te zetten. Een belangrijk deel is gebaseerd op de reflectie uit 2022 waarin het toenmalig college heeft gereflecteerd op de kadernota risicomanagement en weerstandsvermogen. Deze reflectie is destijds gedaan in aanloop naar de toenmalige nieuwe bestuursperiode. Centrale vraag was of het Nijmeegs systeem toekomstbestendig en voldoende robuust was.

Weerstandsvermogen en risicomanagement: geen gedetailleerde wettelijke normen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement moet verplicht worden opgenomen in de Stadsbegroting en Stadsrekening. In de paragraaf moet een uiteenzetting komen van de weerstandscapaciteit, de risico's en de financiële kengetallen. Van de financiële kengetallen is voorgeschreven welke kengetallen minimaal moeten worden opgenomen en is exact de berekeningswijze beschreven. Er zijn nauwelijks 'voorschriften' voor de beschrijving van weerstandscapaciteit en de risico-inventarisatie.

Wettelijk wordt weerstandscapaciteit gedefinieerd als de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De risico's die hiermee in relatie worden gebracht zijn de risico's die een materiële betekenis kunnen hebben en waarvoor geen maatregelen zijn getroffen. Gemeenten hebben dus veel ruimte om zelf invulling te geven aan de manier waarop de weerstandscapaciteit en risicomanagement wordt ingevuld.

Zelfherstellend vermogen saldireserve

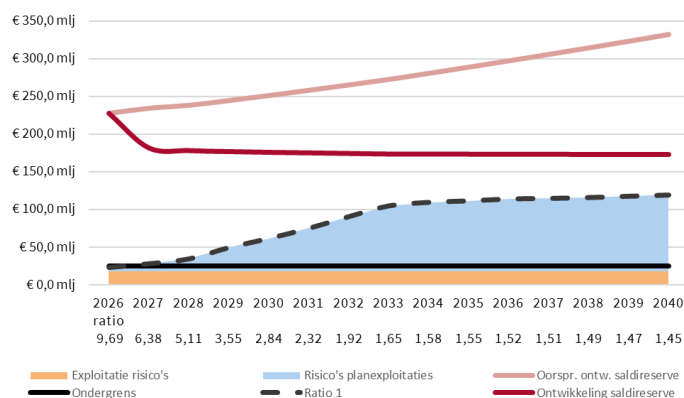
In de begroting zijn structurele toevoegingen aan de saldireserve opgenomen, dit bestaat uit een "structurele toevoeging" en de bespaarde rente:

bedragen * € 1 miljoen	2027	2028	2029	2030
Structurele toevoeging	2,0	2,7	2,6	2,6

⁴ Uit een gezamenlijk onderzoek van de rekenkamers (Eindrapport "Doe mee onderzoek naar onderbesteding", februari 2026) worden rijksmiddelen als belangrijke bron van meevallers gezien. In het rapport wordt specifiek genoemd dat afgelopen jaren het rijk gedurende het jaar meer middelen toevoegt aan het gemeentefonds dan in de periode 2017 - 2019. Vaak lukt het gemeenten vervolgens niet om die middelen dat jaar nog uit te geven wat een voordeel in dat jaar oplevert.

bedragen * € 1 miljoen	2027	2028	2029	2030
Toerekening bespaarde rente	4,7	4,8	4,9	5,0
totaal	6,7	7,5	7,5	7,6

Door te ‘sparen’ neemt het weerstandsvermogen toe. Ook wanneer een beroep wordt gedaan op de saldireserve, zal de saldireserve in de jaren daarna toenemen. Het structureel sparen maakt dus dat het weerstandsvermogen zelfherstellend is: ook wanneer geen (extra) maatregelen worden genomen zal het weerstandsvermogen weer op niveau komen. In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de saldireserve opgenomen wanneer zowel de structurele toevoeging als de toerekening bespaarde rente is geschrapt en de uitname voor cofinanciering Womo middelen wordt gedaan. De ontwikkeling met deze aanpassing is de rode lijn. De oorspronkelijke lijn is getekend met een licht rode lijn.

De grafiek laat zien dat de ontwikkeling van de saldireserve neerwaarts is. Wanneer een forse uitname nodig is of de risico's stijgen en de ratio daalt onder 1, dan is er geen “automatisch” herstel. Sterker nog, de ratio zal nog meer afnemen.

Door te sparen worden middelen niet structureel ingezet worden voor het bereiken van inhoudelijke doelen. Je zou ook kunnen zeggen dat de middelen pas beschikbaar zijn nadat de verhouding tussen risico's en weerstandsvermogen groter is dan 1.

De structurele toevoeging maakt de financiële positie robuust. Het zelfherstellend vermogen wordt niet beschreven in de kadernota en is niet genormeerd.

Saldireserve: geen ‘dood’ kapitaal

Regelmatig wordt gedacht dat een reserve/eigen vermogen ‘dood kapitaal’ is. Geld dat in een hoekje stof verzamelt en wacht totdat het nodig is. Dit beeld is niet juist. Vaak worden reserves als een spaarpot neergezet. Ergens klopt dit wel, alleen is het voor een bedrijf/organisatie zeer ongebruikelijk dat een spaarrekening wordt aangehouden bij een bank en dat er tegelijkertijd leningen worden aangetrokken voor het financieren van investeringen in bijvoorbeeld gebouwen en wegen. Daarom wordt de spaarpot als eerste ingezet voor het financieren van investeringen; wat er daarna nog nodig is wordt geleend bij externe financiers zoals banken. Door de reserves zijn dus minder externe leningen nodig. In de regel leidt dit tot lagere externe rentekosten. Overigens wordt in Nijmegen over de inzet van de eigen financiering ook rente berekend. Dit wordt aan de saldireserve toegevoegd en wordt ‘bespaarde rente reserves’ genoemd, zie de alinea hierna.

Toerekening rente aan reserves: maakt de programmabegroting robuuster

In de financiële huishouding van Nijmegen wordt een rentevergoeding toegerekend aan eigen vermogen, dit wordt bespaarde rente genoemd. Dit mag volgens de BBV. De commissie BBV (commissie belast met de interpretatie van de BBV) is geen voorstander, zij vinden dat dit inbreuk doet aan inzicht, eenvoud en transparantie.

In Nijmegen is het toerekenen van bespaarde rente en het storten daarvan in de saldireserve, opgenomen in de kadernota risicomanagement, weerstandsvermogen en financiële kengetallen. De redenering is dat het niet

toerekenen van rente of het inzetten van de bespaarde rente in de programmabegroting ervoor zorgt dat de saldireserve niet vrij beschikbaar is.

De achterliggende redenering is dat een direct gevolg van een beroep op de reserves is dat er meer vreemd vermogen ingeleend moet worden. Op het moment dat uit de reserve wordt onttrokken, daalt het eigen vermogen en hoeft er minder rente worden toegerekend aan het eigen vermogen. Maar voor het financieren van onze activiteiten en bezittingen moet het vermogen op peil blijven: dit door geld bij derden aan te trekken (zie de alinea hiervoor "saldi reserve: geen dood kapitaal"). Dit zorgt voor hogere rentelasten.

Idealiter worden de hogere rentelasten gecompenseerd door de lagere toerekening van bespaarde rente. Het effect op de programmabegroting is dan nul. Wanneer geen bespaarde rente wordt toegerekend en toegevoegd aan de saldireserve dan zal dit compenserend effect niet optreden. Naast een daling van het eigen vermogen, kunnen hierdoor ook nog financiële tekorten in de programmabegroting ontstaan.

Het anders om gaan met de toerekening van bespaarde rente betekent in ieder geval een aanpassing van de Kadernota.

Provinciale toezichtsnorm: begroting structureel en reëel in evenwicht (in het eerste jaar)

De toezichtsnorm van de provincie wordt in eerste instantie bepaald op het eerste begrotingsjaar. Is dit in het eerste jaar naar oordeel van de provincie structureel en reëel in evenwicht dan volgt het reguliere toezicht. Is het eerste jaar naar mening van de provincie niet structureel en reëel in evenwicht dan wordt gekeken of dit in de latere jaren van de meerjarenbegroting wordt bereikt. Uiterlijk moet dit in het laatste jaar gebeuren.

Wanneer het eerste jaar structureel en reëel in evenwicht is dan is dit voldoende voor de provincie, ook al zijn latere jaren niet in evenwicht.

Hoe kijkt de provinciale toezichthouder naar structureel en reëel in evenwicht

Het structureel en reëel in evenwicht is niet hetzelfde als een begroting die op € 0 sluit. Voor het oordeel over het structureel in evenwicht zijn van de begroting gebruikt de toezichthouder het structureel begrotingssaldo. Dit is het begrotingssaldo geschoond met incidentele baten en lasten en incidentele reservemutaties. De toets op het reëel evenwicht houdt in dat de toezichthouder ook kijkt of de ramingen volledig en realistisch zijn. Daarbij kan bijvoorbeeld ook het jaar in de meerjarenbegroting een rol spelen. Bijvoorbeeld wanneer besparingen worden ingeboekt voor een onderzoeksrichting dan zal de toezichthouder dit voor het eerste jaar als niet reëel kwalificeren, maar in latere jaren wel.

Vragen van thematafel klimaat en duurzaamheid

28 april 2026

Aan de thematafel klimaat en duurzaamheid zijn de onderstaande (technische) vragen aan bod gekomen, die door de ambtelijke organisatie zijn beantwoord.

1. Huidig budget klimaatadaptatie. Hoever komen we met huidige budget voor Klimaatadaptatie? Hoe verhoudt het budget zich tot de opgave? Is het budget voldoende om de prioritare gebieden klimaatadaptief ingericht te hebben in 2050?

We kunnen een goede start maken met het budget uit de stadsbegroting 2026. De aanpak moet gefaseerd gebeuren zoveel mogelijk meeliftend met de gebiedsontwikkelingen en waar nodig autonoom. De aanpassingen aan de stad worden steeds ingrijpender en hebben tijd nodig om te kunnen worden voorbereid. Daarom gaat het in stappen.

Toelichting

Onderstaande tabel uit de Stadsbegroting 2026 (<https://nijmegen.begroting-2026.nl/p61061/investeringen-per-doel-en-ambitie>) laat de ambitie, doelen en investeringen zien met betrekking tot klimaatadaptatie en vergroening.

Ambitie	Doel	Investering
19. We zijn een klimaatbestendige stad waar de overlast van hitte, droogte en water tot een minimum wordt beperkt en de biodiversiteit wordt bevorderd	19.1 Opvangen en voorkomen van de negatieve effecten van klimaatverandering in de stad	Klimaatadaptatietoolbox en aanpassing Openb.ruimte Investering tbv aardgasvrij maken
	19.2 Verbeterde water- en groenstructuur en meer biodiversiteit	Vergroening stedelijke gebied
20. We hebben een groene, gezonde en vitale omgeving om in te wonen, te werken en te recreëren	20.1 Een groene omgeving die bijdraagt aan de gezondheid van de Nijmegenaren en bezoekers en uitnodigt tot spelen, bewegen en ontmoeten	Vervanging speelvoorzieningen Aanplant bomen Speelvoorzieningen stedelijke speeltuinen Beweegvriendelijke omgeving Extra investering binnenstad Vervanging speelvoorzieningen Realisatie van sport-/ontmoetingsruimte voor jongeren/jeugd in Nijmegen-Noord Opknappen / upgraden huidige skateplekken Groot Onderhoud park Brakkenstein Renovatie park Brakkenstein Groenstruct. Oostz. Mauritssingel

In de Stadsbegroting 2026 is opgenomen dat voor de jaren 2027 t/m 2030 20 miljoen aan investeringsmiddelen beschikbaar is voor klimaatadaptatiemaatregelen:

- Ontsteningen (verwijderen zinloze verharding, vergroenen parkeerplekken), €1,5 miljoen per jaar
- Waterberging (aanleg wadi's en vergroten afvoer capaciteit), € 0,5 miljoen per jaar
- Beschaduwning (vergroten kroonvolume en koelteplekken). Via vervolg Bomenplan en inrichten Groene Corridor, €3 miljoen per jaar

Waterberging en waterafvoer worden grotendeels bekostigd uit het Programma Water- en Riolerings (PWR), voor deze periode € 15 miljoen. Binnen het PWR-programma vindt nog een nader onderzoek Systeemoverzicht Stedelijk Water plaats, dat doorrekenen wat de inspanning wordt in de jaren na 2030. Voor bomen, ontsteningen en waterberging is tussen 2031 en 2035 in ieder geval minimaal € 43 miljoen nodig. Maar dit wordt na doorrekening in het PWR waarschijnlijk nog meer, omdat dan duidelijk wordt welke maatregelen nodig zijn om extreme buien te bergen of af te voeren. Deze liggen vaak op moeilijke locaties zoals in de droogdalen van de stad, waar hoofdwegen liggen die dan op de schop moeten. Klimaatadaptatieve ingrepen vragen voorbereidingstijd en lange termijn aanpassingen. Die ingrepen gebeuren zoveel mogelijk met meeliften in de gebiedsontwikkeling (beter betaalbaar), en als het niet verantwoord is om daarop te wachten autonoom (in de regel duurder).

Fasering en lange termijn

In de brief aan de gemeenteraad van 6 mei '25 is ook aangegeven dat voor de periode '31 t/m '35 € 43 miljoen (5 x € 8,6 miljoen) nodig is, en aanvullend zal het PWR-onderzoek laten zien wat er nog meer nodig is. Tot en met 2030 zijn middelen geregeld. Vanaf 2031 nog niet.

Boomaanplant

In de Stadsbegroting is geregeld dat er 3 miljoen per jaar beschikbaar is voor de komende 4 jaar. In vraag 6 wordt aangegeven dat voor verkoeling gewenste bomen vaak op moeilijke plekken staan. Dat komt omdat de prioritair gebieden vaak versteend en dicht bebouwd zijn en veel kabels en leidingen in de ondergrond hebben. Willen we extra bomen juist op die plekken planten dan vraagt dat extra grondwerkzaamheden die het per boom duurder maken dan eerder voorzien.

Exploitatiebudget

Met de huidige exploitatiemiddelen kan een basis worden gelegd en kunnen buurtadaptatieplannen, groen netwerk, expertise, beleid en bemensing tot stand komen. In de Stadsbegroting is geregeld dat van 2027 extra formatie mogelijk is. Daarvoor is € 350k toegevoegd in 2027 en € 600k in 2028 en 2029; daarop is de trap-op trap-af toegepast voor bedrijfsvoering van respectievelijk € 140k in 2027 en € 240k in 2028 en 2029.

2. Compensatie wateroverlast Nijmegen West. Welk bedrag is er nodig om inwoners die wateroverlast ervaren in Nijmegen West volledig te compenseren? Welke financiële compensatie-opties zijn er? Welke rol kunnen we als gemeente spelen om hen te helpen (juridisch)? Wat zijn de juridische consequenties/ welke precedentwerking brengt dit met zich mee voor toekomstige klimaatoverlastsituaties?

Om uitvoering te geven aan de motie Water Keren wordt er op dit moment een onderzoek uitgevoerd door adviesbureau Witteveen+Bos dat antwoord geeft op veel van de door u gestelde vragen. De resultaten van het onderzoek zijn nu nog niet bekend, die verwachten we in september 2026. Het onderzoek vindt plaats in nauwe samenspraak met bewoners en gaat over drie onderzoeksthema's:

- Wat zijn de verwachtingen voor de grondwaterstanden? Hoe vaak is er in de toekomst grondwateroverlast te verwachten?
- Welke schade is er (te verwachten) aan de kelders/woningen?
- Welke maatregelen zijn er mogelijk door (1) bewoners op eigen terrein en door (2) de gemeente in openbare ruimte

Wij adviseren om zoveel als mogelijk deze resultaten af te wachten voor besluitvorming.

Welk bedrag is er nodig om inwoners die wateroverlast ervaren in Nijmegen West volledig te compenseren?

Het is op dit moment niet mogelijk om hier een concreet antwoord op te geven. Wel kunnen we een ruwe indicatie geven:

- Minimaal: van bewoners die maatregelen hebben genomen horen we bedragen per woning van circa 3.000 euro (alleen coating aanbrengen) tot orde grootte 40.000 euro (nieuw betonwerk). Dat is gemiddeld circa 20.000 euro per woning. Er zijn circa 300 meldingen binnengekomen van woningen met schade. Dat is totaal (afgerond) 6 miljoen euro. NB. Uit het onderzoek blijkt dat er in West circa 1.000 kelders geregistreerd staan. Het werkelijke aantal ligt waarschijnlijk nog hoger. Het is mogelijk dat in de toekomst bij meer kelders schade op zal treden.
- Maximaal: vanuit bewoners hebben we een schadebedrag gehoord van totaal 30 miljoen euro. Het is niet duidelijk waar dit bedrag op is gebaseerd.
-

Welke financiële compensatie-opties zijn er?

Opties zijn bijvoorbeeld:

- Vast bedrag per kelder of per m2 kelderoppervlak.
- Gehele of gedeeltelijke vergoeding van de uitgevoerde maatregelen, al of niet voorzien van een maximumbedrag.
- In de vorm van compensatie (geleden schade) of een subsidie (toekomstige maatregelen).
- Lening. Zie hieronder bij 'financieel'.

Welke rol kunnen we als gemeente spelen om hen te helpen (juridisch)?

Naar aanleiding van de grondwateroverlast in Nijmegen West hebben we RHDHV opdracht gegeven om de oorzaken van de hoge grondwaterstanden te onderzoeken en de taken en verantwoordelijkheden van de verschillende partijen in kaart te brengen. Zie hiervoor het rapport van RHDHV

<https://nijmegen.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/4a95ed93-7141-40b7-9884-8924b48827ab?documentId=f046ef44-4987-4ce6-b8b1-3e1e9a323527&agendaltemId=97411304-1075-42a2-9d7c-03cadffac089>) en de juridische beoordeling van het rapport:

<https://nijmegen.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/0d21db2c-383e-40cf-89ac-0250c27fae12?documentId=d85d6b00-3aa7-4d87-9876-2addbb26cd34&agendaltemId=ee4c3ecf-2cc5-4005-9455-432c47b3967c>.

Uit het onderzoek van RHDHV en onze eigen juristen is gebleken:

- De Algemene Wet Bestuursrecht stelt dat indien een bestuursorgaan onevenredige schade veroorzaakt, die uitgaat boven het normaal maatschappelijk risico, deze overheid desgevraagd een vergoeding toekent. Een landelijk jurist op het gebied van waterhuishouding duidt dat dit in Nijmegen West niet van toepassing is. Reden hiervoor is dat er sprake is van een opeenstapeling van oorzaken (waaronder extreme neerslag), die niet één op één aan te wijzen zijn als oorzaak voor de hoge grondwaterstand.
- Conform het Burgerlijk Wetboek is de perceeleigenaar verantwoordelijk voor bouwwerken op eigen perceel.
- Conform het Besluit Bouwwerken Leefomgeving hoeven kelders niet waterdicht te zijn, tenzij deze een verblijfsfunctie hebben. Indien bewoners hun kelder waterdicht willen hebben, is dit hun eigen verantwoordelijkheid.
- In de Omgevingswet zijn de taken en verantwoordelijkheden op het gebied van waterbeheer vastgelegd. De perceeleigenaar is in principe verantwoordelijk voor het water op eigen perceel. Dit geldt zowel voor de bewoners, als voor de gemeente als eigenaar van de openbare ruimte.
- De gemeente heeft een grondwatertaak. Deze is tweeledig:

- De loketfunctie voor de inwoners. Dit betekent dat de gemeente ten aanzien van het grondwater eerste aanspreekpunt voor inwoners is richting de andere overheden. Daarnaast dient de gemeente de inwoners zo goed mogelijk van informatie te voorzien.
- Grondwaterzorgplicht. Dit houdt in “dat de gemeente in de openbare ruimte maatregelen moet treffen om structurele schade door te hoge grondwaterstanden aan de aan de grond gegeven functie zoveel mogelijk te beperken”. Gemeenten dienen in hun Programma Water en Riolering (PWR) aan te duiden wat zij verstaan onder structureel en doelmatig. Conform landelijke richtlijnen verstaan we onder structurele grondwateroverlast, wanneer er gedurende 3 achtereenvolgende jaren, gedurende 30 dagen een grondwaterstand is opgetreden van 0,70 cm onder maaiveld, waarbij er sprake is van structurele schade aan de woning.

Het zorgen voor droge kelders behoort daarmee niet tot onze wettelijke grondwatertaak. We kunnen bewoners uiteraard ondersteunen om hun eigen verantwoordelijkheid goed in te vullen. Opties hiervoor zijn:

- Informeren
We zetten in op het versterken/uitbreiden van de informatie aan bewoners over bijvoorbeeld actuele grondwaterstanden, (praktijkvoorbeelden van herstelmaatregelen), advies op maat (door externe partij). We hebben de Klankbordgroep van bewoners gevraagd om mee te denken met waar het meeste behoefte aan is bij bewoners. Ook hiervan verwachten we de resultaten in september 2026.
- Financieel
 - Lening: op dit moment hebben we de Lening Toekomstbestendig Wonen beschikbaar gesteld voor maatregelen aan de kelders. Om hiervoor in aanmerking te komen, is één van de voorwaarden dat er ook minimaal één energiemaatregel wordt uitgevoerd.
 - Gehele of gedeeltelijke compensatie of financiële tegemoetkoming voor de geleden schade.
 - Subsidie voor het treffen van maatregelen: Subsidies zijn in principe bedoeld voor toekomstige activiteiten. Aangezien veel inwoners al maatregelen hebben getroffen en hen de toezegging is gedaan, dat ze hierin niet benadeeld zouden worden, zou onderzocht kunnen worden of een subsidie voor maatregelen die in het verleden zijn uitgevoerd, tot de mogelijkheden behoort.
- Faciliteren
Gezamenlijke inkoop ondersteunen. Bij een vergelijkbare casus heeft dit niet geleid tot lagere kosten voor bewoners maar wel tot ontzorging. Een aandachtspunt hierbij is dat we niet aansprakelijk kunnen worden gesteld voor de uitvoering van de maatregelen.

Wat zijn de juridische consequenties/ welke precedentwerking brengt dit met zich mee voor toekomstige klimaatoverlastsituaties?

Allereerst is het belangrijk om te realiseren dat klimaatschade bij percelen en gebouwen onder het maatschappelijk risico van de eigenaar valt én dat gebouweigenaren zelf verantwoordelijk zijn voor een waterdichte constructie. Schade aan woningen valt onder het civiele recht, waarvoor bewoners een verzekering kunnen afsluiten. Het is afhankelijk van de polis of de schade wordt gedekt.

Het vergt een uitgebreide verkenning om de juridische mogelijkheden, consequenties en risico's van compensatie, financiële tegemoetkoming of subsidie in beeld te brengen. Precedentwerking is een risico. Een van de oorzaken voor de grondwateroverlast is de extreme weersomstandigheden. Het is niet uit te sluiten dat in de toekomst ook inwoners van andere wijken een vergoeding voor schade vanwege extreme weersomstandigheden wensen te ontvangen. Het is niet bekend welke schade in de toekomst gaat ontstaan vanwege de klimaatverandering. Voor precedentwerking moet wel sprake zijn van gelijke gevallen. Het is niet de verwachting dat daar snel sprake van zal zijn. In ieder geval

zullen de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een vergoeding, scherp geformuleerd moeten worden. Nogmaals, om een goed beeld te hebben van de risico's van de verschillende maatregelen, is onderzoek nodig.

Precedentwerking richting andere gemeenten met vergelijkbare (grondwater)problematiek:

Het landelijk beleid is erop gericht om hemelwater niet langer via het riool af te voeren, maar vast te houden in bodem en oppervlaktewater. Dit leidt in veel gemeenten tot hogere grondwaterstanden en natte kelders. Overheden proberen een eenduidige lijn te trekken en de verantwoordelijkheid voor de woning bij de perceeleigenaar te houden. Indien één gemeente hiervan afwijkt, neemt de druk op andere gemeenten ook toe.

3. Maatregelen Wateroverlast Nijmegen West. Wat zijn kosten als we wateroverlast in Nijmegen West aanpakken door het treffen van maatregelen in de openbare ruimte?

Het onderzoek hiernaar wordt nu uitgevoerd door Witteveen+Bos en is gereed in september 2026. We kunnen nog geen inschattingen van de kosten maken. Voor de uitvoering van mogelijke maatregelen zijn we ook afhankelijk van het waterschap. Deze is immers bevoegd gezag voor de afvoer van (grond)water.

4. Hoe verhoudt het aanscherpen van de groennorm zich tot voortgang huizen bouwen? Wat betekent het instellen van een hogere groennorm voor de tijdsduur en de kosten van woningbouw?

In de Omgevingsvisie en in de toolbox natuurinclusief bouwen zijn respectievelijk streefdoelen en groennormen vastgelegd. Hier wordt nu al invulling aan gegeven.

Huidige toepassing en ervaring groennorm in Nijmegen:

Streefwaarden omgevingsvisie

Er zijn in de omgevingsvisie verschillende streefdoelen opgenomen:

- Minimaal 40% groen in de wijken en 35% in het centrum, dat evenwichtig is verspreid (van bovenaf gezien – boomkroon en maaiveldgroen);
- 40% schaduw op hoofdloop- en fietsroutes en verblijfplaatsen en 30% schaduw op buurtniveau, bij voorkeur door bomen
- Een (groen) koelteplek van minimaal 1000m², op maximaal 300 meter loopafstand van elke woning
- Elke woning dient binnen 300 meter toegang te hebben tot 5000 m² groen
- Bij (her)inrichting van de openbare ruimte dient 10% minder verharding terug te komen.

Deze streefdoelen zijn vertrekpunt voor het planproces, maar geen harde claim ('pas toe of leg uit'). De ervaring is dat deze streefwaarden in de praktijk onder druk staan t.o.v. hardere normen als de parkeernorm, en hardere ambities als woningbouw. Ook is de ervaring dat gedurende de planontwikkeling groen onder 'druk' kan komen te staan door vraag voor extra woningbouw, parkeerplaatsen en ondergrondse ruimtevragers zoals het aanleggen van kabels en leidingen en het warmtenet in het geval van bomen.

Er zijn mogelijkheden om sterker te sturen op het realiseren van bovenstaande streefdoelen. Die niet specifiek middels (kleinere) woningbouwontwikkelingen kan worden behaald. Zoals het aanleggen van voldoende koelteplekken, in al stenige wijken. In de ontwikkeling zijnde omgevingsprogramma stadsvergroening zal hier invulling aan gegeven worden.

Het is niet verstandig om de groennorm nog verder aan te scherpen (nog hoger percentage groen). Winst is te behalen door de huidige normen beter toe te passen. Aanbevelingen hierbij zijn:

Eerder in het planproces van gebiedsontwikkelingen groen een dwingendere positie te geven. Hierbij realistische doelen per wijk te formuleren met differentiatie per wijktype en proces/instrumentarium in te richten en toe te passen

zodat er een integrale afweging gemaakt kan worden. Voorbeelden van instrumentarium zijn rekentool, ambitieweb, toetsing doelen omgevingsvisie, etc. En dit eventueel meer afdwingbaar maken middels planregels. Streefdoelen uit de omgevingsvisie, zoals 40 % groen per wijk in 2050, te vertalen in realistische kpi's voor 4 jaar. Bijvoorbeeld voor de wijken (e.g. Bottendaal) waar er nu een groenpercentage is van 22% toe te werken naar 25% groen. De communicatieve en stimulerende werking van een norm benutten. Dat vraagt om monitoring en rapportage daarover jaarlijks die met de gemeenteraad en stad gedeeld kan worden.

Bescherming en versterking van bestaand groen: Voor de prioritaire gebieden, in het omgevingsprogramma concrete maatregelen formuleren die groengebieden beschermen, versterken en toevoegen. Immers worden de groennormen/streefwaarden niet alleen gehaald middels woningbouw, maar ook door meeliften met herinrichting en autonome aanpak.

Het in ontwikkeling zijnde omgevingsprogramma stadsvergroening neemt bovenstaande aanbevelingen al mee in de uitwerking.

Antwoord op de vraag: wat zijn de consequenties voor woningbouw (tijd en kosten)?

Op basis van een quickscan intern en in den lande ontstaan de volgende inzichten over de toepassing van een dwingende groennorm:

Woningbouwprojecten worden complexer. Planprocessen worden intensiever. Wanneer er vanuit meerdere disciplines met normen worden gewerkt, kunnen dilemma's ontstaan in het ontwerp, wat mogelijk effect kan hebben op tijdsduur van het ontwerpproces en op andere ruimtevrager zoals parkeren.

Het kan (grote) impact hebben wanneer een aanscherping van de groennorm ook gaat gelden voor bestaande plannen. Veel grote ontwikkelingen (bv in Winkelsteeg) zijn al middels tenders aan marktpartijen gegund. Mits de normen, bij nieuwe ontwikkelingen, vroeg in het proces worden meegegeven, hoeft dit geen effect te hebben op het aantal woningen. Wel kan er vaker gekozen worden voor ander type woningbouw, zoals hoogbouw. Bij kleinere inbreidingslocaties zal een 'harde' groennorm eerder effect hebben op het aantal woningen dan bij grote gebiedsontwikkelingen (minder speelruimte rode en groene functies).

Een groenere ontwikkeling kan vaak op meer draagvlak rekenen bij omwonenden, en daardoor minder bezwaarprocedures. Marktpartijen hebben vooral behoefte aan gelijk speelveld, en maken zich dan niet zo zorgen over maakbaarheid. Maar de gemeente moet het dan wel gaan uitvragen/durven uitdagen.

Kosten

Er wordt in woningbouwontwikkelingen, in de GREX al rekening gehouden met de verhouding uitgeefbaar, verharding (bv parkeren) en groen/blauw. Deze verhouding is verschillend per type wijk. In de Waalsprong is het % groen inclusief water gemiddeld 30%. Waarbinnen sommige ontwikkelingen 40% halen en andere gebieden 20-25%. In de bestaande stad zijn de percentages (veel) lager.

Het verhogen van het percentage groen bij woningbouwontwikkeling heeft vooral een financiële impact als hierdoor minder uitgeefbaar is voor woningbouw, waardoor de grondopbrengsten mogelijk omlaag zullen gaan. Wanneer het aantal woningen gehandhaafd dient te worden, zal dit mogelijk resulteren in meer hoogbouw. Minder terreinverharding en in de plaats hiervan meer groen heeft geen directe financiële consequentie, maar kan wel ten koste gaan van de andere normen zoals de parkeerbalans.

De financiële consequentie hangt af van hoeveel er nu voor groen is gereserveerd (soms halen we de 40% al) en hoeveel er dan dus bij moet komen. Een m² groen ten koste van uitgeefbaar voor woningbouw levert de gemeente tussen de €550 en €1.450 per m² minder op. Naast kosten, zal meer groen ook baten met zich meebrengen. Zoals

leefbaarheid, gezondheidsvoordelen, klimaatadaptatie (hittestress en waterberging), biodiversiteit en een hogere vastgoedwaarde.

Tijdsduur

Het kan grote impact hebben wanneer een aanscherping van de groennorm ook gaat gelden voor bestaande plannen. Veel grote ontwikkelingen (bv in Winkelsteeg) zijn al middels tenders aan marktpartijen gegund. Wanneer extra eisen worden gegeven aan deze plannen kunnen die mogelijk niet uitgevoerd worden, wat tot vertraging kan leiden. Voor nieuwe plannen hoeft dit geen consequenties te hebben in de doorlooptijd, wel zal er eerder dilemma's over de uitvoerbaarheid ontstaan wanneer er vanuit meerdere disciplines met normen wordt gewerkt, wat mogelijk effect kan hebben op tijdsduur in het ontwerpproces.

5. Half verhard en parkeerplaatsen. Wat zijn de kosten van het half verhard en van bestaande en nieuwe aan te leggen parkeerplaatsen?

Huidige situatie

Op basis van de BOR-registratie (Beheer Openbare Ruimte) zijn er 59.204 parkeerplaatsen, hiervan zijn circa 56.000 parkeerplaatsen ($\pm 95\%$) uitgevoerd in elementenverharding (betonstraatstenen, klinkers en tegels). Dit type verharding is het meest geschikt voor omzetting naar halfverharding.

Kosten bestaande parkeerplaatsen

De kosten zijn gebaseerd op een interne calculatie (zie bijlage) en gaan uit van een standaard parkeervak van $5,0 \times 2,5$ meter.

Kosten per parkeerplaats:

- € 3.190 (betonstraatstenen en klinkers)

- € 3.290 (tegels)

Bij volledige omzetting bedragen de totale kosten: circa € 178,9 miljoen (excl. BTW). Dit is een theoretisch maximum.

Onderhoudskosten

Halfverharding vraagt aanvullend onderhoud in de vorm van maaien. Bij 4 maai beurten per jaar bedragen de kosten: € 1,17 per parkeerplaats per jaar.

Bij volledige omzetting bedragen deze kosten circa € 65.500 per jaar.

Nieuwe parkeerplaatsen

Voor nieuw aan te leggen parkeerplaatsen is momenteel onvoldoende inzicht in aantallen (o.a. Stationsdistrict en Winkelsteeg). Wel zijn de meerkosten per parkeerplaats inzichtelijk gemaakt in de bijlage.

Conclusie

Circa 56.000 parkeerplaatsen zijn technisch geschikt voor omzetting:

- Totale kosten bedragen circa € 178,9 miljoen

- Onderhoudskosten bedragen circa € 65.500 per jaar

Volledige omzetting is financieel en praktisch niet realistisch, toepassing ligt met name bij vervanging en nieuwe ontwikkelingen.

Bijlage: Extra kosten halfverharding parkeervakken.pdf

6. Invoeren 3-30-300. Welk budget is nodig voor het invoeren van 3-30-300?

Veel gebieden in Nijmegen die nu niet voldoen aan de 3-30-300 regel vallen voor een groot deel samen met de prioritairere gebieden vanuit de klimaatadaptatiestrategie. Door het toevoegen van bomen binnen deze gebieden dienen we dus meerdere doelen. De 3-30-300 regel is een stevige ambitie die vooral voor de lange termijn geldt. We hebben hier nog een grote uitdaging, veel woningen voldoen niet aan de 3-30-300 (bron: analyse 3-30-300 uit 2022). Een van de uitdagingen om de ambitie te halen is de factor 'beschikbare ruimte'. Maar ook het parkeren in de straat neemt veel ruimte in. De aanwezigheid van kabels en leidingen in de straten maakt aanplanten moeilijk en duur. Kabels moeten worden waar mogelijk verlegd, parkeervakken verwijderd, straatprofielen aangepast en onder de grond moet straatzand worden afgevoerd en grond worden aangevoerd waar de boom in kan groeien. Ook extra onderzoeken (parkeeronderzoeken, archeologie) zijn daarnaast ook nodig. Hierdoor ligt de prijs per boom, afhankelijk van de complexiteit tussen de €5.000 en €20.000. De getallen zijn gebaseerd op basis van de kentallen die opgedaan zijn uit het lopende 1000 Bomenplan.

Voor het vergroenen/uitvoeren van klimaatadaptieve maatregelen in de stad is in de begroting 2027-2030 €5 miljoen per jaar opgenomen. Vanuit dat budget kunnen we €3 miljoen besteden aan de aanplant van bomen. We schatten in dat we voor dit bedrag 250 bomen per jaar kunnen aanplanten, dit komt ook doordat de werkvoorbereiding veel tijd vraagt. Naast het vergroenen van de openbare ruimte, is het ook van belang private ruimte verder te vergroenen. Ook dat telt mee in de 3-30-300 regel.

Overigens is in de huidige klimaatadaptatiestrategie en daarna in de Omgevingsvisie de 3-30-300-regel al (deels) verwerkt. Dit naar aanleiding van het Coalitieakkoord 2022-2026, waarin de 3-30-300 regel al was benoemd. Concreet is het verwerkt met de volgende streefwaarden:

3: Elke bewoner moet vanuit zijn woning ten minste drie volwassen bomen kunnen zien.

→ niet concreet opgenomen in de klimaatadaptatiestrategie en omgevingsvisie

30: Elke buurt of wijk moet voor minimaal 30% bedekt zijn met boomkronen (schaduw).

→ verwerkt met de streefwaarden uit de omgevingsvisie:

- Minimaal 40% groen in de wijken en 35% in het centrum, dat evenwichtig is verspreid (van bovenaf gezien – boomkroon en maaiveldgroen);
- 40% schaduw op hoofdloop- en fietsroutes en verblijfplaatsen en 30% schaduw op buurtniveau, bij voorkeur door bomen

300: Op maximaal 300 meter afstand van elke woning moet een groene plek (park of groenzone) van minstens 0,5 hectare aanwezig zijn om te verblijven

→ verwerkt met de streefwaarden uit de omgevingsvisie:

- Een (groene) koelteplek van minimaal 1000m², op maximaal 300 meter loopafstand van elke woning
- Elke woning dient binnen 300 meter toegang te hebben tot 5000 m² groen.

7. Uitbreiden aansluitingen warmtebedrijf. Wat is ervoor nodig als je doorgaat met het warmtebedrijf, wat is de financiële borgstelling hiervoor? En wat zijn de kosten om zoveel mogelijk particulieren op aan te sluiten? Graag onderverdelen in kosten per inkomengroep (lage, midden en hoge inkomens). Wat kost het om inwoners te verleiden door middel van het zo concurrerend mogelijk maken van de aansluitkosten ten opzichte van huidige warmtevoorziening? Wat zijn de kosten om de corporatiewoningen aan te sluiten op het warmtenet?

Een warmtebedrijf kan enkel rendabel zijn als er voldoende aansluitingen zijn en voldoende warmteafzet is. Daarmee kan een warmtebedrijf enkel een warmtenet gaan realiseren in een gebied met voldoende dichtheid aan woningen of andere panden die warmte nodig hebben. Bij de start aanleg van het warmtenet is het onzeker hoeveel woningen daadwerkelijk aan gaan sluiten en in welk tempo de woningen aan willen sluiten. Het risico dat het project minder aansluitingen krijgt of in een lager tempo dan in de businesscase opgenomen, wordt het volloopriscico genoemd. Voor het warmtebedrijf is het beheersen van het volloopriscico hard nodig, zoals gezegd om het warmtebedrijf rendabel te krijgen zijn voldoende aansluitingen en afzet in het gebied nodig. Het volloopriscico kan alleen beheerst worden door het aanbieden van een betaalbaar aanbod zoals verderop toegelicht. Ook de inzet van aankomend instrumentarium als de aanwijsbevoegdheid kan het volloopriscico behoorlijk mitigeren. Zoals aangegeven bij de oprichting van het warmtebedrijf onderzoeken we inzet van de aanwijsbevoegdheid. Als gekozen wordt om de aanwijsbevoegdheid in te zetten komt er in het Omgevingsplan een einddatum voor de levering van aardgas (voor het betreffende gebied) met beschrijving van het betaalbare alternatief voor aardgas (en invulling van overige waarborgen).

Het warmtebedrijf Nijmegen Warmte kent als eerste project de aanleg van het warmtenet in Dukenburg, ingedeeld in drie fasen (zie ook de raadsinformatiebrief van 7 april 2026). Nijmegen Warmte werkt toe naar een investeringsbesluit voor fase 1 en 2 in Q4 2026. Dat besluit omvat de overname van de inloopoplossing, realisatie van de transportleiding vanaf ARN naar Dukenburg en aansluiting van potentieel 4.200 woningen in Zwanenveld, Tolhuis, een deel van Meijhorst en een deel van De Kamp. De financiële kaders zijn zoals toegelicht in de RIB nog in ontwikkeling. Voor fase 1 en 2 trekt Nijmegen Warmte naar verwachting 42,4 miljoen euro vreemd vermogen aan. Voor datzelfde bedrag moet borgstelling worden afgegeven. De middelen zijn hiervoor beschikbaar. De precieze vorm en verdeling over de aandeelhouders wordt nog onderzocht.

Het warmtebedrijf kent kosten en baten, waaronder de aansluitkosten (BAK -Bijdrage Aansluitkosten) die betrekking hebben op het leggen van leidingen en het plaatsen van afleversets. De BAK is per gebouwtype hetzelfde, ongeacht wie de eigenaar is; een woningcorporatie of particulier. Er geldt een BAK voor appartementen en voor grondgebonden woningen De BAK is nog niet definitief vastgesteld. Naast de BAK maakt de gebouweigenaarkosten voor het aanpassen van de verwarmingsinstallatie/het afgiftesysteem, het mogelijk maken van inductie koken, bouwkundige aanpassingen en het verwijderen van de gasaansluiting.

We verleiden inwoners op verschillende manieren om over te stappen op het warmtenet. Hier zijn verschillende typen kosten/investeringen mee gemoeid die zich niet eenvoudig laten optellen. Een toelichting:

1. De warmtetarieven (vastrecht en het variabele leveringstarief) zullen zo zijn dat aansluiten op het warmtenet 'woonlastenneutraal' is, ofwel: bezien over een periode van 15 jaar en rekening houdend met kosten voor vervanging en onderhoud CV-ketel ben je met een warmtenet niet duurder uit dan met gas.
2. We werken er voor particulieren in Dukenburg naar toe naar dat aansluiten op het warmtenet netto niet meer kost dan het aanschaffen van een nieuwe CV-ketel. Met 'netto' wordt bedoeld het restbedrag dat een woningeigenaar zelf moet betalen na aftrek van landelijke en extra gemeentelijke subsidie. Rekenvoorbeeld: als we uitgaan van € 2.500,- voor de eenmalige vervanging van een CV-ketel, dan is er voor fase 1 en 2 (periode t/m 2032) ongeveer € 6 miljoen nodig voor subsidie. Deze subsidie wordt niet inkomensafhankelijk. Voor de extra

gemeentelijke subsidie zijn middelen gereserveerd binnen het 'warmtefonds' (aardgasvrij reserve) dat met het vorige coalitieakkoord is ingesteld.

3. De gemeente en het warmtebedrijf werken samen aan een totaal ontzorgingspakket voor particulieren om aansluiten op het warmtenet zo makkelijk en zo transparant mogelijk te maken met zo min mogelijk gedoe achter de voordeur. Met het maken van dit ontzorgingspakket zijn ontwikkelkosten gemoeid bij het warmtebedrijf en ambtelijke capaciteit bij de gemeente. Aan de feitelijke ontzorging (bijvoorbeeld: het aanpassen voor de verwarmingsinstallatie door een installateur) betalen we als gemeente mee via de subsidie genoemd onder punt 2.
4. Een voorwaarde voor het verleiden van inwoners om aan te sluiten op het warmtenet is goede communicatie en betrokkenheid van inwoners bij de aanleg van het warmtenet. Als gemeente maken we proceskosten voor het organiseren van participatie en communicatie.

Voor woningcorporatie-woningen is de BAK gelijk aan de woningen van particulieren. Ook woningcorporaties maken naast de BAK kosten voor het aanpassen van de verwarmingsinstallatie/het afgiftesysteem, het mogelijk maken van inductie koken, bouwkundige aanpassingen en het verwijderen van de gasaansluiting. Woningcorporaties kunnen voor de aansluiting van woningen op het warmtenet gebruik maken van de landelijke subsidieregeling Stimuleringsregeling Aardgasvrije Huurwoningen (SAH). De gesprekken over de BAK en de kosten voor het aansluiten van corporatiewoningen zijn nog gaande. Om die reden kan nog geen inzicht worden gegeven in die kosten. Om andere aardgasvrij-projecten van de grond te krijgen zijn aanvullende gemeentelijke investeringen noodzakelijk.

8. Aanpak energiearmoede. Hoeveel geld is er nodig om energiearmoede aan te pakken? Hoe verhoudt dit zich tot andere armoederegelingen, zoals bijzondere bijstand?

Het is erg moeilijk om één bedrag te noemen waarmee energiearmoede wordt aangepakt. In deze beantwoording beschrijven we daarom welke acties al lopen in het tegengaan van energiearmoede (vanuit zowel het fysiek als sociaal domein) en welke kansen we zien.

Inleiding

Energiearmoede is een breder probleem dat geworteld is in structurele financiële kwetsbaarheid van inwoners. Steeds meer mensen hebben moeite om hun energierekening te betalen of kunnen hun woning onvoldoende verwarmen of verlichten. Vooral mensen met een laag inkomen worden onevenredig hard getroffen. De stijgende energieprijzen, in combinatie met beperktere mogelijkheden om te verduurzamen, zorgen ervoor dat deze mensen geconfronteerd worden met keuzes tussen basisbehoeften zoals verwarming of voedsel.

Geopolitieke ontwikkelingen beïnvloeden de energiemarkt sterk. De onvoorspelbaarheid hiervan benadrukt dat het voor ons als gemeente van belang is om te sturen op een duurzame energieaanpak. Vanuit het fysieke domein is een brede ondersteuningsaanpak opgezet, vanuit het sociaal domein ondersteunen we inwoners die bijvoorbeeld vanwege beperkte financiële mogelijkheden in de problemen komen door hoge energiekosten.

In de toekomst onderzoeken we hoe we extra expertise binnen de bestaande dienstverlening rondom energie kunnen organiseren voor inwoners met energiearmoede. Met als doel het verder ontzorgen van inwoners bij verduurzaming en een brede ondersteuning gericht op de totale financiële situatie mogelijk te maken.

Brede ondersteuningsaanpak fysiek domein

De gemeente Nijmegen heeft zich tot doel gesteld om een klimaatneutrale stad te zijn in 2050 en zo min mogelijk energie te verbruiken. Dit betekent ook dat alle woningen voldoende geïsoleerd moeten worden. Hiervoor is het 'Programma Energie Besparen Woningen' vastgesteld. Niet iedereen is in staat om mee te doen, verduurzaming van de eigen woning is kostbaar en vraagt (mentale) ruimte voor handelingsperspectief. Tegelijkertijd zorgt een slecht geïsoleerde woning voor een hoog energiegebruik en is daarmee een belangrijke oorzaak van energiearmoede. De

ondersteuning vanuit het ‘Programma Energie Besparen Woningen’ richt zich op het tegengaan van energiearmoede door het verlagen van het energieverbruik in de woning. Het betreft nadrukkelijk geen inkomensondersteuning.

Ondersteuning gebeurt op verschillende manieren.

Energiecoaches geven advies over gedrag en **energiefixers** brengen kleine isolerende maatregelen aan in de woning. Huiseigenaren met het risico op energiearmoede krijgen **extra subsidie** bij het treffen van grote isolerende maatregelen in de woning en worden volledig ontzorgd gedurende het isolatietraject. Via een convenant met de **woningbouwcorporaties** worden huurders extra ondersteund bij het verlagen van het energieverbruik in de woning. Tot slot wordt een financiële bijdrage geleverd voor de **meerkosten van energiezuinig witgoed** dat via bijzondere bijstand wordt verstrekt.

Ondersteuning sociaal domein

Zoals beschreven in de Visie op Financiële Bestaanszekerheid werken we toe naar een stabiel en voorspelbaar inkomen waarmee alle Nijmegenaren kunnen voorzien in hun basisbehoeften. Dit houdt in dat we niet langer pleisters willen plakken, maar de kernoorzaak van de problemen aanpakken. We willen ons richten op versteviging en vereenvoudiging van de dienstverlening en inwoners ondersteunen in het vinden van de weg naar hulp. Met deze aanpak kunnen inwoners eventuele prijsstijgingen beter opvangen. Op dit moment doen we onderzoek naar een Nijmeegs Maatschappelijk meedoen budget (uitvoering [initiatiefvoorstel](#) “Nijmeegse maatschappelijk meedoen budget”). Optie hierin is om energiekosten te individualiseren of de Nibudnormen op basis van de lokale situatie of politieke wensen te verhogen.

Vooralsnog bieden we als gemeente vanuit het sociaal domein met name ondersteuning bij energiearmoede bij acute financiële nood. Inwoners kunnen een aanvraag bijzondere bijstand voor **hoge maandelijkse energiekosten** indienen en vorig jaar zijn de **naheffingen** van huurders met **blokverwarming** overgenomen. Daarnaast is bijzondere bijstand voor **energiezuinig witgoed** mogelijk om maandelijkse energiekosten te verlagen. Aan dit laatste wordt vanuit het fysiek domein zoals hierboven omschreven een financiële bijdrage geleverd. Bovendien heeft de Rijksoverheid hierin ook een grote rol. In de winter van 2026/2027 maakt het rijk een publiek energiefonds beschikbaar.

Op dit moment werken we aan de uitvoering van de [motie “Ga blokken op blokverwarming”](#) (12 november 2025) en het bij de Tweede Voortgangsmonitor 2025 aangenomen [amendement “Zet huurders met blokverwarming niet voor het blok”](#) (17 december 2025). We informeren de gemeenteraad voor het zomerreces over de uitvoering hiervan.

Tijdelijk Noodfonds Energie (TNE)

De gemeente Nijmegen maakt gebruik van de mogelijkheid tot gegevensdeling van het Tijdelijk Noodfonds Energie. Hiermee ontvangen we contactgegevens van huishoudens die aan het TNE expliciet toestemming hebben gegeven voor gegevensdeling met de eigen gemeente. We benaderen we deze huishoudens proactief over het gehele ondersteuningsaanbod.

Financiën

Tot heden is de brede ondersteuningsaanpak vanuit het fysiek domein gefinancierd vanuit Rijksmiddelen, te weten de Specifieke Uitkering Energiearmoede. Deze middelen moeten voor 2028 besteed zijn.

Daarnaast ontvangen we in 2026 middelen via de Decentrale Uitkering Energiearmoede, voor de versterking van de lokale aanpak van energiearmoede. De inzet van deze middelen wordt momenteel onderzocht. Ook wordt voorzien in een bijdrage vanuit de landelijke energie crisisaanpak voor de extra inzet van energiefixers voor de jaren 2026 en 2027 en verwachten we een bijdrage vanuit het Sociaal Klimaat Fonds.

Tot en met 2027 is de aanpak vanuit het fysiek domein gedekt vanuit de al toegekende Rijksmiddelen. Vanaf 2028 is dekking onzeker. Handhaving van de huidige aanpak komt grofweg neer op € 1.500.000 per jaar.

De ondersteuning vanuit het sociaal domein wordt grotendeels gefinancierd uit programmamiddelen Werk en Inkomen, onder andere door de gemeenteraad beschikbaar gestelde middelen.

9. Buurtfonds binnen warmtebedrijf. Hoe zou de buurt mee kunnen profiteren van opbrengst warmtebedrijf?

Een buurtfonds is in beginsel een goed idee om een bijdrage te leveren aan duurzame leefbaarheidsinitiatieven in Dukenburg. Gedacht kan worden aan “werk met werk oppakken” als dat bij de realisatie van een warmtenet waarbij tuinen op de schop gaan, bewoners aan de slag willen gaan met het terugbrengen van een groene, duurzame, hittebestendige tuin in plaats van de verharding terugbrengen. Of dat bewoners aan de slag willen met kennisvergarig, een kookworkshop op inductie-koken willen organiseren of tegelijkertijd met het aansluiten van het warmtenet andere duurzame maatregelen in hun huis willen uitvoeren. De precieze mogelijkheden voor inrichting van een buurtfonds en omvang ervan moeten onderzocht worden. In Dukenburg is “[Wijkmakerij Dukenburg | Wijkmakerij Dukenburg](#)” actief waarmee de samenwerking voor invulling van een buurtfonds gezocht kan worden.

Goede voorbeelden zijn het “[Omgevingsfonds ARN - samen voor de omgeving](#)” en het omgevingsfonds van Windpark Nijmegen-Betuwe . Het omgevingsfonds vanuit ARN kent een jaarlijks budget van €10.000 met een maximum van €1.000 per project. Een route voor een soortgelijk fonds betreft een verkenning van soortgelijke fondsen in Nederland, formuleren van het doel en mogelijkheden voor inzet van het fonds en het oprichten van het fonds.

10. Warmteopslag. Wat kost het slim omgaan met opslag van warmte, bijv. onder kunstgrasvelden?

We zullen zeker slim om moeten gaan met de opslag van warmte. Dit omdat we alle warmtebronnen nodig gaan hebben om aardgasvrij te worden. We zien opslag van warmte ook als een belangrijke bijdrage. Het opslaan van warmte tijdens overschot zorgt ervoor dat tijdens een piekvraag minder warmte geproduceerd hoeft te worden. Innovaties in warmteopslagtechnieken zijn in volle gang, zoals opslag in zouten, opslag bij de productie-bron als ARN of de winning van warmte gecombineerd met andere functies.

Warmtewinning onder kunstgrasvelden is een systeem waarbij je warmte van onder het veld met name in de zomer grotendeels opslaat in de ondergrond met een warmte-koude-opslag systeem. Een klein deel van de gewonnen warmte van onder het veld kan direct gebruikt worden om warm water mee te maken (via opwaarderen met een warmtepomp), maar het grootste deel wordt opgeslagen. In de winter wordt dan warmte uit de ondergrond gehaald (via opwaarderen met een warmtepomp).

Met opslag van warmte wordt ook de bijbehorende elektriciteitspiek verlaagd. Vanwege de netcongestie en de beperkingen die opgelegd worden aan het verkrijgen van nieuwe elektriciteitsaansluitingen is het van belang om die piek te verlagen. Warmteopslag is daar voor warmteprojecten een efficiënt middel voor. Dit geldt zowel voor warmtesystemen voor nieuwbouwprojecten (zoals bijvoorbeeld op grote schaal in Winkelsteeg) als nieuwe warmte voor bestaande bouw.

We hebben een bronnenstrategie opgesteld voor het warmtenet vanaf ARN. Het is goed om deze bronnenstrategie uit te breiden naar alternatieve warmtebronnen inclusief opslag voor de rest van Nijmegen. Hierbij kan ook gekeken worden naar de kosten hiervoor. Aangezien het nieuwe nog niet bewezen technieken betreffen zijn (warmte)bedrijven terughoudend om te investeren en kunnen we als gemeente de opslag van warmte initiëren en stimuleren door een pilotproject hiermee te gaan draaien. Voor een sportveld-warmteinstallatie die geschikt is voor 200 woningen moet gedacht worden aan een investering van enkele tonnen.

11. Houtstook. Welke juridische mogelijkheden zijn er om een lokaal houtstookverbod in te stellen?

Met ingang van de Omgevingswet is het mogelijk om regels op te stellen voor het gebruik van houtkachels en -haarden op gemeentelijk niveau. Onderzoeksbureau Kokxdevoogd heeft in 2024 in opdracht van het ministerie van I&W onderzoek gedaan naar de juridische mogelijkheden van een lokaal houtstookverbod. Er zijn twee juridische routes waarop een houtstookverbod gemotiveerd kan worden: overlast of omgevingswaarden luchtkwaliteit. Daarnaast hangen juridische mogelijkheden af van de variant die gekozen wordt. Of de verboden juridisch standhouden bij een rechter is nog niet getoetst. Er zijn nog geen boetes of regels aangevochten, waardoor een rechterlijke uitspraak nog ontbreekt. Ook zijn er zorgen over de handhaafbaarheid.

Overlast

Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet werd er bij overlast met name gekeken naar artikel 7.22 van het Bouwbesluit 2012. In de bruidsschat van de Omgevingswet is een specifieke zorgplicht opgenomen in artikel 22.18 (bouwwerken) en 22.20 (open erven en terreinen). Deze bepalingen verplichten gebruikers van een bouwwerk, open erf of terrein om redelijke maatregelen te nemen om hinder door onder meer rook, roet, walm en stof te voorkomen of te beëindigen. Beide artikelen vervangen het overlastartikel 7.22 uit het Bouwbesluit 2012. Omdat onder de Omgevingswet deze bepalingen van het rijk naar de gemeenten zijn overgeheveld, zijn er meer mogelijkheden om houtstook te reguleren:

1. Gemeenten kunnen de specifieke zorgplichten overnemen, verduidelijken met een beleidsregel of verder invullen in het omgevingsplan. Bijvoorbeeld door toetsings- en handhavingscriteria op te stellen voor het beoordelen van overlast. Er kan een beleidsregel gemaakt worden dat de gemeente het stoken bij code rood van de stookwijzer ziet als een schending van de zorgplicht regels uit de bruidsschat en dat stokers niet redelijkerwijs maatregelen hebben genomen om hinder te voorkomen. Op basis van deze regel, vergelijkbaar met de werkwijze van gemeente Amersfoort, kan er gehandhaafd worden.
2. De gemeente kan ook specifieke stookregels opnemen in het omgevingsplan d.m.v. een planregel, waarop ze direct kan handhaven.

Een beleidsregel waarin de zorgplicht van de bruidsschat van het omgevingsplan wordt verduidelijkt, is sneller in te voeren dan een planregel. Dit is omdat de procedure voor een omgevingsplanregel zwaarder is, er participatie plaatsvindt, de regel terinzage wordt gelegd en er sprake is van rechtsbescherming. Dit zorgt ervoor dat een omgevingsplanregel langer duurt. Daarnaast biedt een beleidsregel meer speelruimte om af te wijken in bepaalde individuele gevallen. Een voorbeeld hiervan is wanneer mensen geen alternatieve methode hebben om hun huis te verwarmen. Daarentegen kan een planregel meer duidelijkheid bieden.

Omgevingswaarden luchtkwaliteit

Omgevingswaarden luchtkwaliteit leggen de kwaliteit vast die het Rijk, de provincie of de gemeente wil bereiken. Houtstook zorgt onder andere voor uitstoot van fijnstof. De gemeente zorgt ervoor dat de rijksomgevingswaarden voor fijnstof niet worden overschreden.

Gemeenten en provincies mogen ook aanvullende en afwijkende (strengere) omgevingswaarden stellen voor luchtkwaliteit. Deze kunnen vastgesteld worden in het omgevingsplan. De gemeente kan bijvoorbeeld een omgevingswaarde vastleggen voor roet of een omgevingswaarde voor piekconcentraties fijnstof.

Zo'n lokale omgevingswaarde heeft alleen zin als de gemeente zelf maatregelen neemt om de norm te halen. Bijvoorbeeld via specifieke regels in het omgevingsplan en handhaving daarvan. Op basis hiervan kan er een houtstookverbod ingesteld worden.

Geen enkele andere gemeente die een (gedeeltelijk) houtstookverbod heeft ingesteld heeft het via deze weg gedaan, omdat de vraag bestaat of het evenredig is en of er geen alternatieven zijn. Aanvullend voldoen we in Nijmegen voor fijnstof grotendeels al aan de (strengere) EU-grenswaarden die in 2030 ingaan en het de vraag is of het effect van een dergelijke maatregel groot genoeg is om een strengere zelfgestelde omgevingswaarde te halen. Als die niet gehaald wordt, of gedeïgd niet gehaald te worden, moeten er aanvullende maatregelen genomen worden.

Verschillende varianten van houtstookverboden

Op basis van deze regels zijn er verschillende vormen van een houtstookverbod mogelijk zowel binnen als buiten. Er kan een algeheel verbod worden ingesteld die ten alle tijden geldig is. Of dit evenredig is, zou rechterlijk getoetst moeten worden. Gemeente Utrecht heeft in 2024 dit aangekondigd voor 2030. Er is voor deze termijn gekozen omdat een dergelijke maatregel moet voldoen aan voorzienbaarheid. Aanvullend heeft Utrecht in 2024 met ingang van 2025 een totaalverbod ingevoerd voor het stoken van hout in de buitenlucht (vuurkorven e.d.) Dit verbod geldt niet voor koken op gas of houtskool.

Daarnaast kan er een gedeeltelijk houtstookverbod ingevoerd worden. Hier zijn veel verschillende varianten te bedenken zoals een verbod bij code rood (en evt. oranje) van de stookwijzer, stookvensters (alleen stoken tussen bepaalde tijden) en een stookverbod rondom kwetsbare objecten (zorgwoningen, scholen e.d.). Enkele andere gemeenten waaronder Amersfoort, Eindhoven en Groningen hebben gekozen voor een binnen stookverbod bij code rood (en oranje) van de stookwijzer. Bij een gedeeltelijk verbod speelt voorzienbaarheid geen rol omdat houtstook niet in zijn geheel verboden wordt, maar bijvoorbeeld wanneer de overlast het grootst is zoals bij code rood van de Stookwijzer. Hierdoor is een gedeeltelijk houtstookverbod juridisch gezien sneller in te voeren.

12. Gratis ophalen grofvuil. Hoe vaak kan grofvuil nu gratis opgehaald worden per huishouden per jaar? Is dit budget structureel beschikbaar (of was dit gekoppeld aan afgelopen bestuursperiode)?

In 2026 is het laten ophalen van grofvuil de eerste keer gratis. Daarna is het tarief voor het aan huis laten ophalen van grofvuil € 35,99 per keer.

Het voornemen is om in 2027 het tarief te verhogen naar € 44,61 om, op termijn, kostendekkend te worden waarbij de eerste keer gratis blijft. Het tarief is afgelopen jaren niet kostendekkend geweest en het voornemen is om dit in 2026 en 2027 in twee stappen te verhogen naar een kostendekkend tarief.

We zijn voornemens om de grofvuil-regeling na vaststelling van het nieuwe grondstoffenbeleid te evalueren. Grofvuil bestaat hier namelijk deels ook uit herbruikbare/recyclebare grondstoffen, zoals groot metaal, grof groenafval en grote elektrische apparaten. Voor grondstoffen wordt binnen het nieuwe beleid ingezet op een hoog serviceniveau (laagdrempelig aanbieden) en tegelijkertijd het minimaliseren van de kosten voor inwoners.

De kosten zitten structureel in de begroting en de hoogte van de tarieven wordt geregeld in de 'Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten gemeente Nijmegen'. Deze wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld.

13. Milieuperrons. Welke kosten zouden het maken (en beheren) van milieuperrons in de wijk met zich meebrengen?

De definitie van milieuperron kan op verschillende manieren geïnterpreteerd worden. Op basis van onze interpretatie zien we twee opties:

Optie 1. Milieuperrons reguliere stromen

Milieuperrons waar meerdere afval- en grondstoffenstromen via verzamel(breng)voorzieningen in de openbare ruimte bij elkaar worden aangeboden (zoals bij de gemeente Maastricht genoemd in de motie 'Milieuperron als hoeksteen'). De stromen die daar kunnen worden aangeboden zijn:

- Fijn restafval
- PMD (plastic, metalen verpakkingen en drankkartons/ "plastic+")
- GFT (groente, fruit, tuinafval en etensresten)
- OPK (oud papier en karton)

Op sommige locaties worden deze aangevuld met bijvoorbeeld glas, textiel en (incontinentie-)luiers.

Globale raming

Het (ver)plaatsen van ondergrondse verzamelcontainers kost gemiddeld **€ 17.500 per container** (exclusief vergunningen en onvoorziene kosten).

De jaarlijkse indicatieve beheerkosten (exclusief inzameling) zijn:

- Fijn restafval: ± €1.300,- per container
- GFT: ± €500,- per container
- Papier (OPK): ± €800,- per container
- Glas: ± €650,- per container
- Textiel: ± €250,- per container
- (Incontinentie-)luiers: ± €350,- per container

De exacte kosten zijn afhankelijk van het type container (bijvoorbeeld wel/geen persinstallatie, boven of ondergronds).

Per nieuw te realiseren milieuperron met alle stromen (1 container per stroom) zijn de (investerings)kosten dus **circa: € 105.000** en de jaarlijkse beheerkosten **€3.850**.

Optie 2. 'Mini-milieustraat'

Milieuperrons als breder concept (welke ook genoemd is in de motie 'Milieuperron als hoeksteen'), waarbij naast reguliere stromen ook kleinschalige of bijzondere afvalstromen worden ingezameld, zoals:

- Grofvuil
- Elektrische apparaten
- Batterijen
- Frituurvet

In dat geval gaat het feitelijk om een mini-milieustraat (al dan niet mobiel) op wijkniveau. Dit brengt aanvullende aandachtspunten en risico's met zich mee, zoals het beheer en toezicht (mogelijk bemenst i.v.m. gevaarlijke stoffen en voorkomen van dumping). De kosten voor een dergelijk concept zijn op dit moment niet betrouwbaar te rammen, omdat deze sterk afhankelijk zijn van de wensen, inrichting, schaal en exploitatievorm.

Kanttekeningen

Belangrijk te vermelden is dat in de landelijke '[Samenwerkingsovereenkomst Verpakkingen 2025-2030](#)' is afgesproken dat brengvoorzieningen (ondergrondse en/of bovengrondse verzamelcontainers in de openbare ruimte) voor PMD (plastic+) worden uitgefaseerd. Door het ondertekenen van deze overeenkomst, heeft de gemeente Nijmegen afgesproken geen nieuwe brenvoorzieningen te plaatsen (artikel 3.2 in Samenwerkingsovereenkomst Verpakkingen 2025-2030). Daarnaast ontvangt de gemeente Nijmegen uiteindelijk geen vergoeding meer voor het PMD dat via de bestaande brenvoorzieningen wordt ingezameld, omdat deze manier van inzamelen veel vervuiling van de grondstoffenstroom veroorzaakt. Dit betekent dat we geen nieuwe openbare PMD-verzamelvoorzieningen realiseren. Ook bij GFT en OPK zorgen openbare verzamelvoorzieningen voor een hogere vervuilingsgraad. Voor deze afvalstromen maken we daarom bij laagbouw gebruik van minicontainers en bij nieuwe hoogbouw van inpandige containers.

Naast een hogere vervuilingsgraad speelt ook mee dat er weinig ruimte is zowel boven als in de grond. Op basis van het huidige beleid zou op dit moment logischerwijs een milieuperron bestaan uit voorzieningen voor fijn restafval, glas, textiel en (incontinentie-)luiers.

14. Organiseren wedstrijd schoonste straat. Hoeveel kost het om een project/initiatief Wedstrijd schoonste straat per stadsdeel te organiseren?

Indicatie van kosten

Om één wedstrijd schoonste straat te organiseren schatten we de kosten op circa **€30.000,- per stadsdeel**.

Bij uitvoering van de wedstrijd in een jaar in alle stadsdelen tegelijkertijd stijgen de directe kosten en logistieke ondersteuning lineair ten opzichte van de raming in 1 stadsdeel. De kosten voor coördinatie worden relatief groter doordat meer afstemming tussen stadsdelen nodig is, terwijl kosten voor projectleiding, communicatie en monitoring relatief minder rechtlijnig toenemen. Er is een grotere kostenonzekerheid bij een stadsbreed project doordat de verschillen in ondersteuningsbehoefte tussen stadsdelen erg groot kunnen zijn.

Bij uitvoering tegelijkertijd in alle (9) stadsdelen verwachten we totaal circa €200.000 aan totale kosten, dat wil zeggen **circa € 22.000 per stadsdeel**.

De onzekerheid in de raming van kosten zit in de hoeveelheid inspanning die nodig is om deelnemers te werven en te ondersteunen met materialen, advies en uitvoering van acties. Bij minder zelfredzame, onervaren (geen deelnemende wijkhelden) of complexere stadsdelen/straten zal meer ondersteuning nodig zijn. De hoogste en meeste variatie zit in de organisatie/personeelskosten en niet in de kosten voor materialen of prijzen.

Advies

We adviseren om eerst een pilot in 1 stadsdeel te organiseren en evalueren, voordat eventueel besloten wordt om de wedstrijd te herhalen in hetzelfde, of een ander stadsdeel of meerdere stadsdelen tegelijk. Dit omdat we als organisatie ook willen leren van een dergelijk project en de ruimte willen hebben om in te spelen op onvoorziene ontwikkelingen en situaties. We schatten in dat het coördineren van 9 stadsdeelwedstrijden tegelijk relatief iets goedkoper is, maar een erg groot beslag legt op de projectorganisatie, vrijwilligers en veel interne afstemming vraagt. Er is dan een grotere kans dat teams afhaken omdat we niet voldoende of tijdig ondersteuning op maat kunnen bieden.

Onderbouwing

Andere gemeenten laten zien dat een straatgerichte aanpak met een wedstrijdelement effectief kan zijn. Uit evaluaties blijkt dat succesfactoren hierbij zijn als bewoners eigenaarschap voelen en het bottom-up gestart wordt vanuit een kleine wijkactie die langzaam steeds groter wordt (voorbeeld uit Amsterdam). Daarnaast zien zij een blijvend effect als er continuïteit en samenwerking is, en niet zozeer bij een eenmalige opruimactie van één dag. Een langdurige actie leidt namelijk ook meer tot sociale binding en het nemen van verantwoordelijkheid voor de eigen leefomgeving (voorbeeld Amersfoort, Vijfherenlanden). Regelmatige gezamenlijke schoonmaakacties kunnen ook bijdragen aan het tegengaan van eenzaamheid (Tiel). Bij een wedstrijd zou de focus dus niet zozeer moeten liggen op “wie is het schoonst?” maar: ‘wie houdt het samen schoon?’ Dus een focus op gedrag en langdurige samenwerking en niet alleen op een eenmalig eindresultaat.

Bij het recent gehouden Inwonersberaad Schone stad is er wel een advies opgesteld waarbij de gemeente geadviseerd werd om participatie bij het opruimen van zwerfafval verder te stimuleren. Specifiek werd genoemd dat zij verwachten dat dit lukt door een wedstrijdelement en/of speelelement toe te voegen, volwassenen te belonen (volwassen wijkhelden krijgen nu geen beloning) en een koppeling aan sociale evenementen. Dit advies (advies 3.4 van het adviesrapport) heeft het echter bij de interne stemming niet gehaald dus is het advies niet overgenomen.

Antwoorden op vragen onderhandelaars van 5 mei deel 1

8 mei 2026

In dit document zijn de antwoorden en uitwerkingen opgenomen op een deel van de vragen die op 5 mei zijn gesteld aan de Centrale Onderhandelingstafel. De antwoorden op de andere vragen volgt later.

Inhoud

Voor- en nadelen van het verlengen van afschrijvingstermijnen	1
1-jarige subsidies	3
Lasten schuldhulpverlening Stadsbegroting 2026-2029	4

Voor- en nadelen van het verlengen van afschrijvingstermijnen

Tijdens de bijeenkomst van de onderhandelaars op 5 mei is gevraagd of het verlengen van afschrijvingstermijnen financiële ruimte kan opleveren. Dit document gaat in op de voor- en nadelen daarvan.

Conclusies:

- Voor het aanpassen is deugdelijke motivering nodig;
- Op korte termijn levert het financieel voordeel op;
- De kosten lopen wel langer door en leggen daarmee langer beslag op algemene middelen;
- Langere afschrijvingstermijnen zijn over de gehele looptijd mogelijk risicovoller.

Hoe een afschrijvingstermijn bepalen?

In het Besluit begroten en Verantwoorden (BBV) is opgenomen dat de afschrijvingstermijn moet aansluiten op de verwachte economische levensduur. De economische levensduur is niet hetzelfde als de technische levensduur. De technische levensduur is hoe lang een activum meegaat met normaal onderhoud. De economische levensduur is de periode waarin een activum bijdraagt aan de gemeentelijke taak. De economische levensduur kan nooit langer zijn dan de technisch levensduur, in de regel is deze korter.

Aanpassen van afschrijvingstermijnen vereisen deugdelijke motivatie

Het verlengen van afschrijvingstermijnen kan alleen als de huidige afschrijvingstermijn korter is dan de economische levensduur. De BBV verlangt een deugdelijke motivatie wanneer afschrijvingstermijnen worden aangepast. Dit is in 2025 gedaan in het kader van de actualisatie Nota Kapitaalgoederen openbare ruimte. Op basis van dit onderzoek zijn een aantal afschrijvingstermijnen aangepast die worden toegepast voor de nieuwe investeringen. Deze aanpassingen zijn op de volgende pagina als bijlage opgenomen.

Het aanpassen van de afschrijvingstermijnen kan dus niet zonder meer. Het vraagt deugdelijk onderzoek.

Voor en nadelen verlengen afschrijvingstermijnen.

Aan het verlengen van afschrijvingstermijnen/het beter aansluiten van de afschrijvingstermijnen op de economische levensduur kleven zowel voor- als nadelen .

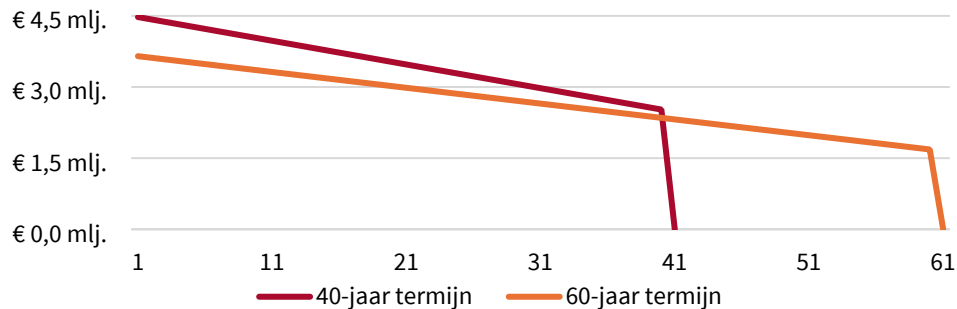
Voordelen van het verlengen zijn:

- Lagere jaarlijkse afschrijvingslasten; geeft op korte termijn financiële ruimte;
- De kosten in de programmabegroting sluiten beter aan op de economische gebruiksduur van het activum;

Nadelen zijn:

- Op langere termijn hogere kosten: je schrijft langer af. Dit heeft bij meerdere activa een cumulerend effect op langere termijn;
- Risico op veroudering voor het einde van de afschrijvingstermijn.

In onderstaande grafiek is het verloop van de kapitaallasten (afschrijving + rente) opgenomen bij een afschrijvingstermijn van 40 en 60 jaar. Uitgangspunt is een investering van € 100 miljoen en een rente van 2%.

De grafiek laat zien dat de eerste jaren financieel voordeel ontstaat bij langere afschrijvingstermijnen. In het eerste jaar is dit voordeel ca. € 0,8 miljoen. Deze voordelen nemen af en slaan om in een nadeel wanneer de korte afschrijvingstermijn is verlopen. Bij een lange levensduur ontstaat nu budgetruimte; daar staat tegenover dat je toekomstige generaties langer opzadelt met kosten door keuzes die in het verleden zijn gemaakt.

Bijlage aangepaste afschrijvingstermijnen in Nota Kapitaalgoederen

Hieronder zijn de aanpassingen van de afschrijvingstermijnen opgenomen die in de Nota kapitaalgoederen openbare ruimte d.d. 28 mei 2025 zijn opgenomen. In het raadsvoorstel is voorgesteld de nieuwe investeringen volgens de langere afschrijvingstermijnen te activeren.

Grond, weg en waterbouwkundige werken			
Afschrijvingstermijn in jaren		Voorziening/Assettype	Type investering
Nu	Voorstel		
40	80	Bruggen	Maatschappelijk
40	80	Havens en kaden	Maatschappelijk / Economisch
40	40	Sloop- en grondwerkzaamheden	Maatschappelijk
40	80	Tunnel	Maatschappelijk
25	30	Busbanen	Maatschappelijk
25	80	Viaduct	Maatschappelijk
20	30	Parkeerterreinen	Economisch / Maatschappelijk
15	30	Rijbanen	Maatschappelijk
15	30	Fietspaden	Maatschappelijk
15	30	Trottoirs	Maatschappelijk
15	30	Groenvoorziening	Maatschappelijk
15	30	Herinrichting straten, verbetering woonomgeving	Maatschappelijk
10	15	Speelvoorzieningen	Maatschappelijk / Economisch
10	10	Geluidsarm asfalt	Maatschappelijk
20	30	Openbare verlichting	Maatschappelijk
15	15	Verkeersinstallaties	Maatschappelijk

1-jarige subsidies

Eerder is onderstaande vraag vanuit de onderhandelaars gekomen:

Graag willen wij weten hoeveel 1-jarige subsidies er door de gemeente worden verleend. En hoeveel van de op dit moment toegekende subsidies zijn 1-jarig aan organisaties/instellingen maar hebben feitelijk een meerjarige subsidie (meer dan 4 jaar)?

Om een antwoord te krijgen op deze vraag zijn 1-jarige aanvragen in 2024, 2025 en 2026 geanalyseerd op basis van gelijkenis organisatie en de omschrijving van de aanvraag. Daar is het volgende uitgekomen:

	Aantal dossiers	Toelichting
Aanwezig in 2024 én 2025 én 2026	41	
Aanwezig in 2025 én 2026 (niet eerder)	11	Mogelijk nieuw terugkerend patroon
Totaal	52	Alle matches gecombineerd

Bijgevoegd overzicht geeft weer welke subsidies jaarlijks verstrekt worden maar meerdere jaren worden afgegeven. Bij het afgeven van subsidies wordt al gekeken of het logisch is om deze meteen meerjarig af te geven of niet. De keuze om dit wel (of niet) te doen kan meerdere redenen hebben. Sommige subsidies worden bewust (in eerste instantie) eenjarig afgegeven vanwege onzekere (externe) financiering van projecten, pilotperiodes of ook onvoorspelbaarheid van toekomstige inzet.

Aan de hand van de lijst is dus niet direct te beoordelen of er realistisch efficiencywinst te behalen is. Ook zijn er meerdere aspecten die relevant zijn voor een goede samenwerkingsrelatie dan alleen de subsidieduur. Een eenjarige subsidie betekent ook niet per definitie onzekerheid voor de subsidiepartij, het biedt bijvoorbeeld ook meer kansen voor gezamenlijke doorontwikkeling (flexibiliteit).

Het is daarom nodig om op basis van de individuele subsidie te beoordelen of het verstandig is om deze meerjarig te verstrekken.

Disclaimer:

De manier waarop het aantal dossiers is bepaald levert een indicatie op. Voor een volledige betrouwbare vaststelling zou per beschikking moeten worden gecontroleerd of de activiteiten inhoudelijk identiek zijn. Dit is een zeer omvangrijke klus dat praktisch niet uitvoerbaar is.

Gelet ook op de toelichting kan aan de hand van dit schema geen generieke conclusies getrokken worden.

Voor een indruk hoe het aantal 1-jarige subsidies zich verhouden tot het totaal is in onderstaande tabel het totaal aan aangevraagde en verleende subsidies opgenomen van de afgelopen jaren:

	Aangevraagd	Verleend
2024	1.574	1.496
2025	1.555	1.412
2025	1.029	731

Lasten schuldhulpverlening Stadsbegroting 2026-2029

In de Stadsbegroting 2026-2027 lijken de kosten voor Schuldhulpverlening en -begeleiding toe te nemen van 2025 naar 2026. Dit heeft een technische achtergrond dat te maken heeft met de overgang naar een nieuw financieel systeem vanaf boekjaar 2025. De uitvoeringskosten zijn met de invoering van het nieuwe systeem namelijk toegerekend aan specifieke producten. Hiermee wordt meer inzicht gegeven in de totale kosten van een product. Voor de toerekening van uitvoeringskosten naar producten in de Stadsbegroting 2026 zijn aannames gebruikt. De komende jaren worden deze getoetst en bijgesteld. Mogelijk dat hierdoor de omvang van een specifiek product wijzigt. De totale omvang van een programma/taakveld zal niet wijzigen, het betreft namelijk verschuivingen in de toerekening.

In onderstaande overzichten uit de Stadsbegroting 2025 en de Stadsbegroting 2026 is te zien dat het product 6.3. Inkomensregeling uitvoeringskosten in de Stadsbegroting 2025 niet meer terugkomt in de Stadsbegroting 2026

Stadsbegroting 2025-2028

Bedragen * €1.000	Rekening		Begroot		
	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten					
60127 BOB	0	0	0	0	0
60128 BBZ	1.092	1.210	1.210	1.210	1.210
60129 IOAW	5.165	6.307	7.480	7.480	7.480
60130 IOAZ	448	342	342	342	342
60131 Participatiewet	108.662	116.153	110.302	110.302	110.302
60132 Bijz.bijstand	35.094	17.870	10.615	10.048	10.092
60498 Kwijtschelding hondenbelasting	4	0	0	0	0
61072 Maatschappelijke participatie	1.859	1.938	1.016	1.016	1.016
61244 BBZ-Buig	621	0	0	0	0
61433 Wettelijke Loonkosten Subsidie	3.538	4.666	3.652	3.652	3.652
61434 Collect. Aanvull. Ziektekstnverz. CAZ	4.568	5.053	4.796	4.796	4.796
61435 Busabonnement	578	1.024	771	771	771
61484 Schuldhulp en -preventie	430	953	535	727	722
61485 Schuldhulpverlening - begeleiding	1.535	1.596	1.928	1.928	2.018
61495 Kindregelingen	0	0	1.004	1.004	1.004
61501 Subsidies inkomensondersteuning	0	0	214	214	214
67038 6.3 Inkomens regeling Uitvoeringskn	15.522	17.749	18.872	18.334	17.760
	179.117	174.859	162.736	161.823	161.378

Stadsbegroting 2026-2027

Bedragen * €1.000	Rekening		Begroot			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
600083 Bijzondere bijstand	173.900	32.248	18.527	18.428	18.075	18.090
600084 CAZ Collectieve Aanvullende Ziektekostenverzekering	0	4.796	5.201	5.201	5.201	5.201
600085 Kindregelingen	0	1.073	1.040	1.040	1.040	1.040
600086 Loonkostensubsidies (LKS)	0	5.556	3.652	3.652	3.652	3.652
600087 Maatschappelijke participatie	0	1.786	1.948	1.948	1.968	1.968
600088 Participatiewet	0	130.424	134.627	134.627	134.627	134.627
600089 Schuldhulp en -preventie geldzorgen	0	635	2.951	2.867	2.867	2.867
600090 SHV - begeleiding	0	1.818	2.920	2.971	2.971	2.971
600091 Subsidies inkomensondersteuning	0	214	711	751	790	790
Totaal Lasten	173.900	178.550	171.577	171.486	171.193	171.207

Antwoorden op vragen onderhandelaars van 5 mei, volledig

8 mei 2026

In dit document zijn antwoorden en uitwerkingen opgenomen van vragen die op 5 mei zijn gesteld aan de Centrale Onderhandelingstafel. In dit document zijn alle antwoorden opgenomen. Voor de Centrale Onderhandelingstafel op 8 mei zijn de delen “Voor- en nadelen van het verlengen van afschrijvingstermijnen”, “1-jarige subsidies” en “Lasten schuldhulpverlening Stadsbegroting 2026-2029” aangeleverd (in het document “antwoorden op vragen onderhandelaars van 5 mei deel 1”).

Inkomsten: lokale lasten en leges

Op 5 mei is ook gevraagd naar inzicht in de mogelijkheden van lokale lasten en leges. Hiervoor is een separaat document gemaakt.

Inhoud

Voor- en nadelen van het verlengen van afschrijvingstermijnen	1
WoMo-middelen	3
1-jarige subsidies	5
Lasten schuldhulpverlening Stadsbegroting 2026-2029	6
Busvoordeelabonnement	7

Voor- en nadelen van het verlengen van afschrijvingstermijnen

Tijdens de bijeenkomst van de onderhandelaars op 5 mei is gevraagd of het verlengen van afschrijvingstermijnen financiële ruimte kan opleveren. Dit document gaat in op de voor- en nadelen daarvan.

Conclusies:

- Voor het aanpassen is deugdelijke motivering nodig;
- Op korte termijn levert het financieel voordeel op;
- De kosten lopen wel langer door en leggen daarmee langer beslag op algemene middelen;
- Langere afschrijvingstermijnen zijn over de gehele looptijd mogelijk risicovoller.

Hoe een afschrijvingstermijn bepalen?

In het Besluit begroten en Verantwoorden (BBV) is opgenomen dat de afschrijvingstermijn moet aansluiten op de verwachte economische levensduur. De economische levensduur is niet hetzelfde als de technische levensduur. De technische levensduur is hoe lang een activum meegaat met normaal onderhoud. De economische levensduur is de periode waarin een activum bijdraagt aan de gemeentelijke taak. De economische levensduur kan nooit langer zijn dan de technisch levensduur, in de regel is deze korter.

Aanpassen van afschrijvingstermijnen vereisen deugdelijke motivatie

Het verlengen van afschrijvingstermijnen kan alleen als de huidige afschrijvingstermijn korter is dan de economische levensduur. De BBV verlangt een deugdelijke motivatie wanneer afschrijvingstermijnen worden aangepast. Dit is in 2025 gedaan in het kader van de actualisatie Nota Kapitaalgoederen openbare ruimte. Op basis van dit onderzoek zijn een aantal afschrijvingstermijnen aangepast die worden toegepast voor de nieuwe investeringen. Deze aanpassingen zijn op de volgende pagina als bijlage opgenomen.

Het aanpassen van de afschrijvingstermijnen kan dus niet zonder meer. Het vraagt deugdelijk onderzoek.

Voor en nadelen verlengen afschrijvingstermijnen.

Aan het verlengen van afschrijvingstermijnen/het beter aansluiten van de afschrijvingstermijnen op de economische levensduur kleven zowel voor- als nadelen.

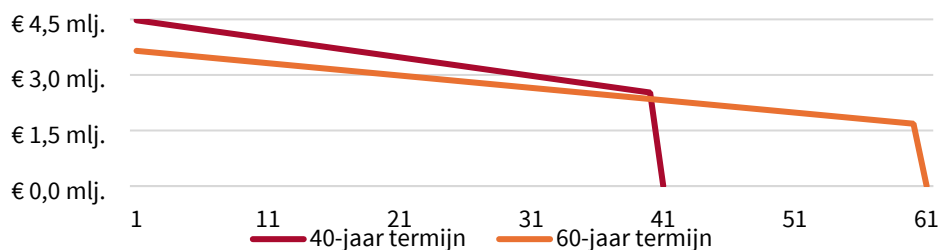
Voordelen van het verlengen zijn:

- Lagere jaarlijkse afschrijvingslasten; geeft op korte termijn financiële ruimte;
- De kosten in de programmabegroting sluiten beter aan op de economische gebruiksduur van het activum;

Nadelen zijn:

- Op langere termijn hogere kosten: je schrijft langer af. Dit heeft bij meerdere activa een cumulerend effect op langere termijn;
- Risico op veroudering voor het einde van de afschrijvingstermijn.

In onderstaande grafiek is het verloop van de kapitaallasten (afschrijving + rente) opgenomen bij een afschrijvingstermijn van 40 en 60 jaar. Uitgangspunt is een investering van € 100 miljoen en een rente van 2%.

De grafiek laat zien dat de eerste jaren financieel voordeel ontstaat bij langere afschrijvingstermijnen. In het eerste jaar is dit voordeel ca. € 0,8 miljoen. Deze voordelen nemen af en slaan om in een nadeel wanneer de korte afschrijvingstermijn is verlopen. Bij een lange levensduur ontstaat nu budgetruimte; daar staat tegenover dat je toekomstige generaties langer opzadelt met kosten door keuzes die in het verleden zijn gemaakt.

Bijlage aangepaste afschrijvingstermijnen in Nota Kapitaalgoederen

Hieronder zijn de aanpassingen van de afschrijvingstermijnen opgenomen die in de Nota kapitaalgoederen openbare ruimte d.d. 28 mei 2025 zijn opgenomen. In het raadsvoorstel is voorgesteld de nieuwe investeringen volgens de langere afschrijvingstermijnen te activeren.

Grond, weg en waterbouwkundige werken			
Afschrijvingstermijn in jaren		Voorziening/Assettype	Type investering
Nu	Voorstel		
40	80	Bruggen	Maatschappelijk
40	80	Havens en kaden	Maatschappelijk / Economisch
40	40	Sloop- en grondwerkzaamheden	Maatschappelijk
40	80	Tunnel	Maatschappelijk
25	30	Busbanen	Maatschappelijk
25	80	Viaduct	Maatschappelijk
20	30	Parkeerterreinen	Economisch / Maatschappelijk
15	30	Rijbanen	Maatschappelijk
15	30	Fietspaden	Maatschappelijk
15	30	Trottoirs	Maatschappelijk
15	30	Groenvoorziening	Maatschappelijk
15	30	Herinrichting straten, verbetering woonomgeving	Maatschappelijk
10	15	Speelvoorzieningen	Maatschappelijk / Economisch
10	10	Geluidsarm asfalt	Maatschappelijk
20	30	Openbare verlichting	Maatschappelijk
15	15	Verkeersinstallaties	Maatschappelijk

WoMo-middelen

Zijn er andere dekkingsmogelijkheden, bv. inzet van het Woonfonds om het tekort te verkleinen? Of uit de ook gevraagde investeringen?

De benodigde bijdrage uit de saldireserve, betreft een verliesvoorziening die we beschikbaar moeten stellen bij vaststellen van de grondexploitatie. Uit het bestaande Woonfonds zijn toezeggingen gedaan waardoor er geen ruimte meer is.

Er kan worden gekeken naar de verwachte middelen vanuit de realisatiestimulans. Dit is een rijkssubsidie per opgeleverde woning voor de hele stad (woningen waarvoor al subsidie is verstrekt zijn uitgesloten of kennen een specifiek kader). Deze middelen zijn algemene dekkingsmiddelen. Zo heeft het rijk voor de potentiële middelen die de gemeente hieruit krijgt voor de realisatie van betaalbare woningen in Kanaalzone-Zuid deze verrekend met de WoMo-middelen, deze dienen als eerste rijksbijdrage.

Het restant van deze middelen, naar verwachting over 2025-2029 ca 20 miljoen, zou ingezet kunnen worden voor de benodigde cofinanciering. Daarmee wordt:

1. niet de hele gevraagde cofinanciering gedekt en
2. vervallen andere opties voor inzet van de realisatiestimulans (bv. Woonfonds/ondersteuning andere partijen, afdekken tekorten andere projecten in de stad, mogelijke financiële ondersteuning van andere volkshuisvestelijke doelen).

Is temporiseren mogelijk?

De bijdrage uit de saldireserve, betreft een verliesvoorziening die we beschikbaar moeten bij vaststellen van de grex. In principe komt deze in een keer voor gevraagde 46 miljoen. Als je het doelbewust zou inplannen over meerdere jaren wordt het een structurele bijdrage uit de programmabegroting en dat is niet toegestaan vanuit de rekenregels als gevolg van de BBV.

Zijn er andere scenario's mogelijk, bv. de helft en wat betekent dat voor de gebiedsontwikkeling?

Ja, het is altijd mogelijk om delen niet of later te doen maar dan geven we geen, later of beperkter invulling uit beloftes uit het Ambitiedocument Kanaalzone en de omgevingsvisie. Ook is het goed mogelijk dat we dan rijksmiddelen ter ondersteuning hiervan kwijtraken.

Wat gebeurt er als we de WoMo-middelen niet beschikbaar stellen?

Dan voldoen we niet aan de eisen van cofinanciering en komt de Rijksbijdrage van 46 miljoen waarschijnlijk (deels) te vervallen. Dat gaat ten koste van netbewust bouwen in de Kanaalzone, herstructurering Neerbosch-Oost en toevoeging van ca 2.000 nieuwe woningen in de Kanaalzone. We kunnen dan de beloftes uit het Ambitiedocument Kanaalzone en de omgevingsvisie niet realiseren.

We hebben het al zo druk, wat betekent het voor de organisatie/in capaciteit, als dit erbij komt?

Dit gaat deels over verbetering van lopende projecten. Dat maakt het niet per definitie drukker. Deels gaat het over nieuwe projecten voor de periode na 2030/2035. Als we invulling willen geven aan onze doelstelling voor woningbouw en de beloftes uit de Omgevingsvisie zullen we hoe dan ook met voorbereiding van projecten moeten starten. Deze middelen helpen juist om ons hier beter op voor te bereiden en deze versneld tot ontwikkeling te brengen.

1-jarige subsidies

Eerder is onderstaande vraag vanuit de onderhandelaars gekomen:

Graag willen wij weten hoeveel 1-jarige subsidies er door de gemeente worden verleend. En hoeveel van de op dit moment toegekende subsidies zijn 1-jarig aan organisaties/instellingen maar hebben feitelijk een meerjarige subsidie (meer dan 4 jaar)?

Om een antwoord te krijgen op deze vraag zijn 1-jarige aanvragen in 2024, 2025 en 2026 geanalyseerd op basis van gelijkenis organisatie en de omschrijving van de aanvraag. Daar is het volgende uitgekomen:

	Aantal dossiers	Toelichting
Aanwezig in 2024 én 2025 én 2026	41	
Aanwezig in 2025 én 2026 (niet eerder)	11	Mogelijk nieuw terugkerend patroon
Totaal	52	Alle matches gecombineerd

Bijgevoegd overzicht geeft weer welke subsidies jaarlijks verstrekt worden maar meerdere jaren worden afgegeven. Bij het afgeven van subsidies wordt al gekeken of het logisch is om deze meteen meerjarig af te geven of niet. De keuze om dit wel (of niet) te doen kan verschillende redenen hebben. Sommige subsidies worden bewust (in eerste instantie) eenjarig afgegeven vanwege onzekere (externe) financiering van projecten, pilotperiodes of ook onvoorspelbaarheid van toekomstige inzet.

Aan de hand van de lijst is dus niet direct te beoordelen of er realistisch efficiencywinst te behalen is. Ook zijn er meerdere aspecten die relevant zijn voor een goede samenwerkingsrelatie dan alleen de subsidieduur. Een eenjarige subsidie betekent ook niet per definitie onzekerheid voor de subsidiepartij, het biedt bijvoorbeeld ook meer kansen voor gezamenlijke doorontwikkeling (flexibiliteit).

Het is daarom nodig om op basis van de individuele subsidie te beoordelen of het verstandig is om deze meerjarig te verstrekken.

Disclaimer:

De manier waarop het aantal dossiers is bepaald levert een indicatie op. Voor een volledige betrouwbare vaststelling zou per beschikking moeten worden gecontroleerd of de activiteiten inhoudelijk identiek zijn. Dit is een zeer omvangrijke klus die praktisch niet uitvoerbaar is.

Gelet ook op de toelichting kan aan de hand van dit schema geen generieke conclusies getrokken worden.

Voor een indruk hoe het aantal 1-jarige subsidies zich verhouden tot het totaal is in onderstaande tabel het totaal aan aangevraagde en verleende subsidies opgenomen van de afgelopen jaren:

	Aangevraagd	Verleend
2024	1.574	1.496
2025	1.555	1.412
2025	1.029	731

Lasten schuldhulpverlening Stadsbegroting 2026-2029

In de Stadsbegroting 2026-2027 lijken de kosten voor Schuldhulpverlening en -begeleiding toe te nemen van 2025 naar 2026. Dit heeft een technische achtergrond dat te maken heeft met de overgang naar een nieuw financieel systeem vanaf boekjaar 2025. De uitvoeringskosten zijn met de invoering van het nieuwe systeem namelijk toegerekend aan specifieke producten. Hiermee wordt meer inzicht gegeven in de totale kosten van een product. Voor de toerekening van uitvoeringskosten naar producten in de Stadsbegroting 2026 zijn aannames gebruikt. De komende jaren worden deze getoetst en bijgesteld. Mogelijk dat hierdoor de omvang van een specifiek product wijzigt. De totale omvang van een programma/taakveld zal niet wijzigen, het betreft namelijk verschuivingen in de toerekening.

In onderstaande overzichten uit de Stadsbegroting 2025 en de Stadsbegroting 2026 is te zien dat het product 6.3. Inkomensregeling uitvoeringskosten in de Stadsbegroting 2025 niet meer terugkomt in de Stadsbegroting 2026

Stadsbegroting 2025-2028

Bedragen * €1.000	Rekening		Begroot		
	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten					
60127 BOB	0	0	0	0	0
60128 BBZ	1.092	1.210	1.210	1.210	1.210
60129 IOAW	5.165	6.307	7.480	7.480	7.480
60130 IOAZ	448	342	342	342	342
60131 Participatiewet	108.662	116.153	110.302	110.302	110.302
60132 Bijz.bijstand	35.094	17.870	10.615	10.048	10.092
60498 Kwijtschelding hondenbelasting	4	0	0	0	0
61072 Maatschappelijke participatie	1.859	1.938	1.016	1.016	1.016
61244 BBZ-Buig	621	0	0	0	0
61433 Wettelijke Loonkosten Subsidie	3.538	4.666	3.652	3.652	3.652
61434 Collect.Aanvull.Ziektekstnverz.CAZ	4.568	5.053	4.796	4.796	4.796
61435 Busabonnement	578	1.024	771	771	771
61484 Schuldhulp en -preventie	430	953	535	727	722
61485 Schuldhulpverlening - begeleiding	1.535	1.596	1.928	1.928	2.018
61495 Kindregelingen	0	0	1.004	1.004	1.004
61501 Subsidies inkomensondersteuning	0	0	214	214	214
67038 6.3 Inkomens regeling Uitvoeringskn	15.522	17.749	18.872	18.334	17.760
	179.117	174.859	162.736	161.823	161.378

Stadsbegroting 2026-2027

Bedragen * €1.000	Rekening		Begroot			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
600083 Bijzondere bijstand	173.900	32.248	18.527	18.428	18.075	18.090
600084 CAZ Collectieve Aanvullende Ziektekostenverzekering	0	4.796	5.201	5.201	5.201	5.201
600085 Kindregelingen	0	1.073	1.040	1.040	1.040	1.040
600086 Loonkostensubsidies (LKS)	0	5.556	3.652	3.652	3.652	3.652
600087 Maatschappelijke participatie	0	1.786	1.948	1.948	1.968	1.968
600088 Participatiewet	0	130.424	134.627	134.627	134.627	134.627
600089 Schuldhulp en -preventie geldzorgen	0	635	2.951	2.867	2.867	2.867
600090 SHV - begeleiding	0	1.818	2.920	2.971	2.971	2.971
600091 Subsidies inkomensondersteuning	0	214	711	751	790	790
Totaal Lasten	173.900	178.550	171.577	171.486	171.193	171.207

Busvoordeelabonnement

De onderhandelaars willen graag de actuele stand van zaken weten voor hun bijeenkomst op donderdag 14 mei.

Er zijn geen concrete updates t.o.v. het laatste memo. Wel kunnen we melden dat de wethouders van Nijmegen en Arnhem (Cilia Daemen en Nermina Kundić) op 13 mei inspreken bij de Statenvergadering bij de behandeling van het provinciale vervoersplan. Op 19 mei spreken de wethouders van Nijmegen en Arnhem (John Brom, Cilia Daemen en Nermina Kundić) met de regiodirecteur van Transdev, Martijn Mentink.

Het doel van de statenvergadering is om de provincie nogmaals te vragen om geld te reserveren voor het busvoordeel abonnement zodat we 50/50 kunnen gaan op de kostenverhoging. Als de provincie namelijk € 50 bijdraagt, dan kan de gemeente Nijmegen met een beperkte budgetstijging die andere € 50 bijleggen. Daarnaast wordt gepoogd op de lange termijn een regionaal busvoordeelabonnement regelen. Daarvoor wordt ook aandacht gevraagd. De provincie vindt dat daar voor hen geen rol in ligt want het is slechts een sociale voorziening, maar we willen die verantwoordelijkheid om vervoer aan te bieden toch weer terugleggen. Als laatste wordt gevraagd om in ieder geval mee te onderhandelen over de kostenstijging. Ook wordt een er motie aangeboden met de volgende beslispunten door de oppositiepartijen:

verzoeken aan het college van Gedeputeerde Staten:

1. een overbruggingsregeling te treffen voor 2026/2027 door € 50 per OV-pas per jaar bij te dragen voor minima in Arnhem en Nijmegen, totdat een definitieve provinciale regeling is vastgesteld (indicatief € 900.000 per jaar);
2. Uiterlijk na de zomer van 2026 met een concreet voorstel te komen voor een provinciale OV-pas voor minima, inclusief dekking, doelgroepafbakening en uitvoering in samenwerking met gemeenten en vervoerders;
3. Daarbij expliciet de ervaringen uit Arnhem en Nijmegen en uit andere provincies te betrekken, en te sturen op daluren-gebruik;
4. De maatschappelijke effecten (participatie, bereikbaarheid van zorg en werk, OV-benutting) structureel te monitoren en PS hierover jaarlijks te informeren;
5. Te borgen dat gedurende de uitwerking geen huidige deelnemers aan gemeentelijke minimaregelingen hun OV-toegang verliezen.

en gaan over tot de orde van de dag.

Overigens is komende woensdag een debatronde. Er worden geen besluiten genomen.

Verslag thematafel sociale basis 6 mei 2026

Aanwezig: Quirijn Lokker (voorzitter), Leonie Janssen, Maarten Cornelissen (D66) Sander van der Goes, Wouter van Balveren (GL), Sterre Spekman, Zino Duckers (PvdA),

Quirijn meldt dat vragen vanuit de COT toegevoegd zijn aan de agenda en dat de opdracht voor deze ronde van de thematafel wat veranderd is: bespreken wat nog niet aan de orde geweest is. Over onderwerpen die op 22 april al besproken zijn alleen verduidelijking of technische vragen. Gesprekken aan de tafel gaan over inhoud. Financiën worden besproken aan de COT, ook als over een onderwerp consensus is.

Cultuur

Voorstellen van D66:

- Cultuurvoorzieningen en -aanbod moeten meegroeien met de stad, ook in budget, met als norm € 180 per inwoner. Dus nu € 2,5 miljoen erbij.
- Vernieuwing van de Lindenberg
- Huisvesting voor het Wereldmuseum
- Cultuur nabij brengen voor alle inwoners. Cultuur moet overal in de stad zijn, bv in cultuurhuizen met voorstellingen, muziek e.d. In Dukenburg bv. op de plek waar nu het zwembad is dat weggaat.
- Stimuleren van laagdrempelige vormen van cultuur, zoals open ateliers,
- Beter toegankelijk voor jeugd
- Cultuur verankeren in de sociale basis.
- Nachtcultuur permanent deel cultuurbeleid met extra middelen,
- Broedplaats met kleine podiumfunctie, bv. bij Nyma,
- Beleidscapaciteit voor nachtcultuur
- Ruimte voor makers en innovatie (broedplaatsen atelier, subsidies voor kleine makers.)

GL vult aan:

- Hard maken voor culturele hoofdstad en alvast € 10 miljoen hiervoor opzietten.
- Educatie en monument over het slavernijverleden. Link met wereldmuseum.
- Naast meegroeien met stad, ook ruimte voor maken voor cultuur bij de start van gebiedsontwikkelingen, met hiervoor structureel € 2 miljoen.

PvdA vult aan:

- Ruimte in de wijk voor kleine makers, naar behoefte, in wijkcentra of daarbuiten.
- Structurele middelen voor het Muzieum
- Investeren in brede cultuur, bv. Dag van het Levenslied
- Kunst in wijken waar dat nu nog niet (vanzelfsprekend) is

Er is consensus over:

- Ateliers en broedplaatsen, ook voor kleine makers, cultuur in wijken: fysieke ruimtes daarvoor in de wijk, zowel tijdelijk als permanent, ook om nieuw talent een kans te geven. Toegankelijk, nabij, betaalbaar.
- Vernieuwing Lindenberg. PvdA wil hier voorzichtig in zijn: wel grip houden op de financiën, op inhoud wel consensus.
- Cultuur verankeren in de sociale basis.
- Nachtcultuur verankeren in beleid en een broedplaats hiervoor.

Naar de COT:

- Met consensus: Cultuurbudget laten meegroeien, budget voor nachtcultuur
- Geen consensus: Culturele hoofdstad: PvdA is kritisch op de hoge bedragen die genoemd worden.

Technische vraag:

Zijn er culturele initiatieven die geen mogelijkheden hebben om subsidie te krijgen? Welke? Of is er een andere regeling nodig om hiervoor subsidie mogelijk te maken? NB: aan de thematafel zijn specifiek genoemd: de dag van het levenslied en het Muzieum,

Erfgoed

Voorstel PvdA:

Het rijke verleden zichtbaar maken door de hele stad, ook buiten de binnenstad.

GL vult aan:

Educatie en een monument over het slavernijverleden.

D66 vult aan:

Verleden beleefd voortzetten met € 5 ton extra

Investeren in iconen zoals de Mariëburgkapel, i.s.m. het Huis van de Geschiedenis en andere erfgoedorganisaties, herontwikkelen tot een erfgoedhub.

Een passende permanente plek voor het Centrum WOII, in het stadscentrum.

Vondsten in het Waalfront zoals Romeins verleden goed zichtbaar maken.

Stilstaan bij 350 jaar Vrede van Nijmegen als belangrijk en uniek moment in de mondiale diplomatie, hiervoor 2 keer € ton beschikbaar stellen.

Een concreet vervolg geven aan het succes van het Gebr. Van Lymborchjaar, van het huis een volwaardig museum maken en financiële ondersteuning hiervoor. Bv. pand aankopen.

Er is consensus over:

- Erfgoed zichtbaar maken in de hele stad
- Educatie en monument over het slavernijverleden

Naar de COT

- Met consensus: Middelen voor passende huisvesting voor Centrum WOII, Vrede van Nijmegen en vervolg op Gebr. Van Lymborchjaar.

- Zonder consensus: meer structureel geld voor erfgoed: GL is voor maar als de partij moet kiezen tussen cultuur en erfgoed, geeft ze de voorkeur aan cultuur; Romeins verleden in het Waalfront, vraagt nadere invulling.

Vluchtelingen:

Voorstellen GL:

- Sanctuary city blijven.
- Bed-bad-brood handhaven.
- Ondersteuning blijven geven aan ongedocumenteerden.
- Niet meewerken aan gedwongen terugkeer.
- In de opvang meedoen vanaf dag 1: taal, onderwijs, werk.
- Opvangvoorzieningen liefst kleinschalig, in de wijken.

Aanvullingen PvdA:

- Meedoen: taal, onderwijs, werk ook voor statushouders.
- Humane opvang, met ook aandacht voor jongeren, zodat zij mee kunnen doen in de samenleving.

Aanvullingen D66:

- Voldoende locaties behouden om te voldoen aan de Spreidingswet en deze zo inrichten dat ze bij minder instroom van asielzoekers voor andere doelgroepen ingezet kunnen worden (beter benutten).
- Betere opvangplekken voor Oekraïners.

Er is consensus over:

- Bed-bad-brood handhaven.
- Ondersteuning blijven geven aan ongedocumenteerden.
- In de opvang meedoen vanaf dag 1: taal, onderwijs, werk, voor asielzoekers en statushouders.
- Opvangvoorzieningen liefst kleinschalig, in de wijken, humaan, met aandacht voor jongeren.
- Voldoende locaties behouden om te voldoen aan de Spreidingswet en deze zo inrichten dat ze bij minder instroom van asielzoekers voor andere doelgroepen ingezet kunnen worden (beter benutten).
- Betere opvangplekken voor Oekraïners.

Arbeidsmigratie: Quirijn meldt dat afgesproken is dat Adam voor de COT alle punten op papier zet. De fracties kunnen hun inbreng hierover naar Famke Veenstra sturen of direct aan Adam.

Vragen van de COT:

Quirijn: er is veel consensus op de beweging naar een sterke sociale basis. De COT heeft gevraagd hoe de fracties die beweging voor zich zien. Dit wil hij later in deze thematafel terug laten komen, om te kijken of we er wat verder in komen of anders een tekst kunnen maken. Het onderwerp komt hoe dan ook op de COT.

De tekst over beschikingsvrij werken in het vorige verslag moet specifieker: Op p.4, alinea 4, wordt de tweede zin aangepast in: beschikingsvrij werken mag niet ten koste gaan van de rechtszekerheid. D.w.z. als iemand een beschikking wil, krijgt die er een. De definitieve formulering komt op de COT.

Zorg, welzijn, wijken, jeugd

Maatschappelijke opvang

Voorstellen PvdA:

- Housing first-principe
- MFC in het centrum houden.

Aanvullingen GL:

- Expliciet opnemen dat we Wonen eerst, doorzetten.
- Preventie: Upstream starten, straathoekcoaches behouden, ondersteuning van organisaties die werken aan het voorkomen van dakloosheid en dakloze mensen ondersteunen.
- Urgentie voor jongeren die uitstromen uit de Jeugdhulp verder uitwerken.
- Opvang hervormen: voorzieningen per doelgroep, vrouwen apart en beweging naar meer zelfbeheer.
- Nijmeegs Daklozenoverleg structureel betrekken bij het beleid.

Aanvullingen D66:

- Meer opvangmogelijkheden en goed combineren met zorg.
- Overlast aanpakken met opvang en met grenzen stellen, hand in hand met zorg, zoals in het amendement Iedereen van de straat.
- In de openbare ruimte meer samenwerken met organisaties van en voor de doelgroep.
- Ervaringskennis en -deskundigheid meer benutten.

Er is consensus over:

- Housing first en wonen eerst
- MFC in het centrum behouden.
- Inzet op preventie, jongeren.
- Opvang hervormen.
- Organisaties van en voor de doelgroep, ervaringskennis en -deskundigheid meer inzetten.
- Opvang, handhaving en zorg hand in hand.

Geen consensus over: beboeten, GL is tegen, D66 wil deze mogelijkheid openhouden. Straatcoaches: D66 wil deze eerst evalueren, inzet lijkt minder effectief dan gehoopt.

Jeugd:

Voorstellen GL:

- Jongeren meer een stem geven in hulptrajecten, onder meer door weer een jongere in de adviescommissie JMG en jongereninspraak.
- Programma's voor verbeteren mentale gezondheid van jongeren, zoals suïcidepreventie, storm, join us, GGZ in de wijk voortzetten.
- Tijdens wachttijd voor complexe jeugdzorg maatschappelijke organisaties die deze jongeren goed kunnen helpen meer inzetten. Dat vermindert soms ook de zorgvraag.

Aanvullingen D66:

- Overbruggingszorg voor complexe jeugdzorg die van meer betekenis is dan wachttijd overbruggen, punt van GL breder trekken.
- Proeftuin Samen Verder uitbreiden naar de hele stad, doorrekenen wat dit oplevert.
- Voldoende plekken voor ontmoeting.
- N.a.v. vraag over orthopedagoog: het gaat eigenlijk om het slim clusteren van ondersteuning, bv. dyslexiebegeleiding.
- Meer collectieve interventies.
- Voorkomen dat nieuwe vormen van gesloten jeugdzorg ontstaan.
- Prioriteit voor jongeren die uitstromen uit jeugdzorg voor een woning.

Aanvullingen PvdA:

- Gezond ontbijt en lunch op school waar nodig. Dan ook warme lunch, zodat iedereen een gezonde maaltijd krijgt.
- Gratis schoolreisjes waar dit het hardste nodig is.
- Actiever inzetten op verlengde jeugdzorg.
- Geen verdere bestedingsplafonds in jeugdhulp en Wmo.

Er is consensus over:

- Jongeren meer een stem geven in hulptrajecten.
- Programma's voor verbeteren mentale gezondheid van jongeren voortzetten.
- Overbruggingszorg voor complexe jeugdzorg die van meer betekenis is dan wachttijd overbruggen, punt van GL breder trekken.
- Proeftuin Samen Verder uitbreiden naar de hele stad.
- Voldoende plekken voor ontmoeting.
- Slim clusteren van ondersteuning.
- Meer collectieve interventies.
- Voorkomen dat nieuwe vormen van gesloten jeugdzorg ontstaan.
- Prioriteit voor jongeren die uitstromen uit jeugdzorg voor een woning.
- Gezond ontbijt en lunch op school waar nodig.
- Actiever inzetten op verlengde jeugdzorg.

Er is geen consensus over:

Bestedingsplafonds Wmo, D66 wil deze mogelijkheid openhouden. Gratis schoolreisjes, D66 vindt dit een taak van Leergeld.

Naar COT: Middelen uitbreiding Samen Verder.

Technische vragen:

Is het mogelijk om op scholen de orthopedagogische begeleiding voor bepaalde ondersteuning slim te clusteren, bv. dyslexiebegeleiding?

Waarom wordt verlengde jeugdzorg in Nijmegen verhoudingsgewijs minder ingezet dan in een aantal andere steden en wat kunnen we in Nijmegen (nog) doen om de aansluitende zorg en ondersteuning na de 18e verjaardag goed/beter te regelen?

Zorg en Wmo

Voorstellen D66:

- Meer vrijwillige preventieve gezondheidschecks voor ouderen en daar actief voor uitnodigen.
- Voldoende woonzorgvormen en passende ondersteuning voor ouderen die willen verhuizen (verhuiscoach, financiële regelingen, visie op wonen en zorg uitvoeren).
- Voldoende huisartsenpraktijken, ook in nieuwe wijken.
- Respijtzorg moet blijven bestaan.
- Keuze uit meer aanbieders voor Wmo-voorzieningen laten voortbestaan.
- Zo veel mogelijk meerjarige beschikkingen.
- Babygroentetas.
- Dementievriendelijke wijken uitbreiden, i.h.k.v. toegankelijkheid en inclusiviteit.

Aanvullingen GL:

- Centrale behandelkamer voor zorg en ondersteuning bij onbegrepen gedrag.
- Wonen en zorg slim clusteren (gezamenlijk organiseren, zorgbuurthuizen, knarrenhoven etc.) Inzet van het Woonfonds moet mogelijk zijn.
- Informele zorg als element in de sociale basis versterken. D66: altijd hand in hand met preventie.

Aanvullingen PvdA:

- Inzetten op verkorten wachtlijsten buurtteams en Wmo-consulenten.
- Openhouden tippelzone en huiskamer, allebei tot 02.00 uur.
- Onderzoek naar transzorg als publieke voorziening.

Er is consensus over:

- Meer vrijwillige preventieve gezondheidschecks voor ouderen.
- Voldoende woonzorgvormen en passende ondersteuning voor ouderen die willen verhuizen.
- Voldoende huisartsenpraktijken, ook in nieuwe wijken.
- Respijtzorg.
- Keuze uit meer aanbieders voor Wmo-voorzieningen laten voortbestaan.
- Zo veel mogelijk meerjarige beschikkingen.
- Babygroentetas.
- Dementievriendelijke wijken uitbreiden, i.h.k.v. toegankelijkheid en inclusiviteit.
- Centrale behandelkamer voor zorg en ondersteuning bij onbegrepen gedrag.

- Wonen en zorg slim clusteren (gezamenlijk organiseren, zorgbuurthuizen, knarrenhoven etc.) Inzet van het Woonfonds moet mogelijk zijn.
- Informele zorg als element in de sociale basis versterken (0,5-de lijn).
- Onderzoek naar transzorg als publieke voorziening.

Er is geen consensus over openhouden tippelzone en huiskamer.

Naar de COT: inzetten op verkorten wachtlijsten. Referentienormen voor voorzieningen.

Technische vraag:

Zijn er (voldoende) centrale behandelkamers, prikkelarm, voor personen met verward of onbegrepen gedrag die wachten op zorg? En zijn er voldoende voor iedere doelgroep? En zo nee, wat zou het kosten om deze te realiseren?

Wijken

PvdA vraagt om een correctie in het verslag van 22 april: p. 3, alinea 4, de eerste zin verduidelijken dat ontmoeting in gymzalen wel bedoeld is met een sportief karakter, niet andere soorten activiteiten, die bv. de vloer kunnen beschadigen.

D66 vraagt om de tekst op p. 1 tweede bullet van onder, te verduidelijken: verenigingen en vrijwilligersorganisaties ondersteunen.

Er is consensus over hervormen van de wijkcentra. Dit gaat naar de COT voor de financiën. Deze hervorming vraagt nog veel uitwerking en ondersteuning.

De PvdA brengt de algemene notie van ongelijk investeren voor gelijke kansen in en het terugdringen van gezondheidsverschillen. Ook hierover is consensus. Deze ambities komen ook terug in het stadsdeelprogrammeren. D66 pleit voor meer preventieve inzet tegen roken, vaperen, wiet.

Sport

De PvdA heeft nog een technische vraag, in vervolg op de vraag over de buurtsportcoach.

Technische vraag

Het doel dat de fracties willen bereiken is dat er voldoende specifieke ondersteuning is voor (groepen) mensen die minder makkelijk mee kunnen doen met sport. Is inzet van meer buurtsportcoaches dan het middel om dit beter mogelijk te maken? Of is/zijn er andere dingen nodig? Wat/hoeveel dan en wat kost dat?

Tot slot komt Quirijn nog even terug op het stadsdeelprogrammeren.

Er is consensus over het voortzetten van de koers en het zoeken naar investeringen in de sociale basis die maatschappelijk en financieel rendement opleveren. Het inrekenen daarvan is overigens wel ingewikkeld. Er is nog geen consensus over wat we willen doen met behaald rendement. Quirijn vraagt de deelnemers aan de thematafel om morgen of vrijdag een opzet voor een tekst hierover te maken, van max. 10 regels. Het onderwerp komt op de COT, ook al is er consensus over het principe.

Verslag thematafel Ruimte, Wonen en Mobiliteit

6 mei 2026 12:00 – 13:30 uur

Aanwezigen

Voorzitter: Sophie den Ouden

Deelnemers: Quirijn Lokker (GL), Sverre Eggenhuizen (GL), Michiel van Hoof (D66), Daan van Druten (D66), Charlotte Brand (PvdA) en Sterre Spekman (PvdA)

Opening en verwachtingen vooraf

Voorzitter: Tijdens de vorige thematafel Ruimte, Wonen en Mobiliteit (22 april 2026) zijn alle onderwerpen besproken. De opdracht vanuit de onderhandelaars voor vandaag luidt als volgt: *De onderhandelingen van vandaag gaan uitsluitend over zaken die niet eerder besproken zijn of waarop verduidelijking nodig is, als de tekst in het verslag vragen oproept. Ook kan worden gesproken over de antwoorden op technische vragen. De gesprekken gaan over de inhoud. Indien consensus wordt bereikt, wordt een en ander financieel besproken bij de Centrale Onderhandeltafel (COT). Daarbij geldt ook, dat zorgen over financiën, een reden kan zijn tot geen consensus (en daarmee dus doorschuiven naar de COT).*

Het verslag van 22 april wordt gewijzigd vastgesteld.

Thema Mobiliteit

Onderwerp: Mobiliteit / OV

Zijn er vragen en/of onduidelijkheden over de antwoorden op de technische vragen?

GL: Het antwoord op de vraag over deelmobiliteit is helpend, maar hierin mist deelmobiliteit voor auto's als vervoermiddel. Hier bestond wel consensus over. Over dit onderwerp wordt nog verder gesproken door de COT. Belangrijk om dit onderwerp ook mee te nemen in gebiedsontwikkelingen.

COT: Bij de consensuspunten: hoe dan en wat kost het?

GL: Bij het punt 'Mensen verleiden naar duurzame alternatieve vervoersmiddelen' is niet duidelijk geworden wat we daarin precies willen. Denk hierbij voor GL bijvoorbeeld aan meer ruimte voor fietsparkeren (in de openbare ruimte), hoe we kunnen zorgen voor meer ruimte voor de fiets en het aantrekkelijker maken van de fiets als vervoermiddel. Ook de invulling van hoogwaardig OV en alternatieven op orde zijn hier een onderdeel van.

- Er wordt afgesproken dat over deze punten op een later moment een meer gedetailleerd verhaal moet komen. D66: Eens, als dit in de breedte gebeurt.

GL: GroenLinks heeft in haar verkiezingsprogramma 22 miljoen benoemd voor duurzame mobiliteit.

PvdA/D66: Geven aan tijdens dit gesprek aan de thematafel geen bedrag te gaan noemen voor duurzame mobiliteit.

Toevoeging verkeersveiligheid:

- GL: Het onderwerp verkeersveiligheid ontbreekt in wat er de vorige keer is besproken.
- PvdA: Het voorstel wordt gedaan om te intensiveren op het overgaan naar meer wegen met een maximumsnelheid van 30 km/h.

- D66: Voor dit specifieke onderwerp is verdere uitwerking noodzakelijk (zo wordt ook aangegeven in een eerder ingediend amendement). Er bestaat daarom geen consensus, maar er wordt aangegeven dat dit ook geen harde nee betreft.

Conclusie: Het onderwerp (meer wegen met een maximumsnelheid van 30 km/h) wordt verder besproken aan de COT.

GL: Verkeersveiligheid gaat ook over bijvoorbeeld veilig elektrisch fietsen, veilige schoolroutes en brede fietspaden. Ook dit dient nader uitgewerkt te worden.

Vanuit de COT is meer aandacht gevraagd voor het volgende punt waar consensus over bestaat: 'Meer laadpalen'.

- Het punt is kort aangestipt, en het wordt door de partijen belangrijk gevonden om hierover door te praten en ambitie te bepalen.

Onderwerp: Parkeren

Zijn er vragen en/of onduidelijkheden over de antwoorden op de technische vragen?

Geen vragen en/of onduidelijkheden.

Onderwerp: Binnenstad

Zijn er vragen en/of onduidelijkheden over de antwoorden op de technische vragen?

Geen vragen en/of onduidelijkheden.

Thema Stedelijke ontwikkeling, wonen, omgevingsvisie

Onderwerp: Wonen

Zijn er vragen en/of onduidelijkheden over het verslag? COT: Bij de consensuspunten: hoe dan en wat kost het?

PvdA: Over 'Inzet op delen en splitsen' bestaat wel consensus, maar wordt er ook echt hetzelfde over gedacht? Daarnaast zien we dat corporaties ook inzetten op delen en splitsen, maar dit gaat langzaam. De vraag is hoe dit versneld kan worden? De zelfde vraag geldt voor particuliere woningen, maar hier is kwaliteit ook een belangrijke voorwaarde.

GL: En waar zit de vertraging als het gaat over gemeenschappelijk wonen? De vraag is of regelgeving hierbij het grootste issue is of iets anders? Hiervoor dienen we op een later moment verder onderzoek te doen.

PvdA: Corporaties lijken daar inderdaad huiverig voor, maar waar zit dat in?

Afspraak allen: Dit is voor nu geen technische vraag, maar wordt een vraag voor de komende vier jaar.

D66: Op het punt van delen en splitsen stelt D66 andere dingen voor zoals vrijstelling van OZB voor vijf jaar en vergunningsvrij wonen tot vier personen.

Afspraak allen: Aangezien hier daadwerkelijke verschillen bestaan tussen de partijen, wordt dit onderwerp verder besproken aan de COT. Hier wordt uitgediept wat de partijen hier precies onder verstaan.

GL: Voorstel om te kijken of we breder beleid kunnen maken op gemeenschappelijk wonen, collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) en delen en splitsen. Meer aandacht voor een integrale zoektocht is belangrijk.

D66: Hoofdzakelijk belangrijk dat er aantallen worden bereikt. We moeten een goede afweging blijven maken tussen inspanningen en resultaten (hiermee stemmen GL en PvdA in).

D66: In het woonfonds wordt een deel gelabeld voor studentenhuysvesting. Als het woonfonds wordt uitgebreid, is het belangrijk om het onderwerp studentenhuysvesting dan ook procentueel mee te laten bewegen.

PvdA: We moeten doorstroom stimuleren. Belangrijk om hier verhuiscoaches voor in te zetten. Verder wordt er een onderzoek naar huurdemping voorgesteld. Dit wordt de moeite waard gevonden om verder te onderzoeken.

Zijn er vragen en/of onduidelijkheden over de antwoorden op de technische vragen?

Aanvullende technische vraag:

- Sociale huur: In de vorige ronde is de volgende vraag gesteld: *Er is nog geen reactie gekomen op de motie “Sociale Woonambitie” van 12 november 2025. Zijn er al resultaten te delen uit dat gevraagde onderzoek? In hoeverre moet er een stapje harder gezet worden op het aandeel sociale huur?* In het antwoord worden de verschillende percentages uiteengezet, maar hierbij wordt geen relatie gelegd met de doelgroep en daarmee geen duiding van de doelgroep.
 - **Hoeveel Nijmegenaren komen in aanmerking voor sociale huur op basis van de inkomensgrens? Is deze groep/zijn deze groepen nader te duiden, bijvoorbeeld naar stadsdeel?**

Dit onderwerp wordt verder besproken tijdens de COT.

Onderwerp: Stedelijke ontwikkeling

Zijn er vragen en/of onduidelijkheden over het verslag?

Er bestaat consensus over de wens voor hoogbouw.

PvdA: Waar kan betreffende hoogbouw nog worden geïntensiveerd?

D66: De omgevingsvisie geldt nog geruime tijd. Wat is de volgende stap na afronding van de huidige grote GREX'en?

Overeenstemming: Het is belangrijk om hier tijdig nieuwe plannen voor te maken en vooruit te gaan kijken.

Voorstel om overeen te komen dat hier deze bestuursperiode onderzoek naar wordt gedaan.

Zijn er vragen en/of onduidelijkheden over de antwoorden op de technische vragen?

Aanvullende technische vraag:

- Winkelcentrum Dukenburg: Voor deze plannen heeft er eerder een bedrag in de begroting gestaan. In het antwoord op de eerder gestelde vraag (*Winkelcentrum Dukenburg: wat hebben we qua plannen al staan/gerealiseerd en wat is er nog nodig om de resterende plannen goed en spoedig af te maken?*) wordt gesproken over extra middelen.
 - **Hoeveel is er nodig aan extra middelen en gaat het om hetzelfde bedrag dat eerder in de begroting heeft gestaan?**

Thema Milieu en schone lucht

Zijn er vragen en/of onduidelijkheden over het verslag?

Hierover volgt nog een alinea vanuit de COT. Er worden nu nog een aantal termen door elkaar gebruikt, maar dit wordt ook meegenomen tijdens de COT. Daar gaan we tijdens dit gesprek niet verder op in.

D66: Het onderwerp vervangingsregels vervuilende brommers wordt kort aangestipt. Hier komen we op een later moment nog op terug.

Thema Toegankelijkheid

Zijn er vragen en/ of onduidelijkheden over de antwoorden op de technische vragen?

Aanvullende technische vraag:

- Stimulering toegankelijkheid: In de vorige ronde zijn de volgende vragen gesteld: *Ondernemers met een ontmoetingsfunctie kunnen nu met de regeling Subsidie stimulering toegankelijkheid 2025-2026 subsidie aanvragen om fysieke drempels weg te nemen om zodoende de toegankelijkheid te verbeteren? Is het maximale bedrag nu genoeg, of zou deze regeling ruimer moeten/kunnen? En is het ook mogelijk om sportclubs in aanmerking te laten komen voor die regeling?*
 - Aanvullende vragen: **Hoeveel zit er in de regeling en wordt de huidige regeling helemaal uitgeput? Is hier nog ruimte voor sportclubs en wat is er precies nodig voor sportclubs?**

Afronding en vervolg

Voorzitter: Dan komen we aan het einde van deze bijeenkomst. De verslagen worden verspreid op maandag 11 mei. De opbrengsten worden op 14 mei besproken in de COT. U wordt dan verder geïnformeerd. Ik dank u allen voor uw inbreng en ik sluit de vergadering.

Verslag thematafel bestaanszekerheid en economie

6 mei 2026

In deze tweede ronde van de thematafel is gesproken over de onderwerpen: inkomen en armoedebestrijding, schulden, onderwijs en kansengelijkheid, werk, economie en binnenstad. Voor het bespreken van de thema's economie en binnenstad was de eerste ronde onvoldoende tijd. De tweede ronde is gestart met het bespreken hiervan, vervolgens is gekeken naar het verslag van de eerste thematafel en per onderwerp eventuele aanvullende inbreng besproken. Tot slot is ingegaan op de vragen die zijn gesteld aan de thematafel door de COT. In deze ronde zijn 15 technische vragen gesteld, de antwoorden hierop zijn opgenomen in de bijlage.

Economie en binnenstad

Unanieme overeenstemming over:

- Het ondersteunen van coöperatief en duurzaam ondernemerschap, waarbij de gemeente ondernemers en initiatieven ondersteunt die minder gaan om winst maken, maar een focus hebben op maatschappelijke impact (klein, lokaal en duurzaam). De partijen willen dat de gemeente hier een faciliterende rol gaat spelen in het helpen opzetten, organiseren en in het delen van kennis.
- Er is gesproken over het toevoegen van een thema binnen het ondernemersloket voor deze ondernemers. Er wordt uitgevraagd wat dit zou kosten. Inhoudelijk kunnen alle partijen zich hierin vinden, in eerste instantie binnen de huidige infrastructuur en budgetten.
- Er is consensus over het doorgaan met financiering van het Huis voor de Binnenstad.
- Partijen zijn het eens om te kijken naar de plaatsing van meer openbare toiletten in het kader van een meer toegankelijke binnenstad. Voorkeur voor toiletten die gebruikmaken van regenwater in het kader van duurzaamheid. Bedrag per toilet wordt uitgevraagd.
- De partijen zijn positief over een actieve rol in de herstructurering van bedrijventerreinen. De partijen willen werk maken van het vinden van nieuwe ruimte voor bedrijvigheid binnen de ruimte die er al is, en sturen op het type bedrijvigheid bijvoorbeeld met aandacht voor de ruimte voor sociale ondernemers. Hier kan GroenLinks zich inhoudelijk in vinden, maar wil geen extra intensiveringen. PvdA is bereid om als de huidige budgetten hier niet toereikend voor zijn, meer op in te zetten. Technische vraag hierover is gesteld.
- Voor wat betreft de haven willen de partijen inzetten op verduurzaming van de bedrijven die er nu zitten. GroenLinks ziet graag in zijn algemeen dat het uitgangspunt voor nieuwe bedrijven moet zijn dat ze circulair zijn (in lijn met onze langetermijn ambities). D66 en PvdA vinden dat er ook ruimte moet zijn voor bedrijven die niet circulair zijn, maar wel bijdragen aan de energietransitie. Zij willen niet normeren op circulaire bedrijven, er is wel consensus op 'zo duurzaam mogelijk' en met zo min mogelijk verspilling van grondstoffen.
- De gezamenlijke visie van de partijen is dat we bedrijven willen aantrekken die bijdragen aan hoogwaardige werkgelegenheid en die kwaliteit toevoegen aan onze stad, dus geen 'logistieke dozen'.

Punten waarvoor breed draagvlak is, maar nadere afstemming nodig is:

- D66 en PvdA zijn positief over het doorinvesteren in de High Tech sector en willen graag toewerken naar een eenduidig en stevig merk (één organisatie) voor noviotech, lifeport, health en high tech gezamenlijk. Er wordt technisch uitgevraagd wat een onderzoek naar een beter samenwerkingsmodel voor de sector

kost en of dit binnen de huidige middelen kan worden uitgevoerd. D66 wil verder in lijn met de beantwoording van de technische vragen 2 miljoen voor de komende 4 jaar in investeren voor het doorzetten van de economische agenda en de inzet op de Semicon-sector. PvdA deelt de inhoudelijke richting, maar over het budget moet nog gesproken worden op de COT.

- Voor PvdA is de sector belangrijk vanuit nationale veiligheid en een belangrijke werkgever in de regio. Met name de praktische werkgelegenheid zien zij onder druk staan. Als we meer actief gaan acquireren, willen ze dat ook op productieniveau doen. D66 is het daarmee eens, maar vindt de onderzoekstak ook belangrijk. Voor Groenlinks heeft dit punt geen prioriteit.
- Over EU lobby en richting bestaat inhoudelijk draagvlak tussen D66 en PvdA, maar het hangt er voor de PvdA mee samen wat extra inzet zou gaan kosten. GroenLinks wil doorgaan met huidige beleid en geen intensiveringen.

Er is geen consensus over

- Reclamebeleid
- Inzetten op statiegeldrekken

Standpunten en argumentatie per fractie.

D66

- Wil (door)investeren in semiconindustrie: industriebeleid vanuit de gemeente en focus op wat we met de high tech moeten doen.
- Doorinvesteren in Noviotech campus (en alle aanpalende organisaties), werk van maken dat het één organisatie / één brand wordt. Een steviger verhaal voor noviotech, lifeport, health en high tech gezamenlijk. Volgens D66 is dit de afgelopen jaren te weinig zichtbaar geweest en wil duidelijk in het coalitieakkoord hebben staan dat we hiermee aan de slag gaan de komende vier jaar.
- De lobby in Den Haag en Europa versterken. Er is ook geld in Europa en daar laten we nu kansen lopen. Er wordt technisch uitgevraagd of de huidige capaciteit ook de lobby bij de EU dekt.
- Herstructurering aanpak bedrijventerreinen. Steviger op inzetten en een actievere aanpak. Vinden van nieuwe ruimte voor bedrijvigheid, want geen forenzenstad worden. Sturen op welke bedrijvigheid dit is, bijdrage aan brede welvaart.
- Minder regels, vooral wat kleine ondernemers irriteert. Bijvoorbeeld het minimum aantal zakken afnemen bij de Dar.
- Verder loslaten openingstijden horeca.
- Economische agenda/visie, geld raakt op. Deze investering doorzetten. Valt een beetje samen met industriebeleid.
- Doorgaan met financiering van het Huis voor de Binnenstad.
- Onderzoekers, internationale studenten. Die meenemen in de aanpakken huisvesting. Die vallen nu overal buiten.
- Willen graag een schonere binnenstad die beter opgeruimd is
- Voor D66 is de Hotspot-aanpak belangrijk, onder andere rondom het Joris Yvensplein.
- D66 wil de herinrichting van de westelijke waalkade afmaken.

GroenLinks:

- Economie weer voor mensen gaat werken en niet andersom.
- Niet alleen winst, maar vooral maatschappelijke waarde moet bepalend zijn.
- Een stad waarin inwoners meer grip hebben op hun eigen omgeving, minder afhankelijk zijn van grote spelers, en waar meer ruimte is voor initiatieven van onderop en lokaal en duurzaam
- Willen graag inzetten op ondernemers die activiteiten coöperatief of stewardship owned willen opzetten en dat er bij de gemeente capaciteit en kunde aanwezig is om te helpen met het opzetten van een organisatie, administratie, kennisdeling en facilitatie.
- Belangrijk om circulaire initiatieven te ondersteunen, zoals repair cafes.

- De binnenstad moet toegankelijk zijn voor iedereen en ruimte voor iedereen, dat betekent ook meer openbare toiletten die tevens ook duurzaam zijn door bijvoorbeeld gebruik te maken van regenwater en afgestemd op de verschillende behoeften van mannen en vrouwen
- Meer ruimte voor lokale initiatieven, dat betekent dat ze ook de openbare reclame weg willen halen met uitzondering van lokale ondernemers en statiegeldrekken bij afvalbakken.
- Minder grondstofverspilling.
- Meer duurzame bedrijven in haven en de huidige bedrijvigheid verder verduurzamen.

PvdA:

- PvdA staat voor een economie die bijdraagt aan mens, maatschappij en milieu.
- Als overheid moet de gemeente een rol spelen in het stimuleren van de bedrijvigheid die we in Nijmegen willen hebben en daar maken ze keuzes in.
- Dat betekent dat ze geen logistieke dozen willen, maar kiezen voor hoogwaardige bedrijven die bijdragen aan de energietransitie.
- Heeft als inzet verder om de werkgelegenheid mee te laten groeien met de bevolking van Nijmegen.
- Zij vinden sociale ondernemers belangrijk. Die willen ze financieel ondersteunen zodat zij een eerlijke kans krijgen om ook hun bedrijf te laten groeien.
- PvdA wil dat de gemeente nadenkt over hoe we dit type bedrijvigheid kunnen stimuleren, acquireren en verleiden om in Nijmegen zich te vestigen.
- PvdA wil sociale ondernemers ook ondersteunen in hun zoektocht naar ruimte. De gemeente moet nadenken over we beschikbare ruimte willen invullen en een van de invullingen is wat de PvdA betreft sociale ondernemers.
- Willen werk maken van plannen om verstopping op het stroomnet tegen te gaan en het ondersteunen van bedrijven bij de transitie naar de circulaire economie.
- Voor de binnenstad streven ze naar een gevarieerd aanbod van winkels, horeca en ondernemingen.
- De partij moet nog bepalen hoe ze tegenover het onderzoek naar de huisvesting van internationale studenten staat dat is ingebracht door D66.

Technische vragen:

- Kan de gemeente vanuit de bestaande middelen onderzoek doen naar een beter samenwerkingsmodel voor de bedrijven in de high tech sector? Of is daar extra budget voor nodig?
- Welke inzet aan fte zou nodig zijn om coöperatief en duurzaam ondernemerschap beter te ondersteunen en een prominentere plek te geven in het beleid (bijvoorbeeld via het ondernemersloket), en wat zijn de kosten van 1 fte?
- Wat zijn mogelijke manieren om bovenop bestaande budgetten om onze inzet op sociaal ondernemerschap (klein, lokaal, met nadruk op maatschappelijke impact) verder te intensiveren en dit type bedrijvigheid te stimuleren en faciliteren?
- Welke investering is nodig per extra openbaar toilet (het liefst met het gebruik van regenwater)?
- Is de bestaande capaciteit op lobby ook ingericht om op EU-niveau te kunnen lobbyen?

Bestaanszekerheid

Inkomen en armoedebestrijding

Unanieme overeenstemming over:

- De partijen hebben naar aanleiding van het verslag nogmaals benadrukt dat er inhoudelijk consensus is over de inzet van het bouwdepot, waarbij nog is aangegeven dat PvdA de kosten onderzocht wil hebben, met name wat een extra investering voor andere inzet betekent.
- De partijen spreken af dat ze toewerken naar het invoeren van het MMB, waarbij ze afspreken dat de inwoners die hier gebruik van maken er niet op achteruit mogen gaan.

Punten waarvoor breed draagvlak is, maar nadere afstemming nodig is:

- De PvdA zal aan de COT inbrengen om hier – ‘op vooruit gaan’ van te maken. Andere partijen vinden dat er niet op achteruit gaan voldoende is.

Naar aanleiding van de technische antwoorden

D66

- Voor D66 is het belangrijk dat in de communicatie en de start van het MMB iedereen die hiervoor in aanmerking komt evenredig wordt benaderd over het bestaan ervan, en niet enkel de genoemde doelgroepen uit de technische vragen. Hier is overeenstemming over.

GroenLinks

- GroenLinks benadrukt dat vwb het MMB specifieke doelgroepen een andere benadering vragen als je ze wilt bereiken en dat hier van tevoren goed over nagedacht moet worden. Hier is overeenstemming over.
- GroenLinks heeft de wens uitgesproken om te kijken naar een financiering van het bouwdepot waar de kosten hiervan als besparing op de kosten van jeugdzorg en wmo, vanuit de positieve effecten die worden verwacht, naar het voorbeeld van Amersfoort en onze eigen systematiek bij de doorbraakaanpak. Naar de mogelijkheid wordt een technische vraag gesteld.

Pvda

- Voor de PvdA is het van cruciaal belang om op te nemen in het coalitieakkoord dat de partijen met elkaar afspreken dat ze een norm hanteren in de uitwerking van het MMB die hoog genoeg is dat bewoners er op vooruit gaan.
- Voor hun is hervorming van het systeem alleen niet genoeg. Het systeem moet verbeteren én bewoners moeten aan het einde van de streep meer overhouden.
- De partij wil aanvullende vragen beantwoord hebben over de hoogte van de normen die gebruikt kunnen worden in het MMB om tot een berekening te komen.

Technische vragen:

- Hoe kunnen we de kosten van het bouwdepot als besparing op wmo kosten (bv maatschappelijke opvang) inboeken? En hoe doen andere gemeenten dit die gebruikmaken van een bouwdepot (bijvoorbeeld Amersfoort)?
- Kan er een indicatie gegeven worden obv het Wageningse model welke investering ervoor nodig is om ervoor te zorgen dat inwoners bij het Maatschappelijk Meedoenbudget er in ieder geval niet op achteruit gaan?

Schulden

Unanieme overeenstemming over:

- Partijen zijn het eens om meer in te zetten op het tegengaan van de koop-nu-betaal-later systemen, voor zover we daar als gemeente invloed op hebben. Er zijn mogelijkheden in ontwikkeling waarbij jongeren zich vrijwillig kunnen melden om hier niet meer voor in aanmerking te komen. Hier is consensus over mits het vrijwillig is.

Aanvullende inbreng per fractie.

- GroenLinks wil verder ook inzetten op het opkopen van schulden en wil daarvoor technische vragen beantwoord hebben over de Arnhemse pilot 'Schuldenvrij Immerloo', en of deze aanpak ook op Nijmegen zou kunnen passen voor 50 gezinnen.
- D66 wil graag nog toevoegen dat private partijen ook aan 'schulden in eigen hand' aan te pas moeten komen, en deze systematiek niet enkel in gemeentelijke handen zou moeten zijn.

Technische vragen:

- Immerloo Schuldenvrij: hoe ver is deze pilot in Arnhem? Wat kost het als we deze pilot in Nijmegen willen implementeren voor 50 gezinnen?

Onderwijs en kansengelijkheid

Unanieme overeenstemming over:

- Het opstellen van een MBO-agenda, waarbij in elk geval wordt gedacht aan een impuls geven aan het stagepact, waar het wijkstagehub een onderdeel van is. Er wordt technisch uitgevraagd wat de kosten zijn van de overige genoemde onderdelen zijn, waarbij de kosten voor D66 een belangrijk punt is in de uiteindelijke afweging.
- Er is consensus over de wens om brede brugklassen de standaard te laten zijn in Nijmegen.
- Herinvoeren van schoolzwemmen is gezien de kosten en het draagvlak niet aan de orde. Er is overeenstemming over het verder onderzoeken van de route via Stichting Leergeld.

Punten waarvoor breed draagvlak is, maar nadere afstemming nodig is:

- Alle partijen zien de meerwaarde in van taalles in de eigen taal. D66 is wel benieuwd naar de kosten die ermee gepaard zouden gaan.

Vragen van de Centrale Onderhandelingstafel

Overeenstemming over de MBO agenda. Wat behelst dat qua interventies en wat kost het?

- PvdA wil dat het (regionaal) stagepact een impuls krijgt als onderdeel van de mbo-agenda. Een van de invullingen kan het wijkstagehub zijn en afspraken met werkgevers en onderwijsinstellingen over stages maken
- Daarnaast een tweede lijn: instroom, scholing en professionalisering onderwijsprofessionals, met als doel om de kennis van de onderwijzers up to date te houden, doorlopende leerlijnen te versterken en versterken van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt.
- De derde lijn: Investeren in de kwaliteit van het onderwijs van mbo 1 en 2.
- D66 is enthousiast over de wijkstagehub, mits deze onder de mbo-agenda valt, en vraagt zich voor de overige onderdelen sterk af wat het gaat kosten.
- GL heeft schriftelijk een aantal belangrijke punten ingediend als voorbeeld:
 - *Wereldhave rolt dit model uit in winkelcentra zoals Cityplaza in Nieuwegein. Daar runnen jongeren en studenten een servicepunt met pakketten en info. In Capelle aan den IJssel staat er ook een. Ze koppelen wijkbewoners aan onderwijs voor stages. Dat geeft werkervaring en vitaliseert de buurt.*
 - *Zet een servicepunt neer met simpele diensten zoals pakketophalers of werkinfo of gebruik de wijkcentra hiervoor*
 - *Koppel wijkjongeren aan ROC- en HAN-studenten voor stages. Train ze kort in klantcontact.*
 - *Partnerschap gemeente voor en het onderwijs voor studenten. Deel de kosten.*

Schoolzwemmen: dit is een grote interventie, hoe kijkt de tafel hiernaar nu de antwoorden binnen zijn?

- PvdA ziet in de technische beantwoording dat herinvoeren van schoolzwemmen meer kost dan vooraf gedacht. De partij is geïnteresseerd in de variant route stichting leergeld en vraagt zich af of er voldoende budget is om alle leerlingen te voorzien of dat er extra nodig is.
- D66 kan dit standpunt volgen, schoolzwemmen herinvoeren is duur en er blijkt weinig draagvlak onder scholen te zijn. Zij zijn benieuwd naar de kosten van de leergeldroute.
- Ook GroenLinks vindt dat een meer haalbare optie.

Brede brugklasbonus: om te stimuleren dat scholen daarvoor kiezen, zodat het moment van selectie later plaatsvindt. Bevordert kansengelijkheid. Wat kost het?

- De vraag naar kosten en een stand van zaken onder de Nijmeegse scholen wordt ambtelijk uitgezet. In zijn algemeen zijn de partijen het erover eens om scholen die dit nog niet volledig hebben geïmplementeerd, te willen stimuleren om te komen tot een brede brugklas.

Onderwijs in eigen taal is niet goed opgeschreven. Zin moet worden aangepast. Geen principiële tegenstellingen, maar wat behelst het?

- GroenLinks licht toe: Het gaat om les krijgen in de moedertaal buiten het Nederlands, geen totaal vakkenpakket, slechts om het taalonderwijs op het bo en vo omdat het de algemene taalontwikkeling bevordert (ook het Nederlands).
- Het bevordert binding en identiteitsvorming. Het streven is uiteindelijk dat leerlingen in staat zijn om eindexamen in de eigen taal te kunnen doen.
- Er worden technische vragen uitgezet naar de kosten.

Technische vragen:

- Is het huidige budget dat Stichting Leergeld ontvangt ten behoeve van schoolzwemmen toereikend? Of is er extra geld nodig om aan de vraag te voldoen?
- Wat zijn de oorzaken van de wachttijden bij Stichting Leergeld die zijn genoemd in de technische beantwoording als het gaat om het schoolzwemmen?
- Brede brugklasbonus: Wat is de stand van zaken in Nijmegen met betrekking tot de invoering van de bredebrugklas? Hoe zien de klassen eruit, en wat is ervoor nodig om alle scholen te stimuleren dit te implementeren?
- Kan er een inschatting worden gegeven van wat het kost om een aanbod te ontwikkelen voor taallessen in de eigen taal in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs? Zijn er voorbeelden van in andere steden of specifieke talen waarvan wensen bekend zijn?
- Wat kost de ontwikkeling van een mbo-agenda, bestaande uit:
 - Stagepact impuls geven, met als onderdeel een wijkstagehub (niet-fysiek). Een wijkstagehub biedt wijkjongeren met weinig kansen een servicepunt waar ze samen met studenten van HAN en ROC diensten kunnen runnen. Je pakt armoede en isolement aan door ze verantwoordelijkheid te geven. Jongeren hebben een grotere kans op stage- en studiesucces, vinden sneller werk, dus minder kosten voor hulp of uitkeringen.
 - Afspraken met werkgevers en onderwijsinstellingen over stages
 - Instroom scholing voor behoud van onderwijsprofessionals: aanvullende scholing voor leraren om hun kennis en kunde te professionaliseren en mensen te behouden voor het vak
 - Investeren in de kwaliteit van het onderwijs van mbo 1 en 2 (bv dmv een subsidieregeling).

Werk

Aanvullende inbreng per fractie.

- GroenLinks wil uitvragen hoeveel loonkostensubsidie de gemeente inzet en mogelijk hier aan de hand van de antwoorden een voorstel aan de COT inbrengen tot aanpassing als hier ruimte zit. Dit vanuit de gedachte dat verhoging/effectievere inzet van loonkostensubsidie het tekort op BUIG budgetten zou kunnen terugdringen.

- D66 wil nogmaals benadrukken dat de wijkstagehub wat D66 betreft nu akkoord is mits het zijn plek zal krijgen onder het stagepact dat is besproken als onderdeel van de mbo-agenda.

Vragen van de Centrale Onderhandelingstafel

Maatwerkbanen: terug naar de thematafel ivm meer detail en uitwerking vereist.

- GroenLinks: wil graag het concept 'Groeien-door-doen' van BK10 intensveren. Het gaat hier om een aanpak die deelnemers stappen wil laten zetten in participatie door veilige werkplek met intensieve begeleiding te bieden. In eerste instantie vrijwilligerswerk en participatie. Wat verder af van de arbeidsmarkt, en op het moment dat dat goed gaat, komen er thema's als opleiding en werk in beeld. Bindkracht doet dat samen met het werkbedrijf en de resultaten zijn goed. GL wil die aanpak uitbreiden naar 25 mensen extra. Gemeente steekt hier nu zelf niet direct geld in, slechts indirect. Maar GL is bereid om dit nu wel te doen.
- Voor PvdA is het cruciaal dat het ook leidt tot een duurzame werkplek, zou ook de mogelijkheid willen onderzoeken dat vrijwilligersplek worden ingericht tot banen en zou er een KPI aan willen koppelen.
- D66 is kritisch geweest op de maatwerkbanen gezien de resultaten van de afgelopen jaren en zet zich liever in voor zaken die bewezen wel werken. Dit zou dat mogelijk kunnen zijn. D66 wacht graag de antwoorden af van de technische vragen die worden uitgezet over de kosten van zo'n intensivering.

Technische vragen:

- Hoeveel loonkostensubsidie zet de gemeente Nijmegen in de afgelopen 5 jaar? We zien in Utrecht dat het de tekorten op de BUIG fors kan terugdringen. Hoe verhoudt onze subsidie zich met vergelijkbare gemeenten?
- Hoeveel kost het 'Groeien door doen-project' van Bindkracht 10 en het Werkbedrijf nu, en wat kost een uitbreiding hiervan met 20 tot 25 banen?

Verslag Thematafel Klimaat en Duurzaamheid

Woensdag 6 mei 2026, 12:00-13:30 uur MB 1.12

Voorzitter: Abdulahi Hussien

D66: Maarten Cornelissen, Else de Jong

Groenlinks: Diede Beumer en Ine de Win

PVDA: Floris Burgers, Zino Duckers

1. Opening en doel bijeenkomst door voorzitter en mededelingen

Voorzitter vult aan dat het doel van vandaag ook is om een start te maken met een gemeenschappelijk verhaal (teksten) voor het coalitieakkoord. En om speerpunten Dierenwelzijn te bespreken.

2. Vaststellen verslag

Het verslag wordt gewijzigd vastgesteld.

Technische vraag: Wat is er op dit moment aan schuil- en nestgelegenheid voor dieren. Is dat voldoende, zo nee hoeveel schuil- en nestkasten zijn er nog nodig en wat kost dit?

3. Mogelijke teksten voor coalitieakkoord

Vergroenen, Klimaatadaptie en Openbare Ruimte

D66:

Versnellingsaanpak en intensivering voor vergroening en budget verhogen naar €12 miljoen (extra) om 3-30-300 te halen en om meer en hoogwaardigere bomen bij te plaatsen. (€12 miljoen is op basis van 250 bomen, €3 miljoen per jaar, de helft geplaatst door gemeente en de andere helft in gebiedsontwikkeling, of door particulieren)

Wateroverlast, eerst uitwerking moties afwachten en daarna vervolg geven.

Niet zozeer groennormen aanpassen/ aanscherpen maar beter toepassen conform huidige beleid en zorgen dat dit met huidige budget gedaan kan worden.

Graag Westelijke Waalkade vergroenen

GroenLinks:

Meer aandacht voor hoe Openbare Ruimte eraan toe is. Er moet veel vervangen worden, daar is niet voldoende geld voor. Daar moet aandacht voor komen. Zoveel mogelijk gebruik maken van koppelkansen. Als je iets vervangt, ook nadenken over komende decennia, logisch om klimaatadaptatie mee te nemen. Toekomstbestendig vervangen en

meer sociale ruimte: OR moet meer uitnodigen voor ontmoeten en verblijven. OR moet socialer en klimaatadaptiever worden ingericht. Een rechtvaardige stad zijn, kijken naar de verdeling van de OR, zorgen voor leefbare en groene wijken. Kijken naar indeling, bijv. groene parkeerplaatsen bij meekoppelkansen. Hiervoor klimaatadaptatiefonds gebruiken.

Specifieke aandacht voor openbare toiletten.

Groennorm: verder uitwerken en evenredig maken aan andere normen zoals bijv. parkeernormen. Groen moet meer positie krijgen. Groennorm is nu meer een streefnorm. (Gaat ook naar COT-tafel)

PVDA:

Centraal staat dat inwoners van West, die wateroverlast ervaren, worden meegenomen. Inwoners moeten vragen kunnen stellen en zorgen kunnen delen. Ondersteunen gedupeerden wateroverlast, we willen het onderzoek afwachten en dit punt ter bespreking doorsturen naar COT. OR aanpassen om wateroverlast in de toekomst te voorkomen. Goed om hier al geld voor te reserveren. Bedrag is afhankelijk van de benadering. Al willen we wel een reservering hiervoor maken.

Geen apart groene wijkagenda's, maar draagvlakprocessen inrichten bij alle grote transitie's. We willen ons richten op de groep inwoners die moeilijk bereikt wordt bij dit soort processen.

Vraag D66: groene wijkagenda's maken? Heeft PVDA een getal voor compensatie wateroverlast? Enkel groene wijkagenda's wil PVDA niet, wil dat bij alle transitie's inwoners meegenomen worden. Er is nog geen concreet bedrag voor compensatie wateroverlast.

Vraag GL: op welke manier wil PVDA mensen meenemen? PVDA: Meenemen en inlichten, bijv buurtbijeenkomsten, moeite doen om moeilijk bereikbare inwoners te bereiken. Daar mag meer aandacht naartoe.

Groene wijkagenda's is niet de enige participatieoplossing. In ieder project wil je een wijkagenda hebben. Voor PVDA is er extra investering op participatie nodig, dat kan door middel van wijkagenda's, dat is echter niet enige middel. Extra stappen op gebied van participatie.

Gezamenlijk verhaal: een antwoord hebben op wat klimaatverandering teweegbrengt; meer groen als antwoord op klimaatverandering. Omdat het voor inwoners belangrijk is om groen om zich heen te hebben, om de schaduw te kunnen opzoeken in een opwarmende stad. Om een aantrekkelijke binnenstad te zijn met frisse lucht. Dat willen we samen met de stad realiseren. Een leefbare, sociale stad voor de toekomst doen we samen. Inwonersparticipatie is hierbij randvoorwaardelijk.

‘Bij alles wat we doen kijken we eerst naar groen’.

PVDA: vindt dat strengere groennorm niet ten koste van woningbouw mag gaan. Geen consensus over het steviger positioneren van de groennorm. PVDA is vóór bomen maar wil hier minder prioriteit aan geven. Wil het op de COT-tafel bespreken

D66: wil vergroeningsaanpak, staat niet voor moeilijker maken woningbouw.

Groenlinks: wil niet zeggen dat voor bomen gaan, betekent dat je niet voor woningbouw gaat, is én én in plaats van óf óf.

Klimaat en Energie

D66:

Nijmegen zo snel mogelijk klimaatneutraal. Aardgasvrij in 2045. Het is belangrijk dat inwoners schone energie gebruiken én dat inwoners lage energielasten hebben. Goed voor milieu en soevereiniteit.

Inzet op isoleren graag verdubbelen (€14 miljoen). De huizen waar het het meest knelt (slechte energielabels) als eerste aanpakken. Voor corporaties of voor particulieren (gaat naar COT). Voorkeur voor collectieve oplossingen boven individuele oplossingen.

Reservering Nijmegen aardgasvrij. Particulieren en corporaties helpen, €10 miljoen.

Bufferen van warmte verkenning en pilot doen.

Maatregelen voor beperken van netcongestie zoals bijv. een buurtbatterij

Netcongestie is de grootste bedreiging voor verduurzamings- en woningbouwopgave. Belangrijk om bij te dragen aan oplossing. Netbewust bouwen is een oplossing. Kunnen ook zelf collectieve maatregelen nemen om druk op net te beperken, willen daar maatregelen voor. Buurtbatterij is hier goed voorbeeld van.

Duurzame energie bestaat uit duurzame opwek en intensiveren zon op dak.

Technische vraag: Verkennen van nieuwe duurzame energiebronnen, om het warmtenet te voeden en het uitvoeren van een pilot op dit gebied. Er wordt gedacht aan €100.000 voor verkenning van nieuwe bronnen en €1 miljoen voor de uitvoering van een pilot. Zijn dit realistische bedragen?

Iets opnemen over verduurzamen van bedrijven, hen helpen met duurzamere bronnen. 75 % van energie wordt verbruikt door bedrijven. Dus belangrijk om hen te stimuleren stappen te zetten in verduurzamen in minderen energiegebruik. Bijv. Smartenergyhub, Smartgrids. (€1 miljoen procesondersteuning en €5 miljoen voor uitvoering (hubs en grids samen, verduurzaming bedrijven)

PVDA:

Energiearmoede aanpakken. Wil Verduurzaamheidsverbond want ziet dat veel mensen met kleine portemonnee hoge energierekeningen hebben, dit wordt met incidentele, ad hoc potjes gecompenseerd. Dit is geen bronaanpak. Wil budget beschikbaar stellen om aan de voorkant mensen die onder de armoedegrens komen, te ondersteunen bij verlagen van de energierekening door verduurzamen van huizen en isoleren, en om mensen structureel te compenseren (dus structureel, meerjarig in plaats van incidenteel budget. (€?) Dit graag samen aanpakken binnen één fonds.

D66; wil graag mensen helpen en om te voorkomen. Zien dit los naast generieke aanpak, maar willen ook zoveel mogelijk woningen naar beter energielabel krijgen.

Groenlinks: is ook voor isolatieaanpak en noodfonds, isolatieaanpak heeft grootste aandacht, maar dan voor hele stad.

PVDA: de aanpak samen nemen

D66: wil zich het meeste richten op de isolatieaanpak en staat positief tegenover noodfonds gericht op voorkomen

PVDA: beginnen met investeren in de slechtste labels

Groenlinks: Nijmegen moet CO2 naar beneden brengen om opwarming aarde tegen te gaan. Omschakelen naar schone energiebronnen is urgent. We zorgen ervoor dat overstap betaalbaar is voor iedereen: klimaatrechtvaardigheid. Opdelen in een duurzame energietransitie (bronnen e.d.) en een eerlijke energietransitie (betaalbaar, duurzaam en rechtvaardig). Eens met voorstellen D66, consensus.

We willen schone energie die duurzaam opgewerkt is, zon en wind zijn een belangrijke basis, zon op dak verder uitbreiden want daar liggen nog kansen. Voor warmte onderzoeken we alternatieven.

Een eerlijke energietransitie, is van groot belang en moet betaalbaar duurzaam en rechtvaardig zijn. Juist mensen met laagste inkomen moeten kunnen profiteren. De oplossing is collectief (geen consensus op hoe). Willen noodfonds en verstevigen isolatieaanpak.

Technische vraag: zijn de isolatiefixers voor de komende 4 jaar financieel geborgd of is daar nog geld voor nodig? Zo ja hoeveel?

Energiebesparen, aandacht voor zonwering, collectieve inkoop bijv van zonnepanelen en zonwering en warmtepompen. Is ook ontzorgen.

Circulariteit en milieu

PVDA: er is niets veranderd aan eerder genoemde standpunten, voorstander van inzetten van boa's bij handhaven bijplaatsingen van afval .

Algemeen verhaal: We zien dat afvaloverlast grote ergernis is, dus geven we de aanpak hiervan prioriteit. We werken toe naar een stad met zo min mogelijk afval, door anders te kijken naar grondstoffen en hergebruik te stimuleren.

D66: De stad is vies, afval is een probleem dat opgelost moet worden, oplossen met toezicht en cameratoezicht.

Groenlinks: niet eens met cameratoezicht

PVDA, heeft alleen zin als je het goed aanpakt en inwoners afval kwijt kunnen. Dus tweede optie (mini milieustraten dichtbij inwoners) bedoelt PVDA.

Algemeen verhaal: We vinden het belangrijk om de luchtkwaliteit te verbeteren om het leefbaarder te maken voor inwoners. We kijken om maatregelen te treffen om de luchtkwaliteit te verbeteren door uitvoering geven aan programma luchtkwaliteit.

Groenlinks, nieuw punt: Afval en ondernemers: veel zwerfafval is gerelateerd aan ondernemers, we willen zorgen dat bedrijven meer verantwoordelijk worden gehouden voor afvalproblematiek.

We pakken zwerfafval in het centrum aan, samen met ondernemers en zorgen dat we het aantal prullenbakken uitbreiden.

Antwoorden vragen coalitieonderhandelingen

Thematafel Sociale Basis, 6 mei

- 1. Zijn er culturele initiatieven die geen mogelijkheden hebben om subsidie te krijgen? Welke? Of is er een andere regeling nodig om hiervoor subsidie mogelijk te maken? NB: aan de thematafel zijn genoemd: de dag van het levenslied en het Muzieum, maar het werd niet helemaal helder of deze initiatieven inderdaad geen subsidie (kunnen) krijgen.*

Om subsidie vanuit cultuur te ontvangen kunnen culturele initiatieven via één van de 2 subsidieregelingen een aanvraag indienen:

- 1 oktober voor een eenjarige culturele activiteit;
- 1 maart (1x per 2 jaar) voor een meerjarig programma.

Dat betekent dat alle culturele initiatieven de mogelijkheid hebben om een subsidieaanvraag in te dienen. In de subsidieregeling zijn de programmalijnen van de cultuurvisie vertaald in criteria.

De aanvragen worden beoordeeld door een externe adviescommissie op onderstaande 3 criteria:

1. Artistiek: Kernbegrippen voor de beoordeling van kwaliteit zijn vakmanschap, zeggingskracht en oorspronkelijkheid. Het gaat niet uitsluitend om bewezen kwaliteit, voortkomend uit eerder opgedane ervaring, maar ook om potentiële kwaliteit
2. Uitvoerbaarheid: Hierbij wordt gekeken naar de aanpak van de activiteit, de kennis en ervaring van de uitvoerders, de begroting, toepassing culturele codes governance en fair practice en marketing.
3. Meerwaarde voor de stad: Beoordeeld wordt of de activiteit iets toevoegt aan het bestaande aanbod, of er nieuw/divers publiek wordt bereikt, de maatschappelijke betekenis (bijdrage aan andere domeinen) n (boven)regionale uitstraling en bereik.

Een cultureel initiatief komt in aanmerking voor subsidie als ze op alle drie criteria een voldoende scoren. Vervolgens worden de subsidies in een rangorde geplaatst en gehonoreerd voor zover het budget het toelaat. Voor een uitgebreide toelichting op de criteria zie [Subsidieregeling Cultuur Nijmegen | Lokale wet- en regelgeving](#)

Naast deze subsidieregeling hebben we ook een regeling voor urban: [Subsidieregeling Urban Sport en Cultuur Nijmegen 2025 | Lokale wet- en regelgeving](#) en voor amateurkunst [Subsidieregeling Amateurkunst Nijmegen 2024 | Lokale wet- en regelgeving](#)

Doordat kosten stijgen (per aanvraag wordt een hoger bedrag aangevraagd) is er steeds minder mogelijk om alle projecten die weliswaar voldoende scoren op alle 3 de criteria te honoreren. Daarnaast zien we dat culturele aanbod meegroeit met de stad en er steeds meer aanvragen binnenkomen en het budget overvraagd wordt. Het budget groeit beperkt mee.

Bij de meerjarige subsidie voor de periode 2025-2026 zijn er 5 aanvragers niet gehonoreerd omdat het budgetplafond was bereikt (brief aan de raad Meerjarige subsidies cultuur 2025-2028)
Besluitvorming over de meerjarige subsidies 2027-2028 is nog niet gereed.

Bij de eenjarige subsidie 2026 zijn er 3 aanvragen die geen subsidie ontvangen omdat het budgetplafond bereikt is. Document Nijmegen - Collegevoorstel Uitvoering Eenjarige Culturele Subsidies en Subsidieregeling Amateurkunst 2026 - iBabs Publiekspitaal

NB: MuZIEum: Heeft een meerjarige subsidie aangevraagd in 2024 voor 2025-2026. Deze is afgewezen, omdat de artistieke kwaliteit als onvoldoende is beoordeeld. Voor 2025 heeft MuZIEum een subsidie ontvangen voor het uitvoeren van een tentoonstelling via de regeling eenjarige culturele activiteiten. 1 maart 2026 heeft MuZIEum een meerjarige aanvraag ingediend voor de periode 2027 en verder. Deze aanvraag is nog in behandeling samen met 27 andere aanvragen voor een meerjarige subsidie.

Dag van het levenslied heeft nooit een aanvraag ingediend.

2. *Een vervolgvraag over een orthopedagoog verbonden aan de school:*

Is het mogelijk om op scholen de orthopedagogische begeleiding voor bepaalde ondersteuning slim te clusteren? Als voorbeeld werd dyslexiebegeleiding genoemd. Die is gekoppeld aan het kind en daarvoor zijn er nu heel veel begeleiders op de scholen is het beeld en deze manier van organiseren maakt het voor ouders en voor scholen druk. Klopt dit? En zo ja, is slim clusteren voor ondersteuning op school mogelijk?

Ja, het is mogelijk om hulp en ondersteuning slimmer te organiseren op scholen. Op dit moment doen we dit aan de hand van capaciteitsfinanciering vanuit het *Regioprogramma Jeugd*. Dit houdt in dat per school een bepaald bedrag beschikbaar wordt gesteld om de nodige hulp en ondersteuning flexibel en meer collectief te organiseren. Ouders hoeven in deze situatie geen beschikking meer aan te vragen (vermindering bureaucratie) en zorgprofessionals kunnen flexibel, meer groepsgericht en als onderdeel van het schoolteam worden ingezet. Dit voorkomt onnodige drukte in de klas en personele discontinuïteit en draagt bij aan een efficiënte inzet van middelen en mensen.

Als je dit niet via de route van capaciteitsfinanciering organiseert, moet steeds individueel zorg worden aangevraagd en de professional die aan een leerling wordt gekoppeld mag dan ook alleen hulp en ondersteuning bieden aan die specifieke leerling. Dit leidde voorheen inderdaad tot onnodig veel begeleiders in de groep, wat ook verstorend kan zijn voor het groepsproces en het zelfbeeld van de betrokken leerlingen. Het staande beleid is dat we de capaciteitsfinanciering stap voor stap uitbreiden naar alle (V)SO-scholen, en daarmee dus ondersteuning op school slim clusteren.

Belangrijke voorwaarden om capaciteitsfinanciering uit te kunnen rollen zijn onder meer voldoende massa en goed voorspelbare hulpvragen (aantal en inhoud). Hiervan is sprake op (V)SO-scholen, maar veel minder op het regulier onderwijs.

Welke *vormen* van hulp en ondersteuning slimmer georganiseerd kunnen worden is ook een vraagstuk. Tot nu toe hebben we ervoor gekozen om de verbeteringen vooral te zoeken in de organisatie van Zorg Binnen Onderwijs (ZBO), dat bestaat uit het zorgproduct ‘begeleiding’ en ‘persoonlijke verzorging’ en er op is gericht om leerlingen in staat te stellen onderwijs te blijven volgen ondanks een ontwikkelingsachterstand of beperking.

Orthopedagogische behandeling (voorheen ‘Jeugd- en Opvoedhulp’) leent zich hier minder voor omdat deze zorgvorm gericht is op complexere zorgbehoeften en systeemgericht (dus vaak thuis in de relatie tussen jeugdige en ouders) wordt uitgevoerd. Daarbij komt dat niet alle jeugdigen met een ondersteuningsbehoefte gebaat zijn bij orthopedagogische zorg, maar bijvoorbeeld bij een andere jeugdzorgdiscipline (bijvoorbeeld jeugd-GGZ, LVB-zorg of dagbehandeling). Ook klopt het beeld niet dat dyslexiezorg op school leidt tot drukte op scholen. Deze zorg wordt over het algemeen niet in de klas of enkel in de schoolomgeving geboden, maar ook veel op locatie van de zorgaanbieder.

3. *Zijn er (voldoende) centrale behandelkamers, prikkelarm, voor personen met verward of onbegrepen gedrag die wachten op zorg? En zijn er voldoende voor iedere doelgroep? En zo nee, wat zou het kosten om deze te realiseren?*

Voor de uitvoering van GGZ-behandeling voor volwassenen – vrijwillig en gedwongen – is de zorgverzekeraar opdrachtgever en financier en niet de gemeente. Wel zijn er uiteraard diverse raakvlakken tussen behandeling vanuit de GGZ en hulp en ondersteuning vanuit het sociaal domein en wordt er nauw samengewerkt. Mensen kunnen vanuit een stabiel levensbeeld verward raken en na behoefte aan behandeling herstellen en zelfstandig wonen. Het is hierin met name van belang dat gemeente, GGZ en zorgverzekeraar samen sturen op passende steun rondom de betrokkene.

Voor de specifieke beantwoording van de vragen hebben we navraag gedaan bij onze partners. Zij geven het volgende aan:

Bij een beoordeling vindt deze in principe plaats bij de cliënt thuis of op een locatie. Als de veiligheid van de cliënt of omgeving of hulpverleners in het geding is, zal de beoordeling op het CBK (crisis beoordelingskamer, een zelfstandige ‘eerste hulp’-post voor verwarde personen op het terrein van Pro Persona) plaatsvinden. Politie of ambulance brengt client dan naar het CBK. Partijen hebben geen signalen ontvangen dat er onvoldoende plek op de CBK zou zijn. In aanvulling hierop merken we op dat er wel een schaarste is aan voldoende beschikbaar gekwalificeerd personeel voor de uitvoering dit type hulpverlening.

4. *Waarom wordt verlengde jeugdzorg in Nijmegen verhoudingsgewijs minder ingezet dan in een aantal andere steden en wat kunnen we in Nijmegen (nog) doen om de aansluitende zorg en ondersteuning na de 18e verjaardag goed/beter te regelen?*

Op basis van de aangeleverde data van het CBS is het lastig te concluderen of Nijmegen echt minder verlengde jeugdhulp inzet dan andere gemeenten. Er is veel variatie, wat laat zien dat wat in de ene gemeente onder jeugdwet valt, bij andere gemeenten mogelijk via andere wetten (zoals

de Wmo, of beschermd wonen) wordt verleend. Ook is het zo dat sommige zorg voor jeugdigen ouder dan 18, zoals gezinshuiscare en pleegzorg, tot 21 jaar niet verlengde jeugdhulp is, maar 'reguliere' jeugdhulp. Helaas is het zo dat Nijmegen relatief weinig kinderen in deze gezinsvormen heeft, we zetten hier al op in en dat blijft een aandachtspunt. Een mogelijke verklaring is dat jeugdigen vanuit de residentiele jeugdhulp na de 18^e rechtstreeks uitstromen naar zelfstandigheid (al dan niet met ondersteuning uit een andere wet).

Wat kunnen we in Nijmegen nog meer doen 18-/18+

In Nijmegen lopen we landelijk voorop met ons beleid op 18-/18+. Met het TWES (tussen wal en schip netwerk) wordt maatwerk geleverd en per kind gekeken wat de best passende vervolgstap is naar een zo groot mogelijke zelfstandigheid. Dit doen we aan de hand van de big 5 (support, wonen, inkomen, school & werk, zorg & welzijn). We zetten daarbij maximaal in op een zo normaal mogelijk leven, o.a. door inzet vanuit de sociale basis en eigen netwerk en meerdere woonprojecten die huisvesting mogelijk maken voor deze jongvolwassenen. Onze visie is dat de Wmo passend is wanneer er nog bescherming en beschutting nodig is voor jongvolwassenen, omdat vanuit de Wmo langdurig maximaal maatwerk geleverd kan worden voor deze doelgroep die uit de jeugdzorg komt. We hebben in de inkoop ook aandacht voor de continuïteit rondom deze kwetsbare overgang. We zien op dit moment, naast de inzet die we plegen op de big 5, daarom geen concrete verbeterpunten.

- 5. Het doel dat de fracties willen bereiken met extra inzet van buurtsportcoaches is dat er voldoende specifieke ondersteuning is voor (groepen) mensen die minder makkelijke mee kunnen doen met sport. Is inzet van meer buurtsportcoaches dan het middel om dit beter mogelijk te maken? Of is/zijn er andere dingen nodig? Wat/hoeveel dan en wat kost dat?*

Ja, extra inzet van buurtsportcoaches helpt om groepen met beweegachterstanden nog beter te ondersteunen. We kunnen hiermee de bestaande inzet intensiveren/verbreden. De buurtsportcoaches begeleiden namelijk al inwoners naar passend sport- en beweegaanbod (via o.a. beweegadviesgesprekken), ontwikkelen waar nodig nieuw aanbod (met oog op structurele borging) en verbinden sport met zorg, welzijn en onderwijs. Daarnaast ondersteunen zij sportaanbieders bij thema's als inclusie, sociale veiligheid en toekomstbestendigheid.

De bepaling van de inzet van buurtsportcoaches gebeurt via drie pakketten: een basispakket voor algemene ondersteuning/interventies, een wijkpakket met maatwerk per gebied (op basis van de lokale opgave c.q. specifieke behoeften in de wijk) en een overstijgend pakket voor stadsbrede interventies. De focus van de buurtsportcoaches ligt daarbij nadrukkelijk op inwoners met beweegachterstanden. Met extra inzet van de buurtsportcoaches kunnen we inwoners en sportaanbieders nog beter en meer ondersteunen en kunnen we meer investeren in de netwerken in de wijk.

Tegelijkertijd spelen er ook andere factoren mee waar de buurtsportcoaches geen of slechts beperkt invloed op hebben. Inwoners ervaren verschillende drempels om te sporten en bewegen, zoals financiële, praktische, sociale en mentale belemmeringen. Buurtsportcoaches proberen deze zoveel

mogelijk weg te nemen (o.a. via het voeren beweegadviesgesprekken, begeleiding inwoners naar activiteiten, koppeling aan laagdrempelig aanbod, wijzen op financiële regelingen), maar zijn daarbij onder meer afhankelijk van samenwerking met partners in de wijk (o.a. huisartsen en fysiotherapeuten voor doorverwijzing), financiële ondersteuningsmogelijkheden (denk bv. aan Stichting Leergeld en de Meedoen regeling) en van de bereidheid en capaciteit/kwaliteit van sportaanbieders om passend aanbod te ontwikkelen (eventueel met behulp van subsidie). Deze andere factoren zijn niet in kosten uit te drukken, maar zijn wel bepalend voor het succes van de aanpak.

Technische vragen thematafel

Bestaanszekerheid en Economie

6 mei 2026

Onderwijs en kansengelijkheid

- Is het huidige budget dat Stichting Leergeld ontvangt ten behoeve van schoolzwemmen toereikend? Of is er extra geld nodig om aan de vraag te voldoen?

Stichting Leergeld ontvangt vanuit de subsidie van de gemeente Nijmegen budget voor zwemlessen. Dit budget wordt op twee manieren ingezet.

Ten eerste voor individuele zwemles aan kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. Het huidige budget is voldoende om aanvragen richting zwemdiploma A te bekostigen. Stichting Leergeld betaalt hiervoor op dit moment € 588 per kind voor de lessen en het afzwemmen tot en met diploma A.

Ten tweede wordt een deel van de subsidie ingezet voor schoolzwemmen voor de schakelklassen van De Bloemberg. Stichting Leergeld betaalt de zwemlessen voor alle kinderen in deze schakelklassen, zonder inkomenstoets. De organisatie en het vervoer worden door de school zelf geregeld en betaald.

Er is dus geen toereikend budget beschikbaar om schoolzwemmen voor alle scholen in Nijmegen via Stichting Leergeld te faciliteren. Wel is er op dit moment voldoende budget voor individuele zwemlessen voor kinderen uit financieel kwetsbare gezinnen.

Wel kunnen in de toekomst extra kosten ontstaan door veranderingen in het Nijmeegse zwemaanbod. De zwembaden Dukenburg en Nijmegen-West worden op termijn vervangen door sportcentrum Nimma Nova in de Winkelsteeg. Deze locatie kan voor inwoners uit Dukenburg en omgeving minder goed bereikbaar zijn. Ook vervoer en betaald parkeren kunnen extra kosten opleveren voor gezinnen die deze niet zelf kunnen dragen.

Er is dus geen budget beschikbaar om schoolzwemmen voor alle scholen in Nijmegen via Stichting Leergeld te faciliteren. Wel is er budget om individuele zwemlessen voor kinderen uit financieel kwetsbare gezinnen te vergoeden.

- Wat zijn de oorzaken van de wachttijden bij Stichting Leergeld die zijn genoemd in de technische beantwoording als het gaat om het schoolzwemmen?

Zoals bij vraag 1 is toegelicht, zet Stichting Leergeld de gemeentelijke subsidie op twee manieren in: voor individuele zwemlessen voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen en voor de bekostiging van zwemlessen voor de schakelklassen van De Bloemberg. De genoemde wachttijden hebben vooral betrekking op de individuele zwemregeling van Stichting Leergeld, waarbij kinderen worden aangemeld voor zwemles richting diploma A.

De wachttijden ontstaan door een combinatie van factoren. Bij de tariefafspraken van € 588 per kind zijn enkele zwembaden afgehaakt, omdat dit bedrag volgens hen niet kostendekkend is. Ter vergelijking: een regulier zwemlestraject tot en met diploma A kost vaak € 800 tot € 1.000. Daardoor is het aantal aanbieders waar kinderen via Stichting Leergeld terecht kunnen beperkt.

De meeste aanvragen komen terecht bij enkele zwembaden waarvan Sportfondsen momenteel de exploitant is, zoals Dukenburg en Erica Terpstra. Dit zorgt voor extra druk en langere wachttijden. Daarnaast hebben vrijwel alle

zwemscholen wachtlijsten door een tekort aan zweminstructeurs. Kinderen via Stichting Leergeld hebben daardoor minder keuzevrijheid dan ouders die zelf een regulier traject betalen.

Zoals bij vraag 1 is aangegeven, is het budget op dit moment toereikend voor de huidige inzet: schoolzwemmen voor de schakelklassen van De Bloemberg en individuele zwemlesaanvragen van gezinnen met een laag inkomen.

Met extra budget kan Stichting Leergeld mogelijk met meer aanbieders afspraken maken, waardoor de wachttijden voor individuele aanvragen kunnen afnemen. Dit hangt echter ook af van de beschikbare capaciteit aan zweminstructeurs. Daarom is op dit moment niet direct aan te geven welk aanvullend budget hiervoor nodig is.

- Brede brugklasbonus: Wat is de stand van zaken in Nijmegen met betrekking tot de invoering van de bredebrugklas? Hoe zien de klassen eruit, en wat is ervoor nodig om alle scholen te stimuleren dit te implementeren?

In Nijmegen wordt de brede brugklas op meerdere middelbare scholen aangeboden. Verschillende scholen geven hier elk op hun eigen manier invulling aan. Zo werkt de SSgN al langere tijd met brede brugklassen waarin leerlingen met vmbo-t-, havo- en vwo-advies gezamenlijk starten. Leerlingen volgen vakken en toetsen op hun eigen niveau en kunnen gedurende de brugperiode op- of afstromen. Deze aanpak wordt ook landelijk gezien als een voorbeeld van een flexibele, meer geleidelijke overgang. Ook het Montessori College Nijmegen werkt met gemengde brugklassen, zoals vmbo-t/havo- en havo/vwo-combinaties. Daarnaast ontwikkelt de school de zogenoemde 'Brug3Route', waarbij leerlingen tot drie jaar de tijd krijgen om een passend niveau te vinden, voordat een definitieve schoolrichting wordt gekozen.

Naast deze voorbeelden werken meerdere scholen met schakelklassen, waarin twee onderwijsniveaus worden gecombineerd. Het praktijkonderwijs werkt doorgaans met homogene groepen, maar kent wel samenwerkingsvormen zoals symbioseklassen met het regulier voortgezet onderwijs.

De invoering van brede brugklassen werd mede ondersteund door tijdelijke subsidies en stimuleringsbeleid vanuit de landelijke overheid. Deze middelen zijn vaak ingezet voor de ontwikkeling van verrijkingsmateriaal en voor het ondersteunen van brede/gemengde brugklassen. Tegelijkertijd is er geen verplichting: schoolbesturen bepalen zelf of en hoe zij brede brugklassen invoeren en voortzetten.

In Amsterdam leidde de tijdelijke 'Brede Brugklas Bonus' van de gemeente tot een beperkte uitbreiding van brede brugklassen, niet tot een structureel of uniform systeem.

Om te bepalen wat ervoor nodig is om alle scholen te stimuleren dit te implementeren, zou dit eerst in bestuurlijke overleggen tussen gemeenten en schoolbesturen verkend moeten worden. Op dit moment is nog niet bekend hoe scholen en schoolbesturen hierin staan.

- Kan er een inschatting worden gegeven van wat het kost om een aanbod te ontwikkelen voor taallessen in de eigen taal in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs? Zijn er voorbeelden van in andere steden of specifieke talen waarvan wensen bekend zijn?

Een inschatting van de kosten voor het ontwikkelen van taallessen in de eigen taal in het basis- en voortgezet onderwijs hangt af van de schaal, het aantal talen en de manier waarop het onderwijs wordt georganiseerd. De belangrijkste kostenposten zijn personeel, lesmateriaal en organisatie.

Het is daarbij belangrijk te benadrukken dat gemeenten geen beslissende rol hebben in de onderwijsinhoud. De inrichting van het curriculum, inclusief de vraag of onderwijs in de eigen taal wordt aangeboden, ligt primair bij scholen en schoolbesturen binnen de kaders van landelijke wet- en regelgeving. De gemeente kan dit soort initiatieven wel stimuleren via beleid of tijdelijke subsidies, maar bepaalt niet rechtstreeks het aanbod binnen scholen.

Omdat dit onderwerp nog niet met schoolbesturen en scholen is verkend, is ook nog niet duidelijk welke eventuele behoeften of wensen er bestaan rondom onderwijs in de eigen taal. In verschillende grote steden, zoals Amsterdam, Rotterdam en Utrecht, bestaan wel kleinschalige initiatieven rond meertaligheid en het ondersteunen van thuistalen. Deze projecten richten zich vaak op talen zoals Arabisch, Turks, Pools en Oekraïens en zijn doorgaans aanvullend en tijdelijk van aard, afhankelijk van schoolbeleid of specifieke projecten.

Landelijk en binnen de gemeente Nijmegen is er wel toenemende aandacht voor meertaligheid en het benutten van thuistalen als ondersteuning voor taalontwikkeling en gelijke onderwijskansen, maar structurele of verplichtende inbedding in het curriculum is op dit moment (nog) niet aan de orde.

- Wat kost de ontwikkeling van een mbo-agenda?

Bestaande uit:

- Stagepact impuls geven, met als onderdeel een wijkstagehub (niet-fysiek). Een wijkstagehub biedt wijkjongeren met weinig kansen een servicepunt waar ze samen met studenten van HAN en ROC diensten kunnen runnen. Je pakt armoede en isolement aan door ze verantwoordelijkheid te geven. Jongeren hebben een grotere kans op stage- en studiesucces, vinden sneller werk, dus minder kosten voor hulp of uitkeringen. Daarnaast zorgt het ook voor een hechtere buurt
- Afspraken met werkgevers en onderwijsinstellingen over stages
- Instroom scholing voor behoud van onderwijsprofessionals: aanvullende scholing voor leraren om hun kennis en kunde te professionaliseren en mensen te behouden voor het vak
- Investeren in de kwaliteit van het onderwijs van mbo 1 en 2 (bv dmv een subsidieregeling).

De volgende type interventies zijn daarbij onder andere benoemd als voorbeeld:

- Wereldhave rolt dit model uit in winkelcentra zoals Cityplaza in Nieuwegein. Daar kunnen jongeren en studenten een servicepunt met pakketten en info. In Capelle aan den IJssel staat er ook een. Ze koppelen wijkbewoners aan onderwijs voor stages. Dat geeft werkervaring en vitaliseert de buurt.
- Zet een servicepunt neer met simpele diensten zoals pakketophalers of werkinfo of gebruik de wijkcentra hiervoor
- Koppel wijkjongeren aan ROC- en HAN-studenten voor stages. Train ze kort in klantcontact.
- Partnerschap gemeente voor [\(hier lijkt een woordje te ontbreken\)](#) en het onderwijs voor studenten. Deel de kosten.

Binnen de regio Rijk van Nijmegen werkt het mbo al nauw samen met verschillende partners aan kwalitatief goed onderwijs, (extra) begeleiding voor studenten die dat nodig hebben, extra focus voor stages en ontwikkelen en behouden van personeel.

Zo zijn mbo-instellingen verplicht om een kwaliteitsagenda op te stellen voor hun instelling, waarin in ze in voor vier jaar vastleggen op welke manier ze aan deze thema's werken. De kwaliteitsagenda's van ROC Nijmegen 2024-2027 en Yuverta 2024-2027 richten zich op praktijkgericht onderwijs, studentondersteuning, docentontwikkeling, inclusiviteit, regionale samenwerking en duurzame impact. Alles met als doel studenten beter voor te bereiden op een veranderende arbeidsmarkt en maatschappelijke uitdagingen ([Kwaliteitsagenda+2024-2027+ROC+Nijmegen \(1\).pdf](#) en [Kwaliteitsagenda+2024-2027+Yuverta.pdf](#)). In deze agenda's staan veel onderwerpen uitgewerkt die in de vraag worden voorgesteld als onderdeel van de te ontwikkelen mbo-agenda. Een groot deel van de voorgestelde punten zijn dan ook verantwoordelijkheid van het onderwijs zelf. In de samenwerking beschrijft het mbo op welke manier en met welke partners zij daar invulling aan geven.

Daarnaast werken gemeenten Rijk van Nijmegen, Werkbedrijf, voortgezet (speciaal) onderwijs en mbo nauw samen in het programma Jongeren naar School of Werk 2026-2029. In de raadsbrief van 27 januari 2026 is dit nieuwe programma met de raad gedeeld ([Document Viewer - Raadzaam Nijmegen](#) en [Document Viewer - Raadzaam Nijmegen](#)). Met de gekozen maatregelen willen we dat alle jongeren die dit (tijdelijk) nodig hebben preventief of curatief de juiste ondersteuning krijgen om een startkwalificatie te behalen of de juiste begeleiding krijgen naar duurzaam werk.

Wanneer gekozen wordt om een mbo-agenda te ontwikkelen, is de verwachting dat de kosten tussen de €60.000-€75.000 euro liggen. Dit zijn de kosten voor procesbegeleiding, bijeenkomsten, etc. om tot de agenda te komen. Kosten voor eventuele interventies zijn niet meegenomen.

Gezien de korte termijn van reageren is het niet haalbaar om te inventariseren of er bij het mbo behoefte is aan een aanvullende agenda naast de programma's die al lopen en of de voorgestelde interventies bijdragen naast alle interventies die al langere tijd ingezet worden.

Economie en Binnenstad:

- Kan de gemeente vanuit de bestaande middelen onderzoek doen naar een beter samenwerkingsmodel voor de bedrijven in de high tech sector? Of is daar extra budget voor nodig?

In 2026 is het Meerjarenplan Lifeport Semicon ([link](#)) door de regionale triple helix gepresenteerd als ambitie voor de semiconindustrie in de regio Nijmegen. Voor het versterken van de samenwerking tussen bedrijven maar ook tussen bedrijven en kennis- en onderwijsinstellingen wordt vanuit Lifeport Semicon gewerkt aan het bedrijvennetwerk Lifeport Semicon Industrie (LSI) als samenwerkingsmodel. De provincie Gelderland financiert op dit moment het opzetten van LSI voor de jaren 2026 en 2027. De financiering van dit netwerk vanaf 2028 is op dit moment niet goed in te schatten. De insteek op dit moment is dat deelnemende bedrijven en organisaties deze kosten zelf gaan dragen.

- Welke inzet aan fte zou nodig zijn om coöperatief en duurzaam ondernemerschap beter te ondersteunen en een prominenter plek te geven in het beleid (bijvoorbeeld via het ondernemersloket), en wat zijn de kosten van 1 fte?

Om duurzaamheidscriteria in aanbestedingen en bij de uitvoering echt goed te kunnen beoordelen en toetsen is 1 extra fte nodig, schaal 11 voor een senior adviseur duurzame inkoop. Overige dienstverlening kan worden ondergebracht bij bestaande structuren, waarbij tijdelijk extra capaciteit nodig zal zijn voor het opzetten van het inkoopplatform. Kosten: €160.000,-.

- Wat zijn mogelijke manieren om bovenop bestaande budgetten om onze inzet op sociaal ondernemerschap (klein, lokaal, met nadruk op maatschappelijke impact) verder te intensiveren en dit type bedrijvigheid te stimuleren en faciliteren?

Onze inzet om sociaal ondernemerschap te stimuleren en te faciliteren, kan bestaan uit subsidiering, in facilitering, in ruimte en in vraagcreatie, waarbij de laatste vorm het meest duurzaam en impactvol zal zijn.

Subsidiering: IMPACT024 heeft subsidie tot en met 2026 waarna waarschijnlijk een nieuwe subsidieaanvraag zal volgen. Ondanks dat er meerdere partijen betrokken zijn is er nog geen afdoende verdienmodel ontwikkeld. Buiten hun dienstverlening is het Ondernemersloket beschikbaar. Daar is nu nog geen uitbreiding in fte voor nodig.

Ruimte: er is een grote behoefte aan ruimte voor impact ondernemerschap. Een optie is om werklocatie/ruimte beschikbaar te stellen (tegen redelijke tarieven) waar impactondernemers zowel retail- als maakactiviteiten kunnen combineren.

Facilitering: doorontwikkeling van de ondersteuning en community building van sociaal ondernemerschap via IMPACT024. Denk aan verbeterde informatie via website, ondersteuning via bestaande netwerken en een inkoopplatform.

Inkoopplatform: meer waarde aan de stad toevoegen.

Door slimmer en bewuster in te kopen, versterkt gemeente Nijmegen niet alleen haar eigen ambities op sociaal ondernemerschap, er wordt ook geïnvesteerd in het Nijmeegse ondernemersklimaat en in de mensen en

initiatieven die onze stad elke dag een beetje beter maken. Het doel is om inkoopplatform te introduceren waar dit soort inkopen gekocht kunnen worden bij lokale, sociale en duurzame ondernemingen in de stad. Met ruim 500 miljoen aan jaarlijkse uitgaven aan werken, diensten en leveringen heeft de gemeente Nijmegen een stevige positie als opdrachtgever. Een groot deel van die uitgaven loopt via aanbestedingen en contracten, waarbij het creëren van maatschappelijke waarden voor de stad een rol spelen.

Er liggen nog meer kansen door ook inkopen die onder de aanbestedingsgrens blijven zoals interne en externe geschenken en inkopen bij externe horecagelegenheden impactvol aan te kopen. Op dit moment gelden voor deze inkopen nog geen algemene duurzaamheidscriteria, terwijl ze zich bij uitstek lenen om lokale, sociale en duurzame mkb-ondernemers een podium te bieden.

- Welke investering is nodig per extra openbaar toilet (het liefst met het gebruik van regenwater)?

Uit onderzoek blijkt de beschikbaarheid en vindbaarheid van toiletten in de Nijmeegse binnenstad al jaren achterblijft. Op de ranglijst van meest toiletvriendelijke steden eindigde Nijmegen op plaats 128.

In de concept-uitvoeringsagenda VN-verdrag Handicap 2026-2030, die momenteel ter advisering is vrijgegeven aan de adviescommissies, is de volgende maatregel opgenomen:

- We onderzoeken op welke manier de beschikbaarheid, vindbaarheid en/of toegankelijkheid van openbare en opengestelde toiletvoorzieningen in de binnenstad kan worden verbeterd. Bij het onderzoeken van mogelijke maatregelen, zal ook aandacht zijn voor de financiering en beheer.
- Deze maatregel staat gepland voor 2027-2029. Op dit moment kunnen we daarom slechts voorlopige en globale bedragen noemen.

Eén van de manieren om te werken aan voldoende aanbod van schone, openbaar toegankelijke wc's is het plaatsen van een extra openbaar toilet. Indicatief zal hiervoor rekening gehouden moeten worden met een investering van:

Aanschaf/bouwkosten:
circa € 150.000,-

Jaarlijkse exploitatiekosten:
circa € 25.000,- (schoonmaak)

Beheer (graffiti ed.)
circa € 25.000,-

De investeringskosten van complexe /gebouwde oplossingen kunnen oplopen tot circa € 200.000,-.

Er zijn diverse factoren die van invloed zijn op de kosten, zoals:

- Wordt de toiletunit op onze grond gebouwd?
- Worden er reclame-uitingen aan de buitenkant aangebracht?
- Wordt de toiletunit in een bestaand gebouw geplaatst?

De uitvoering kost ook ambtelijke capaciteit. Dit betekent dat bij het ontwikkelen van extra openbare toiletten ten aanzien van de ambtelijke capaciteit prioritering plaats zal moeten vinden.

Ook moet er rekening worden gehouden met het beheer (de huidige openbare toiletten worden met regelmaat geteisterd door vandalisme of anderszins onbruikbaar gemaakt).

Lobby

- Is de bestaande capaciteit op lobby ook ingericht om op EU-niveau te kunnen lobbyen?

Nee.

Toelichting

De gemeente Nijmegen heeft 2 fte adviseur public affairs in dienst. Deze capaciteit wordt nu volledig ingezet op het professionaliseren van onze ambtelijke belangenbehartiging en de (politieke) belangenbehartiging richting het Rijk en soms de provincie.

1 fte is in dienst sinds begin 2023, 1 fte is sinds medio 2025 in dienst. Met het huidige ambitieniveau richting het Rijk zou er additionele capaciteit nodig zijn om lobby in te richten op EU-niveau. Ook zal het naargelang het onderwerp en lobbydoel ook kennis en kunde vereisen bij de desbetreffende beleidsmedewerker(s)/strategen.

Bij lobbyen op EU-niveau is het nog belangrijker om massa te organiseren. Enkel lobbyen vanuit Nijmegen richting bijvoorbeeld de Europese Commissie is een onbegonnen zaak. Voor lobbyen op EU-niveau is het effectiever om vanuit gelegenheidscoalities, een regio en/of provincie belangen te behartigen.

Let wel, we hebben het nu over lobby op EU-niveau om Europees beleid, programmering en/of besluitvorming te beïnvloeden. Niet over Europese subsidiewerving uit fondsen zoals EFRO (Interreg), Horizon Europe, LIFE. Het verwerven van dergelijke fondsen is een totaal andere tak van sport.

Werk en Inkomen

- Hoe kunnen we de kosten van het bouwdepot als besparing op wmo kosten (bv maatschappelijke opvang) inboeken? En hoe doen andere gemeenten dit die gebruikmaken van een bouwdepot (bijvoorbeeld Amersfoort)?

De raad heeft het college door middel van een motie gevraagd om een analyse uit te voeren. In juni (Q2 is toegezegd) gaat de analyse naar het college ter besluitvorming. We hebben de mogelijkheden onderzocht (kansen), maar ook gekeken naar knelpunten en eventuele risico's van de invoering van een Bouwdepot. De analyse bevat ook inzichten vanuit andere gemeenten. Ook bijvoorbeeld vanuit Zwolle waar het Bouwdepot binnen de grenzen van de Participatiewet wordt uitgevoerd

We verwachten eind Q2 een onderzoeksrapport naar een mogelijke pilot met het Bouwdepot naar de raad te kunnen brengen. Vooruitlopend op dit rapport zien we financieel het volgende:

De MKBA onderscheidt verschillende categorieën baten. Deze besparingen ontstaan doordat jongeren dankzij het Bouwdepot bijvoorbeeld minder of korter gebruik maken van voorzieningen, of omdat zij sneller werk vinden. We hebben een Nijmeegse schatting afgezet tegen de basis maatschappelijke kosten en batenanalyse (MKBA) die via stichting het Bouwdepot is te raadplegen ([Rapport basis-MKBA Bouwdepot](#), 6 oktober 2023).

	Basis-MKBA rapport		Nijmeegse schatting	
	T1 en T2	T3	T1 en T2	T3
Vermeden beroep opvang	€ 1.900		€ 1.150	
Vermeden beroep jeugdhulp	€ 400		€ 300	
Voorkomen inzet begeleiding WMO	€ 1.900		€ 1.000	
Voorkomen inzet voortijdig schoolverlaten	€ 100		€ -	
Vermeden beroep bijstand		€ 6.900		€ 13.765
Vermeden beroep re-integratie		€ 2.900		€ -
Vermeden beroep schulphulp		€ 600		€ 450
Vermeden inkomstenderving crediteuren		€ 300		€ 300
Vermeden inzet begeleiding WMO		€ 1.800		€ 1.000

Totaal	€16.800	€17.965
---------------	----------------	----------------

Tabel Verwachte besparingen, gemiddeld per deelnemer per jaar

Toelichting geschatte baten:

Vermeden beroep opvang (€11.500)

Door het Bouwdepot kunnen 1 à 2 jongeren naar verwachting drie maanden eerder uitstromen uit de maatschappelijke opvang.

De daadwerkelijke impact is lastig te voorspellen. De huidige woningmarkt is schaars, wat uitstroom uit de opvang bemoeilijkt. Ook is nog onduidelijk wie deel zal nemen in de pilot. Samen in een breder pakket met interventies, zoals ‘Wonen Eerst’ kunnen hier opbrengsten verwacht worden. Echter is monitoring belangrijk omdat het lastig te isoleren is wat precies de opbrengsten zijn van het Bouwdepot of van andere interventies.

Vermeden beroep jeugdhulp (€3.000)

Per jongere wordt een besparing van €300 per jaar verwacht op jeugdhulp. Dit bedrag is bewust conservatief ingeschat.

Vermeden inzet begeleiding Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) (€10.000)

Als jongeren dankzij het Bouwdepot een korter begeleidingstraject nodig hebben (3 maanden korter dan de gebruikelijke 46 weken), bespaart dit ongeveer €1.000 per jongere. De besparing per jongere geldt alleen voor jongeren die nu WMO-begeleiding ontvangen. De aanname is dat alle deelnemers WMO-begeleiding ontvangen. Als deelnemers van de pilot worden begeleid door buurtteams worden er geen directe besparingen verwacht, aangezien de buurtteams worden gefinancierd door middel van een lumpsum, waardoor een paar cliënten minder leidt niet automatisch tot lagere kosten.

Voorkomen voortijdig schoolverlaten (€0)

Hoewel het Bouwdepot mogelijk bijdraagt aan het voorkomen van voortijdig schoolverlaten, levert dit geen financiële besparing op. De taken rondom leerplicht en voorkomen van schooluitval zijn wettelijk verplicht en worden hoe dan ook uitgevoerd. Middelen voor Voortijdig schoolverlaten komen daarbij direct vanuit het Rijk. Daar kan niet op bezuinigd worden.

Vermeden beroep bijstand (€137.650)

De berekening is gebaseerd op het normbedrag voor alleenstaande jongeren (18-20 jaar) inclusief verhoging van de jongerennorm. De aanname is dat jongeren door het Bouwdepot geen of korter een bijstandsuitkering nodig hebben.

Mogelijk ontvangen niet alle deelnemers voorafgaand aan het Bouwdepot een bijstandsuitkering. De werkelijke besparing hangt bovendien af van hoeveel deelnemers daadwerkelijk werk vinden of een opleiding starten.

Vermeden beroep re-integratie (€0)

Een besparing op re-integratiekosten is daarom op korte termijn niet te verwachten. In Nijmegen wordt re-integratie uitgevoerd door WerkBedrijf. WerkBedrijf wordt gefinancierd via een vaste lumpsum vanuit de regiogemeenten. Dit betekent dat als er minder mensen door WerkBedrijf worden begeleid, de kosten niet automatisch dalen.

Op de langere termijn, en bij grotere aantallen deelnemers aan het Bouwdepot, is een besparing op uitvoeringskosten bij WerkBedrijf mogelijk. Dit is echter op dit moment niet in te schatten en zou nader onderzocht moeten worden in samenwerking met WerkBedrijf.

Vermeden beroep schuldhulpverlening (€4.500)

In deze berekening wordt ervan uitgegaan dat geen van de deelnemers van het Bouwdepot voor aanvang in een schuldhulpverleningstraject zaten. Daar staat tegenover dat iemand gedurende het volwassen leven meerdere keren terug kan komen. Een bedrag van €450,- per deelnemer lijkt realistisch, al blijft het lastig te voorspellen.

Vermeden inkomstenverdering crediteuren (€3.000)

Er wordt uitgegaan van een besparing van €300,- voor de overheid, niet alleen gemeente Nijmegen, aangezien in de praktijk de meeste schulden bij de Belastingdienst of het CJB (Centraal Justitieel Incassobureau) zitten en zij preferente schuldeisers zijn boven de gemeente.

Specifieke situatie gemeente Amersfoort:

De doorwerking van de MKBA komt duidelijk naar voren in de besluitgeschiedenis van de gemeente Amersfoort. Na de start van een pilot in 2022 en de positieve resultaten uit onderzoek, heeft de gemeente besloten om het Bouwdepot structureel te financieren. Dit besluit is genomen bij de behandeling van de programmabegroting 2025. In november 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met het structureel beschikbaar stellen van circa €434.000 per jaar voor het Bouwdepot. Dit is terug te vinden in de berichtgeving hierover, zoals in het bericht "[Amersfoort stelt structureel geld beschikbaar voor het Bouwdepot](#)". [[hetbouwdepot.nl](#)]

De formele verankering van dit besluit is vervolgens opgenomen in de begrotingsdocumenten van de gemeente. Deze laten zien hoe het besluit is vertaald naar een structurele financiële post binnen het gemeentelijke beleid. De betreffende stukken zijn onder andere te raadplegen via de "[Meerjarenbegroting 2026–2029 gemeente Amersfoort](#)" en het "[Overzicht begrotingen en financiële documenten gemeente Amersfoort](#)". [[amersfoort...ng-2026.nl](#)], [[amersfoort.nl](#)]

Hieruit blijkt dat de MKBA niet letterlijk onderdeel is van de begroting, maar wel een belangrijke rol heeft gespeeld in de onderbouwing van de keuze om het Bouwdepot structureel te financieren en dit ook financieel vast te leggen

- **Bouwdepot: hoe werkt het Amersfoortse model?**

Gemeente Amersfoort startte de pilot met het Bouwdepot in 2021. In het eerste jaar namen tien jongeren deel. Inmiddels is dit aantal gegroeid naar dertig jongeren per jaar. De pilot bevindt zich daarmee nog in een ontwikkelfase, waarin keuzes rondom doelgroep, uitvoering en positionering verder worden aangescherpt. Het Bouwdepot is in de begroting belegd bij bestaanszekerheid en participatie.

Amersfoort indexeert het Bouwbudget niet tijdens de looptijd van het Bouwdepotjaar. Het bedrag dat de deelnemers ontvangen blijft zo tijdens hun gehele traject gelijk.

De uitvoering van het Bouwdepot in Amersfoort ligt bij het Jongeren Interventie Team (JIT). Het JIT laat bewust een vaste groep jongeren tegelijk starten. Dit maakt de begeleiding makkelijker te organiseren.

Jongeren met een schuld kunnen in Amersfoort deelnemen zolang de schulden niet dermate hoog zijn dat het Bouwbudget (vrijwel) alleen naar de aflossing hiervan gaat. Het Bouwdepot wordt zo niet ingezet om schuldenproblematiek op te lossen, maar om gedurende het Bouwdepot-jaar bij te dragen aan financiële rust en stabiliteit. Verder moeten de potentiële deelnemers in Amersfoort voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Ingeschreven in gemeente Amersfoort
- Leeftijd bij de start van het Bouwdepot-jaar is 18, 19 of 20 jaar
- Er is sprake van financiële stress waardoor de jongere verminderd mee kan doen in de maatschappij;
- De deelnemer kan niet rekenen op financiële steun vanuit ouder(s)/voogd(en);
- Er is sprake van meervoudige problematiek: naast financiële stress is er bijvoorbeeld sprake van fysieke en mentale klachten, jeugdtrauma's, sociaal isolement, studieachterstand/dreigende uitval, recente of dreigende dak- en thuisloosheid;
- De jongere is bij financiële rust in staat zelf een volgende stap te zetten.

In Amersfoort is het Bouwdepot beleidsmatig ondergebracht bij het onderdeel Bestaanszekerheid en participatie. De projectbegeleiding voor de uitvoering is belegd bij één projectleider de organisatie die schuldhulpverlening biedt en één bij het JIT.

- Kan er een indicatie gegeven worden obv het Wageningse model welke investering ervoor nodig is om ervoor te zorgen dat inwoners bij het Maatschappelijk Meedoenbudget er in ieder geval niet op achteruit gaan?

Op dit moment kan nog geen concrete financiële indicatie worden gegeven van de investering die nodig is om te voorkomen dat inwoners er bij de invoering van het Maatschappelijk Meedoenbudget op achteruitgaan.

Dit is afhankelijk van meerdere factoren. De situatie in Wageningen is niet zomaar te vergelijken met die in Nijmegen:

- Het benodigde budget is bijvoorbeeld afhankelijk van het **bereik** van het Maatschappelijk meedoen budget (MMB), de regelingen die worden geïntegreerd in het MMB en de maatschappelijk meedoen grens (MMG) die wordt gehanteerd. Op dit moment komt Wageningen uit met het budget dat zij vóór de

invoering van het MMB uitgaven aan de inkomensregelingen. Het MMB heeft nu echter een bereik van 50% en Wageningen zet de komende tijd in op het verhogen van dit bereik. De huidige Nijmeegse regelingen hebben (afhankelijk van de regeling) ook een hoger bereik dan dit.

- In Wageningen zijn zo veel mogelijk **regelingen geïntegreerd** in het MMB, bijvoorbeeld ook de kindregelingen. In het initiatiefvoorstel van de Nijmeegse gemeenteraad worden enkele regelingen buiten beschouwing gehouden, zoals de kindregelingen en het busvoordeelabonnement.
- Daarnaast is het budget inderdaad afhankelijk van de gehanteerde **Maatschappelijk meedoen grens**. In Wageningen is dit 106% van het huidige niet-veel-maar-toereikend-budget, een armoedegrens die aangeeft welk besteedbaar inkomen een huishouden minimaal nodig heeft om rond te komen.
- Tot slot is vooraf niet vast te stellen bij welk percentage kan worden gegarandeerd dat niemand erop achteruitgaat. Dat komt doordat het MMB uitgaat van **het besteedbaar inkomen**, terwijl wij nu alleen naar het inkomen kijken (de inkomensgrenzen als percentage van het sociaal minimum).

Het huidige systeem aan inkomensondersteuning is naast te versnipperd ook een te sterke vereenvoudiging van de individuele situatie van inwoners. Doordat het MMB rekening houdt met het besteedbaar inkomen worden inwoners ondersteund die ook echt onvoldoende middelen hebben om rond te kunnen komen. Dit kunnen dus ook inwoners zijn met een inkomen van 140%+ van het sociaal minimum, die eerder buiten de boot vielen, maar wel tekortkwamen aan het eind van de maand. De werkende armen. Inwoners die eerder wel recht hadden op inkomensregelingen, maar volgens de definities van het SCP en Nibud genoeg besteedbaar inkomen hebben om rond te komen hadden volgens de gedachte achter het MMB deze ondersteuning niet nodig.

Het Nijmeegse meedoenbudget wordt nu voorbereid in het beleidsvoorbereidend onderzoek en voorgelegd aan de gemeenteraad. We kunnen alleen nog niet zeggen wat de bijbehorende kosten zijn en ook in het beleidsvoorbereidend onderzoek blijft dit een inschatting.

- Immerloo Schuldenvrij: hoe ver is deze pilot in Arnhem? Wat kost het als we deze pilot in Nijmegen willen implementeren voor 50 gezinnen?

De pilot Immerloo Schuldenvrij is april dit jaar afgelopen. De gemeente Arnhem houdt op 11 juni een bijeenkomst om de resultaten van deze pilot te presenteren. Op dit moment zijn gegevens over de kosten en resultaten dus nog niet bekend/openbaar.

Ook heeft de vorige raad de motie 'Samen Schuldenvrij' aangenomen waarbij het college de implementatie van eenzelfde soort aanpak heeft onderzocht. Daaruit kwamen verwachte implementatiekosten van zo'n €265.000,- en jaarlijkse kosten van €500.000,- tot €535.000,- voor deze aanpak, waarbij het college uitging van 40 gezinnen. Voor meer informatie zie de [raadsinformatie brief Onderzoek motie 'Samen schuldenvrij'](#).

- Hoeveel loonkostensubsidie zet de gemeente Nijmegen in de afgelopen 5 jaar? We zien in Utrecht dat het de tekorten op de BUIG fors kan terugdringen. Hoe verhoudt onze subsidie zich met vergelijkbare gemeenten?

De gemeente Nijmegen heeft de afgelopen vijf jaren de loonkostensubsidies als volgt ingezet:

Gemeente Nijmegen Subsidies in peiljaar (niet beschermt)		
Jaar	Kandidaten op 1 jan	Kandidaten gestart in peiljaar
2025	400	196
2024	355	180
2023	330	162
2022	315	177
2021	257	216

We zijn ons ervan bewust dat deze loonkostensubsidies gekoppeld zijn aan betaalde banen voor mensen, die daarvóór een uitkering hadden -of die nog een gedeeltelijke uitkering behouden omdat zij parttime werken en daarmee niet boven bijstandsniveau uitkomen-. Als gevolg van deze banen/loonkostensubsidies nemen de uitkeringslasten voor de gemeente in alle gevallen af en kan ons tekort op BUIG afnemen. We zien dan ook een stijging in de ingezette aantallen loonkostensubsidies.

NB De verstrekte subsidies kunnen we op basis van realisatie (in jaar t+1) volledig declareren bij het rijk; daar zit geen beperking in.

In vergelijking met andere gemeenten scoren we in Nijmegen relatief laag met onze inzet van loonkostensubsidies: het % mensen met loonkostensubsidie ten opzichte van het totaal aantal mensen met een bijstandsuitkering bedraagt in Nijmegen 5,9%. Volgens de Divosa Benchmark is dit landelijk 9,9%. Ten opzichte van inwonertallen doen we het in Nijmegen relatief goed qua inzet loonkostensubsidies in vergelijking met andere gemeenten. We vinden de verhouding tot het aantal bijstandsgerechtigden echter relevanter dan het aandeel loonkostensubsidies in het aantal inwoners.

We roepen WerkBedrijf dan ook sinds enkele jaren op meer loonkostensubsidies in te zetten. De regels daarvoor zijn om die reden versoepeld: subsidies kunnen bijv. gedurende een proefperiode gemakkelijker ingezet worden en er is niet direct een loonwaarde-onderzoek van de werknemer in zijn functie noodzakelijk.

- Hoeveel kost het 'Groeien door doen-project' van Bindkracht 10 en het Werkbedrijf nu, en wat kost een uitbreiding hiervan met 20 tot 25 banen?

Het 'Groeien door doen-project' wordt uitgevoerd door Bindkracht10. Er is wel nauwe samenwerking met het Werkbedrijf en de participatiecoaches van de gemeente. Het doel van het project is dat mensen actief worden in hun leven, dat ze weer gaan participeren. Het is geen verplichting om tot een baan te komen, en het is niet de primaire doelstelling van Groeien door Doen, al is het resultaat van het project wel dat 30% van de deelnemers uiteindelijk is gaan solliciteren of uitstroomt naar betaald werk (andere resultaten zijn o.a. dat 50% van de deelnemers vrijwilligerswerk doet, en 10% een opleiding of stage volgt).

De kosten van het project zijn momenteel € 77.398 per jaar. De inzet is in 3 stadsdelen, 12 uur per stadsdeel. De inzet is momenteel in Lindenholt, Dukenburg en Oud-West. De coaches begeleiden per jaar per stadsdeel ca. 20 nieuwe bewoners, en 20 bestaande deelnemers. Binnen de bestaande financiële kaders is er geen mogelijkheid om door te groeien of te professionaliseren.

De bovengenoemde kosten zijn voor +- 1fte. Uitbreiding met 1 fte kost € 77.398 (excl. mogelijke overheadkosten). Er zijn verschillende mogelijkheden hoe uitbreiding vormgegeven kan worden (afhankelijk van de mate van uitbreiding): inzet in meerdere stadsdelen, meer inzet per bestaand stadsdeel, of een basis in de hele stad.

Vragen van thematafel bestaanszekerheid en economie

22 april 2026

Bestaanszekerheid

- 1. De gemeente werkt aan de uitwerking van het Nijmeegs meedoenbudget. In Wageningen werd de Nibud-norm gehanteerd als grens, maar daar blijkt dat mensen buiten de boot vallen. In Nijmegen zijn de leefomstandigheden duurder zijn dan in de rest van het land. Daar willen de partijen rekening mee kunnen houden. Daarom stellen de onderhandelaars de volgende technische vragen:**

Hoe gaat het ervoor met de uitwerking van het Nijmeegs MMB? Waar staan we nu in het proces?

We werken aan de uitvoering van het [initiatiefvoorstel “Nijmeegs maatschappelijk Meedoen budget”](#). Het resultaat hiervan is een beleidsvoorbereidend onderzoek naar een Nijmeegs Maatschappelijk meedoen budget (MMB) dat in februari 2027 door het college aan uw raad wordt aangeboden. Er is een projectstructuur en projectplanning opgezet en de eerste inhoudelijke sessies met de projectgroep zijn geweest. Het plan van aanpak voor het uitvoeren van het initiatiefvoorstel is opgenomen als bijlage bij het uitvoeringsplan visie Financiële bestaanszekerheid, waar het nieuwe college voor de zomer 2026 over besluit.

Welk prijspeil hanteren we voor het Nijmeegs MMB?

Dit prijspeil is nog niet uitgewerkt. Het initiatiefvoorstel beschrijft wel “het belang van een goed afgestemd MMB/MMG” en de ophoging van het budget door Wageningen met 6% flexibel budget. Dit wordt meegenomen in het beleidsvoorbereidend onderzoek en de uitwerking van de scenario's. Hierin moet ook worden bepaald voor welke kosten de Nibudnorm wordt gehanteerd, welke kosten worden aangepast op de lokale situatie en de Nijmeegse bestuurlijke prioriteiten (Wageningen heeft bijvoorbeeld de kosten voor sport en cultuur opgehoogd) en welke kosten worden geïndividualiseerd (Wageningen heeft bijvoorbeeld de huur geïndividualiseerd en de ambitie om dit ook voor energiekosten en zorgkosten te doen).

Stel, we zouden in Nijmegen 10-12% van de Nibudnorm hanteren, hoeveel extra zou dat dan kosten?

Deze kosten kunnen nu nog niet uitwerken en het is bovendien de vraag in hoeverre we vooraf kunnen inschatten hoeveel dit gaat kosten. We zullen de kosten zo goed mogelijk prognosticeren en daarin zo veel mogelijk leren van Wageningen, maar ook daar wisten college en raad van tevoren niet wat de kosten zouden zijn van de invoering van deze grootschalige systeemwijziging.

De invoering van een Nijmeegs MMB gaat mogelijk extra kosten met zich meebrengen. Op basis van de eerste resultaten van de verkenning worden in ieder geval extra kosten verwacht door de verwachte toename van de verstrekkingen en de benodigde extra capaciteit en opleidingskosten bij de uitvoering. Denk aan de nieuwe manier van werken door consultants, wijziging van systemen en de benodigde communicatie naar de inwoners. Deze kosten worden zo goed mogelijk in kaart gebracht.

Welke keuzes hebben we nu gemaakt in de doelgroepen? Wordt er gekeken of er ruimte is om in het MMB de doelgroepen: statushouders, alleenstaande ouders, mantelzorgers, flexwerkers, zzp'ers in armoede en mensen met beperking en chronische ziekte actief te benaderen, helpen bij aanvragen, enz.? Kan dat budget neutraal of kost dat eventueel meer geld.

Er zijn nog geen keuzes gemaakt in doelgroepen. In het beleidsvoorbereidend onderzoek kijken we naar de impact van de invoering van een Nijmeegs MMB op verschillende groepen en welke extra aandacht, begeleiding of mogelijkheden voor doorverwijzen hierbij noodzakelijk zijn om het juiste MMB te bepalen en perspectief te bieden. Dat laatste (perspectief) is een belangrijk onderdeel van het initiatiefvoorstel én speerpunt 4 van de visie Financiële bestaanszekerheid. Bij de implementatie van een Nijmeegs MMB moet gekeken worden hoe deze verschillende groepen het best bereikt kunnen worden, bijvoorbeeld door gebruik te maken van bekende vindplaatsen, sleutelfiguren en activiteiten in de wijk. Als we dit goed willen doen en groots willen aanpakken, zodat ook inwoners worden bereikt die nog niet bekend zijn met gemeentelijke ondersteuning, verwachten we dat dit niet kostenneutraal kan. Hulp bij aanvragen kan via de Stips, maar ook partnerorganisaties zullen hierover geïnformeerd worden. In Wageningen doe je de aanvraag voor het adviesgesprek MMB via de website of een printformulier en mag er altijd iemand meekomen naar het gesprek. Daarnaast biedt Wageningen ook aan om het adviesgesprek bij iemand thuis te voeren. Hoe dit precies vorm krijgt in Nijmegen is nog niet uitgewerkt.

Hoe zorg je ervoor dat je iedereen bereikt zodat je mee kan doen? En kan dat binnen het budget?

Hier is nu nog geen zicht op. Dit is afhankelijk van welke regelingen het MMB vervangt, de manier waarop we de begeleiding, communicatie en uitvoering inrichten en verschillende andere keuzes die nog gemaakt moeten worden. In het beleidsvoorbereidend onderzoek proberen we dit en het benodigde budget zo goed mogelijk in kaart te brengen, maar dit is een inschatting. Omdat het beleidsvoorbereidend onderzoek nog niet is afgerond kunnen we nu ook nog niet inschatten hoeveel het gaat kosten. Het invoeren van een Nijmeegs MMB is een grootschalige systeemwijziging met veel impact op inwoners en uitvoering, wat een meerjarige en stapsgewijze invoering vraagt. Hierin zullen in alle waarschijnlijkheid complexe (financiële én inhoudelijke) keuzes moeten worden gemaakt ten aanzien van onder andere bestaande inkomensregelingen, doelgroepen en kosten. Vooral nog moeten ook de voorbereidingen van het MMB (waaronder het beleidsvoorbereidend onderzoek) binnen de bestaande formatie getroffen worden, wat maakt dat bij de uitvoering van de visie Financiële bestaanszekerheid prioriteiten moeten worden gesteld.

Hoe verhoudt het MMB zich tot een eventueel bouwdepot

Op dit moment wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor een Nijmeegs Bouwdepot, naar aanleiding van de [motie "Bouwen aan kansen voor iedereen"](#). Een bouwdepot heeft de hoogte van een bijstandsuitkering, maar kent minder voorwaarden en verplichtingen. Zo mogen jongeren naast het bouwbudget ook werken en studiefinanciering ontvangen en heeft het geen invloed op toeslagen. Het wordt dus niet gezien als inkomen. Volgens deze uitgangspunten zou een bouwdepot ook geen invloed hebben op de hoogte van een MMB. Zonder bouwdepot is een MMB aanvullend op de bijstandsuitkering en/of inkomsten uit werk. De voorwaarden en verplichtingen vanuit de bijstandsuitkering blijven echter wel bestaan. Wanneer naar aanleiding van het onderzoek naar een Nijmeegs Bouwdepot wordt besloten dit in te voeren in Nijmegen, wordt dit meegenomen in het onderzoek naar een Nijmeegs MMB. Het onderzoek naar het Nijmeegs Bouwdepot wordt voor de zomer behandeld door het college. De kosten voor het Bouwdepot bedragen voor 2 jaar naar verwachting 1 miljoen euro per jaar.

Onderwijs en kansengelijkheid

- 2. De onderhandelaars hebben gesproken over het concept ‘[Familieschool](#)’, dat in Amsterdam bestaat en daar succesvol is. Zij zijn benieuwd wat in de ogen van de ambtelijke organisatie het verschil is tussen een familieschool en de brede school zoals wij die al kennen. Ook horen ze graag wat het zou kosten als je naar familiescholen zou willen.**

Wat is het verschil tussen de familieschool en de brede school?

Overlap

Er zit overlap tussen de brede scholen en het concept Familieschool uit Amsterdam. Zo hebben beide concepten aandacht voor extra ondersteuning en voorzieningen, binnen en buiten de school om de ontwikkeling van leerlingen te versterken. Zowel bij de brede scholen als de Familieschool is er sprake van een verbinding tussen de leefwerelden school, thuis en de buurt. De drie pijlers van de Familiescholen komen ook in de brede scholen terug. Zo is er in beide concepten aandacht voor de Rijke schooldag, ouders als partner en het perspectief van het gezin. De drie leefwerelden school, thuis en buurt worden met elkaar gekoppeld.

Vershil

Het voornaamste verschil in de concepten is het centrale vertrekpunt van het concept, enerzijds geredeneerd vanuit de school of anderzijds vanuit het kind/de buurt. De Familieschool heeft de school als centraal uitgangspunt en de school is de spin in het web voor de verbinding tussen de leefwerelden van het kind.

In Nijmegen is het vertrekpunt meer gericht vanuit het kind en het gebied waar het kind opgroeit en de koppeling van de leefgebieden thuis, straat en school. School is hierbij een belangrijke partner. Vanuit dit vertrekpunt kunnen kinderen in de eigen omgeving/dichtbij huis gebruik maken van naschools aanbod en de Rijke Ontwikkelomgeving, ook al gaan zij buiten de wijk naar school.

Inhoudelijk komen alle pijlers van de familieschool terug in het Nijmeegse veld, maar is dit niet vanuit één centraal concept georganiseerd. Voor de brede scholen is er een structuur met een programmacoördinator die zorgt voor een passend naschools aanbod in samenwerking met onderwijs, Bindkracht10 en Lindenberg. Daarnaast is er voor alle PO scholen in Nijmegen een zorgstructuur georganiseerd. Op alle PO scholen is een gezinswerker van de Buurtteams aanwezig. In het voortgezet onderwijs zijn we in 2025 op vier scholen gestart met het vo-team, waarin de gezinswerker en jongerenwerker in de school (samen)werken. De ambitie is om deze aanpak in 2028 op alle vo-scholen in te zetten en bij voorkeur in een regionale samenwerking, omdat het voortgezet onderwijs een regionale groep leerlingen bedient.

In Amsterdam is de verbinding school en thuis goed geborgd en is de volgende stap om de samenwerking met de buurt verder uit te breiden. In Nijmegen is de buurt/schoolomgeving juist het vertrekpunt en is de integrale verbinding de volgende stap.

Een ander belangrijk verschil is dat het concept brede scholen in Nijmegen alleen gaat over primair onderwijs. De Amsterdamse Familiescholen zijn ook VO-scholen.

Wat zou familiescholen in Nijmegen kosten?

Primair onderwijs

Zoals aangegeven is er veel overlap voor wat betreft de inhoudelijke elementen en pijlers tussen de brede school en de familieschool. De combinatie van inhoudelijke elementen is in Nijmegen aanwezig. Er is al budget voor welzijn, zorg in de school en coördinatie voor het naschoolse aanbod (programma coördinatie brede scholen). In

de meerjarenbegroting is een bedrag van ruim €1,8 miljoen opgenomen voor de brede scholen. Een ruimer budget voor de verschillende inhoudelijke onderdelen is van invloed op de mate waarin de professionals inzet kunnen plegen rondom de scholen.

Het concept familieschool vraagt meer coördinatiekosten vanuit de school. Momenteel richt de programmacoördinatie van de brede scholen zich vooral op het programma voor de kinderen en in mindere mate op het programma (en beleid) van de school.

Voortgezet Onderwijs

Voor het Voortgezet Onderwijs is er geen sprake van een naschools aanbod zoals bij de brede scholen. Wel ontvangt een klein aantal scholen een (Rijks)subsidie 'School en Omgeving', waar ze zelf extra activiteiten voor organiseren. Daarnaast is er op vier scholen een gezinswerker actief, een eerste pilot met als doel om in een latere fase uit te breiden naar alle scholen. De inzet van de gezinswerker uitbreiden naar alle VO/VSO-scholen kost ongeveer €400.000 extra.

Er is nu een potje van 1 mln voor kansengelijkheid en onderwijs. In algemene zin vragen de onderhandelende partijen zich af waaruit dit potje bestaat en hoeveel de losse onderdelen kosten.

Als je dit wil verankeren en onderstaande wil behouden of intensiveren, welk budget is daar dan voor nodig? Rijke schooldag > behouden.

Ontwikkeling brede scholen (zie eerdere raadsbrief) > behouden.

Vroege voorschoolse educatie mee door > behouden of uitbreiden naar vanaf 2 jaar en elke dag van de week.

Intensivering: Piekaanpak koplopersscholers > intensiveren.

Jongerenwerkers op VO scholen doorzetten > behouden.

Digitale vaardigheid. Kan dat onder het potje kansengelijkheid?

In de vorige coalitieperiode is voor de jaren 2023 t/m 2025 één miljoen per jaar uitgetrokken voor kansengelijkheid in het onderwijs. In 2026 is dit bedrag €750.000 euro en dit is na 2026 structureel in de begroting opgenomen.

Welke interventies uit deze middelen worden gefinancierd en hoeveel de losse onderdelen kosten, is opgenomen in het uitvoeringsplan gelijkwaardige kansen in het onderwijs 2023-2026 (zie hieronder).

	2023	2024	2025	2026
Iedereen kan groeien				
Jongerenwerk voortgezet onderwijs	€ 270,000	€ 289,000	€ 300,000	€ 300,000
JINC	€ 35,000	€ 75,000	€ 65,000	€ 60,000
Iedereen kan meedoen				
Vrijwillige ouderbijdrage	€ 100,000	€ 100,000	€ 100,000	€ 100,000
Aanpak discriminatie		€ 27,000	€ 27,000	€ 10,000
Jongerenwerk schakelleeftijd		€ 115,000	€ 115,000	€ 115,000
Kinderwerk Noord		€ 74,000	€ 75,000	€ 70,000
Hoogwaardig en vindbaar aanbod:				
Maatschappelijke DienstTijd (Stof tot doen)	€ 30,000	€ 75,000	€ 50,000	€ 50,000
Urban hotspot Hatert		€ 150,000	€ 150,000	
Move je buurt (Stichting Move)		€ 24,000	€ 24,000	€ 24,000
Interventies vanuit preventieplatforms	€ 9,500	€ 45,000	€ 68,000	
Iedereen kan hulp krijgen				
School's cool	€ 5,500	€ 21,000	€ 21,000	€ 21,000
Nimma Academie		€ 20,000	€ 20,000	€ 15,000
Overig				
Uitvoeringskosten	€ 100,000	€ 100,000	€ 100,000	€ 100,000
Overig/onvoorzien	€ 10,000			
Totaal	€560,000	€ 1,115,000	€ 1,115,000	€ 865,000

Als je dit wil verankeren en onderstaande wil behouden of intensiveren, welk budget is daar dan voor nodig?

a) *Rijke schooldag > behouden.*

De term 'Rijke Schooldag' is de voorloper van de huidige subsidie 'School en Omgeving'. School en omgeving een rijkssubsidie die, met name, de Brede scholen direct ontvangen vanuit OCW. Rijke schooldag/School en omgeving is dan ook geen onderdeel van het miljoen voor kansengelijkheid en geen onderdeel van onze meerjarenbegroting voor het programma Onderwijs.

De gemeentelijk middelen beschikbaar voor dit onderwerp vallen onder het deelproject Brede scholen (1,8 miljoen).

b) *Ontwikkeling brede scholen (zie eerdere raadsbrief) > behouden.*

De middelen voor de ontwikkeling van de brede scholen wordt niet gefinancierd uit het miljoen voor kansengelijkheid. In de meerjarenbegroting is een bedrag van ruim 1,8 miljoen euro opgenomen, zodat de aanpak en doorontwikkeling behouden kunnen blijven.

c) *Vroege voorschoolse educatie mee door > behouden of uitbreiden naar vanaf 2 jaar en elke dag van de week.*

De vroeg- en voorschoolse educatie wordt niet uit de miljoen voor kansengelijkheid gefinancierd. Er is in de meerjarenbegroting een bedrag van ruim 5,7 miljoen euro opgenomen, zodat de aanpak behouden kan blijven. Meerkosten starten bij vve bij 2 jaar niet-doelgroep kinderen (doelgroep kinderen kunnen momenteel al starten met 2 jaar): tussen de € 44.000 en € 94.000.

In de vorig jaar vastgestelde vve-uitvoeringsagenda is hierover het volgende opgenomen na overleg over dit voornemen met de vve-aanbieders en JGZ:

"We kiezen er bewust voor reguliere/niet-doelgroep peuters pas te laten starten bij 2,5 jaar in plaats van 2 jaar. Kinderen van 2 jaar zijn erg jong voor deelname aan de voorscholen, dit zet educatieve kwaliteit onder druk omdat pm's bij deze jonge kinderen meer tijd besteden aan verzorgende taken. Doelgroepkinderen laten we wel starten met 2 jaar omdat het half jaar 'wennen' voor deze groep de extra druk op de groep rechtvaardigt. Indien de JGZ-professional het toch noodzakelijk acht dat een niet-doelgroepeuter met 2 jaar start, dan kan dat middels een hardheidsclausule."

Kosten vve elke dag van de week, voor alleen doelgroep peuters: €11.376.990 (meerkosten t.o.v. huidig €7 mln.)

Kosten vve elke dag van de week, voor alle deelnemende peuters: €16.481.000 (meerkosten t.o.v. huidig €12 mln.)

Let op: Dit scenario houdt geen rekening met een fors te verwachten toenemende vraag, de berekening is op basis van het huidige aantal deelgenomen peuters. Ook houdt het geen rekening met de haalbaarheid van het voornemen, gelet op de personele krapte voor vve. Ook is geen rekening gehouden met eigen bijdragen.

d) *Intensivering: Piekaanpak koplopersscholers > intensiveren.*

Op basis van de gebruikte termen gaan we uit van onderstaande beschrijving. De PIEK-aanpak komt vooral uit Amsterdam (<https://www.gelijke-kansen.nl/gemeenten/amsterdam/interventies>) en staat voor een onderwijsaanpak gericht op kansengelijkheid en sterke scholen. De koplopersaanpak verwijst meestal naar gemeenten, scholen of organisaties die vooroplopen in vernieuwing.

Daardoor kan de indruk zijn ontstaan dat Nijmegen een officiële PIEK-aanpak koplopersscholen kent. We zijn wel een koploper: Nijmegen zet zich in voor gelijke kansen in het onderwijs, maar onder andere namen en programma's, waaronder de Brede Scholen aanpak.

e) *Jongerenwerkers op VO-scholen doorzetten > behouden.*

De inzet van jongerenwerk op het vo financieren we uit de miljoen voor kansengelijkheid. Onderzoek naar de effectiviteit van het schooljongerenwerk heeft ertoe geleid dat het aantal uren per school is opgehoogd naar 12 uur op acht scholen in plaats van 4 uur op vo-alle scholen. Dat betekent dat op dit moment 13 schoollocaties (inclusief vso) geen jongerenwerker hebben. Als we op elke vo-school een jongerenwerker voor 12 uur willen inzetten, dan zijn de extra kosten ca. 400.000 euro.

f) *Digitale vaardigheid. Kan dat onder het potje kansengelijkheid?*

Digitale geletterdheid is de verantwoordelijkheid van het onderwijs. Leerlingen leren hoe ze informatie moeten kunnen vinden, beoordelen en verwerken. Ook leren ze over online gedrag, en hoe ze social media bewust, kritisch en actief kunnen inzetten. Zo worden leerlingen digitaal geletterd. Digitale vaardigheden vallen onder de basisvaardigheden die leerlingen moeten leren.

3. Hoe loopt de extra inzet voor verduurzaming scholen, tot wanneer kunnen deze investeringen de vraag voorzien en zou er eventueel extra investering nodig zijn in deze coalitieperiode?

We zijn, op basis van het amendement “investeren in een duurzame en gezonde toekomst”, bezig met het opstellen van een subsidieregeling “verduurzamen en verbeteren luchtkwaliteit in basisscholen”. We verwachten na de zomervakantie deze subsidieregeling vast te stellen. Deze subsidieregeling voorziet in het verduurzamen van minimaal vier scholen voor de jaren 2026-2028. We denken de gehele coalitieperiode (2026-2029) nodig te hebben voor het wegzetten van deze investeringen. De schoolbesturen geven aan niet meer aan te kunnen van vanwege benodigde capaciteit (gebrek) en beperkte financiële dekking in hun meerjarenbegroting.

4. Wat zijn de kosten van het herintroduceren van schoolzwemmen en wat zijn de mogelijkheden om dit te doen via leergeld of via de gemeente? Met andere woorden: hoe zou je dit mogelijk kunnen maken? Waar mogelijk kosten krijgen de onderhandelaars graag kosten in beeld wat dit kost als je het voor alle scholen doet of voor specifieke groepen scholen (bijvoorbeeld op basis van de SES-score of per school)

Voor het beantwoorden van uw vragen is er gekeken naar de door u genoemde drie routes.

- Gemeentelijke route breed ‘De gemeente bekostigt schoolzwemmen voor alle scholen.’ & gericht ‘De gemeente bekostigt schoolzwemmen voor de 13 rode¹ scholen.’
- Leergeld route ‘De gemeente vergroot het budget van Leergeld zodat alle basisschoolkinderen via de bestaande route kunnen instromen voor zwemles’.

Per route is hieronder een beantwoording uitgewerkt.

1. *Gemeentelijke route breed ‘De gemeente bekostigt schoolzwemmen voor alle scholen.’ & gericht ‘De gemeente bekostigt schoolzwemmen voor de 13 rode scholen.’*

Op basis van een eerdere peiling constateren we dat er weinig draagvlak is onder de scholen voor herintroductie van het schoolzwemmen. Schoolzwemmen is een erg belastende taak voor het onderwijs en is geen onderdeel van de kerntaken van het onderwijs. Schoolzwemmen gaat bijvoorbeeld ten koste van andere onderwerpen binnen de onderwijstijd zoals rekenen en taal. Het vraagt een (te) grote tijdsinvestering van het onderwijs om schoolzwemmen (inclusief vervoer) mogelijk te maken. Daarnaast ligt de verantwoordelijkheid voor zwemveiligheid bij de ouders en is het geen taak van het onderwijs. Er is daarmee geen draagvlak gebleken voor het herintroduceren van schoolzwemmen.

Bij afschaffing van het schoolzwemmen in Nijmegen is bewust gekozen voor een doelgerichte maatregel om minima te ondersteunen met het zwemfonds. Via Stichting leergeld is er budget beschikbaar gesteld voor zwemlessen aan kinderen vanaf 6 jaar die nog geen zwemdiploma A hebben en van wie de ouders het niet zelf kunnen betalen.

¹ Zie Stadsmonitor: scholen met een schoolweging waarmee ze tot de 15% Nederlandse scholen met de hoogste kans op onderwijsachterstand behoren

Kosten

Indicatief weten we dat het invoeren van schoolzwemmen landelijk €145 miljoen zou kosten. Omgerekend naar Nijmegen kom je uit op ongeveer €1.5 miljoen.

Op korte termijn is het niet mogelijk om de impact, de kosten en de benodigde capaciteit voor de uitvoering van dit scenario zorgvuldig in beeld te brengen. Om uw vraag goed te kunnen beantwoorden, is een gedegen onderzoek nodig in samenwerking met de betrokken partijen. Er moet onder andere rekening gehouden worden met de kosten voor de zwemles en de vervoerkosten.

We kunnen wel een beeld geven van de omvang van de populatie. Indien schoolzwemmen in groep 5 en 6 geïntroduceerd zou worden, gaat het om ongeveer 3.000 kinderen. Voor deze kinderen zal vervoer en zwemles bekostigd moeten worden. Als we kijken naar een specifieke groep scholen hebben we het op basis van de schoolweging over 13 'rode' scholen en gaat het om een populatie van ongeveer 600 kinderen. Een overweging om hierbij zou kunnen zijn dat juist op deze scholen de onderwijstijd extra nodig is om de kinderen voldoende ontwikkelkansen te geven. De onderwijstijd wordt hier al als schaars ervaren, een extra taak zou de druk op onderwijstijd nog meer vergroten.

2. Leergeld route

De route via Stichting Leergeld past niet goed bij de uitgangspunten en werkwijze van de organisatie. Leergeld behandelt individuele aanvragen van gezinnen en vergoedt zwemlessen als ouders daar financieel onvoldoende ruimte voor hebben. De stichting werkt daarvoor samen met een beperkt aantal zwemaanbieders. Door het grote aantal aanvragen is er nu al een wachtlijst van ongeveer één jaar. Schoolzwemmen vraagt juist om een collectieve aanpak via scholen, meestal onder schooltijd, met afstemming over lestijden, vervoer, roosters en zwembadcapaciteit. Daarom ligt het niet voor de hand om Stichting Leergeld in te zetten voor de collectieve herintroductie van schoolzwemmen voor alle kinderen. Stichting Leergeld is wel de juiste organisatie om de gezinnen te bereiken waarvan de kinderen door financiële redenen niet naar zwemles toe kunnen. Toch zijn ook de kosten uitgewerkt voor het scenario waarin Stichting Leergeld ervoor zorgt dat iedere basisschoolleerling zwemlessen krijgt.

Kosten:

Naar schatting zitten er in Nijmegen ongeveer 3.000 basisschoolleerlingen in groep 5 en 6. Als voor deze volledige doelgroep zwemles beschikbaar wordt gemaakt, bedragen de indicatieve kosten € 576 per kind. De totale indicatieve kosten komen daarmee uit op € 1.728.000. Een kanttekening hierbij is dat dit om een indicatieve inschatting gaat. Op korte termijn is het niet mogelijk om de impact, de kosten en de benodigde capaciteit voor de uitvoering van dit scenario zorgvuldig in beeld te brengen. Om uw vraag goed te kunnen beantwoorden, is een gedegen onderzoek nodig in samenwerking met de betrokken partijen.

Economie

5. Wat is er nodig de acties uit de economische visie/agenda uit te voeren? We zien dat het budget hiervoor afloopt, maar hoeveel is hiervoor komende jaren nog extra nodig?

In het raadsvoorstel “Economische Visie” (juni 2024) wordt in de financiële paragraaf een scenario voorgesteld om het budget voor de EV vast te stellen op € 2,6 miljoen voor de periode 2026-2030. De afname van het budget na 2026 en het risico van te weinig middelen wordt hierin al benoemd. Om de inzet op peil te houden is een aanvulling nodig van €100.000 (2026), €400.000 (2027) en €500.000 (2028, 2029 en 2030).

Economische Visie	2026	2027	2028	2029	2030
Stadsbegroting	2500	2198	2094	2094	2094
Benodigde extra budget	100	402	506	506	506
Totalen 2026-2029	2600	2600	2600	2600	2600

De Raad heeft in 2024 de Economische Visie aangenomen. De aanpak kan rekenen op brede steun, zowel politiek (raad) als bij het speelveld (ondernemers en kennisinstellingen). De projecten in het uitvoeringsprogramma van de Economische Visie zijn gericht op het versterken van de sterke sectoren in de stad (Health & High Tech, breed MKB, dienstverlening, logistiek). Ze verschillen qua omvang, van strategisch en groot (werklocatiemanagement en projecten NTC) tot effectief en klein (subsidie Start Up Nijmegen en events rond Health & Hightech).

Wanneer het aanvullend budget beschikbaar komt is er ruimte voor nieuwe projecten in de periode 2026-2030. Nu al zijn nieuwe projecten in beeld in de hoek van health & high tech, arbeidsmarkt (AI/automatisering en cofinanciering voor de Human Capital Agenda), werklocaties (verduurzaming en verdichting/herstructurering) en profilering (citymarketing). Tegelijkertijd is op dit moment al sprake van een overprogrammering aan projecten binnen het huidige uitvoeringsprogramma. Ook zijn er structurele kosten posten (Ondernemersfonds en meerjarensubsidies) die de werkelijke vrije ruimte voor nieuwe projecten significant drukken. Enige ruimte in het budget biedt de nieuwe coalitie de ruimte andere nuances en focus aan te brengen.

6. Wat is er (financieel) nodig om deze coalitieperiode door te investeren in de semiconsector in Nijmegen, na of bovenop het hiervoor al bestemde geld?

Middelen voor uitvoering van het Health & Hightech Actieplan zijn onderdeel van het totaalbudget voor uitvoering van de Economische visie. Op dit moment is er voor Health & Hightech structureel €750.000 gebudgetteerd waar ook semicon onderdeel van is.

In het Meerjarenplan Lifeport Semicon (<https://lifeport.nl/wp-content/uploads/2026/03/The-future-of-chips-in-Lifeport-Semicon.pdf>) vindt u de ambitie van de triple helix voor de semiconontwikkelingen. Dit vraagt een totale publiek-private investering van circa €1 miljard tot 2034 (zie pagina 46). De rol van de gemeente Nijmegen is vooral faciliterend en aanjagend. Dat vertaalt zich concreet in 1) een financiële bijdrage aan de programmaorganisatie die deze clusterversterking aanjaagt en 2) cofinanciering voor majeure projecten.

Structurele financiering programmaorganisatie

De programmaorganisatie zorgt voor de realisatie van het Meerjarenplan Lifeport Semicon. Dit soort organisaties zijn (ook in bijvoorbeeld Brainport) met name publiek gefinancierd. De organisatie is in opbouw en de financiering loopt de komende jaren op tot €2 mln in 2029. Wij gaan uit van 25% dekking door de gemeente en de overige 75% door de provincie. Op dit moment is er €250.000 per jaar beschikbaar binnen de bestaande middelen van de Economische visie (uitvoering Health & Hightech Actieplan) waardoor er in 2027 nog €50.000 in 2028 nog €125.000 en vanaf 2029 nog €250.000 ongedekt is.

Incidentele financiering majeure projecten

Op basis van het Meerjarenplan Lifeport Semicon en gesprekken met het semiconcluster verwachten wij komende coalitieperiode drie kansrijke majeure projecten die een publieke investering vragen vanuit de regio (provincie en

gemeente). Alle drie de projecten sluiten aan op het Europese en Nationale beleid en op het adviesrapport Wennink. Alle projecten hebben naast een private ook een publieke investering nodig van gemeente, regio en Rijk.

- Project 1. Advanced Chip Packaging Pilotline (ACP): een state-of-the-art faciliteit voor baanbrekende verpakkingsinnovaties in de semiconsector. Dit project is in vergevorderd stadium waarbij een consortium van bedrijven en kennisinstellingen werkt aan een subsidieaanvraag voor het Rijk. De totale investering is €150 mln waarbij niet-overheden zelf ook fors investeren.
- Project 2. Outsourced Semiconductor Assembly and Test (OSAT): faciliteit gericht op high-mix en low-medium volume productie. Hiermee worden bewezen concepten vertaald naar herhaalbare productie waarbij corporates maar juist ook start- en scale-up bedrijven hun innovaties sneller naar de markt kunnen brengen. Dit project is in de opstartfase waarbij een consortium van bedrijven en kennisinstellingen wordt opgericht. Totale investering is circa €200 mln welke nodig is vanaf 2029.
- Project 3. CoLabFab: een gedeelde ontwikkel- en productieruimte voor samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en start-ups. Dit project is in de opstartfase waarbij een consortium van bedrijven en kennisinstellingen wordt opgericht. Totale investering van circa €100 mln welke nodig is vanaf 2028.

Wij verwachten dat er cofinanciering nodig is om ook de provincie en het Rijk mee te laten investeren en deze faciliteiten in Nijmegen te laten landen. Er is al €1 mln reeds gedekt via de bestaande *reserve versterking chipsector*.

Tot slot, er zijn ook ontwikkelingen rondom de ruimtelijke doorontwikkeling van Noviotech Campus. Op basis van de huidige snelheid van die ontwikkelingen verwachten wij dat een aanvullende publieke investering niet in deze coalitieperiode aan de orde is.

Aan

Registratienummer / datum

6 mei 2026

Opgesteld door, telefoonnummer

Extra afschriften voor

Onderwerp

Pilot Stadsdeelberaad t.b.v. continue dialoog

In 2025 hebben we in Nijmegen een eerste inwonersberaad gehouden. Bij dit nieuwe democratische instrument krijgt een groep gelote inwoners de ruimte en tijd om de gemeenteraad te adviseren over een voor de stad belangrijk thema. Een gewogen loting geeft een representatieve afvaardiging van de stad en door de deliberatie tijdens het beraad ontstaan er nieuwe inzichten, ideeën en draagvlak.

Als opgave Samenwerken met de Stad zien we *toekomst* in deze manier van samenwerken. Om het instrument en de vorm van samenwerken te gaan leren kennen stellen we voor om er voor één stadsdeel mee aan de slag te gaan en er ervaring mee op te doen.

Deze “pilot” is ook opgenomen in het scenario’s document voor de ambities van Samenwerken met de Stad in de nieuwe bestuursperiode.

Wat is een Stadsdeelberaad?

Het concept van een Stadsdeelberaad is een afgeleide vorm van een permanent inwonersberaad. Deze permanente raden bestaan al in een aantal van Europese steden of gebieden, waaronder Eupen in Duitstalig België en Marseille in Frankrijk. In deze voorbeelden werkt het permanente beraad stads- of gebiedsbreed. Wij zien er meerwaarde in om dit op kleinere schaal, zoals per stadsdeel of een aantal samengevoegde stadsdelen, toe te passen in Nijmegen.

Net als bij het inwonersberaad, worden bij een Stadsdeelberaad inwoners door middel van een gewogen loting uitgenodigd om deel te nemen. Het wegen bij de loting zorgt ervoor dat het beraad een zo representatief mogelijke afspiegeling van het stadsdeel kan zijn. De leden zijn ca. 1,5 jaar lid van het beraad en wisselen *dakpansgewijs* zodat kennis- en netwerkoverdracht plaats kan vinden. Een Stadsdeelberaad bestaat uit ongeveer 20-30 leden en wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris.

Het Stadsdeelberaad vertegenwoordigt het stadsdeel naar de gemeente toe en kan gevraagd en ongevraagd advies geven aan raad, college en de ambtelijke organisatie. Het Stadsdeelberaad werkt nauw samen met (sociale) netwerken en organisaties, zoals wijkraden en -verenigingen in het stadsdeel.

Aan onze kant van de samenwerking spiegelen we het Stadsdeelberaad met een divers multidisciplinair gebiedsteam (wijkregisseurs, gebieds- en beleidsontwikkelaars, projectleiders), zodat er vaste gesprekspartners zijn, we een langdurige relatie op kunnen bouwen en we op een integrale manier de samenwerking kunnen organiseren.

Wat zijn onze doelstellingen met het Stadsdeelberaad?

Memorandum

Met een Stadsdeelberaad willen we:

- De continue dialoog met de stad, zoals ook beschreven in onze Omgevingsvisie, borgen;
- Beter instaat zijn om vraagstukken integraal te bezien, te behandelen en uit te voeren;
- Zorgen voor een heldere structuur in onze relatie met de stadsdelen;
- Bijdragen aan het vergroten van betrokkenheid bij en vertrouwen in de lokale democratie;
- En, indirect, bijdragen aan sociale cohesie en gemeenschapskracht in de stadsdelen.

Stadsdeelberaden kunnen een belangrijke pijler zijn in onze participatieaanpak.

Wat willen we bereiken met deze pilot?

Door het uitvoeren van een pilot willen we inzicht krijgen in de toepasbaarheid en werking van een Stadsdeelberaad.

Vragen waar we bijvoorbeeld beantwoord op willen krijgen, zijn:

- Is een stadsdeel een passend domein of past een *groter of kleiner gebied* juist beter?
- Wat is een werkbare grootte van een Stadsdeelberaad?
- Wat vraagt een Stadsdeelberaad aan ambtelijke ondersteuning?
- Wat is het mandaat van het stadsdeelberaad? Waar gaan ze over? Wat mogen ze?
- Hoe kan een Stadsdeelberaad een goede stem vertegenwoordigen van de inwoners?
- Hoe kan een Stadsdeelberaad een bekrachtiging zijn de inwoners van (sociale) netwerken en organisaties, zoals wijkraden en -verenigingen?
- Wat vraagt een Stadsdeelberaad van de ambtelijke organisatie?
- Wat is de invloed van een Stadsdeelberaad op de continue dialoog met de stad en onze integrale aanpak van vraagstukken?
- Hoe wordt het stadsdeelberaad ervaren door deelnemers, inwoners van het stadsdeel en door gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie?

Met deze pilot willen we een antwoord geven op deze vragen mede om te kunnen beslissen over een bredere toepassing van deze werkwijze.

Hoe ziet een pilot er concreet uit?

We zien een kans om met het opstellen van het omgevingsprogramma Dukenburg op te trekken in de uitvoering van deze pilot. In september gaat het proces van het omgevingsprogramma van start en dit voorjaar starten de voorbereidingen daarvoor. Rond de zomer van 2027 moet het resultaat opgeleverd worden. We willen in deze periode de ambtelijke en lokale verkenning uitvoeren voor de oprichting van een Stadsdeelberaad in Dukenburg. Na de zomer van 2027 zou het beraad opgericht kunnen worden en in functie treden. We verwachten dat het beraad tenminste twee termijnen van één jaar moet functioneren om er een goed beeld van te kunnen krijgen. Voor het einde van de nieuwe bestuursperiode (2026-2030) moet de pilot bestuurlijk geëvalueerd zijn.

Wat is er nodig om deze pilot uit te kunnen voeren?

Een pilot als deze vraagt om bestuurlijke steun en de noodzakelijke middelen. We verwachten dat de verkenning komend jaar binnen de huidige middelen uitgevoerd kan worden. Voor de oprichting en ambtelijke ondersteuning van het Stadsdeelberaad verwachten we, voor de twee jaar van uitvoering, onderstaande middelen nodig te hebben:

- Inrichting en training t.b.v. oprichting:	€ 50.000,- ⁱ
- Facilitaire ondersteuning (incl. kinderopvang):	€ 25.000,- ⁱⁱ
- Onkostenvergoeding deelnemers:	€ 55.200 ⁱⁱⁱ
- <u>Ambtelijk secretariaat en ondersteuning:</u>	<u>€ 105.000^{iv}</u>

Totaal: € 245.200,-

Welke kanttekeningen zien we?

Met de kennis van nu zien we een aantal zaken die uitdagend zijn bij het opzetten en uitvoeren van deze pilot:

- Een integraal gebiedsteam (voor Dukenburg) wijkt af van de huidige sturing en inrichtingsprincipes van onze organisatie;
- Voor het bestuur is het, naast de ervaring met het inwonersberaad, een nieuwe wijze van werken. Bestuurlijk draagvlak om adviezen van een Stadsdeelberaad als zwaarwegend te overwegen moet nog ontstaan.
- De 'invoering' van een Stadsdeelberaad mag er niet toe leiden dat bestaande wijkberaden of -verenigingen afhaken. Deze moeten goed geïntegreerd worden in de processen.

Voetnoten

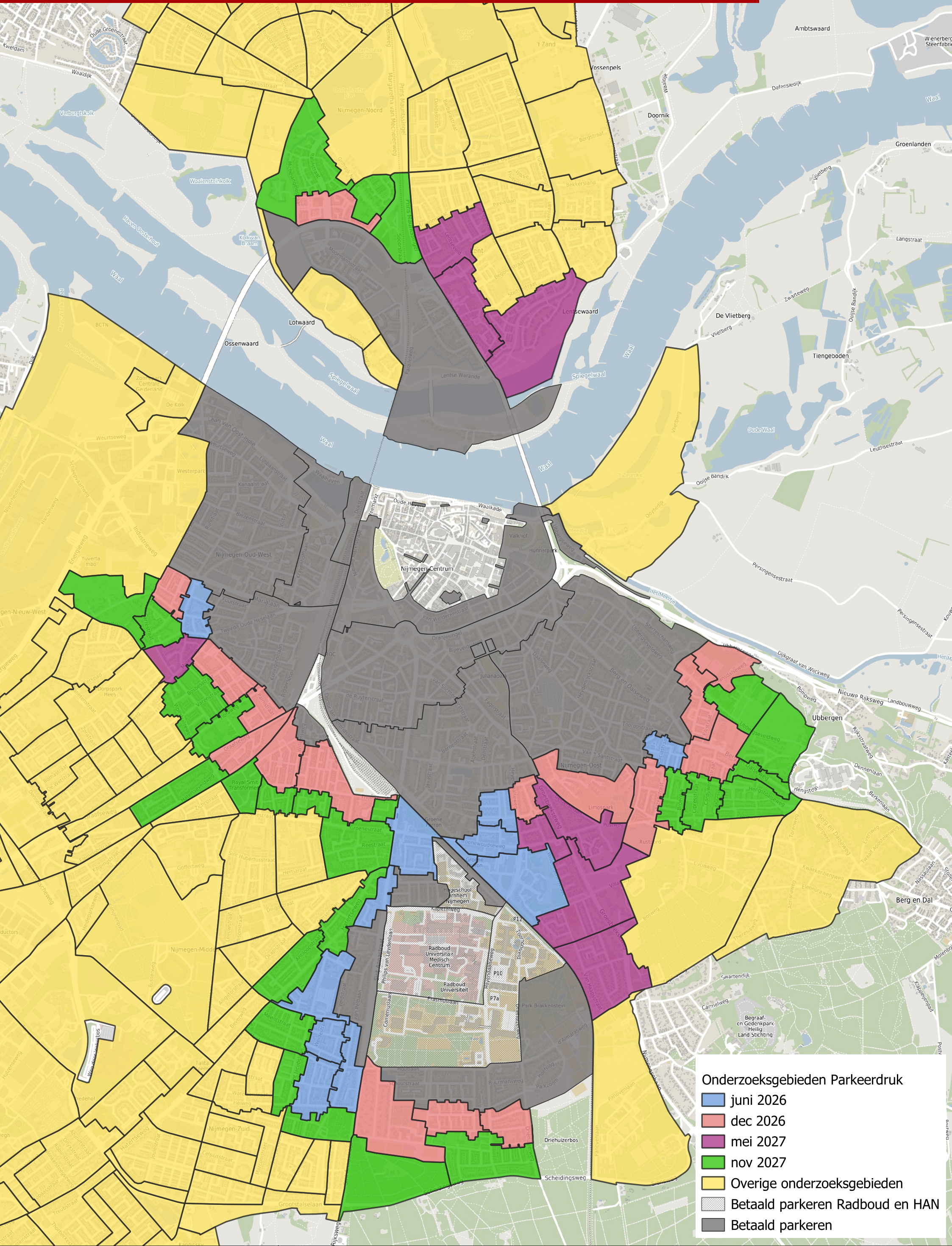
ⁱ Inschatting (incl. extern advies)

ⁱⁱ T.b.v. huur locatie, catering en bijdrage in eventuele kinderopvang

ⁱⁱⁱ Gebaseerd op 25 personen, twee jaar, 24 dagen per jaar, € 46,- per dag.

^{iv} Gebaseerd op 0,5 fte schaal 10 gedurende twee jaar.

Invoering betaald parkeren

Onderzoeksgebieden Parkeerdruk

- juni 2026
- dec 2026
- mei 2027
- nov 2027
- Overige onderzoeksgebieden
- Betaald parkeren Radboud en HAN
- Betaald parkeren

Bezetting parkeergarages binnenstad

In en rond de binnenstad van Nijmegen zijn vier parkeergarages: Keizer Karel, Kelfkensbos, Mariënborg en Eiermarkt. In totaal hebben deze parkeergarages een capaciteit van 1.948 parkeerplaatsen: 693 in de Keizer Karelgarage, 604 in de Kelfkensbosgarage, 350 in de Eiermarktgarage en 301 in de Mariënborggarage.

Er is gevraagd om de bezetting van de parkeergarages in en rond het centrum in verband met de benodigde ruimte voor straatparkeren in de Binnenstad. De grafiek op de volgende pagina geeft voor het jaar 2024¹ een overzicht per week van de hoeveelheid nog beschikbare parkeerplaatsen in de garages op het drukste moment, uitgesplitst naar doordeweeks, zaterdag en zondag.

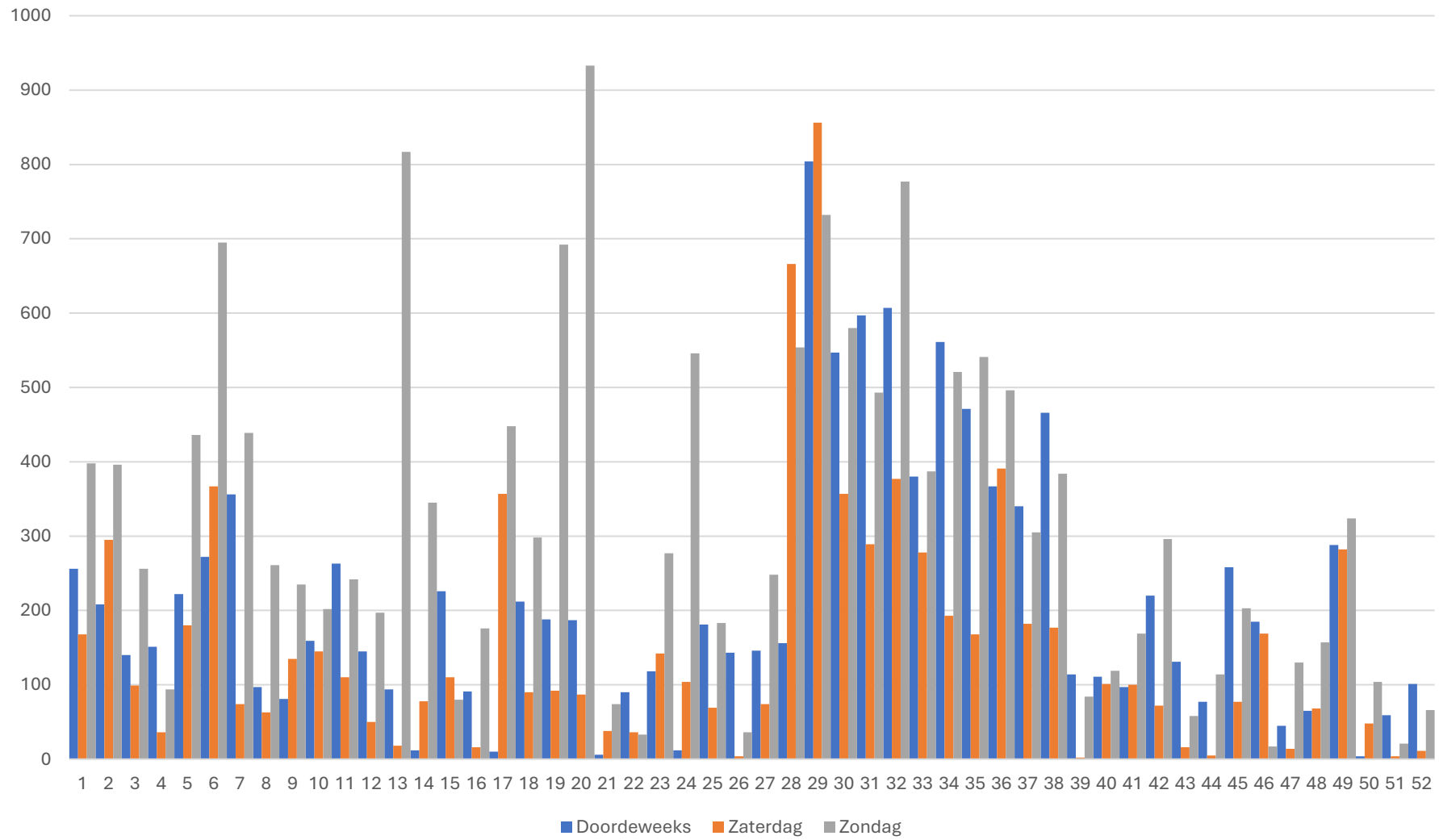
Uit de grafiek blijkt dat er veel weken zijn waarin er ook op het drukste moment van de dag nog veel ruimte beschikbaar is in de parkeergarages. Tegelijkertijd blijkt dat met name op zaterdagen en in de herfst- en wintermaanden er soms op het drukste moment van de dag nog maar enkele parkeerplaatsen in de parkeergarages beschikbaar zijn. In de wintermaanden geldt daarbij een verlaagd tarief tijdens de Nijmeegse Winterweken.

In het gemeentelijk mobiliteitsbeleid worden ook de parkeerplaatsen op de P+R terreinen gezien als parkeerplaatsen voor het bezoek van de binnenstad. De bezettingsgraad op de P+R terreinen is laag. Op de P+R Noord, met een capaciteit van 420 plekken, is zelden meer dan 25% van de parkeerplaatsen bezet. Hier zijn dus vrijwel altijd nog minstens 300 parkeerplaatsen beschikbaar. Ook op de P+R West is nog veel capaciteit beschikbaar, maar omdat hier nog geen betaalregime geldt, zijn hiervoor geen cijfers beschikbaar.

Naast de parkeergarages en het straatparkeren hebben we in en rond de Binnenstad momenteel ook drie parkeerterreinen: de Wedren, het Molenpoortdak en de Oude Stad. Hiervoor zijn geen bezettingsgegevens beschikbaar omdat hier geen in- en uitritregistratie is. Wel weten we hoeveel parkeerkaarten er voor deze terreinen worden aangeschaft. Het parkeerterrein op de Wedren is op dit moment op zaterdagen niet beschikbaar vanwege de verplaatste markt. Het parkeerterrein op het Molenpoortdak sluit begin september definitief. Het parkeerterrein Oude Stad zal ook sluiten voor de bouw van Duet. We hebben onderzocht hoe de totale parkeercapaciteit voor de binnenstad zich de komende jaren ontwikkelt, en hieruit blijkt dat op alle momenten de beschikbare capaciteit voldoende blijft.

¹ We hebben de cijfers voor 2024 gebruikt omdat deze het meest complete overzicht geven zonder bijvoorbeeld effecten van werkzaamheden rondom Kelfkensbos

Aantal beschikbare parkeerplaatsen in parkeergarages op drukste moment per week in 2024

Meerkosten zijn berekend per PARKEERPLAATS

	Bouwkosten	Engineeringskosten	Bijkomende kosten	Totaal
Vervangen BSS of SBS in bestaande situatie door grasbetontegels	€ 2.500,00	€ 600,00	€ 90,00	€ 3.190,00
Vervangen Tegels in bestaande situatie door grasbetontegels	€ 2.550,00	€ 650,00	€ 90,00	€ 3.290,00
Meerkosten grasbetonstenen bij nieuwe projecten				
Tov straatbakstenen (SBS)	€ 150,00	€ 440,00	€ 60,00	€ 650,00
Tov betonstraatstenen (BSS)	€ 800,00	€ 1.100,00	€ 40,00	€ 1.940,00

Toelichting:

De meerkosten zitten met name in het aanbrengen van de fundering die is opgebouwd uit speciaal zand dat stabiel genoeg is voor de verharding en waar gras goed in kant wortelen. Wij adviseren een grasbetontegel als halfverharding. Dit is een duurzame groene verharding die robuust is en geschikt is voor wringen van autobanden. Los liggende halfverharding, zoals Grauwacke, grind is niet aan te bevelen. Dit blijft niet op zijn plek liggen. Kunstofgrastegels zijn gevoelig voor breuk en niet aan te bevelen.

UITGANGSPUNTEN

Afmeting parkeervak 5,00 m1 x 2,50 meter

Betreft de bouwkosten excl. BTW

Halfverharding bestaat uit grasbetontegels

Fundatie van BVB Urban Sand 300

Tegels gevuld met grastegelsubstraat

In bestaande situatie is gerekend met het opslaan van de bestaande verharding op de gemeentewerf (palleteren)

NIET MEEGENOMEN IN RAMING

VERKEERSMAATREGELEN: dit is maatwerk en de benodigde verkeersmaatregelen zijn afhankelijk van de locatie

ONDERHOUDSKOSTEN: het onderhouden van een halfverharding vraagt een ander regime, zo dient het gras in het seizoen bij grasbetonstenen gemiddeld 1 tot 2 keer per maand gemaaid te worden.

RIOLERING: het aanpassen van de riolering is niet meegenomen

SANERING: de materialen die verwijderd te worden zijn schoon, dus in de huidige constructie zit bijvoorbeeld geen teerhoudend componenten.

ARCHEOLOGIE: er is geen archeologie aanwezig het ontgraven zonder archeologische begeleiding

BOMEN: het verwijderen van boomwortels is niet meegenomen

Vragen onderhandelaars 8 mei; ontwikkeling omvang programma's en ambtelijke capaciteit

Vanuit de onderhandelaars is op 8 mei gevraagd waar de afgelopen jaren extra is geïnvesteerd, zowel qua financiën als ambtelijke capaciteit. Het doel van de vraag is om een beeld te krijgen in welke programma's de afgelopen jaren een forse groei is geweest.

Financiële omvang programma's

Welke cijfers worden vergeleken?

In de vergelijking van de cijfers wordt het saldo van baten en lasten genomen. Het saldo van een programma is zeg maar wat vanuit de algemene middelen wordt bijgelegd om de doelen en ambities van het programma te bereiken. De cijfers 2018 – 2025 zijn op basis van de realisatie, de jaren 2026 -2029 zijn de cijfers uit de laatste Stadsbegroting. De taakvelden 0.6x belastingen, 0.7 gemeentefonds, 0.5 treasury, 0.8 overige baten en lasten, 0.9 Vpb, 0.10 reserves en 8.2 grondexploitaties zijn niet meegenomen. De eerste taakvelden betreffen of algemene middelen of zijn te beschouwen als financieel technische taakvelden. Taakveld “8.2 grondexploitaties” wordt niet meegenomen omdat dit taakveld sterk wisselt in omvang, het meenemen van dit taakveld vertekend de uitkomsten. Verder zijn er geen structurele budgetten of structurele inkomsten binnen de programmabegroting op dit taakveld gealloceerd: jaarlijks wordt dit aangepast op grond van het Meerjarenperspectief grondexploitaties (MPG).

Invloed van prijs is groot

De totale omvang van de begroting is de afgelopen jaren fors gestegen. Voornamelijk vanwege stijgende prijzen; de stijgingen zijn bovendien juist de afgelopen jaren groter geweest dan de jaren daarvoor. Onderstaande tabel geeft het gemengde indexeringspercentage (2/3 loon 1/3 materieel) wat een goede indicatie is voor de prijsstijging in de begroting:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Gemengd indexeringspercentage	nvt	3,17%	2,30%	1,93%	1,83%	6,90%	6,40%	4,57%	3,60%	nvt	nvt	nvt
Indexgemengd indexeringspercentage	100	103,2	105,5	107,6	109,5	117,1	124,6	130,3	135,0	135,0	135,0	135,0

Een alternatief is het bekijken van het aandeel van programma's in het totaal. Op de volgende pagina zijn dan ook twee overzichten opgenomen. Het eerste laat de ontwikkeling van de omvang van het programma zien. Het tweede overzicht het aandeel van de programma's in het totaal.

Veranderingen omvang ambtelijke capaciteit

Hieronder is de omvang van de ambtelijke capaciteit op een aantal manieren in beeld gebracht.

FTE's en indicatoren basis set BBV

Hieronder zijn de gegevens uit de verschillende Stadsrekeningen en de Stadsbegroting 2026-2029 genomen. In de kolommen "FTE" is de ambtelijke capaciteit opgenomen. In de kolommen daarna zijn de indicatoren uit de BBV opgenomen.

jaar	FTE ambtelijke organisatie		Indicatoren basis set BBV				
	begroot	werkelijk	formatie	bezetting	apparaatskosten	externe inhuur	overhead
2018	1.452,3	1.452,0	8,2	8,2	610	10,2%	7,1%
2019	1.461,2	1.434,0	8,2	8,0	674	11,2%	7,6%
2020	1.450,1	1.429,0	8,1	8,1	747	9,0%	5,8%
2021	1.452,8	1.457,0	8,1	8,1	765	11,1%	6,4%
2022	1.513,7	1.520,0	8,2	8,3	804	15,3%	6,3%
2023	1.599,6	1.643,0	8,5	8,8	905	18,1%	6,6%
2024	1.657,0	1.704,0	8,7	9,0	968	18,0%	6,7%
2025	1.709,4	1.810,0	9,0	9,6	996	17,9%	7,0%
2026	1.690,9						

FTE ambtelijke organisatie: vanaf stand 2025 is inclusief het terughalen van de Briks taken van de ODRN. Dit gaat om 50,6 FTE.

Indicatoren basis set BBV:

formatie	fte per 1.000 inwoners
bezetting	fte per 1.000 inwoners
apparaatskosten	€ per 1.000 inwoners (zijn alle kosten van het ambtelijk apparaat, ook huisvesting, ICT middelen, etc.)
externe inhuur	percentage van totale loonsom + inhuur
overhead	als % van totale lasten

Vergelijk met andere steden

Hieronder is een vergelijking opgenomen met de vergelijkingssteden. De gegevens zijn uit de Rekeningen 2024. De reden is dat niet voor alle gemeenten de gegevens over 2025 beschikbaar zijn.

Indicatoren basisset BBV ; Stadsrekening 2024	formatie	bezetting	apparaats kosten	externe inhuur	overhead	
Nijmegen	8,7	9,0	968	18,0%	6,7%	
Arnhem	6,9	7,2	488	20,2%	9,1%	schuingedrukt van 2023
Eindhoven	10,0	10,0	1.204	14,5%	8,8%	
Enschede	10,2	10,2	1.041	12,8%	8,0%	
Groningen	13,8	13,6	1.494	14,5%	9,3%	
Leiden	14,6	14,8	1.792	19,0%	10,6%	
Maastricht	13,5	12,8	1.317	12,0%	11,1%	
Tilburg	10,2	10,2	1.133	11,7%	9,1%	

Vragen van thematafel Samenleving en Bestuur

6 mei 2026

Aan de thematafel samenleving en bestuur zijn de onderstaande (technische) vragen aan bod gekomen, die door de ambtelijke organisatie zijn beantwoord.

Men wenst dat de ambtelijke organisatie een representatie vormt van de stad. Om die reden wil men weten wat het Nijmeegse Beleidskader Inclusie bevat voor het verbeteren van inclusiviteit in de ambtelijke organisatie en of in betreffende plan is voorzien in (budget voor) formatie om diversiteits- en inclusiebeleid (inclusief aandacht hiervoor bij werving en selectie) te implementeren in de ambtelijke organisatie?

Het Nijmeegse Beleidskader Inclusie (2025) bevat een aantal algemene en overkoepelende uitgangspunten die gemeentebreed van toepassing zijn. Ze zijn uitgangspunt voor ons beleid, onze dienstverlening en ons P&O beleid. De zes centrale uitgangspunten gaan over: het streven naar brede, algemene toegankelijkheid met maatwerk waar nodig; het delen van verantwoordelijkheid tussen gemeente en samenleving; actieve betrokkenheid van mensen voor wie participatie niet vanzelfsprekend is; aandacht voor zowel inclusie als het voorkomen van discriminatie; het realiseren van inclusie als een continu proces; en aandacht voor wie dat extra nodig heeft. Aan het algemene beleidsplan Inclusie zijn geen extra middelen verbonden. De uitvoering vindt plaats binnen de bestaande financiële kaders.

Specifiek voor de ambtelijke organisatie is de raad op 6 mei 2026 met een brief aan de raad op de hoogte gesteld van het HR thema diversiteit en inclusie.

Voor het interne diversiteit- en inclusiebeleid volgt in 2026 een update van het huidige beleidsplan. In deze update vormen de 6 uitgangspunten uit het Nijmeegse Beleidskader Inclusie belangrijke bouwstenen. Objectivering van ons werving- en selectieproces krijgt hierbij specifieke aandacht met een projectmatige aanpak. Voor de update van ons P&O beleid op het vlak van diversiteit en inclusie en de aanpassingen aan ons werving- en selectieproces zijn geen aanvullende middelen of formatie beschikbaar. De inzet op deze thema's zal daarom binnen bestaande kaders en capaciteit plaatsvinden. Dit betekent dat keuzes gemaakt moeten worden in tempo, prioritering en omvang van de uitvoering.

Men wenst in gemeentelijke communicatie en bij bejegening in gemeentelijke dienstverlening en overige gemeentelijke facetten uit te stralen dat we niet uitgaan van traditionele gezinssamenstelling. Wat kost het screenen van alle gemeentelijke bejegeningen en communicatieve uitingen op het vlak van diversiteit en inclusie, en wat kost het daadwerkelijk aanpassen hiervan? Besteed hierbij ook aandacht aan privacy / gegevensopslag van deze bejegeningen.

Inclusief is één van de vier centrale dienstverleningswaarden in de onlangs vastgestelde [Visie op dienstverlening](#) (unaniem geamendeerd raadsbesluit 17 december 2025), naast betrouwbaar, Nijmegenaar-gedreven en toekomstgericht.

In de daaropvolgende Uitvoeringsagenda Visie op dienstverlening (vastgesteld door college van B&W op 31 maart 2026 inclusief brief aan de raad [besluitronde 6 mei 2026](#)) zijn activiteiten opgenomen die bijdragen aan het *Design for all* (ontwerp voor iedereen) principe uit de Visie op dienstverlening. Het betreft bijvoorbeeld de activiteit "Uitgangspunten duidelijke en inclusieve communicatie" onder het subdoel "Onze dienstverlening is bruikbaar en toegankelijk voor een zo groot mogelijke groep Nijmegenaren" op p.9. Onze dienstverlening en informatievoorziening moet toegankelijk zijn voor een zo groot mogelijke groep Nijmegenaren. In de Uitvoeringsagenda Visie op dienstverlening is onder het subdoel "Nijmegenaren goed, persoonlijk en efficiënt helpen door relevante informatie over de Nijmegenaar goed bij te houden" ook beschreven dat we hierbij altijd werken binnen de kaders van de AVG en zo veel mogelijk [privacy by design](#) toepassen.

1. Wat kost het screenen van alle gemeentelijke bejegeningen en communicatieve uitingen op het vlak van diversiteit en inclusie?

We hebben +/- 650 producten en diensten in onze gemeentelijke dienstverlening¹, uitgaande van 30 minuten screening van bijbehorende aanvraagformulieren/brieven/correspondentie kost dit aan ambtelijke capaciteit: 325 uren in schaal 10.

2. Wat kost het daadwerkelijke aanpassen van alle gemeentelijke bejegeningen en communicatieve uitingen op het vlak van diversiteit en inclusie?

De ambtelijke capaciteit die dit vraagt is afhankelijk van de uitkomst van de screening, het gewenste ambitieniveau en het tempo van aanpassen (alles in één keer veranderen óf gefaseerd bij onderhoud van formulieren/uitingen of totstandkoming van nieuwe formulieren/uitingen).

Voor een gecoördineerd resultaat kunnen we het aanpassen van webformulieren en andere dienstverlening projectmatig aanpakken. Dit kost aan ambtelijke capaciteit voor een gemeentebrede projectgroep gedurende twee jaren: 16 uren/week in schaal 10/11, hierin zit projectleiding, training collega's en daadwerkelijk aanpassen van gemeentelijke bejegeningen en communicatieve uitingen op het vlak van diversiteit en inclusie.

Wat doen we al:

- Klantcontactcentrum werkinstructies zijn gericht op inclusieve (genderneutrale) communicatie, bijvoorbeeld: "Beste *voornaam* + *achternaam*" i.p.v. "Beste *heer/mevrouw* ..."
- NimmAI (interne AI-tool) krijgt functionaliteit die medewerkers helpt met begrijpelijk en inclusief communiceren.
- WOZ-aanslag gaat naar oudste belastingplichtige, onafhankelijk van gezinssamenstelling.
- Huidige Burgerzaken-applicatie gaat niet uit van traditionele gezinssamenstellingen.

¹ Bron: [UPL gemeenten](#). De Uniforme Producten Lijst (UPL) is onderdeel van de standaard "Samenwerkende Catalogi". De lijst bestaat op dit moment uit uniforme productnamen van provincies, waterschappen, gemeenten en de Rijksoverheid.

Men hecht belang aan uitvoering van de regenboogagenda en wil weten naar welke instellingen / organisaties subsidies gaan vanuit diversiteits- en inclusiebeleid en wat de precieze budgetten zijn per verstrekte subsidie?

- Er is jaarlijks ca. €220.000 beschikbaar tot en met 2029. Na 2029 is een basisbudget beschikbaar van €60.000. Het budget kan vanaf 2027 mogelijk nog stijgen met €20.000 per jaar. Dit is afhankelijk van de continuering van het landelijke Regenboogsteden programma.
- In 2025 is incidenteel niet het hele budget ingezet, vanwege het aflopen van de Regenboogagenda en de extra middelen tot en met 2025. Daardoor zijn in 2025 minder subsidieaanvragen gehonoreerd, bijvoorbeeld aanvragen met een meerjarig of ontwikkelkarakter. Dit was voordat de raad met het amendement 'Na regen verschijnt de regenboog' het budget opnieuw heeft aangevuld tot ca. € 220.000 voor de periode 2026 -2030.
- Het budget wordt met de nieuwe uitvoeringsagenda Regenboog 2026-2030 (in voorbereiding) ingezet op vier categorieën. Dit was ook in 2025 al het geval.
 - **Lhbtqi+ basisinfrastructuur:** dit betreft meerjarige subsidies aan projecten/organisaties met een duurzaam karakter:
 - Dito!: € 10.000
 - LAN (Lesbisch Archief Nijmegen): € 5.500 (in 2025: € 4.500)
 - COC Regio Nijmegen: € 30.000
 - Roze Woensdag: € 10.000
 - Queerious (Coming-Out Dag): € 20.000
 - **Lhbtqi+ projectsubsidies:** dit budget wordt via een jaarlijkse lhbtqi+ projectsubsidieronde, uitgezet om de doelen in de regenboogagenda te realiseren. Vaak met een eenmalig karakter.

De subsidieontvangers maken deel uit van de Nijmeegse Regenbooggemeenschap of zijn hiermee verbonden. Een regiegroep bestaande uit COC, Dito!, SchoolsOUT (GGD) en een wisselend lid, adviseert het college over de subsidietoekenning op basis van vooraf opgestelde criteria. Tot 2026 waren er twee subsidierondes per jaar, vanaf 2026 is gekozen voor één ronde, zodat ook activiteiten met wat meer ontwikkel- en doorlooptijd kunnen worden gehonoreerd.

- **Lhbtqi+ programmasubsidies:** budget bedoeld voor meerjarige ontwikkelprojecten die een duurzame bijdrage leveren aan de doelen van de regenboogagenda. Een voorbeeld is de pilot Inclusie in de sport, die ook na 2026 een vervolg gaat krijgen.
- **Algemeen budget:** voor ad-hoc activiteiten en algemene inclusieactiviteiten die betrekking hebben op de regenbooggemeenschap.

	2025	2026*	2027*	2028*	2029*
Totaal lhbtqi+ budget	218.263	218.263	222.228	222.228	222.228
Lhbtqi+ basisinfrastructuur	74.000	74.000	74.000	74.000	74.000
Lhbtqi+ projectsubsidies (eenjarig)	80.000	100.000	80.000	80.000	80.000
Lhbtqi+ programmasubsidies (meerjarig)	43.000	30.000	50.000	50.000	50.000
Algemeen	21.263	14.263	18.228	18.228	18.228

*Bedragen exclusief indexatie

Men wenst eerlijk en ethisch in te kopen als gemeente. Om die reden wil men weten welk kader bij inkoop en aanbesteding wordt gehanteerd op het vlak van mensenrechtenschendingen, klimaatverandering, fair pay?

Het huidige inkoopbeleid (2019, pagina's 9-11) bevat kaders op alle drie de thema's.

- Voor mensenrechtenschendingen worden Internationale Sociale Voorwaarden (ISV) toegepast, gericht op het uitbannen van misstanden in de internationale toeleveringsketen zoals kinderarbeid en onmenselijke werkomstandigheden. Bij de inkoop van risico-categorieën worden in de aanbesteding expliciet eisen gesteld aan het naleven van de ISV.

- Op het vlak van klimaat onderschrijft de gemeente het Klimaatakkoord van Parijs en werkt zij toe naar een energieneutrale bedrijfsvoering in 2045. Bij inkoop en aanbesteding worden klimaatkansen beoordeeld op basis van de trias energetica.
- Voor fair pay stelt de gemeente concrete eisen aan leveranciers op het gebied van beloning, waaronder naleving van de WNT, toepassing van algemeen verbindend verklaarde cao's en gelijkstelling van payroll- en uitzendkrachten aan gemeentelijke beloningsnormen. Daarnaast worden loonrisico's in de keten meegenomen in de risicoanalyse en het plan van aanpak bij de toepassing van de ISV.

Het vorige college heeft op 21 oktober 2025 het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) 2026-2030 ondertekend. In dat kader wordt een MVOI-actieplan opgesteld langs de zes MVOI-thema's, waaronder de thema's Klimaat en Ketenverantwoordelijkheid. Daarbinnen kunnen de aanpak van mensenrechtenschendingen, klimaatverandering en fair pay worden verankerd.

Het inkoopbeleid wordt geactualiseerd en zal verwijzen naar het MVOI-actieplan. Het op te stellen MVOI-actieplan en het te actualiseren inkoopbeleid dat naar dit actieplan verwijst bieden de mogelijkheid om de ambitie voor eerlijk en ethisch inkopen verder te verankeren in beleid en uitvoering.

Men hecht belang aan regionale samenwerking en wil onderzoeken waar er gemeentegrensoverschrijdende kansen zijn die nu nog niet worden gepakt. Dit thema gaat naar de COT, maar men houdt zich aanbevolen voor een ambtelijke lijst met relevante topics (waarbij men zelf denkt aan economie, natuur/recreatie, energie, zorg).

Als gemeente Nijmegen werken we intensief samen in en met de regio. Dit doen we op diverse schaalniveaus (Rijk van Nijmegen, regio Arnhem-Nijmegen, Gelderland-Zuid). Meerdere vormen van samenwerking zijn geformaliseerd en geprogrammeerd. Via de lijn van de inhoud vindt er regionale afstemming en samenwerking plaats. We weten wel welke gemeentegrensoverschrijdende kansen we al oppakken. Onderwerpen waar we in het Rijk van Nijmegen, in het kader van de Visie en samenwerkingsagenda Rijk van Nijmegen, op samenwerken komen 11 mei tijdens de Regionale Raden Bijeenkomst aan bod. Onderwerpen waar we in regio Arnhem-Nijmegen op samenwerken staan o.a. genoemd in het GMR overdrachtsdocument voor raden, zie <https://gmr.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/b3d3d95a-a256-450b-bdb8-e3a890b92e63?documentId=bbaba0eb-cd26-4ba6-93c4-3dcc38c6e791&agendaltemId=25eb31c3-17c1-4949-b02a-d8e4ef83d4a6>.

We weten niet welke kansen we nu niet zien. Gelet op de structurele en intensieve samenwerking die we al hebben in en met onze regio zien we op dit moment niet direct (additionele) gemeentegrensoverschrijdende kansen die nog niet, of met onvoldoende aandacht, worden opgepakt. De Nijmeegse inzet en positionering in regionale samenwerking is enerzijds gerelateerd aan de gemeentegrensoverschrijdende kansen, belangen en uitdagingen die we gezamenlijk te beslechten hebben en anderzijds aan de gezamenlijke uitvoeringskracht en handelingsperspectief op lange-termijndoelen.

Men vindt dat de gemeente een pro-actieve taak heeft om bij participatie ook de ‘stille stemmen’ te bereiken en wenst dat de ambtelijke organisatie concreet uitvoering geeft aan participatie. Om die reden wil men weten wat de status is qua implementatie en borging van ‘Ons samenwerken met de stad’ en welk budget nodig is om hier structureel uitvoering aan te geven? Dit om ook gehoor te geven aan eerder niet bereikte groepen / stille stemmen in de samenleving.

Onderaan dit antwoord is een korte stand van zaken van de uitvoering van het actieprogramma Ons samenwerken met de stad opgenomen. Dit overzicht staat ook in het themadossier wat gemaakt is voor de nieuwe gemeenteraad.

Pro-actieve participatie om de stad (dus ook de stille stemmen) zo goed mogelijk te betrekken vraagt om meer dan goed participeren bij beleidsvorming en projecten. Het vraagt ook om een passende (organisatie)sturing en -cultuur voor een continue dialoog tussen stad en gemeente en om het bijdragen aan gemeenschapskracht.

Om hier structureel uitvoering aan te geven verwachten we dat hier onderstaand budget² voor nodig is. Dit is als *scenario 3* specifiek uitgewerkt in bijgevoegd bestand. Hierin is ook het voorstel opgenomen om een stap te gaan zetten met het borgen van de continue dialoog en het betrekken van inwoners daarbij op een (gewogen) gelote manier – zoals bij het inwonersberaad – in de vorm van permanente Stadsdeelberaden. We zouden hier een eerste keer mee aan de slag kunnen gaan (om van de leren) in één stadsdeel (Dukenburg).

- Eenmalige kosten komende periode: € 345.000,- (inclusief eerste keer aan de slag met een Stadsdeelberaad³);
- Vaste jaarlijkse kosten: € 400.000,-

Vier ambitie scenario's

In het bijgevoegde bestand zijn vier scenario's beschreven. Het derde scenario sluit aan bij het verder uitwerken van het actieprogramma. Alle scenario's op een rij:

1. We 'bevriezen' het huidige niveau en voldoen aan de wettelijke eisen (zonder aanvullend budget).
2. We gebruiken, aanvullend, de potentie van online participatie.
3. We voldoen aan scenario 1 en 2 én bouwen voort op de in 2024 vastgestelde Visie en koers en bijbehorend Actieprogramma.
4. We voldoen aan scenario 1, 2 en 3 én streven ook extra ambities na.

Stand van zaken actieprogramma

Actie	Omschrijving	Actiehouder	Oorspronkelijk beoogd resultaat	Stand van zaken	Toelichting
A1	Verhaal lokale democratie	Raad	Q4- 2024: concept gereed. Q1-2025 gesprek.	Nog niet gestart	
A2	Bestuurscultuur	College	Q2- 2025 : Beschrijving project gereed. Aansluitend uitvoering.	Nog niet gestart	Volgt op actie A1.
A3	Ambtelijke cultuur	College	Q2- 2025 : Beschrijving project gereed. Aansluitend uitvoering.	Gestart	
A4	Stadsmaken	College	Q3- 2025: Projectvoorstel gereed, aansluitend uitvoering.	Gepauzeerd	Prioritering in opgaveteam
A5	Digitaal stadsplatform	Ambtelijk	Q4-2025: operationeel.	In uitvoering	Oplevering verwacht Q2-2026

² In dit bedrag is geen rekening gehouden met het organiseren van één of meerdere inwonersberaden.

³ In een aparte bijlage is de opzet van het Stadsdeelberaad nader beschreven.

A6	Uitbreiding gereedschapskist	Ambtelijk	Q3-2025: Gereedschapskist beschreven.	Gepauzeerd	Prioritering in opgaveteam
A7	Werkinstructie participatieve overheid	Ambtelijk	Q2-2025 : Werkinstructie beschreven.	In uitvoering	Loopt op met actie A13
A8	Netwerkbeheer	Ambtelijk	Q4-2025: Voorstel gereed.	Gepauzeerd	Prioritering in opgaveteam
A9	Begrijpen nieuwe instrumenten	College	Q2-2025: afgerond.	In uitvoering	Kennissessie Uitdaagrecht raad staat nog open
A10	Eerste inwonersberaad	College	Eind 2025: afgerond.	Afgerond	
A11	Kaders van nieuwe instrumenten	College	Q1-2026: afgerond.	In uitvoering	Loopt op met actie A13 en A14
A12	Participatie-verordening	Raad	Q1-2026: raadsvoorstel verordening gereed.	In voorbereiding	Verwacht Q2-2026
A13	Participatie-beleid	Raad	Q4-2026: raadsvoorstel beleid gereed.	In voorbereiding	Verwacht Q2-2027

Bijlagen bij het antwoord op deze vraag:

1. Scenario's Samenwerken met de Stad bestuursperiode 2026-2030
2. Memo pilot stadsdeelberaad

Men wenst, vergelijkbaar met het Rotterdamse urban platform, een digitaal ecosysteem vorm te geven om de geodata-mogelijkheden die we hebben, meer in gaan zetten voor de hele stad. Zodat ondernemers, evenementenclubs, en bijvoorbeeld softwareontwikkelaars samen gaan bouwen op/aan onze eigen digitale stad. Is, in navolging op de eerder beantwoorde technische vraag, een kostenindicatie te geven voor inzet van de drie bouwstenen (DMI-ecosysteem, Open Data Portal, 3D Digital Twin) hiervoor?

Nijmegen beschikt over deze drie bouwstenen:

- **DMI-ecosysteem** In dit platform werken overheden, kennisinstellingen en bedrijven samen op thema's als gebiedsontwikkeling, digital twins, verkeer en logistiek, mobiliteit, water en bodem.
- **Open Data Portaal:** hier zijn open data én openbare documenten beschikbaar: opendata.nijmegen.nl
- **3D digital twin:** Nijmegen heeft hiervan al onderdelen gerealiseerd, die vooralsnog alleen intern toegankelijk zijn.

Er zijn 2 scenario's mogelijk om invulling te geven aan de vraag:

Scenario 1: Optimaal gebruik maken van de huidige bouwstenen en een openbare 3D digital twin.

In dit scenario zorgt gemeente Nijmegen voor een extra bouwsteen zodat de digital twin ook via de website van de gemeente Nijmegen op te roepen is. Gemeente Nijmegen biedt via kaart.nijmegen.nl een gebruikersvriendelijke raadpleegomgeving voor de opendata en de digital twin. Bedrijven en instellingen kunnen zelf data delen via het DMI platform, maar deze data is dan niet op te roepen via kaart.nijmegen.nl.

Kostenraming:

Investering eenmalig: € 80.000

Jaarlijks: € 30.000

Scenario 2: Een digitaal ecosysteem

In dit scenario wordt het, aanvullend op scenario 1, mogelijk dat bedrijven en instellingen en overheden ook zelf data kunnen delen via een aan te schaffen dataplatform. Bedrijven en instellingen kunnen samen gaan werken aan onderzoeken of productontwikkeling en kiezen zelf welke data ze met elkaar delen. Naast de uitbreiding van een extra bouwsteen “digitale marktplaats” voor het delen van data, heeft de ervaring in het land geleerd, dat er een belangrijke rol is voor een community manager die bedrijven, instellingen en overheden bij elkaar brengt rondom gemeenschappelijke vraagstukken. Zonder community manager ontstaat er alleen een dataplatform, maar geen ecosysteem.

Kostenraming:

Investering eenmalig: €200.000

Jaarlijks: €50.000 voor het onderhouden van het platform.

Jaarlijks: €60.000 voor een community manager. Deze hoeft niet in dienst te zijn van de gemeente, maar kan uit het bedrijvennetwerk van de stad komen.

Ook is een tussenvariant van beide scenario's mogelijk waarin je met een community manager het beste haalt uit al beschikbare bouwblokken.

Overwegingen

De openbaarheid van data is als dilemma binnen het participatietraject Visie op digitaal Nijmegen voorgelegd aan het stadspanel. Hieruit komt een terughoudendheid over het verder openbaar delen van data. Open data delen kan namelijk samenwerking bevorderen, maar kan ook in potentie partijen met minder goede bedoelingen in de kaart spelen. Zeker op het gebied van essentiële infrastructuur. Ook kan gemeentelijke data die op het oog niet privacygevoelig is gebruikt worden om profielen over Nijmegenaren verder te verrijken (bijvoorbeeld met gehackte data zoals van Odido).

Een andere overweging is dat bedrijven en instellingen die samenwerken via het platform zélf vaak regie willen houden over met wie en voor welk doel zij data delen. Niet alleen ter bescherming van misbruik van de data maar ook ter bescherming van mogelijke commerciële waarde die bepaalde datasets voor een bedrijf kunnen hebben. Een platform als DMI, maar ook het Rotterdamse platform bieden deze functionaliteit nu niet. Binnen de samenwerking rondom de Vierdaagsefeesten is gebleken dat dit lukt als de data staat binnen een veilige, gesloten omgeving, met betrokkenheid en verschillende belangen van de deelnemers.

Alleen een Open data portaal is geen garantie voor succes. Het opbouwen van een succesvol ecosysteem of community vraagt een behoorlijke doorlooptijd. De zichtbare successen in het eerste jaar zullen beperkt zijn. Een community opstarten en onderhouden kost tijd, energie en doorzettingsvermogen.

Men hecht waarde aan de lokale inzet van zorgtechnologie, denk aan klinische proeftuinen op digitalisering en AI vanuit RUMc. Men wenst inzicht in relevante en mogelijke zorg- en high tech-toepassingen en of deze in Nijmegen (kunnen) worden toegepast?

Ontwikkeling en inzet van innovatieve zorgtechnologie vraagt om actieve participatie vanuit bedrijfsleven, zorgorganisaties, onderwijs & onderzoek en van opdrachtgevers – zoals zorgverzekeraars en gemeenten. Aan die laatste groep is het met name de vraag om onnodige drempels weg te nemen of om innovatie met gerichte financiering te stimuleren.

We zetten onder andere in op organisaties en initiatieven die zorg- en hightech-toepassingen en start-ups stimuleren. Dat doet de gemeente Nijmegen op dit moment bijvoorbeeld door bij te dragen aan het Regio Deal project Digital Health Challenge Lab ([link](#)), Briskr ([link](#)) en HealthValley ([link](#)).

De inzet van zorgtechnologie gaat voornamelijk over inzet van zorg binnen de WLZ en/of zorgverzekeringswet. Dat is daarom niet direct een gemeentelijke verantwoordelijkheid.

In het kader van het Integraal Zorgakkoord hebben partijen uit Rijk van Nijmegen vanuit zorg en welzijn in het regioplan (2023) digitalisering als prioritaire opgave gekenmerkt, waarbij met name onderkend is dat 'informatievoorziening in een transmurale samenwerking op orde moet zijn om te zorgen digitale transformatie breder in zorg en welzijn plaats kan vinden.' Daarnaast is digitalisering, naast collectivering van dienstverlening en samenwerking met de sociale basis een belangrijke innovatieve oplossingsrichting voor hulp en ondersteuning in het licht van de voorspelde arbeidsmarktcrisps van de komende jaren.

Hieronder volgen enkele voorbeelden uit de huidige praktijk vanuit en rondom het sociaal domein die illustreren op welke onderdelen technologische innovatie een rol speelt:

- Er wordt gepilot met AI door verwijzers om tijdens het vraagverhelderingsproces betere vragen te kunnen stellen, maar ook om gericht te kunnen zoeken naar passend lokaal aanbod. In dit kader werken wij als gemeente bijvoorbeeld samen met de HAN in het onderzoeken hoe AI kan helpen specifiek in de vraagverheldering voor mensen met NAH.
- Anderzijds roept het gebruik van AI ook weer nieuwe hulpvragen op i.h.k.v digitale zelfredzaamheid, waardoor bijvoorbeeld Buurtteams Volwassenen inzet op nieuwe hulpcollectieven waarin de vraag 'hoe geef ik AI op een gezonde manier een plek in mijn leven?' centraal staat.
- Het gebruik van zelfhulpmodules is – vooral binnen GGZ – niet nieuw en wordt steeds breder. Ook hier liggen binnen het sociaal domein kansen om aanvullend op de geboden hulp en ondersteuning online zelfhulpmodules actief aan te bieden.
- Daarnaast piloten we in het sociaal domein met het geven van hulp en ondersteuning die volledig of deels digitaal plaatsvindt. De premisse is hier dat het voor mensen laagdrempeliger kan zijn om online hulp te zoeken en/of krijgen, dan om in levende lijve af te spreken. Dit vooral als sociale angst beperkend werkt voor een betrokkene.
- De GGD doet een pilot met een chatbot. Deze chatbot leest de webtekst voor en kan dat in verschillende talen. Hiermee wordt geschreven tekst laagdrempelig toegankelijk gemaakt. Hierbij een voorbeeld [Bewegen - GGD Gelderland-Zuid](#) van hoe dat eruit ziet.
- Tech@doptie (practoraat) is een samenwerking tussen ROC Nijmegen, ROC RijnIJssel en zorg- en welzijnsinstellingen. Docent-onderzoekers maken studenten zorg, welzijn en techniek wegwijs in de wereld van zorgtechnologie. En laten zorgmedewerkers kennismaken met de nieuwste technologieën. Het practoraat Tech@doptie wil het onderwijs beter laten aansluiten op de praktijk.

Geconcludeerd kan worden dat innovatie zorgtechnologie op veel vlakken een rol speelt en kan spelen in de verdere ontwikkeling van het sociaal domein.

Binnen de gemeente Nijmegen zijn we hier al op veel plekken mee bezig en dit zal de komende jaren voortgang moeten hebben om aan te blijven sluiten bij de maatschappij maar ook om zorg toegankelijk te houden.

Aandachtspunt hierbij is dat verdere digitalisering enerzijds participatie kan vergemakkelijken en verbreden, maar anderzijds kan leiden tot nieuwe hulpvragen en dat niet iedereen meekan of -wil in de nieuwe ontwikkelingen.

Vragen van thematafel klimaat en duurzaamheid

6 mei

Aan de thematafel klimaat en duurzaamheid zijn de onderstaande (technische) vragen aan bod gekomen, die door de ambtelijke organisatie zijn beantwoord.

Klimaat en energie

1. Er is vandaag gesproken over het verkennen van nieuwe duurzame energiebronnen om het warmtenet te voeden en het uitvoeren van een pilot op dit gebied. De bedragen die zij hiervoor in gedachten hebben: €100.000 voor verkenning van nieuwe bronnen en €1 miljoen voor de uitvoering van een pilot. Zijn dit realistische bedragen?

Voor een verkenning van bronnen en een selectie van een geschikte pilot is €100.000 euro inderdaad realistisch. Voor de uitvoering van een pilot voor bijvoorbeeld de realisatie van een sportveld-warmte-installatie met WKO als bron geschikt voor 200 woningen is ook €1 miljoen een realistische inschatting.

2. Zijn de isolatiefixers voor de komende 4 jaar financieel geborgd of is daar nog geld voor nodig?

Nee. Tot en met 2027 zetten wij de SPUK Energiearmoede hiervoor in. Voor de periode daarna is nog geen dekking. Het gaat om een bedrag van € 200.000 per jaar.

Dierenwelzijn

3. Wat is er op dit moment aan schuil- en nestgelegenheid voor dieren. Is dat voldoende, zo nee hoeveel schuil- en nestkasten zijn er nog nodig en wat kost dit?

Op dit moment stimuleren wij op diverse manieren de aanwezigheid van meer schuil- en nestgelegenheid voor dieren. Dit gebeurt onder andere via de verplichting rondom het natuurinclusief bouwen, waar bij nieuwbouw- en renovatieprojecten voorzieningen voor soorten zoals vogels en vleermuizen worden meegenomen. Deze regeling wordt dit jaar geëvalueerd, waarbij ook een overzicht wordt opgesteld van het aantal gerealiseerde maatregelen en nestvoorzieningen. Daarnaast organiseren wij stimuleringsacties, zoals de weggeefactie van nestkasten in 2025. We hebben niet direct zicht op het totaal aantal nestkasten in Nijmegen, omdat ook particulieren en bedrijven zelf voor nestgelegenheden zorgen.

De term "voldoende" suggereert dat er sprake is van een concreet streefdoel voor het aantal nestkasten. Dat is op dit moment niet het geval. Het uiteindelijke doel is het versterken van biodiversiteit in brede zin waarbij de focus ligt op het algehele leefgebied (denk aan factoren als voedsel, ruimte, verminderen van verstoring etc.). Ook hebben niet alle soorten baat bij kunstmatige nestvoorzieningen, maar nestelen vele soorten zich in het bestaand of nog aan te leggen groen (denk aan struiken en bomen). Bij de inrichting van groene ruimtes gaat er dan ook expliciet aandacht uit naar het stimuleren van diverse laagstructuren (boomlaag, struiklaag, kruidlaag, water, bodem), zodat de betreffende ruimte als leefgebied kan dienen voor verschillende soorten. We monitoren dan ook niet zozeer het aantal nestplaatsen, maar juist de soorten en soortgroepen in het algemeen. We werken toe naar een soort biodiversiteitsindicator, met als doel om beter inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de biodiversiteit - en daarmee natuurlijke gesteldheid - in de gemeente Nijmegen. Hierdoor kunnen we de effectiviteit van ons beleid evalueren wat handvatten biedt voor eventuele bijsturing en maatregelen die we kunnen treffen om biodiversiteit te beschermen en versterken (zie ook het monitoringsplan biodiversiteit dat in 2024 is opgesteld, zie [link](#)).

De kosten van nestvoorzieningen zijn sterk afhankelijk van de diersoort en het type voorziening. Zo bestaan er bijvoorbeeld eenvoudige opbouwkasten voor vogels van enkele tientallen euro's per stuk, terwijl grote inbouwvoorzieningen (bijv. kraamkast vleermuizen) duurder kunnen uitpakken. Hoeveel van deze verschillende nestkasten nodig zouden zijn, kan niet los gezegd worden, omdat dit samen moet gaan met het verder versterken van de omgeving zodat de nestkasten ook gebruikt worden.

Er is bijvoorbeeld een subsidieregeling voor nestkasten in het kader van natuurinclusief bouwen mogelijk (inschatting € 50.000 tot €100.000 per jaar). We zitten echter krapper in de capaciteit dan in het geld, dus een extra fte op natuur/groen advisering in projecten (dus niet alleen op de nestkasten) is dan ook wenselijk.

Verlag Thematafel Samenleving en Bestuur

Woensdag 6 mei 2026, 12:00u-13:30u in MB 1.10

Voorzitter: Sander van der Goes

Deelnemers: Joep Bos-Coenraad (GL), Jeannine Boset (GL), Léonie Janssen (D66), Bjarne Langkamp (D66), Adam Galijasevic (PvdA), Aïscha Rijnen (PvdA)

Onderwerpen: Dienstverlening en burgerzaken, P en O, Veiligheid, Participatie (inwonersberaden etc.), Diversiteit en inclusie, Regionale samenwerking, Digitalisering en ICT

1. Opening en doel bijeenkomst door de voorzitter, en mededelingen

Voorzitter opent de vergadering. Financiële zaken gaan naar de COT, daar waar mogelijk geeft de thematafel richting bij het eventueel vrijmaken van bedragen.

2. Themabespreking Dienstverlening / burgerzaken, P&O en Diversiteit en Inclusie

D66: **Wenst structurele steun om de regenboogagenda, inclusief School's Out, door te zetten. Ook wil men de aanpak via PrEP toegankelijk houden en zorgen dat dit beschikbaar blijft. Op deze punten is consensus.**

GL: Wenst aandacht voor verschillende leefwerelden en hierbij ook focussen op de ambtelijke organisatie, deze moet een representatie van de stad vormen. Mogelijk dat een kwartiermaker nodig is om diversiteits- en inclusiebeleid in de eigen organisatie (inclusief werving en selectie) te implementeren.

Technische vraag

- Men wenst dat de ambtelijke organisatie een representatie vormt van de stad. Om die reden wil men weten wat het Nijmeegse Beleidskader Inclusie bevat voor het verbeteren van inclusiviteit in de ambtelijke organisatie en of in betreffende plan is voorzien in (budget voor) formatie om diversiteits- en inclusiebeleid (inclusief aandacht hiervoor bij werving en selectie) te implementeren in de ambtelijke organisatie?

GL: Wenst diversiteits- en inclusie-eisen in gemeentelijke aanbestedingen op te nemen. **Er is consensus over de algemene richting / het doel van inclusiebeleid; geen consensus op maatregelen, invulling (zoals streeftargets of diversiteit en inclusie opnemen in aanbestedingen) gaan naar de COT.**

PvdA: Wenst de diversiteit te bevorderen.

GL: In gemeentelijke communicatie-uitingen niet van traditionele (man-vrouw)gezinnen uitgaan. Aandacht voor inclusieve bejegening in alle gemeentelijke facetten. **Consensus over het onderzoeken hoe communicatie vanuit de gemeente inclusiever en diverser kan.** Voor de COT is het wenselijk om de praktische uitvoerbaarheid en de kosten te weten.

Technische vraag

- Men wenst in gemeentelijke communicatie en bij bejegening in gemeentelijke dienstverlening en overige gemeentelijke facetten uit te stralen dat we niet uitgaan van traditionele gezinssamenstelling. Wat kost het screenen van alle gemeentelijke bejegeningen en communicatieve uitingen op het vlak van diversiteit en inclusie, en wat kost het daadwerkelijk aanpassen hiervan? Besteed hierbij ook aandacht aan privacy / gegevensopslag van deze bejegeningen.

PvdA: Benoemt het convenant discriminatie. Wenst diversiteits- en inclusie-subsidies te verbreden naar migrantenorganisaties.

GL: Eens indien blijkt dat de verdeling ongelijk is.

D66: Dit hebben we integraal af te wegen op financiën.

Technische vraag

- Men hecht belang aan uitvoering van de regenboogagenda en wil weten naar welke instellingen / organisaties subsidies gaan vanuit diversiteits- en inclusiebeleid en wat de precieze budgetten zijn per verstrekte subsidie?

PvdA: **Stelt de gemeentepool in Arnhem als voorbeeld om creatiever te kijken naar werving en selectie (niet gericht op CV, maar op competenties). En om bij werving te werken met pools van ambtenaren (zoals beleidsadviseurs) om hen niet per taak- of beleidsveld maar juist breed in te kunnen zetten binnen de organisatie. Vanaf werving zulke pools waar mogelijk uit te breiden in de organisatie. Hier is consensus over.**

PvdA: Dus werven op wat men kan ('open hiring', 'skills based').

3. Themabespreking Regionale en Internationale Samenwerking

GL: Wenst regionaal (huisvestings)fonds tegen de uitbuiting van arbeidsmigranten om samen met buurgemeenten op te trekken. Of controle op huisvestingszaken op orde brengen. Wonen is een basisbehoefte, als het vraagstuk van arbeidsmigranten wordt aangepakt moet er aandacht voor huisvesting zijn. Controle en fonds zijn middelen, **idee is om slagkracht op het onderwerp arbeidsmigranten centraal te stellen en niet het middel. Hier is consensus over.**

D66: Zwengelt gesprek aan over mensen hier helpen of ook mensen terug begeleiden naar land van herkomst. Ook aandacht voor gerichte groei en situatie arbeidsmigrerende kenniswerkers.

PvdA: Dienstverlening zoals RNI verbeteren en dienstverlening die nu vanuit verschillende gremia wordt aangeboden toegankelijker maken.

Huiswerkopdracht/actie fracties

Maatregelen voor arbeidsmigratie aanleveren bij Adam voor de COT.

GL: **Wenst samen met buurgemeenten optrekken in duurzame landbouw, korte ketens en circulariteit in het algemeen. Vanuit zowel productie- als consumptiebenadering. Om hier onderzoek naar op te starten hoe dit met de regio vorm te geven is consensus over.**

D66: Brengt in dat versteviging van regionale samenwerking nodig kan zijn bij gemeentegrensoverschrijdende uitdagingen. Zoals natuur en recreatie. Voor overstijgende problemen ook kijken naar regionale oplossingen, met uitwisseling (qua lusten/lasten) in verschillende onderwerpen tussen gemeenten. Denk aan groen (natuur/recreatie), economie, vluchtelingen, daklozen, energie, zorg.

Technische vraag

- Men hecht belang aan regionale samenwerking en wil onderzoeken waar er gemeentegrensoverschrijdende kansen zijn die nu nog niet worden gepakt. Dit thema gaat naar de COT, maar men houdt zich aanbevolen voor een ambtelijke lijst met relevante topics (waarbij men zelf denkt aan economie, natuur/recreatie, energie, zorg).

Huiswerkopdracht/actie fracties

Kansen die nu nog niet regionaal worden gegrepen (Welke gemeentegrensoverschrijdende problemen worden nu nog onvoldoende regionaal opgelost?) aanleveren bij Adam voor de COT.

GL: Wenst Fair Trade gemeente te blijven.

Onduidelijk wat dit precies behelst en wat hier nog (aanvullend) op gedaan moet worden. Thema shelter city komt bij thematafel sociaal aan bod.

GL: Vraagt aandacht voor de inkoop- en aanbestedingsregels van de gemeente om daarmee eerlijk en ethisch in te kopen als gemeente. Oftewel, geen zaken doen met organisaties die zich schuldig maken aan mensenrechtenschendingen en bijdragen aan klimaatverandering.

D66: Geeft aan dat aanbestedingen integraal afgewogen moeten worden, niet bijvoorbeeld mensenrechten er apart uitlichten. **Er is consensus op het tonen van ambitie op dit vlak, men formuleert een technische vraag en wil de COT met het antwoord daarop laten besluiten.**

Technische vraag

- Men wenst eerlijk en ethisch in te kopen als gemeente. Om die reden wil men weten welk kader bij inkoop en aanbesteding wordt gehanteerd op het vlak van mensenrechtenschendingen, klimaatverandering, fair pay?

4. Verslag van 22 april en reactie op antwoorden technische vragen: is er nog verduidelijking nodig?

Het verslag wordt met een aantal wijzigingen vastgesteld.

Er zijn geen opmerkingen over de beantwoording van technische vragen.

5. Vragen vanuit de centrale onderhandeltafel

De voorzitter benoemt bij dit agendapunt vijf te behandelen onderwerpen:

Straatintimidatie

PvdA: Men wenst het meerjarenplan straatintimidatie (binnen een brede veiligheidsaanpak voor specifieke groepen, al dan niet als onderdeel van een overkoepelend veiligheidsplan) zoals op 22 april besproken op te pakken. **Consensus om de uitvoering te monitoren en waar nodig te verbeteren.** Aanpak straatintimidatie samen maken met de groepen die er nu last van hebben. Op inclusieve wijze aan de slag met het ontwerpen van de openbare ruimte met deze groepen en aan de slag met preventie via projecten. De toepassing van de stop-app meewegen bij dit plan.

Onderwerpen voor inwonerberaden

D66: Oppert het onderwerp veiligheid.

GL: Oppert de onderwerpen klimaatadaptatie en ook energietransitie.

PvdA: Ziet wonen en zorg als onderwerp, aanhakend op de beantwoording van de technische vraag hierover (prettig wonen voor senioren, vitale (woon)gemeenschappen, zorg (voor elkaar) in de (nabije) toekomst).

Concrete uitvoering van participatie (maatregelniveau)

Er is hierover onlangs beleid door de raad vastgesteld en de participatieverordening is in de maak. Nu bedoeld om richting aan te geven voor concrete maatregelen. Partijen wensen gerichte implementatie van huidig beleid om zo ook de stille stemmen te horen.

D66: Raadsbreed is acht jaar geleden een initiatiefvoorstel participatie aangenomen, onduidelijk wat hier wel/niet van geïmplementeerd is.

PvdA: Hoe is borging in (beleids)processen geregeld? Alsook de leidende principes op dit vlak?

Consensus om het vigerende actieprogramma te implementeren (hoe staat het hiermee en welke budgetten zijn benodigd?), om de uitwerking van de initiatiefverordening te implementeren en wat noodzakelijkerwijs uit deze twee sporen voortkomt en passend is op te nemen in de participatieverordening.

Technische vraag

- Men vindt dat de gemeente een pro-actieve taak heeft om bij participatie ook de 'stille stemmen' te bereiken en wenst dat de ambtelijke organisatie concreet uitvoering geeft aan participatie. Om die reden wil men weten wat de status is qua implementatie en borging van 'Ons samenwerken met de stad' en welk budget nodig is om hier structureel uitvoering aan te geven? Dit om ook gehoor te geven aan eerder niet bereikte groepen / stille stemmen in de samenleving.

Big tech

Om te komen tot een precieze formulering over waar we onafhankelijk van willen zijn m.b.t. big tech doet Joep een tekstvoorstel die tijdens het overleg wordt geamendeerd. Consensus over:

De gemeente Nijmegen maakt haar digitale infrastructuur zoveel mogelijk onafhankelijk van private partijen. We werken toe naar onafhankelijkheid van (Amerikaanse) techbedrijven. Die vervangen we niet door nieuwe (Europese) monopolisten maar kiezen voor leveranciersonafhankelijkheid. We komen hiervoor met een ambitieus plan dat oog heeft voor de operationele werkelijkheid. Naast laaghangend fruit prioriteren we hierbij systemen met de grote kwetsbaarheden rondom beschikbaarheid en privacy. Voorbeelden daarvan zijn de authenticatie van medewerkers, mail en agenda, en de voornaamste opslag van interne documenten.

Digitaal ecosysteem

Om het onderwerp digitaal ecosysteem concreter te maken doet Léonie een tekstvoorstel tijdens het overleg. Consensus over:

Geodata-mogelijkheden die we hebben, meer in gaan zetten voor de hele stad. Dus ondernemers, evenementenorganisaties en bijvoorbeeld softwareontwikkelaars samen laten bouwen op/aan onze eigen digitale stad.

Technische vraag

- Men wenst, vergelijkbaar met het Rotterdamse urban platform, een digitaal ecosysteem vorm te geven om de geodata-mogelijkheden die we hebben, meer in gaan zetten voor de hele stad. Zodat ondernemers,

evenementenclubs, en bijvoorbeeld softwareontwikkelaars samen gaan bouwen op/aan onze eigen digitale stad. Is, in navolging op de eerder beantwoorde technische vraag, een kostenindicatie te geven voor inzet van de drie bouwstenen (DMI-ecosysteem, Open Data Portal, 3D Digital Twin) hiervoor?

Zorgtechnologie

D66: Voorbeelden als klinische proeftuinen op digitalisering en AI vanuit RUMc meer inzetten in Nijmegen. Rol als gemeente om dit bespreekbaar te maken met de zorgsector. Kennis van instellingen en bedrijven uit Nijmegen en regio voor Nijmeegse situatie inzetten waar dit meerwaarde biedt.

GL: Idee om hier triple helixpartijen aan te verbinden. Vraag of men de oplossingen niet kent of dat men er niet mee kan werken?

Technische vraag

- Men hecht waarde aan de lokale inzet van zorgtechnologie, denk aan klinische proeftuinen op digitalisering en AI vanuit RUMc. Men wenst inzicht in relevante en mogelijke zorg- en high tech-toepassingen en of deze in Nijmegen (kunnen) worden toegepast?

6. Afsluiting: Conclusies en vervolg

De voorzitter vraagt naar overige inbreng.

M.b.t. de gemeentelijke inzet op sociale media brengt Joep een tekstvoorstel in om tijdens het overleg te amenderen:

We leiden met communicatie via open en transparante netwerken. Op dit moment vindt communicatie voornamelijk plaats via netwerken met private belangen die veelal haaks staan op democratische en andere maatschappelijke belangen. De gemeente Nijmegen volgt het voorbeeld van diverse overheidsorganen en bestuurslagen door alle berichten eerst op een onafhankelijk netwerk te plaatsen. Dit doen we via social.overheid.nl of op basis van een gefedereerde server in eigen beheer. Bij het verwijzen naar uitspraken en online berichtgeving op sociale netwerken wordt de voorkeur gegeven aan berichten op deze onafhankelijke netwerken.

Hier is geen consensus over.

Huiswerkopdracht/actie fracties

De drie fracties stemmen gezamenlijk nog af over een tekst en leveren deze aan de griffie, die dit doorgeleid naar de COT.

De voorzitter geeft aan dat technische onjuistheden in het verslag van 6 mei per mail met de griffie gedeeld kunnen worden.

Inkomsten verruimen: belastingen en leges

7 mei 2026

Door de onderhandelaars is gevraagd naar mogelijkheden om de inkomsten uit belastingen en leges te verruimen. In dit document zijn hiervoor mogelijkheden uitgewerkt.

In dit document wordt eerst ingegaan op het onderscheid tussen belastingen en heffingen. Daarna worden de knoppen van de woonlasten van inwoners beschreven. Vervolgens wordt ingegaan op de knoppen voor de OZB van bedrijven. Daarna komen de andere belastingen aan de orde. In het laatste deel wordt ingegaan op de leges. Hiermee wordt min of meer de omvang van de opbrengst en de mate van beleidsvrijheid gevolgd. Een overzicht van de opbrengst in de Stadsbegroting 2026-2029 is als bijlage opgenomen.

Inhoud

Onderscheid belastingen en heffingen	1
Zorgvuldige motivering en ingroeipad nodig	1
Mogelijkheden en onmogelijkheden vrijstellingen en tariefdifferentiatie OZB	2
Woonlasten inwoners	2
OZB-bedrijven	5
Parkeertarieven	6
Andere belastingen	8
Leges	10
Andere heffingen	12
Bijlagen	14

Onderscheid belastingen en heffingen

Belastingen zijn bijdragen aan de gemeente waar geen directe tegenprestatie tegenover staat. De baten uit deze belastingen gaan naar de algemene middelen van de gemeente. De gemeenteraad bepaalt zelf waaraan de gemeente dit geld besteedt en de hoogte van het tarief.

Heffingen worden geheven als de gemeente één van haar bezittingen ter beschikking stelt of als de gemeente een dienst verleent aan een individuele inwoner of bedrijf. De baten uit deze heffingen worden direct gebruikt om de gemaakte kosten te dekken. De gemeente mag niet meer heffen (maximaal 100%) dan de begrote lasten die gedekt worden met de heffing.

Zorgvuldige motivering en ingroeipad nodig

Voor forse verhoging of veranderingen is een zorgvuldige motivering en vaak een ingroeipad nodig. Hiervoor zijn geen exacte regels vastgelegd, maar vanuit de jurisprudentie zijn wel voorbeelden te geven.

Bijvoorbeeld:

Gemeente Vlaardingen stelt per 1 januari 2021 tarief OZB gebruikers van niet-woningen (OZBG-NW) op 0%, onder gelijktijdige (nagenoeg) verdubbeling van het tarief OZB eigenaren van niet-woningen (OZBE-NW). Daarvan heeft de rechter geoordeeld dat tariefsverhoging OZBE-NW per 1 januari 2021 is in strijd met het evenredigheidsbeginsel en leidt tot willekeurige en onredelijke belastingheffing...!

De rechter vond onder andere dat de gemeente geen rekening heeft gehouden met de nadelige gevolgen voor de eigenaren van niet-woningen. Het Hof rekent de gemeente in het bijzonder aan dat sprake is geweest van een zeer

drastische tariefsverhoging van het ene op het andere jaar en bijvoorbeeld niet van een stapsgewijze verhoging gedurende meerdere jaren....'.

Bij forse aanpassingen is de kans dat er bezwaar wordt gemaakt tegen de verordening groot. Het is daarom goed om de gekozen aanpassingen goed te motiveren en bijvoorbeeld een ingroeipad te hanteren.

Mogelijkheden en onmogelijkheden vrijstellingen en tariefdifferentiatie OZB

Lokale heffingen mogen niet afhankelijk worden gesteld van inkomen, winst of vermogen. Daarnaast gelden o.a. het gelijkheidsbeginsel (gelijke gevallen, gelijk behandelen) en het evenredigheidsbeginsel (de belastingdruk mag niet onredelijk op enkele belastingplichtige komen te rusten). De OZB kent ook geen mogelijkheden voor verschillende tarieven, anders dan de OZB-woningen eigenaar, OZB niet-woningen eigenaar en de OZB niet-woningen gebruiker.

Wat vrijstellingen betreft. Wij volgen voor het opstellen zoveel mogelijk de modelverordeningen (dus ook voor OZB) van de VNG. In deze modelverordening OZB zijn de wettelijke en facultatieve vrijstellingen (juridisch geaccepteerd) opgenomen.¹ Als bijlage zijn de vrijstellingen opgenomen. De vrijstellingen maken het niet mogelijk om vrijstellingen te hanteren vanuit duurzaamheid of maatregelen die het woningen tekort tegengaan.

Voor duurzaamheid is in het verleden landelijk gevraagd om mogelijkheden in de wet op te nemen. Dit is niet gedaan. De motivatie was dat dit allerlei moeilijk informatie- en waarderingsproblemen met zich meebrengt. Een subsidieregeling is dan veel gemakkelijker. Dat kan op dit moment juridisch niet via de OZB. Lokaal beleid hiervoor moet worden gezocht via afzonderlijke subsidieregelingen.

Voor maatregelen om het woningtekort tegen te gaan geldt hetzelfde. Waarschijnlijk zijn er betere en eenvoudige instrumenten (subsidies, coaches) dan proberen hiervoor vrijstelling te regelen voor de OZB.

Woonlasten inwoners

Huidige opbrengst € 87 miljoen

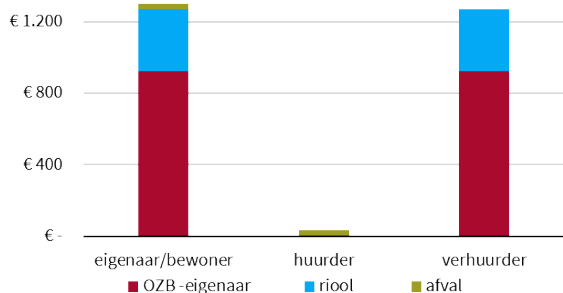
Onder woonlasten vallen de: onroerende-zaakbelastingen (OZB), rioolheffing en afvalstoffenheffing. Voor de woonlasten van inwoners onderscheiden we drie situaties:

- Eigenaar/bewoner de situatie waarin een persoon of huishouden in een eigen woning woont;
- Huurder de situatie waarin een persoon of huishouden een woning huurt;
- Verhuurder de situatie waarin een persoon of organisatie een woning verhuurt.

In Nijmegen wordt ongeveer 52% verhuurd, 48% is in bezit van de bewoner (eigenaar-bewoner).

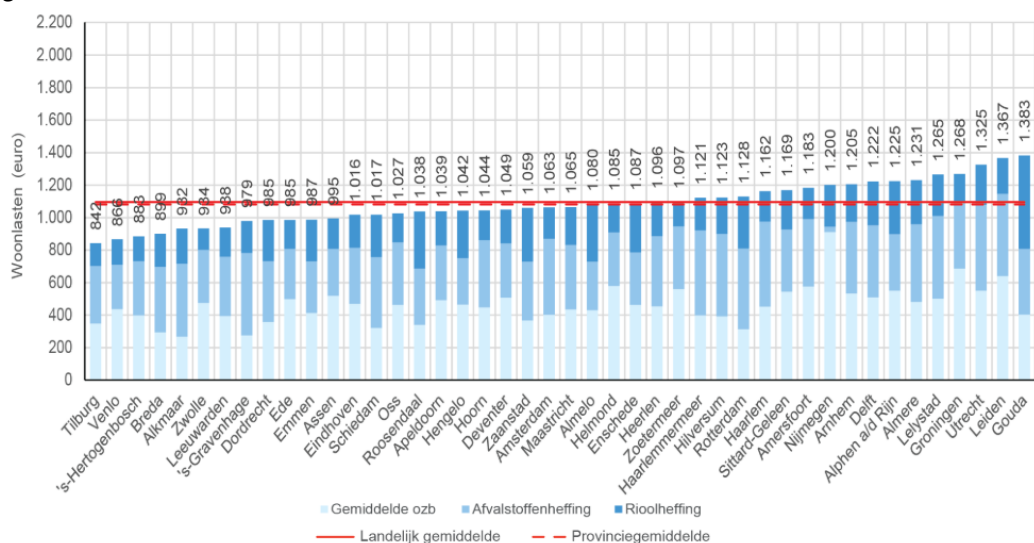
In onderstaande grafiek is de verdeling van de woonlasten in de verschillende situaties opgenomen.

¹ In de wetsgeschiedenis is over de facultatieve vrijstelling vermeld dat hiermee zeer terughoudend moet worden omgegaan. Dit met name vanwege artikel 1 in de grondwet; het eerdergenoemde gelijkheidsbeginsel. Vrijstellingen moeten niet leiden tot privileges en kunnen voor gemeenten leiden tot risico's (bezwaar- en beroepsprocedures) en nadelige financiële consequenties omdat vrijstellingen ruimer uitvallen dan oorspronkelijk beoogd.

Woonlasten eigenaar-bewoner woning

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) vergelijkt elk jaar de lokale lasten van gemeenten. De cijfers die in dit onderdeel zijn opgenomen komen uit de Atlas lokale lasten 2026 die het COELO onlangs heeft gepubliceerd. Ook onderstaande grafiek gepubliceerd over de woonlasten van de G40 gemeenten is daarin te vinden.

De woonlasten van een gemiddelde woning in een G40 gemeenten zijn tussen de € 842 en € 1.383 per jaar. In Nijmegen zijn de gemiddelde lasten voor een meerpersoonshuishouden volgens het COELO € 1.200 per jaar (voor een eenpersoonshuishouden is dit € 1.183).

In de onderverdeling van OZB, riool en afvalstoffenheffing zijn wel verschillen. Hieronder wordt kort ingegaan op deze onderdelen. Als bijlage zijn tabellen opgenomen met hoe de tarieven van Nijmegen zich verhouden met andere steden en Nederland.

OZB woningen²

De gemeente Nijmegen heeft op één na het hoogste OZB-tarief in Nederland: 0,1671%. Overigens is in de wet niets vastgelegd over de hoogte van de tarieven. Er is dus geen wettelijke limiet op de potentiële opbrengst.

Afvalstoffenheffing

Gemeente Nijmegen scoort het laagst in Nederland als het gaat om afvalstoffenheffing. In Nijmegen wordt volgens het COELO € 17 door eenpersoonshuishoudens en € 33 door meerpersoonshuishoudens betaald. Gemiddeld is dit € 283 en € 358 in Nederland. De afvalstoffenheffing in Nijmegen bestaat uit de zakken die inwoners moeten kopen voor het aanbieden van de afval op straat en de kosten die in rekening worden gebracht wanneer afval wordt

² Wellicht ten overvloede: met de jaarlijkse berekening van de OZB tarieven (zowel woningen als niet-woningen) wordt de waardeverandering geneutraliseerd. Dit betekent dat wanneer (het gemiddelde van de) WOZ-waarde stijgt dit niet leidt tot extra inkomsten. Een daling van de WOZ waarde leidt niet minder opbrengst.

gestort in containers. Voorheen bestond ook nog een vast tarief voor afvalstoffenheffing, dit is vanaf 2015 stapsgewijs afgeschaft onder gelijktijdig verhoging van de OZB-woningen. Wettelijk mag de opbrengst van de afvalstoffenheffing niet hoger zijn dan de kosten. In Nijmegen zit hier nog € 13,9 miljoen ruimte.

De financiële ruimte binnen de afvalstoffenheffing biedt theoretisch de mogelijkheid om de tarieven bijna maal vier te doen. De tarieven voor bijvoorbeeld de groene zak (50 liter) stijgt dan naar circa € 4,60 per groene zak (€ 46 voor een rol van 10 zakken). Zeer waarschijnlijk zullen dan allerlei negatieve neveneffecten optreden, zoals gebruik van illegale zakken, bijplaatsingen en dumpingen. Dit zal ook de nodige kosten mee zich meebrengen. Overigens is het landelijk tarief gemiddeld € 2,75 per storting van een 60 liter container.

Wanneer het doel is om de afvalstoffenheffing meer kostendekkend te maken dan is het herinvoeren van een vast tarief vanuit inhoudelijk oogpunt het meest effectief. Het opleggen en innen van een vaste afvalstoffenheffing betekent wel extra werkzaamheden. Zoals het opleggen, invorderen, het behandelen van bezwaren en het kwijtschelden. Daarnaast is er een juridisch risico wanneer invoering van een vaste afvalstoffenheffing niet gepaard gaat met het gelijktijdig verlagen van de OZB. Bij het afschaffen van de vaste afvalstoffenheffing is het omgekeerde namelijk wel gedaan.

Rioolheffing

De gemeente Nijmegen staat met een bedrag van € 256 voor een eenpersoonshuishouden op de 110e plaats van duurste gemeenten in Nederland. Voor een meerpersoonshuishouden is dit respectievelijk € 256 en de 145e plaats. De rioolheffing mag, net als bij de afvalstoffenheffing, niet meer opbrengen dan dat er kosten zijn. In Nijmegen is dit het geval, het is dus niet mogelijk om de rioolopbrengst te verhogen.

Overigens, de komende jaren is een stijging van de rioolheffing voorzien vanwege hogere kosten. In 2026 is een stijging doorgevoerd van circa 18%. In de periode 2027 tot 2029 wordt uitgegaan van een aanvullende stijging van in totaal 12%.

Woonlasten huurder

Alk het gaat om woonlasten voor huurders dan is Nijmegen de goedkoopste gemeente in Nederland. Een huurder betaalt in Nijmegen alleen het variabel tarief afvalstoffenheffing (afvalzakken). Gemiddeld is dit voor een eenpersoonshuishouden € 17, voor een meerpersoonshuishouden € 33 (zie [afvalstoffenheffing](#)). In Nederland zijn de gemiddelde woonlasten voor een eenpersoonshuishouden in 2026 € 391. De duurste huurder betaald € 938,-.

Woonlasten verhuurder

Een verhuurder betaalt gemiddeld € 678 in Nijmegen. In Nederland is dit gemiddeld € 376 euro. Het meest betaalt de verhuurder € 789, het minst is dit € 140.

Knoppen

Als het gaat om de woonlasten voor inwoners dan zijn er 3 knoppen: de OZB-woningen, afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Er is geen knop die alleen invloed heeft op de woonlasten van eigenaar-bewoner, huurder of verhuurder. Ingrepen in de woonlasten zullen altijd gevolgen hebben voor 2 groepen.

In onderstaande tabel zijn de drie onderdelen van de woonlasten opgenomen, op welke groep inwoners de knoppen betrekking hebben en de potentiële opbrengst. Uitgangspunt daarbij is de huidige manier waarop de aanslag wordt bepaald. De manier waarop de aanslag wordt bepaald doet wat in de verdeling van de woonlasten over de verschillende groepen. Het inzichtelijk maken van verschillende mogelijkheden is niet uitgewerkt in de dit document.

De laatste regels in de tabel laten zien wat het verschil in opbrengst is wanneer de woonlasten van de eigenaar-bewoner worden aangepast naar het hoogste of gemiddelde niveau van de G40 gemeenten. Dit wordt alleen voor de woonlasten van de eigenaar-bewoner gedaan omdat deze groep altijd wordt geraakt door eventuele maatregelen.

Knop	Eigenaar bewoner	Huurder	verhuurder	Potentiële opbrengst
OZB-woningen	✓		✓	Wettelijk geen maximum
Afvalstoffenheffing	✓	✓		€ 13,9 miljoen
Rioolheffing	✓		✓	Geen ruimte, is kostendekkend
Woonlasten eigenaar bewoner maximum G40				€ 13 miljoen (via OZB en afvalstoffenheffing)
Woonlasten eigenaar bewoner gemiddeld G40				-€ 6 miljoen (via OZB en afvalstoffenheffing)

OZB-bedrijven

huidige opbrengst € 54,9 miljoen

De OZB-niet woningen kent een eigenaren deel en een gebruikers deel. Nijmegen heeft het hoogste tarief als het gaat om eigenaren. Voor gebruikers is Nijmegen het goedkoopst, het tarief is 0,0000%. In 12 andere gemeenten is het tarief voor OZB niet-woningen voor gebruikers ook 0%.

Het verlagen van het tarief OZB niet-woningen gebruikers naar 0% is stapsgewijs gedaan vanaf de begroting 2015. Gelijktijdig met het verlagen van het OZB-niet woningen gebruikers deel is het eigenaren deel verhoogd.

In onderstaande tabel zijn de OZB-niet woningen tarieven opgenomen van de vergelijkingsgemeenten. Ook is het gemiddelde, hoogste en laagste tarief in Nederland opgenomen. Het gecombineerd tarief is de optelling van het eigenaren en gebruikers tarief.

Gemeente	Eigenaar	Gebruiker	Gecombineerd
Nijmegen	1,0370%	0,0000%	1,0370%
Arnhem	0,7549%	0,1887%	0,9436%
Eindhoven	0,2985%	0,2120%	0,5105%
Enschede	0,4615%	0,3653%	0,8268%
Groningen	0,5611%	0,4488%	1,0099%
Leiden	0,6213%	0,6206%	1,2419%
Maastricht	0,4026%	0,3509%	0,7535%
Tilburg	0,2156%	0,1730%	0,3886%
Gemiddeld	0,5441%	0,2949%	0,8390%
Gemiddeld Nederland	0,3148%	0,2243%	0,5391%
Hoogste tarief Nederland	1,0370%	0,6206%	1,3090% ³
Laagste tarief Nederland	0,0664%	0,0000%	0,1327% ⁴

Hieronder is de potentiële opbrengst opgenomen wanneer de tarieven naar het maximum of het gemiddelde in Nederland worden aangepast.

Knop	Potentiële opbrengst
OZB niet-woningen <u>eigenaar</u> maximum Nederland	€ 0 miljoen
OZB niet-woningen <u>eigenaar</u> gemiddelde Nederland	- € 38 miljoen
OZB niet-woningen <u>gebruiker</u> maximum Nederland	€ 33 miljoen
OZB niet-woningen <u>gebruiker</u> gemiddelde Nederland	€ 12 miljoen
OZB niet-woningen <u>gecombineerd</u> maximum Nederland	€ 14 miljoen
OZB niet-woningen <u>gecombineerd</u> gemiddelde Nederland	€ -26 miljoen

De uitkomsten in de tabel laten grote verschillen zien. De reden is dat Nijmegen het hoogste tarief voor eigenaren en het laagste tarief voor gebruikers heeft. Eventuele impact van veranderingen is goed te duiden wanneer concreet richting wordt gegeven.

^{3 4}, Het hoogste gecombineerde tarief is het hoogste gecombineerde tarief dat door een gemeente wordt gebruikt. Niet de optelling van het hoogste tarief voor eigenaren en het hoogste tarief voor gebruikers. Dit geldt ook voor het laagste tarief in Nederland.

Parkeertarieven

huidige opbrengst €26,1 miljoen exclusief parkeerboetes

Over parkeertarieven is een aantal vragen gesteld. Deze vragen en antwoorden zijn hieronder opgenomen.

Vennootschapsbelasting

Belangrijk om te weten is dat we vennootschapsbelasting plichtig zijn als het gaat om parkeergarages. Dat betekent dat we rekening moeten houden dat 25% van de meeropbrengsten afgedragen moet worden.

Is er een benchmark voor deze tarieven?

In 2021 heeft Goudappel een benchmarkonderzoek parkeren uitgevoerd in opdracht van het Huis van de Binnenstad. Het college heeft hierop per brief gereageerd omdat er op een aantal punten een andere interpretatie was van de conclusies uit de benchmark. Er is verder geen benchmark beschikbaar voor parkeertarieven. De benchmark is bijgevoegd.

Hoe zijn onze tarieven in vergelijking met vergelijkbare steden? Als er een benchmark is: de steden waarmee we vergeleken worden in de benchmark, anders de steden tussen 150.000-250.000 inwoners?

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de parkeertarieven in het centrum en in de schil in alle gemeenten in Nederland met tussen de 150.000 en 250.000 inwoners. Ook is er aangegeven wat de tarieven zijn in de parkeergarages, gemeentelijk of privaat (Q-park). Dit is gebaseerd op een korte verkenning van prijzen zoals benoemd op de gemeentesites en de website van Q-park. Daarbij moet wel gezegd worden dat de tarieven voor het parkeren vaak complexer zijn dan ze hier zijn weergegeven. Zo geldt er soms een starttarief, kan het tarief verschillen per dag of tijdstip en kan het zijn dat de kosten verschillen per parkeergarage.

	Straatparkeren		Garageparkeren	
	Centrum	Schil	Gemeente	Privaat
Eindhoven	€ 4,50	€ 2,55		€ 4,40
Groningen	€ 5,00	€ 4,50		€ 6,00
Almere	€ 4,20	€ 1,40	€ 3,40	
Tilburg	€ 3,50	€ 1,00		€ 3,50
Breda	€ 2,70	€ 1,80	€ 2,36	€ 4,60
Nijmegen	€ 4,00	€ 2,90	€ 3,90	
Arnhem	€ 4,60	€ 3,10	€ 4,20	€ 5,60
Apeldoorn	€ 3,73	€ 3,21	€ 2,80	€ 3,36
Haarlem	€ 6,70	€ 4,60	€ 4,70	
Zaanstad	€ 3,50	€ 2,55		€ 4,00
Amersfoort	€ 3,00	€ 2,85	€ 3,24	€ 4,50
Enschede	€ 3,85	€ 3,45	€ 3,35	€ 4,80
Den Bosch	€ 4,31	€ 2,98	€ 4,01	€ 5,20
<hr/>				
Gemiddelde	€ 4,12	€ 2,84	€ 3,55	€ 4,60
Gemiddelde tarief gemeente en privaat			€ 4,10	
Maximum	€ 6,70	€ 4,60	€ 4,70	€ 6,00

*In veel gemeenten gelden verschillende tarieven afhankelijk van dag, tijdstip en vooral bij private garages ook per parkeergarage. In dit overzicht is gekozen om het maximale tarief op te nemen.

Wat levert het op als we de hoogste (uit de benchmark) van vergelijkbare steden hanteren? En wat betekent het financieel als we de gemiddelde tarieven van de vergelijkbare steden (in de benchmark) hanteren?

Als we de hoogste parkeertarieven uit de benchmarksteden zouden rekenen voor het parkeren op straat (€6,70 centrum en €4,60 schil) en in garages (€6,00, los van abonnementen) zou dat uitgaande van de parkeervolumes uit 2024 (het laatste jaar waar we volledige gegevens voor hebben) voor de begroting van 2027 een bedrag van

€ 9.853.516 opleveren. Daarbij moet de kanttekening worden gemaakt dat hierbij wordt uitgegaan van gelijkblijvende parkeervolumes. Tegelijkertijd is de verwachting dat hogere prijzen voor minder parkeerders kunnen zorgen, en is ook ons beleid erop gericht om de hoeveelheid parkeerders te verlagen. Plannen om bijvoorbeeld het straatparkeren in de binnenstad op te heffen, als onderdeel van de Verblijfsvriendelijke Binnenstad fase 2, zullen grote financiële effecten hebben en de extra inkomsten van tariefstijging sterk dempen. Het hanteren van de gemiddelde tarieven (€4,12 in centrum, €2,84 in schil en €4,10 in garages) levert in totaal € 546.673 op. Daarbij geldt dat het gemiddelde tarief in de schil een lichte verlaging van het tarief is, dus dat hier geld op wordt toegelegd. Dat wordt gecompenseerd door de andere tariefstijgingen. Uiteraard geldt voor deze opbrengsten dezelfde kanttekening als bij het hanteren van het hoogste tarief.

Knop	Potentiële opbrengst
Hanteren hoogste tarieven	€ 9,8 miljoen
Hanteren gemiddelde tarieven	€ 0,5 miljoen

Welke tarieven worden niet geïndexeerd? Hoe lang zijn die al hetzelfde?

Niet geïndexeerd worden de abonnementen voor straat- en garageparkeren en het avondtarief in de binnenstadsgarages. Hieronder is aangegeven wanneer de prijzen voor deze producten voor het laatst zijn gewijzigd:

Prijs voor het laatst gewijzigd in 2020	Prijs voor het laatst gewijzigd in 2013
Parkeervergunning Centrum	Parkeerabonnement parkeergarage bewoners
Parkeervergunning rest stad 1e	Parkeerabonnement bedrijven beperkt
Parkeervergunning rest stad 2e	Parkeerabonnement bedrijven onbeperkt
Parkeervergunning rest stad 3e	Avondtarief Binnenstadgarages na 18:00
Overloopvergunning	
Bezoekersvergunning Centrum ***	
Bezoekersvergunning rest stad ***	
Parkeervergunning mantelzorg	
Bedrijven centrum ma-vr	
Bedrijven centrum ma-zo	
Bedrijven centrum ma-vr onbeperkt	
Bedrijven centrum ma-zo onbeperkt	
Bedrijven rest stad ma-vr	
Bedrijven rest stad ma-zo	
Bedrijven rest stad ma-vr onbeperkt	
Bedrijven rest stad ma-zo onbeperkt	
Parkeervergunning hulpverleners	
Marktvergunning zaterdag	
Marktvergunning maandag	
Marktvergunning ma & zat	

Wat levert het op als we deze wel indexerem; vanaf volgend jaar en als we vanaf T=2 zouden zijn begonnen met indexerem?

Als we alle bovenstaande producten voor 2027 indexerem met 3% levert dit ongeveer €72.000 op. Deze opbrengst maakt dan eigenlijk onderdeel uit van de indexering van de begroting. Het apart inboeken van dit voordeel past niet in de manier waarop wordt geïndexeerd. Dit wordt dan onderdeel van de indexeringen en het eventueel resultaat daarop.

Als we de tarieven zouden ophogen tot het bedrag gelijk aan een indexatie sinds de laatste verandering van het tarief dan worden, uitgaande van een gemiddelde indexering van 2,5%, de tarieven die in 2013 voor het laatst gewijzigd zijn met 37,9% verhoogd en de tarieven die in 2020 voor het laatst zijn gewijzigd met 16%. Deze prijsstijgingen zouden leiden tot een extra opbrengst van ongeveer €385.000, uiteraard uitgaande van het gelijk blijven van de hoeveelheid afgenomen producten.

Knop	Potentiële opbrengst
In 2027 beginnen met indexering	€ 0,07 miljoen (is onderdeel van de indexering)
“Inhaal” indexering	€ 0,4 miljoen

Wat is de prijselasticiteit van de parkeertarieven?

Wij hebben geen eigen gegevens over de prijselasticiteit van parkeren. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) schreef in 2010: “De effecten van veranderingen van parkeertarieven op het autogebruik zijn eveneens sterk locatieafhankelijk. De prijselasticiteit van de vraag naar parkeerplaatsen wordt op basis van verschillende bronnen geschat op -0,3 met een bandbreedte van -0,1 tot -0,6. De meeste studies laten naast een lichte afname van het aantal autoritten ook een verschuiving zien van parkeerbewegingen naar omliggende gebieden waar geen betaald parkeren geldt.” Rijkswaterstaat heeft een Factsheet opgesteld met gegevens over parkeerbeleid waar ook de prijselasticiteit wordt omschreven: [Factsheet: Parkeerbeleid](#).

Andere belastingen

Toeristenbelasting

huidige opbrengst € 0,9 miljoen

In Nijmegen zijn er ruim 60 hotels en B&B's, er zijn geen reguliere campings. Per 1 januari van dit jaar vallen hotels en B&B's onder het hoge BTW tarief (van 9 naar 21%). Verwacht wordt dat als gevolg hiervan de bezettingsgraden bij hotels en B&B's wat dalen. De prijselasticiteit is wat hoger in het lagere segment en wat lager bij het hogere segment en de hotels die zich meer richten op de zakelijke markt. Hoe hoog de impact zal zijn weten we nog niet. Het extra verhogen van de toeristenbelasting zal ongetwijfeld weerstand oproepen. We gaan aan de slag met het maken van nieuw hotelbeleid; het extra verhogen van de toeristenbelasting zal daarbij niet helpend zijn. De gemeente Nijmegen staat met een bedrag van € 0,96 voor een camping op de 302e plaats van duurste gemeenten in Nederland. Voor een hotel met een bedrag van € 3,71 staat de gemeente Nijmegen op de 48e plaats.

Gemeente	2026 Camping	2026 Hotel
Nijmegen	€ 0,96	€ 3,71
Arnhem	€ 2,05	€ 3,59
Eindhoven	€ 5,25	€ 5,25
Enschede	€ 1,20	€ 3,25
Groningen	€ 2,50	€ 4,65
Leiden	€ 0,80	€ 4,70
Maastricht	€ 1,88	€ 5,68
Tilburg	€ 2,06	€ 5,33
Gemiddeld	€ 2,09	€ 4,52
Gemiddeld Nederland	€ 1,79	€ 2,61
Hoogste tarief Nederland	€ 7,34	€ 19,04
Laagste tarief Nederland	€ 0,00	€ 0,00

Knop	Potentiële opbrengst
Aanpassen tarieven naar gemiddelde vergelijkingssteden	€ 0,2 miljoen
Aanpassen tarieven naar gemiddelde Nederland	€ -0,3 miljoen
Aanpassen tarieven naar hoogste tarief vergelijkingssteden	€ 0,5 miljoen
Aanpassen tarieven naar hoogste tarief Nederland	€ 3,7 miljoen

Precariobelasting

huidige opbrengst € 0,7 miljoen

Precariobelasting wordt geheven bij degene die voorwerpen of materialen stelt op de openbare gemeentegrond (containers, terrassen, borden). Precariobelasting is een ongebonden belasting, zodat de gemeente de volledige vrijheid heeft in de vaststelling van de hoogte van de tarieven. Met ingang van 2026 zijn een aantal tarieven voor de Waalkade verlaagd. Reden hiervoor is dat de Waalkade een seizoensgebonden locatie is geworden. Op de

Waalkade zijn de bezoekersstromen aanzienlijk lager dan de bezoekersstromen in het drukke en toeristische stadscentrum.

Wettelijk zijn er geen maxima gesteld, wel vereist een forse verhoging een zorgvuldige invoering. Natuurlijk zullen de ondernemers die een hogere aanslag krijgen de verhoging niet leuk vinden. Het ontbreekt aan tijd om een goed overzicht te maken van de tarieven in andere gemeenten.

Knop	Potentiële opbrengst
Precariobelasting	Wettelijk geen maximum

Reclamebelasting

huidige opbrengst € 0,2 miljoen

Om de binnenstad nog aantrekkelijker te maken, heeft het Huis van de Binnenstad (HvdB) met ingang van 2019 een binnenstadfonds ingevoerd. Met dit fonds kunnen de binnenstadondernemers zelf initiatieven bekostigen die goed zijn voor de binnenstadeconomie, en daarmee de binnenstad vermarkten, promoten en de werkgelegenheid aanjagen. Naast een bijdrage vanuit het Ondernemersfonds kan het HvdB voor realisatie van deze doelstellingen niet langer afhankelijk zijn van vrijblijvende bijdragen van individuele ondernemers. Het fenomeen free riders draagt eraan bij dat velen de lusten ervaren van hetgeen enkelen bijdragen. Daarom heeft het HvdB de gemeente gevraagd om een reclamebelasting te heffen. Hiermee dragen alle binnenstadondernemers bij. Als basis wordt de WOZ-waarde van de binnenstadspanden aangehouden. De gemeente wordt gezien als fondsbeheerder. De gemeente zorgt voor de inning van de belasting en stelt de middelen, onder aftrek van de kosten die zijn gemoeid met de heffing en de invordering (perceptiekosten), ter beschikking aan HvdB. Dit gebeurt overigens op basis van een subsidieaanvraag door het HvdB met daarin een uitvoeringsagenda voor het betreffende jaar.

Knop	Potentiële opbrengst
Reclamebelasting	Nihil, Op dit moment gesloten systeem (opbrengst tbv HvdB)

Leegstandsbelasting

huidige opbrengst € nihil

Dit jaar is de gemeentewet aangepast en is het voor gemeenten mogelijk geworden om een leegstandsbelasting voor woningen in te voeren. Op dit moment is het advies van de VNG om te wachten met de invoering tot de wet aanpak leegstand is ingevoerd. Reden hiervoor is dat de definities van 'woning' en 'leegstand' worden gewijzigd. Ook ging de consultatieversie van de Wet aanpak leegstand nog niet uit van een leegstandsbelasting. De wetgever zal zich daar nu alsnog over buigen. Ook wordt geadviseerd om een leegstandsverordening in te voeren omdat dit anders vragen om problemen is. Mogelijke baten en lasten uit de invoering van een leegstandsheffing zijn nog niet aan te geven.

Knop	Potentiële opbrengst
Leegstandsbelasting	Nog onduidelijk

Roerend zaakbelasting

huidige opbrengst € nihil

We kennen in Nijmegen naast onroerende zaken ook roerende zaken. Voorbeelden hiervan zijn waterwoningen en woonboten. Eigenaren van deze objecten vallen buiten de verordening onroerendezaakbelastingen en worden niet voorzien van een waarde. Zij betalen dus geen OZB. Ook betalen zij gezien voorafgaande geen rioolheffing. Eigenaren van deze objecten betalen alleen afvalstoffenheffing.

Het invoeren van een roerende zaakbelasting zal mogelijk kunnen leiden tot een baat van naar verwachting tussen de € 100.000 – 160.000. De lasten die hiermee gemoeid zijn (taxateur roerende zaken en afhandeling bezwaren) is op dit moment moeilijk in te schatten. Waarschijnlijk zullen de eerste jaren de kosten hoger zijn en van dezelfde orde als de inkomsten. Daarna zullen de perceptiekosten waarschijnlijk afnemen. Hoeveel de exacte bedragen zijn is nu niet aan te geven.

Knop	Potentiële opbrengst
Roerende zaakbelasting	€ nihil

Hondenbelasting

huidige opbrengst € nihil

De hondenbelasting is met ingang van 2023 afgeschaft. De netto opbrengst was € 1,1 miljoen per jaar.

Herinvoering is mogelijk. Deze baten zijn en algemeen dekkingsmiddel, dus vrij besteedbaar.

Overigens past herinvoering niet goed op consistent beleid, mogelijk dat dit afbreuk doet aan de betrouwbaarheid van de (lokale) overheid.

Knop	Potentiële opbrengst
Hondenbelasting	€ 1,1 miljoen

Leges

De legesverordening bestaat uit een 3-tal hoofdstukken, te weten:

- Hoofdstuk 1: Algemene dienstverlening
- Hoofdstuk 2: Omgevingswet
- Hoofdstuk 3: Europese dienstenrichtlijn

Elk hoofdstuk is onderverdeeld in paragrafen. Elke paragraaf is weer onderverdeeld naar (individuele) producten. We kennen dus de volgende niveaus in de legesverordening:

- Hoofdstuk niveau (zie bovenstaand)
- Paragrafen niveau
- Product niveau

Als het gaat om kostendekkendheid dan mogen hoofdstuk 1 en hoofdstuk 2 van de legesverordening gesaldeerd worden. Hoofdstuk 3 moet door werking van de Europese dienstenrichtlijn apart beoordeeld worden. Er mag zogenaamde 'kruissubsidiering' plaatsvinden tussen de hoofdstukken 1 en 2. Op totaalniveau van de legesverordening geldt dat de kostendekkendheid maximaal 100% mag zijn. Lager is toegestaan. Dit betekent ook dat de kostendekkendheid op zowel individueel paragrafen niveau als op individueel product niveau boven de 100% mag zijn. Dit zolang maar voldaan wordt aan voorgaande genoemde eisen op totaalniveau en hoofdstuk niveau. De overschrijding zal in die gevallen bij andere paragrafen en/of producten moeten worden gecompenseerd.

In onderstaande tabel zijn de kosten en opbrengsten opgenomen van de hoofdstukken 1,2 en 3 zoals dit ook is opgenomen in de Stadsbegroting 2026 -2029 (webpagina 374):

Recapitulatie Hoofdstuk 1, 2 en 3	Taakveld	Overhead	Totale kosten	Opbrengst	Verschil
Kostendekking Hoofdstuk 1	2.774.064	1.081.949	3.856.013	3.276.095	338.976
Kostendekking Hoofdstuk 2	4.808.088	2.750.405	7.558.493	7.799.435	
Kostendekking Hoofdstuk 3	315.376	195.571	510.947	325.978	184.969
Kostendekking totale tarieventabel	7.897.528	4.027.925	11.925.453	11.401.508	523.945
Kostendekkendheid				95,6%	

Als bijlage is een overzicht uit de Stadsbegroting 2026 opgenomen met de kosten en opbrengsten per hoofdstuk en paragraaf.

Uit de tabel blijkt een dekkingspercentage 95,6%, en een theoretische financiële ruimte van ongeveer € 5 ton. Bij de financiële ruimte moet wel opgemerkt worden dat het verstandig is om een veiligheidsmarge te gebruiken.

Veiligheidsmarge

Het is verstandig een ‘veiligheidsmarge’ te gebruiken om te voorkomen dat de maximale toegestane dekking van 100% wordt overschreden. Een overschrijding van de maximale begrote kostendekkendheid heeft als gevolg dat, wanneer een rechter zich hierover gaat uitspreken, de rechter de legesverordening algeheel onverbindend gaat verklaren omdat deze strijdig is met de wet. Wanneer in de realisatie de kostendekkendheid geregeld boven de 100% komt dan kan de rechter op basis daarvan ook de legesverordening onverbindend verklaren. Vanuit dat oogpunt is het verstandig om de veiligheidsmarge niet te krap te nemen.

Als het gaat om de kostendekkendheid in Nijmegen van 95,6%, dan is de ruimte van 4,4% te beschouwen als een veiligheidsmarge.

Maximum tarieven

Voor een aantal leges, heeft de wetgever wettelijke dan wel maximum tarieven vastgesteld. Deze maximale tarieven worden door ons gebuikt. Dit zijn:

- Tarieven paragraaf 1.2 – Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart.
De maximale tarieven worden vastgesteld in het Besluit Paspoortgelden.
- Tarieven paragraaf 1.3 – Rijbewijzen.
De maximale tarieven worden vastgesteld door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.
- Tarieven paragraaf 1.5 – Bestuursstukken.
De maximale tarieven van artikel 1.19 ‘Wet open overheid’ worden vastgesteld in het Besluit maximumtarieven open overheid.
- Tarieven paragraaf 1.7 – Overige publiekszaken.
Het maximale tarief van artikel 1.25.1 ‘Verklaring omtrent gedrag’ wordt vastgesteld door de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie in de Regeling vergoeding verklaring omtrent het gedrag en gedragsverklaring aanbesteden.
- Tarieven paragraaf 1.10 – Diversen.
Het maximale tarief van artikel 1.35.19 ‘In behandeling nemen aanvraag vergunning als bedoelt in de Wet explosieven’ wordt vastgesteld in de regeling aanvraag erkenning en onkostenvergoeding goedkeuring Wet explosieven voor civiel gebruik (WECg).

Financiële ruimte

Theoretisch is financieel technisch ongeveer € 5 ton ruimte in de leges. Wanneer de leges worden verhoogd naar een kostendekkendheid van 100% dan is er geen veiligheidsmarge meer. Bovendien is het risico dat wanneer de aantallen in de realisatie hoger zijn dan begroot de kostendekkendheid meer dan 100% zal zijn. Dit kan betekenen dat een rechter de gehele verordening onverbindend gaat verklaren.

Leges	Theoretische potentiële opbrengst
Hoofdstuk 1 en 2	€ 3 ton
Hoofdstuk 3	€ 2 ton

Andere heffingen

De volgende heffingen vallen niet onder de legesverordening (niet opgenomen in hoofdstuk 1,2, of 3). Ze worden geregeld in een eigen verordening. Hier geldt wel dat de heffing maximaal kostendekkend mag zijn. Hieronder vallen ook de riool- en afvalstoffenheffing. Deze worden niet beschreven in dit deel omdat ze zijn meegenomen bij de woonlasten inwoners.

Scheepvaartrechten

huidige opbrengst € 0,7 miljoen

Op dit moment zijn er twee acties met betrekking tot de tarieven:

1. Vanuit luchtkwaliteit (Schone Lucht akkoord) ligt er een opdracht om een korting voor schonere scheepvaart te gaan differentiëren. Door het ontbreken van walstroom op enkele ligplaatsen voor cruisevaart wordt er nagedacht om deze ligplaatsen te laten vervallen.
2. Vanuit stuurgroep Gelreport (Arnhem, Nijmegen, Tiel en provincie Gelderland) ligt er een opdracht om de verordening scheepvaartrechten dit jaar te gaan uniformeren (minder complex). Het naar elkaar toebrengen van de tarieven is een ambitie maar (nog) geen doel.

Een goede vergelijking met andere gemeenten is op korte niet mogelijk vanwege de complexiteit van de verordeningen. De actie genoemd onder 2 zal een vergelijking in de toekomst makkelijker maken.

Als het gaat om de kostendekkendheid van de scheepvaartrechten dan is er ruimte voor een verhoging van circa € 4 ton. Opgemerkt moet worden dat het aanpassen van de Haven- en kade verordening al 1,5 jaar loopt en bestuurlijk erg gevoelig ligt. Ik verwacht dat een verhoging ook onder belangenverenigingen (Koninklijke Binnenvaart Nederland, Schuttevaer) en huidige gebruikers (Bewoners, bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen) tot veel weerstand gaat leiden.

Knop	Potentiële opbrengst
Scheepvaart rechten	€ 0,4 miljoen

Marktgeden

huidige opbrengst € 0,2 miljoen

De warenmarkt staat erg onder druk. We merken dat de food-kramen best goed lopen. Uiteraard zijn er binnen de food ook grote verschillen. De viskramen gaan erg goed, maar die hebben dan ook weer enorme investeringen, doorgaans ontzettend grote en dure marktkramen en veel personeel. In de non-food loopt het echt minder goed. Daarnaast is het een zwaar beroep en is het ingewikkeld om nieuwe ondernemers warm te maken voor dit vak. Diverse kleinere ondernemers werken met kleine marges en voor hun heeft de hoogte van het marktgeld dus echt impact. Daarnaast hebben de ondernemers die in de binnenstad op de markt staan veel last en hinder van de vele herinrichtingen van de binnenstad (die nu gaande zijn (Kelfkensbos) maar er komt nog meer) en moeten zij ook bij evenementen verplaatst worden.

Voor de aanvraag van een marktplaatsvergunning moeten leges worden voldaan en zelfs die kosten vormen soms al een barrière voor de kleinere ondernemers. Daarnaast zijn er zorgen bij de ondernemers over de zero-emissie zone. Deze toekomstige gedwongen investering (ze hebben nu een ontheffing) maakt dat het voor de marktondernemers steeds onaantrekkelijker is om onze binnenstad te staan met een marktkraam. Dat terwijl we de aanwezigheid van de warenmarkt als belangrijke toevoeging zijn in het aanbod voor de bezoekers van de binnenstad. Economisch en maatschappelijk van belang in binnenstad en in de wijken.

Hieronder is een vergelijking opgenomen met enkele andere steden. Er zijn verschillende rekenmethodes (per strekkende of vierkante meter) en wij hebben bijvoorbeeld differentiatie in de maandag en zaterdagmarkt. Het kan voor specifieke ondernemers dus anders uitvallen.

Stad	Marktgeld (binnenstad)	Marktgeld voor een kraam van 4 strekkende meter en diep 3 meter (per keer)	Marktgeld (buiten de binnenstad)	Opmerkingen
Nijmegen	€ 4,23 - € 5,51 per strekkende meter	4 x € 4,50= € 18	€ 3,99 per strekkende meter	Met kortingen voor abonnement.
Groningen	€ 1,33 per m ²	12 x 1,33= € 15,96	€ 0,89 per m ²	Let op dit is dus per vierkante meter.
Arnhem	€ 2,17 per strekkende meter	4 x € 2,17= € 8,68	€ 2,17 per strekkende meter	
Eindhoven	€ 3,61 per strekkende meter	4 x € 3,61= € 14,44	€ 3,61 per strekkende meter	Met kortingen voor vaste marktplaats-vergunninghouders
Leiden	€ 2,79 per m ²	12 x 2,79= € 33,48	€ 2,79 per m ²	Met kortingen voor abonnement. Let op dit is dus per vierkante meter.
Knop		Potentiële opbrengst		
Marktgelden		€ 0,2 miljoen		

Bijlagen

Artikel 4 Vrijstellingen OZB

1. In afwijking in zoverre van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf buiten aanmerking gelaten, voor zover dit niet al is gebeurd bij de bepaling van de in dat artikel bedoelde waarde, de waarde van:
 - a) ten behoeve van de land- of bosbouw bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond, daaronder mede begrepen de open grond, alsmede de ondergrond van glasopstanden, die bedrijfsmatig aangewend wordt voor de kweek of teelt van gewassen, zonder daarbij de ondergrond als voedingsbodem te gebruiken;
 - b) glasopstanden, die bedrijfsmatig worden aangewend voor de kweek of teelt van gewassen, voor zover de ondergrond daarvan bestaat uit de in onderdeel a bedoelde grond;
 - c) onroerende zaken die in hoofdzaak zijn bestemd voor de openbare eredienst of voor het houden van openbare bezinningssamenkomsten van levensbeschouwelijke aard, een en ander met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;
 - d) één of meer onroerende zaken die deel uitmaken van een op de voet van de Natuurschoonwet 1928 aangewezen landgoed dat voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 8 van het Rangschikkingsbesluit Natuurschoonwet 1928 met uitzondering van de daarop voorkomende gebouwde eigendommen;
 - e) natuurterreinen, waaronder mede worden verstaan duinen, heidevelden, zandverstuivingen, moerassen en plassen, die door rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid welke zich uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het behoud van natuurschoon ten doel stellen, beheerd worden;
 - f) openbare land- en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, een en ander met inbegrip van kunstwerken;
 - g) waterverdedigings- en waterbeheersingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
 - h) werken die zijn bestemd voor de zuivering van riool- en ander afvalwater en die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
 - i) werktuigen die van een onroerende zaak kunnen worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis aan die werktuigen wordt toegebracht en die niet op zichzelf als gebouwde eigendommen zijn aan te merken;
 - j) onroerende zaken voor zover die bestemd zijn te worden gebruikt voor de publieke dienst van de gemeente, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die bestemd zijn te worden gebruikt voor het geven van onderwijs;
 - k) straatmeubilair, waaronder begrepen alle zodanige gebouwde eigendommen -niet zijnde gebouwen- welke zijn geplaatst voor het belang van het publiek, ten dienste van het verkeer of ter verfraaiing van de gemeente, zoals lichtmasten, verkeersinstallaties, standbeelden, monumenten, fonteinen, banken, abri's, hekken en palen;
 - l) plantsoenen, parken en waterpartijen, die bij de gemeente in beheer zijn of waarvan de gemeente het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, met uitzondering van de delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;
 - m) begraafplaatsen en urnentuinen, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning of kantooruimte.
2. De vrijstelling voor de in onderdeel j van het eerste lid bedoelde onroerende zaken geldt niet voor zover de gemeente van die zaken niet het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

Overzicht gemeentelijke belastingen en heffingen Stadsbegroting 2026

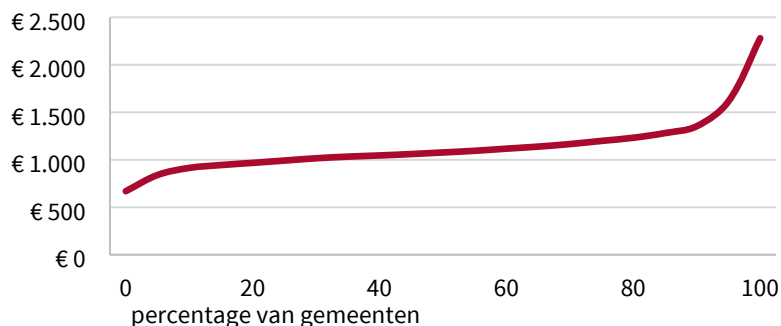
Bedragen * € 1 mln	Stadsbegroting	
	2026	
Onroerende zaakbelasting woningen	64,4	
Onroerende zaakbelasting niet woningen	54,9	
Parkeergelden	26,1	
Rioolheffing (91% woningen, 9% bedrijven)	19,7	
Leges bouwvergunningen	7,8	
Opbrengst restafvalzakken /ondergrondse afvalcontainers	3,6	
Opbrengst vast tarief reinigingsrecht	0,9	
Leges burgerzaken	2,6	
Toeristenbelasting	0,9	
Parkeerboetes	1,2	
Scheepvaartrechten	0,7	
Precariobelasting	0,7	
Marktgeden	0,2	
Reclamebelasting	0,2	
Eenmalige rioolaansluiting	0,1	
Overige leges	1,1	
Totaal	185,1	

Overzichten rangorde woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing)

Gemeente	OZB		rioolheffing		afvalstoffenheffing		totaal woonlasten	
	Tarief	bedrag	Eénpers.	Meerpers.	Eénpers.	Meerpers.	Eénpers.	Meerpers.
Nijmegen	0,1671%	€ 911	€ 256	€ 256	€ 17	€ 33	€ 1.184	€ 1.200
Arnhem	0,1044%	€ 534	€ 231	€ 231	€ 313	€ 441	€ 1.078	€ 1.206
Eindhoven	0,0846%	€ 470	€ 202	€ 202	€ 229	€ 345	€ 901	€ 1.017
Enschede	0,1087%	€ 465	€ 301	€ 301	€ 293	€ 321	€ 1.059	€ 1.087
Groningen	0,1473%	€ 687	€ 179	€ 179	€ 283	€ 402	€ 1.149	€ 1.268
Leiden	0,1053%	€ 641	€ 157	€ 220	€ 270	€ 506	€ 1.068	€ 1.367
Maastricht	0,0903%	€ 436	€ 233	€ 233	€ 377	€ 397	€ 1.046	€ 1.066
Tilburg	0,0729%	€ 348	€ 140	€ 140	€ 319	€ 354	€ 807	€ 842
Gemiddeld steden	0,1101%	€ 562	€ 212	€ 220	€ 263	€ 350	€ 1.037	€ 1.132
Gemiddeld Nederland	0,0961%	€ 470	€ 237	€ 257	€ 283	€ 358	€ 1.000	€ 1.095
Hoogste tarief Nederland	0,1899%	€ 1.287	€ 573	€ 573	€ 493	€ 654	€ 1.949	€ 2.279
Laagste tarief Nederland	0,0326%	€ 157	€ 83	€ 111	€ 17	€ 33	€ 596	€ 669

COELO schrijft dat het grote verschil tussen woonlasten in de goedkoopste en duurste gemeente enigszins misleidend is. De frequentieverdeling is namelijk vlak. In 70% van de gemeenten liggen de woonlasten tussen de € 900 en € 1.200 voor meerpersoonshuishoudens. Dat blijkt uit de figuur hieronder:

woonlasten

Overzicht kostenonderbouwing legesverordening Stadsbegroting 2026-2029

Hoofdstuk 1 - Algemene dienstverlening	Taakveld	Overhead	Opbrengst	Kosten-dekkendheid
Paragraaf 1.1 - Burgerlijke stand	285.965	142.171	283.643	66,25%
Paragraaf 1.2 - Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	708.165	171.643	850.126	96,63%
Paragraaf 1.3 - Rijbewijzen	678.089	256.694	748.919	80,12%
Paragraaf 1.4 - Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	243.678	148.270	276.621	70,58%
Paragraaf 1.5 - Bestuursstukken	0	0	0	0,00%
Paragraaf 1.6 - Vastgoedinformatie	0	0	0	0,00%
Paragraaf 1.7 - Overige publiekszaken	328.215	67.158	392.963	99,39%
Paragraaf 1.8 - Gemeentearchief	56.713	34.849	8.593	9,38%
Paragraaf 1.9 - Bijzondere wetten	450.949	247.345	696.281	99,71%
Paragraaf 1.10 - Diversen	22.287	13.819	18.949	52,48%
Totaal hoofdstuk 1	2.774.064	1.081.949	3.276.095	84,96%

Hoofdstuk 2 - Omgevingswet	Taakveld	Overhead	Opbrengst	Kosten-dekkendheid
Paragraaf 2.1 - Algemene bepalingen	0	0	0	0,00%
Paragraaf 2.2 - Vooroverleg	229.680	142.416	40.628	10,92%
Paragraaf 2.3 - Activiteiten mbt bouwwerken	2.462.171	1.526.699	6.211.582	155,72%
Paragraaf 2.4 - Activiteiten mbt cultureel erfgoed en werelderfgoed	103.930	64.442	15.861	9,42%
Paragraaf 2.5 - Milieubelastende activiteiten	247.121	119	2.193	0,89%
Paragraaf 2.6 - Lozingsactiviteiten	0	0	0	0,00%
Paragraaf 2.7 - Aanlegactiviteiten	53.400	33.111	67.899	78,49%
Paragraaf 2.8 - Overige activiteiten	1.164.669	722.167	962.054	50,99%
Paragraaf 2.9 - Maatwerk bij bouwact	2.871	1.780	1.395	29,99%
Paragraaf 2.10 - Gelijkwaardigheid	0	0	0	0,00%
Paragraaf 2.11 - Overige tarieven	956	594	1.136	73,29%
Paragraaf 2.12 - Modaliteiten	483.574	222.050	496.687	70,39%
Paragraaf 2.13 - Vermindering	1.340	831	0	0,00%
Paragraaf 2.14 - Teruggaaf	58.376	36.196	0	0,00%
Totaal hoofdstuk 2	4.808.088	2.750.405	7.799.435	103,19%

Hoofdstuk 3 - Europese dienstenrichtlijn	Taakveld	Overhead	Opbrengst	Kosten-dekkendheid
Paragraaf 3.1 - Horeca	206.544	128.081	217.276	64,93%
Paragraaf 3.2 - Seksbedrijven	463	287	567	75,50%
Paragraaf 3.3 - Winkeltijdenwet	1.634	1.013	159	6,01%
Paragraaf 3.4 - Organiseren van evenement of markt	70.215	43.542	68.233	59,98%
Paragraaf 3.5 - Standplaatsen	35.686	22.131	39.079	67,59%
Paragraaf 3.6 - Huisvestingswet 2014	0	0	0	0,00%
Paragraaf 3.7 - In dit hoofdstuk niet benoemd besluit	834	517	664	49,11%
Totaal hoofdstuk 3	315.376	195.571	325.978	63,80%

Beantwoording technische vragen thematafel Ruimte, Wonen en Mobiliteit

8 mei 2026

Onderwerp: **Stedelijke Ontwikkeling, Wonen, Omgevingsvisie**

- Winkelcentrum Dukenburg: Voor deze plannen heeft er eerder een bedrag in de begroting gestaan. In het antwoord op de eerder gestelde vraag (*Winkelcentrum Dukenburg: wat hebben we qua plannen al staan/gerealiseerd en wat is er nog nodig om de resterende plannen goed en spoedig af te maken?*) wordt gesproken over extra middelen.
 - **Hoeveel is er nodig aan extra middelen en gaat het om hetzelfde bedrag dat eerder in de begroting heeft gestaan?**
 - *Op dit moment lopen de onderhandelingen hierover nog.*

Het gaat niet over het bedrag dat al in de begroting is opgenomen. Dat is eerder al beschikbaar gesteld voor o.a. de complete herinrichting van de openbare ruimte, treffen van verkeersmaatregelen en het realiseren van nieuwe openbare ruimte waarvoor ook verwervingen en sloop van enkele panden nodig is. Daarnaast is dit cofinanciering voor beschikbaar gestelde rijkssubsidies. Dit is en blijft ook nodig om de publieke businesscase sluitend te maken. Het gaat over extra middelen.

Sociale huur: In de vorige ronde is de volgende vraag gesteld: *Er is nog geen reactie gekomen op de motie "Sociale Woonambitie" van 12 november 2025. Zijn er al resultaten te delen uit dat gevraagde onderzoek? In hoeverre moet er een stapje harder gezet worden op het aandeel sociale huur?* In het antwoord worden de verschillende percentages uiteengezet, maar hierbij wordt geen relatie gelegd met de doelgroep en daarmee geen duiding van de doelgroep.

- **Hoeveel Nijmegenaren komen in aanmerking voor sociale huur op basis van de inkomensgrens? Is deze groep/zijn deze groepen nader te duiden, bijvoorbeeld naar stadsdeel?**
- *Zie hiervoor ook bijlage 2. Voor sociale huur komen huishoudens met inkomens tot €51.537 (1p) en tot €56.910 (mp) in 2026 in aanmerking. De meest recente informatie over Nijmegen is uit 2023. Op basis van CBS-informatie is er voor 2023 het beeld dat 54% van de Nijmeegse huishoudens behoort tot deze 'aandachtsgroepen Europese staatssteun'. Afhankelijk van huishoudenssamenstelling betekende dat in 2023 een jaarinkomen tot €44.000 a €48.600.*

Aanvullend: Voor het vormen van een idee over hoeveel en wat voor woningen men wil toevoegen, is meer informatie dan dit nodig (o.a. over het woningtekort en ook de behoefte) en dan geeft het woonbehoefteonderzoek nuttige informatie. Daarin wordt de uitbreidingbehoefte o.b.v. diverse bronnen weergegeven. Zie

hiervoor ook het antwoord op de eerder gestelde vraag n.a.v. de thematafel van 22 april.

Onderwerp: **Toegankelijkheid**

- Stimulering toegankelijkheid: In de vorige ronde zijn de volgende vragen gesteld: *Ondernemers met een ontmoetingsfunctie kunnen nu met de regeling Subsidie stimulering toegankelijkheid 2025-2026 subsidie aanvragen om fysieke drempels weg te nemen om zodoende de toegankelijkheid te verbeteren? Is het maximale bedrag nu genoeg, of zou deze regeling ruimer moeten/kunnen? En is het ook mogelijk om sportclubs in aanmerking te laten komen voor die regeling?*
 - Aanvullende vragen: **Hoeveel zit er in de regeling en wordt de huidige regeling helemaal uitgeput? Is hier nog ruimte voor sportclubs en wat is er precies nodig voor sportclubs?**
 - *Het beschikbare bedrag voor 2025 en 2026 is jaarlijks € 100.000. Daarvan kunnen bedrijven en organisaties, waaronder sportclubs, gebruikmaken. Na een aanlooptijd wordt nu daadwerkelijk goed gebruik gemaakt van de regeling. In 2025 zijn 6 aanvragen gehonoreerd, voor 2026 verwachten we een lichte stijging.*

Het budget is in 2025 niet helemaal uitgeput (restant € 12.000). Een belangrijke oorzaak was de bekendheid met de regeling. Vandaar de campagne die binnenkort van start gaat om de regeling onder de aandacht te brengen van ondernemers. En de voorgenomen maatregel in de concept-uitvoeringsagenda VN verdrag 2026-2030 om in 2028 actief sportclubs te benaderen en hen een scan aan te bieden.

Met de concept-uitvoeringsagenda VN verdrag Handicap 2026-2030 die in voorbereiding is, continueren we de stimuleringsregeling tot 2030 en reserveren daarvoor binnen het budget VN-verdrag Handicap:

	2027	2028	2029	2030
Beschikbaar*	€ 90.000	€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000

**Om dit mogelijk te maken gaan we bij de 2e Voortgangsmonitor 2026 aan de Raad een voorstel doen voor een budgetoverheveling vanuit het budget VN-verdrag vanuit 2026 naar de jaren 2027-2029.*

Er zijn 2 scenario's:

- *De huidige situatie handhaven. Voor ondernemers, organisaties en sportclubs geldt dan dat ze gebruik kunnen maken van de regeling voor zover het bedrag voor het betreffende jaar niet is uitgeput.*

- *Het beschikbare bedrag van de regeling verhogen vanaf 2028 (zie oorspronkelijke vraag en beantwoording). Daarmee verlagen we de kans dat ondernemers, organisaties en sportclubs in een betreffend jaar tevergeefs een beroep doen op de regeling omdat deze is uitgeput. Met een jaarlijkse verhoging van het beschikbare budget van € 50.000- € 75.000 vanaf 2028 zullen naar schatting per jaar 5 - 8 extra vragen kunnen worden gehonoreerd.*

Antwoorden op vragen tbv het startbeeld tbv de Centrale Onderhandelingstafel Nijmegen

13 mei 2026

Uit de door de ambtelijke organisatie aangeboden stukken komen diverse punten naar voren waar de onderhandelaars hoe dan ook een uitspraak over moeten doen. De categorieën verschillen en ook in de oplossingen kunnen verschillende richtingen worden gekozen.

Hierover de volgende vragen:

1. Deelt de ambtelijke organisatie dat dit de vraagstukken zijn waar de onderhandelende partijen zich -los van uit het akkoord voortkomende intensiveringen, zich toe hebben te verhouden?

Reactie:

Het ambtelijk advies is dat de onderhandelaars een beslissing nemen of en hoe zij de intensiveringen willen meenemen in het coalitieakkoord. Zoals eerder aangegeven betreffen het deels onvermijdelijke zaken, risico's en zaken waar keuzes op te maken zijn.

Het wel of niet meenemen in het coalitieakkoord is aan de onderhandelaars en welke karakter zij het onderhandelingsakkoord willen geven.

2. Zijn er recent nog aanvullingen naar boven gekomen?

Reactie:

Op dit moment zijn er geen aanvullingen. Daarbij willen we noemen dat afgelopen vrijdag 8 mei in het COT gedeeld is dat er meer mogelijke verstoringen zijn (genoemd is de Schouwburg), maar dat nog niet de volledige omvang duidelijk is en dat nog afwegingen te maken zijn. Daarbij is aangegeven dat dit past in het regulier P&C proces en de afwegingen die het college maakt in voor het voorstel in de Stadsbegroting. Daarbij heeft het COT ervoor gekozen om dit over te laten aan het nieuwe college.

3. Ten aanzien van het gemeentefonds: deelt de organisatie dat de minnen in de komende jaren incidenteel zouden moeten worden dicht gelegd (gezien de voorziene plus in '30)?

Reactie:

Belangrijker dan het dichtleggen van minnen op specifieke regels is het saldo van alle minnen en plussen in enig jaar. Het is daarbij voldoende dat de onderhandelaars zich comfortabel voelen bij het incidenteel dichtleggen van de eerste jaren. Ambtelijk wordt aangegeven wanneer keuzes niet in lijn liggen met de financiële spelregels, wettelijke voorschriften of mogelijk tot opmerkingen/verscherpt toezicht van de provincie kan leiden.

4. Zijn de reeds voorziene meerkosten in projecten op te vangen of adviseert de organisatie daar nu een reservering voor op te nemen?

Reactie

Als het gaat om meerkosten als gevolg van stijgende prijzen dan zal dit ongetwijfeld effect hebben. Op dit moment weten we niet hoeveel. Een lijn kan zijn om hier een bedrag voor te reserveren. Een andere oplossing is om dit mee te nemen bij het maken van het nieuwe investeringsplan voor de komende Stadsbegroting. Als het gaat om verwachte meerkosten voor specifieke projecten of project dan is vanuit onderhandelings- (ambtelijk) perspectief op dit moment het fijnst dat aannemers nog geen wetenschap hebben dat hiervoor mogelijk extra middelen beschikbaar zijn. De onderhandelende partijen willen dit wellicht liever meenemen in het coalitieakkoord.

5. Met betrekking tot de meerkosten organisatie. In hoeverre doet het bedrag zich al in 2027 in deze mate voor? Het betekent immers dat nu al geworven zou moeten worden.

Reactie:

Waarschijnlijk gaat het niet lukken om per 1 januari alle posities in te vullen, er is sprake van ingroei. Uitgaande dat in de periode januari t/m mei 50% en per 1 mei 100% ingevuld is dan is in 2027 83% nodig. Bij een bedrag van € 2,5 miljoen structureel, is de uitkomst in 2027 € 2,1 miljoen.

6. Zijn in het cluster ‘aandachtspunten’ bandbreedtes te geven? Met andere woorden: zijn dit de bedragen of kan daar zonder hele grote ongelukken een mindering op worden aangebracht?

Reactie:

Het is niet mogelijk om nu bandbreedtes aan te geven, als dat gewenst wordt dan kan dit uitgezet worden in de ambtelijke organisatie. Dat neemt niet weg dat het mogelijk is om bedragen aan te passen. Dat betekent dat niet de volledige ambitie wordt gerealiseerd.

7. Ten aanzien van ‘aandacht 3’(zie onder) is bij het busabonnement een duidelijke berekening aangeleverd. Wat is de geraamde omvang van de andere posten?

Reactie:

Het gaat dan om de posten participatieplatform, omgevingstafel, ruimtelijke kwal groei en Stationsdistrict. Voor het onderdeel participatieplatform zijn eerder 4 scenario's aangeleverd, deze zijn opgenomen in "Beantwoording vragen thematafel Samenleving en Bestuur 6 mei 2026" (Ibabs COT 8 mei). Als het gaat om de andere onderwerpen dan moet dit worden uitgezocht en zal later volgen.

8. Wat is er precies nodig om de WoMo- middelen veilig te stellen? Is reeds in de genoemde reservering (Kanaalzone 46 mio) voorzien? Ik neem aan dat de bedragen uit de eerdere presentatie Financieel beeld (pagina 24) nog niet zijn gereserveerd?

Reactie:

In het document "Antwoorden op financiële vragen 5 mei" is een hoofdstuk opgenomen over de WoMo middelen. Hierin wordt ingegaan op bovenstaande vraag. Het bedrag van € 46 miljoen is nog niet gereserveerd. In het financieel beeld is wel getoond wat de ontwikkeling van de saldireserve wordt na de uitname van € 46 miljoen tbv cofinanciering WoMo middelen.

Financiële tabel

Hieronder is op basis van de tabel bij de vragen een uitwerking gemaakt. Op de regels in de tabel zijn afwegingen te maken in het wel of niet honoreren of de mate waarin. Onderstaande regels zijn opgenomen in een model waarmee regels “aan” en “uit” gezet kunnen worden waardoor een actueel financieel beeld wordt gekregen.

bedragen * € 1 miljoen	2027	2028	2029	2030
Ontwikkeling algemene middelen	-3,6	-3,7	-3,9	4,9
Onvermijdelijk				
Klachtenbehandeling	-0,7	-0,6	-0,6	-0,6
Digitalisering MS365	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Demonstratierecht	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Bijstelling begrote baten zwerfafval	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Uitname digitaal stelsel	-0,2	-0,3	-0,2	-0,2
Waalbrug werkzaamheden RWS			-5,0	
Aflopemd				
Aflopemde middelen Kinderwerk	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Aflopemde middelen Samen Verder	-0,6	-0,4	-0,4	-0,4
Aflopemde middelen sociale basis - rijksmiddelen: IZA inwonersinitiatieven, IZA voorzorgcirkels, GALA Versterken Sociale Basis	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Aflopemde middelen Wijkendeals (provinciale middelen)	-0,2	-0,4	-0,4	-0,4
Decentralisatie Uitkering VWS t.b.v. pilot EU arbeidsmigranten			-0,6	-0,6
Investeringsfonds Sturen op een sterke sociale basis (sturingsinnovatie).	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Amendement iedereen doet mee	0,0	0,0	0,0	-0,3
Fietsenstalling NS	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Structurele taken omgevingswet	0,0	-0,9	-0,9	-0,9
Organisatie	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Aandacht raad en college				
Crowd control 4-daagse	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Economische Visie 2.0	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
<u>Huisvesting bijzondere doelgroepen:</u>				
Ontwikkeling en verbetering van vastgoed voor het regionaal vangnet	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Projectcapaciteit Stedelijke Ontw. Voor Flet en Brug	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Invulling principe 10. Housing First	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Amendement 'Iedereen van de Straat'	-3,0			
Onderzoek en proef naar Het Bouwdepot	-1,0	-1,0		
Visie Financiële bestaanszekerheid	-0,8	-0,7	-0,7	-0,7
OV-visie	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Energietransitie: 10.000 woningen aardgasvrij en warmte-infrastructuur	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8
Inwonersberaad Afval	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1
Uitbreiding capaciteit Toezicht en handhaving	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
<u>Weerbaarheid</u>				
Aanpak maatschappelijke weerbaarheid	-1,1	-1,1	-0,6	-0,4
iRvN: Mobile Device Management	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Aandacht 2				
iedereen van de straat		-3,0	-3,0	-3,0
Bouwdepot			-1,0	-1,0
Aandacht 3				
busvoordeelabo				
participatieplatform				
omgevingstafel				
ruimtelijke kwal groei				
Stationsdistrict				
Meerkosten projecten				
Totaal	-23,2	-24,0	-29,3	-15,5

Geachte coalitieonderhandelaars en formateur,

De afgelopen dagen hebben wij u zo veel mogelijk informatie aangeleverd om uw inhoudelijke en financiële vragen te beantwoorden. Voor uw besprekingen op 14 en 15 mei geven wij u alvast enkele vragen en aandachtspunten mee die wij van belang vinden voor het kader dat u gaat maken.

U heeft een aantal doelen aangewezen waarvan u in beeld gebracht wilt zien welke besparingsmogelijkheden er binnen dit doel zijn. **Betekent dit voor u dat de andere doelen definitief buiten beeld zijn voor het vinden van ombuigingsrichtingen?**

U heeft gevraagd naar mogelijkheden om positieve resultaten op Wonen & Stedelijke Ontwikkeling, Openbare ruimte en Sport in te zetten. In totaal gaat het om € 65 miljoen. Die mogelijkheden zijn er niet. De positieve resultaten in de Stadsrekening zijn het gevolg van incidentele meevallers, in de grondexploitaties en sportsubsidiëring, of middelen die op de begroting staan met een bepaald doel en op een later moment besteed zullen worden, nl. voor het aardgasvrij maken van woningen en al beschikte subsidies uit het Woonfonds. Wij melden dit om u te informeren dat er binnen de programmabegroting geen quick wins van grote omvang te vinden zijn. Begin volgende week informeren we u over de besparingsmogelijkheden (en mogelijke consequenties daarvan) binnen de door u aangewezen doelen. Die zullen altijd consequenties hebben en keuzes noodzakelijk maken.

Er is eerder gesproken over meerdere mogelijkheden om ruimte voor uw ambities te creëren. Voor uw besprekingen op 14 en 15 mei ontvangt u wel het document over de mogelijkheden van inkomstenverhoging uit gemeentelijke belastingen, heffingen en leges. Eerder ontving u een document over mogelijkheden voor inzet van de saldireserve.

Tot slot; u heeft een aantal vragen gesteld over te realiseren besparingen door een meer preventieve of integralere aanpak in met name het sociaal domein, zoals de doorbraakaanpak, het bouwdepot, het maatschappelijk meedoenbudget en de sociale basis. **Wij wijzen u erop dat deze werkwijze alleen financiële besparingen oplevert als u deze ook direct inboekt.** Anders blijven het fictieve besparingen. Bijvoorbeeld een fictieve besparing op maatschappelijke opvang doordat een jongere die van het bouwdepot gebruik kan maken, niet dakloos raakt, is geen financiële besparing als de opvangplaats blijft bestaan en er dus iemand anders gebruik van maakt. Ook in openeinderegelingen is het niet realistisch te verwachten dat er zo middelen vrij te spelen zijn die structureel ingezet kunnen worden voor ambities. Deze aanpakken leveren vooral veel persoonlijke baten op voor de mensen die er gebruik van kunnen

maken en maatschappelijke baten doordat problemen beter en eerder opgelost worden.

Bij de onderwerpen die aan de thematafels besproken zijn, hebben we in het document met de opbrengst de bedragen toegevoegd voor zover we die weten uit beantwoording van de technische vragen. Niet voor alle onderwerpen weten we nu wat het kost. Dat heeft verschillende redenen. Niet alles is uitgevraagd, soms hangt het af van een nog te bepalen ambitieniveau, of is een onderwerp nog in een vroege planfase en is nog niet te bepalen wat de financiële consequenties zijn. **Als u richting geeft op uw belangrijkste ambities, werken wij de financiële impact zo goed mogelijk voor u uit. Een andere optie is dat u bedragen bepaalt die u wilt inzetten voor uw ambities en dat wij aangeven wat er voor die bedragen mogelijk is.**

Antwoorden op diverse openstaande vragen tbv COT 20 mei

Inhoud

Vragen parkeren	1
Vragen busabonnement	2
Andere vragen COT 18 mei	4
Vragen uit de COT van 14-15 mei	5

Vragen parkeren

Kan een tabel gemaakt worden met tarieven en aantallen? en

**Hoeveel extra inkomsten levert het op wanneer de volgende verhoging bij
bewonersvergunningen wordt doorgevoerd?**

Scenario 1 verdubbeling 1^e tarief 2^e en 3^e vergunning + 50%

Scenario 2 verdriedubbeling 1^e tarief, 2^e en 3^e vergunning + 50%

In onderstaande tabel zijn de antwoorden opgenomen:

tarief * € 1,0 andere bedragen * € 1.000				Scenario 1: huidig x 2		Scenario 2: huidig x 3	
Prijs voor het laatst gewijzigd in 2020	Huidig tarief	Aantal	Huidig omzet	omzet	verschil met huidig	omzet	verschil met huidig
Parkeervergunning Centrum	€ 4,00	1.485	71	143	71	214	143
Parkeervergunning rest stad 1e	€ 1,00	7.241	87	174	87	261	174
Parkeervergunning rest stad 2e	€ 20,00	981	235	353	118	353	118
Parkeervergunning rest stad 3e	€ 25,00	77	23	35	12	35	12
Overloopvergunning	€ 10,00		0				
Bezoekersvergunning Centrum ***	€ 0,25	640.000	160				
Bezoekersvergunning rest stad ***	€ 0,25	1.360.000	340				
Parkeervergunning mantelzorg	€ 0,00	0	0				
Bedrijven centrum ma-vr	€ 40,00	45	22				
Bedrijven centrum ma-zo	€ 65,00	158	123				
Bedrijven centrum ma-vr onbeperkt	€ 65,00	26	20				
Bedrijven centrum ma-zo onbeperkt	€ 100,00	54	65				
Bedrijven rest stad ma-vr	€ 30,00	159	57				
Bedrijven rest stad ma-zo	€ 40,00	175	84				
Bedrijven rest stad ma-vr onbeperkt	€ 40,00	256	123				
Bedrijven rest stad ma-zo onbeperkt	€ 50,00	245	147				
Parkeervergunning hulpverleners	€ 129,10	46	71				
Marktvergunning zaterdag	€ 5,13	16	1				
Marktvergunning maandag	€ 5,13	8	0				
Marktvergunning ma & zat	€ 8,55	6	1				
totaal				704	287	862	446

Prijs voor het laatst gewijzigd in 2013	Huidig tarief	aantal	omzet * € 1.000
Parkeerabo. parkeergarage bewoners	€ 35,00	469	197
Parkeerabonnement bedrijven beperkt	€ 65,00	228	178
Parkeerabonnement bedrijven onbeperkt	€ 100,00	219	263
Avondtarief Binnenstadgarages na 18:00	€ 0,50	863.527	432

Kunnen de parkeerinkomsten van bezoekers worden doorgerekend op basis van de tarieven van Den Bosch, Arnhem en Groningen? (daarbij ook het verschil aangeven met de huidige inkomsten).

Parkeerinkomsten bezoekers (straat) omzet* € 1.000	Nijmegen	tarieven Arnhem omzet verschil	tarieven Den Bosch omzet verschil	tarieven Groningen omzet verschil			
Parkeerinkomsten bezoekers (straat)							
Straatparkeertarief centrum	€ 4,00	€ 4,60	€ 4,31	€ 5,00			
Totaal verkochte parkeeruren	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000			
Straatparkeeromzet centrum	6.000	6.900	900	6.465	465	7.500	1.500
Straatparkeertarief schil	€ 2,90	€ 3,10	€ 2,98	€ 4,50			
Totaal verkochte parkeeruren	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000			
Straatparkeeromzet schil	3.190	3.410	220	3.278	88	4.950	1.760
Parkeerinkomsten bezoekers parkeergarage (incl. btw)							
Parkeergaragetarief incl.btw (08:00 - 18:00 uur)	€ 3,90	€ 5,60	€ 5,20	€ 6,00			
Parkeergaragetarief incl.btw (18:00 - 08:00 uur)	€ 0,50	€ 1,70	€ 1,50	€ 6,00			
totaal verkochte parkeeruren (08:00 - 18:00 uur)	2.800.000	2.800.000	2.800.000	2.800.000			
totaal verkochte parkeeruren (18:00 - 08:00 uur)	864.000	864.000	864.000	864.000			
Parkeergarage omzet incl.btw (08:00 - 18:00 uur)	10.920	15.680	4.760	14.560	3.640	16.800	5.880
Parkeergarage omzet incl.btw (18:00 - 08:00 uur)	432	1.469	1.037	1.296	864	5.184	4.752
totaal		6.917		5.057		13.892	

Vragen busabonnement

Op basis van de gegeven info hebben we onderstaande tabel opgesteld en hebben we twee vragen:

Hoeveel geld is er nu begroot voor het busabonnement in de jaren 2027, 2028, 2029 en 2030?

We zien in de technische antwoorden twee bedragen €962.191 en €650.000. Bovendien is er een amendement 'een kaartje richting kansengelijkheid' aangenomen waarin ook geld is vrijgemaakt. Wat is het totaal aan budget wat nu begroot is, inclusief gelden amendement.

Hoe groot is het tekort als we het busabo willen continueren en verruimen naar jongeren.

Geef ons twee scenario's:

Scenario 1: met verhoging eigen bijdrage naar €25

Scenario 2: verhoging eigen bijdrage naar €50.

Bedragen * € 1	2027	2028	2029	2030
Begroot	650.000 ^[1] of 962191 ^[2] (?)	650.000 (?)	650.000 (?)	650.000 (?)

Bedragen * € 1	2027	2028	2029	2030
Amendement	150.000 ^[1]	150.000	150.000	
Kosten busabo inclusief jongeren. Hogere bijdrage €25	2.200.000	2.200.000	2.200.000	2.200.000
Gat tussen begroot en kosten busabo incl. jongeren hogere bijdrage €25	?	?	?	?
Kosten busabo inclusief jongeren. Hogere bijdrage €50	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000
Gat tussen begroot en kosten busabo incl. jongeren. Hogere bijdrage €50	?	?	?	?

^[1] 5 mei, antwoorden op financieel beeld pagina 8. Kosten gemeente in tabel

^[2] 5 mei, antwoorden op financieel beeld pagina 7. "Voor de huidige 10.500 gebruikers betekent dit circa € 1,7 miljoen aan kosten, terwijl voor 2027 slechts € 962.191 is begroot"

^[3] Aangenomen amendement Een kaartje richting kansengelijkheid. Opgenomen tot en met 2029

Welke middelen zijn in de begroting opgenomen voor het busvoordeelabonnement?

Structurele middelen Stadsbegroting 2026-2029 voor busvoordeelabonnement:

2026: € 927.991,

2027: € 962.191

2028 en 2029: € 948.591

Dit is inclusief twee amendementen bij de Stadsbegroting 2026-2029:

- [Een kaartje richting kansengelijkheid](#), voor uitbreiding van het busvoordeelabonnement bij de nieuwe OV-concessie naar jongeren van 4 tot en met 17 jaar

2026	€ 75.000
2027 t/m 2029	€ 150.000
- [Wie goed doet, goed ontmoet, goed ontmoet](#), waarmee ontheemde Oekraïners toegang krijgen tot de Meedoenregeling en het Busvoordeelabonnement.

"Kosten (tussen € 52.000 en € 136.000) tot en met maart 2027

We verwachten echter dat dit onvoldoende is om de kosten voor het busvoordeelabonnement na de nieuwe OV-concessie te dekken. Vanaf juli 2026 gaat een nieuwe openbaar vervoersconcessie in, waarover nu wordt onderhandeld. De gemeentelijke bijdrage was per 1 januari 2026 61,70 euro per abonnement, maar we verwachten een aanzienlijke stijging van de kosten. Afhankelijk van de inrichting van het abonnement kunnen de kosten nog verder oplopen. De middelen vanuit bovenstaande amendementen zullen hier ook onvoldoende voor zijn. Bovendien zijn de middelen tijdelijk en niet structureel.

Hoeveel geld is er nu begroot voor het busabonnement in de jaren 2027, 2028, 2029 en 2030?

We zien in de technische antwoorden twee bedragen €962.191 en €650.000. Bovendien is er een amendement 'een kaartje richting kansengelijkheid' aangenomen waarin ook geld is vrijgemaakt. Wat is het totaal aan budget wat nu begroot is, inclusief gelden amendement.

Zie antwoord op de vraag hiervoor. Het bedrag van € 650.000 in de eerdere beantwoording van technische vragen is niet het bedrag dat in de begroting is opgenomen, maar een inschatting van de kosten bij geen veranderingen van het huidige abonnement en doelgroep. Dit is dus niet realistisch, aangezien de kosten van het abonnement zeer waarschijnlijk gaan stijgen en de gemeenteraad het abonnement met de bovenstaande amendementen wilt uitbreiden.

Hoe groot is het tekort als we het busabo willen continueren en verruimen naar jongeren.

Geef ons twee scenario's:

Scenario 1: met verhoging eigen bijdrage naar €25

Scenario 2: verhoging eigen bijdrage naar €50.

Tabel opnieuw ingevuld. Hierbij zijn we net als in de eerdere beantwoording uitgegaan van een nieuwe prijs van het busvoordeelabonnement van € 177. Dit is echter afhankelijk van de resultaten van de onderhandelingen. Daarnaast zijn we weer uitgegaan van een doelgroep van 13.500 inclusief jongeren. Kanttekeningen hierbij zijn dat de doelgroep jongeren nog niet bij ons bekend is en we nog niet weten hoeveel Oekraïners na de veranderende status na maart 2027 gebruik zullen maken van het busvoordeelabonnement.

	2027	2028	2029	2030
Begroot	€ 962.191	€ 948.591	€ 948.591	€ 798.591
Waarvan amendement jongeren	€ 75.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 0
Waarvan amendement Oekraïners ^[1]	€ 54.400	€ 13.600	€ 0	€ 0
Kosten nieuw busabo (€177) inclusief jongeren. Hogere bijdrage €25	€ 2.052.000	€ 2.052.000	€ 2.052.000	€ 2.052.000
Gat tussen begroot en kosten busabo incl. jongeren hogere bijdrage €25	€ 1.089.809	€ 1.103.409	€ 1.103.409	€ 1.253.409
Kosten nieuw busabo (€177) inclusief jongeren. Hogere bijdrage €50	€ 1.714.500	€ 1.714.500	€ 1.714.500	€ 1.714.500
Gat tussen begroot en kosten busabo incl. jongeren. Hogere bijdrage €50	€ 752.309	€ 765.909	€ 765.909	€ 915.909

^[1] Bedrag uit amendement is verdeeld over 2026 en 2027 en het busvoordeelabonnement en de meedoenregeling.

Als er € 1 miljoen wordt bijgelegd hoeveel moet dan de eigen bijdrage stijgen om een financieel sluitende business case te krijgen?

Om een financieel sluitende casus te hebben met € 1 miljoen extra budget, zal de bijdrage als volgt moeten zijn de komende jaren:

2027:	$13.500 * € 177 = € 2.389.500 - € 1.962.191 = € 427.309 / 13.500 =$	€ 31,65
2028 en 2029:	$€ 2.389.500 - € 1.948.591 = € 440.909 / 13.500 =$	€ 32,66
Vanaf 2030:	$€ 2.389.500 - € 1.798.591 = € 590.909 / 13.500 =$	€ 43,77

Andere vragen COT 18 mei

Bomen: is extra geld voor bomen een investering of betreft het programmageld?

Het aanplanten van bomen in de openbare ruimte zijn investeringen. Het subsidiëren van bomen of ontzorgingsacties met bomen is programmageld.

De onderhandelaars willen een deel van het woonfonds koppelen aan de WoMo middelen, waarbij dat deel wel blijft meetellen als WoMo middelen. Op welke manieren kan dit?

Het is belangrijk dat er onderscheid wordt gemaakt tussen het afdekken van gemeentelijke tekorten en het afdekken van tekorten van andere partijen. Er kan geen rechtstreekse relatie worden gelegd tussen het afdekken van een tekort in een gemeentelijke grondexploitatie en de regeling woonfonds. Een deel van het tekort op de grex wordt afgedekt uit de WoMo subsidie van het Rijk. Voor het resterend tekort moet een voorziening worden getroffen.

Een mogelijkheid om "in te verdienen op" het bijleggen op de WoMo middelen is een lagere toevoeging aan het woonfonds. Bijvoorbeeld € 15 miljoen in plaats van € 30 miljoen.

Een ander alternatief is om het Woonfonds (deels) te vullen met middelen uit de realisatiestimulans van het rijk. We verwachten de komende jaren in totaal € 30 miljoen hiervoor te ontvangen. € 10 miljoen daarvan is bedoeld ter afdekking van het tekort op toekomstige GREX Kanaalzone zuid. De andere € 20 miljoen kan gebruikt worden voor het vullen van het woonfonds.

(In de tijd kan het ontvangen van de middelen realisatiefonds en het vullen van de woonfonds mogelijk niet precies synchroon lopen. Dit kan opgevangen worden door de bedragen in de juiste jaren in de saldireserve te prognosticeren)

Vragen uit de COT van 14-15 mei

Bij stedelijke ontwikkeling: extra geld voor stationsgebied: Hoeveel is er minimaal nodig en hoeveel maximaal (wat is hier de bandbreedte)?

In eerste instantie is alleen extra geld nodig vanwege meer plankosten om het verbetertraject voor het Stationsdistrict verder uit te werken. Een inschatting is een bedrag van € 2 tot € 3 miljoen, voor een periode van 3 jaar. De extra investeringen zijn afhankelijk van de verbeteringen die worden gekozen. Een inschatting is een maximum van rond de €10 miljoen. Deze inschatting kan ook hoger uitvallen. Het geld is pas nodig vanaf de start uitvoering, naar verwachting in 2030.

Bij wonen: Wat kost het stimuleren van doorstroom en voortzetten van de inzet verhuiscoaches?

Er zijn vanuit Sterker en vanuit de woningcorporaties verhuiscoaches actief.

Sterker richt zich op inwoners van de gemeente Nijmegen van koopwoningen en middel dure - & vrijesector huurwoningen. De woningcorporaties richten zich op de sociale huur.

De verhuiscoach van Sterker kost € 34.437 (2025). Dit wordt betaald vanuit Maatschappelijke Ontwikkeling Bureau Sociale Basis.

Voor de corporaties zijn de totale kosten € 78.000 per jaar en financiert de gemeente € 38.500, - uit het programma Wonen en Stedelijke Ontwikkeling.

Beide zijn structureel in de begroting opgenomen.

Bij Schone lucht: staat de landelijke regeling voor Sloop en vervangregeling vervuilende brommers gepland voor 2030 of gaat deze mogelijk later in?

"De subsidie voor het slopen van een brom- en snorfiets met verbrandingsmotor en vervangen voor een elektrisch aangedreven exemplaar is onderdeel van de Specifieke Uitkering Schone Lucht Akkoord van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). De huidige regeling loopt tot november 2027. De toegekende subsidie is op basis van 2/3 inleg door de RVO (€200.000) en 1/3 inleg door de gemeente zelf (€100.000).

Of de regeling na 2027 verlengd wordt is nog niet bekend.

Momenteel mogen brom- en snorfiets met een verbrandingsmotor en een bouwjaar van 2010 of ouder niet meer in Nijmegen centrum, Hof van Holland en Heijendaal rijden. Vanaf 2028 veranderen de toegangsregels en wordt de zone uitgebreid. Dan mogen brom- en snorfietsen met een bouwjaar van 2018 of ouder niet in de bebouwde kom van Nijmegen rijden. In 2030 mogen er alleen nog elektrische brom- en snorfietsen in de bebouwde kom van Nijmegen rijden."

Gratis schoolreisjes: Heeft Leergeld momenteel voldoende middelen om de aanvraag van scholen om schoolreisjes te vergoeden (is huidige werkwijze voldoende)?

Per 2026 zijn we gestart met een nieuwe werkwijze rondom schoolreisjes in relatie tot de vrijwillige ouderbijdrage. Zie de raadsinformatiebrief "Uitvoering amendement Elke spruit verdient een dagje uit!" voor hoe deze werkwijze eruitziet.

Vanaf 2026 is in totaal € 110.000 beschikbaar voor schoolreisjes. Dit bedrag wordt beheerd door Stichting Leergeld. Het budget bestaat uit de middelen uit het amendement 'Elke spruit verdient een dagje uit!' (Stadsbegroting 2024) en het bestaande budget voor de vrijwillige ouderbijdrage.

Op dit moment kunnen we nog niet zeggen of dit budget voldoende is. Dat komt omdat 2026 het eerste jaar is waarin we met deze nieuwe werkwijze werken. We hebben daardoor nog geen volledig beeld van het aantal aanvragen van scholen, de hoogte van de kosten per school en de mate waarin scholen gebruik gaan maken van deze regeling. Ook kan de behoefte per jaar verschillen, bijvoorbeeld door het aantal leerlingen, de gekozen activiteiten en de kosten van vervoer en entree.

Daarom evalueren we de nieuwe werkwijze na één jaar. Op basis van die evaluatie kunnen we beter beoordelen of het beschikbare budget van € 110.000 toereikend is, of dat er aanvullend budget nodig is. Op dit moment kunnen we dus nog geen betrouwbare inschatting geven van wat er eventueel extra nodig zou zijn.

Zijn er al middelen in de begroting opgenomen voor het bouwdepot in 2027 en 2028?

Nee, er is nog geen besluit genomen over het wel/niet invoeren van een bouwdepot. We verwachten eind Q2 2026 een onderzoeksrapport over een mogelijke pilot naar de raad te kunnen sturen. Hiermee geven we uitvoering aan de motie 'Bouwen aan kansen voor iedereen'.

Reactie uitvraag ombuigingsopties 15 mei en andere financiële vragen

18 mei 2026

Op 15 mei is door de onderhandelaars gevraagd naar ombuigingsopties gericht op specifieke doelen die optellen tot een bedrag van structureel ca. € 25 miljoen.

Vooraf

Er zijn geen “gemakkelijke” ombuigingsopties. Ombuigen betekent dat er minder kan worden gedaan en heeft altijd (nadelige) gevolgen voor het bestaand beleid. Dat betekent niet dat er geen ombuigingsopties zijn. De vraag is vooral of de nadelige gevolgen van de ombuiging minder groot zijn dan de maatschappelijke voordelen van het nieuw beleid. Omdat de ombuiging en intensivering niet persé betrekking hebben op hetzelfde beleidsveld is het geen eenvoudige opgave om dit tegen elkaar af te wegen.

Ombuigingsopties zijn concrete maatregelen of maximale ruimte

Voor een deel zijn concrete maatregelen aangeleverd. Bij een aantal doelen/programma's was dit niet mogelijk. In die gevallen is geput uit “doelen nader gedefinieerd”. Wanneer voor deze ombuigingen wordt gekozen dan wordt in eerste instantie dit taakstellend ingeboekt. De uitwerking wordt dan later gedaan.

Maximaal mogelijk opgenomen – minder kan ook

Van de opgenomen ombuigingsopties is het maximaal om te buigen bedrag opgenomen. In bijna alle gevallen kan er voor alle bedragen tussen € 0 en het maximaal bedrag gekozen worden. Bij een aantal regels is de keuze of wel of niet. Dit is bij de regel aangegeven.

De tabel bevat niet alle onderdelen van de programmabegroting

De ombuigingsopties in de tabel hebben betrekking op de onderdelen in de programmabegroting waar de onderhandelaars specifiek naar gevraagd hebben. De programmabegroting bevat meer en onderhandelaars kunnen ook daar zoeken naar financiële ruimte. Bezuinigingsopties zijn dan niet concreet, maar kunnen wel taakstellend ingeboekt worden. Waarschijnlijk ten overvloede, “Doelen nader gedefinieerd” kan daarbij behulpzaam zijn.

Tabel ombuigingsopties

In onderstaande tabel zijn ombuigingsopties opgenomen. In het hoofdstuk na de tabel is een toelichting opgenomen.

Onderwerp bedragen * € 1.000	prg	doel	2027	2028	2029	2030	struc	opm	
Wijk- en bewonersbudgetten	WWZ	8.1	350	350	350	350	350		
Informele zorg / vrijwilligers & mantelzorg	WWZ	8.3	199	1.682	1.682	1.682	1.682		
Gezondheidsachterstanden – subsidies	WWZ	8.9	257	257	257	257	257		
Gezonde leefomgeving (geen structureel budget)	WWZ	8.9	0	0	0	0	0		
Maatschappelijke opvang – straatcoaches & één-loketfunctie	WWZ	8.13	160	160	160	160	160		
Sociale basis – vrijwilligersinitiatieven & welzijnsorganisaties	WWZ	8.3		7.580	7.580	7.580	7.580		
Diversiteit & inclusie - subsidies	WWZ	8.4		2.361	2.361	2.361	2.361		
Preventief jeugdbeleid & jeugdwelzijnswerk	WWZ	8.5		8.400	8.400	8.400	8.400		
Jeugdhulp – buurtteams, POH-J, zorg binnen onderwijs	WWZ	8.6		14.500	14.500	14.500	14.500		
Gezondheidsbevordering – subsidies sociale basis	WWZ	8.9		1.219	1.219	1.219	1.219		
GGD – preventieve basisinfrastructuur (beperkt invloed)	WWZ	8.7		7.204	7.204	7.204	7.204		
Inburgering & integratie – subsidies	WWZ	8.12		535	535	535	535		
Bed, Bad en Brood (BBB) – opvang uitgeprocedeerden	WWZ	8.12		384	384	384	384		
Wmo – buurtteams volwassenen (lumpsum)	WWZ	8.11		13.547	13.547	13.547	13.547		
Wmo – ambulante trajecten volwassenen	WWZ	8.11		8.340	8.340	8.340	8.340		
Wmo – dagbesteding (ontwikkelingsgericht)	WWZ	8.11		2.051	2.051	2.051	2.051		
Onderwijsachterstandenbeleid – lokale extra's	Ond	12.1	0	1.100	1.100	1.100	3.927	doelen nader geduid	
Stoppen maatwerkbanen	W&I	10.1	378	828	828	828	828		
Afbouwen subsidies participatieorganisaties	W&I	10.1	(onderdeel participatiebudget € 18 tot € 20 miljoen)						
Stoppen subsidies voedselbank/kledingbank	W&I	11.2	711	750	750	750	750		
Stoppen/versoberen meedoenregeling en busabonnemen	W&I	10.5	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800		
Stoppen kindregelingen (Leergeld)	W&I	10.4	1.040	1.040	1.040	1.040	1.040		
Stoppen gemeentepolis (CAZ)	W&I	10.3	5.200	5.200	5.200	5.200	5.200		
Stoppen preventie schuldhulp	W&I	11.3	133	349	349	349	349		
Schrappen bovenwettelijke regelingen	W&I	11.1	3.400	3.400	3.400	3.400	3.400		
Verminderen loonkostensubsidies/dagbesteding	W&I	10.1		3.600	3.600	3.600	3.600		
Schuldhelpverlening: beperken begeleiding en nazorg	W&I	11.3		1.949	1.949	1.949	1.949		
Onderwijs & kansenbeleid (gerelateerd aan inkomen)	W&I			1.100	1.100	1.100	1.100		
Korten op integratie/inburgering	W&I	8.12		919	919	919	919		
Doel 14.2 Meer ruimte voor actieve mobiliteit en andere ruimtelijke opgaven	Ber	14.2						zie parkeeropbr.	
Doel 15.1 Kwaliteit van de infrastructuur, weginrichting, straatmeubilair en civiele kunstwerken is op orde	Ber	15.1	680	1.690	1.690	1.690	16.379	doelen nader geduid	
Doel 17.1 We behouden en versterken de ruimtelijke kwaliteit van onze stad, door zorg te dragen voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties	Won	17.1	928	3.584	3.584	3.584	1.906	doelen nader geduid	
Doel 17.2 We verbeteren de ruimtelijke kwaliteit van de stad door nieuwe ontwikkelingen te ondersteunen of zelf te initiëren en realiseren, om zo de ambities uit de omgevingsvisie te verwezenlijken	Won	17.2	-100	200	200	200	11.656	doelen nader geduid	
Doel 18.1 We realiseren onze woningbouwopgave uit de omgevingsvisie en het woonbeleid	Won	18.1	314	13.640	13.640	13.640	-5.804	doelen nader geduid	

Onderwerp bedragen * € 1.000	prg	doel	2027	2028	2029	2030	struc	opm
Doel 24.2.2 We vergroten de aantrekkingskracht van Nijmegen	Cul	24.2	0	11.600	11.600	11.600	6.872	doelen nader geluid
Afval:	Ope							
- stoppen met inzameling luiers en incontinentiemateriaal	Ope	21.1	125	125	125	125	125	niet schaalbaar
- stoppen met regionaal project kwaliteitsverhoging grondstoffen	Ope	21.1	90	90	90	90	90	niet schaalbaar
- frequentie reiniging inpandige containers van 18* naar 12*	Ope	21.1	130	130	130	130	130	niet schaalbaar
Groen onderhoud	Ope		500	500	500	500	500	
Klimaatadaptatie	Ope	19.1	500	500	500	500	500	niet schaalbaar
Stoppen/verlagen subsidies versterken sportverenigingen	Spo	27.1	165	136	136	136	136	
Stoppen/verlagen activiteitenbudget voor Buurtsportcoaches	Spo	27.2	201	201	201	201	201	
Stoppen/verlagen subsidies sportstimulering	Spo	27.2	134	301	301	301	301	
Stoppen/verlagen subsidies topsport	Spo	27.2	227	227	227	227	227	
Stoppen/verlagen subsidies zwemmen	Spo	26.1	2.454	1.509	1.509	1.509	1.509	
Binnensportaccomodaties	Spo	26.1	0	0	0	0	0	
Sluiten/afstoten van buitensportaccommodaties	Spo	26.1	2.006	2.106	2.118	2.106	2.106	
Groenonderhoud Sport	Spo	26.1	0	0	0	0	0	
(gedeeltelijk) Sluiten van ijsbaan Triavium	Spo	26.1	559	552	544	549	549	
totaal			22.542	127.697	127.701	127.693	130.815	

Toelichtingen

De opties onder het programma Welzijn, Wijkontwikkeling en zorg, Werk en Inkomen en Onderwijs zijn gebaseerd op de doelen nader geduid. In dat document is meer achtergrond te vinden.

Programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg

Wijk- en bewonersbudgetten (deels beïnvloedbaar)

Gevolg:

- Minder ondersteuning voor bewonersinitiatieven, wijkbladen, sociale ondernemingen.
- Directe impact op leefbaarheid en participatie in wijken.

Informeel zorg / vrijwilligers & mantelzorg (2026 beïnvloedbaar deel)

Gevolg:

- Minder waardering en ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers.
- Uitvoeringsagenda's mantelzorg en vrijwilligers moeten worden versoerd.
- Risico op hogere druk op professionele zorg.

Gezondheidsachterstanden – subsidies (beïnvloedbaar)

Gevolg:

- Minder ondersteuning voor kwetsbare groepen (laaggeletterdheid, prenatale ondersteuning, leefstijlprogramma's).
- Vergroting gezondheidsverschillen.

Gezonde leefomgeving (geen structureel budget)

Gevolg:

- Geen directe bezuiniging mogelijk, maar ook geen ruimte voor voortzetting van activiteiten zonder nieuwe middelen.

Maatschappelijke opvang – straatcoaches & één-loketfunctie

Gevolg:

- Stoppen van straatcoaches (net gestart) → minder toeleiding naar zorg, meer overlast.
- Eén-loketfunctie dak- en thuislozen vervalt → minder toegankelijkheid hulp

Wmo – innovatiebudget

Gevolg

- Minder innovatie (zoals was- en strijkservice).
- Risico dat Wmo-voorzieningen op termijn duurder worden door gebrek aan vernieuwing.

Sociale basis – vrijwilligersinitiatieven & welzijnsorganisaties

Gevolg:

- Minder ontmoetingsplekken, minder preventieve activiteiten.
- Mogelijk hogere druk op Wmo en Jeugdzorg door wegvallen laagdrempelige ondersteuning.
- Grote impact op Bindkracht10 en Sterker (meerjarige subsidies).
- Dit is al aangegeven als dekkingsbron voor het vergroten van het investeringsbudget (1 miljoen nu)

Wijk- en bewonersbudgetten

Gevolg:

- Verdere versoering wijkinitiatieven.
- Minder sociale cohesie en leefbaarheid.

Informele zorg – structurele subsidies

Gevolg:

- Minder maatjesprojecten, minder respijtzorg, minder mantelzorgondersteuning.
- Risico op hogere zorgkosten door minder preventie.

Diversiteit & inclusie – subsidies

Gevolg:

- Minder ondersteuning migrantenorganisaties, LHBTI-initiatieven, VN-verdrag Handicap.
- Minder basisinfrastructuur voor inclusie (ZRCN, STEP).

Preventief jeugdbeleid & jeugdwelzijnswerk

Gevolg:

- Minder jeugdwerk, minder preventieprogramma's, minder ondersteuning scholen.
- Risico op meer vraag naar jeugdhulp (duurder).

Jeugdhulp – buurtteams, POH-J, zorg binnen onderwijs

Gevolg:

- Minder basishulp → mogelijk meer doorverwijzingen naar dure specialistische jeugdhulp.
- Minder ondersteuning huisartsen → risico op hogere instroom jeugdzorg.

Gezondheidsbevordering – subsidies sociale basis

Gevolg:

- Minder gezondheidsmakelaars, minder preventie in wijken.
- Hogere zorgkosten op termijn.

GGD – preventieve basisinfrastructuur

Gevolg:

- Minder inzet op jeugdgezondheidszorg, collectieve preventie.
- Kwaliteitsverlies publieke gezondheid.

Inburgering & integratie – subsidies

Gevolg:

- Minder begeleiding statushouders → tragere integratie, meer afhankelijkheid.
- Minder ondersteuning bij huisvesting, taal, participatie.

Bed, Bad en Brood (BBB) – opvang uitgedeelde

Gevolg:

- Stoppen opvang → meer dakloosheid, veiligheids- en gezondheidsrisico's.
- Politiek zeer gevoelig.

Wmo – buurtteams volwassenen (lumpsum)

Gevolg:

- Minder eerstelijns ondersteuning →risico op meer dure geïndiceerde zorg.
- Grote risico's op escalatie van hulpvragen.

Wmo – ambulante trajecten volwassenen

Gevolg:

- Minder begeleiding → risico op meer crisissituaties, hogere zorgkosten.
- Open-einde regeling → bezuiniging lastig.

Wmo – dagbesteding (ontwikkelingsgericht)

Gevolg:

- Minder dagbesteding → risico op meer eenzaamheid, meer zorgvraag.
- Contractueel pas op middellange termijn aanpasbaar.

Programma Onderwijs

Onderwijshuisvesting – onderhoud en investeringen

Bedrag: varieert per maatregel; in doelen nader geduid staat dat onderhouds- en investeringsbudgetten korte termijn beïnvloedbaar zijn.

Gevolg:

- Versobering van onderhoud leidt tot lagere kwaliteit van schoolgebouwen.
- Uitstel van investeringen kan leiden tot hoger toekomstig kostenrisico.

Ondersteuning scholen (niet-wettelijke taken)

Bedrag: afhankelijk van subsidieposten; niet-wettelijke subsidies op korte termijn kunnen worden verlaagd.

Gevolg:

- Minder ondersteuning voor scholen bij o.a. kansengelijkheid, taalprogramma's, ouderbetrokkenheid.
- Mogelijke toename druk op jeugdhulp.

Brede School / wijkgerichte onderwijsprojecten

Bedrag: subsidies vallen onder korte termijn beïnvloedbaar.

Gevolg:

- Minder activiteiten voor kinderen buiten schooltijd.
- Minder samenwerking tussen school, wijk en zorg.

Onderwijsachterstandenbeleid – lokale extra's

Bedrag: lokale aanvullingen zijn beïnvloedbaar.

Gevolg:

- Minder inzet op taalontwikkeling, voorschoolse educatie en ouderprogramma's.
- Risico op grotere achterstanden.

Meerjarige subsidies aan onderwijsinstellingen

Bedrag: structurele subsidies vallen onder enigszins beïnvloedbaar.

Gevolg:

- Afbouw moet zorgvuldig en met overgangstermijn.
- Kan leiden tot minder programma's voor kwetsbare leerlingen.

Samenwerkingsprojecten onderwijs–zorg–wijk

Bedrag: afhankelijk van projectsubsidies.

Gevolg:

- Minder integrale aanpak van problemen (bijv. thuiszitters, armoede, taal).
- Hogere druk op jeugdhulp en wijkteams.

VVE (voorschoolse educatie) – aanvullende lokale inzet

Let op: wettelijke basis blijft verplicht; alleen extra lokale inzet is beïnvloedbaar.

Gevolg:

- Minder intensieve begeleiding peuters met risico op achterstanden.
- Mogelijke verslechtering van doorstroom naar basisonderwijs.

Uitvoeringskosten onderwijsbeleid

Bedrag: uitvoeringskosten vallen onder beperkt beïnvloedbaar.

Gevolg:

- Vermindering leidt tot minder capaciteit voor toezicht, beleidsontwikkeling en ondersteuning.

Contractuele verplichtingen (bijv. huisvesting, meerjarige afspraken)

Bedrag: afhankelijk van contracten.

Gevolg:

Bedrag: afhankelijk van contracten.

- Pas aan te passen bij afloop contract.
- Risico op frictiekosten.

Programma Werk en Inkomen

Participatie en werk

Stoppen maatwerkbanen €378k (2026) → €828k structureel (2028/2029)

Consequentie: beperkte directe effecten (project is tijdelijk), maar minder uitstroom naar werk

Afbouwen subsidies participatieorganisaties

(geen exact totaalbedrag, onderdeel participatiebudget ca. €18–20 mln)

Consequentie:

- minder ondersteuning richting werk → hogere bijstandsuitgaven op termijn

Inkomensondersteuning

Stoppen subsidies voedselbank/kledingbank e.d. €711k – €751k per jaar

Consequentie:

- Mogelijk risico op meer stress en armoede → hogere zorg- en Wmo-kosten

Stoppen/versoberen meedoenregeling en busabbonnement

Consequentie:

- minder participatie → Mogelijk risico op meer sociale isolatie en gezondheidsproblemen

Stoppen kindregelingen (Leergeld)

- Consequentie: raakt ~4.350 kinderen → mogelijk risico op grotere kansenongelijkheid

Stoppen gemeentepolis (CAZ)

Consequentie:

- Potentieel risico op zorgmijding, doelgroep is ~12.000 inwoners → hogere maatschappelijke kosten

Stoppen preventie schuldhulp

Consequentie:

- Mogelijk snellere toename problematische schulden → duurdere hulptrajecten later

Schrappen bovenwettelijke regelingen bijzondere bijstand

Consequentie:

- lagere bestaanszekerheid → meer aanvragen elders (bijzondere bijstand/Wmo)

Participatie & arbeidsmarkt

Bezuinigen op participatiebudget ca. €18–20 mln per jaar

Consequentie:

- minder uitstroom → structureel hogere bijstandslasten 1

Verminderen loonkostensubsidies / dagbesteding

(€2,1 – €3,6 mln per onderdeel)

Consequentie:

- minder werkplekken → meer afhankelijkheid van uitkeringen

Schuldhelpverlening (structureel)

Consequentie:

- langere trajecten, mogelijk risico op meer terugval → hogere kosten op lange termijn

Schrappen beïnvloedbaar budget onderwijsachterstanden (gerelateerd aan inkomen)

Consequentie:

- minder ondersteuning kwetsbare kinderen → risico op grotere ongelijkheid op lange termijn

Integratie & participatie vluchtelingen

Consequentie:

- slechtere integratie → mogelijke gevolgen zijn lagere arbeidsparticipatie, hogere uitkeringsafhankelijkheid

Programma Bereikbaarheid

Doel 14.2 Meer ruimte voor actieve mobiliteit en andere ruimtelijke opgaven

Onder doel 14.2 zijn de kosten van parkeren en de parkeeropbrengsten opgenomen. De mogelijkheden om de parkeerinkomsten te verhogen zijn opgenomen in het document “Verruimen inkomsten tbv coalitie onderhandelingen” (geagendeerd voor het COT op 14 mei).

Doel 15.1 Kwaliteit van de infrastructuur, weginrichting, straatmeubilair en civiele kunstwerken is op orde

In de tabel zijn de bedragen opgenomen die in doelen nader geduid zijn opgenomen. In doelen nader geduid zijn de volgende knoppen opgenomen:

- Meerjarige contracten voor onderhoud en beheer Gelet op het meerjarige karakter van de overeenkomsten zijn deze na afloop van de overeenkomst beïnvloedbaar.
- Verkeersregelinstallaties (VRI) midlifeonderzoeken De levensduur van een VRI is 15 jaar, halverwege deze levensduur vindt er een midlifeonderzoek plaats om te bepalen of er intern verbeteringen nodig zijn. Er kan voor worden gekozen deze in minder mate uit te voeren met hierbij wel de consequentie dat de VRI's dan minder goed gaan draaien.
- Gedragscampagnes verkeer Er kan voor worden gekozen om minder uit te geven aan gedragscampagnes om bewoners en bezoekers te verleiden anders te reizen.

Programma Wonen en Stedelijke Ontwikkeling

Doel 17.1 We behouden en versterken de ruimtelijke kwaliteit van onze stad, door zorg te dragen voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties

In de tabel zijn de bedragen opgenomen die in doelen nader geduid zijn opgenomen.

Er zijn knoppen opgenomen. Hierover wordt aangegeven dat de budgetten bijna helemaal verbonden zijn aan wettelijke taken en de daaraan verbonden plichten van handhaving en controle.

Doel 17.2 We verbeteren de ruimtelijke kwaliteit van de stad door nieuwe ontwikkelingen te ondersteunen of zelf te initiëren en realiseren, om zo de ambities uit de omgevingsvisie te verwezenlijken

In de tabel zijn de bedragen opgenomen die in doelen nader geduid zijn opgenomen. In doelen nader geduid zijn de volgende knoppen opgenomen:

- Meerjaren Perspectief Grondexploitaties
In 2023 hebben we naar aanleiding van de VGP 2023 een workshop sturingsmogelijkheden VGP Planexploitaties georganiseerd.

In deze workshop zijn een 6-tal knoppen benoemd:

1. Type woningbouwprogramma (sociale huur, overig betaalbaar en duurder programma)
2. Verdichting/meer programma
3. Wonen in plaats van werken
4. Minder (gebouwd) parkeren
5. Kwaliteit openbare ruimte
6. Delen niet (zelf) ontwikkelen/uit grondexploitatie halen.

Deze knoppen hangen voor een deel met elkaar samen en beïnvloeden elkaar. Ook hier geldt dat er prestatieafspraken en woondeals met het Rijk en de provincie Gelderland zijn gemaakt. Waardoor het "draaien aan de knoppen" ook invloed kan hebben op subsidies en bijdrages. Het MPG 2026 waarin de grondexploitaties ter vaststelling aangeboden worden is het moment om indien nodig te sturen.

Doel 18.1 We realiseren onze woningbouwopgave uit de omgevingsvisie en het woonbeleid

In de tabel zijn de bedragen opgenomen die in doelen nader geduid zijn opgenomen. In doelen nader geduid zijn de volgende knoppen opgenomen:

- Vrijere beleidsruimte

Er is een bedrag van € 0,25 miljoen aan vrijere beleidsruimte over. Als we dit budget ombuigen zal dit ten koste gaan van beleid voor de omgevingskwaliteit.

Doel 24.2 We vergroten de aantrekkingskracht van Nijmegen

In de tabel zijn de bedragen opgenomen die in doelen nader geduid zijn opgenomen. In doelen nader geduid zijn de volgende knoppen opgenomen:

- Meerjarige subsidies

Voor de meerjarige subsidies kan minder budget beschikbaar gesteld worden in de toekomst. Er moet dan rekening gehouden worden met frictiekosten (personeel) en leegstaande panden. De bijdrage van cultuur aan de leesvaardigheid en creatieve vaardigheden van kinderen zullen dan (gedeeltelijk) wegvallen.

- Huisvestingslasten en uitvoeringskosten

Afbouw is mogelijk als subsidies aan instellingen stoppen kunnen panden verkocht worden.

Programma openbare ruimte

Afval

Stoppen met inzameling luiers en incontinentiemateriaal vanaf 2027

In 2024 is de uitrol van deze inzamellogistiek in de regio afgerond. In 2026 verwachten we circa 875 ton luier- en incontinentiemateriaal in te zamelen. De inzamelkosten zijn voor 2026 geraamd op € 139.000, het beheer van de inzamelmiddelen €54.000 en de verwerkingskosten € 93.000. Beëindiging van deze taak leidt naar verwachting tot een netto besparing maar komt met aanzienlijke risico's en aandachtspunten en gaat in tegen de gekozen koers van ons grondstoffenplan (i.o) en landelijke ontwikkelingen.

Wanneer deze fractie niet langer apart wordt ingezameld, komt deze stroom volledig in het huishoudelijk restafval terecht. Het verwerkingstarief voor restafval (€ 158 per ton) ligt aanzienlijk hoger dan het tarief voor de verwerking van incontinentiemateriaal (€ 110 per ton). Dat betekent dat de **verwerkingskosten jaarlijks zullen stijgen** met, circa € 40.500.

Belangrijk aandachtspunt: Alhoewel voor gemeenten geen wettelijke verplichting, wordt er landelijk wel toegewerkt naar invoering van een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor luiers en incontinentiemateriaal, beoogd vanaf 2027. Met deze regeling komt er naar verwachting een landelijke afspraak voor de inzameling en verwerking van deze afvalstroom. De verantwoordelijkheid komt waarschijnlijk primair bij producenten te liggen. De verwachting is dat gemeenten, in afstemming met producentenorganisaties, een rol krijgen in de inzameling zoals dat nu gebeurt met PMD.

Risico's:

- Stoppen met deze inzameling zorgt voor noodzakelijke extra ondergrondse containers ivm 875 ton. Deze ondergrondse containers kosten €15.000 per stuk en vragen daarbij langdurige aanwijs- en participatietrajecten inclusief klachten en zienswijzen
- Kinderdagverblijven, jonge ouders en ouderen worden extra getroffen doordat luiers en incontinentiemateriaal als restafval weggegooid moeten worden tegen de kosten van de groene zak of klik van de ondergrondse container
- Stoppen met deze inzameling zorgt voor 57 “boventallige” containers die later mogelijk elders heringezet kunnen worden, maar lange tijd om opslag vragen en wellicht een desinvestering kunnen vormen
- Herinvoering van separate inzameling o.b.v. bovengenoemde UPV zorgt voor extra kosten en het omkeren van het ongedaan maken.

Stoppen met regionaal project kwaliteitsverhoging grondstoffen (recycling) vanaf 2027.

Ondanks de samenwerking in dit project van Dar met de regiogemeenten, is deelname aan dit project niet wettelijk verplicht. Het levert betere scheidingsresultaten op m.b.t. recycling en verlaagt zo de kosten voor minder verbranding van huishoudelijk restafval en de betere vermarkting van fracties van goede kwaliteit. Risico's zijn niet vooraf te calculeren. Bij stoppen deelname aan dit project zijn de risico's:

Extra kosten voor verbranding (toename restafval door slechte afvalscheiding)

Lagere inkomsten door een lagere vergoeding voor Plastic, metaalverpakkingen en drankkartons (PMD) door slechte kwaliteit/vervuiling bij inzameling

Druk op realisatie van het regionale project (Nijmegen heeft het grootste aanbod afval in de regio).

Frequentie reiniging in pandige containers PMD en GFT van 18 naar 12**

De inzamelcontainers in de in pandige afvalruimtes van hoogbouw reinigen we nu 18x per jaar voor Plastic+ en GFT-containers en Oud papier en karton (OPK) 2x. Dit is niet vastgelegd en is geen wettelijke verplichting. Deze frequentie is de resultante van klachten over stank en vervuiling. Door de reinigingsfrequentie terug te brengen naar 12x voor PMD en GFT en naar 1x voor OPK bezuinigen we op de reinigingskosten.

Risico's hierbij zijn:

- Wegvallen draagvlak onder in pandige afvalinzameling door VVE's, bewoners en woningcorporaties. Dit staat haaks op ons belang bij de toename van aantal in pandige afvalruimtes vanwege toename hoogbouw
- Het gebruik van de in pandige ruimtes neemt af en de kwaliteit van de herbruikbare fracties verslechtert, toename kosten voor extra restafval
- Bewoners gaan afval dumpen in de openbare ruimte vanwege stank binnen, wat leidt tot excessen en reinigingskosten in de openbare ruimte.

Groen

Groen-omvorming/vernieuwings budget verminderen

Het verlagen van het groen-omvormingsbudget met €250.000 betekent dat het vernieuwen van versleten beplantingsvakken wordt gehalveerd. Dit leidt tot een zichtbare achteruitgang van de groenkwaliteit en tot het uitstellen van noodzakelijke renovaties. Deze keuze heeft directe impact op de leefomgeving van bewoners en vraagt om een politieke afweging tussen financiële ruimte en behoud van kwaliteit.

Bezuinigen op herplanten van bomen

Een besparing van €150.000 op het onderhoudsbudget voor bomen houdt in dat bij uitval van bomen geen herplant plaatsvindt buiten de hoofdstructuren. Dit kan leiden tot een geleidelijke afname van het bomenbestand in woonwijken en andere gebieden. De keuze raakt daarmee zowel de ruimtelijke kwaliteit als de lange-termijnontwikkeling van het stedelijk groen.

Bezuinigen op eikenprocessierups bestrijding

Een besparing van €100.000 op de bestrijding van de eikenprocessierups en het herstel van stormschade is mogelijk bij lage plaagdruk en beperkte stormschade. Deze keuze beperkt echter de mogelijkheid om proactief te

investeren in biodiversiteitsverbetering, met name in eikenmonoculturen dat de overlast bij een hoge plaagdruk verminderd.

Klimaatadaptatie

Bezuinigen kan, maar houdt in dat de ambities voor klimaatadaptatie en specifiek de aanpak van prioritaire gebieden richting 2035, niet kunnen worden waargemaakt. De gereserveerde investeringsbudgetten zijn nodig om de ambities en doelen van het gemeentebestuur te kunnen halen, te weten in 2050 klimaatadaptief en de prioritaire gebieden in 2035 aangepakt. Risico's als we niets doen zijn in 2023 in beeld gebracht, deze zitten vooral in wateroverlast en waterschade, hittestress en gezondheidsrisico's, en schade aan de natuur.

In de Stadsbegroting is een jaarlijks investeringsbudget van 5 mio opgenomen om de prioritaire gebieden aan te pakken. Hiervan is van 3 mio bestemd voor Bomenplan. Voor dit Bomenplan is zelfs 1 mio extra gevraagd omdat bomen planten in versteende wijken om intensieve grondwerkzaamheden vragen. De overige 2 miljoen is nodig voor het verder adaptief maken van versteende wijken.

Willen we toch verder gaan met het klimaatadaptief maken van de stad, maar minder intensief en minder boomaanplant en minder vergroenen, dit levert max 500k op

Programma Sport

De onderhandelaars hebben gevraagd of ieder programma 20% besparingen in kaart kan brengen. Dit is de uitwerking van het programma Sport. We hebben per taakveld van het programma Sport besparingen weergegeven op basis van beleidskeuzes. Daaropvolgend hebben we voor iedere besparing de consequenties voor de stad in kaart gebracht. De totale lasten van het programma Sport zijn ongeveer 27 miljoen euro (inclusief 6,5 miljoen euro uitvoeringskosten).

Context besparingen:

- Onder de financiële uitwerking is het ook aangegeven als er minder zware scenario's mogelijk zijn. De te realiseren besparingen zijn dan afhankelijk van bestuurlijke keuzes om bepaalde middelen te verminderen.
- In taakveld 5.2 Sportaccommodaties bestaat ongeveer 70% van de lasten uit kapitaallasten, langlopende (bindende) huurcontracten en belastingen. Kapitaallasten zijn gekoppeld aan investeringen in zwembaden en binnen- en buitensportaccommodaties en er zijn geen marktpartijen die deze investeringen over kunnen nemen. Op deze onderdelen kan dus niet worden bespaard.

Versterken sportverenigingen – doel 27.1

Onder dit budget vallen onder andere de exploitatiesubsidie voor Waalhalla en de onderhoudsbijdrage voor de Nijmeegse hockeyverenigingen. Waalhalla ontvangt een structurele gemeentelijke bijdrage om de exploitatie van het indoor urban skatepark mogelijk te maken en het aanbod toegankelijk te houden. De hockeyverenigingen zijn geprivatiseerd en verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van hun accommodaties. Vanwege de structureel hoge onderhoudslasten verstrekken we een onderhoudsbijdrage om de kwaliteit, continuïteit en betaalbaarheid te borgen.

Stoppen/verlagen subsidies versterken sportverenigingen

Een verlaging of beëindiging van de subsidie aan Waalhalla en hockey leidt naar verwachting tot:

- Het wegvallen van de voorziening aangezien een kostendekkende exploitatie zonder gemeentelijke financiële bijdrage niet haalbaar is. NB: In de raadsbrief van 7 april 2026 is aangegeven dat Waalhalla de nodige financiële uitdagingen kent en dat zonder aanvullende structurele exploitatiesubsidie op (middel)lange termijn geen sprake is van een financieel stabiele situatie.
- Voor de hockeyverenigingen geldt dat vermindering of beëindiging van de onderhoudsbijdrage leidt tot een hoge(re) financiële druk op de drie hockeyverenigingen. Dit zal naar verwachting leiden tot stijgende contributies, uitstel van onderhoud, treffen van maatregelen in de breedtesport of kwaliteitsvermindering van accommodaties. Op langere termijn kan dit gevolgen hebben voor de toegankelijkheid, continuïteit en levensvatbaarheid van het hockeyaanbod in onze stad.

Sportontwikkeling – doel 27.2

Het gemeentelijk Sportbedrijf beschikt over budgetten waarmee buurtsportcoaches interventies en activiteiten organiseren in samenwerking met partners binnen het sociaal domein of wanneer passend sport- en beweegaanbod ontbreekt. De inzet richt zich op inwoners voor wie deelname aan sport en bewegen minder vanzelfsprekend is, zoals kwetsbare doelgroepen met een verhoogd gezondheids- of participatierisico. De activiteiten hebben een brede maatschappelijke functie, waaronder het tegengaan van eenzaamheid, het bevorderen van participatie en het versterken van gezondheid en sociale samenhang. De buurtsportcoach vervult daarbij een verbindende, adviserende en signalerende rol tussen sport, onderwijs, zorg en welzijn.

Stoppen met activiteitenbudget voor Buurtsportcoaches

Een vermindering of stopzetting van deze middelen leidt tot:

- Minder activiteiten en interventies in wijken, waardoor ontmoeting, participatie en sociale cohesie afneemt.
- Minder bereik van kwetsbare doelgroepen, met als mogelijk gevolg toenemende gezondheidsverschillen.
- Afname van preventieve inzet op gezondheid, bewegen en participatie, waardoor druk op zorg kan toenemen.
- Minder verbinding tussen sport, onderwijs, zorg, welzijn en het sociaal domein.

Hiermee raken we inwoners voor wie deelname aan sport en bewegen minder vanzelfsprekend is. Uiteindelijk heeft dit gevolgen voor zowel de fysieke als mentale gezondheid, maatschappelijke participatie en leefbaarheid.

Sportstimulering – doel 27.2

Dit subsidiebudget wordt ingezet voor het ondersteunen van sport- en beweeginitiatieven, het versterken van deskundigheid bij sport- en beweegaanbieders en het stimuleren van deelname aan sport en bewegen, met specifieke aandacht voor kwetsbare doelgroepen. Daarnaast wordt een deel van dit budget ingezet voor de zwemfondsregeling via Stichting Leergeld (subsidiebesluit t/m 2027), waarmee kinderen uit gezinnen met beperkte financiële middelen hun zwemdiploma A kunnen behalen.

Stoppen met subsidies sportstimulering

Een vermindering of stopzetting van deze middelen leidt tot:

- Minder mogelijkheden voor kinderen uit gezinnen met beperkte financiële middelen om een zwemdiploma A te behalen, waardoor de zwemvaardigheid en zwemveiligheid onder druk komen te staan.
- Afname sport- en beweegaanbod voor inwoners die afhankelijk zijn van aangepast, laagdrempelig of gericht sport- en beweegaanbod.
- Minder of geen ondersteuning, deskundigheidsbevordering en professionalisering van trainers, vrijwilligers en bestuurders binnen sportverenigingen.
- Grote(re) financiële en organisatorische druk op sport- en beweegaanbieders.

Hiermee neemt kwantiteit, kwaliteit en toegankelijkheid van sport- en beweegaanbod af. Daarnaast nemen de verschillen tussen sterke en kwetsbare verenigingen toe. Hierdoor worden met name kwetsbare inwoners en financieel minder draagkrachtige huishoudens geraakt.

Topsport – doel 27.2

Dit zijn subsidiebudgetten voor topsportevenementen. Deze evenementen dragen bij aan de profilering van Nijmegen als sport- en beweegstad en hebben een stimulerende werking voor inwoners en de breedtesport. Voorwaarde voor subsidie is dat evenementen aantoonbaar bijdragen aan maatschappelijke activatie, sportstimulering en de verbinding tussen topsport en breedtesport (denk aan evenementen als Zevenheuvelenloop, Stevensloop, Eredivisie Beachvolleybal en de Omloop der Zevenheuvelen).

Stoppen/verlagen met subsidies topsport

- Een vermindering of stopzetting betekent naar verwachting dat deze evenementen verdwijnen, kleinschaliger worden of in toenemende mate commercieel georganiseerd moeten worden. Dit leidt tot:

- Hogere kosten voor deelnemers en bezoekers, waardoor toegankelijkheid afneemt.
- Een vermindering van de economische spin-off voor horeca, retail en toerisme.
- Een verminderende verbinding tussen topsport, breedtesport en maatschappelijke activatie.
- De regionale en landelijke zichtbaarheid van Nijmegen als sport- en beweegstad neemt af.

Met name het wegvallen van beeldbepalende evenementen zoals de Zevenheuvelenloop, kent impact op het sportieve imago en de profilering van Nijmegen.

Zwemmen – doel 26.1

Het programma Sport verstrekt exploitatiesubsidie aan Sportfondsen Nijmegen ten behoeve van beheer, exploitatie en instandhouding van de Nijmeegse zwembaden: West, Dukenburg, Goffertbad en Erica Terpstra. Met deze subsidie wordt geborgd dat de zwembaden toegankelijk en operationeel blijven voor inwoners van Nijmegen en dat activiteiten kunnen worden aangeboden voor specifieke doelgroepen.

Stoppen/verlagen subsidies zwemmen

Zwembaden zijn in de praktijk niet kostendekkend te exploiteren zonder structurele publieke bijdrage. Het verminderen of beëindigen van de subsidie leidt daarom tot:

- Substantiële verhoging van de tarieven.
- Beperking openingstijden en beschikbare capaciteit.
- Versobering van het activiteiten- en lesaanbod.
- Afbouw of beëindiging van doelgroepenactiviteiten, zoals voor kwetsbare inwoners.
- Geheel of deels sluiting van zwembaden.

De gevolgen raken daarmee een brede groep inwoners. Daarmee staat niet alleen de sportieve en de recreatieve functie, maar ook de maatschappelijke functie van de zwembaden onder druk. Tot slot; er ligt een bestuurlijke toezegging dat zwembaden West en Dukenburg niet sluiten voordat het nieuwe sportcentrum, inclusief zwembad Nimma Nova is geopend. Tenslotte is er voor het Goffertbad in 2021 een motie aangenomen: “Motie Eeuwig is ook echt eeuwig”.

Binnensportaccommodaties – doel 26.1

Het gemeentelijk Sportbedrijf is verantwoordelijk voor het beheer, onderhoud en de exploitatie van gemeentelijke binnensportaccommodaties (gymzalen, sportzalen en sporthallen). Op deze taak kan in de praktijk niet worden bespaard, omdat het faciliteren van bewegingsonderwijs een wettelijke verplichting is. Voldoende capaciteit en spreiding van binnensportaccommodaties zijn noodzakelijk om te voldoen aan de geldende normen, waaronder de maximale afstand tussen school en sportvoorziening (in het kader van bewegingsonderwijs). (Deels) sluiten van accommodaties leidt er direct toe dat niet langer aan deze normen kan worden voldaan en het bewegingsonderwijs onder druk komt te staan.

Buitensportaccommodaties – doel 26.1

Het gemeentelijk Sportbedrijf is verantwoordelijk voor het beheer, onderhoud en exploitatie van gemeentelijke buitensportaccommodaties, waaronder voetbal-, atletiek en rugbyvoorzieningen. Sportvelden worden verhuurd aan verenigingen. Clubgebouwen zijn via opstalrecht in eigendom bij de vereniging. Gelet op de bestaande sobere en doelmatige exploitatie (i.h.k.v. veiligheid, bespeelbaarheid en volgens geldende normen), kan een substantiële besparing uitsluitend worden gerealiseerd door het afstoten van buitensportaccommodaties.

Sluiten van de buitensportaccommodaties

Een substantiële besparing op de buitensportaccommodaties kan uitsluitend worden gerealiseerd door bijvoorbeeld privatisering of afstoten. Dit kent de volgende gevolgen:

- In het geval van privatisering komt beheer en onderhoud bij de vereniging terecht. Dit is naar verwachting financieel en organisatorisch niet haalbaar (er zit nu al druk op de exploitatie bij sommige verenigingen).
- Daarnaast leidt dit tot hogere contributies en in de meeste gevallen tot het wegvallen van de vereniging.

- Indien geen overname plaatsvindt, volgt sluiting. NB: uit recent behoefte- capaciteitsonderzoek blijkt bovendien dat op meerdere locaties sprake is van een tekort aan capaciteit. Afstoten vergroot deze druk, met directe gevolgen voor de beschikbaarheid en toegankelijkheid van de sport.

In de opgenomen besparingen zijn de kapitaallasten niet meegenomen.

IJsbaan Triavium – doel 26.1

Er wordt momenteel gewerkt aan ‘Verkenning toekomst Triavium en ijs in Nijmegen’. In deze verkenning worden een aantal scenario’s uitgewerkt en dit wordt voorgelegd aan het bestuur in de loop van 2026.

Gevolgen inboeken ombuigingen

- Een groot aantal recreanten en ook professionele sporters die in de ochtenden schaatsen en trainen, kunnen dan niet meer van het ijs gebruikmaken.
- Ongeveer 160.000 ijssportbeoefenaars zullen een ander sport moeten gaan beoefenen of zij stoppen met sport en bewegen. Dit draagt niet bij aan de beweeg- en gezondheidsdoelstellingen.
- Lokale en regionale schaatsverenigingen zullen grotendeels ophouden te bestaan. Doordat de kans zeer klein is dat zij van ijs van andere schaatsbanen gebruik kunnen maken.
- Verschraving van het sport- beweeg-, en recreatief aanbod in Nijmegen.
- De ijshockeyclub Devils, Nijmeegse Schaatsvereniging Nijmegen (NSV) welke langebaanschaatsen, shorttrack en kunstrijden organiseren en vele andere Nijmeegse en regionale ijsverenigingen, hebben geen thuisbasis meer.

De gemeente draagt 1,8 miljoen euro bij aan het Triavium. Van deze bijdrage is 1,3 miljoen euro huur. Als we Triavium sluiten kunnen we dus maximaal 0,5 miljoen euro besparen, omdat de huurovereenkomst nog tot en met 2033 loopt. We blijven verantwoordelijk voor de technische installatie en de energieverzorging aan de Wereldkeuken gevestigd in Triavium. Dit scenario is een gedeeltelijke sluiting. Op dit onderdeel kan niet bespaard worden.

Andere vragen 11 mei

Op 11 mei zijn vragen gesteld die niet direct gericht waren op ombuigingsopties binnen doelen. Deze vragen en antwoorden zijn hieronder opgenomen.

Investerings: Stel we schrappen 2-5 mln structureel aan kapitaallasten. Wat gebeurt er dan met welke investeringen?

Met het nieuwe investeringsproces, dat we met deze Stadsbegroting invoeren, betekent dit dat keuzes moeten worden gemaakt welke investeringen wel en welke investeringen niet in uitvoering worden genomen. Deze keuzes worden aan het college en daarna aan de raad voorgelegd. Ambtelijk is dan ook niet aan te geven wat er met welke specifieke investering gaat gebeuren. Dit is aan het bestuur.

Het weghalen van € 2 tot € 5 miljoen aan kapitaallasten betekent in ieder geval dat dat er fors geschrapt moet worden in het huidig investeringsplan. Ter indicatie moet men denken aan een investeringsbedrag van 30 tot 70 miljoen euro. Eventuele investeringsambities vanuit de coalitiepartijen maakt het keuzeprocess complexer.

Doel 01.03 Wanneer we de toelichting en activiteiten lezen is het lastig in te schatten waar dit bedrag naartoe gaat. In andere woorden, het leest niet alsof het om 73 miljoen gaat. Zouden we hier een wat specifiekere uitsplitsing en toelichting op kunnen krijgen.

Dit betreft de omvang van de totale begrote overhead. Die horen volgens de Besluit begroting en verantwoording (BBV) centraal te verantwoorden.

Overhead betekent alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen.

Hier moet gedacht worden aan (bijna) al het personeel van de bedrijfsvoeringsafdelingen zoals: Personeel, Informatie en Facilitair (PIF), Financiën, Veiligheid, Juridische zaken en Bestuursondersteuning. Maar ook alle leidinggevend en managementondersteuning in het primaire proces, bijvoorbeeld een bureaumanager bij afdeling Stadsontwikkeling.

Uitsplitsing per afdeling:

Bij de afdeling Personeel, Informatie & Facilitair en afdeling Financiën vallen ook hier ook concernposten onder, deze baten en lasten voor de hele organisatie worden gemaakt maar landen bij deze afdeling. Overzicht hieronder betreft begrote saldo van baten en lasten in miljoenen euro's.

Afdeling	Overhead begroot * € 1 miljoen
Personeel, Informatie en Facilitair	35,0
Veiligheid, Juridische Zaken en Bestuursondersteuning	11,3
Financiën	7,0
Stadsontwikkeling	2,9
Bestuur & Management	4,4
Publiekszaken	2,3
Vastgoed, Sport en Accommodaties	3,3
Stadsrealisatie	2,1
Inkomen, Zorg en Leerrecht	1,6
Maatschappelijke Ontwikkeling	1,4
Raad & Raadgevers	0,3
Stadsbeheer	1,0
Eindtotaal	72,6

Overige relevante informatie:

In de stadsbegroting 2025 is er ongeveer 4 miljoen structureel opgenomen voor de versterking van de bedrijfsvoering. Op dit moment speelt de span of attention van managers.

Kijkende naar de Stadsrekening zien we onderbesteding op een aantal posten waar we ook nog mogelijkheden zien om ruimte te maken voor investeringen o.a.:

- **Openbare Ruimte: 5 miljoen**
- **Wonen en stedelijke ontwikkeling: 57 miljoen**
- **Sport: 3 miljoen**

Welke ombuigingsopties zijn te maken voor deze programma's die optellen tot minstens de aangegeven bedragen.

In de oplegger die bij de stukken op 14 mei is aangeleverd is hierover het volgende aangegeven:

U heeft gevraagd naar mogelijkheden om positieve resultaten op Wonen & Stedelijke Ontwikkeling, Openbare ruimte en Sport in te zetten. In totaal gaat het om € 65 miljoen. Die mogelijkheden zijn er niet. De positieve resultaten in de Stadsrekening zijn het gevolg van incidentele meevallers, in de grondexploitaties en sportsubsidiëring, of middelen die op de begroting staan met een bepaald doel en op een later moment besteed zullen worden, nl. voor het aardgasvrij maken van woningen en al beschikte subsidies uit het Woonfonds.

Financiële tabellen en vragen op basis uitkomst COT 20 mei

22 mei

In dit document zijn voorstellen voor financiële tabellen opgenomen, gebaseerd op de uitkomsten van het COT op 20 mei. In de eerste paragraaf zijn een aantal vragen/opmerkingen opgenomen.

Inhoud

Vragen/opmerkingen financiële tabellen	1
Tabel programmabegroting	3
Tabel Investerings	5
Mogelijke tabellen ontwikkeling saldireserve	5
Bijlage Kansengelijkheid	6

Vragen/opmerkingen financiële tabellen

Een aantal financiële regels hebben nog aandacht nodig:

Financiële ruimte maatwerkbanen

De financiële ruimte maatwerkbanen is minder dan afgelopen woensdag werd verondersteld. Dit wordt veroorzaakt doordat de ruimte in 2027-2029 deels is benut voor amendementen.

bedragen * € 1.000	2027	2028	2029	2030	Strc
Financiële ruimte werkelijk	92	393	393	843	843
Veronderstelde ruimte in coalitieafspraken	387	828	828	828	828
Verschil	-295	-435	-435	15	15

Bouwdepot

Tijdens de onderhandelingen is het bouwdepot ingeboekt vanaf 2029. Mogelijk is ervan uitgegaan dat er al bedragen waren opgenomen voor het bouwdepot in de jaren 2027 en 2028. Dat is niet het geval. Zie ook pagina 6 in het document "Aanvullende vragen 18 mei COT".

Bijstelling begrote baten zwerfafval

De regel "Bijstelling begrote baten zwerfafval" (structureel € 242.000) is als knelpunt opgevoerd en tijdens de onderhandelingen op enig moment als onderdeel van het totaal rondom afvalinzameling opgenomen. In het huidige resultaat zijn hiervoor geen structurele middelen opgenomen:

	2027	2028	2029	2030	Struc
Afval inzameling					
Aanvalsplan bijplaatsingen	-700	-500	-300	-300	
Inwonersberaad Afval	-200	-100	-100	-100	-100
Verhoging tarief vuilniszakken en clicks	900	900	900	900	900

Besparingen Woonbeleid

De aangehaalde post ad € 13,6 miljoen betreft beperkt beïnvloedbare lasten ad € 10,8 miljoen voor uitvoeringskosten die verband houden met de werkzaamheden van meer dan 20 verschillende bureaus die allemaal bijdragen aan dit taakveld/doel. Enkele grote onderdelen daarbij zijn:

- Uitvoering Briks taken (vergunningverlening en omgevingsloket) (ca € 7 miljoen waar grotendeels ook legesopbrengsten tegenover staan)
- Beleidsadvies Wonen (ca € 0,8 miljoen) (in het document doelen nader geduid staat een uitgebreide beschrijving van de verschillende beleidsonderwerpen waaraan wordt gewerkt binnen de kaders van de Stadsbegroting.)
- VSA taken voor met name maatschappelijk vastgoed, overige taken die de afdelingen Stadsrealisatie en Stadsontwikkeling uitvoeren voor het taakveld en de standaard doorbelastingen van stafafdelingen zoals ict/ geo en juridische zaken (ca € 3 miljoen)

De post van € 2,8 miljoen betreft voornamelijk materieel budget waar de volgende zaken mee bekostigd worden:

- € 300.000,- [inzet voor de groene metropool regio en handhaving anterieure overeenkomsten]
- € 80.000,- beheerskosten SVn (Startersleningen en Toekomst bestendig wonen leningen)
- € 1.400.000,- kosten bij de huurcontracten maatschappelijk vastgoed zoals onder andere Elkerlyck
- € 1.000.000,- planmatig onderhoud en onderhoudscontract gemeentelijke panden
- € 58.000,- kosten voor panden die we in verband met de kadernota Vastgoed in principe nog in ons eigendom houden

Besparingen Onderwijs/kansengelijkheid

Over dit onderwerp is eerder al informatie aangeleverd, waarbij op hoofdlijnen is aangegeven hoe aan kansengelijkheid in het onderwijs wordt gewerkt.

Kansengelijkheid in het onderwijs is breed te definiëren en we zetten binnen de gemeente Nijmegen ook in op kansengelijkheid binnen de andere beleidsdomeinen. Deze inzet draagt ook in meer of mindere mate bij aan kansengelijkheid in het onderwijs. Zo dragen de ontwikkelingen voor een sterke sociale basis bij aan het vergroten van kansen voor kinderen. Ook weten we dat bestaanszekerheid het fundament is onder opvoeden en opgroeien. Armoede, onzekere of onveilige woonsituatie of opvoedstress heeft impact op gezond en veilig op kunnen groeien en kansen(on)gelijkheid. Het is niet mogelijk om al deze interventies mee te nemen in de beantwoording. Daarnaast werken we in twee regionale programma's ook aan opgaven die uiteindelijk bijdragen aan de kansen van jongeren. Het programma Jongeren naar School of Werk richt zich op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en doorstroom naar duurzaam werk. In het regioprogramma Jeugd ligt het accent op de beweging naar inclusief onderwijs en de aansluiting van onderwijs, welzijn en zorg.

In de beantwoording hebben we de interventies benoemd die we in en rondom school inzetten lokaal vanuit Nijmegen en vanuit het programma onderwijs. In de bijlage "Kansengelijkheid" zijn deze terug te vinden en onderverdeeld naar de beleidsplannen, zoals deze in de eerdere beantwoording zijn aangegeven.

Verwachte ontvangsten vanuit de realisatiestimulans

In onderstaande tabel is de inschatting opgenomen wanneer de middelen voor de realisatiestimulans worden ontvangen.

bedragen * € 1.000	2026	2027	2028	2029	2030	totaal
Inschatting ontvangst realisatiestimulans	2,5	11,6	8,7	8,0	3,8	34,6

Van de realisatiestimulans is € 10 miljoen gealloceerd voor de Kanaalzone en € 4 miljoen voor het Stationsgebied

In het financieel beeld van 20 mei is uitgegaan van € 10 miljoen in 2027 en € 10 miljoen in 2029. Voorstel is om de verwachte inkomsten aan te passen naar: 2028 € 8 miljoen, in 2029 € 8 miljoen en in 2030 € 4 miljoen.

Voor de verwerking zijn er twee alternatieven:

- Zowel in de programmatabel als in de tabel met veranderingen saldireserve.
- Als verwachting in de tabel veranderingen saldireserve.

Dit wordt verder toegelicht in het deel "Mogelijke tabellen ontwikkeling saldireserve".

Tabel programmabegroting

Hieronder zijn de veranderingen in de programmabegroting opgenomen. De veranderingen zijn geclusterd in thema's die zijn gebruikt als indeling voor de thematafels.

De tussenkopjes zijn op basis van eigen inzicht.

bedragen * € 1.000	2027	2028	2029	2030	structureel
Bestaanszekerheid en economie					
Bestaanszekerheid					
Arbeidsmigranten	-150	-150	-150	-150	-150
Bijverdienbonus	-500	-500	-500	-500	-500
Bouwdepot			-1.000	-1.000	-1.000
Bouwdepot -besparing zorgkosten WWZ			1.000	1.000	1.000
Busvoordeel abo	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
financiële bestaanszekerheid	-500	-500	-500	-500	
Gezinnen met kinderen	-500	-500	-500	-500	-500
Groeien door doen	-250	-250	-250	-250	
MMD+organisaties	-2.000	-2.000	-1.500	-1.000	-1.000
Schuldenvrij	-750	-750	-500	-500	-500
Tegengaan energiearmoede	-500	-500			
Economie					
Binnenstad	-250	-250	-250	-250	-250
Economsiche visie	-1.100	-1.100	-1.100	-1.100	-1.100
EU-lobbyist	-130	-130	-130	-130	-130
Onderwijs					
Kansengelijkheid onderwijs	-500	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
MBO-agenda	-750	-1.250	-1.250	-1.250	-1.250
Besparing onderwijs en kansengelijkheid	0	500	500	500	500
Besparing maatwerkbanen	387	828	828	828	828
Totaal Bestaanszekerheid en economie	-8493	-8.552	-7.302	-6.802	-6.052
Sociale basis					
Maatschappelijk opvang en huisvesting					
Invulling principe 10. Housing First	-311	-255	-255	-255	-255
Ontwikkeling/verbetering vastgoed voor het regionaal vangnet	-300	-300	-300	-300	-300
Projectcapaciteit Stedelijke Ontw. Voor Flet en Brug	-350	-350	-350	-350	-350
Transformatie maatschappelijke opvang		-2.500	-2.500	-2.500	
Besparing Beschermd wonen en Maatschap. Opvang		500	750	1.000	1.000
Sociale basis					
Subsidieregeling sociale basis	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200	-1.000
Besparing vanuit sociale basis			250	500	500
Wijkcentra zelfbeheer	-500	-500	-500	-500	
Sport					
Sportagenda	-200	-200	-200	-200	-200
Sports out	-100	-100	-100	-100	-100
Zorg					
Prep	-50	-50	-50	-50	-50
Proeftuinen	-850	-550	-550	-550	-550
Cultuur en cultureel erfgoed					
Cultureel erfgoed	-500	-500	-500	-500	-500
Culturele hoofdstad	-6.000				
Cultuur	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Andere intensiveringen					
Stadsdeelprogrammeren (2 stadsdelen)			-600	-600	-600
Muzieum	-200	-200	-200	-200	-200
Totaal Sociale basis	-12.561	-8.205	-8.305	-7.805	-4.605
Klimaat en Duurzaamheid					
Afval inzameling					
Aanvalsplan bijplaatsingen	-700	-500	-300	-300	

bedragen * € 1.000	2027	2028	2029	2030	structureel
Inwonersberaad Afval	-200	-100	-100	-100	-100
Verhoging tarief vuilniszakken en clicks	900	900	900	900	900
Energietransitie					
Aansluiten	-2.500				
Energietransitie: 10.000 woningen aardgasvrij en warmte-infrastructuur	-3.750	-3.750	-3.750	-3.750	
Isolatie-offensief	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
Warmtebronnen	-100	-100	-100	-100	-100
Groen					
Groenaankoopfonds	-4.500				
Besparing groen en maaien	500	500	500	500	500
Dierenwelzijn	-200	-200	-200	-200	
Totaal Klimaat en Duurzaamheid	-12.050	-4.750	-4.550	-4.550	-300
Ruimte, wonen en mobiliteit					
Mobiliteit					
Duurzame mobiliteit ('Deelmobiliteit en ov visie en agenda)	-700	-700	-800	-800	-800
Fietsenstalling NS	-100	-100	-100	-100	-100
Waalbrug werkzaamheden RWS			-5.000		
Maatregelen P+R, bezoekersvergunningen	-500	-500	-500	-500	-500
Parkeerinkomsten	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Wonen					
Woonfonds	-12.500		-12.500		
Realisatiestimulans	10.000		10.000		
Huurteams / goed verhuurschap	-150	-150	-150	-150	-150
Pilot doorstroom (coaches, huurdeemping)		-500	-500	-500	
Structurele taken omgevingswet		-925	-925	-925	-925
Besparing woningbeleid	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Totaal Ruimte, wonen en mobiliteit	5.550	6.625	-975	6.525	7.025
Samenleving en Bestuur					
Organisatie					
Anti-discriminatie / migrantenorganisatie	-350	-350	-350	-350	-350
Digitale transformatie	-500	-800	-800	-800	-800
Digitalisering MS365	-343	-343	-343	-343	-343
iRvN: Mobile Device Management	-632	-632	-632	-632	-632
Klachtenbehandeling	-650	-585	-585	-585	-585
Regenbooagenda				-220	-220
Sturing ambtelijke organisatie	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Participatie					
Inwonersberaden (min 2)	-300		-300		
Scenario 3 participatie	-500	-500	-500	-500	
Veiligheid					
Aanpak maatschappelijke weerbaarheid	-1.100	-1.100	-600	-400	-400
Crowd control 4-daagse	-100	-100	-100	-100	-100
Demonstratierecht	-160	-160	-160	-160	-160
Straatintimidatie	-100	-100	-100	-100	
Testen van drugs op festivals	-50	-50	-50	-50	
Uitbreiding capaciteit Toezicht en handhaving	-700	-700	-700	-700	-700
Totaal Samenleving en Bestuur	-7.485	-7.420	-7.220	-6.940	-6.290
Financiën					
Ontwikkeling algemene middelen d.d. 18 maart	-3.599	-3.746	-3.943	4.867	4.867
OZB woningen	1.625	3.250	4.875	6.500	6.500
Uitname digitaal stelsel	-241	-251	-212	-212	-212
Vormen voorziening afdracht OZB Waalfront	1.189	1.504	1.504	1.504	1.504
Toevoeging structureel spaarbedrag					-2.467
Verrekening met saldireserve	36.035	21.515	26.098	6.883	
Totaal Financiën	35.009	22.272	28.322	19.542	10.192

Tabel Investerings

Er zijn twee investeringen opgenomen in de coalitie afspraken. Voorstel is om hiervoor onderstaande tabel op te nemen.

Investerings	bedragen * € 1 miljoen
Wijkcentrum Dukenburg	5,0
Bomen	2,0

Mogelijke tabellen ontwikkeling saldireserve

Hieronder zijn twee alternatieven voor de tabel ontwikkeling saldireserve opgenomen. Het verschil wordt gemaakt door de verwerking van de middelen uit de realisatiestimulans.

In de eerste tabel wordt dit in de boekhouding verwerkt en is de realisatiestimulans onderdeel van de regel "verrekening jaarsaldi 2027-2030". In de tweede tabel is de realisatiestimulans als verwachting opgenomen.

De grafiek van de ontwikkeling weerstandsvermogen blijft hetzelfde.

Ontwikkeling saldireserve; bedragen * € 1 miljoen	2027	2028	2029	2030	structureel
Aanpassingen:					
Voorziening bijdrage Waalfront vanuit OZB	-7,2				
Verrekening jaarsaldi 2027 - 2030	-36,0	-21,5	-26,1	-6,9	
Toevoeging structureel spaarbedrag					2,5

Ontwikkeling saldireserve; bedragen * € 1 miljoen	2027	2028	2029	2030	structureel
Aanpassingen:					
Voorziening bijdrage Waalfront vanuit OZB	-7,2				
Verrekening jaarsaldi 2027 - 2030	-46,0	-21,5	-36,1	-6,9	
Toevoeging structureel spaarbedrag					2,5
Verwachting:					
Middelen realisatiestimulans		8,0	8,0	4,0	

Bijlage Kansengelijkheid

Kansengelijkheid in het onderwijs is breed te definiëren en we zetten binnen de gemeente Nijmegen ook in op kansengelijkheid binnen de andere beleidsdomeinen. Deze inzet draagt ook in meer of mindere mate bij aan kansengelijkheid in het onderwijs. Zo dragen de ontwikkelingen voor een sterke sociale basis bij aan het vergroten van kansen voor kinderen. Ook weten we dat bestaanszekerheid het fundament is onder opvoeden en opgroeien. Armoede, onzekere of onveilige woonsituatie of opvoedstress heeft impact op gezond en veilig op kunnen groeien en kansen(on)gelijkheid. Het is niet mogelijk om al deze interventies mee te nemen in de beantwoording.

Daarnaast werken we in twee regionale programma's ook aan opgaven die uiteindelijk bijdragen aan de kansen van jongeren. Het programma Jongeren naar School of Werk richt zich op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en doorstromen naar duurzaam werk. In het regioprogramma Jeugd ligt het accent op de beweging naar inclusief onderwijs en de aansluiting van onderwijs, welzijn en zorg.

In de beantwoording hebben we de interventies benoemd die we in en rondom school inzetten lokaal vanuit Nijmegen en vanuit het programma onderwijs. In de bijlage zijn deze terug te vinden en onderverdeeld naar de beleidsplannen, zoals deze in de eerdere beantwoording zijn aangegeven.

Uitvoeren van het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) door de uitvoeringsagenda 'Extra ontwikkeltijd voor gelijke kansen'

"Hierin is de ambitie voor de doorontwikkeling van de brede scholen opgenomen aan de hand van een beleidstheorie. De gekozen interventies zijn gekozen op basis van wetenschappelijk onderzoek. Het doel hiervan is een kwalitatief goed programma van activiteiten rond de school en wijk organiseren zodat kinderen hun talenten en vaardigheden (extra) kunnen ontwikkelen en benutten. "

Interventie	Inhoud	toelichting/aanvulling
	Extra ontwikkeltijd' biedt leerlingen naast de reguliere lessen verrijkende activiteiten op het gebied van sport, cultuur en welzijn. We spreken van 'ontwikkeltijd' omdat het (activiteiten) programma van dusdanige kwaliteit is dat tijdens de deelname kinderen zich optimaal ontwikkelen. Dit is 'extra' omdat we de tijd uitbreiden waarin kinderen gelegenheid tot ontwikkelen krijgen.	Uitvoeringsagenda Extra ontwikkeltijd voor gelijke kansen
Extra ontwikkeltijd aanbieden voor kinderen die zonder onze inspanningen niet/onvoldoende (ontwikkel)kansen krijgen.		
Organiseren van voorschoolse educatie (VVE)		

De wet- en regelgeving schrijft verplichtingen voor aan gemeenten, het basisonderwijs en de kinderopvang op het gebied van de ve. In 2025 is het uitvoeringsplan Voor- en Vroegschoolse educatie 2025-2029 vastgesteld en herijkt aan de huidige vraagstukken op dit gebied. Uitvoeringsplan Voor- en Vroegschoolse educatie 2025-2029. Beschikbaar budget hiervoor is jaarlijks ca. 4,4 miljoen euro. Dit zijn voornamelijk Rijksmiddelen om de wettelijke taak uit te voeren.

Interventie	Inhoud	toelichting/aanvulling
<p>Updaten 'Nijmeegse Kwaliteitskader VVE'.</p>	<p>Updaten op basis van het 'Onderzoekskader 2021 voor het toezicht op de voorschoolse educatie en het primair onderwijs' van de onderwijsinspectie. We hebben daarbij oog voor de juiste balans, afhankelijk van de leeftijd, tussen de twee soorten kwaliteit. Zoals geadviseerd door de onderwijsinspectie.</p>	<p>Strategisch doel 1 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029</p>
<p>Voor- en vroegscholen (blijven) werken met erkende vve programma's.</p>		<p>Strategisch doel 1 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029</p>
<p>We behouden het uitgangspunt dat we streven naar gemengde groepen.</p>	<p>Kinderen kunnen zonder indicatie 8 uur per week aan de voorschool deelnemen, van de leeftijd 2,5 tot 4 jaar.</p>	<p>Strategisch doel 1 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029</p>
<p>Aanvullende subsidies gericht op kwaliteit versterken op groepen met een hoog percentage doelgroeppeuters.</p>	<p>a. Verbeteren pedagogische medewerker-kind ratio (groepsverkleining). b. Extra uren VE-coach, aanvullend op wettelijk minimum. c. Aanvullende taakuren pm'ers en VE-coach voor: i. Gesprekken met ouders en ouderbetrokkenheid. ii. Afstemming met externen (consultatiebureau, buurtteams, etc.). iii. Gerichte interventies, projecten en/of trainingen.</p>	<p>Strategisch doel 1 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029</p>
<p>Structurele overleggen t.b.v. op bestuurlijk, beleidsmatig en operationeel niveau voor het versterken van het netwerk.</p>		<p>Strategisch doel 1 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029</p>

Kwaliteitsimpuls en professionalisering in combinatie met steekproefsgewijs meten van bv. educatieve en emotionele proceskwaliteit.	Dit is een voornemen om te verkennen, maar is nog niet georganiseerd. Bijvoorbeeld CLASS of Language screen (app meet mondelingen vaardigheden).	Strategisch doel 1 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029
Doelgroepeuters mogen vanaf 2 tot 4 jaar 16 uur per week deelnemen aan de voorscholen.	Van kinderen tussen de 2 en 2,5 jaar wordt nog niet 16 uur per week deelname verwacht, zij zitten in een opbouwfase. Na 2,5 jaar is dit wel het geval.	Strategisch doel 1 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029
Een hoog bereik begint bij een goede indicatiestelling.	Met de inzet van de expertise van consultatiebureaus wordt gekeken welke kinderen baat hebben bij voorschoolse educatie.	Strategisch doel 1 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029
Betaalbare voorschool: we behouden de ouderbijdrage conform de regels van de Belastingdienst.		Strategisch doel 1 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029
In een samenwerkingsagenda wordt aandacht besteed aan gezamenlijke professionalisering en scholing.		Strategisch doel 1 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029
Koppellocaties organiseren tenminste jaarlijks een gezamenlijke professionaliseringsactiviteit.		Strategisch doel 1 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029
Financiering van 10 uur VE-coaching uren per doelgroepeuter per jaar (wettelijke plicht).		Strategisch doel 1 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029
We investeren in taakuren van leerkrachten van pp'ers/VE-coaches voor structureel samenwerking, om te komen tot afgestemde inhoud, werkwijze en evaluatie hiervan.	De medewerkers gebruiken de kwaliteitskaart om hierop een PDCA-cyclus te realiseren.	Strategisch doel 2 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029

We gaan de mogelijkheden verkennen om medewerkers 'uit te wisselen'.	Bijvoorbeeld het aansluiten van de kwaliteitscoördinator op de peutergroep, om kennis en expertise uit te wisselen.	Strategisch doel 2 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029
We zorgen voor draagvlak binnen de voorscholen en vroegscholen om deze samenwerking te realiseren en zien hierop toe.	Bestuurlijk blijft er de komende periode consequent aandacht voor het realiseren van deze samenwerking middels de lokaal educatieve agenda-overleggen.	Strategisch doel 2 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029
Gezamenlijke professionaliseringsactiviteiten medewerkers voor- en vroegscholen.		Strategisch doel 2 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029
Aanvullende taakuren voor medewerkers voorscholen beschikbaar voor het voeren van gesprekken met ouders en netwerkpartners.		Strategisch doel 3 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029
Verhogen van het aantal uren VE-coaching, aanvullend op wettelijk minimum.		Strategisch doel 3 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029
Gezamenlijke professionalisering/trainingen medewerkers voor- en vroegscholen gericht op inclusief en contextgericht werken.	Bijvoorbeeld: de training van Druk & Dwars.	Strategisch doel 3 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029
Inzet van ambulant pedagogische medewerker.		Strategisch doel 3 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029
Samenwerking op inclusie wordt onderdeel van een samenwerkingsagenda.		Strategisch doel 3 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029

We verkennen de mogelijkheid van een 'overdracht' van consultatiebureau naar voorschool en de mogelijkheid van een 'evaluatiegesprek' tussen voorschool en ouders. Zowel voor- als vroegscholen hebben plannen voor ouderbetrokkenheid, rekening houdend met: het communiceren van verwachtingen, het actief betrekken van ouders bij de groep en het programma, het stimuleren van ouders om thuis aan de slag te gaan.

Wij hebben hoge verwachtingen van ouders en communiceren dit (positieve wijze). Gelijkwaardigheid en partnerschap tussen professional en ouders is belangrijk. Als dat vertrouwen wederzijds aanwezig is, zien we dat ouders pedagogisch kunnen meegroeien.

[Strategisch doel 3 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029](#)

[Strategisch doel 4 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029](#)

We gaan met voor-, vroegscholen, Bindkracht10 en het consultatiebureau bekijken wat op voorhand en tijdens deelname aan vve te communiceren met ouders over wat van hen 'verwacht' wordt en hoe hen te ondersteunen in het verbeteren van de eigen taalvaardigheid. Daarbij zoeken we de verbinding met de gezinsaanpak geletterdheid.

[Strategisch doel 4 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029](#)

Aanvullende taakuren pm'ers voor gesprekken met ouders en ouderbetrokkenheid op zware doelgroep locaties.

[Strategisch doel 4 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029](#)

We nemen het thema ouderbetrokkenheid, en stimulering in de thuisomgeving, op in een samenwerkingsagenda.

[Strategisch doel 4 Uitvoeringsplan Voor- & Vroegschoolse educatie 2025 – 2029](#)

Uitvoeren van het plan Gelijwaardige kansen in het onderwijs 2023-2026

In het coalitieakkoord 2022 zijn middelen opgenomen voor de uitvoering hiervan. Vanaf 2027 programmeren we deze inzet structureel binnen de algemene middelen onderwijsachterstanden. Deze middelen worden toegevoegd aan de algemene ondersteunende subsidies die partners in de stad ontvangen voor het vergroten van de kansengelijkheid voor kinderen en jongeren.

Interventie

Inhoud

toelichting/aanvulling

Versterken ontwikkeling en voorkomen uitval van jongeren door inzet jongerenwerkers Voortgezet Onderwijs

De inzet van jongerenwerk draagt bij aan het verstevigen van het netwerk van alle jongeren binnen hun verschillende leefwerelden thuis, op school, in de wijk en online en het tijdig oppakken van signalen. Tevens is ons doel binnen dit uitvoeringsplan om scholen in kansarmere wijken of scholen met veel kinderen uit deze wijken extra te ondersteunen. Momenteel wordt de aanpak methodisch doorontwikkeld en is het jongerenwerk op acht scholen aanwezig.

Alle genoemde interventies bij het uitvoerings plan zijn uitgebreider terug te lezen via deze link [Gelijwaardige kansen in het onderwijs 2023-2026](https://raadzaam.nijmegen.nl/instrument/brief-aan-de-raad-voortgang-uitvoeringsplan-gelijwaardige-kansen-in-het-onderwijs)
<https://raadzaam.nijmegen.nl/instrument/brief-aan-de-raad-voortgang-uitvoeringsplan-gelijwaardige-kansen-in-het-onderwijs>

Borgen en vergroten kinder- en jongerenparticipatie

Ons doel is het vergroten van de participatie van kinderen en jongeren, zodat we hen kunnen blijven bevragen op wat zij vinden dat nodig is. Op deze wijze kunnen we beter aansluiten bij de belevingswereld van kinderen en jongeren, politieke bewustwording creëren en hen de mogelijkheid geven om zelf met ideeën of voorstellen te komen.

Vergroten van de kennis van en mogelijkheden op de arbeidsmarkt

Door jongeren in de leeftijd van 10 tot 15 jaar in de onderwijstijd op verschillende manieren kennis te laten maken met allerlei beroepen, ontdekken ze welk werk bij hun talenten past en leren ze solliciteren. We werken daarmee aan de doelen versterken van vaardigheden, creëren van een netwerk en het introduceren van rolmodellen voor deze leerlingen. De organisatie JINC voert verschillende programma's op de scholen uit om jongeren te laten ontdekken.

Tegemoetkoming vergoeding vrijwillige ouderbijdrage

Door de tegemoetkoming van de vrijwillige ouderbijdrage kunnen alle leerlingen meedoen aan activiteiten die met deze bijdrage georganiseerd worden, zoals schoolreisjes, Sinterklaasfeest of educatieve uitjes, zoals museumbezoek. En blijft het voor scholen mogelijk om deze activiteiten te organiseren.

Inzet van jongerenwerk in de schakelleeftijd 9-13 jaar

Op de basisscholen met een hoge schoolweging zetten we jongerenwerk in in de groepen 7 en 8. Zij dragen bij aan de ontwikkeling van jongeren voor wie meedoen niet altijd vanzelfsprekend is. Door middel van verschillende interventies, talentontwikkeling en themalessen dragen zij hieraan bij.

Versterken bewustwording in de aanpak discriminatie

Aan de hand van meerdere sessies zijn professionals in het onderwijs bij elkaar gekomen om elkaar te inspireren en bewust t maken van hun handelen waar het gaat om discriminatie.

Vergroten van participatie en talentontwikkeling in de buurt door een hoogwaardig en vindbaar aanbod

Niet alle kinderen komen vanzelfsprekend met een breed aanbod aan activiteiten in aanraking. Het is belangrijk dat aanbod toegankelijk en vindbaar is voor diegene die hier gebruik van kunnen maken. Er zijn meerdere activiteiten en interventies ingezet om de bekendheid met het aanbod te vergroten:

* Stichting Move voert jaarlijks met vier klassen van scholen met een hoge schoolweging het project 'Move je buurt' uit.

* De inzet van MDT-trajecten (Maatschappelijke DienstTijd). Maatschappelijke diensttijd (MDT) heeft als doel kinderen vanaf 12 jaar een kans te bieden om gedurende een aantal weken tot maanden talenten te ontdekken, iets te doen voor de samenleving en anderen te ontmoeten over de muren van etniciteit en sociale klasse.

* Urban hotspot. Er wordt in de fysieke ruimte in Hatert een plek ontwikkeld die voldoet aan de scene van urban sports&culture. Dit biedt kansen op het verbeteren van inclusie, gezondheid, gezonde leefstijl, talentontwikkeling en participatie van jongeren.

Bevorderen ouderbetrokkenheid en maatjestrjecten

In de wijken Willemshoek, Hatert en Dukenburg werken Schools cool en de Nimma Academie samen om de ouderbetrokkenheid te vergroten.

Het bevorderen van gelijke kansen en optimale ontwikkeling van kinderen door effectieve en aantoonbaar werkzame interventies.

De uitvoeringsplannen 'Extra ontwikkeltijd en gelijke kansen' en 'uitvoeringsplan voor- en vroegschoolse educatie' zijn afgelopen jaar geëvalueerd en herijkt. De beschreven aanpak is gebaseerd op een beleidstheorie gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en/of evidence based interventies. We monitoren in een continu proces of de inzet het gewenste effect heeft.

Ondersteunende subsidies die bijdragen aan vergroten kansengelijkheid

Interventie

Inhoud

toelichting/aanvulling

School's cool

Thuismentoraat door vrijwillige coaches voor leerlingen gericht op zelfvertrouwen, motivatie, studie- en planningsvaardigheden op school. Tevens is er ook aandacht voor ouderbetrokkenheid tijdens het traject. Leeftijd is gericht op leerlingen van 11 tot 18 jaar met focus op brugklassers (overstap po-vo) en leerlingen middelbare school (tweede klas en hoger)

[Home - schoolscoolnijmegen](#)

SchoolsOUT: bieden van een veilige en ondersteunende omgeving voor LHBTIQ+ jongeren.

Bieden van een veilige en ondersteunende omgeving waarin LHBTIQ+ jongeren zichzelf kunnen zijn en zich optimaal kunnen ontwikkelen. SchoolsOUT is inmiddels uitgegroeid tot een samenwerkingsverband van alle scholen (po, vo en mbo), vier kinderopvanginstellingen, gemeente Nijmegen, GGD Gelderland-Zuid, COC Regio Nijmegen en Dito. Inmiddels sluiten ook de gemeenten uit Rijk van Nijmegen aan. De aanpak van SchoolsOUT biedt scholen en de kinderopvang ondersteuning op maat om mogelijk te maken dat kinderen en jongeren op school zichzelf kunnen zijn en houden van wie ze willen. Zo werken ze samen aan een veiliger schoolklimaat voor iedereen.

[Wat is SchoolsOUT? - SchoolsOut](#)

Ondersteuning programma ISK: Tijdige onderwijsopvang en leerstofaanbod voor ISK-leerlingen in afwachting van plaatsing.

het Pontem College, dat het ISK-onderwijs verzorgt in Nijmegen, wil voorkomen dat leerplichtige leerlingen (te) lang het recht op onderwijs ontzegd wordt vanwege plaatsgebrek en draagt zorg voor opvang en aanbod van leerstof voor leerlingen die nog niet in een gewone klas geplaatst kunnen worden.

Betuwe en Nijmegen On Stage: Ondersteunen van vmbo leerlingen bij hun loopbaankeuze door kennismaking met beroepen en werkgevers.

[Onderwijs On Stage](#)

Nijmegen On Stage is een beroepenfeest voor meer dan 1000 leerlingen in het vmbo. Zij krijgen in de lessen op school voorbereiding op verschillende beroepen en tijdens het festival maken ze kennis met verschillende bedrijven uit de regio. Na het festival gaan ze een dag meelopen bij een bedrijf.

Versterken kennismaking en interesse in techniek

[De Jonge Onderzoekers Nijmegen https://juniortechnovium.nl/](https://juniortechnovium.nl/)

We bieden kinderen en jongeren in Nijmegen de mogelijkheid om laagdrempelig kennis te laten maken met techniek. Twee organisaties bieden met ondersteuning van de gemeente hun programma aan:

* Stichting de jonge onderzoekers. Zij laten kinderen in de leeftijd 4-18 jaar op een creatieve manier ontdekken hoe leuk techniek is. ook verzorgen zijn technieklessen voor het basisonderwijs. Zij richten zich in toenemende mate op kinderen met een onderwijsachterstand of migratieachtergrond (samenwerking met Bindkracht10 en Pontemcollege).

* Junior Technovium organiseert en coördineert waarin leerlingen (10-15 jaar) op een laagdrempelige, actieve manier kennismaken met wetenschap en technologie, in nauwe samenwerking met onderwijs, bedrijven en overheid.

New Rootz: Jonge nieuwkomers begeleiden naar een zelfstandige en kansrijke toekomst in Nederland

New Rootz ondersteunt jonge nieuwkomers in Nederland in hun weg om een toekomst op te bouwen.

[New Rootz | Voor de dromers en doeners: dreams in action!](#)

Kamers met Kansen voor mbo'ers: Jongeren ondersteunen bij het behalen van een startkwalificatie en de stap naar zelfstandig wonen en werken.

[Kamers met Kansen, Nijmegen – flexwonen.nl](https://www.flexwonen.nl)

Het Kamers met Kansen-project in Nijmegen biedt jongeren tussen 18 en 23 jaar woonruimte en coaching. Het gaat om jongeren die door een instabiele thuissituatie niet in staat zijn hun mbo-opleiding te voltooien. Ze staan ingeschreven bij ROC Nijmegen en zijn nog niet in het bezit van een startkwalificatie. De jongeren kunnen zich in anderhalf jaar voorbereiden op een zelfstandig bestaan, met als eindresultaat een mbo-diploma op zak of een baan.

Stichting Move: vergroten van ontwikkelkansen voor kinderen en jongeren door talentontwikkeling en maatschappelijke betrokkenheid.

[Bubbels breken met Stichting Move](https://www.stichtingmove.nl)

Stichting Move streeft naar een gelijkwaardige maatschappij waarin iedereen, ongeacht afkomst, zich optimaal kan ontwikkelen. Zij zetten zich in Nijmegen in voor kinderen en jongeren van 9 tot 16 jaar die minder kansen krijgen dan hun leeftijdsgenoten. Via verschillende activiteiten in een doorlopende leerlijn van maatschappelijke projecten voor het primair onderwijs en het vmbo ontdekken zij hun talenten en hoe zij die kunnen inzetten voor hun omgeving.

Gegevens voor het maken van de grafiek weerstandsv

Gegevens voor grafiek weerstandsvermogen; vet gedrukte bedragen overnemen uit grafiek l

grafiek onderdelen * € 1 miljoen	2025 ratio 10,79	2026 ratio 9,38	2027 6,29
Exploitatie risico's	19,8	18,0	18,0
Risico's planexploitaties	0,0	5,5	10,5
Oorspr. ontw. saldireserve	213,6	227,5	234,2
Ondergrens	25,0	25,0	25,0
Ratio 1	19,8	23,5	28,5
Ontwikkeling saldireserve	213,6	220,4	179,0
Ratio	10,79	9,38	6,29

Gegevens verloop saldireserve; vet gedrukte bedragen overnemen uit grafiek laatste rapport

Ontwikkeling saldireserve ; x 1 miljoen	in telling	2025	2026	2027
Overnemen uit laatste rapportagemoment:				
Beginstand		184,2	213,6	220,4
Structureel spaarbedrag		4,9	1,1	2,0
Incidentele mutaties en budgetoverhevelingen		13,0	-4,5	0,3
Claims en verwachtingen	nee	-3,7		
Claims en verwachtingen	ja		-3,7	
Voorlopig jaarrekeningresultaat 2025 (op basis 2e VM)	nee	16,9	-0,3	
Budgetoverheveling 2e VM 2025	ja	7,2	-6,8	-0,3
Jaarrekeningresultaat 2025	ja		23,5	
Correctie toegerekende rente	ja	-0,5		
Mutaties in blad saldi			-7,2	-48,0
Programmasaldo afrekenen met saldireserve				0,0
bespaarde rente reserves		4,8	4,4	4,6
Saldireserve		213,6	220,4	179,0
bespaarde rente		4,8	4,4	4,6
Oorspronkelijk reeks saldireserve ; x 1 miljoen		2025	2026	2027
Op basis Stadsbegroting 2026		220,1	221,0	227,9
Op basis Stadsrekening 2025		213,6	227,5	234,2

Gegevens verloop risico's grondexploitaties; vet gedrukte bedragen overnemen uit grafiek la

Ontwikkeling risico's planexploitatie ; x 1 miljoen	2025	2026	2027
risico's laatste rapportagemoment	14,1	29,7	46,1
mutatie SB 2026	-14,1	-24,2	-35,6
risicoprofiel met aanpassingen	0,0	5,5	10,5

Gegevens verloop programmarisico's ; vet gedrukte bedragen overnemen uit grafiek laatste

Ontwikkeling risico's planexploitatie ; x 1 miljoen	2025	2026	2027
Exploitatie risico's	19,8	13,1	13,1
mutatie SB		4,89	4,89
risicoprofiel met aanpassingen	19,8	18,0	18,0

ermogen

laatste rapportagemoment

2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
5,15	3,65	2,98	2,49	2,10	1,85	1,81	1,82	1,81	1,84
18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0
16,9	31,9	43,9	57,4	72,9	87,1	91,8	93,7	96,3	97,1
238,2	244,4	251,1	258,1	265,2	272,5	280,5	288,7	297,1	305,6
25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
34,8	49,9	61,9	75,4	90,9	105,1	109,8	111,7	114,3	115,0
179,3	181,9	184,8	188,0	191,3	194,6	198,7	202,8	207,0	211,3
5,15	3,65	2,98	2,49	2,10	1,85	1,81	1,82	1,81	1,84

tagemoment

2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
179,0	179,3	181,9	184,8	188,0	191,3	194,6	198,7	202,8	207,0
2,7	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
-3,4	-1,3	-1,0	-0,7	-0,7	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
0,0									
-2,7	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3,8	3,8	3,9	3,9	4,0	4,0	4,1	4,2	4,2	4,3
179,3	181,9	184,8	188,0	191,3	194,6	198,7	202,8	207,0	211,3
3,8	3,8	3,9	3,9	4,0	4,0	4,1	4,2	4,2	4,3
231,8	237,9	244,4	251,3	258,4	265,5	273,4	281,5	289,8	298,1
238,2	244,4	251,1	258,1	265,2	272,5	280,5	288,7	297,1	305,6

aatste rapportagemoment

2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
58,2	73,8	80,9	91,3	94,2	100,8	106,0	108,5	110,5	111,8
-41,3	-41,9	-37,0	-33,9	-21,3	-13,6	-14,2	-14,7	-14,2	-14,7
16,9	31,9	43,9	57,4	72,9	87,1	91,8	93,7	96,3	97,1

2038	2039	2040
1,86	1,87	1,88
18,0	18,0	18,0
98,2	99,9	101,5
314,3	323,1	332,0
25,0	25,0	25,0
116,2	117,9	119,5
215,7	220,1	224,6
1,86	1,87	1,88

2038	2039	2040
211,3	215,7	220,1
2,6	2,6	2,6
0,0	0,0	0,0
-2,6	-2,6	-2,6
0,0	0,0	0,0
4,4	4,5	4,6
215,7	220,1	224,6

4,4	4,5	4,6
2038	2039	2040
306,7	315,3	324,1
314,3	323,1	332,0

2038	2039	2040
113,4	115,2	117,0
-15,2	-15,3	-15,6

98,2	99,9	101,5
------	------	-------

2038	2039	2040
13,1	13,1	13,1
4,89	4,89	4,89
18,0	18,0	18,0

Control sheet dashboard financieel beeld

Gebruikersparameters

moment	Coalitie onderhandelingen 2026	
jaar		2027
Financieel scenario		0
naam scenario	Coalitie onderhandelingen stand ...	
omschrijving		
Incl. effect stadsrekening 2025	TRUE	

rekenrente		1,75%
bedrag overige eigen vermogen		40,0
gemiddelde afschrijvingstermijn		20
overhead_perc		38,5%

Programma's	verkorte naam
Bestuur en organisatie	Bes
Veiligheid	Vei
Economie en toerisme	Eco
Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg	WWZ
Werk en Inkomen	W&I
Onderwijs	Ond
Wonen en stedelijke ontwikkeling	Won
Bereikbaarheid	Ber
Openbare ruimte	Ope
Cultuur en Cultureel Erfgoed	Cul
Sport	Spo
Financiën	Fin

Categorie	Onvermijdelijk Intensivering Nieuw beleid Dekking
-----------	--

jaar

Gegevens voor grafiek saldo

Verloop saldireserve ; x 1 miljoen	2027	2028	2029	2030
Saldo programmabegroting positief	€ 0,0 mlj	€ 0,0 mlj	€ 0,0 mlj	€ 0,0 mlj
Saldo programmabegroting negatief	-€ 64,4 mlj	-€ 35,5 mlj	-€ 48,3 mlj	-€ 26,4 mlj
Saldo programmabegroting	- 64,4 mlj	- 35,5 mlj	- 48,3 mlj	- 26,4 mlj

besturingselementen knelpunten

onvermijdelijk	TRUE
strikt onvermijdelijk	TRUE
wens raad	TRUE
geld loopt af	TRUE
in LIAS, niet in opgave	TRUE
oplossing	FALSE

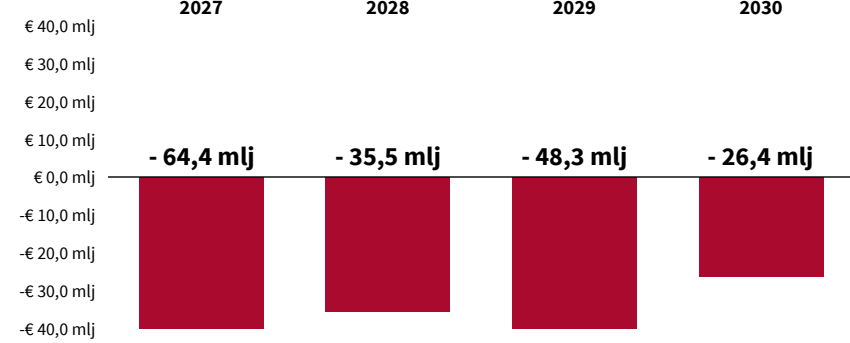
Dashboard financiële positie Coalitie onderhandelingen 2026

In dit dashboard zijn de gevolgen zichtbaar gemaakt voor de programmabegroting en de saldireserve.

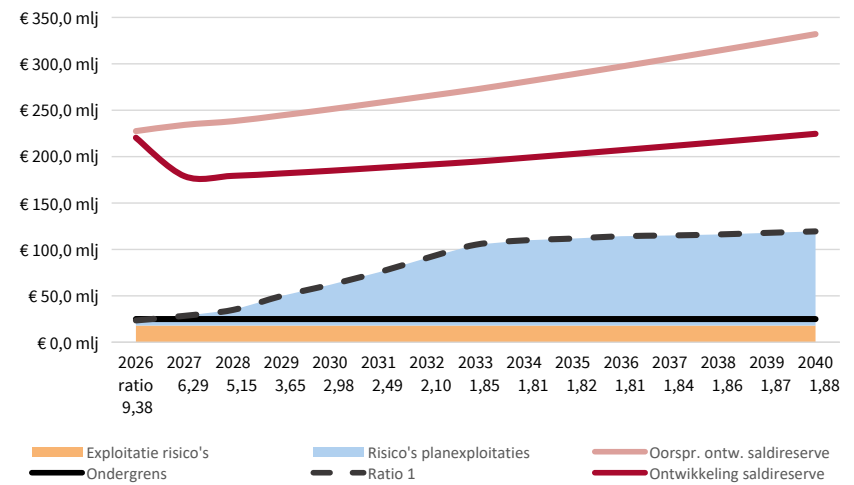
Programmabegroting; * € 1 miljoen	2027	2028	2029	2030	
Stadsbegroting 2026 - 2029	0,0	0,0	0,0	0,0	☒
Ontwikkeling algemene middelen	-0,4	0,4	0,2	9,0	
Resultaat onderhandelingen	-56,9	-28,1	-36,1	-28,3	
Aanpassing kapitaallasten (vanuit invest)	0,0	0,0	0,0	0,0	☐
Knel- en aandachtspunten huidige begroting	-7,2	-7,9	-12,4	-7,2	☒
Programmasaldo afrekenen met saldireserve	0,0	0,0	0,0	0,0	☐
Programmasaldo	-64,4	-35,5	-48,3	-26,4	

Stadsrekening 2025 als basis

Saldo programmabegroting

Doorkijk weerstandsvermogen

Financiële aanpassingen algemene middelen

terug

Ten behoeve van Coalitie onderhandelingen 2026

Totaal aanpassingen programmabegroting * € 1 miljoen -0,4 0,4 0,2 9,0

bedragen * € 1 miljoen	prog.	Oorspronkelijk bedrag				percentage	Oorspronkelijk bedrag			
		2027	2028	2029	2030		2027	2028	2029	2030
Gemeentefonds										
- septembercirculaire 2025	Fin	-3,6	-3,7	-3,9	-3,9	100 %	-3,6	-3,7	-3,9	-3,9
- verdere doorvoer verdeelmodellen	Fin	0,0	0,0	0,0	2,7	100 %				2,7
- groei BBP	Fin	0,0	0,0	0,0	4,0	100 %				4,0
- bevestigingen verdere doorvoer verdeelmodellen (advies ROB)	Fin	0,0	0,0	0,0	0,0	0 %	-2,7	-2,7	-2,7	-2,7
- niet inrekenen van ingroei	Fin	0,0	0,0	0,0	0,0	0 %	-2,7	-5,4	-8,1	-10,8
Belasting opbrengst										
Ontwikkeling aantallen	Fin	0,0	0,0	0,0	0,7	100 %				0,7
		0,0	0,0	0,0	0,0	0 %				
Bijstelling jaarschijf 2030										
Budgetten toegekend tot en met 2029:										
- het komen tot één omgevingsplan	Won	0,0	0,0	0,0	0,5	100 %				0,5
- klimaatadaptie	Ope	0,0	0,0	0,0	0,8	100 %				0,8
- na regen verschijnt de regenboog (amendement)	WWZ	0,0	0,0	0,0	0,2	100 %				0,2
						0 %				
Rente										
.....		0,0	0,0	0,0	0,0	0 %				
Prijsontwikkeling										
.....		0,0	0,0	0,0	0,0	0 %				
OZB - niet woningen		0,0	0,0	0,0	0,0	0 %	6,0	6,0	6,0	6,0
Afvalstoffen		0,0	0,0	0,0	0,0	0 %	3,5	3,5	3,5	3,5
Saldireserve										
verlagen structureel spaarbedrag		2,0	2,7	2,6	2,6	100 %	2,0	2,7	2,6	2,6
Stoppen rentetoerekening		0,0	0,0	0,0	0,0	0 %	4,6	3,8	3,8	3,9
Geen afdracht OZB opbrengst Waalfront - vormen voorziening		1,2	1,5	1,5	1,5	100 %	1,2	1,5	1,5	1,5
		0,0	0,0	0,0	0,0	0 %				

Knelpunten huidige begroting

Ten behoeve van Coalitie onderhandelingen 2026

terug

Totaal aanpassingen programmabegroting * € 1 miljoen -7,2 -7,9 -12,4 -7,2

bedragen * € 1.000	prog.	2027	2028	2029	2030	percentage	cat	Oorspronkelijk bedrag			
								2027	2028	2029	2030
onvermijdelijk											
Klachtenbehandeling	Bes	-650	-585	-585	-585	100 %		-650	-585	-585	-585
Digitalisering MS365	Bes	-343	-343	-343	-343	100 %		-343	-343	-343	-343
Demonstratierecht	Vei	-160	-160	-160	-160	100 %		-160	-160	-160	-160
Bijstelling begrote baten zwerfafval	Ope	0	0	0	0	0 %		-242	-242	-242	-242
Uitname digitaal stelsel	Won	-241	-251	-212	-212	100 %		-241	-251	-212	-212
Waalbrug werkzaamheden RWS	Ber	0	0	-5.000	0	100 %				-5.000	
Aflopend											
Aflopende middelen Kinderwerk		0	0	0	0	0 %		-300	-300	-300	-300
Aflopende middelen Samen Verder		0	0	0	0	0 %		-550	-350	-350	-350
Aflopende middelen sociale basis - rijksmiddelen: IZA inwonersinitiatie		0	0	0	0	0 %		-388	-388	-388	-388
Aflopende middelen Wijkendeals (provinciale middelen)		0	0	0	0	0 %		-160	-421	-421	-421
Decentralisatie Uitkering VWS t.b.v. pilot EU arbeidsmigranten		0	0	0	0	0 %				-562	-562
Investeringsfonds Sturen op een sterke sociale basis (sturingsinnovatie)		0	0	0	0	0 %		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Amendement iedereen doet mee		0	0	0	0	0 %					-260
Fietsenstalling NS		-100	-100	-100	-100	100 %		-100	-100	-100	-100
Structurele taken omgevingswet		0	-925	-925	-925	100 %			-925	-925	-925
Aandachtspunten											
Crowd control 4-daagse	Vei	-100	-100	-100	-100	100 %		-100	-100	-100	-100
Economische Visie 2.0	Eco	0	0	0	0	0 %		-300	-300	-300	-300
Huisvesting bijzondere doelgroepen:	WWZ										
Ontwikkeling en verbetering van vastgoed voor het regionaal v.	WWZ	-300	-300	-300	-300	100 %		-300	-300	-300	-300
Projectcapaciteit Stedelijke Ontw. Voor Flet en Brug	WWZ	-350	-350	-350	-350	100 %		-350	-350	-350	-350
Invulling principe 10. Housing First	WWZ	-311	-255	-255	-255	100 %		-311	-255	-255	-255
Amendement 'Iedereen van de Straat'	WWZ	0	0	0	0	0 %		-3.000			
Onderzoek en proef naar Het Bouwdepot	WWZ	0	0	0	0	0 %		-1.000	-1.000		
Visie Financiële bestaanszekerheid	W&I	0	0	0	0	0 %		-812	-712	-712	-712
OV-visie	Ber	0	0	0	0	0 %		-280	-280	-280	-280
Energietransitie: 10.000 woningen aardgasvrij en warmte-infra:	Ope	0	0	0	0	0 %		-3.750	-3.750	-3.750	-3.750
Inwonersberaad Afval	Ope	-200	-100	-100	-100	100 %		-200	-100	-100	-100
Uitbreiding capaciteit Toezicht en handhaving	Ope	-700	-700	-700	-700	100 %		-700	-700	-700	-700
Weerbaarheid		0	0	0	0	100 %					
Aanpak maatschappelijke weerbaarheid	Vei	-1.100	-1.100	-600	-400	100 %		-1.100	-1.100	-600	-400
iRvN: Mobile Device Management	Bes	-632	-632	-632	-632	100 %		-632	-632	-632	-632
		0	0	0	0	0 %					

Knelpunten huidige begroting

Ten behoeve van Coalitie onderhandelingen 2026

terug

 Totaal aanpassingen programmabegroting * € 1 miljoen -7,2 -7,9 -12,4 -7,2

bedragen * € 1.000	prog.	2027	2028	2029	2030	percentage	cat	Oorspronkelijk bedrag			
								2027	2028	2029	2030
managers		-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	100 %		-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
		0	0	0	0	0 %					

Financiële aanpassingen programmabegroting

Ten behoeve van Coalitie onderhandelingen 2026

terug

Totaal aanpassingen programmabegroting * € 1 miljoen -56,9 -28,1 -36,1 -28,3

bedragen * € 1.000	prog.	Oorspronkelijk bedrag				percentage	Oorspronkelijk bedrag			
		2027	2028	2029	2030		2027	2028	2029	2030
W&I										
MMD+organisaties		-1.500	-1.500	-1.500	-1.500	100 %	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
Bouwdepot		0	0	-1.000	-1.000	100 %			-1.000	-1.000
financiële bestaanszekerheid		0	0	0	0	0 %	-812	-712	-712	-712
Busvoordeel abo		-1.500	-1.500	-1.500	-1.500	100 %	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
Schulden										
Schuldenvrij		-750	-750	-500	-500	100 %	-750	-750	-500	-500
Gezinnen met kinderen		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	100 %	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Onderwijs										
Brede brugklasbonus		0	0	0	0	100 %				
Kansengelijkheid onderwijs		-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	100 %	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
MBO-agenda		-1.500	-1.500	-1.500	-1.500	100 %	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
VVE		0	0	0	0	0 %				
Taalles in eigen taal		0	0	0	0	0 %				
Gratis Kinderopvang		0	0	0	0	0 %				
		0	0	0	0	0 %				
Werk										
Niet: Kostendelersnorm		0	0	0	0	100 %	0	0	0	0
Bijverdienbonus		-500	-500	-500	-500	100 %	-500	-500	-500	-500
Ondersteunen sociaal ondernemers		0	0	0	0	100 %	0	0	0	0
Maatwerkbanen		-700	-700	-700	-700	100 %	-700	-700	-700	-700
Arbeidsmigranten		0	0	0	0	0 %				
Economie										
Sociaal ondernemers		0	0	0	0	100 %	0	0	0	0
Openbare toiletten		0	0	0	0	100 %	0	0	0	0
Semicon/economie		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	100 %	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Binnenstad		-250	-250	-250	-250	100 %	-250	-250	-250	-250
EU-lobbyist		-100	-100	-100	-100	100 %	-100	-100	-100	-100
Reclame weghalen (wegvallende baten)		0	0	0	0	100 %				
Inwonersberaden (min 2)		-300	0	-300	0	100 %	-300		-300	
Scenario 3 participatie		-750	-500	-750	-500	100 %	-750	-500	-750	-500
Veiligheid										

Financiële aanpassingen programmabegroting

terug

Ten behoeve van Coalitie onderhandelingen 2026

Totaal aanpassingen programmabegroting * € 1 miljoen -56,9 -28,1 -36,1 -28,3

bedragen * € 1.000	prog.	Oorspronkelijk bedrag				percentage	Oorspronkelijk bedrag			
		2027	2028	2029	2030		2027	2028	2029	2030
Training sensitief werken		0	0	0	0	100 %				
Straatintimidatie		0	0	0	0	100 %				
Handhavingscapaciteit (wijkboa's)		0	0	0	0	100 %				
XTC-proef		0	0	0	0	100 %				
Testen van drugs op festivals		0	0	0	0	100 %				
		0	0	0	0	0 %				
Digitalisering										
Soevereiniteit en eco-systeem		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	100 %	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
P&O inclusie										
Diverser werven		0	0	0	0	100 %	0	0	0	0
Prep		0	0	0	0	100 %	0	0	0	0
Regenbooagenda		0	0	0	-220	100 %				-220
Anti-discriminatie		-350	-350	-350	-350	100 %	-350	-350	-350	-350
(Migrantenorganisaties)		0	0	0	0	100 %				
Mobiliteit										
Deelmobiliteit (regionale concessie)		0	0	-250	-250	100 %			-250	-250
Deelmobiliteit (agenda)		-250	-250	-250	-250	100 %	-250	-250	-250	-250
Parkeren		0	0	0	0	100 %	0	0	0	0
Woonfonds		-15.000	0	-15.000	0	100 %	-15.000		-15.000	
Dekking womo uit woonfonds		7.500	0	7.500	0	100 %	7.500		7.500	
Housing first		0	0	0	0	100 %	0	0	0	0
Knarrenhofjes/zorgbuurthuizen		0	0	0	0	100 %	0	0	0	0
Huurteam etc		-150	-150	-150	-150	100 %	-150	-150	-150	-150
Leegstandsheffing		0	0	0	0	100 %	0	0	0	0
Woningsplitsen		0	0	0	0	100 %	0	0	0	0
Woningsplitsen		0	0	0	0	100 %				
Pilot doorstroom (coaches, huurdemping)		-500	-500	-500	-500	100 %	-500	-500	-500	-500
OV visie		0	0	0	0	0 %	-280	-280	-280	-280
Stedelijke ontwikkeling										
WC Dukenburg		0	0	0	0	100 %				
Schone lucht										
WHO-advieswaarden		0	0	0	0	100 %				
Houtstook		0	0	0	0	100 %				
Sloopregeling brommers		0	0	0	0	100 %				

Financiële aanpassingen programmabegroting

Ten behoeve van Coalitie onderhandelingen 2026

terug

Totaal aanpassingen programmabegroting * € 1 miljoen -56,9 -28,1 -36,1 -28,3

bedragen * € 1.000	prog.	Oorspronkelijk bedrag				percentage	Oorspronkelijk bedrag			
		2027	2028	2029	2030		2027	2028	2029	2030
Sports out		-100	-100	-100	-100	100 %	-100	-100	-100	-100
Sportagenda		-200	-200	-200	-200	100 %	-200	-200	-200	-200
Welzijn										
Wijkcentra zelfbeheer		-200	-200	-200	-200	100 %	-200	-200	-200	-200
Subsidieregeling sociale basis		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	100 %	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Subsidieregeling sociale basis		-300	-300	-300	-300	100 %	-300	-300	-300	-300
Stadsdeelprogrammeren (2 stadsdelen)		-600	-600	-600	-600	100 %	-600	-600	-600	-600
Tippelzone is moeilijk		0	0	0	0	100 %				
MuZieum		-200	-200	-200	-200	100 %	-200	-200	-200	-200
Marikenhuis		0	0	0	0	100 %	0	0	0	0
Cultuur										
Cultuur erbij		-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	100 %	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Culturele hoofdstad		-10.000	0	0	0	100 %	-10.000			
Cultureel erfgoed		-500	-500	-500	-500	100 %	-500	-500	-500	-500
Zwembad Dukenburg doorontwikkeling		0	0	0	0	100 %	0	0	0	0
Vluchtelingen										
Integratie		0	0	0	0	100 %				
Meewerken aan terugkeer		0	0	0	0	100 %				
MFC		0	0	0	0	100 %				
Dakloosheid		0	-3.000	-3.000	-3.000	100 %		-3.000	-3.000	-3.000
Jeugd										
Proeftuinen		-850	-550	-550	-550	100 %	-850	-550	-550	-550
Mockingbird		0	0	0	0	100 %				
Verlengde Jeugdzorg		0	0	0	0	100 %				
Klimaatadaptatie										
Strategie		0	0	0	0	100 %	0	0	0	0
Geen regenton		0	0	0	0	100 %	0	0	0	0
Extra bomen		-500	-500	-500	-500	100 %	-500	-500	-500	-500
lets voor west		0	0	0	0	100 %				
Groennorm		0	0	0	0	100 %	0	0	0	0
Parkeerplaats halfverharden		0	0	0	0	100 %	0	0	0	0
Groeneaankoopfonds		-6.500	0	0	0	100 %	-6.500	0	0	0
"Rechten voor de natuur"		0	0	0	0	100 %	0	0	0	0

Financiële aanpassingen saldi reserve

Ten behoeve van Coalitie onderhandelingen 2026

	Totaal aanpassingen programmabegroting * € 1 miljoen		2,0	2,7	2,6	2,6
	Totaal aanpassingen saldireserve * € 1 miljoen	-7,2	-48,0	-2,7	-2,6	-2,6

bedragen * € 1 miljoen		prog.	2026	2027	2028	2029	2030	percentage
Aanpassingen saldi reserve met effect op programmabegroting								
- aanpassing structureel spaarbedrag (gekoppeld!)	Fin			-2,0	-2,7	-2,6	-2,6	100 %
- geen toevoeging bespaarde rente (gekoppeld!)	Fin			0,0	0,0	0,0	0,0	0 %
- vormen voorziening Waalfront (gekoppeld!!!)	Fin	-7,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100 %
-	Fin			0,0	0,0	0,0	0,0	0 %
Mutaties saldireserve éénmalige uitgave								
- uitname tbv Winkelsteeg	nvt			-46,0	0,0	0,0	0,0	100 %
- vorming bestemmingsreserves	nvt			0,0	0,0	0,0	0,0	0 %
- vorming bestemmingsreserves	nvt			0,0	0,0	0,0	0,0	0 %
-	nvt			0,0	0,0	0,0	0,0	0 %
-	nvt			0,0	0,0	0,0	0,0	0 %

terug

	Oorspronkelijk bedrag			
2026	2027	2028	2029	2030
	-2,0	-2,7	-2,6	-2,6
	-4,6	-3,8	-3,8	-3,9
-7,2				
	-46,0			

Investeringsplan

Ten behoeve van Coalitie onderhandelingen 2026

Totaal aanpassingen investeringsplan * € 1 miljoen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
---	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Effect kapitaallasten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
------------------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

- afschrijving	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
----------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

- rente	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
---------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

bedragen * € 1 miljoen	prog.	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	
-------------------------------	--------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--

Doelen nader gedefind

Nog compactere versie februari 2026

Inleiding en inhoudsopgave

Inleiding

Met de stadsbegroting 2026-2029 is het document ‘[Doelen ander geduid](#)’ gepubliceerd. Dit document was het resultaat om de begroting in bredere zin transparant te maken en om meer zicht te bieden op keuzemogelijkheden om financiële ruimte te creëren. Dit document is een samenvatting van ‘Doelen nader geduid’.

In dit document is per programma een overzicht opgenomen waarin per doel is aangegeven:

- Of er sprake is van wettelijke taken (ja, nee, deels)
- Wat de mate van beleidsvrijheid is (1 is weinig beleidsvrijheid, 10 is volledige beleidsvrijheid, volgens ROB onderzoek ‘Beleidsvrijheid Geduid’)
- het budget (lasten- baten) in 2026 en een inschatting van de mate van beïnvloedbaar:
- Op welke termijn budgetten beïnvloedbaar zijn
 - Beïnvloedbaar op korte termijn haalbaar (binnen een jaar)
 - Enigszins beïnvloedbaar tussen één en drie jaar
 - Beperkt beïnvloedbaar vanaf het vierde jaar

Vervolgens zijn per doel de knoppen waaraan gedraaid kan worden om financiële ruimte te creëren opgenomen.

Uitgangspunten en disclaimer beïnvloedbaarheid

Bij het inschatten van de beïnvloedbaarheid is uitgegaan van het volgende:

- Subsidies zijn gelabeld als “enigszins” beïnvloedbaar (oranje);
- Uitvoeringskosten en overhead zijn gelabeld als “beperkt” beïnvloedbaar (rood)
- Budgetten die niet beïnvloedbaar zijn, zijn niet opgenomen.

Disclaimer: de beïnvloedbaarheid van budgetten laat zich niet makkelijk uniform en objectief duiden. Vele factoren spelen een rol, zoals de veelheid aan kostensoorten, financiële verplichtingen gekoppeld aan (contractuele) afspraken en subsidies, afhankelijkheid van externe partijen en de termijn waarop beïnvloedbaarheid effect kan hebben.

De bedragen moeten dan ook niet absoluut worden gelezen, maar als een inschatting.

Inhoudsopgave

Inleiding en inhoudsopgave	3
Totaaloverzicht programma’s en ambities	4
Bestuur en organisatie	6
Veiligheid	8
Economie en toerisme	11
Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg	13
Werk en Inkomen	20
Onderwijs	22
Bereikbaarheid	24
Wonen en stedelijke ontwikkeling	27
Openbare ruimte	28
Cultuur en Cultureel Erfgoed	33
Sport	35
Financiën	36

Totaaloverzicht programma's en ambities

Ambitie/doel	Saldo (baten - lasten)	Beïnvloedbaar: snel < 1 jaar	enigszins 2 tot 3 jaar	beperkt >= 4 jaar
Programma Bestuur & Organisatie				
1 We zijn een betrouwbare en omgevingsbewuste omgeving	€ 82.332		€ 38	€ 78.672
2 Nijmegenaar centraal in onze dienstverlening	€ 4.970	€ 0	€ 237	€ 1.305
Totaal Programma Bestuur & Organisatie	€ 87.302	€ 0	€ 275	€ 79.977
Programma Veiligheid				
3 We zijn een veilige en weerbare stad voor iedereen waar we overlast en criminaliteit voorkomen en tegengaan	€ 1.874	399	0	1354
4 We zijn een veilige en zorgzame stad voor iedereen waarin we (ernstige) overlast, crimineel en gevaarzettend gedrag van personen of groepen, met (multi)problematiek, tegengaan en voorkomen	€ 4.837	€ 0	€ 0	€ 4.283
5 We zijn een stad waarin de openbare orde en fysieke veiligheid zijn geborgd. Veiligheidsmaatregelen zijn altijd redelijk, billijk en evenwichtig	€ 20.575	€ 113	€ 0	€ 21.196
Totaal Programma Veiligheid	€ 27.286	€ 512	€ 0	€ 26.833
Programma Economie en toerisme				
6 We dragen bij aan het creëren en behouden van meer en passende banen en zijn als stad aantrekkelijk voor werkgevers en werknemers	6063	€ 1.008	€ 1.375	€ 2.908
7 We dragen de stad met trots uit en hebben een krachtig (inter)nationaal profiel	€ 1.018		€ 714	€ 384
Totaal Programma Economie en toerisme	€ 7.081	€ 1.008	€ 2.089	€ 3.292
Programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg				
8 Inwoners voeren eigen regie over hun leven, gezin en gezondheid en nemen actief deel aan de maatschappij. Men heeft respect voor elkaar en ondersteunt elkaar	€ 170.810	€ 787	€ 68.977	€ 25.834
9 We zorgen dat kinderen en volwassenen zo veel mogelijk in een veilige thuissituatie kunnen leven We versterken inwoners die de basis van het bestaan niet op orde hebben of deze dreigen te verliezen	€ 127.633	€ 226	€ 39.292	€ 44.891
Totaal Programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg	€ 298.443	€ 1.013	€ 108.269	€ 70.725
Programma Werk en Inkomen				
10 Nijmegenaren kunnen participeren	€ 58.663	€ 1.392	€ 6.836	€ 2.170
11 Nijmegenaren beschikken over financiële bestaanszekerheid	€ 35.403	€ 3.649	€ 3.908	€ 28.175
Totaal Programma Werk en Inkomen	€ 94.066	€ 5.041	€ 10.744	€ 30.345
Programma Onderwijs				
12 Alle inwoners hebben gelijkwaardige participatiekansen en optimale ontwikkelingsmogelijkheden	€ 7.024	€ 0	€ 1.100	€ 6.695
13 We hebben voor kinderen en jongeren duurzame, moderne en toegankelijke onderwijsgebouwen	€ 20.046			€ 20.819
Totaal Programma Onderwijs	€ 27.070	€ 0	€ 1.100	€ 27.514

Ambitie/doel	Saldo (baten - lasten)	Beïnvloedbaar: snel < 1 jaar	enigszins 2 tot 3 jaar	beperkt >= 4 jaar
Programma Bereikbaarheid				
14 We versnellen onze mobiliteitstransitie, om zo de stad bereikbaar en leefbaar te houden	-€ 5.526	-€ 19.833	€ 991	€ 10.724
15 Onze infrastructuur, weginrichting en civiele kunstwerken zijn van goede kwaliteit en goed bereikbaar	€ 43.719	€ 745	€ 11.485	€ 17.134
16 Een bereikbare stad met schone mobiliteit	€ 122	€ 52	€ 51	€ 0
Totaal 14 Programma Bereikbaarheid	€ 38.315	-€ 19.036	€ 12.527	€ 27.858
Programma Wonen en stedelijke ontwikkeling				
17 We zijn een aantrekkelijke stad om te wonen, met goede werklocaties, openbare ruimtes en voorzieningen	€ 14.485	€ 828	€ 3.784	€ 13.562
18 We zijn een stad met gemengde wijken en een gevarieerd woningaanbod dat aansluit bij de vraag van alle nieuwe en bestaande bewoners	€ 8.443	€ 314	€ 13.932	-€ 5.804
Totaal Programma Wonen en stedelijke ontwikkeling	€ 22.928	€ 1.142	€ 17.716	€ 7.758
Programma Openbare ruimte				
19 We zijn een klimaatbestendige stad waar de overlast van hitte, droogte en water tot een minimum wordt beperkt en de biodiversiteit wordt bevorderd	€ 8.132	€ 90	€ 1.004	€ 4.599
20 We hebben een groene, gezonde en vitale omgeving om in te wonen, te werken en te recreëren	€ 11.749	€ 0	€ 719	€ 5.428
21 We zijn een circulaire stad waar we verantwoord omgaan met grondstoffen en deze zoveel mogelijk opnieuw gebruiken	€ 317	€ 0	€ 517	€ 542
22 We zijn een duurzame en energie neutrale stad, waarin we inwoners en bedrijven ondersteunen bij de energie- en warmte transitie en duurzame inwonersinitiatieven stimuleren	€ 5.636	€ 605	€ 0	€ 0
23 We hebben een openbare ruimte die toekomstbestendig en leefbaar is	€ 12.087	€ 612	€ 1.597	€ 14.978
Totaal Programma Openbare ruimte	€ 37.921	€ 1.307	€ 3.837	€ 25.547
Programma Cultuur en cultureel erfgoed				
24 We zijn een aantrekkelijke stad met een bereikbaar en hoogwaardig cultureel aanbod en hebben een cultureel klimaat gericht op vernieuwing en innovatie	€ 31.804	€ 0	€ 27.420	€ 7.367
25 We benutten ons unieke erfgoed om de aantrekkelijkheid van onze stad voor (nieuwe) bewoners, bedrijven en bezoekers te vergroten en hen nog sterker te verbinden aan de stad	€ 6.860	€ 771	€ 4.682	€ 1.454
Totaal Programma Cultuur en cultureel erfgoed	€ 38.664	€ 771	€ 32.102	€ 8.821
Programma Sport				
26 We maken een leven lang sporten en bewegen mogelijk voor alle Nijmegenaren met goede, toegankelijke sportaccommodaties en een beweegvriendelijke openbare ruimte	€ 14.973		€ 2.454	€ 7.686
27 We stimuleren en motiveren (structureel) sporten en bewegen	€ 3.592	€ 0	€ 0	€ 3.848
Totaal Programma Sport	€ 18.565		€ 2.454	€ 11.534
Programma Financiën				
28 We zijn een financieel gezonde gemeente nu en in de toekomst	-€ 702.327	€ 4.735	€ 1.100	€ 3.941

Bestuur en organisatie

Ambitie/doel	wettelijk	beleids-vrijheid	Saldo (baten - lasten)	Beïnvloedbaar:		
				snel < 1 jaar	enigszins 2-3 jaar	bepikt >= 4 jaar
1 We zijn een betrouwbare en omgevingsbewuste omgeving						
1.1 Besluiten zijn democratisch en zorgvuldig genomen en integraal afgewogen	nee	1-2	€ 7.423			€ 5.404
1.2 De Nijmegenaren worden betrokken bij het werk aan onze stad, om daarbij gebruik te maken van hun kennis, expertise en initiatief	nee	1-2	€ 217			
1.3 Ons werk wordt slagvaardig en zorgvuldig uitgevoerd en we maken af waar we aan begonnen zijn	deels	1-2	€ 73.290			€ 72.934
1.4 Ons handelen is ethisch en in lijn met wet- en regelgeving	ja	1-2	€ 816		€ 38	
1.5 De belangrijkste risico's bij ons handelen zijn in beeld en worden beheerst	ja	1-2	€ 586			€ 334
1.6 Ons werk is toekomstgericht en er wordt geleerd van het handelen om prestaties te verbeteren	deels	1-2	€ 0			
1.7 Ons handelen is transparant en controleerbaar en er wordt verantwoording afgelegd	deels	1-2	€ 0			
2 Nijmegenaar centraal in onze dienstverlening						
2.1 De Nijmegenaar kan gebruik maken van diens democratische rechten	ja	1-2	€ 651			
2.2 De Nijmegenaar ervaart passende, eenduidige, toegankelijke dienstverlening	deels	1-2	€ 42		€ 42	
2.3 De identiteit van de Nijmegenaar is geregistreerd en beschermd	ja	1-2	€ 4.277		€ 195	€ 1.305
Totaal			€ 87.302	€ 0	€ 275	€ 79.977

1 We zijn een betrouwbare en omgevingsbewuste omgeving

1.1 Besluiten zijn democratisch en zorgvuldig genomen en integraal afgewogen

De gemeente Nijmegen kan besluiten om (een deel van) de lidmaatschappen voor VNG, GGU (Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering) beëindigen. Daarmee plaatst de gemeente zich buiten belangrijke netwerken en samenwerkingen, waarin kennis en ervaring is opgebouwd en wordt gedeeld.

1.2 De Nijmegenaren worden betrokken bij het werk aan onze stad, om daarbij gebruik te maken van hun kennis, expertise en initiatief

Evenementen en vieringen representatie-activiteiten

Alle representatie-activiteiten zijn hier ondergebracht. Het gaat om vieringen (22 februari, 4-5 mei, 20 september). En om evenementen, zoals nieuwjaarsreceptie, activiteiten voor de 4-daagse en veteranenlunch. Daarnaast gaat het om decoraties en onderscheidingen (Waalbrugspeld, Lintjesregen). De gemeente kan besluiten om vieringen en evenementen te versoberen of te beëindigen.

1.3 Ons werk wordt slagvaardig en zorgvuldig uitgevoerd en we maken af waar we aan begonnen zijn

Vermindering materiële kosten applicaties bij Geo-informatie

Door applicaties minder beschikbaar te stellen voor gebruik buiten het bureau kunnen de materiële kosten verminderd worden met € 20.000. Risico is dat andere gebruikers naar duurdere alternatieven gaan zoeken.

Versoberen budget Onderzoek en Statistiek

Een mogelijkheid is om het budget van Onderzoek en Statistiek te verlagen. Er kunnen dan minder onderzoeken worden uitgevoerd ten behoeve van de Gemeente Nijmegen.

Vermindering formatie Personeel Advies en Beleid

Vermindering van de formatie is mogelijk maar zal zeker bij een groeiende organisatie effecten hebben voor de verwachte ondersteuning van de organisatie en ook een beperking betekenen voor de uitvoeringsagenda van P&O.

Versoberen catering, dienstverlening in de avonden en sluiting kantoorgebouw op vrijdag

Door sluiting van een gebouw is er minder bezetting vanuit Facilitair nodig. Naast versobering op de dienstverlening in de avond en meer selfservice is versobering op catering in het algemeen een besparingsmogelijkheid. In totaal kan dit ingeschat tot € 40.000 besparing leiden.

Niet meer publiceren in de Brug

Voor publicatie in de Brug staat een bedrag van ruim € 90.000 gebudgetteerd. Er zou voor gekozen kunnen worden om hier mee te stoppen. Een gevolg zou kunnen zijn dat een deel van de bewoners gemeente Nijmegen niet meer bereikt wordt.

Afschaffen Nieuwjaarsreceptie

De Nieuwjaarsreceptie zou afgeschaft kunnen worden. Dit levert een jaarlijkse besparing van € 47.000 op. Gevolg minder verbondenheid met de stad.

Versoberen activiteiten Vierdaagse

Er is een budget van € 70.000 beschikbaar voor activiteiten Vierdaagse. Dit zou gehalveerd kunnen worden. Budget is vooral bedoeld om de banden met externe relaties te versterken, versobering zou betekenen dat dit gevolgen heeft voor de representatie van de gemeente Nijmegen.

Stoppen bewerken semi-statische archieven, vermindering educatie en stoppen met beiaardier

Versoberen van de dienstverlening kan tot € 180.000 ombuigingsmogelijkheden leiden.

Vermindering educatie betekent een beperking van de externe taak van het Regionaal Archief Nijmegen. Stoppen met bewerking van de semi-statische archieven leidt tot minder toegankelijkheid voor gebruik. De beiaardier is geen kerntaak van de gemeente maar wel immaterieel erfgoed.

Afbouw ondersteuning door sociaal raadsliden

Risico hiervan is dat het moeilijk wordt om te voorkomen dat kwetsbare burgers verder in de problemen komen.

1.4 Ons handelen is ethisch en in lijn met wet- en regelgeving

Terugdraaien van de eigen ombudsfunctie

De ingezette ontwikkeling naar een eigen ombudsfunctie kan worden teruggedraaid. Er moet dan wel weer aangesloten worden bij de landelijke ombudsfunctionaris.

1.5 De belangrijkste risico's bij ons handelen zijn in beeld en worden beheerst

Geen. Het betreft hier de kosten voor de accountant. De accountantscontrole van de jaarrekening is een wettelijke verplichting (artikel 197 en 213 lid 2 gemeentewet)

1.6 Ons werk is toekomstgericht en er wordt geleerd van het handelen om prestaties te verbeteren

Geen. Deze doelstelling kent geen eigen budget.

1.7 Ons handelen is transparant en controleerbaar en er wordt verantwoording afgelegd

Geen. Deze doelstelling kent geen eigen budget.

2 Nijmegenaar centraal in onze dienstverlening

2.1 De Nijmegenaar kan gebruik maken van diens democratische rechten

Er zijn geen knoppen om aan te draaien, omdat het gehele budget minimaal noodzakelijk is voor de uitvoering van wettelijke taken.

2.2 De Nijmegenaar ervaart passende, eenduidige, toegankelijke dienstverlening

Er zijn geen knoppen om aan te draaien, omdat het geringe budget grotendeels noodzakelijk is voor de verplichtingen die we als gemeente hebben voor een digitaal kanaal.

2.3 De identiteit van de Nijmegenaar is geregistreerd en beschermd

Langere wachttijden voor diensten waar geen wettelijke termijn op zit

Er kan worden gekozen om de wachttijd voor bepaalde gemeentelijke diensten te verlengen, specifiek voor producten en diensten waarvoor geen wettelijke termijn geldt.

Deze maatregel heeft directe gevolgen voor de dienstverlening aan de Nijmegenaar, doordat zij langer moeten wachten op afhandeling of reactie. De verwachte besparing is beperkt, en bedraagt naar verwachting circa €75.000 (1 FTE schaal 8).

Verder verlagen servicelevel Klant Contact Centrum (KCC)

Een mogelijke besparing kan worden gerealiseerd door het verlagen van het servicelevel bij het KCC, bijvoorbeeld door het vertragen van de beantwoordingstijd van inkomende telefoongesprekken. Dit houdt in dat inwoners van Nijmegen langer in de wacht staan voordat zij een medewerker spreken.

Het huidige servicelevel is dat 80% van de gesprekken wordt beantwoord binnen 60 seconden (80/60). Verlaging naar bijvoorbeeld 80/80 of 80/100 levert naar schatting een besparing op van €195.000 (3 FTE schaal 6). De opbrengst is relatief beperkt, terwijl de impact op de bereikbaarheid en klanttevredenheid direct merkbaar zal zijn. Daarnaast zullen vragen vaker via andere kanalen binnenkomen, wat elders voor extra belasting kan zorgen. De huidige NEN-norm (telefonische bereikbaarheid van (overheids)organisaties) wordt met het bestaande servicelevel al niet gehaald, en deze maatregel betekent een verdere afwijking van die norm.

Veiligheid

Ambitie/doel	wettelijk	beleids-vrijheid	Saldo (baten - lasten)	Beïnvloedbaar:		
				snel < 1 jaar	enigszins 2 -3 jaar	beperkt > = 4 jaar
3 We zijn een veilige en weerbare stad voor iedereen waar we overlast en criminaliteit voorkomen en tegengaan						
3.1 We voorkomen en gaan problemen van overlast, veelvoorkomende criminaliteit en high impact criminaliteit tegen	nee	3-5	€ 1.068	€ 239		€ 708
3.2 We vergroten de weerbaarheid van de samenleving en de (gemeente)organisatie tegen (invloeden van) ondermijnende criminaliteit	nee	3-5	€ 747	€ 139		€ 608
3.3 We vergroten de weerbaarheid van jongeren, ouderen en ondernemers tegen digitale criminaliteit	nee	3-5	€ 59	€ 21		€ 38
4 We zijn een veilige en zorgzame stad voor iedereen waarin we (ernstige) overlast, crimineel en gevaarzettend gedrag van personen of groepen, met (multi)problematiek, tegengaan en voorkomen						
4.1 We voorkomen en gaan tegen dat jongeren in de criminaliteit belanden.	nee	3-5	€ 1.259			€ 1.259
4.2 We beperken en voorkomen (ernstige) overlast en criminaliteit door personen, huishoudens en groepen waarbij sprake is van (multi)problematiek	deels	3-5	€ 3.459			€ 2.905
4.3 We voorkomen veiligheidsproblemen die kunnen ontstaan door discriminatie, extremisme, radicalisering, polarisatie en maatschappelijke onrust	ja	3-5	€ 88			€ 88

Ambitie/doel	wettelijk	beleids-vrijheid	Saldo (baten - lasten)	Beïnvloedbaar:		
				snell < 1 jaar	enigszins 2 -3 jaar	beperkt > = 4 jaar
4.4 We voorkomen en gaan onveilige situaties als gevolg van (seksuele/straat)intimidatie tegen	ja	3-5	€ 31			€ 31
5 We zijn een stad waarin de openbare orde en fysieke veiligheid zijn geborgd. Veiligheidsmaatregelen zijn altijd redelijk, billijk en evenwichtig						
5.1 We bevorderen en bewaren de openbare orde	deels	3-5	€ 645	€ 113		€ 532
5.2 We vergroten de veiligheid van evenementen, horeca en markten risicogestuurd waarbij we ondernemers, organisatoren en inwoners stimuleren verantwoordelijkheid te nemen voor de veiligheid	ja	3-5	€ 1.044			€ 1.368
5.3 We voorkomen en gaan branden, ongevallen, rampen, crises en sociale en fysieke gevolgen die daarmee samenhangen tegen	ja	3-4	€ 18.886			€ 19.296
Totaal			€ 27.286	€ 512	€ 0	€ 26.833

3 We zijn een veilige en weerbare stad voor iedereen waar we overlast en criminaliteit voorkomen en tegengaan

3.1 We voorkomen en gaan problemen van overlast, veelvoorkomende criminaliteit en high impact criminaliteit tegen

Veilige wijken

Binnen de veilige wijken kan worden besloten te stoppen met de regisseurs Veiligheid. Verwacht wordt dat hierdoor overlast, criminaliteit en maatschappelijke onrust zullen toenemen of minder vroeg kunnen worden gesignaleerd en aangepakt. We verliezen dan ook de regie op samenwerking met (interne en externe) veiligheidspartners en de verbinding met de stad. De afstand tussen gemeente en de stad (bewoners, ondernemers, partners) zal hierdoor toenemen.

3.2 We vergroten de weerbaarheid van de samenleving en de (gemeente)organisatie tegen (invloeden van) ondermijnende criminaliteit

Ondermijning

Op het thema ondermijning kunnen keuzes gemaakt worden ten aanzien van de reguliere/signaal aanpak van ondermijning, en de inzet van Bibob. Gevolgen van keuzes op dit thema zijn dat de georganiseerde criminaliteit en daarmee de onveiligheid in de stad kunnen toenemen, publiek geld kan worden misbruikt en het vertrouwen in de overheid wordt ondermijnd.

3.3 We vergroten de weerbaarheid van jongeren, ouderen en ondernemers tegen digitale criminaliteit

Digitale criminaliteit

De beschikbare middelen voor de aanpak van digitale criminaliteit zijn beperkt. Als we hiermee helemaal stoppen doen we niets meer aan bewustwording en bieden van handelingsperspectief voor onze doelgroepen jongeren, ouderen en MKB. De afgelopen jaren (lange termijn trend) is de digitale criminaliteit fors toegenomen. De verwachting is dat dit komende jaren nog verder zal groeien. We doen daar dan niets aan.

4 We zijn een veilige en zorgzame stad voor iedereen waarin we (ernstige) overlast, crimineel en gevaarzettend gedrag van personen of groepen, met (multi)problematiek, tegengaan en voorkomen

4.1 We voorkomen en gaan tegen dat jongeren in de criminaliteit belanden.

Het budget dat hier staat bestaat volledig uit uitvoeringskosten.

4.2 We beperken en voorkomen (ernstige) overlast en criminaliteit door personen, huishoudens en groepen waarbij sprake is van (multi)problematiek

Zorg & Veiligheid

Hier valt het beheersmatig faciliteren van het Zorg en Veiligheidshuis (ZVHH) onder voor het Rijk van Nijmegen, de regieteams multiprobleemhuishoudens, aanpak jongerenoverlast, verwarde personen, dak- en thuisloze mensen, nazorg ex-gedetineerden, uitvoering geven aan de doorbraakaanpak en beleid zorg en veiligheid. Een deel hiervan betreft wettelijke taken en deels regionale samenwerking. Voor het overige kunnen keuzes worden gemaakt in het korten of anders inzetten van de personele inzet. Het gaat om een ombuigingsmogelijkheid op fte's. Gevolg is dat er geen of minder persoonsgerichte aanpak is, waardoor er meer overlast, onrust en criminaliteit in de stad zal zijn. Risico is ook dat mensen verder afglijden waardoor uiteindelijk meer kosten worden gemaakt voor zorg. Bovendien staan de regionale en lokale samenwerking op het spel.

4.3 We voorkomen veiligheidsproblemen die kunnen ontstaan door discriminatie, extremisme, radicalisering, polarisatie en maatschappelijke onrust

Polarisatie en maatschappelijke onrust

Dit betreft een belangrijk maatschappelijk thema. Indien we dit thema schrappen dan weten we nog minder wat er speelt in de maatschappij, lukt het minder goed om informatie snel te duiden en in de kiem te smoren. Het gaat hier om een ombuigingsmogelijkheid op fte's. Dit zou betekenen dat er geen beleidsmedewerker meer werkzaam is op dit veiligheidsthema.

4.4 We voorkomen en gaan onveilige situaties als gevolg van (seksuele/straat)intimidatie tegen

Aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag

Het gaat hier om rijks gelden. We richten ons o.a. op het verbeteren van de veiligheid van vrouwen en meisjes in de openbare ruimte en horeca in Nijmegen.

5 We zijn een stad waarin de openbare orde en fysieke veiligheid zijn geborgd. Veiligheidsmaatregelen zijn altijd redelijk, billijk en evenwichtig

5.1 We bevorderen en bewaren de openbare orde

Openbare orde

Groot deel van de taken binnen Openbare Orde betreffen wettelijke taken. Op onderdelen kunnen keuzes gemaakt worden. Bijvoorbeeld de inzet van cameratoezicht. Dit betreft echter een gemeenschappelijke regeling (RTC), wat gevolgen heeft voor de samenwerking in de regio. Daarnaast zou bespaard kunnen worden op de huur van het pand van de tippelzone indien deze zou worden beëindigd. Er is dan geen locatie meer voor sekswerk.

5.2 We vergroten de veiligheid van evenementen, horeca en markten risicogestuurd waarbij we ondernemers, organisatoren en inwoners stimuleren verantwoordelijkheid te nemen voor de veiligheid

Verhogen kostendekkendheid (max. 100%)

Het budget is een te realiseren baat door het innen van leges. Het betreft hier leges voor verstrekte vergunningen evenementen en horeca. Leges mogen maximaal kostendekkend zijn.

5.3 We voorkomen en gaan branden, ongevallen, rampen, crises en sociale en fysieke gevolgen die daarmee samenhangen tegen

Crisisbeheersing en brandweer

Dit betreft een gemeenschappelijke regeling. Besparingsmogelijkheden lopen ieder jaar via de begroting van de VRGZ. Directe sturingsmogelijkheden hierop vanuit het programma Veiligheid zijn zeer beperkt.

Economie en toerisme

Ambitie/doel	wettelijk	beleids- vrijheid	Saldo (baten - lasten)	Beïnvloedbaar:		
				snel < 1 jaar	enigszins 2 -3 jaar	beperkt > = 4 jaar
6 We dragen bij aan het creëren en behouden van meer en passende banen en zijn als stad aantrekkelijk voor werkgevers en werknemers						
6.1 We stimuleren de start en groei van bedrijven in een sterk economisch ecosysteem, met name in de kansrijke Nijmeegse sectoren	nee	9-10	€ 1.000	€ 438	€ 130	€ 48
6.2 We versterken de bedrijvigheid en innovatiekracht van de clusters health & high tech	nee	9-10	€ 695		€ 188	
6.3 We dragen bij aan de kwalitatieve match tussen de Nijmeegse beroepsbevolking en banen	nee	9-10	€ 409		€ 295	
6.4 We ondersteunen ondernemers en bedrijven, waarbij we kansen benutten om ondernemerschap en innovatie te stimuleren	nee	9-10	€ 179		€ 173	
6.5 We zorgen voor goede en duurzame werklocaties	nee	9-10	€ 3.101	€ 124	€ 589	€ 2.651
6.6 We investeren in onze aantrekkelijke en gastvrije binnenstad	nee	9-10	€ 679	€ 446		€ 209
7 We dragen de stad met trots uit en hebben een krachtig (inter)nationaal profiel						
7.1 We profileren de unieke kracht van health & high tech	nee	9-10	€ 0			
7.2 We profileren Nijmegen als oudste stad van Nederland met een jong en bruisend karakter	nee	9-10	-€ 217		€ 636	€ 23
7.3 We versterken ons evenementenklimaat en stimuleren evenementen die bijdragen aan het profiel van onze stad	nee	9-10	€ 1.235		€ 78	€ 361
Totaal			€ 7.081	€ 1.008	€ 2.089	€ 3.292

6 We dragen bij aan het creëren en behouden van meer en passende banen en zijn als stad aantrekkelijk voor werkgevers en werknemers

6.1 We stimuleren de start en groei van bedrijven in een sterk economisch ecosysteem, met name in de kansrijke Nijmeegse sectoren

Uitvoeringsprogramma Economische visie

De beschikbare middelen maken onderdeel uit van het Uitvoeringsprogramma Economische Visie voor de periode 2025-2030. Er is sprake van een grote mate beleidsvrijheid en er zijn geen wettelijke taken. Alle projecten kunnen op “geel”. Wel worden er structurele subsidies uitgegeven, die niet zonder gevolg kunnen worden stopgezet. Het gaat hierbij om Rvn@ en Logistics Valley.

6.2 We versterken de bedrijvigheid en innovatiekracht van de clusters health & high tech

Uitvoeringsprogramma Economische visie

De beschikbare middelen maken onderdeel uit van het Uitvoeringsprogramma Economische Visie voor de periode 2025-2030. Er is sprake van een grote mate beleidsvrijheid en er zijn geen wettelijke taken. Alle projecten kunnen op “geel”. Wel is er een meerjarige verplichting (subsidie) aangegaan. Het gaat hierbij om het project Briskr: 150.000 t/m 2028.

6.3 We dragen bij aan de kwalitatieve match tussen de Nijmeegse beroepsbevolking en banen

Uitvoeringsprogramma Economische Visie

De beschikbare middelen maken onderdeel uit van het Uitvoeringsprogramma Economische Visie voor de periode 2025-2030. Er is sprake van een grote mate beleidsvrijheid en er zijn geen wettelijke taken. Alle projecten kunnen op “geel”. Wel is er een meerjarige verplichting (subsidie) aangegaan, die niet kan worden stopgezet. Het gaat hier om de projecten Digital Health Challenge Lab (t/m 2027) en Impact 024 (t/m 2026) en de Provinciale Enquête Werk De gelegenheid. Deze twee projecten staan op oranje.

6.4 We ondersteunen ondernemers en bedrijven, waarbij we kansen benutten om ondernemerschap en innovatie te stimuleren

Uitvoeringsprogramma Economische Visie

De beschikbare middelen maken onderdeel uit van het Uitvoeringsprogramma Economische Visie voor de periode 2025-2030. Er is sprake van een grote mate beleidsvrijheid en er zijn geen wettelijke taken. Alle projecten kunnen op “geel”. Wel is er een meerjarige verplichting (subsidie) aangegaan, die niet kan worden stopgezet. Het gaat hierbij om het StartUp Nijmegen en Logistics Valley. Deze projecten staan op “oranje”.

6.5 We zorgen voor goede en duurzame werklocaties

Uitvoeringsprogramma Economische Visie

De beschikbare middelen maken onderdeel uit van het Uitvoeringsprogramma Economische Visie voor de periode 2025-2030. Er is sprake van een grote mate beleidsvrijheid en er zijn geen wettelijke taken. Alle projecten kunnen op “geel”. Wel is er een meerjarige verplichting (subsidie) aangegaan. Het gaat hierbij om het werklocatiemanagement (Ondernemersfonds) (gehele periode (€588.960)

6.6 We investeren in onze aantrekkelijke en gastvrije binnenstad

Actieplan Binnenstad en Transformatiebudget

Er is sprake van een grote mate beleidsvrijheid en er zijn geen wettelijke taken. Alle projecten kunnen op “geel”. Wel zijn er een meerjarige verplichtingen (subsidie) aangegaan. Het gaat hierbij om de projecten binnen Hartje Nijmegen en de Citydeal Binnensteden.

De binnenstad is de tweede werklocatie van de stad, projecten zijn nodig om leegstand op frictieniveau te houden en de uitvoering van de Koers via onderzoeken en projecten te ondersteunen. Er is een relatief klein budget. Op het moment dat er actuele ontwikkelingen zijn, kan hierop worden ingespeeld.

Binnenstadsfonds

Het gaat hier om een belasting. De gemeente zorgt voor het innen van deze middelen bij ondernemers en zet deze vervolgens direct door naar het Huis voor de Binnenstad. Er is niet sprake van een grote mate van beleidsvrijheid. Dit project staat op “rood”. De baten en lasten zijn direct met elkaar verbonden. Hiermee vervalt de mogelijkheid om middelen om te buigen.

7 We dragen de stad met trots uit en hebben een krachtig (inter)nationaal profiel

7.1 We profileren de unieke kracht van health & high tech

Er is sprake van een grote mate beleidsvrijheid en er zijn geen wettelijke taken. Alle projecten kunnen op “geel”. Ook zijn er geen meerjarige verplichtingen (subsidie) aangegaan, die niet kunnen worden stopgezet.

Een sterkere profilering en positionering van de sectoren is noodzakelijk. We werken met minimale budgetten en slimme samenwerkingen met bedrijven en kennisinstellingen met de insteek dat één en één samen drie is. We zetten in op triple helix samenwerkingen rond events, rond IntoNijmegen en bijvoorbeeld persreizen. Dit doen we door zowel meerjarige projecten als incidentele projecten vanuit de actielijn Excelleren uit te zetten, samen met partners en samenwerkingspartijen uit de stad en regio.

7.2 We profileren Nijmegen als oudste stad van Nederland met een jong en bruisend karakter

Citymarketing

De beschikbare middelen voor citymarketing kennen grote mate beleidsvrijheid en er zijn geen wettelijke taken. Alle projecten kunnen op “geel”. Er zijn geen meerjarige verplichtingen (subsidie) aangegaan.

Ombuigen van dit budget betekent het einde van website IntoNijmegen.com, de online etalage van onze stad en dat heeft direct impact op de informatievoorziening aan inwoners en bezoekers die dan wegvalt, maar hiermee valt de online etalage van bijvoorbeeld onze binnenstadsondernemers en culturele instellingen ook weg. Ook zal

dit zijn effect hebben op bezoekersaantallen. Nu heeft IntoNijmegen gemiddeld 100.000 unieke bezoekers per maand. Ook zullen de alle campagnes stoppen. Dit gaat ook zijn effect hebben op de aantrekkelijkheid van ons vestigingsklimaat aangezien we dat dan niet meer uitdragen. De afgelopen jaren is hard gewerkt aan een eenduidig imago. Dat vraagt om coördinatie en sturing op de samenwerking. Dit sturing en samenwerking zal wegvallen en we zullen terugvallen op de versnipperde situatie van voor 2022.

Ombuigingsmogelijkheden omtrent de regiomarketing zijn moeilijk door te voeren, aangezien er afspraken zijn gemaakt met de regio waardoor een ombuiging hier de relatie zou verstoren en het vertrouwen in de gemeente in het geding zou brengen.

Toeristenbelasting

Verhogen toeristenbelasting is een mogelijkheid. Wij heffen toeristenbelasting op de toeristen die geen inwoner zijn in Nijmegen. Op dit moment wordt het bedrag standaard geïndexeerd. Van het bestaande bedrag kan worden afgeweken.

7.3 We versterken ons evenementenklimaat en stimuleren evenementen die bijdragen aan het profiel van onze stad

Evenementenbeleid

Er is sprake van een grote mate beleidsvrijheid en er zijn geen wettelijke taken. Alle projecten kunnen op “geel”. Er zijn geen meerjarige verplichtingen (subsidie) aangegaan, die niet kunnen worden stopgezet.

Bij het budget voor het evenementenbeleid gaat het om een klein budget dat nodig is om meerdere activiteiten te realiseren. Als dit wordt geschrapt komt het beleid rond evenementen te laten vallen.

Vierdaagsefeesten

Wat betreft het budget voor de Vierdaagsefeesten geldt hetzelfde. Er is een subsidieverplichting t/m 2026. Zonder subsidie kunnen de Vierdaagsefeesten niet plaatsvinden. Ook de 4Daagse kan niet in de huidige vorm doorgaan zonder subsidie.

Zomer- en Najaarskermis

We zien geen ombuigingsmogelijkheid voor het budget voor de Zomer- en Najaarskermis. Het gaat hier om het innen van een bijdrage, die vervolgens wordt omgezet naar een uitgave.

Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg

Ambitie/doel	wettelijk	beleids-vrijheid	Saldo (baten - lasten)	Beïnvloedbaar:		
				snel < 1 jaar	enigszins 2 -3 jaar	beperkt >= 4 jaar
8 Inwoners voeren eigen regie over hun leven, gezin en gezondheid en nemen actief deel aan de maatschappij. Men heeft respect voor elkaar en ondersteunt elkaar						
8.1 Inwoners nemen actief deel en dragen bij aan de samenleving	nee	2-3	€ 20.876		€ 7.930	€ 7.346
8.2 Gehouden dieren en vrijlevende dieren ontvangen ondersteuning waar gezond en goed leven in het geding is	ja	3-5	€ 353		€ 317	€ 24
8.3 Inwoners van Nijmegen kijken naar elkaar om in het dagelijks leven	deels	2-3	€ 2.377	€ 199	€ 1.682	€ 324
8.4 Inwoners van Nijmegen kunnen (vrij) zichzelf zijn en worden hierin geaccepteerd	Nee	2-3	€ 3.638	€ 33	€ 2.361	€ 1.011
8.5 We hebben een stevig opvoedklimaat rond gezinnen, in wijken en scholen	deels	2-3	€ 10.104		€ 8.400	€ 949
8.6 Kinderen en hun ouders worden laagdrempelig, dichtbij en deskundig ondersteund als zij problemen ervaren met opvoeding en/of kansrijke ontwikkeling, indien nodig met specialistische jeugdhulp	ja	3-4	€ 52.291		€ 14.500	€ 716

Ambitie/doel	wettelijk	beleids-vrijheid	Saldo (baten - lasten)	Beïnvloedbaar:		
				snel < 1 jaar	enigszins 2 -3 jaar	beperkt >= 4 jaar
8.7 Inwoners worden beschermd tegen infectieziekten, ongunstige milieufactoren en seksuele gezondheidsrisico's	ja	3-5	€ 1.458			€ 1.386
8.8 De gezondheid van Nijmegenaren wordt bevorderd door een preventieve basisinfrastructuur en een integrale aanpak	ja	3-5	€ 8.936	€ 15	€ 1.219	€ 7.326
8.9 Gezondheidsverschillen in Nijmegen worden kleiner doordat we mensen met verhoogde gezondheidsrisico's extra ondersteunen	ja	2-5	€ 622		€ 257	€ 219
8.10 De publieke gezondheid wordt beschermd en bevorderd door een gezonde fysieke leefomgeving	ja	3-5	€ 340			€ 0
8.11 Inwoners kunnen zelfstandig hun leven leiden en meedoen met behulp van sociale steun. Wanneer het nodig is, ondersteunen wij hen bij het verkrijgen of herwinnen hiervan	deels	3-5	€ 33.689	€ 250	€ 31.392	€ 1.854
8.12 Vluchtelingen kunnen op een veilige en gezonde manier verblijven in onze regio en zo goed als mogelijk meedoen in de samenleving	deels	2-4	€ 3.550		€ 919	€ 764
8.13 Inwoners kunnen zelfstandig wonen in een schone en geschikte woning en deelnemen aan de samenleving. Wanneer het nodig is, ondersteunen wij hen bij het verkrijgen of herwinnen hiervan		2-4	€ 32.576	€ 290		€ 3.915
9 We zorgen dat kinderen en volwassenen zo veel mogelijk in een veilige thuissituatie kunnen leven We versterken inwoners die de basis van het bestaan niet op orde hebben of deze dreigen te verliezen						
9.1 Kinderen groeien zoveel mogelijk veilig en gezond thuis op	ja	2-3	€ 30.137			€ 1.448
9.2 Gezinnen en huishoudens die te maken hebben met onveilige situaties krijgen tijdig, passende en samenhangend hulp en bescherming	Ja	2-4	€ 15.528		€ 4.500	€ 3.761
9.3 We voorkomen huisuitzettingen, leiden toe naar zorg, werken aan perspectief van multi-probleemhuishoudens en beperken overlast door dakloosheid en psychiatrische en/of psychosociale problematiek	deels	2-4	€ 6.608	€ 160	€ 5.460	€ 1.914
9.4 Daklozen krijgen tijdelijk opvang en een perspectief op zelfstandig participeren en (zelfstandig) wonen	Ja	3-4	€ 23.247		19897	
9.5 Inwoners met een psychische kwetsbaarheid of licht verstandelijke beperking kunnen in een beschermd woonomgeving zich ontwikkelen richting zelfstandig wonen en participeren	Ja	3-4	€ 52.113	€ 66	€ 9.435	€ 37.768
totaal			€ 298.443	€ 1.013	€ 108.269	€ 70.725

8 Inwoners voeren eigen regie over hun leven, gezin en gezondheid en nemen actief deel aan de maatschappij. Men heeft respect voor elkaar en ondersteunt elkaar.

8.1 Inwoners nemen actief deel en dragen bij aan de samenleving

Subsidies (vrijwilligers)initiatieven sociale basis

Het subsidiebedrag voor de (vrijwilligers)initiatieven in de sociale basis is enigszins beïnvloedbaar vanaf 2027. Het betreft een collectief aanbod dat een preventieve werking heeft om zorgvragen te voorkomen, of uit te stellen. Voorbeelden van (vrijwilligers)initiatieven in de sociale basis zijn de hobbywerkplaatsen en de sociale ondernemingen in de wijk. Deze initiatieven hebben een groot bereik en veel (kwetsbare) inwoners van Nijmegen zijn actief als vrijwilliger bij deze initiatieven, of gebruik maken van het aanbod. Deze initiatieven zorgen voor een laagdrempelig toegankelijk, collectief, en preventief aanbod. Bezuinigen op deze initiatieven kan leiden tot meer druk op de zorg, en hogere kosten in andere (gemeentelijke) domeinen.

Subsidies basisinfrastructuur welzijn in de sociale basis

Bindkracht10 en Sterker is vanaf 2026 al een taakstelling opgelegd. De taakstelling van Bindkracht is verwerkt in het genoemde bedrag van € 3,95 miljoen, de taakstelling voor Sterker is verwerkt onder doel 8.11. Deze taakstelling wordt op dit moment verder uitgewerkt. De gevolgen van deze taakstelling zijn op dit moment nog niet bekend. Het is op dit moment dan ook niet mogelijk om te bepalen of en op welke manier het budget van

Bindkracht10 en Sterker beïnvloedbaar is. Daarnaast wordt aan Bindkracht10 en Sterker een meerjarige subsidie verleend van 2026 t/m 2028, dus hiermee het budget is in deze jaren ook niet beïnvloedbaar.

Wijk- en bewonersbudgetten

Volgens artikel 2.2.1 van de WMO heeft het College de taak de veiligheid en leefbaarheid in de wijk voor mensen met een beperking te bevorderen. Het betreft hier subsidies. Afhankelijk van het karakter van de verstrekte subsidie is het budget van 7 ton verdeeld over de 2 categorieën oranje en rood.

Deze budgetten worden veelal als subsidies ingezet ter ondersteuning van bewonersinitiatieven en wijkorganisaties, wijkbladen en sociale ondernemingen. Aangezien het hier geen wettelijke taken betreft, zijn de budgetten beïnvloedbaar binnen een termijn van één en vier jaar.

8.2 Gehouden dieren en vrijlevende dieren ontvangen ondersteuning waar gezond en goed leven in het geding is

Medische behandelingen, vervoer, opvang van (zwerf)dieren

De kosten betreffen medische behandelingen van zwerfdieren, vervoer van zieke en gewonde dieren, en opvang van gewonde en zieke dieren. Er zijn diverse prijsafspraken hierover gemaakt. Het budget is in zeer beperkte mate beïnvloedbaar vanaf 2027. Het betreft de uitvoering van een wettelijke taak, waarbij er op dit moment al krapte zit in het beschikbare budget om de wettelijke taak uit te voeren.

8.3 Inwoners van Nijmegen kijken naar elkaar om in het dagelijks leven

Uitvoeringsagenda Mantelzorg & Uitvoeringsagenda Vrijwilligers

Deze projecten bieden ondersteuning voor kwetsbare inwoners. Op dit moment is er in theorie nog budget beïnvloedbaar in 2026 (€199.000), maar in de praktijk is het zo dat dit budget in 2026 ingezet wordt voor de uitvoeringsagenda vrijwilligers en de uitvoeringsagenda mantelzorg. Deze uitvoeringsagenda's worden in het najaar van 2025 vastgesteld door het college. Vrijwilligers en mantelzorgers worden steeds belangrijker in de sociale basis, en in het opvangen van de afschaling van zorg.

Bezuinigen op het thema mantelzorg betekent ook dat de eerder aangenomen moties met betrekking tot mantelzorg niet kunnen worden uitgevoerd, en het ambitieniveau van de uitvoeringsagenda scherp naar beneden moet worden bijgesteld.

(Vrijwilligers)initiatieven in de sociale basis

Dit budget (1,7 miljoen euro) wordt ingezet via (structurele) subsidies aan (vrijwilligers)initiatieven in de sociale basis die zich richten op de ondersteuning en waardering van vrijwilligers, informele zorg en ondersteuning, de ondersteuning en waardering van mantelzorgers, en vrijwilligers- en maatjesprojecten.

Bezuinigen op het thema vrijwilligers, betekent dat het ambitieniveau van de uitvoeringsagenda scherp naar beneden moet worden bijgesteld. Dit kan leiden tot een toenemende vraag bij professionele (zorg-) organisaties, wat tot extra belasting en hogere kosten leidt.

8.4 Inwoners van Nijmegen kunnen (vrij) zichzelf zijn en worden hierin geaccepteerd

Diversiteit en inclusie

Dit betreft een budget van € 33.000 voor algemene kosten op het gebied van diversiteit en inclusie.

Subsidies

Het betreft subsidies voor:

- de uitvoering van het actieprogramma VN verdrag Handicap (€ 0,33 miljoen),
- initiatieven van migrantenorganisaties gericht op integratie en inclusie (€ 68.000),
- de preventieve aanpak van discriminatie (€ 0,11 miljoen)
- de uitvoering van de Regenboogagenda (€ 55.000 + incidenteel € 20.000 Regenboogmiddelen Rijk).
- de basisinfrastructuur inclusie: het ZRCN en Step (€ 1.44 miljoen) en overige subsidies (€ 0,21 miljoen)

8.5 We hebben een stevig opvoedklimaat rond gezinnen, in wijken en scholen

Subsidies welzijn en opvoedondersteuning

Deze subsidies zijn enigszins beïnvloedbaar. Het is niet mogelijk om dit budget volledig te schrappen, omdat de gemeente een wettelijke taak heeft binnen preventie in het kader van de Jeugdwet. Het verlagen van dit budget betekent dat verschillende partners die nu een subsidie ontvangen minder interventies kunnen uitvoeren die bijdragen aan vrije tijdsbesteding en het welzijn van kinderen en jongeren. Er is een reëel risico dat dit op termijn leidt tot een hoger beroep op individuele maatwerkvoorzieningen in de Wmo en Jeugdhulp.

8.6 Kinderen en hun ouders worden laagdrempelig, dichtbij en deskundig ondersteund als zij problemen ervaren met opvoeding en/of kansrijke ontwikkeling, indien nodig met specialistische jeugdhulp

Het bedrag van 14,5 miljoen dat staat aangegeven als enigszins beïnvloedbaar is één van de knoppen waar aan gedraaid kan worden. Het is niet mogelijk om dit budget volledig te schrappen, omdat de gemeente een wettelijke taak heeft rondom de toeleiding naar zorg met stevige lokale teams en de praktijkondersteuner huisartsenzorg jeugd.

Het is mogelijk om keuzes te maken rondom de hoogte van de lumpsum en de bekostiging van de POH-J en ZBO. Dit zal in het geval van de Buurteams Jeugd & Gezin en de POH-J het gevolg hebben dat er minder laagdrempelig kan worden opgepakt bij de toegang en meer wordt doorverwezen naar individuele hulpverlening. De subsidie Zorg Binnen Onderwijs is voornamelijk een (goedkopere) substitutie van individuele hulpverlening. Stoppen met deze subsidie kan maar zal als direct en onvermijdelijk gevolg hebben dat er duurdere individuele hulpverlening wordt ingezet.

8.7 Inwoners worden beschermd tegen infectieziekten, ongunstige milieufactoren en seksuele gezondheidsrisico's

Uitvoering wettelijke taken door GGD

De GGD Gelderland-Zuid voert deze wettelijke taken voor ons uit en dit doel valt onder de gemeenschappelijke regeling waarbij het Algemeen Bestuur van de GGD uiteindelijk de begroting van de GGD vaststelt. Deze uniforme middelen zijn beperkt beïnvloedbaar.

8.8 De gezondheid van Nijmegenaren wordt bevorderd door een preventieve basisinfrastructuur en een integrale aanpak

Subsidies gezondheidsinitiatieven sociale basis

Het subsidiebedrag voor gezondheidsinitiatieven (ruim 1,2 miljoen) in de sociale basis is enigszins beïnvloedbaar vanaf 2027. Het gaat om collectief aanbod dat een preventieve werking heeft om zorgvragen te voorkomen, of uit te stellen.

Preventieve basisinfrastructuur GGD

Hiervoor wordt jaarlijks 7,2 miljoen euro beschikbaar gesteld. De GGD Gelderland-Zuid voert wettelijke taken voor ons uit en is een gemeenschappelijke regeling waarbij het Algemeen Bestuur van de GGD uiteindelijk de begroting van de GGD vaststelt. Deze middelen zijn beperkt beïnvloedbaar.

8.9 Gezondheidsverschillen in Nijmegen worden kleiner doordat we mensen met verhoogde gezondheidsrisico's extra ondersteunen

Subsidies voor het verkleinen van gezondheidsachterstanden

Dit betreft subsidieverleningen voor het verkleinen van gezondheidsachterstanden. Het gaat bijvoorbeeld om een initiatief voor gezondheidsbevordering voor migranten en een subsidie voor prenatale hulpmiddelen voor (jonge) moeders die in armoede leven. Deze subsidies zijn enigszins beïnvloedbaar.

8.10 De publieke gezondheid wordt beschermd en bevorderd door een gezonde fysieke leefomgeving

Geen. Er is geen budget gekoppeld aan dit doel.

8.11 Inwoners kunnen zelfstandig hun leven leiden en meedoen met behulp van sociale steun. Wanneer het nodig is, ondersteunen wij hen bij het verkrijgen of herwinnen hiervan

Subsidies afbouwen

Vanuit de middelen van de Wmo subsidiëren we een aantal organisaties voor Wmo-gerelateerde activiteiten. Deze subsidies kunnen op grond van de daarvoor bestaande regelgeving binnen een redelijke termijn afgebouwd worden. Het afbouwen van deze voorzieningen kan erin resulteren dat het aanbod verschaalt en/of hulpvragen via een andere weg alsnog beantwoord worden waarbij de kosten alsnog voor de gemeente zijn.

Ambulante trajecten volwassenen

Dit is een wettelijke taak waarbij de Gemeente Nijmegen contracten heeft gesloten met zorgaanbieders. Het betreft een openeinderegeling. Bezuinigen hierop is mogelijk, maar niet op korte termijn. Aan deze knop heeft de raad in feite al gedraaid door het nemen van de maatregel bestedingsruimtes in de stadsbegroting 2025. Het terugdringen van het gebruik van geïndiceerde begeleiding wordt bereikt via een pakket van maatregelen met als doel om een duurzame ambulante Wmo begeleiding te bereiken. De maatregelen bestaan op hoofdlijnen uit het ontwikkelen van alternatieven voor geïndiceerde begeleiding met Buurtteams Volwassenen en de sociale basis en het nemen van aanvullende afspraken met aanbieders begeleiding in samenwerking met verwijzers w.o. Buurtteams Volwassenen.

Buurtteams Volwassenen

Gemeente Nijmegen geeft een lumpsum bedrag van 13,5 miljoen euro aan de Buurtteams Volwassenen voor het regelen van de eerstelijnszorg in Nijmegen. Het betreft een contract voor meerdere jaren en kan dus alleen op de middellange termijn beïnvloed worden. Een optie zou zijn om de lumpsum te verlagen. Een verlaging van de lumpsum heeft echter als consequentie dat (duurdere) geïndiceerde begeleiding ingezet moet worden.

Kwaliteit en uitvoering programma

Betreft deels het budget voor de doorbraakaanpak. Dit is een politieke keuze van de Gemeente Nijmegen en is dus beïnvloedbaar. De aanneming is wel dat als je hierop zou bezuinigen, dat de kosten voor geïndiceerde begeleiding zal toenemen. Het andere deel betreft de subsidie aan de GGD voor het houden van toezicht op de Wmo. Dit is een wettelijke taak.

Ontwikkelingsgerichte/Wmo dagbesteding

Dit betreft contracten voor meerdere jaren en is dus alleen op de middellange termijn beïnvloedbaar. In de nieuwe contracten die per 2026 ingaan zijn sturingsmogelijkheden opgenomen. Zo kan het maximumaantal dagdelen van de toelidingsroute via de aanbieder worden aangepast en kan de gehele toeleiding naar ons toegetrokken worden. Doorstroom en uitstroom van inwoners uit de dagbesteding waar mogelijk is iets waarop we verwachten dat de aanbieder stuurt. Ten slotte kan er een budgetplafond worden ingesteld.

Overige maatwerk arrangementen

Dit is een wettelijke taak waarbij de Gemeente Nijmegen contracten heeft gesloten met zorgaanbieders. Het betreft een openeinderegeling. Bezuinigen hierop zou mogelijk zijn, maar niet op korte termijn.

PGB maatwerk voorzieningen

Dit betreft een alternatief voor zorg in natura. Mensen kunnen kiezen voor een PGB wanneer zij liever zelf zorg inkopen dan te kiezen voor de zorg van een contractant van de gemeente Nijmegen.

8.12 Vluchtelingen kunnen op een veilige en gezonde manier verblijven in onze regio en zo goed als mogelijk meedoen in de samenleving

Inburgering en integratie

Als gemeente ontvangen we voor de organisatie van inburgering een SPUK voor inburgeringsvoorzieningen (taallessen en andere onderdelen van de inburgering) en budget voor de uitvoering via het Gemeentefonds (intake en begeleiding). Deze budgetten zijn direct verbonden aan de uitvoering van de Wet Inburgering en niet beïnvloedbaar. De SPUK is niet opgenomen in dit overzicht. Het budget van € 176.000 is nodig voor de uitvoering van de inburgeringswet en is beperkt beïnvloedbaar.

Het resterende deel van de gemeentelijke middelen (535.000) worden via diverse subsidies besteed aan verschillende organisaties (zoals VluchtelingenWerk en Bindkracht10) voor aanbod gericht op onder meer huisvesting van statushouders, juridische begeleiding, sociale integratie, ouderschapsondersteuning, ondersteuning bij gezinshereniging en maatwerk bij inburgering buiten de wettelijke budgetten. Deze inzet is van belang om ervoor te zorgen dat statushouders snel en volwaardig mee kunnen doen in onze samenleving en op de arbeidsmarkt.

Noodopvang uitgeprocedeerden

Nijmegen kent een zogeheten Bed, Bad en Brood (BBB)-voorziening. Hierin wordt sobere opvang en begeleiding geboden aan mensen zonder documenten met regionale binding om samen met hen aan een duurzaam toekomstperspectief te werken. Voor de uitvoering van deze Bed, Bad en Brood voorziening is voor 2026 een gemeentelijk budget begroot van €384.000. De gemeenteraad heeft aangegeven dat zolang we zien dat er noodzaak is voor een vorm van opvang voor mensen zonder documenten we dit blijven faciliteren, ook nu de Rijksfinanciering hiervoor wordt stopgezet. De inzet van BBB-opvang is cruciaal om te voorkomen dat mensen zonder documenten er alleen voor komen te staan in een uitzichtloze situatie van dakloosheid op straat is het van belang om ze op te vangen in de BBB-voorziening. Dit niet alleen vanuit humanitair oogpunt, maar ook met het oog op het belang van handhaving van de openbare orde, veiligheid en volksgezondheidsrisico's.

Opvang vluchtelingen

De opvang van vluchtelingen in de Gemeente Nijmegen bestaat uit twee onderdelen, de Tijdelijke Gemeentelijke Opvang (TGO) voor asielzoekers vanuit het COA (gelegen in Nijmegen Noord) en de opvang van Oekraïense vluchtelingen. De TGO is gesloten in juni 2025, dus vanaf 2026 wordt alleen nog de opvang van Oekraïense vluchtelingen verwacht.

De bedragen in de begroting zijn vrijwel niet beïnvloedbaar. De baten zijn afkomstig uit SPUK uitkeringen vanuit het Rijk. Hiervoor is een vast bedrag per bed per nacht beschikbaar. In 2025 gaat het om 44 euro. Hieruit dienen alle lasten te worden gedekt. De gemeente zou ervoor kunnen kiezen om op dit onderdeel zo efficiënt te werken, dat het bedrag van 44 euro per bed per nacht niet wordt uitgegeven, waardoor er geld overblijft dat uitgegeven kan worden aan andere zaken. Dit lijkt echter zeer onwaarschijnlijk, aangezien het bedrag per bed per nacht ten opzichte van een jaar geleden ongeveer gehalveerd is.

8.13 Inwoners kunnen zelfstandig wonen in een schone en geschikte woning en deelnemen aan de samenleving. Wanneer het nodig is, ondersteunen wij hen bij het verkrijgen of herwinnen hiervan

Innovatiebudget

Binnen de begroting is enigszins beleidsvrijheid voor pilots, subsidies, expertise en andere uitgaven. Deze beperkte ruimte wordt ingezet om te innoveren (innovatiebudget), zodat we de Wmo-voorzieningen duurzaam beschikbaar kunnen houden. Denk hierbij aan de Pilot Was- en strijkservice. Bezuinigen op dit beperkte budget kan ervoor zorgen dat innovaties niet worden doorgezet, wat op de langere termijn invloed kan hebben op het duurzaam kunnen aanbieden van de ondersteuning.

9 We zorgen dat kinderen en volwassenen zo veel mogelijk in een veilige thuissituatie kunnen leven We versterken inwoners die de basis van het bestaan niet op orde hebben of deze dreigen te verliezen

9.1 Kinderen groeien zoveel mogelijk veilig en gezond thuis op

Geen

De individuele maatwerkvoorzieningen zijn een open einde regeling: als er een geldige verwijzing is dan bestaat er recht op jeugdhulp en moet dit worden bekostigd vanuit de gemeente. Er is zo realistisch mogelijk begroot op basis van verschillende prognosemodellen.

9.2 Gezinnen en huishoudens die te maken hebben met onveilige situaties krijgen tijdig, passende en samenhangend hulp en bescherming

Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

Gemeente Nijmegen is centrumgemeente voor de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. Hier ligt een regionaal beleidsplan onder dat door alle deelnemende gemeenten is vastgesteld tot en met 2027 of langer. Het gaat om een decentralisatie-uitkering met een specifiek doel, wat wel bestedingsvrij is. Dit is niet op korte termijn beïnvloedbaar omdat dit door alle gemeenten uit Gelderland Zuid moet worden vastgesteld. Veruit het grootste deel van dit budget is voor GGD-Veilig Thuis en subsidies aan instellingen Moviera en Centrum Seksueel Geweld. Dit zijn landelijke afspraken die gemaakt worden voor wat betreft huiselijk geweld vanuit de VNG.

9.3 We voorkomen huisuitzettingen, leiden toe naar zorg, werken aan perspectief van multi-probleemhuishoudens en beperken overlast door dakloosheid en psychiatrische en/of psychosociale problematiek

Straatcoach en Eén loket functie voor dak- en thuisloze mensen

Een bedrag van € 100.000 is beïnvloedbaar, namelijk:

€ 100.000 voor de straatcoach. Die zijn net ingesteld, met als doel dak- en thuislozen die niet in beeld zijn, bij te staan. € 60.000 voor het realiseren van één loket functie voor dak- en thuisloze mensen is dicht bij de eindfase. Het is een fysieke locatie met een zo goed mogelijke dienstverlening voor deze doelgroep.

Subsidies en gemeentelijke bijdrage aan GGD

Het grootste deel dit budget wordt uitgegeven aan subsidies en gemeentelijke bijdrage aan de GGD. Om deze reden valt het budget onder de categorieën: enigszins beïnvloedbaar tussen één en drie jaar én beperkt beïnvloedbaar vanaf het vierde jaar. Andere uitgaven liggen ook grotendeels vast wegens de regionale begroting Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (zie ook doel 9.4 en 9.5).

9.4 Daklozen krijgen tijdelijk opvang en een perspectief op zelfstandig participeren en (zelfstandig) wonen

Vrijwel alle uitgaven rondom dit doel vallen onder de categorie: 'enigszins beïnvloedbaar tussen één en drie jaar'. Dit komt enerzijds doordat het overgrote deel van de uitgaven subsidies betreft. Anderzijds zijn hier regionale afspraken (middels de regiobegroting Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang) gemaakt met regiogemeenten in Rijk van Nijmegen en Rivierenland.

9.5 Inwoners met een psychische kwetsbaarheid of licht verstandelijke beperking kunnen in een beschermde woonomgeving zich ontwikkelen richting zelfstandig wonen en participeren

Het bieden van beschermd wonen zorg is een wettelijke taak. Hierbinnen is beleidskeuze op welke wijze we zorg inkopen, die we met de regio vast stellen. De beschermd wonen zorg is vanaf 1-1-2025 nieuw ingekocht en zal gelden tot minimaal 1-7-2030. De belangrijkste doelen van de inkoop waren het realiseren van een dekkend en gespreid zorglandschap.

Samen met de regiogemeenten van Gelderland-zuid wordt de regiobegroting Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang opgesteld. Naast zorginkoop zijn er kosten voor de toegang beschermd wonen, uitvoeringskosten en het realiseren van activiteiten in het kader van beleidsdoelen van Samen Dichtbij. Net als bij de zorgkosten vallen deze kosten binnen de wettelijke taken, met beperkte beleidsvrijheid en beperkte beïnvloedbaarheid. Het gaat om het bieden en organiseren van zorg voor zeer kwetsbare burgers.

Communicatiecampagne verminderen stigmatisering

In het kader van het beleidsplan Samen Dichtbij dragen we met een communicatie campagne (in samenwerking met tien regiogemeenten) bij aan het verminderen van de stigmatisering van inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Hiermee willen we een bijdrage leveren aan het voorkomen én het herstel van psychische kwetsbaarheid.

Werk en Inkomen

Ambitie/doel	wettelijk	beleids-vrijheid	Saldo (baten - lasten)	Beïnvloedbaar:		
				snel < 1 jaar	enigszins 2 -3 jaar	beperkt > = 4 jaar
10 Nijmegenaren kunnen participeren						
10.1 Meer perspectief op maatschappelijke participatie en/of duurzaam, betaald werk	deels	1-4	€ 49.757	€ 378	€ 0	€ 1.115
10.2 Stimuleren en versterken van de samenwerking in de arbeidsmarktregio	ja	2-4	€ 717	€ 0	€ 0	€ 717
10.3 Verkleinen gezondheidsverschillen armoede	nee	1-3	€ 5.201		€ 4.968	€ 233
10.4 Bestrijden gevolgen opgroeien in armoede	nee	1-3	€ 1.040		€ 1.040	
10.5 Participatie bevorderen van inwoners vanaf 18 jaar	nee	1-3	€ 1.948	€ 1.014	€ 828	€ 105
11 Nijmegenaren beschikken over financiële bestaanszekerheid						
11.1 Verstrekken uitkeringen en toeslagen	deels	1-3	€ 28.821	€ 3.414	€ 2.722	€ 23.105
11.2 Aanbieden aanvullende gemeentelijke inkomensondersteunende regelingen	nee	1-3	€ 711		€ 751	
11.3 Voorkomen problematische schulden	deels	1-3	€ 2.951	€ 133	€ 216	€ 2.523
11.4 Duurzaam uit de schulden	deels	1-3	€ 2.920	€ 102	€ 219	€ 2.547
Totaal			€ 94.066	€ 5.041	€ 10.744	€ 30.345

10 Nijmegenaren kunnen participeren

10.1 Meer perspectief op maatschappelijke participatie en/of duurzaam, betaald werk

De maatwerkbanen zijn een lokale werkgelegenheidsmaatregel voor mensen die tussen wal en schip vallen bij de toeleiding naar werk. In de huidige uitvoering is het project in Nijmegen niet succesvol gebleken. Er is slechts één maatwerkbaan gerealiseerd en het project is tijdelijk beëindigd, in afwachting van een onderzoek (Q4 2025). Draaien aan deze knop heeft geen gevolgen en risico's voor de stad, mits de ene baan behouden blijft (€ 45K per jaar). Het budget voor maatwerkbanen komt volledig uit eigen middelen en is al eerder aangedragen als mogelijke ombuigingsmaatregel.

We verstrekken subsidies aan organisaties die inwoners helpen op termijn te kunnen participeren in de samenleving. Stoppen met deze subsidies leidt tot hogere maatschappelijke kosten.

10.2 Stimuleren en versterken van de samenwerking in de arbeidsmarktregio

Nijmegen ontvangt als centrumgemeente middelen voor het bevorderen van de regionale samenwerking in de arbeidsmarktregio. Het is theoretisch mogelijk om deze middelen voor Nijmegen te houden en ergens anders aan te besteden. Hiermee lukt het echter niet om aan de wettelijke taak te voldoen. Ook gaat het in tegen regionale afspraken zoals vastgelegd in het regionale beleidskader Arbeidsmarkt- en re-integratie 2024-2027. Dit kan tot een vertrouwensbreuk in de regionale samenwerking leiden, met zowel partners als andere gemeenten.

10.3 Verkleinen gezondheidsverschillen armoede

Stoppen met de CAZ

De Collectieve Aanvullende Ziektekostenverzekering is de gemeentepolis voor inwoners met een laag inkomen. De gemeente financiert een deel van de zorgpremie, zodat inwoners het pakket kiezen dat bij hen past in plaats van de goedkoopste zorgverzekering. Het stoppen met de CAZ betekent een ingrijpende verandering voor circa 12.000 inwoners (huidige aantal gebruikers van de CAZ), die vraagt om een zorgvuldige voorbereiding. Gevolgen van deze knop zijn dat inwoners zorg gaan mijden, hun gezondheid verslechtert en groter beroep doen op de bijzondere bijstand, schuldhulpverlening, Wmo en jeugdzorg. Het risico van deze knop is dus dat – zonder volwaardig alternatief – de maatschappelijke kosten verschoven worden en mogelijk zelfs hoger uitvallen. Naast het afschaffen van de CAZ kan ervoor worden gekozen om pakketten te schrappen, voorwaarden aan te passen of de gemeentelijke bijdrage te verlagen. Ook dit heeft bovengenoemde gevolgen voor inwoners en de samenleving. Dit budget is niet direct beïnvloedbaar, omdat dit afhankelijk is van de afspraken die worden gemaakt met de zorgverzekeraars.

10.4 Bestrijden gevolgen opgroeien in armoede

Stoppen met de kindregelingen

Stichting Leergeld voert in opdracht van de gemeente de kindregelingen uit. Leergeld vergoedt onder andere zwembles, een laptop, de vrijwillige ouderbijdrage en activiteiten op het gebied van sport, cultuur of educatie. Het stoppen met of verlagen van deze subsidie heeft als gevolg dat kinderen die opgroeien in armoede niet meer mee kunnen doen. Dit raakt minstens 4.350 kinderen uit 2.400 huishoudens, het aantal dat is geholpen door Stichting Leergeld in 2024. Het risico is dat de kansenongelijkheid wordt vergroot. Ook is er een grotere kans op sociale isolatie, stress, een slechte gezondheid en hogere maatschappelijke kosten op korte en lange termijn. Daarnaast zou dit het stopzetten van een goede samenwerking met Stichting Leergeld betekenen. Indien er aan deze knop wordt gedraaid, kan ervoor gekozen worden om volledig te stoppen met de subsidie, maar ook om onderdelen af te schalen (bijvoorbeeld het verlagen van het activiteitenbudget) of onderdelen stop te zetten (bijvoorbeeld de laptopregeling of vergoeding vrijwillige ouderbijdrage).

10.5 Participatie bevorderen van inwoners vanaf 18 jaar

Stoppen of aanpassen van inkomensregelingen die participatie stimuleren

Met het busvoordeelabonnement en de meedoenregeling zorgen we ervoor dat inwoners met een laag inkomen ook mee kunnen doen aan het maatschappelijk leven. Het stoppen met deze regelingen zorgt ervoor dat inwoners met een laag inkomen minder kunnen meedoen. Het raakt minstens 13.500 inwoners die gebruik maakten in 2024 van het busvoordeelabonnement en/of de meedoenregeling.. Dit zorgt voor een groter risico op sociale isolatie en een slechte mentale en fysieke gezondheid. Inwoners voelen dit direct in hun portemonnee en in hun dagelijks leven, zeker wanneer hier geen alternatief tegenover staat. Binnen deze knop kan ervoor worden gekozen om de meedoenregeling en busvoordeelabonnement aan te passen op onderdelen, zoals de voorwaarden voor de regeling, het tegoed en/of de gemeentelijke bijdrage.

11 Nijmegenaren beschikken over financiële bestaanszekerheid

11.1 Verstrekken uitkeringen en toeslagen

Snijden in bovenwettelijke bijzondere bijstand

Het is mogelijk om te snijden in de regelingen voor medische kosten en inrichting en wonen. Inwoners kunnen dan minder makkelijk ondersteuning krijgen voor medische kosten en inrichting en wonen. Dit heeft ermee te maken dat een individuele beoordeling wettelijk verplicht is. Dit betekent dat inwoners altijd een aanvraag voor individuele bijzondere bijstand mogen aanvragen, ook wanneer de gemeente hier geen specifieke regeling voor kent. Wanneer de kosten noodzakelijk zijn en voortvloeien uit bijzondere omstandigheden waarin men niet zelf kan voorzien, moet de gemeente alsnog individuele bijzondere bijstand verstrekken. Dit vraagt een maatwerkbeoordeling en zal voor de gemeente betekenen dat er meer uitvoeringscapaciteit nodig is.

Individuele inkomenstoelage

De individuele inkomenstoelage is een jaarlijkse toeslag voor huishoudens die langdurig een laag inkomen (onder de 110% van het sociaal minimum) hebben. Dit is een wettelijke regeling, maar met beleidsvrijheid voor gemeenten. Het is mogelijk om het bedrag per huishouden te verlagen of de inkomensgrens te verlagen, zodat minder mensen in aanmerking komen voor de individuele inkomenstoelage. Het gevolg hiervan is dat de bestaanszekerheid van onze meest kwetsbare inwoners wordt aangetast. Het risico voor de gemeente is dat deze inwoners vaker een beroep doen op de bijzondere bijstand.

Stoppen met subsidies

We verstrekken subsidies aan organisaties die inwoners helpen op termijn te kunnen participeren in de samenleving. Stoppen met deze subsidies leidt tot hogere maatschappelijke kosten.

11.2 Aanbieden aanvullende gemeentelijke inkomensondersteunende regelingen

Subsidies inkomensondersteuning

Stoppen met activiteiten onder dit doel heeft als gevolg dat inwoners niet of in mindere mate in noodzakelijke aspecten van hun levensonderhoud kunnen voorzien, zoals voedsel, kleding en vervoer. Dit heeft meer stress, een slechte gezondheid en kansenongelijkheid tot gevolg. Dit leidt tot hogere maatschappelijke kosten, bijvoorbeeld op bijzondere bijstand, schuldhulpverlening, Wmo en jeugdhulp. Een ander risico is dat vrijwilligersorganisaties omvallen en we daardoor verder afdrijven van een sterke sociale basis.

11.3 Voorkomen problematische schulden

Preventie van schulden

Stoppen met deze activiteiten leidt tot meer en hogere schulden, met onder andere meer stress en een slechtere gezondheid als gevolg. Maatschappelijke kosten verschuiven zich naar onder andere schuldhulpverlening, Wmo en jeugdhulp.

11.4 Duurzaam uit de schulden

Minder ondersteuning bij geldzorgen

Stoppen met deze activiteiten betekent minder laagdrempelige ondersteuning voor inwoners met geldzorgen, meer kans op hogere schulden, langere trajecten en terugval. Dit alles leidt tot meer stress en op termijn tot hogere maatschappelijke kosten door intensievere trajecten, een slechtere gezondheid en sociale isolatie. Kosten verschuiven zich naar wanneer inwoners nóg hogere schulden hebben en naar bijvoorbeeld Wmo en jeugdhulp.

Onderwijs

Ambitie/doel	wettelijk	beleids-vrijheid	Saldo (baten - lasten)	Beïnvloedbaar: < 1 jaar	enigszins 2 -3 jaar	beperkt > = 4 jaar
12 Alle inwoners hebben gelijkwaardige participatiekansen en optimale ontwikkelingsmogelijkheden						
12.1 Samen met onderwijs en opvangpartners bevorderen we kansengelijkheid, taal- en talentontwikkeling en welbevinden zodat kinderen kunnen deelnemen aan regulier onderwijs en naschoolse ondersteuning	nee	1-4	€ 5.152		€ 1.100	€ 3.927
12.2 Zoveel mogelijk jongeren verlaten de school met een passend vervolgtraject, binnen (vervolg)onderwijs of arbeidsmarkt, met diploma of startkwalificatie	nee	3-4	€ 1.116			€ 2.154
12.3 Leerlingenvervoer voor leerlingen van primair, speciaal en voortgezet onderwijs zo zelfstandig mogelijk, betaalbaar en van goede kwaliteit	nee	3-4	€ 612			€ 614
12.4 Betere (digitale) geletterdheid en basisvaardigheden van volwassenen	ja	3-4	€ 144			

Ambitie/doel	wettelijk	beleids-vrijheid	Saldo (baten - lasten)	Beïnvloedbaar:		
				snel < 1 jaar	enigszins 2 -3 jaar	beperkt > = 4 jaar
12.5 Door samenwerking met kennisinstellingen worden studenten betrokken bij maatschappelijke opgaven, waardoor hun kennis en creativiteit benut worden en ze kennismaken met hun toekomstige werkveld	deels	3-4	€ 0			
13 We hebben voor kinderen en jongeren duurzame, moderne en toegankelijke onderwijsgebouwen						
13.1 Kinderen gaan zoveel mogelijk dichtbij huis naar de basisschool. Er is een goede verdeling van voortgezet en speciaal onderwijs over de stad. Vernieuwing van alle schoollocaties tussen 2008-2048	ja	3-4	€ 20.046			€ 20.819
Totaal			€ 27.070	€ 0	€ 1.100	€ 27.514

12 Alle inwoners hebben gelijkwaardige participatiekansen en optimale ontwikkelingsmogelijkheden

12.1 Samen met onderwijs en opvangpartners bevorderen we kansengelijkheid, taal- en talentontwikkeling en welbevinden zodat kinderen kunnen deelnemen aan regulier onderwijs en naschoolse ondersteuning

Het bedrag van 1,1 miljoen dat staat aangegeven als enigszins beïnvloedbaar is één van de knoppen waar aan gedraaid kan worden. Verlagen of schrappen van dit budget betekent dat de gemeente Nijmegen geen aanvullende subsidies meer verleent en organisaties geen aanvullende interventies meer kunnen uitvoeren die bijdragen aan het verkleinen van onderwijsachterstanden en vergroten van gelijkwaardige kansen in het onderwijs. Kinderen die kwetsbaar zijn ontvangen dan geen steuntje in de rug meer of nemen niet meer deel aan activiteiten waar ze vanuit hun omgeving niet of nauwelijks mee in aanraking komen.

12.2 Zoveel mogelijk jongeren verlaten de school met een passend vervolgtraject, binnen (vervolg)onderwijs of arbeidsmarkt, met diploma of startkwalificatie

Binnen de bestaande aanpak is het mogelijk om andere werkwijzen en interventies in te zetten die mogelijk meer effect hebben op het resultaat. Met ingang van 2026 start de nieuwe programmaperiode voor de regionale middelen, waarbij opnieuw interventies zijn opgenomen die bijdragen aan het verminderen van schooluitval.

12.3 Leerlingenvervoer voor leerlingen van primair, speciaal en voortgezet onderwijs zo zelfstandig mogelijk, betaalbaar en van goede kwaliteit

Bij het vaststellen van de begroting 2025-2028 is er bezuinigd binnen het programma onderwijs. De beleidsvrije ruimte van 1 miljoen euro is uit de onderwijsbegroting gehaald. Tevens is vorig jaar aangegeven dat binnen de onderwijsbegroting een knelpunt ging ontstaan met het wegvallen van de rijksmiddelen DU Jeugd. Deze taakstelling vangen we op in de onderwijsbegroting. Vanwege de bezuiniging in 2025 en de taakstelling zien we voor 2026 en verdere jaren geen ombuigingsmogelijkheden binnen de begroting.

12.4 Betere (digitale) geletterdheid en basisvaardigheden van volwassenen

De middelen voor (digitale) geletterdheid en basisvaardigheden voor volwassenen zijn geormerkte middelen die binnen de regio Rijk van Nijmegen besteed moeten worden. Daarom zijn er binnen dit doel in de begroting geen knoppen.

12.5 Door samenwerking met kennisinstellingen worden studenten betrokken bij maatschappelijke opgaven, waardoor hun kennis en creativiteit benut worden en ze kennismaken met hun toekomstige werkveld

Voor de City Deal Kennismaken is een subsidie door het rijk verstrekt die specifiek bedoeld is voor de activiteiten behorende bij de City Deal Kennis Maken. De subsidieperiode is gestart op 1 september 2023 eindigt op 31 augustus 2026. Aanvullende middelen van de coalitiepartners zijn hieraan gekoppeld. Om deze reden zijn er geen knoppen binnen dit doel.

13 We hebben voor kinderen en jongeren duurzame, moderne en toegankelijke onderwijsgebouwen

13.1 Kinderen gaan zoveel mogelijk dichtbij huis naar de basisschool. Er is een goede verdeling van voortgezet en speciaal onderwijs over de stad. Vernieuwing van alle schoollocaties tussen 2008-2048

Enige optie is het openbreken c.q. beëindigen van de doordecentralisatie-overeenkomsten met de schoolbesturen. Onbekend is of dit dan een bezuiniging oplevert, omdat dan de schoolgebouwen (incl. kapitaallasten) terugkomen naar de gemeente. Bij de niet-doorgedecentraliseerde scholen kunnen we de toekomstige kapitaallasten beïnvloeden door niet of minder te investeren in deze schoolgebouwen. Lopende kapitaallasten kunnen we niet beïnvloeden.

Bereikbaarheid

Ambitie/doel	wettelijk	beleids-vrijheid	Saldo (baten - lasten)	Beïnvloedbaar: snel < 1 jaar	enigszins 2 -3 jaar	beperkt > = 4 jaar
14 We versnellen onze mobiliteitstransitie, om zo de stad bereikbaar en leefbaar te houden						
14.1 Een bereikbare stad via alle modaliteiten	deels	7-10	€ 5.985	€ 993	€ 529	€ 2.779
14.2 Meer ruimte voor actieve mobiliteit en andere ruimtelijke opgaven	deels	8-10	-€ 12.143	-€ 21.602	-€ 27	€ 7.768
14.3 Meer en betere alternatieven voor je eigen auto	deels	6-8	€ 438		€ 218	-€ 58
14.4 We hebben een toekomstbestendige binnenhaven die toegankelijk is en optimaal wordt gebruikt	nee	7-9	€ 194	€ 776	€ 271	€ 235
15 Onze infrastructuur, weginrichting en civiele kunstwerken zijn van goede kwaliteit en goed bereikbaar						
15.1 Kwaliteit van de infrastructuur, weginrichting, straatmeubilair en civiele kunstwerken is op orde	deels	7-9	€ 30.553	€ 680	€ 1.690	€ 16.379
15.2 Zo min mogelijk vuil en rommel op straat en bestrijding van gladheid om Nijmegen veilig bereikbaar te houden	deels	7-9	€ 12.912	€ 65	€ 9.795	€ 501
15.3 Brandkranen in de openbare ruimte zijn bereikbaar en bruikbaar	ja	7-9	€ 254			€ 254
16 Een bereikbare stad met schone mobiliteit						
16.1 We stimuleren duurzame vervoerswijzen (lopen, fietsen en openbaar vervoer)	nee	7-9	€ 52	€ 52		
16.2 We stimuleren verdere verschoning van het gemotoriseerd verkeer	nee	8-10	€ 70		€ 51	
Totaal			€ 38.315	-€ 19.036	€ 12.527	€ 27.858

14 We versnellen onze mobiliteitstransitie, om zo de stad bereikbaar en leefbaar te houden

14.1 Een bereikbare stad via alle modaliteiten

Verkeerskundige onderzoeken

Met verkeerskundige onderzoeken initiëren we projecten en ontwikkelen we beleidsvisies, uitvoering en participatie en voeren we aanpassingen in de infra door in het kader van verkeersveiligheid. Ook wordt een deel van dit budget gebruikt om de uitvoering van projecten zonder investeringsbudget te realiseren, zoals de verblijfsvriendelijke binnenstad. De kosten zijn beïnvloedbaar, maar hebben wel impact op de snelheid waarop we ons beleid kunnen vormgeven en uitvoeren. Daarnaast zouden we beleidskeuzes minder goed cijfermatig kunnen onderbouwen, omdat er minder budget is voor verkeersonderzoeken.

Incidentmanagement verkeershinder

Deze bijdrage is ten behoeve van het incidentmanagement voor pechgevallen op de belangrijkste wegen binnen de gemeente. De berger zorgt ervoor middels een contract dat deze binnen 20 minuten ter plaatse is. Deze regeling zorgt ervoor dat er minder verkeershinder is wat de doorstroming op deze wegen bevordert. Er kan voor worden gekozen om het huidige contract stop te zetten. Dit zal leiden tot een minder goede doorstroming van het verkeer.

Bijdrage regionaal verkeersmanagement

In dit samenwerkingsverband zijn alle gemeenten in de regio, de Provincie en Rijkswaterstaat vertegenwoordigd. De gemeente kan ervoor kiezen uit het samenwerkingsverband van het Regionaal Verkeersmanagement Team te stappen. Dit zal impact hebben op de samenwerking en doorstroming van het verkeer in de regio.

VMC RTC baten

Over de baten kunnen elk jaar aparte afspraken worden gemaakt in het kader van indexering.

Meerjarige raamovereenkomsten

Gelet op het meerjarige karakter van de overeenkomsten zijn deze na afloop van de overeenkomst beïnvloedbaar.

14.2 Meer ruimte voor actieve mobiliteit en andere ruimtelijke opgaven

Opbrengst parkeren

Het is mogelijk om de parkeertarieven te verhogen, waardoor er meer geld binnenkomt. De invoering van nieuwe betaald parkeren gebieden is rendabel. Het stoppen met invoeren van betaald parkeren heeft op middellange termijn geen effect op de begroting.

Meerjarige raamovereenkomsten onderhouds- en beheerskosten

Gelet op het meerjarige karakter van de overeenkomsten zijn deze na afloop van de overeenkomst beïnvloedbaar.

14.3 Meer en betere alternatieven voor je eigen auto

Beheer en onderhoud openbare weg

Er kan gekozen worden om het kwaliteitsniveau van het beheer en onderhoud van de openbare weg bij te stellen.

14.4 We hebben een toekomstbestendige binnenhaven die toegankelijk is en optimaal wordt gebruikt

Scheepvaartrechten

Gelet op de kostendekkendheid van 64% kan ervoor worden gekozen om de baten van de scheepvaartrechten te verhogen. De gemeente Nijmegen hanteert op dit moment een hoger tarief dan bv. gemeente Tiel en gemeente Arnhem. Bij een kostendekkendheid boven 100% is de gemeente vennootschapsbelasting plichtig.

15 Onze infrastructuur, weginrichting en civiele kunstwerken zijn van goede kwaliteit en goed bereikbaar

15.1 Kwaliteit van de infrastructuur, weginrichting, straatmeubilair en civiele kunstwerken is op orde

Meerjarige contracten voor onderhoud en beheer

Gelet op het meerjarige karakter van de overeenkomsten zijn deze na afloop van de overeenkomst beïnvloedbaar.

Verkeersregelinstallaties (VRI) midlifeonderzoeken

De levensduur van een VRI is 15 jaar, halverwege deze levensduur vindt er een midlifeonderzoek plaats om te bepalen of er intern verbeteringen nodig zijn. Er kan voor worden gekozen deze in minder mate uit te voeren met hierbij wel de consequentie dat de VRI's dan minder goed gaan draaien.

Gedragscampagnes verkeer

Er kan voor worden gekozen om minder uit te geven aan gedragscampagnes om bewoners en bezoekers te verleiden anders te reizen.

15.2 Zo min mogelijk vuil en rommel op straat en bestrijding van gladheid om Nijmegen veilig bereikbaar te houden

Stoppen met schoonmaken waalstrandjes

Massale dump van recreatieafval op de stranden en in de Ooij-polder is de aanleiding voor deze maatregel. De aanpak bestaat uit gedragsinterventies met o.a. afvalcoaches, communicatie en gedragsaanpak in samenwerking met Dar en Toezicht en Handhaving. Dit voorkomt (zwerf)afval en heeft een positief effect op de bewustwording. Risico bij bezuiniging is dat de opgebouwde gedragsverandering wegebt en Dar vaker moet worden ingezet voor het opruimen van excessen tegen aanzienlijke kosten.

Stoppen met assistent wijkvegers

Assistent wijkvegers dragen bij aan de netheid van de stad, kennis van probleemplekken en bereiken probleemlocaties. Ze zorgen voor een zichtbare impact op de leefomgeving van bewoners. Ze zijn overgekomen vanuit het Werkbedrijf. Stoppen resulteert in het verval van deze banen.

Stoppen met opdracht Stichting dagloon

De stichting ondersteunt dak- en thuislozen door tijdelijke daglonen te verstrekken en werkervaring te bieden. De inzet betreft inzameling van zwerfafval in gebieden rondom het centrum en de Waalstranden. Risico's: Zonder deelname van Gemeente Nijmegen zal de stichting haar activiteiten moeten staken. Als dit gebeurt dan verdwijnt de doelgroep wederom uit zicht.

Stoppen met extra reiniging binnenstad en inzet afvalcoaches

De reiniging in het centrum draagt bij aan een nette binnenstad en is aanvullend op het huidige reinigingsniveau om het centrum schoon te kunnen houden en te kunnen reageren op excessen in het weekend. Afvalcoaches adviseren bewoners over het aanbieden en scheiden van afval, bevorderen een duurzamer afvalbeheer en nemen bewoners mee in het beleid. Risico's zijn een verlaagd reinigingsniveau van de openbare ruimte in het centrum in het weekend en verminderde communicatie over afval en de Nijmeegse beleidskoers op straat.

Stoppen met het plaatsen en legen van bladkorven

Gemeente Nijmegen heeft een groot aantal bladkorven in eigendom. Dar zet deze jaarlijks uit in het openbaar gebied voor bewoners om bladafval in te deponeren uit tuinen en uit het openbaar gebied. Dar ledigt de korven en draagt zorg voor de plaatsing en opslag in lente en zomermaanden. Zo kan men op een makkelijke wijze af van bladafval van gemeentelijke en eigen bomen. Risico's bij deze bezuiniging is vooral het onbegrip en klachten dat men het bladafval niet meer kwijt kan. Het bladafval zal men waarschijnlijk afwentelen op de openbare ruimte.

15.3 Brandkranen in de openbare ruimte zijn bereikbaar en bruikbaar

Er is geen knop beschikbaar.

16 Een bereikbare stad met schone mobiliteit

16.1 We stimuleren duurzame vervoerswijzen (lopen, fietsen en openbaar vervoer)

Gedragsmaatregelen verkeer

Er kan gekozen worden om te stoppen met de inzet op duurzame gedragsverandering.

16.2 We stimuleren verdere verschoning van het gemotoriseerd verkeer

Lagere uitgaven laadinfrastructuur

Er kan gekozen worden om de uitgaven voor laadinfrastructuur te verlagen. Hierdoor zal verschoning van het gemotoriseerd vervoer minder gestimuleerd worden.

Wonen en stedelijke ontwikkeling

Ambitie/doel	wettelijk	beleids-vrijheid	Saldo (baten - lasten)	Beïnvloedbaar:		
				snel < 1 jaar	enigszins 2 -3 jaar	beperkt >= 4 jaar
17 We zijn een aantrekkelijke stad om te wonen, met goede werklocaties, openbare ruimtes en voorzieningen						
17.1 We behouden en versterken de ruimtelijke kwaliteit van onze stad, door zorg te dragen voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties	deels		€ 6.419	€ 928	€ 3.584	€ 1.906
17.2 We verbeteren de ruimtelijke kwaliteit van de stad door nieuwe ontwikkelingen te ondersteunen of zelf te initiëren en realiseren, om zo de ambities uit de omgevingsvisie te verwezenlijken	nee	7-10	€ 8.066	-€ 100	€ 200	€ 11.656
18 We zijn een stad met gemengde wijken en een gevarieerd woningaanbod dat aansluit bij de vraag van alle nieuwe en bestaande bewoners						
18.1 We realiseren onze woningbouwopgave uit de omgevingsvisie en het woonbeleid	deels	7-10	€ 8.151	€ 314	€ 13.640	-€ 5.804
18.2 We hebben voldoende beschikbaar aanbod van sociale woonruimte en betaalbare koopwoningen	deels	7-10	€ 0			
18.3 We hebben voldoende goede woonruimte voor studenten. We zorgen voor menging in de wijken	nee	3-4	€ 292		€ 292	
18.4 We hebben een rechtvaardige en evenwichtige verdeling van de vrijkomende schaarse sociale woonruimte	deels	7-10	€ 0			
Totaal			€ 22.928	€ 1.142	€ 17.716	€ 7.758

17 We zijn een aantrekkelijke stad om te wonen, met goede werklocaties, openbare ruimtes en voorzieningen

17.1 We behouden en versterken de ruimtelijke kwaliteit van onze stad, door zorg te dragen voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties

Vrijere beleidsruimte

De budgetten zijn bijna helemaal verbonden aan wettelijke taken en de daaraan verbonden plichten van handhaving en controle.

17.2 We verbeteren de ruimtelijke kwaliteit van de stad door nieuwe ontwikkelingen te ondersteunen of zelf te initiëren en realiseren, om zo de ambities uit de omgevingsvisie te verwezenlijken

Meerjaren Perspectief Grondexploitaties

In 2023 hebben we naar aanleiding van de VGP 2023 een workshop sturingsmogelijkheden VGP Planexploitaties georganiseerd.

In deze workshop zijn een 6-tal knoppen benoemd:

1. Type woningbouwprogramma (sociale huur, overig betaalbaar en duurder programma)
2. Verdichting/meer programma
3. Wonen in plaats van werken
4. Minder (gebouwd) parkeren
5. Kwaliteit openbare ruimte
6. Delen niet (zelf) ontwikkelen/uit grondexploitatie halen.

Deze knoppen hangen voor een deel met elkaar samen en beïnvloeden elkaar. Ook hier geldt dat er prestatieafspraken en woondeals met het Rijk en de provincie Gelderland zijn gemaakt. Waardoor het "draaien aan de knoppen" ook invloed kan hebben op subsidies en bijdrages. Het MPG 2026 waarin de grondexploitaties ter vaststelling aangeboden worden is het moment om indien nodig te sturen.

18 We zijn een stad met gemengde wijken en een gevarieerd woningaanbod dat aansluit bij de vraag van alle nieuwe en bestaande bewoners

18.1 We realiseren onze woningbouwopgave uit de omgevingsvisie en het woonbeleid

Vrijere beleidsruimte

Er is een bedrag van € 0,25 miljoen aan vrijere beleidsruimte over. Als we dit budget ombuigen zal dit ten koste gaan van beleid voor de omgevingskwaliteit.

18.2 We hebben voldoende beschikbaar aanbod van sociale woonruimte en betaalbare koopwoningen

Voor dit doel zijn geen budgetten beschikbaar.

18.3 We hebben voldoende goede woonruimte voor studenten. We zorgen voor menging in de wijken

Subsidies wonen

Enigszins beïnvloedbaar zijn de subsidies huurteams, doorstroommakelaar en verhuiscoaches.

Middelen uit de reserve woonfonds

Er kan voor worden gekozen de middelen uit de reserve woonfonds anders in te zetten.

18.4 We hebben een rechtvaardige en evenwichtige verdeling van de vrijkomende schaarse sociale woonruimte

Aan dit doel zijn geen budgetten gekoppeld.

Openbare ruimte

Ambitie/doel	wettelijk	beleids-vrijheid	Saldo (baten - lasten)	Beïnvloedbaar:		
				snel < 1 jaar	enigszins 2 -3 jaar	beperkt >= 4 jaar
19 We zijn een klimaatbestendige stad waar de overlast van hitte, droogte en water tot een minimum wordt beperkt en de biodiversiteit wordt bevorderd						
19.1 Opvangen en voorkomen van de negatieve effecten van klimaatverandering in de stad	nee	5	€ 3.764		€ 392	€ 2.787
19.2 Verbeterde water- en groenstructuur en meer biodiversiteit	deels	7-10	€ 3.771	€ 90	€ 300	€ 1.812
19.3 Doorontwikkelen van het ecologisch beheer van het groen, en de (stads)bossen	nee	7-10	€ 597		€ 312	
20 We hebben een groene, gezonde en vitale omgeving om in te wonen, te werken en te recreëren						
20.1 Een groene omgeving die bijdraagt aan de gezondheid van de Nijmegenaren en bezoekers en uitnodigt tot spelen, bewegen en ontmoeten	nee	7-10	€ 6.802			€ 5.380
20.2 Een goede rustplaats voor de overleden Nijmegenaren			€ 302			
20.3 Ondersteunen van natuur-inclusieve stadslandbouw	nee	7-10	€ 104		€ 101	
20.4 Beheersing, voorkoming en vermindering van omgevingslawaaï	ja	5	€ 24			
20.5 Beheersing, voorkoming en vermindering van luchtverontreiniging	deels	5	€ 894		€ 618	€ 48
			€ 50			
20.6 Beheersing, voorkoming en vermindering van bodemverontreiniging	deels	5				
20.7 Vermindering van schadelijke effecten door bedrijven en industrie	deels	5	€ 3.573			
21 We zijn een circulaire stad waar we verantwoord omgaan met grondstoffen en deze zoveel mogelijk opnieuw gebruiken						
21.1 Verbeterde afvalpreventie en verdergaande afvalscheiding bij huishoudens	ja	4-5	€ 728		€ 197	€ 346
21.2 Betere afvalscheiding bij bedrijven	nee	4-5	-€ 742			€ 196
21.3 Een circulaire economie in onze regio en meer circulair inrichten en bouwen	nee	5	€ 331		€ 320	
21.4 Zoveel mogelijk hergebruik van grond						
22 We zijn een duurzame en energie neutrale stad, waarin we inwoners						

Ambitie/doel	wettelijk	beleids-vrijheid	Saldo (baten - lasten)	Beïnvloedbaar:		
				snel < 1 jaar	enigszins 2 -3 jaar	beperkt > = 4 jaar
en bedrijven ondersteunen bij de energie- en warmte transitie en duurzame inwonersinitiatieven stimuleren						
22.1 Een energie- en warmtetransitie en verduurzaming in de wijken die samen met de Nijmegenaren en organisaties is gerealiseerd	ja	5	€ 4.521			
22.2 Een energie- en warmtetransitie en verduurzaming bij bedrijven die samen met ondernemers en organisaties/instellingen is gerealiseerd	deels	5	€ 361	€ 361		
22.3 Meer opwekken en gebruiken van duurzame energie	deels	6-8	€ 632	€ 122		
22.4 Aanpak netcongestie met netbeheerders en medeoverheden	deels	6-8	€ 122	€ 122		
23 We hebben een openbare ruimte die toekomstbestendig en leefbaar is						
23.1 We vernieuwen en beheren de openbare ruimte zo toekomstbestendig mogelijk	deels	7-10	€ 9.488	€ 612	€ 1.597	€ 5.274
23.3 We voeren de gemeentelijke watertaken (afvalwater, hemelwater en grondwater) duurzaam en doelmatig uit	deels	4-5	-€ 7.973			€ 1.732
23.5 Huishoudelijke afvalstromen worden ingezameld	ja	4-5	€ 10.572			€ 7.972
Totaal			€ 37.921	€ 1.307	€ 3.837	€ 25.547

19 We zijn een klimaatbestendige stad waar de overlast van hitte, droogte en water tot een minimum wordt beperkt en de biodiversiteit wordt bevorderd

19.1 Opvangen en voorkomen van de negatieve effecten van klimaatverandering in de stad

Klimaatadaptieve maatregelen bij nieuwbouw, renovaties en herinrichting

Als dit budget niet meer beschikbaar is dan kunnen deze activiteiten niet meer (volledig) worden uitgevoerd. Dan kan het investeringsbudget van 5,9 miljoen niet voorbereid en uitgevoerd worden. Investerings in de benodigde aanpassing van de bebouwde omgeving kunnen niet worden voorbereid en waargemaakt. Als er niet geïnvesteerd kan worden is het gevolg dat de stad nauwelijks aangepast wordt aan extremer wordend weer. Dit brengt risico's met zich mee in termen van extra schade aan gebouwen, infrastructuur, gezondheid, dierenwelzijn, vegetatie en evenementen. De kans in de komende decennia op extreme buien (vergelijkbaar met de bui in Limburg uit 2021) of extreme hittegolven wordt volgens scenario's steeds groter.

Subsidies natuur- en milieueducatie

Enigszins beïnvloedbaar zijn de subsidies die worden gegeven in het kader van natuur- en milieueducatie.

19.2 Verbeterde water- en groenstructuur en meer biodiversiteit

Aanpassingen Groen en biodiversiteit

Een vermindering van dit budget brengt consequenties met zich mee in ons streven naar een natuurvriendelijke en gezonde leefomgeving voor iedereen. Dat terwijl deze opgave alsmaar toeneemt, incl. strengere landelijke en Europese regelgeving. Zoals hierboven benoemd is de flexibiliteit van dit budget juist zijn grote kracht. De flexibiliteit is nodig om in te spelen op kansen die voorbij komen, bijvoorbeeld op plekken waar ontwikkelingen plaatsvinden. Om precies deze koppelkansen zo goed mogelijk te benutten, is in 2025 voor het eerst een (interne) projectleider aangesteld voor vergroening. Deze collega heeft vanuit dit budget de beschikking gekregen over middelen om buiten groen te verwezenlijken, onder andere gekoppeld aan lopende projecten.

19.3 Doorontwikkelen van het ecologisch beheer van het groen, en de (stads)bossen

Bijdrage GR Lingezege

Er kan voor worden gekozen om uit de GR Lingezege te stappen. De GR heeft vier leden: de gemeenten Arnhem, Lingewaard, Overbetuwe en Nijmegen. Deze leden betalen een gelijke beheerbijdrage aan het Park. Voor Nijmegen is dat relatief een klein bedrag, gezien de totale begroting, in vergelijking met Overbetuwe en Lingewaard. Als Nijmegen uit deze regeling zou stappen, zouden de andere drie gemeenten het gat op moeten vangen. Of dat haalbaar is, is niet duidelijk. Gevolg kan zijn dat het Park zou komen te vervallen.

20 We hebben een groene, gezonde en vitale omgeving om in te wonen, te werken en te recreëren

20.1 Een groene omgeving die bijdraagt aan de gezondheid van de Nijmegenaren en bezoekers en uitnodigt tot spelen, bewegen en ontmoeten

Voorzieningen spelen, sporten, ontmoeten in de openbare ruimte

Als er onverhoopt minder budget beschikbaar is voor onderhoud, is het gevolg dat er versneld afscheid moet worden genomen van speelelementen en ondergronden. Dit staat haaks op het uitvoeringskader BOSS waarbij deze speelelementen en ondergronden onderdeel zijn van de vernieuwing in de wijken.

20.2 Een goede rustplaats voor de overleden Nijmegenaren

onderhoud vastgoed begraafplaatsen

20.3 Ondersteunen van natuur-inclusieve stadslandbouw

Subsidies stadslandbouw initiatieven

De subsidieregeling voor stadslandbouw initiatieven loopt nog tot en met 2026. Het is de bedoeling de regeling vanaf 2027 opnieuw vast te stellen, en dan voor langere tijd. Het is een eerlijke en efficiënte manier om het budget goed te verdelen over de verschillende stadslandbouw initiatieven. Dat is belangrijk omdat we hiermee inwoners voorzien van gezond voedsel. Daarnaast wordt het lokaal geproduceerd waardoor de keten kort is. Het samen oogsten levert ook sociale cohesie op in de buurt van de tuinen.

Het budget is beïnvloedbaar (oranje). Zonder dit budget is het voor de stadslandbouw initiatieven moeilijker om aanvullende activiteiten te verzorgen, zoals onderzoek naar efficiëntere teeltmethoden en voedseducatie voor kinderen en volwassenen.

20.4 Beheersing, voorkoming en vermindering van omgevingslawaai

Gezien het budgetneutrale karakter van dit budget, zien we geen knoppen waaraan gedraaid kan worden.

20.5 Beheersing, voorkoming en vermindering van luchtverontreiniging

Uitvoeringsprogramma luchtkwaliteit 2020-2030

In 2025 wordt het uitvoeringsprogramma luchtkwaliteit 2020-2030 geactualiseerd. Dit uitvoeringsprogramma is vastgesteld door de gemeenteraad. Mocht hier minder geld voor beschikbaar worden gesteld, zullen we minder maatregelen kunnen nemen om de uitstoot van verschillende bronnen terug te dringen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de exploitatiekosten voor de zero-emissiezones stadslogistiek en brom- snorfietsen.

subsidies schone laadinfra bestelbusjes

Enigszins beïnvloedbaar zijn de subsidies voor schone laadinfra bestelbusjes.

20.6 Beheersing, voorkoming en vermindering van bodemverontreiniging

Gezien de wettelijke taak en het beperkte budget zien we hier geen knoppen.

20.7 Vermindering van schadelijke effecten door bedrijven en industrie

Vanwege de gemaakte afspraken met de ODRN en deelnemers van de gemeenschappelijke regeling is het op korte termijn niet mogelijk om invloed uit te oefenen op het budget. Om te kunnen beoordelen of, en in welke mate, op de middellange of lange termijn bezuinigingen mogelijk zijn, moet in overleg met de ODRN worden bekeken op welke onderdelen het uitvoeringsniveau en/of de dienstverlening kan worden verlaagd, of waar eventueel efficiencywinst te behalen valt. Daarnaast loopt er op dit moment een fusietraject met de ODRA waar ook (financiële) afspraken worden gemaakt.

De VTH-milieutaken die de ODRN uitvoert, hebben een wettelijke basis. Binnen de uitvoering bestaat echter een zekere beleidsvrijheid ten aanzien van het uitvoeringsniveau en het niveau van dienstverlening. Daarbij geldt dat minimaal moet worden voldaan aan de kwaliteitseisen die zijn vastgelegd in het Besluit omgevingsrecht en de Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht 2022. Deze eisen betreffen onder andere de deskundigheid van medewerkers, de kritieke massa en de kwaliteit van de processen.

21 We zijn een circulaire stad waar we verantwoord omgaan met grondstoffen en deze zoveel mogelijk opnieuw gebruiken

21.1 Verbeterde afvalpreventie en verdergaande afvalscheiding bij huishoudens

Ontwikkeling beleid en uitvoering afvalbeleid

Gedacht kan worden aan:

- Het aanpassen van inzamel frequenties en de mate van dienstverlening
- Het invoeren van afvalstoffenheffing

21.2 Betere afvalscheiding bij bedrijven

Verhoging reinigingsheffing bedrijven en instellingen

We verzorgen de inning van reinigingsheffing bij bedrijven en instellingen die afvalstoffen door de gemeente laten ophalen. Hiermee worden de kosten gedekt van deze niet wettelijke taak. De kostendekkendheid van deze taak mag niet hoger zijn dan 100%.

21.3 Een circulaire economie in onze regio en meer circulair inrichten en bouwen

Agenda Circulaire stad

De agenda Circulaire Stad is net vastgesteld. We staan aan het begin van uitvoering van onze ambities en projecten. De Circulaire economie is een belangrijke transitie waar we aan het begin van zitten. Als de uitvoeringsagenda niet uitgevoerd kan worden, kunnen we geen ervaringen opdoen in verschillende sectoren om deze transitie in gang te zetten. Het gaat niet alleen om materialen, maar raakt ook aan thema's als klimaatadaptatie en energietransitie.

Verhoging reinigingsheffing bedrijven en instellingen

We verzorgen de inning van reinigingsheffing bij bedrijven en instellingen die afvalstoffen door de gemeente laten ophalen. Hiermee worden de kosten gedekt van deze niet wettelijke taak. De kostendekkendheid van deze taak mag niet hoger zijn dan 100%.

21.4 Zoveel mogelijk hergebruik van grond

Aan dit doel zijn geen budgetten gekoppeld.

22 We zijn een duurzame en energie neutrale stad, waarin we inwoners en bedrijven ondersteunen bij de energie- en warmte transitie en duurzame inwonersinitiatieven stimuleren

22.1 Een energie- en warmtetransitie en verduurzaming in de wijken die samen met de Nijmegenaren en organisaties is gerealiseerd

We zien beperkt knoppen om aan te draaien, omdat dit niet strookt met het Klimaatakkoord. Als we bezuinigen op de energietransitie kunnen we de beoogde 55% CO₂-reductie in 2030 t.o.v. 2019 niet realiseren.

22.2 Een energie- en warmtetransitie en verduurzaming bij bedrijven die samen met ondernemers en organisaties/instellingen is gerealiseerd

Energietransitie bedrijven

Er zijn mogelijkheden om op het budget voor de energietransitie bij bedrijven te bezuinigen, ook al gaat dit ten koste van de ontwikkeling van smart energy hubs, innovaties bij bedrijven (Aanjaagfonds), handhaving en toezicht

op de energiebesparingsplicht bij bedrijven door de ODRN en bovenwettelijke energiebesparing bij bedrijven. Het overgrote deel van de middelen voor de energietransitie gaan naar woningen (zie 22.1), maar het is van belang ook inzet te plegen op de energietransitie bij bedrijven. Bij bedrijven is gezien het hoge energiegebruik veel energie te besparen. En bedrijven kunnen via energyhubs de netcongestie verminderen. Daarnaast is het voor het draagvlak in de stad nodig om de energietransitie behalve op woningen - waar het grootste deel van de lokale middelen voor de energietransitie op worden in gezet - ook te richten op het gemeentelijk vastgoed (voorbeeldfunctie) en bedrijven.

22.3 Meer opwekken en gebruiken van duurzame energie

De resterende (niet gerealiseerde) bijdrage van Nijmegen aan het RES-doel van de Groene Metropool Regio voor schone opwek met wind en zon (1,62 TWh in 2030) betreft grootschalige opwek van zon op dak, waar we ondanks netcongestie op in willen blijven zetten als onderdeel van bredere energieprojecten, zoals smart energy hubs.

22.4 Aanpak netcongestie met netbeheerders en medeoverheden

Maatregelen masterplan netcongestie: De aanpak voor netcongestie is randvoorwaardelijk voor de energietransitie en nodig om het risico op vertraging van woningbouw te verkleinen, maar het is een optie om de sturing op beperking van de gevolgen van netcongestie aan de netbeheerders en de provinciale en landelijke overheid over te laten. Dit zou ten koste gaan van lokale kansen en van de samenwerking met de netbeheerder(s) waarbij we elkaar kunnen versterken.

23 We hebben een openbare ruimte die toekomstbestendig en leefbaar is

23.1 We vernieuwen en beheren de openbare ruimte zo toekomstbestendig mogelijk

Beheer en onderhoud kapitaalgoederen

Voor de verschillende kapitaalgoederen kan het beheer en onderhoud op een lager niveau worden gezet. Hiermee wordt de frequentie van bijvoorbeeld reiniging verlaagd. Hierbij kan gedacht worden aan minder vaak omvorming van groenvakken, verminderde reiniging van straatmeubilair, sport- en spelvoorzieningen en hondenvoorzieningen. Dit kan gevolgen hebben voor de leefbaarheid in de wijken.

23.3 We voeren de gemeentelijke watertaken (afvalwater, hemelwater en grondwater) duurzaam en doelmatig uit

Voorlichting gebruik voorzieningen

Hierbij gaat het om bewoners informeren over bijvoorbeeld wadi's en wat deze betekenen, maar ook over het informeren van bewoners over wat er wel en niet door het riool gespoeld kan worden. Als dit niet gebeurt zijn bewoners minder goed op de hoogte en worden de beheerskosten hoger. Bijvoorbeeld door het ontstoppen van riolering als daar babydoekjes doorheen worden gespoeld.

23.5 Huishoudelijke afvalstromen worden ingezameld

Stoppen met inzameling luiers en incontinentiemateriaal

Inzameling van deze fractie is geen wettelijke taak maar een maatregel uit het afvalbeleid. Stoppen is een optie. Risico's zijn extra kosten voor verwerking van deze fractie als huishoudelijk restafval (verbranden), hogere kosten voor restafvalzakken voor gebruikers van luiers en incontinentiemateriaal en druk op het regionale project omdat Nijmegen het grootste aanbod heeft in de regio.

Stoppen met regionaal project kwaliteitsverhoging grondstoffen (recycling)

De deelname aan dit project is niet wettelijk verplicht. Het levert betere scheidingsresultaten op m.b.t. recycling. Het verlaagt de kosten voor het verbranden van huishoudelijk restafval en de vermarkting van fracties van goede kwaliteit. Risico's zijn extra kosten voor verbranding en verlaging subsidies door slechte kwaliteit inzameling en druk op het regionale project omdat Nijmegen het grootste aanbod heeft in de regio.

Frequentie reiniging inpandige containers van 18* naar 12*

De inzamelcontainers in de inpandige afvalruimtes van hoogbouw reinigen we nu 18x per jaar voor Plastic+ en GFT-containers en Oud papier en karton (OPK) 2x. Dit is niet vastgelegd en geen wettelijke verplichting. Deze frequentie is de resultante van klachten over stank en vervuiling. Door de reiniging terug te brengen bezuinigen we op de reinigingskosten. Risico is dat het draagvlak onder inpandige afvalinzameling wegvalt zowel VVE's, bewoners en woningcorporaties, de kwaliteit van de herbruikbare fracties afneemt.

Cultuur en Cultureel Erfgoed

Ambitie/doel	wettelijk	beleids-vrijheid	Saldo (baten - lasten)	Beïnvloedbaar:		
				snel < 1 jaar	enigszins 2 -3 jaar	beperkt >= 4 jaar
24 We zijn een aantrekkelijke stad met een bereikbaar en hoogwaardig cultureel aanbod en hebben een cultureel klimaat gericht op vernieuwing en innovatie						
24.1 We maken kunst en cultuur toegankelijk voor en door iedereen	nee	8-9	€ 15.477		€ 14.185	€ 387
24.2 We vergroten de aantrekkingskracht van Nijmegen	nee	8-9	€ 13.965		€ 11.600	€ 6.872
24.3 We geven ruimte aan innovatie en creativiteit	nee	9	€ 2.362		€ 1.635	€ 108
25 We benutten ons unieke erfgoed om de aantrekkelijkheid van onze stad voor (nieuwe) bewoners, bedrijven en bezoekers te vergroten en hen nog sterker te verbinden aan de stad						
25.1 We zorgen voor bescherming en instandhouding van ons erfgoed	deels	1-3	€ 4.613		€ 3.160	€ 1.454
25.2 We maken het verleden zichtbaar en beleefbaar	deels	3-7	€ 2.247	€ 771	€ 1.522	
Totaal			€ 38.664	€ 771	€ 32.102	€ 8.821

24 We zijn een aantrekkelijke stad met een bereikbaar en hoogwaardig cultureel aanbod en hebben een cultureel klimaat gericht op vernieuwing en innovatie

24.1 We maken kunst en cultuur toegankelijk voor en door iedereen

Subsidie amateurkunst

Enigszins beïnvloedbaar is de subsidie voor amateurkunst omdat dit een subsidieregeling is waar amateurverenigingen voor 1 tot 4 jaar een subsidie kunnen aanvragen. Deze verenigingen leveren een belangrijke bijdrage aan de sociale basis, omdat het de groepsvorming en persoonlijke ontwikkeling combineert. Hiermee hebben 40 amateurverenigingen minder inkomsten en kunnen ze ook geen huur betalen aan de wijkcentra. We kunnen ook deels verminderen.

Meerjarige subsidies grote organisaties

Voor de meerjarige subsidies kan minder budget beschikbaar gesteld worden in de toekomst. Er moet dan rekening gehouden worden met frictiekosten (personeel) en leegstaande panden. De bijdrage van cultuur aan de leesvaardigheid en creatieve vaardigheden van kinderen zullen dan (gedeeltelijk) wegvallen.

24.2 We vergroten de aantrekkingskracht van Nijmegen

Meerjarige subsidies

Voor de meerjarige subsidies kan minder budget beschikbaar gesteld worden in de toekomst. Er moet dan rekening gehouden worden met frictiekosten (personeel) en leegstaande panden. De bijdrage van cultuur aan de leesvaardigheid en creatieve vaardigheden van kinderen zullen dan (gedeeltelijk) wegvallen.

Huisvestingslasten en uitvoeringskosten

Afbouw is mogelijk als subsidies aan instellingen stoppen kunnen panden verkocht worden.

24.3 We geven ruimte aan innovatie en creativiteit

Enigszins beïnvloedbaar is de subsidie voor eenjarige culturele activiteiten. Dit betreft een jaarlijkse subsidie. We kunnen ook deels minder subsidie beschikbaar stellen. Het huidige budget wordt al zwaar overvraagd. Minder beschikbare subsidie betekent een krimp aan culturele activiteiten. Ook stopt de doorgroei van vernieuwend cultureel aanbod.

Voor de meerjarige subsidies kan minder budget beschikbaar gesteld worden in de toekomst (na afloop van de meerjarige subsidieperiode in 2028). Het betreft ondersteuning op het gebied van scholing en het aanbieden van atelierruimten. Het is door de gestegen kosten nu al moeilijk om een betaalbaar atelieraanbod te realiseren. Als er minder budget is zal het aanbod nog verder dalen en zullen kunstenaars wegtrekken uit Nijmegen.

Eenjarige culturele activiteiten

€ 335.000. Dit betreft het budget voor eenjarige culturele activiteiten. Het is een laagdrempelige subsidieregeling voor festivals en nieuwe projecten. Hiermee kunnen nieuwe culturele organisaties een subsidie aanvragen. Ook kunnen bestaande organisaties doorgroeien naar meerjarige culturele programma's. Er komen 3x zoveel aanvragen binnen voor een subsidie uit dit budget dan er middelen zijn. Het budget is dus deels beïnvloedbaar. We kunnen ook deels minder subsidie beschikbaar stellen. Het huidige budget wordt al zwaar overvraagd. Minder beschikbare subsidie betekent een krimp aan culturele activiteiten. Ook stopt de doorgroei van vernieuwend cultureel aanbod.

Subsidies

Uit de regeling infrastructuur (totaal € 1,3 miljoen) worden eenjarige en meerjarige subsidies betaald die de infrastructuur ondersteunen, zoals bijvoorbeeld de subsidie aan de Cultuur Academy (ondersteuning culturele sector door middel van scholing en cultuurscout) en atelierorganisatie SLAK. Een deel ontvangt meerjarig subsidie tot en met 2028 en een deel jaarlijks zoals de stadstekenaar, stadsdichter. Ook wordt de uitvoering van het broedplaatsenbeleid en nachtcultuur uit deze post betaald. Het budget is dus deel beïnvloedbaar. Voor de meerjarige subsidies kan minder budget beschikbaar gesteld worden in de toekomst (na afloop van de meerjarige subsidieperiode in 2028). Het betreft ondersteuning op het gebied van scholing en het aanbieden van atelierruimten. Het is door de gestegen kosten nu al moeilijk om een betaalbaar atelieraanbod te realiseren. Als er minder budget is zal het aanbod nog verder dalen en zullen kunstenaars wegtrekken uit Nijmegen.

25 We benutten ons unieke erfgoed om de aantrekkelijkheid van onze stad voor (nieuwe) bewoners, bedrijven en bezoekers te vergroten en hen nog sterker te verbinden aan de stad

25.1 We zorgen voor bescherming en instandhouding van ons erfgoed

Cultureel erfgoed

De knoppen *restaurant monumenten* en *bescherming en instandhouding* hebben een verplicht en wettelijke karakter. Als het budget naar beneden wordt bijgesteld is het de vraag of we nog kunnen voldoen aan onze wettelijke zorgplicht.

25.2 We maken het verleden zichtbaar en beleefbaar

Cultureel erfgoed

Op de budgetten *Vrijheid*, *Verleden Beleefd* en *WO II Informatiecentrum* rusten deels geen vaste verplichtingen en wettelijke taken. Daarmee zijn het Knoppen die actiever in beeld zijn en juist derhalve bewust zijn afgesteld op het behoud van het cultureel erfgoed programma. De Knop *Vrijheid* is beïnvloedbaar maar uit de bovenstaande tekstuele omschrijving blijkt al dat we op onze gedeelde waarden inleveren indien we dit budget naar beneden draaien. De Knop *WO II Informatiecentrum* is beïnvloedbaar. De consequentie hiervan is dat op een andere manier invulling moet worden gegeven aan het WOII informatiecentrum of dat het (bij geen budget) in zijn geheel er niet meer kan zijn.

Sport

Ambitie/doel	wettelijk	beleids- vrijheid	Saldo (baten - lasten)	Beïnvloedbaar:		
				< 1 jaar	enigszins 2-3 jaar	beperkt >= 4 jaar
26 We maken een leven lang sporten en bewegen mogelijk voor alle Nijmegenaren met goede, toegankelijke sportaccommodaties en een beweegvriendelijke openbare ruimte						
26.1 Goede en bereikbare sport- en beweegvoorzieningen, verspreid over de stad	deels	9	€ 14.973		€ 2.454	€ 7.686
26.2 Effectief en efficiënt gebruik (verhuur) van onze sportaccommodaties, zodat deze zo veel als mogelijk aansluiten bij behoeften en uitdagingen in wijk en stad		9				
27 We stimuleren en motiveren (structureel) sporten en bewegen						
27.1 Een toekomstbestendige sport- en bewegesector, door de versterking van de vitaliteit van onze sport- en beweegaanbieders	deels	9	€ 400			€ 159
27.2 Meer inclusief sporten en bewegen, waarbij een extra focus ligt op specifieke doelgroepen met een sport- of beweegachterstand	deels	9	€ 3.192			€ 3.689
Totaal			€ 18.565	€ 0	€ 2.454	€ 11.534

26 We maken een leven lang sporten en bewegen mogelijk voor alle Nijmegenaren met goede, toegankelijke sportaccommodaties en een beweegvriendelijke openbare ruimte

26.1 Goede en bereikbare sport- en beweegvoorzieningen, verspreid over de stad

Beheer vastgoed onderhoud sportaccommodaties

Voor de gemeentelijke gebouwen hanteren we onderhoudsnorm NEN 2767 norm-niveau 3 redelijke conditie (sober en doelmatig). De gebouwen worden dus kostenbewust en effectief onderhouden, hier is weinig financiële ruimte.

(Groen)onderhoud buitensportaccommodaties

Minder regulier onderhoud is moeilijk uitvoerbaar, omdat het veld dan niet bespeelbaar is. Actueel is ruimte in de begroting, omdat er weinig onvoorziene tegenvallers (i.v.m. storm, droogte, ongedierte etc.) waren. Het structureel aframen van deze post betekent regelmatig een tekort in de jaarrekening, wanneer deze omstandigheden zich wel voordoen.

26.2 Effectief en efficiënt gebruik (verhuur) van onze sportaccommodaties, zodat deze zo veel als mogelijk aansluiten bij behoeften en uitdagingen in wijk en stad

Er is geen budget gekoppeld aan dit doel.

27 We stimuleren en motiveren (structureel) sporten en bewegen

27.1 Een toekomstbestendige sport- en bewegesector, door de versterking van de vitaliteit van onze sport- en beweegaanbieders

Geen.

27.2 Meer inclusief sporten en bewegen, waarbij een extra focus ligt op specifieke doelgroepen met een sport- of beweegachterstand

Subsidies sportontwikkeling, sportstimulering en topsport

Er kan op termijn voor worden gekozen om subsidies te verminderen of stop te zetten. Gevolg hiervan is dat er minder sport- en beweegaanbod in de stad is, wat effect heeft op de fysieke en mentale gezondheid van inwoners. De zwemveiligheid voor kinderen met ouders in een kwetsbare positie komt hiermee in het geding. En diverse lopen (Zevenheuvelenloop, de trail, de hike, de Stevensloop) kunnen niet meer georganiseerd worden

Financiën

Ambitie/doel	wettelijk	beleids-vrijheid	Saldo (baten - lasten)	Beïnvloedbaar:		
				snel < 1 jaar	enigszins 2-3 jaar	beperkt >= 4 jaar
28 We zijn een financieel gezonde gemeente nu en in de toekomst						
28.1 Inzicht in en overzicht van te verwachten (meerjarige) inkomsten van algemene middelen	nee	9-10	-€ 593.732	€ 101		€ 390
28.2 Een uitlegbaar lokaal heffingenbeleid op het gebied van OZB, reclame- en precariobelasting om aanvullende inkomsten te genereren	nee	8-9	-€ 115.252		€ 1.100	€ 3.111
28.3 Voortdurend genoeg liquide middelen om activiteiten van de gemeente uit te voeren	deels	4-5	-€ 5.777	€ 4.634		
28.4 Onze reserves zijn op peil zodat eventuele risico's kunnen worden opvangen	deels	4	€ 12.209			
28.5 Onroerend goed dat nog niet in exploitatie is of aan een beleidsveld toe te delen is, wordt beheerd	nee	2-5	€ 225			€ 440
Totaal			-€ 702.327	€ 4.735	€ 1.100	€ 3.941

28 We zijn een financieel gezonde gemeente nu en in de toekomst

28.1 Inzicht in en overzicht van te verwachten (meerjarige) inkomsten van algemene middelen

Stelpost 'Overige taakmutaties' (€ 101.000) vrij laten vallen

Geen bestemmingsreserves

Als we stoppen met bestemmingsreserves en deze overhevelen naar de saldireserve, dan zorgt dit voor verbetering van de weerstandsratio.

Stoppen met toerekenen bespaarde rente aan saldireserve

Op dit moment wordt rente toegerekend aan eigen vermogen. Deze rente wordt toegevoegd aan de saldireserve. Het is mogelijk om te stoppen met deze toerekening. Gevolg hiervan is dat de ontwikkeling van de saldireserve lager wordt.

28.2 Een uitlegbaar lokaal heffingenbeleid op het gebied van OZB, reclame- en precariobelasting om aanvullende inkomsten te genereren

Verhogen OZB (1% boven prijsindex)

De OZB kan worden verhoogd. Ieder procentpunt bovenop de prijsstijging (op zowel woningen als niet-woningen) levert 1,1 miljoen euro extra opbrengsten op.

28.3 Voortdurend genoeg liquide middelen om activiteiten van de gemeente uit te voeren

Stoppen met toerekenen bespaarde rente aan saldireserve

Op dit moment wordt rente toegerekend aan eigen vermogen. Deze rente wordt toegevoegd aan de saldireserve. Het is mogelijk om te stoppen met deze toerekening. Gevolg hiervan is dat de ontwikkeling van de saldireserve lager wordt.

28.4 Onze reserves zijn op peil zodat eventuele risico's kunnen worden opvangen

Geen bestemmingsreserves

Als we stoppen met bestemmingsreserves en deze overhevelen naar de saldireserve, dan zorgt dit voor verbetering van de weerstandsratio.

Verlagen saldireserve

De hoogte van onze saldireserve laat een ratio zien die hoger is dan noodzakelijk om onze risico's af te dekken. De saldireserve kan verlaagd worden. Deze middelen zijn dan a-structureel vrij inzetbaar.

28.5 Onroerend goed dat nog niet in exploitatie is of aan een beleidsveld toe te delen is, wordt beheerd

Geen. We beoordelen of vastgoed onderdeel is van een beleidsinhoudelijk programma. Zo niet, dan bekijken we of afstoten mogelijk is en zetten we hiervoor vervolgacties in.

Aan

Registratienummer / datum

Opgesteld door, telefoonnummer

Extra afschriften voor

Onderwerp

Ambities Samenwerken met de Stad in de nieuwe bestuursperiode

In de afgelopen periode was er bij de ambities uit het coalitieakkoord rondom Samenwerken met de stad, met uitzondering van een beperkt budget voor de doorontwikkeling van MijnWijkplan, geen aanvullend budget toegekend. De kosten zijn daarom gedekt uit het programma Bestuur en Organisatie (van 2023 t/m 2026 personele kosten à ca. € 670.700,- en ca. € 60.000,- voor training en opleiding), uit projectbudget (kosten voor het inwonersberaad à ca. 350.000,-) en door een bijdrage uit middelen van meerdere afdelingen (de ontwikkeling van het digitale participatieplatform Onze Stad à ca. 128.900,-).

Door de aandacht voor en de ontwikkeling op dit thema is inmiddels duidelijk inzicht gekomen in de mogelijke scenario's en bijbehorende kosten. In het Actieprogramma (2024) was al op onderdelen aangegeven dat er mogelijk aanvullend budget benodigd is maar de hoogte ervan nog niet in te schatten was.

In de afgelopen periode is de dekking van de kosten incidenteel opgelost. Dit is echter geen structurele en gewenste situatie om door te zetten. Daarom moet, voor een structureel en passend antwoord op de financiële dekking van de verschillende ambities, aan het begin van de nieuwe bestuursperiode een keuze worden gemaakt.

In dit memo beschrijven we vier ambitie-scenario's voor de opgave Samenwerken met de Stad in de nieuwe bestuursperiode (2026-2030). Per scenario is hierbij ook een inschatting gegeven van de verwachte kosten. Dit doen we om bestuurlijk vooraf helderheid te krijgen over het gewenste ambitieniveau en daar het nodige budget voor te verzorgen. Natuurlijk zijn ook combinaties van scenario's denkbaar.

Ambitie-scenario's

Er zijn zagezegd vier scenario's beschreven. Per scenario is toegelicht bij welk type overheid de participatie-inzet (volgens de rollen van de NSOB, zie bijlage 1) het meeste overeenkomt¹.

1. We 'bevriezen' het huidige niveau en voldoen aan de wettelijke eisen (zonder aanvullend budget). → Een voornamelijk *rechtmatige* en deels *presterende* overheid.
2. We gebruiken, aanvullend, de potentie van online participatie. → Een voornamelijk *presterende* en deels *netwerkende* overheid.
3. We voldoen aan scenario 1 en 2 én bouwen voort op de in 2024 vastgestelde Visie en koers en bijbehorend Actieprogramma. → Een *presterende* / *netwerkende* overheid.
4. We voldoen aan scenario 1, 2 en 3 én streven ook extra ambities na. → Een *netwerkende* / *participerende* overheid.

¹ Deze rol-toekenning is (natuurlijk) niet absoluut voor het handelen van de hele gemeente. Er zijn veel factoren in het handelen van een overheid die hier invloed op hebben. Hierbij is alleen gekeken naar de invloed van de voorgestelde participatie-inzet.

Scenario 1: ‘bevrozen’ van het huidige niveau en voldoen aan de wettelijke eisen (zonder aanvullend budget)

We bevroren de huidige stand van zaken van ontwikkeling op het gebied van participatie en democratische vernieuwing en doen wat wettelijk vereist is. We geven basaal invulling aan democratische vernieuwing (te weten een minimale participatieverordening en borging van het Uitdaagrecht). Er is geen actieve ondersteuning voor de ambtelijke organisatie in de uitvoering van participatie of de ontwikkeling ervan.

In dit scenario zijn we vooral een rechtmatige en een presterende overheid dan een netwerkende of participatieve overheid, omdat met name de laatste twee rollen nog een nadere ontwikkeling vragen. We doen wat in de basis nodig is en zijn reactief (in plaats van proactief) als het gaat om samenwerking met de stad.

In de uitvoering betekent dit dat we een stap terug doen.

We gaan in dit scenario:

- a. **Het (nieuwe) digitale participatieplatform *Onze Stad* alleen in stand houden voor de inwonersinitiatieven.**

Onze Stad is in de huidige bestuursperiode ontwikkeld als opvolger van MijnWijkplan. *Onze Stad* helpt – in dit scenario – alleen bij de verdeling van wijkbudgetten onder inwonersinitiatieven.

- b. **Het Uitdaagrecht met een participatieverordening borgen en daar op een minimale wijze invulling aangeven.**

In de Wet versterking participatie op decentraal niveau wordt van gemeenten verwacht dat ze met een participatieverordening de huidige inspraakverordening vervangen. In deze verordening wordt beschreven hoe gemeenten omgaan met participatie. Bovendien moet tenminste de borging van het Uitdaagrecht worden geregeld. Hiermee krijgen inwoners het recht om taken van de gemeente over te nemen als ze denken dat ze dat beter of goedkoper kunnen doen. Gemeenten bepalen zelf binnen welke kaders dit plaats vindt en voor welke thema's het Uitdaagrecht kan gelden. In dit scenario geven we een minimale invulling aan de participatieverordening en het Uitdaagrecht. De verordening gaat in op 1 januari 2027.

Scenario 2: aanvullend gebruiken van de potentie van online participatie

In dit scenario voldoen we aan het minimale (scenario 1) én gaan door met de ontwikkeling van en ondersteuning van participatie. Deze ondersteuning is voornamelijk digitaal, via het platform *OnzeStad*. Daarbij geven we beperkt ondersteuning aan de ambtelijke organisatie voor de uitvoering van participatieprocessen en de verbetering daarvan.

In dit scenario zijn we, wat betreft participatie-inzet, voornamelijk een presterende en deels een netwerkende overheid. We gebruiken de nieuwe digitale middelen resultaatgericht om inwoners beter te informeren en betrekken bij projecten en besluitvorming.

In de uitvoering betekent dit dat we minder dan nu ondersteuning bieden aan de ontwikkeling van participatie. Wel zetten we meer in op digitale participatie.

We gaan, naast de taken uit het eerste scenario:

- c. ***Onze Stad* gebruiken en in stand houden voor zowel inwonersinitiatieven als voor digitale participatie. We ondersteunen de organisatie bij het gebruik en de ontwikkeling hiervan.**

Naast de inzet voor de verdeling van wijkbudgetten onder inwonersinitiatieven gebruiken we *Onze Stad* voor digitale participatie bij plannen en initiatieven. Om deze potentie van het platform te benutten is personele ondersteuning nodig (participatie-advies, functioneel beheer en contentontwikkeling).

d. **Het huidige participatieniveau van de organisatie op peil houden en verder borgen.**

Op dit moment is er qua kennis en vaardigheid een bepaald niveau van participatie in onze organisatie. In de afgelopen periode is een digitale basistraining over samenwerken met de stad ontwikkeld, zijn er templates voor een participatieplan en -proces, hebben we training gegeven over *Goed starten met participatie* en is het *Participatiebeleid voor ruimtelijke ontwikkelingen* geïmplementeerd en tot een bepaalde mate geborgd in werkprocessen en vaardigheid. In dit scenario zullen we dit participatieniveau in stand houden en nader borgen in de organisatie.

Scenario 3: doorzetten van de ingezette koers

Het derde scenario omvat, naast de ambities uit de voorgaande scenario's, het doorzetten van we de lijn waar we nu staan. We voeren daarmee uit wat is afgesproken in het Actieprogramma Samenwerken met de Stad (september 2024) en geven verder invulling aan de Visie en koers voor participatie en democratie vernieuwing (februari 2024) en de richting van het college om een goede 'situationele' overheid te zijn (punt g.). Ook gaan we een pilot uitvoeren om de ervaring met het werken met een thematisch inwonersberaad, te verankeren in onze vaste werkwijze met de stad: een permanent stadsdeelberaad.

In dit scenario kiezen we er duidelijk voor om de rollen van een presterende en netwerkende overheid invulling te geven. We zijn samenwerkingsgericht en betrekken inwoners meer en meer om besluiten te verrijken en beter aan te laten sluiten bij de leefwereld. Zonder daarbij natuurlijk, wanneer dat relevant is, in te leveren op onze rechtmatige rol.

In de uitvoering betekent dit scenario dat we de ondersteuning van de huidige ontwikkeling doorzetten. Ook gaan we experimenteren met een vast inwonersberaad op stadsdeelniveau. Dit vraagt van ons (voor het pilotgebied) een andere manier van organiseren en werken: namelijk integraal gebiedsgericht.

We gaan, naast de taken uit de eerste twee scenario's:

e. **Met het nieuwe bestuur aandacht besteden aan de passende bestuurscultuur zoals beschreven in de Visie en koers.**

De raad heeft zichzelf in het Actieprogramma de opdracht gegeven om hun beeld te beschrijven over de lokale democratie. Deze actie moet nog worden uitgevoerd. Samen met de vastgestelde visie op participatie en democratische vernieuwing vorm dit stuk dan het uitgangspunt voor een investering in een passende bestuurscultuur (zoals ook beschreven in het Actieprogramma).

f. **Verder met de investering in de ontwikkeling van een passende ambtelijke cultuur.**

We blijven met het thema Samenwerken met de stad oplopen met de organisatieontwikkelingen rondom ambtelijke vakmanschap en ontwikkelen nieuwe interventies en trainingen waar dat nodig is. Ook werken we (verder) aan onze gereedschapskist op dit thema en zorgen voor een nadere uitwerking van essentiële werkprocessen met bijbehorende templates.

g. **Een participatieverordening (en onderliggende beleid) maken die qua ambitie in lijn zijn met de huidige stand van zaken.**

Uitgangspunten zijn de Visie en koers, de Leidende principes die de raad op 11 maart heeft vastgesteld, de richting die is opgehaald in het thematische gesprek met het college op 7 oktober jl. en op de input

van in- en externe klankbordgroepen.

In het thematische gesprek op 7 oktober is besproken om een goede balans na te streven tussen zowel een rechtmatige/ presterende overheid als een netwerkende/ participatieve overheid: om een goede “situationele overheid” te zijn waarin we duidelijk geven aan de verschillende rollen van een overheid en tegelijkertijd goed zijn in het ruimte geven aan en *omvormen* (integreren in plannen/ helpen waarmaken) van ideeën van inwoners.

De gesprekken met de klankbordgroepen vinden op dit moment plaats.

h. Een pilot uitvoeren met een permanent stadsdeelberaad

Een permanent stadsdeelberaad bestaat uit een – door een gewogen loting tot stand gekomen - afvaardiging van het stadsdeel. Deze groep van ca. 25 personen geeft de gemeente gevraagd en ongevraagd advies over thema’s die spelen. Door het stadsdeelberaad in de ambtelijke organisatie te spiegelen aan een (integraal) gebiedsteam, ontstaat er een continue en integrale dialoog tussen de leefwereld en de ontwikkeling en uitvoering van beleid. In bijlage 4 is een uitgebreide toelichting en onderbouwing van de kosten voor het stadsdeelberaad uitgewerkt.

i. Gaan we met het nieuwe bestuur in gesprek over de lessen uit het uitgevoerde Inwonersberaad en maken afspraken over de toekomstige toepassingen van dit instrument.

Eind december 2025 is het eerste Nijmeegse inwonersberaad afgerond. Begin 2026 worden de adviezen en een evaluatie van het beraad voorgelegd aan college en raad. Op basis van de ervaringen en resultaten zullen we het gesprek voeren over het vervolg van de inzet van dit instrument.

Scenario 4: verdere uitbouw van participatie en democratische vernieuwing

Het vierde scenario bouwt voort op de eerste drie met een extra inzet op (nieuwe) instrumenten voor *overheidsparticipatie*. Bovendien horen eventuele aanvullende ambities uit het nieuwe coalitieakkoord in dit scenario.

In dit scenario breiden we de invulling van een presterende en netwerkende overheid verder uit. We zijn betrekken inwoners meer en meer om besluiten te verrijken en beter aan te laten sluiten bij de leefwereld.

In de uitvoering betekent dit scenario dat we meer gaan doen dan in de huidige situatie. Dit vraagt van ons structureel anders leren samenwerken met de stad.

We gaan, naast de taken uit de eerste drie scenario’s:

j. Elk jaar tenminste één inwonersberaad organiseren.

In 2025 is het eerste inwonersberaad voor Nijmegen uitgevoerd. In dit scenario houden we elk jaar tenminste één beraad over een voor de stad relevant thema.

k. Met het instrument *burgerbegrotingen* gaan werken.

Een burgerbegroting is eigenlijk hetzelfde concept als een buurt- of wijkbudget (of -begroting), maar dan op een grotere schaal, bijvoorbeeld op gemeente-, stadsdeelniveau. Het is een vorm van participatief begroten, waarbij inwoners mee beslissen over de besteding van (een deel van) het publieke geld.

l. Met het instrument *preferendum* gaan werken.

Een preferendum is een vorm van raadpleging waarbij inwoners op een specifieke vraag meerdere voorkeuren kunnen aangeven, vaak in volgorde van voorkeur. Het is dus een stemmingsvorm met

Memorandum

meerdere keuzemogelijkheden, in tegenstelling tot een klassiek referendum waarbij je meestal alleen “ja” of “nee” zegt tegen een voorstel.

m. **De eventuele extra ambities uit het nieuwe coalitieakkoord uitvoeren.**

Nog niet bekend.

Kosten

In de verschillende scenario's worden kosten bepaald door vaste lasten (personele en instandhoudingskosten) en projectmatige (tijdelijke) kosten voor onder andere ontwikkelingen. In de bijlage staan de verschillende kosten nader beschreven en, indien van toepassing, hoe deze op dit moment gedekt zijn en hoe een toekomstige dekking in optimale zin eruit ziet.

	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4
Personele kosten jaarlijks				
Scenario 1	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Scenario 2		€247.369	€247.369	€ 247,369
Scenario 3			€ 140.689	€ 148.294
Scenario 4				€ 0
<i>subtotaal</i>	€ 0	€247.639	€ 388.058	€ 395.663
Instandhoudingskosten jaarlijks				
Scenario 1	€ 31.500	€ 11.500	€ 11.500	€ 11.500
Scenario 2		€ 0	€ 0	€ 0
Scenario 3			€ 0	€ 0
Scenario 4				€ 350.000
<i>subtotaal</i>	€ 31.500	€ 11.500	€ 11.500	€ 361.500
Totaal vaste kosten per jaar	€ 31.500	€ 278.869	€ 399.558	€ 757.163
Ontwikkelingskosten eenmalig				
Scenario 1	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Scenario 2		€ 63.900	€ 63.900	€ 63.900
Scenario 3 (incl. pilot Stadsdeelberaad à € 245k)			€ 280.000	€ 280.000
Scenario 4				€ 100.000
Totaal eenmalige kosten	€ 0	€ 63.900	€ 343.900	€ 443.900

Bijlagen

Bijlage 1. De vier overheidsrollen (volgens de NSOB)

	Rechtmatige overheid	Presterende overheid	Netwerkende overheid	Participerende overheid
Verhouding bestuurslagen	Hiërarchisch	Hiërarchisch	Niet hiërarchisch	Niet hiërarchisch
Hoofdwaaarde	Rechtmatigheid	Doelgerichtheid	Samenwerking	Pluraliteit
Besluitvorming	Politiek primaat	Politiek primaat	Gedeelde besluitvorming	Gedeelde besluitvorming
Werkwijze ambtenaren	Onpartijdig, zorgvuldig en integer	Resultaatgericht, doelbewust en klantvriendelijk	Omgevingsbewust, responsief en samenwerkingsgericht	Prudent, bescheiden en faciliterend
Verhouding	Bewaken van rechten en plichten en het handhaven van de bureaucratie	Prestatieafspraken en competitie	Onderhandelingen en compromissen door samenwerkingen met centrale actoren en gevestigde partijen	Inwoners nemen taken over van de gemeente en de gemeente sluit aan op wat in de samenleving gebeurt

Bijlage 2. Stand van zaken uitvoering Actieprogramma

Actie	Omschrijving	Actiehouder	Oorspronkelijk beoogd resultaat	Stand van zaken	Toelichting
A1	Verhaal lokale democratie	Raad	Q4- 2024: concept gereed. Q1-2025 gesprek.	Nog niet gestart	
A2	Bestuurscultuur	College	Q2- 2025 : Beschrijving project gereed. Aansluitend uitvoering.	Nog niet gestart	Volgt op actie A1.
A3	Ambtelijke cultuur	College	Q2- 2025 : Beschrijving project gereed. Aansluitend uitvoering.	Gestart	
A4	Stadsmaken	College	Q3- 2025: Projectvoorstel gereed, aansluitend uitvoering.	Gepauzeerd	Prioritering in opgaveteam
A5	Digitaal stadsplatform	Ambtelijk	Q4-2025: operationeel.	In uitvoering	Oplevering verwacht Q2-2026
A6	Uitbreiding gereedheidskist	Ambtelijk	Q3-2025: Gereedheidskist beschreven.	Gepauzeerd	Prioritering in opgaveteam
A7	Werkinstructie participatieve overheid	Ambtelijk	Q2-2025 : Werkinstructie beschreven.	In uitvoering	Loopt op met actie A13
A8	Netwerkbeheer	Ambtelijk	Q4-2025: Voorstel gereed.	Gepauzeerd	Prioritering in opgaveteam
A9	Begrijpen nieuwe instrumenten	College	Q2-2025: afgerond.	In uitvoering	Kennissessie Uitdaagrecht raad staat nog open
A10	Eerste inwonersberaad	College	Eind 2025: afgerond.	Afgerond	
A11	Kaders van nieuwe instrumenten	College	Q1-2026: afgerond.	In uitvoering	Loopt op met actie A13 en A14
A12	Participatie-verordening	Raad	Q1-2026: raadsvoorstel verordening gereed.	In voorbereiding	Verwacht Q2-2026
A13	Participatie-beleid	Raad	Q4-2026: raadsvoorstel beleid gereed.	In voorbereiding	Verwacht Q2-2027

Bijlage 3. Onderbouwing van de kosten

Basiskosten in scenario 1

Voor de beschreven taken zien we onderstaande kosten:

Personele kosten (vast)

Geen.

Instandhoudingskosten (vast)

- Technische ondersteuning beheer *Onze Stad*: ca. € 20.000,- per jaar.
- *Onze Stad*, hosting en onderhoud: € 5.000,- per jaar.

Deze kosten worden gedekt door de bureau I&A.

- Lidmaatschap community OpenStad: € 6.500,- per jaar.

Deze kosten worden voor een periode van één jaar (2026) gedekt door de afdeling SB. → *Het heeft de voorkeur dit per 2027 te laten betalen door bureau Communicatie (VJB)*. Daar ligt het eigenaarschap van *Onze Stad*.

Ontwikkelingskosten (incidenteel)

Geen.

Aanvullende kosten in scenario 2

Voor de beschreven taken zien we onderstaande kosten. Deze zijn dus boven op de kosten uit scenario 1.

Personele kosten (vast)

- Eén functioneel beheerder voor *Onze Stad*: 0,75 fte schaal 9: € 67.240,50 per jaar.

Deze kosten worden voor de periode van drie jaar (2026-2028) gedragen door vijf afdelingen (SB, SR, ST, MO en en VJB). → *Het heeft de voorkeur dit per 2027 structureel te organiseren in een vaste formatie bij bureau Communicatie (VJB)*.

- Eén content beheerder voor *Onze Stad*: 0,75 fte schaal 9: € 67.240,50 per jaar.

Deze kosten worden voor de periode van drie jaar (2026-2028) gedragen door vijf afdelingen (SB, SR, ST, MO en en VJB). → *Het heeft de voorkeur dit per 2027 structureel te organiseren in een vaste formatie bij bureau Communicatie (VJB)*.

- Eén senior participatieadviseur: 1 fte schaal 11: € 112.888,- per jaar.

Deze kosten worden voor een periode van één jaar (2026) gedekt door de afdeling VJB. Daarna moet de functie structureel worden. → *Het heeft de voorkeur dit per 2027 structureel te organiseren in een vaste formatie bij bureau Communicatie (VJB)*.

Memorandum

Instandhoudingskosten (vast)

- Geen kosten voor technische ondersteuning beheer *Onze Stad*. Dit wordt uitgevoerd door de functioneel beheerder. Wel kosten voor hosting en lidmaatschap (zoals beschreven bij scenario 0)

Ontwikkelingskosten (incidenteel)

- Omdat zowel Onze Stad als het Uitdaagrecht nieuwe instrumenten zijn verwachten we in 2026 in totaal € 20.000,- aan ontwikkel- en inregelkosten te hebben. → *Deze werkzaamheden worden vanuit de opgave Samenwerken met de Stad aangestuurd. Het budget zou moeten worden toegekend aan deze opgave.*
- De ontwikkelkosten voor het laatste deel van Onze Stad à € 43.900,- (in 2026).

Aanvullende kosten bij scenario 3

Voor de beschreven taken zien we onderstaande kosten. Deze zijn dus boven op de kosten uit scenario 1 en 2.

Personele kosten (vast)

- Eén adviseur participatie en democratische vernieuwing: 0,67 fte (24u) schaal 12: € 84.920,49 per jaar.

Deze kosten worden nu gedekt door uit incidentele middelen. → .

- Eén opgavetrekker voor de opgave Samenwerken met de Stad: 0,44 fte (16u) schaal 12 : € 55.768,68 per jaar.

Deze kosten worden nu gedekt door uit incidentele middelen. →).

Instandhoudingskosten (vast)

- Geen.

Ontwikkelingskosten (incidenteel)

- Voor de uitvoering van de pilot Stadsdeelberaad is een bedrag van € 245.000,- nodig. Zie bijlage vier voor de toelichting.
- Voor het uitvoeren van de opgave Samenwerken met de Stad en het ontwikkelen en uitvoeren van interne trainingen/ begeleiding is er een jaarlijks budget benodigd van € 35.000,-. → *Deze werkzaamheden worden vanuit de opgave Samenwerken met de Stad aangestuurd. Het budget zou moeten worden toegekend aan deze opgave.*

Extra aanvullende kosten bij scenario 4

Voor de beschreven taken zien we onderstaande kosten. Deze zijn dus boven op de kosten uit scenario 1, 2 en 3.

De kosten voor eventuele extra ambities uit het nieuwe coalitieakkoord zijn hierin niet meegenomen.

Personele kosten (vast)

- Geen.

Instandhoudingskosten (vast)

- Voor het organiseren van een jaarlijks inwonersberaad is een jaarlijks bedrag nodig van € 350.000,-

Memorandum

→ Deze werkzaamheden worden vanuit de opgave *Samenwerken met de Stad* aangestuurd. Het budget zou moeten worden toegekend aan deze opgave.

Ontwikkelingskosten (incidenteel)

- Voor het implementeren van het instrument *burgerbegroting* is een eenmalig bedrag nodig van € 50.000,-
- Voor het implementeren van het instrument *preferendum* is een eenmalig bedrag nodig van € 50.000,-

→ Deze werkzaamheden worden vanuit de opgave *Samenwerken met de Stad* aangestuurd. Het budget zou moeten worden toegekend aan deze opgave.

Bijlage 4. Pilot Stadsdeelberaad

In 2025 hebben we in Nijmegen een eerste inwonersberaad gehouden. Bij dit nieuwe democratische instrument krijgt een groep gelote inwoners de ruimte en tijd om de gemeenteraad te adviseren over een voor de stad belangrijk thema. Een gewogen loting geeft een representatieve afvaardiging van de stad en door de deliberatie tijdens het beraad ontstaan er nieuwe inzichten, ideeën en draagvlak.

We zien toekomst in deze manier van samenwerken. Daarvoor is dit voorstel voor een pilot met een Stadsdeelberaad beschreven.

[Wat is een Stadsdeelberaad?](#)

Het concept van een Stadsdeelberaad is een afgeleide vorm van een permanent inwonersberaad. Deze permanente raden bestaan al in een aantal van Europese steden of gebieden, waaronder Eupen in Duitstalig België en Marseille in Frankrijk. In deze voorbeelden werkt het permanente beraad stads- of gebiedsbreed. Wij zien er meerwaarde in om dit op kleinere schaal, zoals per stadsdeel of een aantal samengevoegde stadsdelen, toe te passen in Nijmegen.

Net als bij het inwonersberaad, worden bij een Stadsdeelberaad inwoners door middel van een gewogen loting uitgenodigd om deel te nemen. Het wegen bij de loting zorgt ervoor dat het beraad een zo representatief mogelijke afspiegeling van het stadsdeel kan zijn. De leden zijn ca. 1,5 jaar lid van het beraad en wisselen dakpansgewijs zodat kennis- en netwerkoverdracht plaats kan vinden. Een Stadsdeelberaad bestaat uit ongeveer 20-30 leden en wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris.

Het Stadsdeelberaad vertegenwoordigt het stadsdeel naar de gemeente toe en kan gevraagd en ongevraagd advies geven aan raad, college en de ambtelijke organisatie. Het Stadsdeelberaad werkt nauw samen met (sociale) netwerken en organisaties, zoals wijkraden en -verenigingen in het stadsdeel.

Aan onze kant van de samenwerking spiegelen we het Stadsdeelberaad met een divers multidisciplinair gebiedsteam (wijkregisseurs, gebieds- en beleidsontwikkelaars, projectleiders), zodat er vaste gesprekspartners zijn, we een langdurige relatie op kunnen bouwen en we op een integrale manier de samenwerking kunnen organiseren.

[Wat zijn onze doelstellingen met het Stadsdeelberaad?](#)

Met een Stadsdeelberaad willen we:

- De continue dialoog met de stad, zoals ook beschreven in onze Omgevingsvisie, borgen;
- Beter instaat zijn om vraagstukken integraal te bezien, te behandelen en uit te voeren;
- Zorgen voor een heldere structuur in onze relatie met de stadsdelen;
- Bijdragen aan het vergroten van betrokkenheid bij en vertrouwen in de lokale democratie;
- En, indirect, bijdragen aan sociale cohesie en gemeenschapskracht in de stadsdelen.

Stadsdeelberaden kunnen een belangrijke pijler zijn in onze participatieaanpak.

[Wat willen we bereiken met deze pilot?](#)

Door het uitvoeren van een pilot willen we inzicht krijgen in de toepasbaarheid en werking van een Stadsdeelberaad.

Vragen waar we bijvoorbeeld beantwoord op willen krijgen, zijn:

- Is een stadsdeel een passend domein of past een groter of kleiner gebied juist beter?

Memorandum

- Wat is een werkbare grootte van een Stadsdeelberaad?
- Wat vraagt een Stadsdeelberaad aan ambtelijke ondersteuning?
- Wat is het mandaat van het stadsdeelberaad? Waar gaan ze over? Wat mogen ze?
- Hoe kan een Stadsdeelberaad een goede stem vertegenwoordigen van de inwoners?
- Hoe kan een Stadsdeelberaad een bekrachtiging zijn de inwoners van (sociale) netwerken en organisaties, zoals wijkraden en -verenigingen?
- Wat vraagt een Stadsdeelberaad van de ambtelijke organisatie?
- Wat is de invloed van een Stadsdeelberaad op de continue dialoog met de stad en onze integrale aanpak van vraagstukken?
- Hoe wordt het stadsdeelberaad ervaren door deelnemers, inwoners van het stadsdeel en door gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie?

Met deze pilot willen we een antwoord geven op deze vragen mede om te kunnen beslissen over een bredere toepassing van deze werkwijze.

Hoe ziet een pilot er concreet uit?

We zien een kans om met het opstellen van het omgevingsprogramma Dukenburg op te trekken in de uitvoering van deze pilot. In september gaat het proces van het omgevingsprogramma van start en dit voorjaar starten de voorbereidingen daarvoor. Rond de zomer van 2027 moet het resultaat opgeleverd worden. We willen in deze periode de ambtelijke en lokale verkenning uitvoeren voor de oprichting van een Stadsdeelberaad in Dukenburg. Na de zomer van 2027 zou het beraad opgericht kunnen worden en in functie treden. We verwachten dat het beraad tenminste twee termijnen van één jaar moet functioneren om er een goed beeld van te kunnen krijgen. Voor het einde van de nieuwe bestuursperiode (2026-2030) moet de pilot bestuurlijk geëvalueerd zijn.

Wat is er nodig om deze pilot uit te kunnen voeren?

Een pilot als deze vraagt om bestuurlijke steun en de noodzakelijke middelen. We verwachten dat de verkenning komend jaar binnen de huidige middelen uitgevoerd kan worden. Voor de oprichting en ambtelijke ondersteuning van het Stadsdeelberaad verwachten we, voor de twee jaar van uitvoering, onderstaande middelen nodig te hebben:

• Inrichting en training t.b.v. oprichting:	€ 50.000,-
• Facilitaire ondersteuning (incl. kinderopvang):	€ 25.000,-
• Onkostenvergoeding deelnemers:	€ 55.200
• <u>Ambtelijk secretariaat en ondersteuning:</u>	<u>€ 105.000</u>
Totaal:	€ 245.200,-

Welke kanttekeningen zien we?

Met de kennis van nu zien we een aantal zaken die uitdagend zijn bij het opzetten en uitvoeren van deze pilot:

- Een integraal gebiedsteam (voor Dukenburg) wijkt af van de huidige sturing en inrichtingsprincipes van onze organisatie;
- Voor het bestuur is het, naast de ervaring met het inwonersberaad, een nieuwe wijze van werken. Bestuurlijk draagvlak om adviezen van een Stadsdeelberaad als zwaarwegend te overwegen moet nog ontstaan.
- De 'invoering' van een Stadsdeelberaad mag er niet toe leiden dat bestaande wijkberaden of -verenigingen afhaken. Deze moeten goed geïntegreerd worden in de processen.

Doelgroepen sociale huur

Inleiding

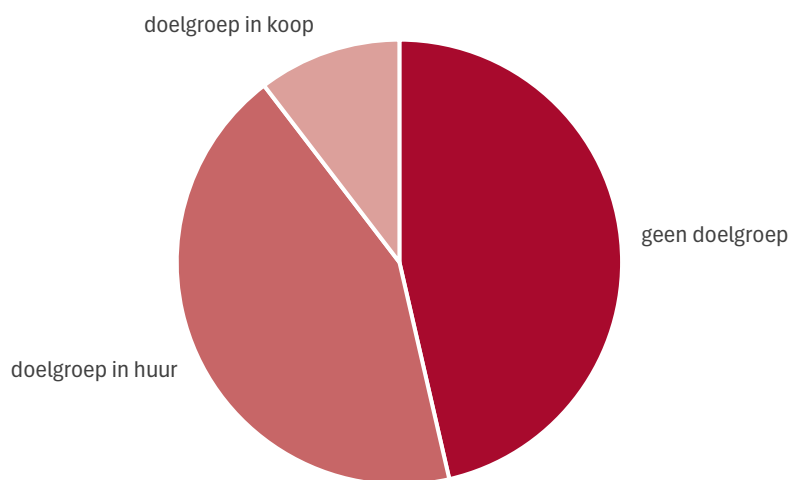
Team Wonen vraagt tbv de discussie op de thematafel Ruimte, wonen en mobiliteit (collegeonderhandelingen mei 2026) meer informatie over de doelgroep voor sociale huur in Nijmegen.

Om deze vraag te beantwoorden gebruiken we CBS-inkomensgegevens (belastingjaar 2023) over inkomens van Nijmeegse huishoudens tot de grens “aandachtsgroepen Europese Staatssteun” (dwz huishoudens die in aanmerking komen voor huurtoeslag). Afhankelijk van huishoudenssamenstelling betekende dat in 2023 een jaarkomen tot €44.000 a €48.600.

Deze gegevens gaan over bestaande huishoudens, van woningzoekenden die nog niet zelfstandig wonen is de huishoudensvorm en ook het te verwachten huishoudensinkomen niet bekend.

In totaal 54% huishoudens in doelgroep

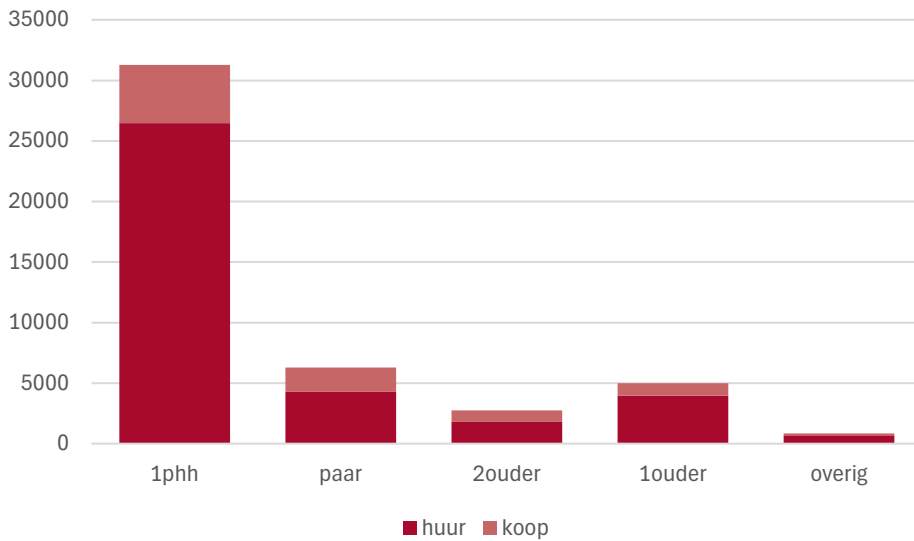
In totaal vallen volgens het CBS 46.000 huishoudens, 54% van alle huishoudens in Nijmegen, onder de doelgroepgrenzen. Niet alle huishoudens die tot de doelgroep van sociale huur horen wonen ook in een huurwoning. De 54% doelgroep is op te delen in 43% die in een huurwoning woont en 10% die in een koopwoning woont

Figuur 1 Nijmeegse huishoudens naar wel/niet doelgroep sociale huur,, 2023

Vooral alleenstaanden in doelgroep sociale huur

Alleenstaanden vormen de grootste huishoudenscategorie binnen de doelgroep sociale huur. Dat komt niet alleen doordat er veel 1-persoonshuishoudens zijn in Nijmegen maar ook omdat 1-persoonshuishoudens relatief vaak tot de doelgroep sociale huur behoren: meer dan driekwart van hen valt onder de inkomensgrens bij 54% gemiddeld voor de Nijmeegse huishoudens.

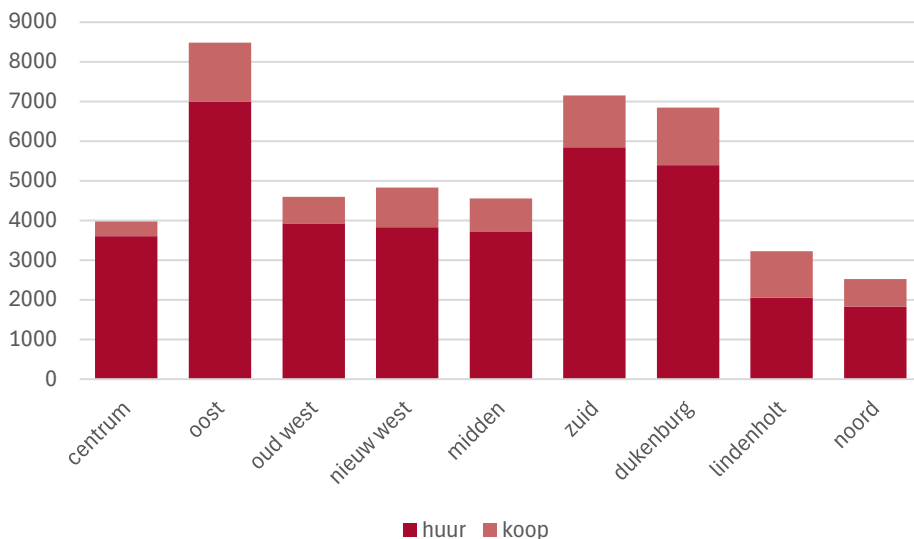

Figuur 2 Nijmeegse huishoudens in de doelgroep sociale huur, naar huishoudentype, 2023

Van de paren en 2-oudergezinnen in de doelgroep wonen er relatief veel (ongeveer een derde) in een koopwoning. Bij alleenstaande en 1-oudergezinnen is dat 15-20%

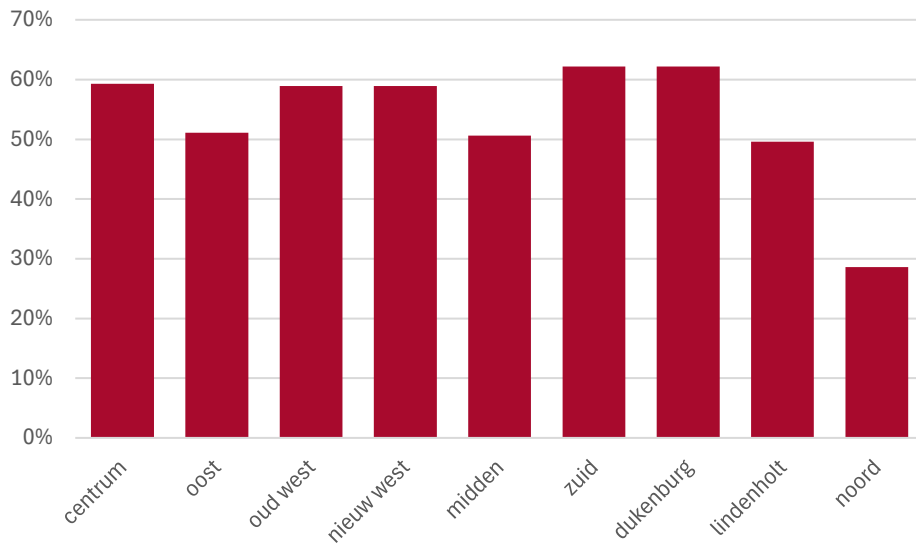
Verdeling over stadsdelen

In Nijmegen-Oost woont het grootste aantal huishoudens dat tot de doelgroep sociale huur behoort, gevolgd door Nijmegen-Zuid en Dukenburg. In Nijmegen-Noord wonen de minste doelgroepshuishoudens

Figuur 3 Nijmeegse huishoudens in de doelgroep sociale huur, naar stadsdeel, 2023

Deze verdeling wordt beïnvloed door het gegeven dat Nijmegen-Oost sowieso het stadsdeel is waar de meeste huishoudens wonen. Bekijk je het relatief dan is het aandeel huishoudens in de doelgroep het grootst in Zuid en Dukenburg, en ook in Centrum, Oud West en Nieuw-West hoog. In Nijmegen-Oost, Nijmegen-Midden, Lindenholt en vooral Nijmegen-Noord is het aandeel huishoudens in de doelgroep ondergemiddeld.

Figuur 4 Aandeel huishoudens in de doelgroep sociale huur. 2023

Deze verdeling wordt gestuurd door het karakter van de woningvoorraad in de verschillende stadsdelen: omdat er in Noord relatief weinig sociale huurwoningen staan wonen daar ook relatief weinig mensen die tot de doelgroep van sociale woningbouw horen.

Bron: CBS tabellenset huishoudens naar inkomen in opdracht van VSO (Vereniging van gemeentelijke bureaus voor Statistiek en Onderzoek)

Team Onderzoek en Statistiek
Gemeente Nijmegen
7 mei 2026